وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ

ساڻِ فضل الله تعاليٰ جي هي ترجمو قرآن شريف جو جوڙيل جناب دريا علوم ظاهري

۽ باطني ذو العالمين زماني قاضي ميان عزيز الله صاحب متعلوي جي جو

قرآن مجيد مترجم سندي

١٢٩٣

فقير حقير عبد الصمد ولد حاجي محمد مقيم بندر معمور نگر بمبئي وٽيا مير پور بٺوري واري

جي چوڻ موجب شائقن ديندارن جي منجهه ڇاپخاني مرغوب هرديار بمبئي جي ڇاپيو

لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ وَقِيلَ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ سَبْعُ آيَاتٍ

سورة الفاتحه نازل ٿي مڪي ۾ ڪن چيو مديني ۾ منجهس ست آيتون آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ○

شروع ٿو ڪريان ساڻ نالي خدا جي جو نهايت ٻاجهه ٻخشيندڙ آهه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○

سڀ ڪا ساراهه جڳائي الله کي جو مالڪ آهه ڀرڻ عالمن جو

الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ○ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ○

جو صاحب آهي رحمت جو دنيا آخرت ۾ جو ڏينهن جزا جو بادشاهه آهي قيامت ۾

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ○

تو کي خاص عبادت ٿا ڪريون ۽ تو کان همراهي ٿا گهرون ۾ عبادت

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ○ صِرَاطَ

ڏيکار اسان کي اڳا وات سڌي ڀڄي جا آهه وات تن

الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۵ غَيْرِ

نه بن جي نعمت ڪئي تو ٿئي جن ندوات تن جي

الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ○

ڏمر ڪيو تو تن تي جن يهودن ۽ ندوات گمراهن جي يعني نصارا

سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَتَانِ وَّسِتٌّ وَّثَمٰنُوْنَ اٰيَةً

سورة بقره نازل ٿي مديني ۾ ان ۾ ٻه سؤ ڇهاسي آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

ساڻ نالي خدا جي جو رزق ڏيندڙ ۽ ٻخشيندڙ آهي

الٓمّٓ ۝ ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ

في ڪتاب قرآن اهو ناهي شڪ

فِيْهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ

انهن ۾ هدايت آهي واسطي متقين جي جي

يُؤْمِنُوْنَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيْمُوْنَ

ايمان آڻين ساڻ غيب ۽ اڀا ڪرين

الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝

نماز کي ۽ ڪنا رزق ساڻ انهي منجهان ان الله جي خرچ ڪن

وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

۽ جيڪي ايمان آڻين ساڻ تنهن جو نازل ٿيو تو تي

وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ

۽ سو جو نازل ٿيو مهند تو کان ۽ ساڻ آخرت اهو ۽

يُوْقِنُوْنَ ○ اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ

يقين ڪن ٿا اُهي آهين مٿي هدايت ڪار ب انجي ۽ اُهي اُهي

هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ○ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ

ڇٽل آهين ع تحقيق سي جن ڪفر ڪيو برابر آهي مٿن اُن جي ڀيڄاري اُنکي

اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ○ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

يا نه ڀيڄاري اُنکي نه ايمان آڻيندا اُهي مهر ڪئي الله مٿي دلين اُنجي

وَعَلٰى سَمْعِهِمْ ۗ وَعَلٰٓى اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۡ وَّلَهُمْ عَذَابٌ

۽ مٿي ڪنن انجي ۽ مٿي اکين انجي پڙدو آهي ۽ اُن لاءِ عذاب آهي

عَظِيْمٌ ○ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالْيَوْمِ

وڏو ع ۽ ڪي ماڻهو سي آهين جو چون ٿا ايمان آندو اسان ساڻ الله ۽ ڏينهن

الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِيْنَ ○ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَالَّذِيْنَ

آخر جي ۽ نه آهين اُهي مؤمن خداع ڪن ٿا الله سين ۽ ساڻ تن جن

اٰمَنُوْا ۚ وَمَا يَخْدَعُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ○

ايمان آندو ۽ نه خداع ڪن ٿا مگر ساڻ نفسن پاڻ جي ۽ نٿا ڄاڻن اُهي

فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ

وچ دلين انجي مرض آهي ۽ پوءِ زيادة ڪندو اُنکي الله مرض ۽ اُن لاءِ آهي عذاب

اَلِيْمٌ ۢ بِمَا كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ ○ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ

ڏکوئيندڙ سببا نه وسهن انجي ۽ جڏهن چئجي انکي ته

لَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ ۙ قَالُوْٓا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُوْنَ ○

نه فساد ڪريو زمين مان چون ٿا ته نا هيون اسين مگر خير خواه

اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُوْنَ وَلٰكِنْ لَّا يَشْعُرُوْنَ ○

چاڻ ته تحقيق اُهي فساد ڪندڙ آهين پر نٿا ڄاڻن اُهي

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا

۽ جڏهن چئجي ٿو انهن کي ته ايمان آڻيو جيئن ايمان آندو ماڻهن چون ٿا

أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ

ڇا ايمان آڻيون جيئن ايمان آندو بيوقوفن خبردار ٿيو بيشڪ اُهي ئي بيوقوف آهن

وَلَٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا

پر نٿا ڄاڻن ۽ جڏهن ملن ٿا انهن سان جن ايمان آندو ته چون ٿا

آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ

ته ايمان آندو اسان ۽ جڏهن اڪيلا ٿين ٿا ساڻ شيطانن پنهنجي تڏهن چون ٿا ته اسين ساڻ اوهان جي آهيون

إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ ۝ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَ

ڪفرتي اسين چٿر ڪندڙ آهيون الله جزا چٿر جي ڏئي ٿو انهن کي ۽

يَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ

ڇڏي ٿو انهن کي سرڪشي پنهنجي ۾ ته انڌا ٿي ڀٽڪن اُهي اُهي آهن

اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ

جن مٽائي ورتي گمراهي کي ساڻ هدايت جي پوءِ نه نفعو ڪنديون سوداگريون انهن جون

وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ۝ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي

۽ نه آهن هدايت وارا ف١ حال عجيب انهن جو جهڙو حال ان شخص جو

اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ

جنهن ٻاري باهه پوءِ جڏهن روشن ٿيو ڌارو پاسو ان جو نيو الله تعالى

بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ۝ صُمٌّ

نور انهن جو ۽ ڇڏيائين انهن کي اونداهين ۾ نٿا ڏسن اُهي ٻوڙا

بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ۝ أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَاءِ

گونگا ۽ انڌا آهن پوءِ اُهي نه موٽندا ايمان ڏانهن جيئن حالت انهن جو مثل مينهن جي ڪنهن ڪڪر

فِيْهِ ظُلُمٰتٌ وَّرَعْدٌ وَّبَرْقٌ يَجْعَلُوْنَ اَصَابِعَهُمْ

منجهان اونداهيون ۽ گوڙ ۽ وڄ آهي رڄمن ٿا آڱريون پنهنجيون

فِيْٓ اٰذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ؕ وَاللّٰهُ مُحِيْطٌ

ڪنن پنهنجي ڪنان ڪڙڪن کان گوڙ جي واسطي خوف موت جي ۽ الله گهيرو ڪندڙ

بِالْكٰفِرِيْنَ ۞ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ ؕ كُلَّمَآ

سان ڪافرن ويجهي آهي وڄ ڇڪي اکيون انهن جون جڏهن

اَضَآءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيْهِ ۙ وَاِذَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوْا ؕ وَلَوْ

روشني ٿي واسطي انهن هلن منجهان ۽ جڏهن اونداهي ٿي مٿن اڀا بيهن ۽ جيڪڏهن

شَآءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى

گهري الله تعاليٰ ته کڻي ڇڏي ڪن انهن جا ۽ اکيون انهن جون تحقيق الله مٿي

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۞ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ

سڀڪنهن شيءِ تي قادر آهي اي ماڻهو بندگي ڪريو رب پنهنجي جنهن

خَلَقَكُمْ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۞ الَّذِيْ

خلقيو اوهان کي ۽ جي ٿيا اڳ اوهان کان اميد آهي ته پرهيزگار ٿيو جنهن الله

جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً ۖ وَّاَنْزَلَ مِنَ

جوڙيو اوهان لاءِ زمين کي وڇائڻ ۽ آسمان ڇت آهي ۽ نازل ڪيائين کنا

السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ فَلَا

آسمان پاڻي پوءِ پيدا ڪيائين ميوا جي رزق آهن اوهان جو پوءِ نه

تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا وَّاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۞ وَاِنْ كُنْتُمْ فِيْ

جوڙيو واسطي الله جي شريڪ ۽ اوهان ٿا ڄاڻو ۽ جيڪڏهن آهيو منجهه

رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ

شڪ ۾ ان ڳالهه کان جا نازل ڪئي اسان ٻانهي پنهنجي تي پوءِ آڻيو سورت هڪ مثل ان جي

وَادْعُوْا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ○

۽ ڪوٺيو همراهه آهيا جي سواءِ ربّ جي جيڪڏهن آهيو سچا

فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْ وَقُوْدُهَا

پوءِ جي نه برابر ڪندا ۽ هرگز نه ڪري سگهندا پوءِ بچو جهنم جي باهه کان جنهن جو ٻارڻ

النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۚۖ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ○ وَبَشِّرِ

ماڻهو ۽ پٿر تيار ڪيو ويو آهي الله تعاليٰ ڪافرن لاءِ ۽ خبر ڏي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ

مومنن کي جن عمل ڪيا صالح تحقيق انهن لاءِ بهشت آهن جاري هوندا

مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ كُلَّمَا رُزِقُوْا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ

ڪنا هيٺان انهي چشما جڏهن کيندا کنان ميون طعام کي

قَالُوْا هٰذَا الَّذِيْ رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ ۙ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ

چوندا هي طعام اهو ئي سون اڳي جهڙو ۽ هوندو رنگ ۽ چاشني ۾ مشابه

وَلَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙۗ وَّهُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ○ اِنَّ

۽ مومنن لاءِ منجهن حورون پاڪيزه هونديون ۽ اهي منجهن هميشه هوندا تحقيق

اللّٰهَ لَا يَسْتَحْيٖۤ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ

الله نٿو حيا ڪري ڪنا بيان ڪرڻ مثال جي مڇر هجي ٿو ٿي سو جو وڏو آن کان

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا

پوءِ مومن جاڻن ٿا تحقيق مثال حق آهي ڪنا رب انهي ۽

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ

پر ڪافر پوءِ چون ٿا ڪهڙو ارادو ڪيو الله ساڻ هن مثالن ٻين

يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا ۙ وَّيَهْدِيْ بِهٖ كَثِيْرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ

گمراهه ڪري ساڻ مثالن گهڻن کي ۽ هدايت ڪري گهڻن کي ۽ گمراهه ڪري ساڻ ان

إِلَّا الْفٰسِقِينَ ○ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ

مگر فاسقن کي — سي اهي جي ڀڃن ٿا قول خدا جا ڪنا پڄاڻا

مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللّٰهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ

مضبوط ڪرڻ انهي جي ۽ ڇڄن ٿا تنهن کي جو حڪم ڪيو الله ساڻ اُن ڳنڍڻ جي ۽ فساد ڪن ٿا

فِي الْأَرْضِ أُولٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ○ كَيْفَ تَكْفُرُونَ

زمين ۾ — اُهي جيڪي وارا اهن — عجب آهي ڪيئن ڪفر ڪريو ٿا

بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ

ساڻ الله جي ۽ هُئا اوهين مُئَل — پوءِ جياريائين اوهان کي پوءِ ماريندو اوهان کي پوءِ جياريندو اوهان کي پوءِ

إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ○ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ

طرف انهي جي موٽندا اوهين — اُو الله سو اهي خلقيائين واسطي اوهان جي جيڪي ڪجھ زمين ۾

جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوٰى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوّٰهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ

سڀ — پوءِ برابر ٿيو طرف آسمان جي پوءِ جوڙيائين انهن کي ست آسمان

وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ○ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰئِكَةِ إِنِّي

۽ اُو ساڻ هر شيءِ جي ڄاڻندڙ آهي — ۽ جنهن وقت چيو رب تنهنجي ملائڪن کي تحقيق آءٌ

جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ

ڪرڻ وارو آهيان زمين ۾ خليفو — چيائون ڇا ڪندين منجهس اهو جو فساد ڪندو

فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ

زمين ۾ ۽ هاريندو رت ناحق ۽ اسين شڪرانو ٿا ڪريون حمد تنهنجي ۽ پاڪائي ڪريون ٿا

لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ○ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ

تنهنجي — چيائين تحقيق آءٌ ڄاڻان ٿو جو اوهين نٿا ڄاڻو — ۽ سيکاريا الله آدم کي نالا اُنهن جا

كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰئِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ

سڀ پوءِ پيش ڪيائين ملائڪن ڪنا — پوءِ چيو خدا خبر ڏيو مونکي نالن

هٰؤُلَآءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ○ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ

ٿو ڪن جي جيڪڏهن آهيو سچا   چيو ملائڪن پاڪ آهين تون ناهي خبر اسان کي

اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ۭ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ○ قَالَ يٰٓاٰدَمُ

مگر جيڪي سيکاريو تو اسان کي تحقيق تون ئي عالم دانا آهين   چيو خدا اي آدم

اَنْۢبِئْهُمْ بِاَسْمَاۗىِٕهِمْ ۚ فَلَمَّآ اَنْۢبَاَھُمْ بِاَسْمَاۗىِٕهِمْ ۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ

خبر ڏي ملائڪن کي نالن جي پوءِ جڏهن خبر ڏني آدم تن کي نالن جي چيو خدا ڪي مون چيو هو

لَّكُمْ اِنِّىْٓ اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۙ وَاَعْلَمُ مَا

اوهان کي آءٌ ڄاڻان ٿو ڳجهه آسمانن ۽ زمين جا ۽ آءٌ ڄاڻان ٿو جيڪي

تُبْدُوْنَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ○ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ

ظاهر ڪريو ٿا ۽ جيڪي اوهين لڪائيندا هئا   ۽ ياد ڪر جڏهن وقت چيو اسان ملائڪن کي

اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ اَبٰى وَاسْتَكْبَرَ ڭ وَ

سجدو ڪريو آدم کي پوءِ سجدو ڪيو هنن مگر ابليس قبول نه ڪيو ۽ هٺ ڪيو ۽

كَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ○ وَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ

هو ڪافرن مان   ۽ چيو اسان اي آدم   ساڪن ٿي تون ۽ عورت تنهنجي

الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۠ وَلَا تَقْرَبَا ھٰذِهِ

بهشت ۾ کائو اوهين ڪشادو جتان گهرو   ۽ نه ويجهو وڃو ٻئي هن

الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ○ فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا

وڻ کي نه ته ٿيندا ظالمن مان   پوءِ لوڏيو انهن کي شيطان بهشت کان

فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيْهِ ۠ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

پوءِ ڪڍيائين تن کي جنهن ۾ هئا نعمت هيٺ ۽ چيو اسان نازل ٿيو زمين ڏانهن هڪ ٻئي جا دشمن

عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِى الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ○

ٿي دشمن هوندا ۽ واسطي اوهان جي زمين ۾ جاءِ ترسڻ جي آهي ۽ نفعو آهي گهڻي زماني تائين

فَتَلَقّٰٓى اٰدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ اِنَّهٗ هُوَ

پوءِ سکيو آدم ڌڻي پنهنجي کان ڪلمات دعا جا پوءِ قبول ڪئي الله توبه هن جي تحقيق

التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝ قُلْنَا اهْبِطُوْا مِنْهَا جَمِيْعًا فَاِمَّا

توبه قبول ڪندڙ رحمت ڪندڙ چيو اسان نڪرو هتان بهشت مان سڀ پوءِ جيڪڏهن

يَاْتِيَنَّكُمْ مِّنِّيْ هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ

اچي اوهان کي منهنجي طرفان هدايت پوءِ جيڪو تابع ٿيندو هدايت منهنجي جو پوءِ نه آهي خوف

عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا

انهن تي نه اهي غمگين ٿيندا ۽ جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙو ڪيائون

بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝

آيتن اسان جي کي اهي اهي صاحب دوزخ جا اهي منجهس دوزخ هميشه هوندا

يٰبَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ

ف ٢ اي اولاد يعقوب جا ياد ڪريو نعمتون منهنجيون جي نعمتون ڪيم اوهان تي

وَاَوْفُوْا بِعَهْدِيْٓ اُوْفِ بِعَهْدِكُمْ وَاِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ

۽ وفا ڪريو انجام منهنجو پورو ڪريان انجام اوهان جو ۽ مون کان ئي ڊڄو

وَاٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُوْنُوْٓا

۽ ويساهه آڻيو ساڻ ته قرآن جو نازل ڪيم سچو ڪندڙ آهي ان کي جو اوهان وٽ آهي ۽ نه ٿيو

اَوَّلَ كَافِرٍۢ بِهٖ ۪ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۡ وَّاِيَّايَ

پهريان ڪافر ساڻ ان ۽ نه مٽايو ساڻ آيتن منهنجي مل ٿورڙو ۽ مون کان

فَاتَّقُوْنِ ۝ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ

ئي ڊڄو ۽ نه گڏ ڪريو حق کي ساڻ ڪوڙ ۽ نه لڪايو حق کي

وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ

۽ اوهين ڄاڻو ٿا ۽ قائم رکو نماز کي ۽ ڏيو زڪوٰة ۽ جهڪو ساڻ جهڪندڙن جي

ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين

وَارْكَعُوا مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ۝ اَتَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبِرِّ

۽ رڪوع ڪريو ساڻ نمازين ڇا امر ڪريو ٿا ماڻھن کي ڪمن چڱن

وَتَنْسَوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ اَفَلَا

۽ ڇڏيو ٿا نفس اھڃا ۽ اوءِ پڙھو ٿا ڪتاب کي ڇو نٿا

تَعْقِلُوْنَ ۝ وَاسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ وَاِنَّهَا

پروڙو ۽ ھمراھي گھرو ساڻ صبر ۽ نماز مٿي ۽ تحقيق نماز

لَكَبِيْرَةٌ اِلَّا عَلَى الْخٰشِعِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ يَظُنُّوْنَ اَنَّهُمْ

اھڪي او مگر مٿي نوڙت وارن جي جي يقين ڪن ٿا ته اوءِ

مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ وَاَنَّهُمْ اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ ۝ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

گڏبا رب پنھنجي کي ۽ تحقيق اوءِ رب ڏانھ موٽندا اي اولاد يعقوب جا

اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ

ياد ڪريو نعمتون منھنجيون جي ڪيم نعمتون انھي ۽ مون ڀلو ڪيو انکي

عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ

مٿي عالمن زماني اھجي ۽ بچو ڏينه تيا مجي کان نه ڪفايت ڪندو اھين ڪو شخص ڪنا

نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا يُؤْخَذُ

ڪه شخص ڪه نو ڪي ۽ نه قبول ٿيندو ڪنا ڪه جو نو ڪه لاءِ ۽ نه ورتندا ڪنا

مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ۝ وَاِذْ نَجَّيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ

ڪه شخص مو کد ڪي ۽ نه اوءِ ڪافر چٽندا ۽ ياد ڪريو جڏھن ڇڏايو سون انکي ڪنا

فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ

فرعون جي ڪا ٻا ڏي انکي ڏاڍو عذاب ڪُٺا ئي پٽن اھين کي

وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

۽ ٻانون ڪنا ٿي ڌيئرن جورن اھينکي ۽ تنھن ان پرکڻ ھيئي ڪنا رب اھجي

عَظِيمٌ ۝ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا

وڏي ۽ جڏهن چيريوسون اوهان لاءِ درياءَ کي پوءِ بچايوسون اوهان کي ۽ ٻوڙيوسون

آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ۝ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ

فرعون کي ۽ اوهان پئي نهاريو ۽ جڏهن وعدو ڪيوسين موسىٰ کي

أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنتُمْ

چاليهن راتين جو پوءِ ورتو اوهان ڳائي کي اُن کان پوءِ ۽ اوهان

ظَالِمُونَ ۝ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ

ظالم هوا پوءِ بخشيوسون گناه اوهان جا پڄاڻان اُن جي اُميد آهي ته اوهان

تَشْكُرُونَ ۝ وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ

شڪرانو ڪريو ۽ ياد ڪريو جڏهن ڏنوسين موسىٰ کي ڪتاب ۽ معجزا

لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ

اُميد آهي ته اوهان هدايت وارا ٿيو ۽ ياد ڪريو جڏهن چيو موسىٰ قوم پنهنجي کي

يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا

اي قوم تحقيق اوهان ظلم ڪيو آهي نفسن پنهنجن سان وٺڻ ۾ پنهنجي ڳائي کي پوءِ توبه ڪريو

إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ

طرف خلقيندڙ پنهنجي پوءِ ڪُهو جسن پنهنجن کي اها ڳالهه ڀلي آهي اوهان لاءِ وٽ

بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝

خلقيندڙ پنهنجي پوءِ توبه قبول ڪيائين مٿان اوهان تحقيق خدا توبه قبوليندڙ ۽ رحمت ڪندڙ آهي

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً

۽ جڏهن چيو اوهان اي موسىٰ نه ايمان آڻينداسون تو تي جيسين نه ڏسنداسين الله کي اُگهاڙو

فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ۝ ثُمَّ بَعَثْنَاكُم

پوءِ ورتو اوهان کي ڪڙڪي ۽ اوهان پئي ڏٺو پوءِ جياريوسون اوهان کي

مِّنۢ بَعۡدِ مَوۡتِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ۝ وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ

پُنهنجي مَرڻ کان پوءِ اُميد آهي ته شُڪر ڪريو ۽ ڇانءِ ڪئي اسان اوهان تي

الۡغَمَامَ وَأَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمُ الۡمَنَّ وَالسَّلۡوَىٰ كُلُواْ مِن

ڪڪرن جي ۽ نازل ڪيوسون اوهان مٿي مَنُ ۽ پکي پکڙ ف ١ کائو ڪنا

طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ

سُٺين چيزن مان جيڪي رزق ڏنو اٿئون اوهان کي ۽ نه ظلم ڪيائون اسان تي پر هو اُوهي نفسن پنهنجن

يَظۡلِمُونَ ۝ وَإِذۡ قُلۡنَا ادۡخُلُواْ هَٰذِهِ الۡقَرۡيَةَ فَكُلُواْ

ظلم ڪندا ۽ ياد ڪر جڏهن چيو اسان داخل ٿيو هن ڳوٺ بيت المقدس ۾ پوءِ کائو

مِنۡهَا حَيۡثُ شِئۡتُمۡ رَغَدٗا وَادۡخُلُواْ الۡبَابَ سُجَّدٗا

اُن مان جتي گهرو ڪشادو ۽ داخل ٿيو منجهان دروازي بيت المقدس جي سجدو ڪري

وَقُولُواْ حِطَّةٞ نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ خَطَٰيَٰكُمۡ وَسَنَزِيدُ الۡمُحۡسِنِينَ ۝

۽ چئو ڪٽ ڪر گناهه اسان جا ته معاف ڪنداسون خطائون اوهان جون ۽ زياده ڪنداسون نيڪن لاءِ ثواب

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُواْ قَوۡلًا غَيۡرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمۡ

پوءِ مٽيو جن ظلم ڪيو چوڻ غير ٻئي جيڪو چيوسون واسطي اُنهن جي

فَأَنزَلۡنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ رِجۡزٗا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ

پوءِ نازل ڪيو اسان مٿي انهن ظالمن عذاب ڪنا آسمان ف سبب ٿيڻ

يَفۡسُقُونَ ۝ وَإِذِ اسۡتَسۡقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ فَقُلۡنَا

فسق ڪندا ۽ ياد ڪر جڏهن طلب پاڻي جي ڪئي موسىٰ قوم لاءِ پنهنجي پوءِ چيو اسان

اضۡرِب بِّعَصَاكَ الۡحَجَرَۖ فَانفَجَرَتۡ مِنۡهُ اثۡنَتَا عَشۡرَةَ

هڻ تون لٺ سان پنهنجي پٿر کي پوءِ وهيا ڪنا اُن ٻارهن

عَيۡنٗاۖ قَدۡ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٖ مَّشۡرَبَهُمۡۖ كُلُواْ وَاشۡرَبُواْ

چشمان تحقيق ڄاتو سڀڪنهن قبيلي ماڻهن جي مڪان پاڻ پيئڻ جو اُنهن جي ۽ چيو اسان کائو ۽ پيئو

مِنْ رِّزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ۝ وَاِذْ

کنا تون اللہ جي ۽ م ھون ڪنجھ زمين ۾ فساد ڪندا ۽ ياد ڪريو جڏهن

قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ فَادْعُ لَنَا

چيو ان اي موسىٰ نه صبر ڪري سگهون ٿا مٿي طعام هڪڙي پوءِ دعا گهر واسطي اسان جي

رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ مِنْۢ بَقْلِهَا وَ

رب پنهنجي کان ته پيدا ڪري اسان لاءِ ڪنا اوپڙن زمين جي ڪنا تر ڪاري

قِثَّآئِهَا وَفُوْمِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۚ قَالَ اَتَسْتَبْدِلُوْنَ

ٻاڪر نگن ۽ ٿوم ۽ مصرن ۽ بصر انجي چيو موسىٰ ڪوه مٽايو ٿا

الَّذِيْ هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِيْ هُوَ خَيْرٌ ۭ اِهْبِطُوْا مِصْرًا

ٿول هيٺا هون سان ماڪي ۽ ماه بڪل موچاري نازل ٿيو شهر ۾ ٿين

فَاِنَّ لَكُمْ مَّا سَاَلْتُمْ ۭ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ

پوءِ تحقيق ان لاءِ او جيڪي گهرو ٿا ۽ لازم ڪيو اٿئي خواري ۽ مسڪيني

وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ

۽ موٽيا او ۽ سان ڏمر ڪنا الله ۽ خواري سبب هن جي هوا او ڪفر ڪندا

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۭ ذٰلِكَ بِمَا

سان ايتن الله جي ۽ ڪهندا هئا نبين کي ناحق ٿي ڏمراه سبب نهجي

عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ

ني نرماني ڪئا ۽ حد چڏ ٿا ۽ الله جي ف تحقيق سڀ جي مومن ٿيا ۽

الَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَالصّٰبِـِٕيْنَ مَنْ اٰمَنَ

سڀ جي يهودي ٿيا ۽ جيڪي نصراني ۽ بي دين اهين جيڪو ان مان ايمان آندو

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ

سان الله ۽ ڏينهن آخرت جي ۽ عمل ڪندو صالح پوءِ ان لاءِ اجر اهين وٽ

رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ وَإِذْ أَخَذْنَا

رب انجي ۽ ناهي خوف انهن تي نه اهي غم وارا ٿيندا ۽ ياد ڪر جڏهن ورتو اسان

مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ

وعدو اوهان جو ۽ مٿاهون ڪيو سون مٿي اوهان جي جبل طور سينا تي قبول ڪريو جيڪو ڏنو سون اوهان کي زور سان

بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ

ڪوشش ۽ ياد ڪريو جيڪي ان ۾ آهي نصيحتون جي ته متان اوهين پرهيزگار ٿيو پوءِ ڦري ويا

مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ ۖ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ

پٺيان ان وعدي جي پوءِ جيڪڏهن نه هجي ها فضل الله جو اوهان تي ۽ رحمت انجي

لَكُنتُم مِّنَ الْخَاسِرِينَ ۝ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا

ته هجو ها ڪنا ڇيئي وارن ۽ تحقيق ڄاتو اوهان تن کي جي حد لنگهيا

مِنكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ۝

ڪنا اوهان مان حڪم ڇنڇر جي پوءِ چيو اسان انهن کي ته هجو بندر ڇيئي وارا

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً

پوءِ ڪري ڇڏيو اسان عقوبت کي عبرت حاضرن لاءِ ۽ پوين آئيندن لاءِ ۽ نصيحت

لِّلْمُتَّقِينَ ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ

پرهيزگارن لاءِ ۽ ياد ڪر جڏهن چيو موسى قوم پنهنجي کي تحقيق الله امر ٿو ڪري اوهان کي

أَن تَذْبَحُوا بَقَرَةً ۖ قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ

ته ڪُهو هڪ ڍڳي چيائون ڇا وٺين ٿو اسان کي ٺٺولي چيو موسى پناه وٺان

بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۝ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ

الله کان ته هجان ڪنا جاهلن جي چيائون دعا گهر اسان لاءِ رب پنهنجي کان

يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ

ته بيان ڪري اسان لاءِ ته اها ڪهڙي آهي چيو موسى الله ٿو فرمائي ته بيشڪ اها ڍڳي آهي نه پوڙهي

وَّلَا بِكْرٌ ۭ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذٰلِكَ ۭ فَافْعَلُوْا مَا تُؤْمَرُوْنَ ○

۽ نه جوان آهي وچٿري آهي انهن ٻنهي جي وچان عمر جي پوءِ ڪريو جيڪي امر ڪجو ٿو اوهان کي

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَوْنُهَا ۭ قَالَ اِنَّهٗ

چيائون دعا ڪر اسان لاءِ رب پنهنجي کان ته ظاهر ڪري ته ڪهڙو آهي رنگ انجو چيو موسىٰ ته الله

يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاۗءُ ۙ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النّٰظِرِيْنَ ○

چئي ٿو تحقيق اُها ڍڳي آهي زرد گوڙهو رنگ انجو پسند اچي ٿي ڏسندڙن کي

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا ھِىَ ۙ اِنَّ الْبَقَرَ تَشٰبَهَ

چيائون دعا ڪر اسان لاءِ رب پنهنجي کان ته بيان ڪري اسان لاءِ ته ڪهڙي آهي ته ڍڳيون تحقيق ته اندي

عَلَيْنَا ۭ وَاِنَّآ اِنْ شَاۗءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُوْنَ ○ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ

تو معلوم ٿيون اسان تي ۽ اسين جيڪڏهن خدا گهرندو ته هدايت وارا ٿينداسون چيو موسىٰ الله چئي ٿو

اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُوْلٌ تُثِيْرُ الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ ۚ

ته اُها ڍڳي آهي نه پورهيو ڪندڙ نه آهي ڪيرائيندڙ زمين جو ۽ نه پاڻي پياريندڙ پوک جو

مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيْهَا ۭ قَالُوا الْـٰٔنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ۭ فَذَبَحُوْهَا

سلامت وارو آهي نه ڪو عيب انهن ۾ چيائون هاڻي آندو تو جواب حق جو پوءِ ڪُٺائون انکي

وَمَا كَادُوْا يَفْعَلُوْنَ ○ وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْتُمْ

۽ نه اوڏا هوا انجي ڪرڻ جي ۽ جڏهن ڪُٺو اوهان ماڻهوءَ کي پوءِ جهيڙو ڪيتائون

فِيْهَا ۭ وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ○ فَقُلْنَا اضْرِبُوْهُ

انهن ۾ ۽ الله ظاهر ڪندڙ آهي جيڪي ڪُل لڪائي رهيا هئا پوءِ چيوسون هڻو انکي

بِبَعْضِهَا ۭ كَذٰلِكَ يُحْيِ اللّٰهُ الْمَوْتٰى ۙ وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ

ساڻ ڪنهن حصي انجي تيئن جيئاريندو آهي الله مئلن کي ۽ ڏيکاريندو اوهان کي معجزا پنهنجا ته شايد

تَعْقِلُوْنَ ○ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوْبُكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِىَ

سمجهو پوءِ سخت ٿيون دليون اوهان جون پٺيان انهن معجزن جي پوءِ اهي ته قدرت جي

كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ

مِثل پهڻن جي بلڪ زور ڏاڍيون آهن وڌيڪ سختيءَ ۾ ۽ تحقيق ڪي پهڻ ڏهين ٿا

مِنْهُ الْأَنْهَارُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ ۚ

اُن منجهان چشمان ۽ تحقيق ڪي پهڻ ڦاٽن ٿا پوءِ نڪري اُن منجهان پاڻي

وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ

۽ تحقيق ڪي اُن ڪِرن ٿا خوف الله جي کان ۽ نه آهي الله تعالىٰ غافل

عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝ أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ

ڪنا عملن اوهان جي پوءِ ڇا طمع ڪريو ٿا ته ايمان آڻيندا ڪافر اوهان لاءِ تحقيق هئي

فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ

جماعت منجهانئن ٻڌندا هوا ڪلام خدا جو پوءِ ڦيرائيندا هوا اُنکي پڄاڻا

مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا

سمجهڻ اُنجي ۽ اُهي ڄاڻن ٿا ف ۽ جڏهن گڏجن مومنن کي چون

آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ

ايمان آندو اسان ۽ جڏهن خالي ٿين هڪڙا ٻين وٽ چون ڇو ٿا ڳالهه ڪندا اُنکي

بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا

ساڻن انهيءَ جيڪا نازل ڪئي الله اوهان تي ته حجت ڪن اوهان ساڻ اُن ڳالهه وٽ رب اوهان جي ڇو پوءِ نه

تَعْقِلُونَ ۝ أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَ

سمجهو ٿا ڇا نٿا ڄاڻن يهودي تحقيق خدا ڄاڻي ٿو جيڪي لڪائين ٿا ۽

مَا يُعْلِنُونَ ۝ وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا

جيڪي ظاهر ڪن ٿا ۽ اُن منجهان جاهل آهن جي نه سمجهن ڪتاب خدا جي کي مگر

أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ۝ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ

ڪوڙا قصا ڪن ۽ نه آهن اُهي مگر گمان ڪندا ف پوءِ هلاڪي آهي تن لاءِ جي لکن

نصف

الْكِتٰبَ بِاَيْدِيْهِمْ ثُمَّ يَقُوْلُوْنَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ

جي خدا وٽا آهه ڪتاب ته هي چون ٿا پوءِ هٿن سان پاڻهجيو ڪوڙيون گاليون

لِيَشْتَرُوْا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيْهِمْ

جيڪي هٿن انهن جي لکيو ڪلام انهن کي هلاڪي آهه پوءِ ٿورڙو مُل اُن سان ٿا وٺن

وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ۝ وَقَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ

۽ هلاڪي آهه انهن کي جيڪي ڪسب ڪيائون ۽ چيائون نه ڇهندو اسان کي جيڙو

اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً ۭ قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ

مگر ٿيه سين جاليه عبادت ڳاٻي جي جا چؤ ته ورتو آهه ان الله تعاليٰ وٽا ٻول مٿي انڪال يوم

يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ اَمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

خلاف ڪندو الله وعدو پنهنجو ڪه چئو ٿا مٿي الله تعاليٰ سو جيڪي نٿا ڄاڻو

بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيْٓـــَٔــتُهٗ فَاُولٰۗىِٕكَ

هائو جيڪو ڪندو مندايون ف ۽ گهيرو ڪنديون ساڻ اُن خطائون جيون پوءِ اهي

اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

صاحب جيري جا اُوءِ منجهان هميشاه هوندا ۽ سي جن ايمان آندو

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا

۽ عمل ڪيائون صالح اُوءِ اهي صاحب بهشت جا اُوءِ منجهان بهشت

خٰلِدُوْنَ ۝ وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِىْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ لَا

هميشاه هوندا ۽ جڏهن ورتسون وعدو اولاد يعقوب جي کان ته نه

تَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ ۣ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّذِي

عبادت ڪجا مگر خدا جي ۽ ساڻ مائٽن احسان ڪريو ۽ ساڻ

الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَقُوْلُوْا لِلنَّاسِ حُسْنًا

قرابتين ۽ يتيمن ۽ مسڪينن احسان ڪريو ۽ چئو ماڻهن کي سو چاڱي

ف ١ گهيرو ڪنديون ساڻ ان خطا جي يعني جيڪو گناهه ڪري ۽ توبه نه ڪري

وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّكٰوةَ ۚ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا

۽ اُڀاريو نمازکي ۽ ڏيو زڪوٰة کي پوءِ ڦريا اوهين مگر ٿورا

مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ۝ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا

ان منجھا ۽ اوهين ڦرندڙ آهيو ف ۽ جڏهن ورتوسون وچن اوهان کان ته م

تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَارِكُمْ

هاريو رت آهجو ۽ م ڪڍو جنن آهجن کي ڪنا شهرن آهجن

ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ۝ ثُمَّ أَنتُمْ هٰؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ

پوءِ اقرار ڪيوءِ ان ۽ اوهين شاهد آهيو پوءِ اوهي اهيو ڪهو ٿا

أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنكُم مِّن دِيَارِهِمْ

نفسن آهجن کي ۽ ڪڍو ٿا جماعت کي ڪنا ان ڪنا شهرن آهجن

تَظٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمْ

ڳڍ ڪري ٿا انهن سان گناهن ۽ ظلم ۽ جيڪڏهن ٿا اچن انکي

أُسَارٰى تُفٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ ۚ

بندي فديو ڏيو ٿا ان کان ۽ اُهو حرام آهي انهي ڪڍڻ انجو

أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا

ڪي پوءِ ايمان آڻيو ٿا ساڻ بعض ڪتاب ۽ ڪفر ڪريو ٿا ساڻ بعض پوءِ ڪهڙي

جَزَاءُ مَن يَفْعَلُ ذٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيٰوةِ

آهي جزا تنهنجي جو ڪري ان کفر کي ان منجها مگر خواري حاصل آهي انکي منجهه حياتي

الدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلٰى أَشَدِّ الْعَذَابِ ۗ

دنيا جي ۽ منجهه ڏينهن قيامت جي موٽندا طرف ڏاڍي عذاب جي

وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝ أُولٰئِكَ الَّذِينَ

۽ ناهي الله غافل ڪنا عملن آهجن اُو ۽ يهودي پيئي اهي ان

اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ

جن ورتو حياتي دنيا جي کي سان آخرت پوءِ نه هلڪو ٿيندو انکان

الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ○ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى

عذاب ۽ نه اُهي فتح وارا ٿيندا ۽ تحقيق ڏنو اسان موسیٰ کي

الْكِتٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهٖ بِالرُّسُلِ وَاٰتَيْنَا عِيْسَى

ڪتاب توريت ۽ پٺيان ان کي لڳايا اسان پٺيان ان جي رسولن کي ۽ ڏنا اسان عيسیٰ

ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ۭ اَفَكُلَّمَا

پٽ مريم جي کي معجزا ۽ همراهي ڪئي اسان انکي سان روح پاڪ جي ڇا جڏهن

جَاۗءَكُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ

آيو اوهان وٽ رسول سان انهي حڪم جي جو نه موافق ٿيندا سڌن اوهانجن کي هٺ ڪيو اوهان

فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ ۡ وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ○ وَقَالُوْا

پوءِ هڪڙي جماعت کي ڪوڙو ڪيو اوهان ۽ ٻي جماعت کي ڪُهو ٿا ۽ چون ٿا يهودي

قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ۭ بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا

ته دليون اسانجيون ٻوٽيل آهن نه سمجهن ٿيون بلڪ لعنت ڪئي آهي انهن کي الله سبب ڪفر انهي جي پوءِ ٿورو ٿا

يُؤْمِنُوْنَ ○ وَلَمَّا جَاۗءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ

ايمان آڻين ۽ جڏهن آيو انهن کي ڪتاب قرآن الله وٽا جو سچو ڪندڙ آهي انهن کي

لِّمَا مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَي الَّذِيْنَ

جيڪي ساڻن توريت ۽ انجيل ۽ هوا يهودي اڳي کنا آمد رسولن جي دعا فتح جي گهرندا هوا مٿي ڪافرن

كَفَرُوْا ښ فَلَمَّا جَاۗءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا كَفَرُوْا بِهٖ ۡ فَلَعْنَةُ

سان برڪت محمد جي پوءِ جڏهن آيو انهن کي محمد نبي جنهن کي سڃاتائون ڪفر ڪيائون ساڻس پوءِ لعنت

اللّٰهِ عَلَي الْكٰفِرِيْنَ ○ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ

الله جي آهي مٿي ڪافرن جي ڇا ته برو سودو ڪيو آهي سو اختيار ڪيو نفس انهن

روح القدس حضرت جبرئيل آهي هلندو هو حضرت عيسیٰ سان ڏينهن رات ۱۲

أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَغْيًا أَنْ يُنَزِّلَ اللَّهُ مِنْ

پاران ڪفر ڪرڻ انهيءَ سان حڪم نازل ڪيل الله جي ڪفر ڪن ٿا سبب حسد هن ڳالهه تي نازل ڪري ٿو الله مهربان

فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ

فضل نبوت انهيءَ مٿي جنهن ٻانهي کي گهري الله ٻانهن پاڻ ۾ ڦريا ڪاوڙ ۾ ٿو ڪٽيا آدم

عَلَىٰ غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ○ وَإِذَا

ڪفر ڪرڻ جو سان ڪفر الله جي ۽ واسطي ڪافرن جي عذاب خوار ڪندڙ آهي ۽ جڏهن

قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أُنْزِلَ

چيو ويو تن کي ته ايمان آڻيو ساڻ حڪم نازل ڪيل الله جي چون ٿا ايمان آڻيون ٿا ساڻ حڪم جو نازل ٿيو

عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا

اسان تي ۽ ڪفر ڪن ٿا ساڻ تن ڪتابن جي سواءِ انهيءَ ۽ قرآن حق آهي سچو ڪندڙ آهي

لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ

تن ڪتابن کي جي ساڻن آهن چؤ تون پوءِ ڇو ڪُهو ٿا نبين الله جي کي مهند آهين قرآن جي

إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ○ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ

جيڪڏهن آهيو مؤمن سچا ۽ تحقيق آيو اوهان کي موسيٰ ساڻ معجزن

ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ○ وَإِذْ

پوءِ ورتو توهان گابو پٺيان انهيءَ ۽ اوهين ظالم هوا ۽ جڏهن

أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا

ورتوسون ٻول اوهان جو ۽ مٿاهون ڪيوسون مٿي اوهان طور جبل کي پڪڙيو سوگهنا

مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا

جو ڏنوسون انهيءَ سختيءَ ۽ ٻڌو حڪم الله جو چيائون ٻڌو اسان ۽ نه مڃيو اسان

وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا

۽ پياري وئي تن جي دلين انهن ۾ محبت عبادت گابي جي سبب ڪفر انهن جي چؤ مٺو آهي سو ڳالهه تو جهه

يَأْمُرُكُمْ بِهٖٓ اِيْمَانُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝ قُلْ اِنْ

آئِرُ ڪري اوهان کي اعتقاد اوهان جو جيڪڏهن آهيو مؤمن سچا ۔ چؤ جيڪڏهن

كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِّنْ

آهي لائق اوهان لاءِ بهشت وٽ الله تعاليٰ جي خاص طور تي

دُوْنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝

ٻين ماڻهن لاءِ پوءِ سڌ ڪريو موت جي جيڪڏهن آهيو سچا بهشتي

وَلَنْ يَّتَمَنَّوْهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ

۽ هرگز نه سڌ ڪندا موت جي هميشه سبب انهن بڇڙن عملن جي جيڪي ڪمايا انهن ۽ الله چاڻيندڙ آهي

بِالظّٰلِمِيْنَ ۝ وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ ۚ

سان ظالمن ۽ ضرور ڏسندين تون انهن کي وڌيڪ حريص سڀني ماڻهن کان مٿي حياتي

وَمِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۚ يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ

۽ ڪن مشرڪن کان به زيادا هئا ۔ هر هڪ ان مان سڌ ڪري ٿو ته ڪاش عمر ڏني وڃي کيس هزار

سَنَةٍ ۚ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهٖ مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُّعَمَّرَ ۗ

ورهين جي ۽ نه ڇڏائيندي ان کي ڪنا عذاب الله جي عمر ڊگهي انهي جي

وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ۝ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا

۽ الله ڏسندڙ آهي عمل انهن جا ۔ ف ۔ چؤ جيڪو آهي دشمن

لِّجِبْرِيْلَ فَاِنَّهٗ نَزَّلَهٗ عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا

جبرئيل جو پوءِ تحقيق جبرئيل نازل ڪيو آهي قرآن مٿي قلب تنهنجي سان امر الله جي جو سچو ڪندڙ آهي

لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ مَنْ

ڪتابن مهندين کي ۽ هدايت آهي ۽ بشارت آهي مؤمنن لاءِ جيڪو

كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَرُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ وَ

آهي دشمن الله جو ۽ ملائڪن جو ۽ رسولن جو ۽ جبرئيل جو ۽

مِيكٰلَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ ○ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ

ميڪائيل جو تہ خدا اُنَ ڪافرن جو دشمن آھي ۽ تحقيق موڪليون سون

اِلَيْكَ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ۚ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ ○

تو ڏانهن معجزا روشن ۽ نہ آھن ڪافر ٿيندڙ ساڻ اُن مگر فاسق

اَوَكُلَّمَا عٰهَدُوْا عَهْدًا نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ ۭ بَلْ

ڪي ڪافر جڏھن عهد ڪندا آھن ٻول ڦٽي ڇڏيندي انهن جي جماعت ڪنا اُن بلڪ

اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ○ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ

گھڻا انهن جا نہ آھن ويساهہ آڻيندڙ توريتي ۽ جڏھن آيو انهن وٽ رسول ڪنا

عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ مِّنَ الَّذِيْنَ

وٽان الله جي جو سچو ڪندڙ آھي ڪتاب انهن جي ساڻ اُن ڦٽي ڇڏيو جماعتون ڪنا تن

اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا

ڏنو ويو انهن کي ڪتاب توريت قرآن خدا جي کي پٺيان پٺن انهن جي ڄڻ تہ نہ

يَعْلَمُوْنَ ○ وَاتَّبَعُوْا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ عَلٰى مُلْكِ

ڄاڻن ٿا ۽ تابع ٿيا يهودي تن ٻولن جي پٺيان جنکي شيطان پڙھندا هئا حڪومت

سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ كَفَرُوْا

سليمان جي ۽ نہ ڪيو ڪفر سليمان ۽ نہ عمل ڪيائين سحر جو پر شيطانن ڪفر ڪيو

يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ السِّحْرَ ۤ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ

سيکاريائون ماڻهن کي سحر ڪرڻ ۽ جيڪي نازل ڪيو ويو مٿي ملڪن سحر

بِبَابِلَ هَارُوْتَ وَمَارُوْتَ ۭ وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ

منجھ شهر بابل جي اُوءِ ملڪ هاروت ۽ ماروت آهن ۽ نہ سيکاريندا هوا ڪنهن کي

حَتّٰى يَقُوْلَآ اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۭ فَيَتَعَلَّمُوْنَ مِنْهُمَا

تان جان چوندا هوا ته اسين ته آهيون امتحان نہ ڪفر ڪر پوءِ سکندا هوا ڪنان انهن ملڪن

مَا يُفَرِّقُوْنَ بِهٖ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ۭ وَمَا هُمْ

جنهن ڪري جدائي ڪندا هوا ونهي مڙس ۽ عورت جي ۽ نه آهن

بِضَاۗرِّيْنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَيَتَعَلَّمُوْنَ

ضرر ڪندڙ هوا ساڻ ڪنهن هڪڙي مگر سان امر خدا جي ۽ سکن ٿا سو سحر جو

مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۭ وَلَقَدْ عَلِمُوْا لَمَنِ اشْتَرٰىهُ

نقصان ڪري انکي ۽ نه نفع ڪري انکي ۽ تحقيق ڄاڻن ٿا اُني تي جيڪو خريد ڪندو سحر

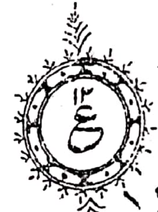
مَا لَهٗ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ڜ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهٖٓ

ناهي انکي آخرت مين ڪو نصيب ۽ مندو آهي سو سحر جهڪي ڏنو

اَنْفُسَهُمْ ۭ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا

نفسن انهي جيڪڏهن هوند ڄاڻن ۽ جيڪڏهن اُو ۽ ايمان آڻين ۽ ڊڄن خدا کان

لَمَثُوْبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ ۭ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝

ته البت ثواب خدا وتان ڀلو ٿئين جيڪڏهن هوند ڄاڻن

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقُوْلُوْا رَاعِنَا وَقُوْلُوا انْظُرْنَا

اي مومنا مرچو نبي کي گالا نا موجارو ۽ چئو ۽ رحم ڪر اسان تي

وَاسْمَعُوْا ۭ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ مَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ

۽ سڻو ۽ واسطي ڪافرن جي عذاب آه ڏک ڏيندڙ ۽ نه پسند ڪن سي جن

كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَلَا الْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يُّنَزَّلَ

ڪفر ڪيو ڪنا اهل ڪتاب جي ۽ مشرڪن مان هن ڳالهه کي جيئن نازل ڪئي وڃي

عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ

انهي خير ڪنا رب آهي ۽ الله خاص ڪري ساڻ رحمت انجي جهڪي

يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝ مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ

گهري ۽ الله صاحب فضل وڏي جو آهي جيڪي ختم ڪرئون ٿا ڪنا آيتن

أَوْ نُنْسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ أَوْ مِثْلِهَا ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ

جيڪي وسارهون ٿا تنهن کي آڻيندا سون ڀلو کنائن جيڪي انجهڙو ڇا نه ڄاڻ تون تحقيق

اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۞ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ

خدا مٿي هر ڪنهن شيء جي قادر آهي ڇا نه ڄاڻ تون تحقيق خدا لاء بادشاهي

السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ

آسمانن ۽ زمين جي آهي ۽ ناهي واسطي اوهان سواء خدا جي ڪو دوست

وَّلَا نَصِيْرٍ ۞ أَمْ تُرِيْدُوْنَ أَنْ تَسْـَٔلُوْا رَسُوْلَكُمْ كَمَا

۽ نه ڪو مددگار آهي ف۱ ڪوه ارادو ڪريو ٿا جيئن گهرو ٿا رسول اوهان جي کان اهڙا معجزا

سُئِلَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْإِيْمَانِ

جيئن گهريا ويا اڳ موسى کان مهندي ۽ جيڪو مٽائيندو ڪفر کي سان ايمان

فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ۞ وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ أَهْلِ

پوء تحقيق اهو ڀلو واٽ سنئين کان دوستي رکن ٿا گهڻا ڪنا اهل

الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا ۚ حَسَدًا

ڪتاب جي جيڪڏهن موٽائين ٿا اوهان کي پڄاڻان ايمان اوهان جي ڪافرڪن سبب حسد جي

مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ

ڪنا وٽا نفسن انهن جي پڄاڻان ظاهر ٿيڻ حق جي

فَاعْفُوْا وَاصْفَحُوْا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهٖ ۗ إِنَّ اللّٰهَ

پوء بخش ڪريو ۽ معاف ڪريو تان تائين موڪلي الله حڪم پنهنجو تحقيق الله

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۞ وَأَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۗ

مٿي هر ڪنهن شيء جي قادر آهي ۽ قائم ڪريو نماز کي ۽ ڏيو زڪوة

وَمَا تُقَدِّمُوْا لِأَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ ۗ

۽ جيڪي مهندي ڏيندا واسطي نفسن اوهان جي ڪنا خيرن لهندا ثواب انجو خدا وٽا

ف۱ يهودين ... حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ...

ثلثة

إِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ○ وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ

تحقيق الله سان عملن اوهان جي ڏسندڙ آهي ۽ چون ٿا ته نه داخل ٿيندا

الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصٰرٰى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ

بهشت ۾ مگر جيڪو هوندو يهودي جيڪي نصارا ٿي اهي ڪوڙيون سڌون انهن جي

قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ○ بَلٰى مَنْ

چؤ ته آڻيو آءُ حجتون اوهان جيون متي ان ڳالهه جي اهيو آءُ سچا ـ اِيه جيڪو

أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ

مسلمان ڪندو پاڻ کي خدا لاءِ ۽ اُو نيڪوڪار هوندو پوءِ اُن لاءِ آهي ثواب اُنجو وٽ رب اُنجي

وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ○ وَقَالَتِ الْيَهُودُ

۽ ناهي خوف اُنن تي ۽ نه اُوءِ حزن وارا ٿيندا ۽ چيو يهودين

لَيْسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ

نه آهين نصراني متي وات حق جي ۽ چيو نصارن ته نه آهين

الْيَهُودُ عَلٰى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتٰبَ كَذٰلِكَ قَالَ

يهودي حق تي ۽ اُوءِ پڙهن ٿا ڪتاب کي مثل اُنجي چيو

الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ

تن بيشڪ جاهلن اُن جهڙيون ڳالهيون پوءِ الله حڪم ڪندو اُن وچ ۾

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ○ وَمَنْ أَظْلَمُ

ڏينهن قيامت جي جنهن ۾ ته آهين اختلاف ٿا ڪن اُنهين ۽ ڪير وڏو ظالم آهي

مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعٰى فِي

ڪنان ته جهلين مسجدين خدا جيون ڪنان ياد ڪرڻ اسم خدا جي ۽ سعيو ڪيائين منجهه

خَرَابِهَا أُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا

ڦٽائڻ انجي اُن جهليندڙن کي نه لائق آهي جيئن داخل ٿين مسجدين ۾ مگر

ع ۱۳

خَائِفِينَ

خَآئِفِيْنَ ۬ؕ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ

ڊڄندڙ ٿي واسطي انهن جي دنيا ۾ خواري آهي ۽ واسطي انهن جي آخرت ۾

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَاَيْنَمَا

عذاب وڏو آهي ف١ ۽ واسطي الله جي اُڀرندو ۽ اُلهندو آهي پوءِ جيڏانهن

تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝ وَقَالُوا

منهن ڪندا اوڏانهن آهي خدا تحقيق خدا جو فضل ڪشادو آهي ۽ ڄاڻندڙ آهي ۽ چوڻ ٿا

اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۙ سُبْحٰنَهٗ ؕ بَلْ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

ته ورتو خدا پٽ ڪري پاڪ آهي تنهن بلڪ ان لاءِ پاڻان آهين سڀ جيڪي منجهه آسمانن ۽ زمين

كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ۝ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاِذَا

نِرڙي اُنهيءَ جو نياز ڪن پيدا ڪندڙ آسمانن ۽ زمين جو ۽ جڏهن

قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ

گهُري ڪنهن ڪم کي پوءِ ٿو چئي واسطي انهن جي مگر ڪُن پوءِ ٿي پوندي آهي ۽ چوڻ ٿا سي شخص جي

لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَآ اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ

نٿا ڄاڻن ڪا نٿي ڳالهائي اسان سان خدا جيڪي ٿي اسان کي معجزا مثل انهن جي چيو

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ قَدْ

تن جي مهندان ڪنا مثل ڳالهين انهن جي موزون ٿيون آهين دليون انهن جون تحقيق

بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ۝ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ

ظاهر ڪيا سون معجزا واسطي قوم جي جا يقين ڪن ف٣ تحقيق موڪليو سون تو کي سان سچ

بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْئَلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ۝ وَلَنْ

بشارت ڏيندڙ آهين ۽ ڊيجاريندڙ آهين ۽ نه پڇندا سون تو کي ڪنا صاحبن دوزخ جي ۽ نه

تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ؕ

راضي ٿيندا تو کان يهودي ۽ نڪي نصاري جيستائين تابع ٿئين تون دين انهن جي

قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ

چؤ تون تحقيق واٽ خدا جي اُها دين اسلام آهي ۽ جيڪڏهن تابع ٿيندين تون

اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ الَّذِيْ جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ

سندن اُنهن جي پيچان تنهن جي ايو تو کي يقين ۽ ڪجهه ناهي تو کي سوا

اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۞ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ

خدا جي ڪو دوست ۽ نڪو همراه جن شخصن ڏنو آسان انهن کي توريت

يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ

اُهو پڙهن ٿا اُن کي حق پڙهڻ جو جهڙو اُهو ايمان آڻين ٿا ساڻ قرآن ۽ جيڪي

يَّكْفُرْ بِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۞ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

ڪفر ڪندا ساڻ قرآن پوءِ اُهي ئي ڇيڙو وارا آهين اي اولاد يعقوب جا

اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ

ياد ڪريو نعمتون منهنجيون جي ڪيم انهي ۽ مون ڀلو ڪيو انهي کي

عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۞ وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ

مٿي مڙني زماني انهي ۽ ڊڄو ان ڏينهن قيام جي کان جنهن نه ڪفايت ڪندو ڪو نفس

نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا تَنْفَعُهَا

ڪنهن نفس کي ڪجهه تو ڪي ۽ نه قبول ٿيندي ڪنان ان نفس مٽو ڪڍ ۽ نه نفع ڪندي انهي کي

شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ۞ وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهٖمَ

شفاعت ۽ نه اُهي فتح وارا ٿيندا ۽ جڏهن وقت آزمايو ابراهيم کي

رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ؕ قَالَ اِنِّيْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ

رب سندهس ساڻ ڪلمن پوءِ پورا ڪيائين جيو خدا آءُ ڪندس توکي ٿيڻ ماڻهن لاءِ

اِمَامًا ؕ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ؕ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظّٰلِمِيْنَ

امام جيائين ڪنا اولاد منهنجي پڻ جيو الله نه رسندي امامت منهنجي اولاد ظالم کي

وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ؕ وَاتَّخِذُوْا

۽ جڏهن ڪعبي کي ماڻهن لاءِ ثواب جي جاءِ ۽ امن جي جاءِ بنايوسون (۽ فرمايوسون ته)

مِنْ مَّقَامِ اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ؕ وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَ

مقام ابراهيم جي پٿر کي نماز جي جاءِ بڻايو ۽ ابراهيم ۽

اِسْمٰعِيْلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ

اسماعيل کي حڪم ڪيوسون ته منهنجي گهر کي طواف ڪندڙن ۽ اعتڪاف ڪندڙن لاءِ

وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ۝ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا

۽ رڪوع سجدي ڪندڙن لاءِ پاڪ رکو ۽ جڏهن ابراهيم چيو اي منهنجا رب هن

بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ اَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ

شهر کي امن وارو ڪر ۽ هن جي رهاڪن کي ميون مان روزي ڏي جيڪو انهن مان ايمان آڻي

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا

الله ۽ قيامت جي ڏينهن تي، الله فرمايو ته جيڪو ڪفر ڪندو تنهن کي به ٿورو نفعو ڏيندس

ثُمَّ اَضْطَرُّهٗٓ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ وَاِذْ

پوءِ ان کي دوزخ جي عذاب ڏانهن لاچار ڪندس ۽ اها ڏاڍي خراب جاءِ آهي ۽ جڏهن

يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيْلُ ؕ رَبَّنَا

ابراهيم ۽ اسماعيل بيت الله جا پايا کڻي رهيا هئا ته چيائون اي اسان جا رب

تَقَبَّلْ مِنَّا ؕ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا

اسان کان قبول ڪر، بيشڪ تون ئي ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهين. اي اسان جا رب اسان کي

مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَآ اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ ۪ وَاَرِنَا

پنهنجو خالص مسلمان ڪر ۽ اسان جي اولاد مان به هڪ جماعت پنهنجي فرمانبردار بڻاءِ ۽ اسان کي

مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝

اسان جي عبادت جا طريقا ڏيکار ۽ اسان تي رحم ڪر، بيشڪ تون توبه قبول ڪندڙ مهربان آهين

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ

رب اسان جا موڪل منجهن رسول منجهان ڏات انجي جو پڙهي مٿي انهن جي انجا

وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيْهِمْ ۭ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ

۽ سيکاري انکي ڪتاب ٿيو ۽ احڪام ۽ پاڪ ڪري انکي تحقيق تون آهين غالب

الْحَكِيْمُ ۝ وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ

دانا آهين ۽ نه ڦيو ايند ۽ منهن ڪنا دين ابراهيم جي مگر سو جو جاهل آهي

نَفْسَهٗ ۭ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ

نفس انجو ۽ تحقيق پسند ڪيو اسان ابراهيم کي منجهه دنيا ۽ تحقيق او منجهه آخرت

لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ اِذْ قَالَ لَهٗ رَبُّهٗٓ اَسْلِمْ ۙ قَالَ اَسْلَمْتُ

ڪنا صالحن آهي جڏهه چيو انکي رب انجي ته اسلام آڻ چيائين اسلام آندم

لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَوَصّٰى بِهَآ اِبْرٰهٖمُ بَنِيْهِ وَيَعْقُوْبُ ۭ

واسطي رب عالمن جي ۽ پڪ ڪئي دين جي ابراهيم پٽ پنهنجي کي ۽ يعقوب کي

يٰبَنِيَّ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا

اي پٽؤ منهنجا تحقيق الله پسند ڪيو آهي اوهان لاءِ دين کي پوءِ م مرجاؤ مگر

وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝ۭ اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاۗءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ

مٿي دين اسلام ڪي هوا آهيو حاضر جڏهن دسيو يعقوب کي

الْمَوْتُ ۙ اِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْۢ بَعْدِيْ ۭ

موت جڏهه چيائين پٽن پنهنجن کي ڪهڙي عبادت ڪندا اوهان منهنجي

قَالُوْا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَاۗىِٕكَ اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ

چيائون عبادت ڪنداسون الله تنهنجي ۽ خدا ماپٽن تنهنجي جي ابراهيم ۽ اسماعيل

وَاِسْحٰقَ اِلٰــهًا وَّاحِدًا ۚ ۖ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ۝ تِلْكَ اُمَّةٌ

۽ اسحاق آهين جو رب هيڪڙو آهي ۽ اسين انجا فرمان بردار آهيون ۝ اُهي هڪ جماعت

قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْـَٔلُونَ

تحقيق لنگهيون اهيئن انهن لاءِ آهي عمل انهن جا ۽ اوهان لاءِ آهي ڪمائي اوهان جي ۽ نه پڇبو اوهان کي

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ○ وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصٰرٰى

کنا عملن انهن جي ۽ چيائون ته ٿيو يهودي جيڪي نصارىٰ

تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرٰهٖمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ

ته هدايت وارا ٿيو چئو ته بلڪ تابعداري ڪريون دين ابراهيم جي جو هو سچو ۽ اهو نه هو

مِنَ الْمُشْرِكِينَ ○ قُولُوٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ أُنْزِلَ إِلَيْنَا

کنا مشرڪن چئو ته ايمان آندو اسان ساڻ الله ۽ ساڻ انهي جيڪي نازل ٿيو اسان تي

وَمَآ أُنْزِلَ إِلٰىٓ إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيلَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ

۽ جيڪي نازل ٿيو طرف ابراهيم ۽ اسمٰعيل ۽ اسحٰق ۽ يعقوب

وَالْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسٰى وَعِيسٰى وَمَآ أُوتِيَ

۽ اولاد يعقوب جي ۽ جيڪي ڏنو ويو موسىٰ ۽ عيسىٰ کي ۽ جيڪي ڏنو ويو

النَّبِيُّونَ مِنْ رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ

پيغمبرن کي کنا رب انهن جي نه ٿا فرق ڪريون وچ ڪنهن هڪڙي جي کنا انهن ۽ اسين

لَهٗ مُسْلِمُونَ ○ فَإِنْ اٰمَنُوا بِمِثْلِ مَآ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ

واسطي انهي جي حڪم مڃيندڙ آهيون پوءِ جي ايمان آندائون مثل انهي جي ايمان آندو اوهان پوءِ تحقيق

اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ

هدايت وارا ٿيا ۽ جي ڦرندا پوءِ ته اهي ئي مخالفت ۾ آهن پوءِ ڪفايت ڪندو توکي انهن کان

اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ○ صِبْغَةَ اللّٰهِ وَمَنْ أَحْسَنُ

الله ۽ اهو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي ايمان رنگ الله جو ۽ ڪير چڱو آهي

مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهٗ عٰبِدُونَ ○ قُلْ

کنا الله رنگ ڏيندڙ ۽ اسين واسطي انهي جي عبادت ڪندڙ آهيون چئو

أَتُحَآجُّونَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَآ أَعْمَالُنَا

ڪہ جهيڙو ڪريو ٿا اسان سان الله بابت ۽ اهو مالڪ اسان جو ۽ اوهان جو ۽ اسان لاءِ عمل اسان جا

وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ۝ أَمْ تَقُولُونَ

۽ اوهان لاءِ عمل اوهان جا ۽ اسين واسطي اُن جي خالص ڪندڙ آهيون ڇا چئو ٿا

إِنَّ إِبْرٰهِيمَ وَإِسْمٰعِيلَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ

تحقيق ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب ۽ اولاد انجو

كَانُوا هُودًا أَوْ نَصٰرٰى ۗ قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللّٰهُ ۗ

هوا يهودي يا نصاري چئو ڇا اوهين وڌيڪ ڄاڻندڙ آهيو يا الله

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ

۽ ڪير ظالم وڌيڪ آهي انهيءَ شخص کان جو لڪائي شاهدي جا وٽ انجي

اللّٰهِ ۗ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝ تِلْكَ

۽ نه آهي الله غافل کنا عملن اوهانجي اُها

أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا

جماعت هئي تحقيق لنگهي ويا انهن لاءِ آهي جيڪي عمل ڪيائون ۽ اوهان لاءِ

كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

عمل اوهانجا ۽ نه پڇيا ويندؤ کنا عملن انجي

سَيَقُولُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰهُمْ عَنْ

سگهو ئي چوندا جاهل کنا ماڻهن يهودين ڪهڙي ڦيرايو انهن کي کنا

قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا ۚ قُلْ لِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ

قبلي بيت المقدس انهن کان جنهن تي هئا چئو واسطي الله جي مشرق ۽ مغرب آهي

يَهْدِي مَنْ يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ وَكَذٰلِكَ

هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري طرف واٽ سڌي جي ۽ انهيءَ ريت

ع ۱٦ — الجزء ۲

جناب حضرت رسول الله صلي الله عليه وسلم ...

جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ

ڪلِيو آسان اوهان کي اُمت وچئين عادل ته ٿيو اوهين شاهد مٿي سڀني امتن جي

وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا ؕ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ

۽ هوندو محمد رسول مٿي اوهان امتن شاهد ۽ نه ڪيو آسان سو قبلو

الَّتِيْ كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ مِمَّنْ

هو ۽ تون جنهن تي مگر ته ڏيکاريون آسان ته ڪير تابع ٿئي رسول جي ۽ ڪير

يَّنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِ ؕ وَاِنْ كَانَتْ لَكَبِيْرَةً اِلَّا عَلَى

ڦري مٿي پٺ پنهنجي جي ۽ تحقيق آهي قرب قبلي جو آهڪو مٿي ماڻهن مگر مٿي

الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ ؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِيْعَ اِيْمَانَكُمْ ؕ

تن جنڪي هدايت ڪئي الله ۽ ناهي الله تعالى اهڙو جو ضايع ڪري ايمان ۽ نماز اوهان جي

اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝ قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ

اٿيو تحقيق الله ساڻ ماڻهن مهربان ۽ رحم ڪندڙ آهي ۽ تحقيق ڏسون ٿا اسين ڦيرائڻ

وَجْهِكَ فِي السَّمَآءِ ۚ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰىهَا ۪ فَوَلِّ

منهن تنهنجو مٿي آسمان واسطي مٿين قبلي جي پوءِ ڦيرائينداسون توکي طرف قبلي جي خوش ڪندو

وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا

جهڪي پوءِ ڦيراءِ منهن تنهنجو طرف ڪعبي جي ۽ جيڏي مڪانين هوو ۽ پوءِ ڦيرايو

وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ

منهن اوهان جا طرف اُنجي ۽ تحقيق جنڪي ڏني آهي اهل تورات انجيل جا سي جاڻن ٿا

اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ۝ وَ

تحقيق ٿي ڦيرڻ حق آهي ڪناري انجي ۽ ناهي خدا غافل ڪنا عملن آهن ۽

لَئِنْ اَتَيْتَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا

جيڪڏهن آڻيندين تون تن وارن وٽ هر ڪنهن معجزا ته نه تابع ٿيندا

قِبْلَتَكَ وَمَآ اَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ

قبلي تنهنجي کي ۽ نه آهين تون تابع ٿيندڙ قبلي انهن جي کي ۽ نه آهين هيڪڙا انهن جا تابع

قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَآءَكَ

قبلي ٻين جي کي ۽ جي تابع ٿيندين تون سندن انهن جي خيالن جي پٺيان ان کان پوءِ جو آيو توکي

مِنَ الْعِلْمِ اِنَّكَ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ

علم تحقيق تون ان وقت ۾ ڪنا ظالمن هجين — سي شخص ڏنو اسان انهن کي ڪتاب

يَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا يَعْرِفُوْنَ اَبْنَآءَهُمْ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنْهُمْ

سڃاڻن ٿا اُن ۾ قبلي نبي جي کي جيئن سڃاڻن پٽن پنهنجي کي ۽ تحقيق جماعت انهن مان

لَيَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝ اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ

لڪائين حق صفت نبي جي کي ۽ اهي سڃاڻن ٿا حق کي جو آهي ڪنان رب تنهنجي جي پوءِ نه ٿيءُ

مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ۝ وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيْهَا فَاسْتَبِقُوا

ڪنا شڪ ڪندڙن — ۽ سڀ ڪنهن امت لاءِ قبلو آهي اُهو سامهون ٿيندڙ آهي ان ڏانهن پوءِ سبقت ڪريو

الْخَيْرٰتِ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يَاْتِ بِكُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا اِنَّ اللّٰهَ

ڪمن خير جي جو جنهن جاءِ مڪان هوندا آڻيندو انهن کي الله گڏ سڀن کي تحقيق الله

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ

مٿي سڀ ڪنهن شيءِ تي قادر آهي ۽ جنهن جاءِ مڪان مان نڪرين تون پوءِ ڦيراءِ منهن تنهنجو

شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاِنَّهٗ لَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ

طرف مسجد تعظيم واري جي ۽ تحقيق اهو حق آهي ڪنان رب تنهنجي جي ۽ نه آهي الله غافل

عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ

ڪنا عملن اوهان جي — ۽ جنهن جاءِ مڪان نڪرين تون پوءِ ڦيراءِ منهن تنهنجو طرف

الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ

مسجد ڪعبي جي ۽ جنهن جاءِ مڪان هجو اوهين پوءِ ڦيرايو منهن پنهنجا طرف انهي

لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ ۙ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا

تانڪ نہ هُوي واسطي ماڻهن جي اوهان تي ڪو طعنو مگر جن ڪُفر ڪيو

مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ

اُن منجهان پوءِ مَ ڊڄو اُنَ کان ۽ ڊڄو مون کان ۽ تانڪ تمام ڪريان نعمت منهنجي اوهان تي

وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ

اُميد آهي ته هدايت وارا ٿيو مثل تهڙي طرح جو موڪليوسون اوهان ۾ رسول اوهان منجهان

يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ

جو پڙهي اوهان تي آيتون اسان جيون ۽ پاڪ ڪري اوهان کي ۽ سيکاري اوهان کي قرآن ۽ احڪام

وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ۝ فَاذْكُرُونِي

۽ سيکاري اوهان کي جيڪي خبر نہ هئي اوهان کي تہ پوءِ ياد ڪريو مون کي

أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

تہ ياد ڪريان اوهان کي ۽ شڪر ڪريو منهنجو ۽ مَ ڪفر ڪريو نعمتن منهنجين جو اي

آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ۝

مومنو آهي وٺو مدد مشڪلين ۾ ساڻ صبر ۽ نماز تحقيق خدا ساڻ صبر ڪندڙن آهي

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ

۽ مَ چئو واسطي تنهن جي ڪُسن ٿا منجهه واٽ خدا جي اُهي مُئل آهن بلڪ جيئرا آهن

وَلَٰكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ۝ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ

پر نہ ٿا ڄاڻو ۽ آزمائيندا سون اوهان کي ساڻ ٿورڙي ڪنهن خوف ۽ ڏُڪر

وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَ

۽ گهٽتائي مالن جي ۽ جانين ۽ ميون جي ۽ بشارت ڏي تون

بَشِّرِ الصَّابِرِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا

بشارت ڏي تون صابرن کي اُهي صابر جو جڏهن رسي اُنهن کي سختي چون

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رٰجِعُونَ ۝ أُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوٰتٌ

اسين خدا جا آهيون ۽ خدا ڏانهن موٽڻ وارا آهيون اُهي صابر تن تي آهن رحمتون

مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ۝ إِنَّ

ڪنان رب انهن جي ۽ رحمت خاص ۽ اُهي هدايت وارا آهن ۵ تحقيق

الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ اللّٰهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ

صفا ۽ مروه آهن ڪنا جهنڊن الله جي پوءِ سو جو حج ڪري بيت الله جي

أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن

يا عمرو ڪري پوءِ ڏوهه ناهي اُنتي طواف ڪرڻ سان اُن ٻنهي ۽ جيڪو

تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ

زياده ڪندو خير پوءِ تحقيق خدا اُنهي کي عبادت ڪندڙ شاڪر ۽ دانا آهي تحقيق جيڪي

يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالْهُدٰى مِن بَعْدِ

لڪائيندا سو قرآن جو نازل ڪيو اسان ڪنا کليل پڌريون ۽ هدايتون پٺيان انهن

مَا بَيَّنّٰهُ لِلنَّاسِ فِى الْكِتٰبِ أُولٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ

بيان ڪرڻ اسان جي انهي ماڻهن لاءِ جي مڃيم تورات آهين اُهي لڳا پيندا لعنت ڪندو انهن کي خدا

وَيَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُونَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا

۽ لعنت ڪرڻ انهن کي لعنت ڪندڙ ۵ مگر سي جن توبه ڪئي ۽ صالح ڪيائون عمل ۽ ظاهر ڪيائون

فَأُولٰٓئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝ إِنَّ

پوءِ توبه قبول ڪندس انجي ۽ آءٌ توبه قبوليندڙ رحم ڪندڙ آهيان تحقيق

الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ

سي جن ڪفر ڪيو ۽ مئا ۽ اُهي ڪافر آهن مٿن آهي لعنت

اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۝ خٰلِدِينَ فِيهَا

خدا جي ۽ ملڪن جي ۽ ماڻهن سڀني جي هميشه هوندا لعنت ۾

ع ١٩

لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝ وَاِلٰهُكُمْ

نه هلڪو ٿيندو ڪنا اُن عذاب ۽ نڪا اُنهن کي مهلت ڏني ويندي ۱ ۽ اوهان جو الله

اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ۝ اِنَّ فِيْ خَلْقِ

الله هيڪڙو آهي ناهي الله مگر اُهو بخشڻ وارو ۽ ٻاجهارو ۲ بيشڪ پيدائش ۾ عالمن جا عقلمندن جو

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ

آسمانن ۽ زمين جي ۽ ڦرڻ ڏينهن ۽ راتين جي ۽ ٻيڙين

الَّتِيْ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

جي هلن درياءَ ۾ ساڻ اُنهيءَ شيءِ جو نفعو ڪري ماڻهن کي ۽ جيڪي نازل ڪيو الله

مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا

ڪنا آسمان مينهن پوءِ جياريائين ساڻ اُن زمين کي پٺيان مرڻ اُن جي

وَبَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ۪ وَّتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ

۽ پکيڙيائين اُن ۾ سڀ جيوان ۽ ڦيرائڻ واين جي ۽ ڪڪرن جي جيڪي

الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝

جي تابع ڪيل آهن وچ آسمان ۽ زمين جي معجزا آهن واسطي قوم عاقلن جي ۵

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ

۽ ڪن ماڻهن مان جي ڪن ٿا سواءِ خدا جي دوست ٻيا محبت رکن اُنهن

كَحُبِّ اللّٰهِ ۭ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ ۭ وَلَوْ يَرَى

جهڙي محبت رکن مومن خدا سان ۽ بيشڪ جي مومن آهن ط وڌيڪ محبت اٿن خدا سان ۽ جيڪر ڏسن

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ ۙ اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۙ

ظالم ته وقت کي جڏهن ڏسندا دوزخ کي ط تحقيق قدرت آهي خدا کي سڀئي

وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعَذَابِ ۝ اِذْ تَبَرَّاَ الَّذِيْنَ اتُّبِعُوْا

۽ تحقيق خدا ڏاڍي عذاب آهي جڏهن ڇڏيندا وڏيرا ڪافرن جا

مِنَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا وَرَاَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ

ڪنا ضعيفن تابعن اُنهي ۽ ڏسندا اُو سڀئي عذاب کي ۽ ونڊيون ويندا اُنهي

الْاَسْبَابُ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا لَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ

ڏوستيون ۽ وسيلا ۽ چوندا ضعيف تابع اُنهيا ته ڪاش ڪي تحقيق اسان جي ٿئي موٽڻ دنيا ڏانهن

مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوْا مِنَّا ؕ كَذٰلِكَ يُرِيْهِمُ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ حَسَرٰتٍ

بيزار ٿيون انهن کان جيئن بيزار ٿيا اسان کان اُهي اهڙي طرح ڏيکاريندو الله انهي کي عمل انهن جا پشيمانيون اُن

عَلَيْهِمْ ؕ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ مِنَ النَّارِ ۝ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ

اُنهي ۽ نه اُو نڪرندا ڪنا چيڙي اي ماڻهو

كُلُوْا مِمَّا فِى الْاَرْضِ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ

کائو ڪنان جيڪا زمين مين حلال پاڪ ۽ ڪيم تابع ٿيو واٽن شيطان جي کي

اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝ اِنَّمَا يَاْمُرُكُمْ بِالسُّوْٓءِ وَالْفَحْشَآءِ

تحقيق اُو اُهو دشمن پڌرو واهه ٿو امر ڪري انهي مگر سان بڇاين ۽ بي حيائين

وَاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ

۽ امر ڪري انهي ته چئو الله تي ڪوڙ جيڪي نه ٿا ڄاڻو ۽ جڏهن چيو ٿو تن کي ته

اتَّبِعُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ مَآ اَلْفَيْنَا عَلَيْهِ

تابع ٿيو تنهن جا جو نازل ڪيو الله چون بلڪ تابع ٿيندا اسون تنهن وٽ جنهن تي ڏٺوسون جنهن تي

اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ شَيْئًا وَّلَا

پين اسان جن کي ۽ تابع ٿيندا تن پوءِ جا جن نه ٿي جاڻو ڪجهه امر دين جي کي ۽ نه

يَهْتَدُوْنَ ۝ وَمَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا كَمَثَلِ الَّذِىْ يَنْعِقُ

وا ٿي ڏنا دين جي ۽ مثال اُهي ڪافرن جو مثال حيوان جي جو ڏاند ٿو ڪري

بِمَا لَا يَسْمَعُ اِلَّا دُعَآءً وَّنِدَآءً ؕ صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا

جيئي ته پر ٿو زجن مگر سڏ ۽ پڙاڏو سڀئي اُهي اُو ۽ ٻوڙا ۽ گنگا ۽ انڌا آهين تن پوءِ نه

يَعۡقِلُونَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا كُلُوۡا مِنۡ طَيِّبٰتِ

ڇيائن ٿا حق کي اي مؤمنو کائو کنا ڪمائل

مَا رَزَقۡنٰكُمۡ وَاشۡكُرُوۡا لِلّٰهِ اِنۡ كُنۡتُمۡ اِيَّاهُ تَعۡبُدُوۡنَ ۝

جي توهان کي ڏناسون انهي ۽ شڪر ڪريو خدا جو جيڪڏهن خدا جي عبادت ٿا ڪريو

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ الۡمَيۡتَةَ وَالدَّمَ وَلَحۡمَ الۡخِنۡزِيۡرِ وَمَاۤ

نه حرام ڪيو خدا ان تي مگر پاڻهي مئل ۽ رت وهندڙ ۽ ماس سوئر جو ۽ سو جو

اُهِلَّ بِهٖ لِغَيۡرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنِ اضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ

ڪنا ڏڻ ساڻ اسم غير خدا جي پوءِ جهڪي تنگ ٿئي وقت کائي نه حد لنگهيندڙ هجي نه ٿيندڙ ظلم ڪرڻ جي

فَلَاۤ اِثۡمَ عَلَيۡهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيۡنَ

پوءِ ناهي گناهه انهي تحقيق الله مرهيندڙ ۽ رحم ڪندڙ آهي تحقيق سڀ جي

يَكۡتُمُوۡنَ مَاۤ اَنۡزَلَ اللّٰهُ مِنَ الۡكِتٰبِ وَيَشۡتَرُوۡنَ بِهٖ

لڪائين ٿا توريت کي جو نازل ڪيو خدا ڪنا ڪتابن ۽ وٺن ساڻ ان

ثَمَنًا قَلِيۡلًا ۙ اُولٰٓئِكَ مَا يَاۡكُلُوۡنَ فِىۡ بُطُوۡنِهِمۡ اِلَّا النَّارَ

مُل ٿورڙو اوءِ نٿا کين کنجهه پيٽن پنهنجن مگر جيرو

وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيۡهِمۡ ۖۚ وَلَهُمۡ عَذَابٌ

۽ نه ڳالائيندو انهي الله ڏينهن قيامت جي ۽ نه پاڪ ڪندو انهي ۽ انلاءِ عذاب آهي

اَلِيۡمٌ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيۡنَ اشۡتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالۡهُدٰى

ڏکوئيندڙ اوءِ سڀ آهين جن ورتو گمراهي کي ساڻ هدايت

وَالۡعَذَابَ بِالۡمَغۡفِرَةِ ۚ فَمَاۤ اَصۡبَرَهُمۡ عَلَى النَّارِ ۝ ذٰلِكَ

۽ عذاب کي ساڻ ٻره پوءِ عجب جهڙا آهه صبر انجو مٿي عذاب دوزخ جي ئي عمد

بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الۡكِتٰبَ بِالۡحَقِّ ؕ وَاِنَّ الَّذِيۡنَ اخۡتَلَفُوۡا

سبب هنجي تحقيق خدا نازل ڪيو توريت ساڻ سچ ۽ تحقيق سڀ جي لڪائين ان منجهه شڪ ڪن

فِي الْكِتٰبِ لَفِيْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ۝ لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوْا

منهن توڙي اَنتر اُوڙ منجھ بدبختي پر انهان اهين ع نائه چنگائي منهن ڦيرائڻ ۾

وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ

منهن اوهين کي نماز ۾ طرف اُڀرندي ۽ لھندي جي پر چنگائي سو آهي جو

اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتٰبِ

ايمان آڻي ساڻ خدا ۽ ڏينهن قيامت جي ۽ ساڻ ملڪن ۽ ڪتابن

وَالنَّبِيّٖنَ ۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِي الْقُرْبٰى

۽ نبين ۽ ڏئي مال مٿي محبت انجي عزيزن قريبن کي

وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۙ وَالسَّآئِلِيْنَ

۽ يتيمن ۽ مسڪينن ۽ مسافرن ۽ سوالين کي

وَفِي الرِّقَابِ ۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ

۽ منجھ اجهائي ٻانهن جي جيڪو ادا ڪندو نماز ۽ ڏيندو زڪوٰة ۽ جيڪي پاڙين

بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا ۚ وَالصّٰبِرِيْنَ فِي الْبَاْسَآءِ

وعدا پنهجا جڏهن وعدو ڪن ۽ صبر ڪندڙ سختين ۾

وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ ۗ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا ۗ

۽ مرضن ۾ ۽ منجھ وقت جنگ جي اُهي ئي اهين جي سچا آهين اُنهن

وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ

۽ جنگ ۾ بدبختي کان ۽ اُهي پرهيزگار اهين ع اي مؤمنا فرض ڪيو ويو

عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلٰى ۗ اَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ

برابري ڪرڻ منجھ ڪُنَڪَن اَجو ڪهو ساڻ آجي ۽ ٻانهو ڪهو

بِالْعَبْدِ وَالْاُنْثٰى بِالْاُنْثٰى ۗ فَمَنْ عُفِيَ لَهٗ مِنْ اَخِيْهِ

ساڻ ٻانهي ۽ عورت ڪهو ساڻ عورت پوءِ جنهن کي معاف ٿيو ڪنهن شي ڀاءُ انجي

شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ۝
ڪو تول پوءِ ادا ڪرڻ ديت کي طرف انهيءَ جي چڱيءَ طرح ڪرڻ
ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ اعْتَدَىٰ
ربَ هلڪائي آهي ڪنان رب اوهان جي ۽ رحم آهي پوءِ سو جو ظلم ڪري
بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ
پڄاڻان انهيءَ جي پوءِ انهيءَ لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ آهي ۽ اوهان لاءِ قصاص ۾
حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝ كُتِبَ
حياتي آهي اي صاحب عقل جا ته مَنَ اوهين پرهيزگار ٿيو فرض ڪيو ويو
عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا
اوهان تي جڏهن حاضر ٿئي هڪڙي اوهان جي موت جيڪڏهن ڇڏي مال کي
الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى
وصيت ڪرڻ واسطي ماءُ پيءُ جي ۽ قريبن جي ساڻ شرع ضروري آهي مٿي
الْمُتَّقِينَ ۝ فَمَن بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى
پرهيزگارن پوءِ جيڪو متائيندو وصيت کي پڄاڻان ٻڌڻ انهيءَ جي پوءِ ناهي گناهه انهيءَ جو
الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ فَمَنْ خَافَ
مگر مٿي تن جي تاقير ابين انکي تحقيق خدا ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي پوءِ جيڪو ڊڄي
مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ
ڪنان وصيت ڪندڙ ظلم کي يا گناهه کي پوءِ صلح ڪري انهن وچ ۾ پوءِ ناهي گناهه انهيءَ تي
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
تحقيق الله مرهيندڙ ۽ ٻخشيندڙ آهي اي مؤمنا فرض ڪيو ويو اوهان تي
الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝
ڀلا جيئن جو جيئن فرض ڪيا ويا روزا مٿي انهن جي جيڪي اوهان کان اڳ هئا، اميد آهي ته بچو خدا کان

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ

ڪي ڏينهن ڳڻيل آهن، پوءِ جيڪو هجي اوهان مان مريض جيڪي

سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ

مسافر پوءِ قضا ڪندو ڏينهن ٻيا اوترا ۽ مٿي تن جنکي ناهي طاقت اصلا

فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ ۚ

فديو آهي کوت مسڪين جو سنجهي صبح پوءِ جيڪو زيادو ڪندو خير پوءِ ڀلائي آهي ان

وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ شَهْرُ

۽ روزا رکڻ ڀلو آهي اوهان لاءِ جيڪڏهن ڄاڻو ٿا مهينو

رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ

رمضان جو سو آهي نازل ٿيو انهي ۾ قرآن هدايت آهي ماڻهن لاءِ

وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ

۽ روشني آهي انهي ۾ گهڻا هدايتون ۽ معجزا پوءِ جيڪو حاضر هجي ان منجها

الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ

ان مهيني مان پوءِ رکي روزو ۽ جيڪو هجي مريض جيڪي مسافر

فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ

پوءِ قضا ڪندو ڏينهن ٻيا اوترا ارادو ڪري ٿو الله اوهان سان آساني جو نه ارادو ڪري ٿو

الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ

اوکائي جو ۽ ته ڪامل ڪريو عدد روزن جا ۽ تڪبير ورن جو خدا جيو سبب هدايت ڪرڻ

وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي

۽ اميد آهي ته شڪر ڪريو خدا جو ۽ جڏهن پڇن توکان ٻانهان منهجا منهجي

فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ فَلْيَسْتَجِيبُوا

پوءِ آءٌ ويجهو آهيان قبوليان دعا سائلن جي جڏهن گهرن موکان پوءِ مڃرن

لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ۝ أُحِلَّ لَكُمْ

مون کان گهرن ۽ مون تي ايمان آڻين مان اميد آهي ته اُهي سڌو رستو لهن ٥ توهان لاءِ حلال ڪيو ويو

لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَائِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ

رات ۾ روزن جي جماع ڪرڻ ساڻ عورتن پنهنجين، اُهي پوشاڪ آهن اوهان لاءِ

وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۗ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَخْتَانُونَ

۽ اوهين پوشاڪ آهيو انهن لاءِ، ڄاتو خدا ته تحقيق اوهين خيانت ڪندا هئو

أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْ ۖ فَالْآنَ بَاشِرُوهُنَّ

جانين پنهنجين ۾ پوءِ توبه قبول ڪيائين اوهان تي ۽ بخش ڪيائين اوهان کي، پوءِ هاڻي جماع ڪريو عورتن سان

وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّىٰ

۽ طلب ڪريو ان اولاد کي جو مقدر ۾ لکيو الله اوهان لاءِ ۽ کائو ۽ پيئو تان جو

يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ

ظاهر ٿئي اوهان لاءِ اڇي پره جي پٽيءَ کان ڪاري

مِنَ الْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ

پره جي، پوءِ پورو ڪريو روزو رات سين، ۽ نه جماع ڪريو عورتن کي

وَأَنتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا

۽ اوهين ڏهي وارا هجو منجهه مسجد، اِهي احڪام حدون آهن الله جيون پوءِ نه

تَقْرَبُوهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ

اوڏانهن وڃو انهيءَ طرح بيان ڪري ٿو الله آيتون ماڻهن لاءِ اُميد آهي ته اهي

يَتَّقُونَ ۝ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ وَ

پرهيزگار ٿين ۽ نه کائو مال پنهنجا وچ پنهنجي ساڻ ظلم ۽

تُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ

اوڏانهن ڪريو ساڻ رشوت طرف حاڪمن جي تانڪ کائو ٽڪرا ڪنا مالن ماڻهن جي

ع ٢٣

بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهِلَّةِ

ساڻ ظلم ۽ اوهين ڄاڻو ٿا ﴿١٨٨﴾ پڇن ٿا توکي کنا چنڊن

قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا

چئو ته اهي وقت آهن ماڻهن جا ۽ حج جا ﴿١٨٩﴾ ۽ ناهه چڱائي جي اچو

الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَىٰ وَأْتُوا الْبُيُوتَ

گهرن ۾ کنا پٺين انهن جي ۽ ليڪن چڱائي اها آهي جو ڊڄي خدا کان ۽ اچو گهرن ۾

مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ وَقَاتِلُوا

کنا دروازن انهن جي ۽ ڊڄو خدا کان امید آهي ته ڇٽندا ﴿١٩٠﴾ ۽ کهو

فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ

منجهه واٽ خدا جي تن کي جي ڪهن اوهان کي ۽ م زيادتي ڪريو تحقيق

اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۝ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ

خدا نه دوست رکي ٿو ظالمن کي ۽ کهو ڪافرن کي جت ڏسو انهن کي

وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ

۽ ڪيڍو انهن کي کنا جتي ڪيڍيائون اوهان کي ۽ ڪفر ڪرڻ ظلم زياده آهي کنا

الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَاتِلُوكُمْ

قتل ڪرڻ منجهه مڪي ۽ م کهو ڪافرن کي منجهه حرم مڪي جي تان جو جنگ ڪرن انهن

فِيهِ فَإِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۝

منجهه ان پوءِ جي جنگ ڪرن انهن پوءِ کهو انهن کي اهڙي طرح جزا آهي ڪافرن جي

فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ

پوءِ جي جهلڪن ڪفر کنا پوءِ تحقيق الله مرهيبلڻ رحم ڪندڙ آهه ۽ کهو انهن کي تان جو

لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ

نه هوءِ ڪفر ۽ هوءِ دين سڀوئي خدا لاءِ پوءِ جي جهل ڪن پوءِ ناهه ظلم

إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ۝ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ

مگر مٿي ظالمن — عزت واري مهيني تعظيم وارو بدلو عزت واري مهيني

وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا

۽ حرمتون مڪافات جيئن برابر ڪرڻ پوءِ جيڪو ظلم ڪري اوهان تي پوءِ ظلم ڪريو

عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا

اوهان به برابر جيترو ظلم ڪيائين اوهان تي ۽ ڊڄو خدا کان ۽ ڄاڻو

أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۝ وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا

تحقيق خدا ساڻ پرهيزگارن آهي ۽ خرچ ڪريو منجهه واٽ خدا جي ۽ م

تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ ۛ وَأَحْسِنُوا ۛ إِنَّ اللَّهَ

وجهو پاڻ کي هٿان سبب بخل جي منجهه هلاڪت ۽ چڱا عمل ڪريو تحقيق خدا

يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝ وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ

دوست رکي ٿو چڱا عمل ڪندڙن کي ۽ پورو ڪريو عبادت حج ۽ عمري جي خدا لاءِ ع پوءِ جي

أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۖ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ

بند ڪيا وڃو ڪنهن دشمن يا مرض پوءِ موڪليو هدي جيڪو ميسر ٿئي ۽ م ڪوڙيو متا پنهنجا

حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا

تان پهچي ذبح جي هنڌ تي هدي منجهه حرم پوءِ جيڪو آهي مريض ان منجهان

أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ

جيڪي سور منجهه مٿي جو آهي يا جونئون هجن پوءِ بدلو ڏيندو ٽي روزا جيڪي ڏينهن

أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا

يا ڪهندو ٻڪري پوءِ جڏهن امن وارا ٿيو پوءِ جيڪو لاڀ وٺندو عمري سان حج پوءِ

اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ

ڪهندو جيڪي لڀي ڪنا هدي پوءِ جيڪو نه لهندو هدي پوءِ روزا رکندو ٽي ڏينهن

فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ

منجهه ڏالحجي ۾ ۽ ست روزا رکندو جڏهن موٽي ايندو وطن ڏي هيءَ ڏهه روزا پورا

ذَٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

هي انهيءَ لاءِ آهي جنهن جو گهر ٻار منجهه مڪي شريف نه هجي

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

۽ ڊڄو الله کان ۽ ڄاڻو تحقيق خدا ڏاڍي عذاب واري

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا

حج جا مهينا معين ۽ ظاهر آهن پوءِ جيڪو فرض ڪري حج منجهن انهن سوا احرام ڪري پوءِ نه

رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا

جماع ڪري ۽ نه گالهه ڪري ۽ نه جهڳڙو ڪري احرام ۾ ۽ جيڪي ڪندا

مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ

چڱائي ته توهان ڄاڻي ٿو خدا ۽ سفر خرچ وٺو ۽ حج ڪرڻ لاءِ پوءِ فائدو سفر خرچ ۾ پرهيزگاري

التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ ۝ لَيْسَ عَلَيْكُمْ

ڊڄو مون کان ۽ عقل وارو ف ۽ توهان تي نه آهي

جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ

گناهه منجهه هن ڳالهه جي طلب ڪريو رحمت رب جي ۽ واپار ڪريو پوءِ جڏهن موٽو ڪنا

عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ

عرفات پوءِ ياد ڪريو خدا کي وٽ جبل مزدلفي جي تعظيم واري ۽ ياد ڪريو خدا کي

كَمَا هَدَاكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ۝

جيئن هدايت ڪئي اٿس ۽ تحقيق هئا اڳ انهان منجها گمراهن

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا

پوءِ فيض وٺو جتي فيض وٺن ماڻهو ۽ بخشش گهرو

ع ٢٤

اللّٰهَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ فَاِذَا قَضَيْتُمْ

خدا کان تحقيق خدا مرھڻ ڪندڙ ۽ رحم ڪندڙ آھي پوءِ جڏھن پورو ڪريو

مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ اٰبَاۗءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ

عبادتون پنھنجون پوءِ ياد ڪريو خدا کي جيئن ياد ڪندا آھيو ابن ڏاڏن پنھنجن کي يا ان کان وڌيڪ

ذِكْرًا ۭ فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا

ذڪر ڪرڻ پوءِ ڪي ماڻھو اھڙا آھن جي چون ٿا ته رب اسان جا ڏي اسان کي دنيا ۾

وَمَا لَهٗ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ

۽ نه آھي ان لاءِ ڪو آخرت ۾ نصيب ۽ ڪي ماڻھو اھڙا آھن جي چون ٿا

رَبَّنَآ اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً

رب اسان جا ڏي اسان کي دنيا ۾ موچاري ۽ آخرت ۾ موچاري

وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّمَّا كَسَبُوْا ۭ

۽ بچاءِ اسان کي عذاب دوزخ جي کان انھن جي ثواب آھي انھن عملن جو جيڪي ڪيائون

وَاللّٰهُ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۝ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فِيْٓ اَيَّامٍ مَّعْدُوْدٰتٍ ۭ

۽ خدا جلد حساب وٺندڙ آھي ۽ ياد ڪريو خدا کي ڳڻيل ڏينھن ۾

فَمَنْ تَعَجَّلَ فِيْ يَوْمَيْنِ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ۚ وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَآ

پوءِ جنھن جلدي ڪئي ٻن ڏينھن ۾ ته ان تي ڪو گناھ ناھي ۽ جيڪو دير ڪري ته

اِثْمَ عَلَيْهِ ۙ لِمَنِ اتَّقٰى ۭ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ

ان تي به گناھ ناھي جيڪو پرھيزگار ھجي ۽ ڊڄو خدا کان ۽ ڄاڻو تحقيق اوھين ان ڏانھن

تُحْشَرُوْنَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّعْجِبُكَ قَوْلُهٗ فِي الْحَيٰوةِ

گڏ ڪيا ويندؤ ۽ ڪي ماڻھو اھڙا آھن جن جي ڳالھ توکي وڻي ٿي زندگي ۾

الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰي مَا فِيْ قَلْبِهٖ ۙ وَھُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ ۝

دنيا جي ۽ شاھد ٿو ڪري خدا کي انھيءَ تي جيڪو ان جي دل ۾ آھي ۽ اھو وڏو دشمن آھي

وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِى الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيْهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ

۽ جڏهن موٽي ٿو مجلس منجهان هلي زمين ۾ ته فساد ڪري انهن ۾ ۽ ناس ڪري پوکن کي

وَالنَّسْلَ ۗ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُ اتَّقِ

۽ جيوتن کي ۽ الله نٿو پسند ڪري فساد ڪرڻ کي ۽ جڏهن چئجي ٿو ان کي ته ڊڄ خدا کان

اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهٗ جَهَنَّمُ ۗ وَلَبِئْسَ

وٺي ٿو ان کي مرڪ ساڻ گناه پوءِ ڪافي آهي ان کي دوزخ ۽ مٺو آهي

الْمِهَادُ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّشْرِيْ نَفْسَهُ ابْتِغَآءَ

بچائو ۽ ماڻهن مان ڪي اهڙا آهن جو وڪڻن ٿا نفس پنهنجي واسطي طلب

مَرْضَاتِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ ۢ بِالْعِبَادِ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

راضپي خدا جي ۽ الله مهربان آهي ساڻ ٻانهن ۽ اي

اٰمَنُوا ادْخُلُوْا فِى السِّلْمِ كَآفَّةً ۠ وَّلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ

مومنو داخل ٿيو اسلام ۾ سڀ مڙئي ۽ م تابع ٿيو قدمن

الشَّيْطٰنِ ۗ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝ فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ

شيطان جي تحقيق اهو اوهان جو دشمن آهي پڌرو پوءِ جيڪڏهن ترڪندا آهيو پٺيان

مَا جَآءَتْكُمُ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝

اچڻ قرآن ۽ معجزن جي پوءِ ڄاڻو تحقيق خدا سگهارو ۽ حڪمت وارو آهي

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ

نٿا منتظر آهن مگر هن ڳالهه جا ته اچي انهن وٽ عذاب الله جو ڇانو ۾ ڪڪرن جي

وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ ۗ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۝

۽ ملڪ عذاب جا ۽ تمام ڪيو ويندو امر عذاب جو ۽ طرف الله جي موٽندا آهن سڀئي

سَلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ كَمْ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ اٰيَةٍ ۢ بَيِّنَةٍ ۗ وَمَنْ

پڇ اولاد يعقوب جي کي ته ڪيترائي ڏناسون انهن کي معجزا روشن ۽ جيڪو

يُّبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ

مَٽائيندو دين جو نعمت الله جي آئڻ پڇاڙان تہ بيشڪ الله عقوبت ڏيڻ ۾ سخت

الْعِقَابِ ۝ زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ

عقوبت آهي ۝ سينگاريو ويو ڪافرن لاءِ حياتي دنيا جي ۽ ٺٺوليون ڪن ٿا

مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۘ وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ وَاللّٰهُ

ڪنان تن جن ايمان آندو ۽ سي جي ڊِجن خدا کان مٿاهان هوندا ڪافرن کان ڏينهن قيامت جي ۽

يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً

۽ الله روزي ڏي ٿو جنهن کي گهري ري حساب — هوا ماڻهو سڀئي جماعت هيڪڙي

فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۪ وَاَنْزَلَ مَعَهُمُ

پوءِ موڪليو خدا نبين کي جي بشارت ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ آهن ۽ نازل ڪيائين انهن

الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيْمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ؕ

ڪتاب ساڻ سچ جي تہ حڪم ڪن وچ ماڻهن جي جنهن امر ۾ اختلاف ڪيائون جي ۾

وَمَا اخْتَلَفَ فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ

۽ نہ اختلاف ڪيو ان ۾ مگر سي جن کي ڏنو ويو ڪتاب پڇاڙان جو آيا انکي

الْبَيِّنٰتُ بَغْيًاۢ بَيْنَهُمْ ۚ فَهَدَى اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَا اخْتَلَفُوْا

معجزا واسطي حسد جي وچ پاڻ ۾ پوءِ هدايت ڪئي الله تن کي جن ايمان آندو واسطي ان جي

فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖ ؕ وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى

اختلاف ڪيائون جنهن ۾ ساڻ اذن پنهنجي ۽ الله هدايت ڪري جنهن کي گهري طرف

صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ

وات سڌي جي — ڇا ڀانيو ٿا تہ داخل ٿيندا سون بهشت ۾

وَلَمَّا يَاْتِكُمْ مَّثَلُ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ؕ مَسَّتْهُمُ

۽ نہ آيو انکي ڏکڻ مثال تن جي جي لنگها ڪنا مهنجا اڳي ۽ رسيا انکي

الْبَاْسَاۤءُ وَالضَّرَّاۤءُ وَزُلْزِلُوْا حَتّٰى يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ

ڏکن ۽ مرضن ۽ ڏڪوڻيا ويا تان جو چيو رسول

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ ۭ اَلَآ اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ

۽ جن ايمان آندو ساڻس ته ڪڏهن ايندي نصرت خدا جي؛ خبردار تحقيق مدد خدا جي

قَرِيْبٌ ۝ يَسْــَٔلُوْنَكَ مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ڛ قُلْ مَآ اَنْفَقْتُمْ

ويجهي آهي ٥ سوال ڪن ٿا توکي ته ڪهڙو خرچ ڪن؟ چؤ ته جيڪي خرچ ڪريو

مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ

مال سو آهي ماءُ پيءُ لاءِ ۽ ويجهن مائٽن لاءِ ۽ يتيمن لاءِ ۽ مسڪينن لاءِ

وَابْنِ السَّبِيْلِ ۭ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ۝

۽ مسافرن لاءِ ۽ جيڪي ڪندا خير پوءِ تحقيق خدا ان کي ڄاڻندڙ آهي

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَھُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَھُوْا

فرض ڪئي وئي اوهان تي جنگ ڪافرن سان ۽ اها اوهان کي ناپسند آهي ۽ اميد آهي ته اوهين ناپسند ڪريو

شَـيْـــًٔـا وَّھُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوْا شَـيْـــًٔـا وَّھُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۭ

ڪا شيءِ ۽ اها اوهان لاءِ ڀلي هجي ۽ اميد آهي ته پسند ڪريو ڪا شيءِ ۽ اها اوهان لاءِ بُري هجي

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ يَسْــَٔلُوْنَكَ عَنِ الشَّهْرِ

۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ اوهين نٿا ڄاڻو ٥ پڇن ٿا توکي ته مهيني

الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيْهِ ۭ قُلْ قِتَالٌ فِيْهِ كَبِيْرٌ ۭ وَصَدٌّ عَنْ

تعظيم واري ۾ جنگ ڪرڻ بابت. چؤ ته ان ۾ جنگ ڪرڻ وڏو گناهه آهي ۽ روڪڻ

سَبِيْلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌۢ بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۤ وَاِخْرَاجُ اَھْلِهٖ

خدا جي واٽ کان ۽ ڪفر ڪرڻ الله سان ۽ مسجد حرام کان ۽ ڪڍڻ ان جي رهاڪن کي

مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۭ

ان مان وڏو گناهه آهي خدا وٽ ۽ شرڪ وڏو گناهه آهي قتل کان

وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتّٰى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِيْنِكُمْ اِنِ

۽ هميشه جنگيون ڪندا اوهان سان تان جو اوهان کي ڦيرائيندا اوهان جي دين کان جيڪڏهن

اسْتَطَاعُوْا ؕ وَمَنْ يَّرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ فَيَمُتْ وَ

سگهندا ۽ جيڪو ڦري ويندو اوهان مان پنهنجي دين اسلام کان پوءِ مرندو ۽

هُوَ كَافِرٌ فَاُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ

اهو ڪافر هوندو پوءِ ضايع ٿيا عمل انهن جا دنيا ۽ آخرت ۾

وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ

۽ اهي صاحب آهن دوزخ جا اهي ان ۾ هميشه هوندا تحقيق جن

اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ

ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ جنگ ڪئي ڪافرن سان خدا جي

اُولٰٓئِكَ يَرْجُوْنَ رَحْمَتَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝

اهي اميدوار آهن رحمت خدا جي ۽ الله مهربان ۽ رحم ڪندڙ آهي

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ؕ قُلْ فِيْهِمَآ اِثْمٌ كَبِيْرٌ

پڇن ٿا توکي شراب ۽ جوا بابت چئو انهن ٻنهي ۾ گناه وڏو آهي

وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ ۡ وَاِثْمُهُمَآ اَكْبَرُ مِنْ نَّفْعِهِمَا ؕ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ

۽ نفعو به ماڻهن لاءِ ۽ گناه انهن جو گهڻو وڏو آهي نفعي کان ۽ پڇن ٿا توکي

مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ؕ قُلِ الْعَفْوَ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ

ته ڪيترو خرچ ڪن چئو جيڪو ضرورت کان وڌيڪ هجي اهڙي ريت بيان ڪري ٿو خدا اوهان لاءِ

الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ۝ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ

آيتون متان اوهين فڪر ڪريو دنيا ۽ آخرت ۾ ۽ پڇن ٿا توکي

عَنِ الْيَتٰمٰى ؕ قُلْ اِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ؕ وَاِنْ تُخَالِطُوْهُمْ

يتيمن بابت چئو ته سڌارو انهن لاءِ ڀلو آهي ۽ جيڪڏهن گڏ ڪريو انهن کي

فَإِخْوَانُكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ ۚ وَلَوْ شَاءَ

پوءِ ڀائر اوهان جا ۽ خدا ڄاڻي ٿو مڃائي ڪندڙ کي سڌارڻ واري کان ۽ جيڪڏهن گهري

اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ

خدا مشقت ۾ وجهي اوهان کي تحقيق خدا غالب حڪمت وارو آهي ۽ مشرڪ عورتن کي نه پرڻيو

حَتَّىٰ يُؤْمِنَّ ۚ وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ

تان جو ايمان آڻين ۽ ٻانهي مؤمياڻي ڀلي آهي ڪنهن مشرڪياڻي کان جيتوڻيڪ

أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ وَلَعَبْدٌ

وڻي اوهان کي ۽ نه پرڻايو مشرڪن کي تان جو ايمان آڻين ۽ ٻانهو

مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ

مؤمن ڀلو آهي ڪنهن مشرڪ کان جيتوڻيڪ وڻيس اوهان کي اهي سڏين ٿا

إِلَى النَّارِ ۖ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۖ

باهه ڏانهن ۽ الله سڏي ٿو جنت ڏانهن ۽ بخشش ڏانهن پنهنجي حڪم سان

وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝ وَيَسْأَلُونَكَ

۽ ظاهر ڪري ٿو پنهنجا حڪم ماڻهن لاءِ ته من اهي نصيحت وٺن ۽ پڇن ٿا توکان

عَنِ الْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ۖ

حيض بابت چئو ته اهو ڏک آهي پوءِ ڌار رهو عورتن کان حيض ۾

وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۖ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ

۽ نه ويجهو وڃو انهن جي تان جو پاڪ ٿين پوءِ جڏهن پاڪ ٿين ته اچو انهن وٽ

مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ

جتان حڪم ڪيو اٿو اوهان کي خدا تحقيق خدا دوست رکي ٿو توبه ڪندڙن کي ۽ دوست رکي ٿو

الْمُتَطَهِّرِينَ ۝ نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ

پاڪائي ڪندڙن کي عورتون اوهان جون اوهان جي لاءِ پوک آهن پوءِ اچو پنهنجي پوک ڏانهن

أَنّٰى شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا

جيئن گهرو ۽ مقدم ڪريو پاڻ لاءِ عمل صالح ۽ ڊڄو خدا کان ۽ ڄاڻو

أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ○ وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ

تحقيق اوهين ان سان ملڻ وارا آهيو ۽ بشارت ڏي مؤمنن کي ۽ نه ڪريو الله کي

عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ

سامهون قسمن پنهنجن جي ته چڱائي ڪريو ۽ ڊڄو خدا کان ۽ صلح ڪرايو وچ

النَّاسِ ۗ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ○ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ

ماڻهن جي ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. نه ٿو پڪڙي اوهان کي الله سان اجاين

فِي أَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ

قسمن اوهان جي ۾ پر ٿو پڪڙي اوهان کي ان سان جو ڪمايو دلين اوهان جي

وَاللّٰهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ○ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ

۽ الله بخشڻهار بردبار آهي. انهن لاءِ جي قسم کڻن ٿا زالن پنهنجين کان ترسڻ

أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ○ وَإِنْ

انتظار ڪرڻ چار مهينا آهي پوءِ جيڪڏهن موٽيا ته تحقيق خدا بخشيندڙ مهربان آهي ۽ جيڪڏهن

عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ○ وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ

پڪو ڪيائون طلاق جو پوءِ تحقيق خدا ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي ۽ طلاق ڏنل عورتون انتظار ڪن

بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا

پاڻ کي ٽي حيض ۽ نه حلال آهي انهن لاءِ ته لڪائين سو جيڪي پيدا ڪيو

خَلَقَ اللّٰهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

خلقيو خدا انهن جي پيٽن ۾ جيڪڏهن آهن ايمان آڻينديون خدا سان ۽ ڏينهن

الْآخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذٰلِكَ إِنْ أَرَادُوا

قيامت جي ۽ مڙس انهن جا وڌيڪ حقدار آهن موٽائڻ انهن جي جو ان ۾ جيڪڏهن ارادو ڪن

إِصْلَاحًا ۚ وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ

خير ڪجي ۽ عورتن جا مڙسن تي حق آهن جهڙيءَ طرح مڙسن جا مٿن عورتن تي سان حڪم شرع جي

وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝

۽ واسطي مڙسن جي مٿي عورتن جي پلا ڪي آهي ۽ الله غالب حڪمت وارو آهي ۝

الطَّلَاقُ مَرَّتَانِ ۖ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ

طلاق ٻه ڀيرا آهي پوءِ ڪم آهي روڪڻ رجوع سان شرع جي يا ڇڏي ڏيڻ سان چڱائي جي

وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ

۽ نه حلال آهي اوهان کي جي وٺو ڪجهه انهي مان جو مهر ڏنو اوهان عورتن کي ڪجهه مگر جي

يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا

ڊڄو ته نه بجاءِ آڻي سگهندا حدن الله جي پوءِ جي ڊڄو ته نه بجاءِ آڻي سگهندا

حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۗ تِلْكَ

حدون الله جون پوءِ ناهي گناهه مٿن انهي ۾ جو فديو ڏنو عورت ڇڏائڻ لاءِ اهي

حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ

آهن حدون الله جون پوءِ نه ٽپو انهن کي ۽ جيڪو ٽپي ٿو حدون خدا جون

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ

پوءِ اهي ظالم آهن ۝ پوءِ جي ڏني ٽين طلاق ته اها عورت پوءِ نه حلال آهي ان کي

بَعْدُ حَتَّىٰ تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۗ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا

جيسين ٻئي مڙس سان نڪاح ڪري پوءِ جڏهن طلاق ڏئي ٻيو مڙس ته ناهي گناهه مٿن

أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۗ وَتِلْكَ

نڪاح ڪرڻ ۾ جي گمان ڪن ته قائم رکندا حدون الله جون ۽ اهي

حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ

حدون خدا جون ظاهر ڪري ٿو واسطي قوم جي جا ڄاڻن ۝ ۽ جڏهن طلاق ڏيو

النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ

عورتن کي پوءِ اُن زالن رسن عدّة کي پوءِ موٽايو اُنکي ساڻ پرشرعي جي ڇڏيو اُنکي

بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا وَمَن يَفْعَلْ

ساڻ پرشرعي جي ۽ مَ جهليو اُنکي واسطي ضرر ڏيڻ جي ته ظلم ڪريو ۽ جيڪو ڪندو

ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا

اهو پوءِ تحقيق ظلم ڪيو اُن نفس پنهنجي سان ۽ مَ ڪريو آيتن خدا جي کي ٺٺول

وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ الْكِتَابِ

۽ ياد ڪريو نعمت خدا جي جا آهي اوهان تي ۽ سو جيڪي نازل ڪيائين اوهان تي ڪتاب قرآن

وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُم بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ

۽ احکام نصيحت ڪري ٿو اوهان کي ساڻ اُن ۽ ڊڄو خدا کان ۽ ڄاڻو تحقيق خدا ساڻ هر

ع ثلثة ٢٩ ١٠

شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا

شيءِ ڄاڻندڙ آهي ۽ جڏهن طلاق ڏيو عورتن کي پوءِ اُن رسن عدّة پنهنجيءَ کي پوءِ

تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُم

منع ڪريو تن کي ڪنا پرڻجڻ مڙسن جي جڏهن راضي ٿين پاڻ ۾

بِالْمَعْرُوفِ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ

ساڻ پرشرعي جي هي وعظ ڪجي ٿو تنهن کي ان منجها جيڪو ايمان آڻيندو

بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ

ساڻ الله ۽ ڏينهن قيامت جي هي ڏاڍو پاڪ آهي اوهان لاءِ ۽ ڏاڍو پاڪ آهي ۽ الله ڄاڻي ٿو

وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ

۽ اوهان نٿا ڄاڻو ۽ ماءرون کير ڏينديون اولاد کي جو جا هنن

حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعَلَى

ٻه سال پورا اُن لاءِ جو اراده ڪري تمام ڪرڻ کير جي ۽ مٿي

الْمَوْلُودِ لَهٗ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۚ لَا تُكَلَّفُ

پيءُ ٻچن جي ذمي آهي ٿوت ماڻن جو ۽ ڪپڙا انهن جا ساڻ پرشرع جي نه تڪليف ڏبي

نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَا تُضَآرَّ وَالِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا

ڪنهن کي مگر تند وسعت انجي نه ضرر ڪيو وڃي ماءُ کي ٻچهن جي ۽ نه

مَوْلُوْدٌ لَّهٗ بِوَلَدِهٖ ۚ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ ۚ فَاِنْ

پيءُ کي ٻچهن جي ۽ مٿي وارث يتيم جي پڻ مثل انجي پوءِ جيڪڏهن

اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ

ارادو ڪن ٻئي ٻچن جدا ڪرڻ جو پنهنجي رضا سان ۽ مصلحت پوءِ ناهِ گناه.

عَلَيْهِمَا ۗ وَاِنْ اَرَدْتُّمْ اَنْ تَسْتَرْضِعُوْٓا اَوْلَادَكُمْ فَلَا

ٻنهي تي ۽ جي ارادو ڪريو ته دائين کان کير پياريو اولاد پنهنجي کي تو ناهي

جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَّآ اٰتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ۗ وَاتَّقُوا

گناه اوهان تي جڏهن ڏيو ٿا سو مهر جو انهن ڏيو ان ساڻ پرشرع جي ۽ ڊڄو

اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَالَّذِيْنَ

خدا کان ۽ ڄاڻو تحقيق خدا ساڻ عملن اوهان جي ڏسندڙ آهي ۝ ۽ جي

يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا يَّتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ

مرن اوهان منجها ۽ ڇڏين عورتون ته منتظر ٿين سي پاڻ کي

اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَّعَشْرًا ۚ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ

چار مهينا ۽ ڏهه ڏينهن پوءِ جڏهن رسن عدة کي پوءِ ناهي گناه.

عَلَيْكُمْ فِيْمَا فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۗ وَاللّٰهُ

اوهان تي انهن ته جيڪي ڪن منجهه پنهنجي ساڻ حڪم شرع جي يا زينت جي ۽ الله

بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا عَرَّضْتُمْ

ساڻ عملن اوهان جي ڄاڻندڙ آهي ۽ ناهِ گناه اوهان تي منجهه اشاري نڪاح جي

بِهٖ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَآءِ اَوْ اَكْنَنْتُمْ فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ عَلِمَ اللّٰهُ

ڪنا سنگ ڪرڻ عورتن جي جيڪي ڳجهو ڪريو دلين مان اهي ڪنا اللہ ان وڏي

اَنَّكُمْ سَتَذْكُرُوْنَهُنَّ وَلٰكِنْ لَّا تُوَاعِدُوْهُنَّ سِرًّا اِلَّآ

جاڻو خدا تحقيق ياد ڪندا عورتن کي ۽ نہ وعدو ڪريو ساڻن ڳجهہ ۾ نہ قول ڪريو پاڻ ۾ عدت ۾

اَنْ تَقُوْلُوْا قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ڛ وَلَا تَعْزِمُوْا عُقْدَةَ النِّكَاحِ

مگر جيڪڏهن چئو ڳالھ پڌري ۽ نہ قصد ڪريو عقد نڪاح جو

حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتٰبُ اَجَلَهٗ ۭ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِيْٓ

تان جان رسي عدت وقت پوري جي کي ۽ جاڻو تہ تحقيق خدا جاڻي ٿو جيڪي منجهہ

اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوْهُ ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ۝

دلين اوهان جي پوءِ ڊڄو ان کان ۽ جاڻو تحقيق خدا مهربان ۽ بخشيندڙ آهي

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ مَا لَمْ تَمَسُّوْهُنَّ

ناهي گناه اوهان تي جي طلاق ڏيو عورتن کي مٿن جماع ڪرڻ کانسواءِ

اَوْ تَفْرِضُوْا لَهُنَّ فَرِيْضَةً ښ وَّمَتِّعُوْهُنَّ عَلَي الْمُوْسِعِ

مٿن مقرر ڪرڻ مهر جي کان پر جي نہ مقرر ڪيو ۽ طلاق ڏنائون پوءِ ڏيو امير تي چادر سوٽ

قَدَرُهٗ وَعَلَي الْمُقْتِرِ قَدَرُهٗ ۚ مَتَاعًۢا بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا

ڏيو عورتن کي مٿي وسعت آهي تي قدر حال مطابق ۽ مٿي ڪنگال حال سارو آهي فائدو وٺو تہ حڪم شرعي

عَلَي الْمُحْسِنِيْنَ ۝ وَاِنْ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ

واجب مٿي نيڪو ڪارن ۽ جي طلاق ڏيو عورتن کي مٿن جماع ڪرڻ کان

وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ اِلَّآ اَنْ

مقرر ڪيو اٿو انهن کي مهر اڌ مهر مقرر ڪيل جو مگر جي

يَّعْفُوْنَ اَوْ يَعْفُوَا الَّذِيْ بِيَدِهٖ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ۭ وَاَنْ

بخشين عورتون جيڪي بخشي اهو وارث جنهن جي هٿ ۾ آهي عقد ڪرڻ نڪاح جو

تَعْفُوْٓا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ؕ وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ؕ

عفو ڪرڻ اوڏو آهي پرهيزگاريءَ کي ۽ مَ وساريو احسان ڪرڻ پاڻ ۾

اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ حٰفِظُوْا عَلَى الصَّلَوٰتِ

تحقيق خدا سان عملن اوهان جي ڏسندڙ آهي نگهباني ڪريو مٿي نمازن

وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى ۗ وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ۝ فَاِنْ خِفْتُمْ

۽ نماز وچين ۽ اُٿيو خدا لاءِ تواضع ڪندڙ ٿي پوءِ جي ڊڄو اوهين

فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ

پوءِ نماز پڙهو پيادا اٿي سوار سان اشارن پوءِ جڏهن امن وارا ٿيو پوءِ نماز پڙهو مٿي ته ترتيب جا سيکاريائين

مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ

اوهان کي جا نه ڄاڻندا هوا ۽ جيڪي مرن ٿا ان مان

وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا ۖۚ وَّصِيَّةً لِّاَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا اِلَى

۽ ڇڏين عورتون سو ته وصيت ڪري وڃن عورتن کي قوت

الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ ۚ فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْ مَا

ورهيه جو نه ڪڍڻ انهن کي گهرن منجهان پوءِ جي پاڻهين نڪرن پوءِ ناهي گناه اوهان تي مٿي

فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوْفٍ ۗ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝

ڪن جيڪي گهرن منجهه جسن پاڻ جي ڪنا بر شرع جي ۽ الله غالب ۽ دانا آهي

وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌۢ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ۝

۽ واسطي عورتن طلاق ڏنلن قوت آهي سان پر شرع جي حق آهي مٿي پرهيزگارن

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ۝

اهڙي ريت ظاهر ڪري ٿو خدا اوهان لاءِ آيتون پنهنجون اميد آهي ته پروڙيو

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اُلُوْفٌ حَذَرَ

ڪين ڏٺو تو تن کي جي نڪتا شهرن پنهنجن ۽ اهي ڏه هزار هوا سبب خوف

الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوْتُوْا ثُمَّ اَحْيَاهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ

ڊپ کان، پوءِ چيو اُنهن کي خدا مَرو، پوءِ مُئا، پوءِ جيارئون خدا اُنهن کي. تحقيق خدا صاحب

فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ○

اِحسان جو مٿي ماڻهن، پر گهڻا ماڻهو نٿا شُڪر ڪن

وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ○

۽ ڪهو ڪافرن کي منجهه وات خدا جي ۽ ڄاڻو تحقيق الله ٻُڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي

مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗ

ڪير آهي سو جو اُڌارو ڏيندو الله کي قرض موچارو، پوءِ زياده ڏيندو اُن کي

اَضْعَافًا كَثِيْرَةً ؕ وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُۜطُ ۪ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ○

زيادتيون گهڻيون، ۽ الله تنگ رزق ڪري ۽ ڪشادو ڪري، ۽ اُن ڏانهن موٽندا

اَلَمْ تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوْسٰى ۘ اِذْ

ڇا نه ڏٺو تو طرف جماعت جي کنا اولاد يعقوب جي جي هُوا پڄاڻان موسىٰ جي جڏهن

قَالُوْا لِنَبِيٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ

چيائون نبي پنهنجي کي ص ته مقرر ڪر اسان لاءِ بادشاه کي ته جنگ ڪريون اسين منجهه وات خدا جي

قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ اَلَّا تُقَاتِلُوْا ؕ

چيو نبي خبر ڏيو جيڪڏهن فرض ٿيندي اوهان تي جنگ متان نه جنگ ڪريو

قَالُوْا وَمَا لَنَآ اَلَّا نُقَاتِلَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا

چيائون عجب آهي ڪهڙي سبب جنگ نه ڪنداسون منجهه وات خدا جي تحقيق لوڌيا ويا آهيون اسين

مِنْ دِيَارِنَا وَاَبْنَآئِنَا ؕ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا

کنا گهرن ۽ اولادن اسان جي، پوءِ جڏهن فرض ڪيو ويو اُنهن تي جنگ ته ڦري ويا

اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ○ وَقَالَ لَهُمْ

مگر ٿورا کنا اُن ۽ الله ڄاڻندڙ آهي ساڪافرن سان ۽ چيو اُنهن کي

نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوْتَ مَلِكًا ؕ قَالُوْٓا اَنّٰى

نبيءَ انھن جي تحقيق خدا مقرر ڪيو اوهان لاءِ طالوت کي بادشاه ڪري چيائون ڪيئن ٿي

يَكُوْنُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ

هوندي انکي بادشاهي اسان تي ۽ اسان لائق بادشاهي سرداري جي قوم جا ۽ نه

يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ ؕ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىهُ عَلَيْكُمْ

ڏني تي انکي ڪشادگي مال جي چيو نبي تحقيق الله پسند ڪيو انکي اوهان تي

وَزَادَهٗ بَسْطَةً فِى الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ؕ وَاللّٰهُ يُؤْتِىْ مُلْكَهٗ

۽ زياده ڪيائين انکي قوت علم جي ۽ جسم جي ۽ الله ڏئي ٿو بادشاهي پنهنجي

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ○ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ

جنهن کي گهري ۽ الله ڪشادو ڄاڻندڙ آهي ۽ چيو انکي نبي انهن جي تحقيق

اٰيَةَ مُلْكِهٖٓ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ التَّابُوْتُ فِيْهِ سَكِيْنَةٌ مِّنْ

معجزو بادشاهي انجي جو هجي اوهان وٽ پيٽي انهيءَ ۾ صندوق منجهان آرام آهي ڪنا

رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوْسٰى وَاٰلُ هٰرُوْنَ تَحْمِلُهُ

رب اوهان جي ۽ ٻچيل شيون ڪنا متبرڪ حضرت موسيٰ ۽ حضرت هارون جي کڻن انکي

الْمَلٰٓئِكَةُ ؕ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ○

ملائڪ تحقيق منجهن معجزا آهن اوهان لاءِ جي آهيو ۽ سهندڙ

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوْتُ بِالْجُنُوْدِ ۙ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ مُبْتَلِيْكُمْ

پوءِ جڏهن نڪتو طالوت سين لشڪر جالوت جي چيو اوهان تحقيق خدا آزمائي انکي

بِنَهَرٍ ۚ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّىْ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَاِنَّهٗ

سان نهر جي پوءِ جيڪو پيئندو انهي مان پوءِ ناهي منهنجي لشڪر ۾ جيڪو نه پيئندو پوءِ

مِنِّىْٓ اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةًۢ بِيَدِهٖ ۚ فَشَرِبُوْا مِنْهُ اِلَّا قَلِيْلًا

آهي لشڪر منهنجو مگر جيڪو ڀري هٿ سان پوءِ پيتائون انهي مان مگر ٿورا

مِّنْهُمْ ۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا

اُن منجها پوءِ لنگهيو اُن نهر کان طالوت ۽ لشڪر اُن جو جن ايمان آندو اُن سان
چيائون ناهِ

طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ۚ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ

قدرت اسان کي اڄ ساڻ جالوت ۽ لشڪر اُن جي
چيو تن جن يقين ڪيو

أَنَّهُم مُّلَاقُو اللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً

ته اُهي گڏبا خدا کي ڪيترين ٿورين جماعتن تي ڏيون جي غالب ٿيون
جماعتن

كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ○ وَلَمَّا

گهڻين کان ساڻ حڪم خدا جي ۽ الله ساڻ صبر ڪندڙن آهي
۽ جڏهن

بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا

صفون ڪيائون واسطي جالوت ۽ لشڪر اُن جي چيائون اي رب اسان جا نازل ڪر
اسان تي

صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ○

صبر ۽ ثابت ڪر قدم اسان جا ۽ فتح ڪر اسان کي مٿي قوم
ڪافرن جي

فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ

پوءِ ڀڄايائون اُنهن کي ساڻ حڪم خدا جي ۽ ڪُٺو داؤد جالوت کي ۽ ڏنو
اُن داؤد کي

اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ ۗ وَلَوْلَا

خدا بادشاهي ۽ حڪمت ۽ سيکاريائين ته جيڪي سو چاهيائين
۽ جي نه

دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ

هٽائي خدا ڪافرن کي هيڪڙا ٻين هٿان ته البت فساد واري ها
زمين

وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ○ تِلْكَ

پر خدا صاحب آهي احسان جو مٿي عالمن
اُهي آهن

آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ○

معجزا خدا جا پڙهون ٿا اسين تو تي ساڻ حق ۽ تحقيق تون ڪنار
رسولن آهين

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ

اُهي رسول آهن پاڻ ڪئو آسان هيڪڙن کي ٻين تي

مِنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجٰتٍ ۭ وَاٰتَيْنَا

اُن منجها ڪن ڪا ڳالهه ڪئي خدا سان ۽ مٿاهون ڪيائين ٻين کي درجن ۾ ۽ ڏناسون

عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ۭ

عيسىٰ پٽ مريم جي کي معجزا ۽ مددگار ڪئوسون اُنهن جبرئيل

وَلَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِيْنَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ

۽ جي هوند گهري خدا ته نه اختلاف ڪن سڀ اُمتون جي پيغمبرن اُنجي پيغمبرن

مَا جَاۗءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوْا فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ

اچڻ معجزن جي اُنکي پر اختلاف ڪئو اُمتن پوءِ ڪنا اُن مؤمن

وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ ۭ وَلَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوْا ۣ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ

۽ ڪنا اُن ڪافر آهين ۽ جيڪڏهن گهري خدا ته جنگ ڪن پر الله

يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْفِقُوْا مِمَّا

ڪري سو جيڪي گهري اي مؤمنؤ خرچ ڪريو ڪنا اُن مال جو

رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ

ڏنو اٿئون اوهان کي ڪنا مهندا اچڻ ڏينهن قيامت جي نه هوندو سودو جنهن ۾ نه هوندي دوستي

وَّلَا شَفَاعَةٌ ۭ وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ

دنيا جي نه شفاعت ڪندو ڪو انهن ۾ ۽ ڪافر ظالم آهن الله سائين اُهو آهي جو ڪو نه آهي ٻيو

اِلَّا هُوَ ۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ڬ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ۭ لَهٗ مَا

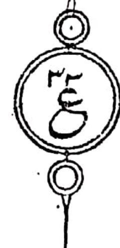
جو مگر اُهو جو هميشه جيئرو ۽ قائم رکندڙ نه ڏسي ٿي اُن کي ورجائي ۽ نه ننڊ اُن لاءِ آهين سڀ

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ عِنْدَهٗٓ

جي ڪجهه آهن آسمانن ۽ زمين ۾ ڪير آهي سو جو شفاعت ڪري وٽ اُن جي

حضرت موسىٰ عليه السلام

حضرت محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم

إِلَّا بِإِذْنِهٖ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا

مگر سندس حڪم سان آهي ٿو ڄاڻي سو جيڪي منهن اڳيان آهي ۽ جيڪي پٺيان آهي ۽ نه

يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ

گهيرو ڪن مخلوق سندس علم مان ڪنهن شيء کي مگر جيڪي گهري ۽ ڪشادي آهي ڪرسي سندس

السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ

آسمانن ۽ زمين کان ۽ نه گهرائي آهي الله کي نگهباني انهن جي ۽ اهو مٿاهون ۽

الْعَظِيمُ ۝ لَآ إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ

وڏو آهي ۝ ناهي زوري ڪرڻ منجهه دين خدا جي تحقيق ظاهر آهي واٽ سنئين گمراهي کان

فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ

پوءِ جيڪو منڪر ٿيندو بتن کي ۽ ويساهه ڪندو خدا کي پوءِ تحقيق جهليائين

بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝

منهن محڪم جا نه ڇڄندي ڪڏهن به ۽ الله سڻيندڙ ڄاڻندڙ آهي

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۖ

الله دوست آهي مؤمنن جو ٿو ڪڍي تن کي ڪنارن اونداهي ڪفر جي طرف نور ايمان جي

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ

۽ جي ڪفر ڪن دوست انهن جا بت آهن ته ڪڍن انهن کي ڪنارن ايمان

إِلَى الظُّلُمَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝

طرف ڪفر جي اُهي صاحب آهن دوزخ جا هوندا تنهن ۾ هميشه

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهٖٓ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ

ڇو نه عجب ڪرين حال تنهن ڪافر جي ڪن جهڳڙو ڪيو ابراهيم سان سندس رب بابت هن ڪري جو ڏني هيس الله

الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ

حڪومت جڏهن چيو ابراهيم ته رب منهنجو سو آهي جو جياري ۽ ماري

ع ٣٤

قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي

چيو نمرود آءٌ جيئاريندو آهيان ۽ ماريندو آهيان. چيو ابراهيم ته خدا آڻي ٿو

بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ

سج کي اوڀر کان پوءِ آڻيو اُن کي الهندي کان پوءِ حيران ٿي ويو

الَّذِي كَفَرَ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّٰلِمِينَ ۝ أَوْ كَالَّذِي

۽ عاجز ٿي ويو اهو جو ڪافر هو ۽ الله نه هدايت ڪري ٿو قوم ڪافرن جي کي ۝ جيئن مثل ان جي

مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ

جو هليو منجهان بابل شهر بيت المقدس جي ڏانهن ۽ اُهو ڪرو هو مٿي ڇتين انهيءَ جي چيائين ڪئن

يُحْيِي هَٰذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ

جيئاريندو هن کي خدا پٺيان مرڻ تنهن جي پوءِ ماريو ان نبي کي الله سؤ ورهين پوءِ

بَعَثَهُ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ

جيئاريائين انهي کي چيو خدا ڪيترو مدت رهيو تون چيائين ڏينهن هيڪڙو يا ڪجهه پهر چيو خدا

بَل لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ

بلڪ رهين ٿو سؤ ورهين پوءِ ڏس تون طعام انجيرن جو تنهنجو ۽ مٺو پاڻي پيڻ جو تنهنجو نه

يَتَسَنَّهْ ۖ وَانظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ۖ

گندو ٿيو ۽ معجزو ڏاهو ۽ نهار طرف گڏه تنهنجي سڙي ڳريل ته تنهنجي ڪرڻ لاءِ نو ڪي معجزو واسطي ماڻهن جي

وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا

۽ نهار طرف هڏن گڏه جي ڪيئن جوڙيون ٿا انهن کي پوءِ ڍڪايون انهن کي گوشت پوءِ جڏهن

تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَإِذْ

ظاهر ٿيو يقين انهي جي چيائين يقين ٿيم ته تحقيق خدا مٿي هر شيءِ جي قادر آهي ۝ ۽ ياد ڪر جڏهن

قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۖ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن

چيو ابراهيم اي رب مونکي ڏيکار مونکي ته ڪيئن تون جيئاريندو مئلن کي چيو خدا ته نه ايمان آهي تو کي

قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِيْ ؕ قَالَ فَخُذْ اَرْبَعَةً مِّنَ

چيائين هائو پر تانڪه آرام واري ٿئي دل منهنجي چيو ته پوءِ وٺ چار

الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ

پکي پوءِ ويڙهه ڳنڍ انکي تو وٽ پوءِ اُڇلاءِ مٿي هرڪن جبلن اُن منجها

جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَاْتِيْنَكَ سَعْيًا ؕ وَاعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ

ٽڪر ٽڪر پوءِ ڪوٺ انکي تا اچن تو وٽ جلدي ۽ ڄاڻ تحقيق خدا غالب

حَكِيْمٌ ۧ مَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ

حڪمت وارو آهي صفت تن جي جي خرچين مال پنهنجا منجهه واٽ

اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِيْ كُلِّ سُنْۢبُلَةٍ

خدا جي مثل داڻي جي جو پيدا ڪري ست سنگ منجهه سڀڪنهن سنگ

مِّائَةُ حَبَّةٍ ؕ وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ

سئو داڻا آهن ۽ الله زياده ڪري ٿو جنهن کي گهري ٿو ۽ الله ڪشادو

عَلِيْمٌ ۝ اَلَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ

۽ دانا آهي جي شخص جي خرچين مال پنهنجا منجهه واٽ خدا جي پوءِ

لَا يُتْبِعُوْنَ مَآ اَنْفَقُوْا مَنًّا وَّلَآ اَذًى ۙ لَّهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ

نه تابع ڪن ان صدقي سان احسان ۽ نه ايذاءُ ڪن انهن لاءِ اجر آهي وٽ

رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ قَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ

رب انهي جي ۽ ناهي خوف انهن تي ۽ نه اهي غمگين ٿيندا ڳالهه موچاري

وَّمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَّتْبَعُهَآ اَذًى ؕ وَاللّٰهُ غَنِيٌّ

۽ بخشش سائل کي ڀلو آهي ان صدقي کان جو تابع ڪري انهي کي ايذاءُ ۽ الله بي نياز ۽

حَلِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُبْطِلُوْا صَدَقٰتِكُمْ

بردبار آهي اي مومنو ڪيو ضايع صدقو اوهان جو

ع ٣٥

بِالْمَنِّ وَالْأَذٰى كَالَّذِيْ يُنْفِقُ مَالَهٗ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا

ساڻ احسان ۽ ايذاء مثل تهڙي جو خرچي مال پنهنجو ڏيکارڻ لاءِ ماڻهن جي ۽ نه

يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ

ايمان آڻي ساڻ خدا ۽ ڏينهن پوئين پوءِ مثل انهيءَ جو اهڙو جهڙي پهڻ لسي تي

تُرَابٌ فَاَصَابَهٗ وَابِلٌ فَتَرَكَهٗ صَلْدًا ؕ لَا يَقْدِرُوْنَ

ڌوڙ هجي پوءِ وسي انهيءَ مينهن وڏڦڙو پوءِ ڇڏيائين انهيءَ کي صاف نه قادر ٿيندا

عَلٰى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوْا ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ۝

مٿي عمل ڪسب ڪيل ڏيکارڻ جي ۽ الله نه هدايت ڪري قوم ڪافرن جي کي

وَمَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ

۽ مثل تن جو جي ته خرچين مال پنهنجا واسطي طلب رضا خدا جي

وَتَثْبِيْتًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ اَصَابَهَا وَابِلٌ

۽ واسطي محڪم ڪرڻ دلين پنهنجي مثال باغ جي جو اوچي زمين تي هجي وسي انهيءَ تي

فَاٰتَتْ اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ ۚ فَاِنْ لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ؕ

مينهن پوءِ ڪري ميوا ٻيڻا پوءِ جي نه وسي تنهن تي مينهن وڏو ته ڪڪر ننڍو مينهن

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ تَكُوْنَ لَهٗ

۽ الله ساڻ عملن اوهان جي ڏسندڙ آهي ڪ پسند ڪري ڪو اوهان مان ته هجي انهيءَ لاءِ

جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ لَهٗ

باغ کجين ۽ ڊاکن جو جاري هجن هيٺان انهيءَ جي نهرون انهيءَ لاءِ

فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۙ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهٗ ذُرِّيَّةٌ

انهيءَ مان سڀ ميوا ۽ رسي انهيءَ کي پوڙهائپ ۽ انهيءَ لاءِ اولاد هجي

ضُعَفَآءُ ۖ فَاَصَابَهَآ اِعْصَارٌ فِيْهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ؕ كَذٰلِكَ

عاجز ڪمزور پوءِ رسي باغ کي ڪو سوڪ جهولو جنهن ۾ باهه هجي پوءِ سڙي باغ اهڙي طرح

يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا

ظاهر ڪري ٿو خدا اوهان لاءِ نشانيون ته متان اوهين فڪر ڪريو ۝ اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْفِقُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّاۤ اَخْرَجْنَا

مؤمنو زڪوٰة ڏيو ڪمايل مالن مان ڪسبن حلال مان ۽ انهي شيءِ مان جا ڪڍي آهي اسان

لَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُوْنَ

اوهان لاءِ زمين مان ۽ نيت نه ڪريو خراب شيءِ جي ته ان مان خرچ ڪريو

وَلَسْتُمْ بِاٰخِذِيْهِ اِلَّاۤ اَنْ تُغْمِضُوْا فِيْهِ ؕ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ

۽ اوهين اهڙي شيءِ قرض ۾ قبول ڪندڙ نه آهيو مگر جي اکيون پوريو منجهس ۽ ڄاڻو ته تحقيق خدا

غَنِيٌّ حَمِيْدٌ ۝ اَلشَّيْطٰنُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَاْمُرُكُمْ

بي پرواهه ساراهيل آهي ۝ شيطان ڊپ ڏي ٿو اوهان کي ڏولائي جو ۽ امر ڪري ٿو اوهان کي

بِالْفَحْشَآءِ ۚ وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ

بخيلي ڪرڻ جو ۽ الله وعدو ڪري ٿو اوهان سان بخشش جو ۽ فضل جو ۽ الله ڪشادي فضل

عَلِيْمٌ ۝ يُّؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ

۽ ڄاڻندڙ آهي ۝ ڏي ٿو علم نبوت جو تنهن کي جنهن کي گهري ۽ جنهن کي ڏنائين علم نبوت جو ته تنهن کي

اُوْتِيَ خَيْرًا كَثِيْرًا ؕ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّاۤ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝

ڏنائين خير گهڻو ۽ نه نصيحتون قبول ڪن مگر صاحب عقل جا

وَمَاۤ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِّنْ نَّذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ

۽ جيڪي خرچ ڪريو خدا جي وات ۾ يا منت ڪريو خدا لاءِ پوءِ تحقيق خدا

يَعْلَمُهٗ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ۝ اِنْ تُبْدُوا الصَّدَقٰتِ

ته ڄاڻي ٿو انکي ۽ ناهي ظالمن لاءِ ڪو مددگار ۝ جي ظاهر ڪري ڏيو صدقا

فَنِعِمَّا هِيَ ۚ وَاِنْ تُخْفُوْهَا وَتُؤْتُوْهَا الْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ؕ

ته ڀلا آهن اهي صدقا ۽ جي ڳجها ڏيو فقيرن کي پوءِ اهو ڀلو آهي اوهان لاءِ

وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝

۽ لاهيندو اوهان کان مٺايون اوهين جون ۽ الله ساڻ عملن اوهين جي واقف آهي

لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَـٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ

ناهي تو تي هدايت انهن جي پر خدا هدايت ڪري جنهن کي گهري

وَمَا تُنفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ

۽ جيڪي خرچيندا ڪنا خير مان سو نفع ڪندو نفسن اوهين کي ۽ نه ٿا خرچيو ڪنهن لاءِ مگر واسطي

وَجْهِ اللَّهِ ۚ وَمَا تُنفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ

طلب رضا خدا جي ۽ جيڪي خرچيندا ڪنا خيرن مان جزا ڏني ويندي سڀوئي انهن کي ۽ انهن

لَا تُظْلَمُونَ ۝ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

نه ظلم ڪيو ويندو ۔ اوڙين آهي واسطي فقيرن جي جي ٻڌل آهن منجهه صفي مسجد نبي جي

لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ

نه سگهن سودي ڪري جي زمين ۾ ڄاڻي انهن کي ناواقف تر آءِ دنيا دار

أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ

بي پرواهن سبب هيز گاري جي سڃاڻين انهن کي ساڻ نور پيشاني جي نه سوال ڪن ماڻهن کان

إِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۝ الَّذِينَ

نه ڳچ لائي ۽ جيڪي خرچيندا ڪنا خيرن مان سو الله ساڻ ان دانا آهي ۵ جي شخص

يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً

خرچين ٿا مال انهن جا منجهه راتين ۽ ڏينهن ڳجها ۽ پڌرا

فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

پو انهن لاءِ ثواب آهي مهندا رب سندن ۽ نه آهي ڊپ انهن تي ۽ نه اُهي

يَحْزَنُونَ ۝ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا

غم وارا ٿيندا ۔ جي شخص کائن ٿا وياج نه اٿي سگهندا قيامت ڏينهن مگر

ص واسطي طلب علم جي منجهه ذات خدا تعالى جي ١٢

كَمَا يَقُوْمُ الَّذِيْ يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطٰنُ مِنَ الْمَسِّ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

مِثلِ هلڻ تنهن جي جنهن کي جنن مَنَّيا اِسبب رسائڻ جي ۽ تمام سبب هن جي

قَالُوْٓا اِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰوا ۘ وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ

جنهن چونڊا ڪافرته لاڀ آهي مثل سود جي ۽ ڪيو حلال ڪيو خدا سودو ۽ حرام ڪيائين

الرِّبٰوا ۭ فَمَنْ جَاۗءَهٗ مَوْعِظَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ فَانْتَهٰى فَلَهٗ مَا

لاڀ پوءِ جنهن کي آيل نصيحت رب جي پوءِ جهل ڪندو لاڀ جي پوءِ معاف آهي انکي

سَلَفَ ۭ وَاَمْرُهٗٓ اِلَى اللّٰهِ ۭ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ

جيڪي گذريو ۽ عاقبت انجي طرف الله جي آهي ۽ جيڪو موٽندو لاڀ ڏانهه پوءِ اُهي آهن صاحب

النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِي

دوزخ جا تنهن هميشه هوندا ۽ گهٽائي الله مال لاڀ ڪيندڙ جو ۽ زيادة ڪري

الصَّدَقٰتِ ۭ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَثِيْمٍ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ

عاقبت مال صدقا ڏيندڙ جو ۽ الله نٿو محبت رکي سڀ ڪنهن ڪافر بدڪار کي تحقيق سڀ جن

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ

ايمان آندو ۽ عمل ڪيائون صالح ۽ ادا ڪيائون نماز ۽ ڏنائون زڪوة

لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

انلاءِ ثواب آهي وٽ رب سندن ۽ ناهي غم انتي ۽ نه اُهي

يَحْزَنُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوْا مَا

حزن وارا ٿيندا اي مومنو ڊڄو الله کان ۽ ڇڏيو جيڪي

بَقِيَ مِنَ الرِّبٰٓوا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا

باقي آهي ڪنا لاڀ جيڪڏهن آهيو اوهين مومن پوءِ جيڪڏهن نه ڪندا

فَاْذَنُوْا بِحَرْبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوْسُ

پوءِ ڄاڻو سان جنگ خدا جي ۽ رسول انجي ۽ جي توبه ڪندا پوءِ اوهان لاءِ آهي اصل

رجوع ٣

أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ○ وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ

مال اهي جو نه گهٽ ڏيو ۽ نه ظلم ڪرڻ ڏيو ۽ جيڪڏهن هجي ڪو تنگ

فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ ۖ إِنْ كُنْتُمْ

ته مهلت ڏيوس ڪشادي تائين ۽ جيڪڏهن بخش ڪريو ته ڀلو آهي اوهان لاءِ جيڪڏهن

تَعْلَمُونَ ○ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ۖ ثُمَّ

ڄاڻو ۽ ڊڄو اُن ڏينهن کان موٽبندا آهيو جنهن ۾ طرف خدا جي پوءِ

تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ○ يَا أَيُّهَا

جزا ڏني ويندي سڀڪنهن کي جيڪي ڪمايائين ۽ نه ظلم ڪيو ويندو انهن تي اي

الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى

مؤمنو جڏهن قرض ڏيو ٿا ڏگاڙو

فَاكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۚ وَلَا يَأْبَ

ته لکو انکي ۽ گهرجي ته لکي وچ اوهان جي ڪاتب عادل ۽ نه انڪار ڪري

كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ

ڪاتب لکڻ کان جيئن سيکاريو انکي خدا پوءِ گهرجي ته لکي ۽ لکائي ساڻ

الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ

تنهن کي جنهن تي آهي قرض ۽ گهرجي ته ڊڄي ڪاتب الله کان جو رب آهي انجو ۽ نه گهٽ ڪري ان کان

شَيْئًا ۚ فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا

ڪجهه ڏيو پوءِ جي آهي سو جنهن تي آهي قرض بيوقوف يا ڪمزور جيڪي عاجز

أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ ۚ

جيڪي نه ٿو سگهي جيئن تقرير ڪري اُو ته گهرجي ته تقرير ڪري وارث انجو ساڻ عدل

وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ ۖ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا

۽ شاهد ڪريو ٻه شاهد مڙسن مان پوءِ جي نه هجن

رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَّامْرَاَتٰنِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَآءِ

ٻه مڙس ته هيڪڙو مڙس ۽ ٻه عورتون انهن مان جنکي پسند ڪريو ٿا شاهدن

اَنْ تَضِلَّ اِحْدٰىهُمَا فَتُذَكِّرَ اِحْدٰىهُمَا الْاُخْرٰى وَلَا

متان وساري هيڪڙو انهن مان پوءِ ياد ڏياري هيڪڙو ٻئي کي ۽ مَر

يَاْبَ الشُّهَدَآءُ اِذَا مَا دُعُوْا وَلَا تَسْـَٔمُوْٓا اَنْ تَكْتُبُوْهُ

ڄمار ڪن شاهد جڏهن ڪوٺيا وڃن ۽ مَر ڪريو سستي هن کان جو لکو اُن قرض کي

صَغِيْرًا اَوْ كَبِيْرًا اِلٰٓى اَجَلِهٖ ذٰلِكُمْ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ وَاَقْوَمُ

ننڍو توڙي وڏو طرف ڪن تهجي مدي جي اهو وڌيڪ عدل آهي خدا وٽ ۽ وڌيڪ ٺيڪ آهي

لِلشَّهَادَةِ وَاَدْنٰٓى اَلَّا تَرْتَابُوْٓا اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً

اُن شاهدي کي ۽ وڌيڪ ويجهو آهي ته شڪ ڪريو مگر جي هجي سودو حاضري

حَاضِرَةً تُدِيْرُوْنَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَلَّا

مجلس جو ڏيو وٺو انکي پاڻ ۾ وچ آهي پوءِ ناهي اوهان تي گناهه مگر جي

تَكْتُبُوْهَا وَاَشْهِدُوْٓا اِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٌ

نه لکو انکي ۽ شاهدي ڪريو جڏهن سودو ڪريو ۽ نه ضرر ڪري ڪاتب

وَّلَا شَهِيْدٌ وَاِنْ تَفْعَلُوْا فَاِنَّهٗ فُسُوْقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

۽ نه شاهد متان ضرر ڪري جيڪي ڪندا ته تحقيق اهو توهان جي فسق آهي ۽ ڊڄو خدا کان

وَيُعَلِّمُكُمُ اللّٰهُ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝ وَاِنْ كُنْتُمْ

۽ سيکاري ٿو اوهان کي خدا ۽ الله سڀ شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي ۽ جي هجو

عَلٰى سَفَرٍ وَّلَمْ تَجِدُوْا كَاتِبًا فَرِهٰنٌ مَّقْبُوْضَةٌ فَاِنْ

مٿي سفر ۽ نه ڏسو ڪاتب کي ته گروي ڏنو پوءِ جيڪڏهن

اَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ اَمَانَتَهٗ

امين ڄاڻي هيڪڙو ٻئي کي ته موٽ ڏئي سو جو امين ڪيو ويو آهي امانت پنهنجي

وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهٗ ؕ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ؕ وَمَنْ يَّكْتُمْهَا

۽ ڊڄي الله کان جو رب انجو آهي ۽ م لڪايو شاهدي کي ۽ جيڪو لڪائيندو شاهدي

فَاِنَّهٗٓ اٰثِمٌ قَلْبُهٗ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ۝ لِلّٰهِ

پوءِ تحقيق گنهگار آهي قلب انجو ۽ الله ساڻ عملن اوهان جي ڄاڻندڙ آهي واسطي خدا جي

مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِيْٓ

بيئي شيون آهن جي آسمانن ۽ زمين ۾ آهن ۽ جيڪڏهن ظاهر ڪندا سو جو منجهه آهي

اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ ؕ فَيَغْفِرُ لِمَنْ

نفسن اوهان جي جي لڪائيندا تهڪي حساب ڪندو اوهان کي الله پوءِ معاف ڪندو تهڪي

يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝

جيڪي گهري ۽ عذاب ڪندو جنهن کي گهري ۽ خدا هر شيءِ تي قادر آهي

اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ

ويساهه آندو رسول ساڻ انهه قرآن جو نازل ڪيو طرف انجي ڪتاب سندس ۽ مومنن

كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ۟ لَا

سڀني ايمان آندو ساڻ الله ۽ ملڪن ۽ ڪتابن ۽ رسولن نه

نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ ۟ وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۗ

فرق ڪريون وچ رسولن جي ۽ چوڻ لڳا مومن ته ٻڌوسين ۽ مڃيوسين

غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ۝ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا

مرڪ گهرون ٿا توکان اي رب اسان جا ۽ تو ڏانهن موٽندا سون نه تڪليف ڪري خدا ڪنهن نفس کي

اِلَّا وُسْعَهَا ؕ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ؕ

مگر موجب قدرت انجي نفع ڪندس سي ڪم جي ڪيا ۽ خبر جا ضرر ڪندس سي ڪم جي ڪيا

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ اِنْ نَّسِيْنَآ اَوْ اَخْطَاْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا

رب اسان جا م عذاب ڪر اسان کي جيڪڏهن وساريو اسان جيڪي خطا ڪئي اسان رب اسان جا م

تَحْمِلْ عَلَيْنَآ اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا

تڪليف جو بار اسان تي جيئن اُن تي رکيئي جيڪي اسان کان اڳ ۾ هئا، اي اسان جا رب

وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا

۽ تڪليف جو اسان کي اهڙي طاقت نه آهي اسان کي جنهن جي، ۽ عفو ڪر اسان کي ۽ معاف ڪر اسان کي

وَارْحَمْنَا اَنْتَ مَوْلٰىنَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۝

۽ رحم ڪر اسان تي، تون صاحب آهين اسان جو، پوءِ فتح ڪر اسان کي مٿي قوم ڪافرن جي

سُوْرَةُ اٰلِ عِمْرٰنَ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَتَا اٰيَةٍ وَّعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

سورة آل عمران نازل ٿي مديني ۾، ان ۾ ٻه سؤ آيتون ۽ ويهه رکوع

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

ساڻ نالي الله جي جو ڏاڍو ٻاجهارو ۽ رحم ڪندڙ

الٓمّٓ ۝ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۝ نَزَّلَ عَلَيْكَ

الله ذات ڪانهي معبود مگر اُهو جيئرو ۽ قائم ڪندڙ، نازل ڪيائين تو تي

الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَاَنْزَلَ التَّوْرٰىةَ

قرآن ساڻ حق سچو ڪندڙ تن ڪتابن کي جي منهن اڳيان ۽ نازل ڪيائين توراة

وَالْاِنْجِيْلَ ۝ مِنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۝

۽ انجيل، ڪتاب منهن اڳي هدايت آهي ماڻهن لاءِ ۽ نازل ڪيائين فرقان

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۭ وَاللّٰهُ

تحقيق سي جن ڪفر ڪيو ساڻ آيتن الله جي، اُن لاءِ عذاب آهي ڏاڍو، ۽ الله

عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي

غالب ۽ صاحب آهي، تحقيق الله نه ڳجهو آهي اُن کان ڪو شيءِ منجهه

الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ۝ هُوَ الَّذِيْ يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ

زمين ۽ نڪي منجهه آسمانن، اُهو آهي جيڪو صورت ڪري ٿو اوهان جي منجهه ڳڀيرن

كَيْفَ يَشَآءُ ؕ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ○ هُوَ الَّذِيْۤ

جيئن گهري ٿو. ناهي ڪو معبود مگر اهو غالب حڪمت وارو آهي. اهو سو آهي جنهن

اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ مِنْهُ اٰيٰتٌ مُّحْكَمٰتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتٰبِ

نازل ڪيو توتي قرآن جنهن ۾ آيتون ظاهر معنيٰ واريون آهن. اُهي آهن اصل قرآن جو

وَاُخَرُ مُتَشٰبِهٰتٌ ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُوْنَ

۽ ٻيون غير ظاهر معنيٰ واريون. پوءِ جي شخص جن جي دلين ۾ ڪجائي آهي پوءِ تابعداري ڪن

مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَآءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَآءَ تَاْوِيْلِهٖ ۚ وَمَا

ٻئي متشابهه جي واسطي طلب فتني جي. ۽ طلب ڪن تاويل ان جي. ۽ نه

يَعْلَمُ تَاْوِيْلَهٗۤ اِلَّا اللّٰهُ ۘ وَالرّٰسِخُوْنَ فِي الْعِلْمِ يَقُوْلُوْنَ

ڄاڻي معنيٰ ان جي مگر هيڪ خدا. ۽ مضبوط جي علم ۾ چون ٿا ته

اٰمَنَّا بِهٖ ۙ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ اُولُوا الْاَلْبَابِ ○

وِسهيا آسون انکي سڀ قرآن آهي رب اسان جي وٽان. ۽ نصيحت نه ٿا وٺن مگر صاحب عقل جا

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوْبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ

رب اسان جا مَ ڦيراءِ دليون اسان جيون پٺيان هدايت ڪرڻ جي. ۽ بخش اسان کي پاڻ

لَّدُنْكَ رَحْمَةً ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ○ رَبَّنَآ اِنَّكَ جَامِعُ

وٽان رحمت. تحقيق تون بخشيندڙ آهين. رب اسان جا تحقيق تون گڏ ڪندڙ

النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ○

آهين ماڻهن جو واسطي ڏينهن جي نه آهي شڪ جنهن ۾. تحقيق خدا نه خلاف ڪري وعدو

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ

تحقيق سي جن ڪفر ڪيو هرگز نه ڪم ايندا انهن کي مال انهن جا. ۽ نه اولاد انهن جو

مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمْ وَقُوْدُ النَّارِ ○ كَدَاْبِ

ڪنهن عذاب خدا جي کان ڪجهه. ۽ اهي ٻارڻ آهن دوزخ جو. عادت وانگي مثل

آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ

عادت فرعون جي ۽ جيڪي هوا مهندان انهن جي نه وسهيا آيتون اسان جيون پوءِ پڪڙيو انهن کي

اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ قُلْ لِلَّذِينَ

خدا سبب گناهن انهن جي ۽ الله ڏاڍي عذاب آهي   چئو تون ته

كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝

ڪافرن کي ته سگهو غالب ٿيندؤ ۽ انهي ۽ گڏ ڪيو ويندؤ انهي طرف دوزخ جي ۽ مندو آهي وڇاڻو سو

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ

تحقيق هو اوهان لاءِ معجزو منجهه ٻن جماعتن جي گڏيون ڀيڙ ۾ مسلمانن جي جيڪي جنگ ڪن منجهه واٽ

اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۚ

خدا جي ۽ ٻي جماعت ڪافرن جي جي ڏسن انهي کي ٻه مثل پهجا منجهه ڏسڻ اکين جي

وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً

۽ الله فتح ڏي ٿو جنهن کي گهري   تحقيق منجهه ان   نصيحت آهي

لِأُولِي الْأَبْصَارِ ۝ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ

واسطي صاحب دلين جي   خلقي الله ماڻهن محبت سڌن جي   ساڻ عورتن

وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ

۽ پٽن   ۽ ڍير گڏ   ڍيرن ڪيل   سون   ۽ روپي جي

وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ۗ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ

۽ گهوڙن نشان ڪيلن جي   ۽ چوپاين   ۽ پوک جي   اِهي لذتون آهن حياتي

الدُّنْيَا ۖ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ ۝ قُلْ أَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ

دنيا جيون   ۽ خدا وٽ   موچارو موٽڻ آهي   چئو خبر ڏيان آئون ڀلي

مِنْ ذَٰلِكُمْ ۚ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ

ان کان   ته واسطي پرهيزگارن جي وٽ رب انهن جي   جنتون آهن جاري

تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَاَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَّرِضْوَانٌ

هيٺان اُنهن جي نهرون هونديون هميشه اُنهن ۾ ۽ عورتون پاڪ ۽ راضپو

مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ۚ اَلَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ

الله جو ۽ خدا ڏسندڙ آهي ٻانهن ۾ جيڪي شخص چون ٿا ربّ اسان جا

اِنَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۚ

تحقيق ايمان آندو اسان پوءِ بخش اسان کي گناه اسان جا ۽ بچاءِ اسان کي عذاب دوزخ کان

اَلصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰدِقِيْنَ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْمُنْفِقِيْنَ

صبر ڪندڙ ۽ سچ ڳالهائيندڙ ۽ عبادت ڪندڙ ۽ خرچيندڙ

وَالْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ۞ شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ

۽ مغفرت گهرندڙ وقت سحر جي ؏ شاهدي ڏني خدا تحقيق نا معبود ڪو

اِلَّا هُوَ ۙ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَآئِمًا ۢ بِالْقِسْطِ ؕ لَآ

مگر اُو ۽ ملڪن شاهدي ڏني ۽ عالم اُٿيا بيٺڏا آهن عدل جي نا

اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ؕ اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ

اِلهُ مگر اُو جو غالب ۽ حڪمت وارو تحقيق دين خدا وٽ اسلام آهي

وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ

۽ نه اختلاف ڪيو تن ڏنون تن جنکي ڪتاب مگر پڄاڻا آئي

الْعِلْمُ بَغْيًاۢ بَيْنَهُمْ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ

يقين جي واسطي حسد جي وچئين انهن جي ۽ جيڪو ڪفر ڪندو سان آيتن الله جي پوءِ الله تکڙي

الْحِسَابِ ۞ فَاِنْ حَآجُّوْكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ

حساب آهي پوءِ جي جهيڙو ڪن توسان پوءِ چئو فرمانبردار ڪيو مون ذات منهنجي خدا لاءِ جنهن

اتَّبَعَنِ ؕ وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْاُمِّيّٖنَ ءَاَسْلَمْتُمْ ؕ

تابع ٿيندا مونکي ۽ چئو تن کي ڏنون تن جنکي توراة ۽ عربن کي ڇا فرمانبردار ٿيا

فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوا ۖ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ

پوءِ جي فرمانبردار ٿيا پوءِ هدايت وارا ٿيا ۽ جي ڦرندا پوءِ ناهي تو تي مگر رسالت پهچائڻ

وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۞ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ

۽ الله ڏسندڙ آهي ساڻ ٻانهن ٥ تحقيق سڀ جن ڪفر ڪيو ساڻ آيتن الله جي

وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ

۽ ڪهن ٿا نبين کي ناحق ۽ ڪهن تن کي جي امر ڪن نصيحت ڪن ٿا

بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۞ أُولَٰئِكَ

ساڻ عدل ڪنان ماڻهن پوءِ بشارت ڏي انهن کي ساڻ عذاب ڏکوئيندڙ اهي

الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن

سي آهين ڪريا عمل جن جا دنيا ۽ آخرت منهن ۽ ناهي انهن لاءِ ڪو

نَّاصِرِينَ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ

مددگار ٥ ڇا نه ڏٺو تو طرف تن جي ڏنو سون جن کي بعض ڪنان ڪتاب

يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ

ڪوٺيو ٿو وڃي انهن کي طرف حڪم خدا جي ته ته حڪم ڪري وچ انهن جي پوءِ ڦري جماعت انهن کان

وَهُم مُّعْرِضُونَ ۞ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ

۽ اهي ڦرندڙ آهين اهي ڦرڻ سبب انهي جو چوندا نه رسندو اسان کي جيرو

إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ

مگر ڏينهن معين ڳاڻيل ۽ مغرور ڪيو انهن کي دين ۾ ڪوڙ ڪرڻ انهي

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ

پوءِ ڇا ٿيندو حال انهي جو جڏهن گڏ ڪنداسون انهن کي ڏينهن ۾ ناهي شڪ جنهن ۾ ۽ پورو ڏنو ويندو سڀڪنهن

نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ

شخص کي بهجو جيڪي ڪيائين ۽ نه ظلم ڪيو ويندو انهن تي ٥ چئو اي رب منهنجا مالڪ آهين

الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَآءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَآءُ

ملڪ جو ڏين بادشاهي تنکي جنکي گهرين ٿو ۽ کسين بادشاهي تنکان جنکان گهرين ٿو

وَتُعِزُّ مَنْ تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَآءُ ۭ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۭ اِنَّكَ

۽ عزت ڏين تنکي جنکي گهرين ٿو ۽ خوار ڪرين تنکي جنکي گهرين ٿو منجهه هٿ تنهنجي خير ۽ تحقيق تون

عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ تُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُوْلِجُ النَّهَارَ

مٿي هر شيءِ تون آهين قادر داخل ڪرين رات ڏينهن ۾ ۽ داخل ڪرين ڏينهن

فِي الَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ

رات ۾ ۽ ڪڍين جيئرو مئل منجهان ۽ ڪڍين مئل جيئري منجهان

وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُوْنَ

۽ رزق ڏين تنکي جنکي گهرين ٿو ري حساب ۵ ڪرن مؤمن

الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ

ڪافرن کي دوست ڪري سواءِ مؤمنن جي ۽ جيڪو ڪندو اهو ڪي

فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ فِيْ شَيْءٍ اِلَّآ اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ تُقٰىةً ۭ وَيُحَذِّرُكُمُ

پوءِ ناهي ڪنهن الله جي منجهه ڪنهن مگر جي بچو انهن کان بچاءُ ۽ ڊيڄاري ٿو اوهان کي

اللّٰهُ نَفْسَهٗ ۭ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ۝ قُلْ اِنْ تُخْفُوْا مَا فِيْ

خدا ذات پنهنجي کان ۽ طرف الله جي موٽڻ آهي چؤ جيڪڏهن لڪائيندا سين جيڪي منجهه

صُدُوْرِكُمْ اَوْ تُبْدُوْهُ يَعْلَمْهُ اللّٰهُ ۭ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

سينن اوهان جي آهي يا جيڪڏهن پڌرو ڪندا انکي ڄاڻي ٿو انکي خدا ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي منجهه آسمانن

وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ يَوْمَ تَجِدُ

۽ منجهه زمين ۽ خدا مٿي هر شيءِ تون قادر آهي جنهن ڏينهن لهندو

كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا ۚ وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوْۗءٍ

سڀڪو نفس سڀ ڀلائي عمل ڪيائين ڪنا خير حاضر ڪيل ۽ جيڪو عمل ڪيائين مدايون

تَوَدُّ لَوْ اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهٗۤ اَمَدًۢا بَعِيْدًا ؕ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ

سَڏ تو ڪري ٿي جيڪڏهن وچ منا اُن جي ۽ وچ اُن شخص جي مُدت پري هجي ها ۽ ڊيڄاري ٿو اوهان کي الله

نَفْسَهٗ ؕ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌۢ بِالْعِبَادِ ۝ قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ

ذات نفس پنهنجي کان ۽ الله مهربان آهي ساڻ ٻانهن سان ۝ چؤ جيڪڏهن حب رکو ٿا

اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ

الله کي پوءِ تابع ٿيو منهنجا ته حب رکي اوهان کي خدا ۽ مٽائي اوهان جا گناه اوهان جا ۽ الله

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ قُلْ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا

مهربان رحم ڪندڙ آهي ۝ چؤ ته چيو ڪريو الله ۽ رسول جو پوءِ جي منهن ڦيرائيندا

فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰۤى اٰدَمَ وَنُوْحًا

رسول کان پوءِ تحقيق خدا دوست نه رکندو ڪافرن کي ۝ تحقيق خدا پاڪ ڪيو آدم ۽ نوح کي

وَّاٰلَ اِبْرٰهِيْمَ وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۝ ذُرِّيَّةًۢ بَعْضُهَا

۽ اولاد ابراهيم ۽ اولاد عمران جي مٿي عالمن ۝ اولاد اُن بعض جو

مِنْۢ بَعْضٍ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ اِذْ قَالَتِ امْرَاَتُ عِمْرٰنَ

هڪ ٻئي بعض ۽ الله ٻُڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي ۝ جڏهن چيو عورت عمران جي

رَبِّ اِنِّيْ نَذَرْتُ لَكَ مَا فِيْ بَطْنِيْ مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّيْ ۚ

اي رب منهنجا مون نذر ڪيو تو لاءِ حمل منهنجي پيٽ ۾ آزاد ڪيل پوءِ قبول ڪجي مون کان

اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ

تحقيق تون ٻُڌندڙ ۽ عالم آهين ۝ پوءِ جڏهن ڄائي ڌيءَ چيائين اي رب منهنجا

اِنِّيْ وَضَعْتُهَاۤ اُنْثٰى ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ ؕ وَلَيْسَ

مون ڄائي ڌيءَ ۽ الله ڄاڻندڙ آهي ساڻ ڄاتل منهنجي ۽ ناهي

الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى ۚ وَاِنِّيْ سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَاِنِّيْۤ اُعِيْذُهَا

پٽ مثل ڌيءَ جي ۽ مون نالو رکيو اُن جو مريم ۽ اُن پناه ڏجي مون گهران تو کي

بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ○ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا

۽ اولاد انجي کي ڪنا شيطان تڙيل ۽ پوءِ قبول ڪيو انکي رب انجي

بِقَبُوْلٍ حَسَنٍ وَّاَنْۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۙ وَّكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۚ

سان قبول ڪرڻ موچاري سان ۽ نپايائين انکي موچارو نپائڻ ۽ سنڀاليو زڪريا

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ ۙ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ

جڏهن ايندو هو وٽس زڪريا ڪنا محراب ڏسندو هو وٽس ميوا بهشتي

قَالَ يٰمَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا ۭ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

چيائين اي مريم ڪٿا ايو تو لاءِ هي ميوو چيائين هي آهن ميوا خدا وٽا تحقيق خدا

يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۗءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ○ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا

تو رزق ڏئي جهڪي گهري ري حساب اُن وقت دعا گهري زڪريا

رَبَّهٗ ۚ قَالَ رَبِّ هَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۚ

رب پنهنجي کان چيائين اي رب منهجا بخش مونکي پاڻ وٽا اولاد پاڪ

اِنَّكَ سَمِيْعُ الدُّعَاۗءِ ○ فَنَادَتْهُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ وَهُوَ قَاۗىِٕمٌ

تحقيق تون ٻڌندڙ آهين دعا جو پوءِ سڏ ڪيو انکي ملڪن ۽ او بيٺل هو

يُّصَلِّيْ فِي الْمِحْرَابِ ۙ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى مُصَدِّقًۢا بِكَلِمَةٍ

نماز پڙهنا محراب مين تحقيق خدا بشارت تو ڏي تو کي يحيى جي جو سچو ڪندڙ عيسى

مِّنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَّحَصُوْرًا وَّنَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ○ قَالَ

ڪنا خدا ۽ سردار ۽ ڪوانرو ۽ نبي صالحن منجها چيائين

رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَاَتِيْ عَاقِرٌ ۭ

اي رب ڪيئن ٿيندو مونکي پٽ ۽ تحقيق رسيو مونکي پوڙهاپ ۽ عورت منهجي سنڍ

قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاۗءُ ○ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْٓ

چيائين مثل انجي الله ڪري جيئن گهري چيائين اي رب منهجا ڪر ڏان مون لا

ع

آيَةً ۭ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا رَمْزًا ۭ

نشاني ڄاڻاءِ چيائين ته نشاني تنهنجي هيءَ آهي ته نه ڳالهائيندين ماڻهن سان ٽي ڏينهن مگر هٿن اشارا

وَاذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ۝ وَاِذْ

۽ ذڪر ڪر رب جو گهڻو ۽ تسبيح چؤ پوئين ٽاڻي ۽ صبح جو ۽ جڏهن

قَالَتِ الْمَلٰۗىِٕكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىكِ وَطَهَّرَكِ

چيو ملڪن اي مريم تحقيق خدا پسند ڪيو توکي ۽ پاڪ ڪيائين توکي

وَاصْطَفٰىكِ عَلٰي نِسَاۗءِ الْعٰلَمِيْنَ ۝ يٰمَرْيَمُ اقْنُتِىْ لِرَبِّكِ

۽ ڏنائين توکي مٿي عورتن عالمن جي اي مريم چيو ڪر رب جو

وَاسْجُدِيْ وَارْكَعِيْ مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ۝ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَاۗءِ

۽ سجدو ۽ رڪوع ڪر ساڻ نمازين هي آهي ڪنا خبرن

الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ۭ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُوْنَ

غيب جي موڪليون ٿا توڏانهن ۽ نه هئين تون وٽ انهن جي وقت جڏهن

اَقْلَامَھُمْ اَيُّھُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۠ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ

قلمن انهن جي ته ڪهڙو ضامن ٿيندو مريم جو ۽ نه هئين تون وٽ انهن جي وقت جنگ ڪرڻ جي

اِذْ قَالَتِ الْمَلٰۗىِٕكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ڰ

جڏهن چيو ملڪن اي مريم خدا بشارت ٿو ڏئي توکي نبي انجي جي

اسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيْهًا فِي الدُّنْيَا وَ

نالو جنهن جو شفا ڏيندڙ عيسيٰ پٽ مريم جو شرف وارو آهي منجهه دنيا ۽

الْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ۝ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ

آخرت ۽ ڪنا ويجهن آهه ۽ ڳالهائيندو ماڻهن سان منجهه پينگهي

وَكَهْلًا وَّمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ قَالَتْ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ

۽ پوڙهو ٿيندي ۽ ڪنا صالحن هوندو چيائين اي رب منهنجا ڪيئن ٿيندو مونکي

وَلَدٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِيْ بَشَرٌ ۭ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاۗءُ ۭ

پٽ ۽ نه جماع ڪيو مون کي مرد چيائين مثل انهي الله پيدا ڪري جيڪي گهري

اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ۝ وَيُعَلِّمُهُ

جڏهن ارادو ڪري ٿو ته ٿو چوي ان لاءِ پيدا ٿي پوءِ پيدا ٿئي ۽ سيکاريندو ان کي

الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ۝ وَرَسُوْلًا اِلٰى

لوح محفوظ ۽ احڪام ۽ توريت ۽ انجيل ۽ موڪليندو رسول طرف

بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ ڏ اَنِّىْ قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ اَنِّىْٓ

اولاد يعقوب جي تحقيق آندو مون انهي معجزو ڪنا رب آهي

اَخْلُقُ لَكُمْ مِّنَ الطِّيْنِ كَهَيْـــَٔــةِ الطَّيْرِ فَاَنْفُخُ فِيْهِ فَيَكُوْنُ

جوڙيان ڪنا مٽيءَ پکي جهڙو پوءِ ڦوڪيان انهن ساهه پوءِ ٿئي

طَيْرًۢا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَاُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ وَاُحْىِ

اڏامندڙ سان اذن خدا جي ۽ شفا ڏيان انڌي ۽ ڪوڙهه جي ۽ جياريان

الْمَوْتٰى بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَاْكُلُوْنَ وَمَا تَدَّخِرُوْنَ ۙ

مُون کي سان حڪم الله جي ۽ خبر ڏيان انهي جيڪا کائو ۽ ڪيندا ۽ جيڪو مال سٿيو آهه

فِيْ بُيُوْتِكُمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝

منجهه گهرن آهي تحقيق منجهه ان معجزو آهه ان لاءِ جيڪڏهن آهيو مؤمن

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَلِاُحِلَّ لَكُمْ

۽ سچو ڪندڙ واسطي مهندين ڪتابن جي ڪنا توريت ۽ تان ته حلال ڪريان ان لاءِ

بَعْضَ الَّذِيْ حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۣ

ڪي ٿول جي حرام مثل آهي ان تي ۽ آندو مون معجزو ڪنا رب آهي

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ۝ اِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۭ

پوءِ ڊڄو خدا کان ۽ حڪم مڃيو تحقيق خدا رب منهنجو آهي ۽ اوهان جو پوءِ عبادت ڪيو انهي

هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ۝ فَلَمَّآ اَحَسَّ عِيْسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ

اِهائي واٽ آهي سڌي ۔ پوءِ جڏهن ڏٺو عيسىٰ يهودين مان ڪفر

قَالَ مَنْ اَنْصَارِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۭ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ

چيائين ڪير نصرت ڏيندڙ مون کي طرف خدا جي چيو ڌوٻين اسين آهيون نصرت ڏيندڙ

اللّٰهِ ۚ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ ۚ وَاشْهَدْ بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ۝ رَبَّنَآ اٰمَنَّا

خدا جي ويساهه ڪيوسون خدا تي ۽ شاهد ٿيءُ تون ته اسين مسلمان آهيون اي رب اسان جا ايمان آندوسون

بِمَآ اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُوْلَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ۝

ساٿ تنهن جي جو نازل ڪيو تو ۽ تابعداري ڪئي سون رسول جي پوءِ لک اسان کي ساٿ مڃيندڙن جي

وَمَكَرُوْا وَمَكَرَ اللّٰهُ ۭ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ۝ اِذْ قَالَ

۽ مڪر ڪيائون ۽ مڪر ڪيو الله ۽ الله ڀلو آهي مڪر ڪندڙن ۾ جڏهن چيو

اللّٰهُ يٰعِيْسٰٓى اِنِّىْ مُتَوَفِّيْكَ وَرَافِعُكَ اِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ

خدا اي عيسىٰ آءٌ وفات ڪارڻ وارو آهيان تو کي ۽ مٿاهون کڻندڙ تو کي ۽ پاڪ ڪندڙ تو کي

مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَجَاعِلُ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْكَ فَوْقَ الَّذِيْنَ

کنان تن جن ڪفر ڪيو ۽ ڪرڻ وارو آهيان تابعن تنهنجن کي غالب

كَفَرُوْٓا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ

ڪافرن تان ڏينهن قيامت تائين پوءِ طرف منهنجي موٽندا آهيو پوءِ حڪم ڪندس وچ اوهان جي

فِيْمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ۝ فَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

جنهن ۾ اختلاف ڪندا آهيو پوءِ ڪافرن کي

فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۡ وَمَا لَهُمْ

عذاب ڪندس عذاب ڏاڍو دنيا ۽ آخرت ۾ ۽ ناهي ان لاءِ

مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۝ وَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

ڪو نصرت ڏيندڙ ۽ پر جن ايمان آندو ۽ عمل ڪيائون موچارا

فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ○ ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ

تہ پورو ڏيندو الله انهن کي ثواب انهن جو ۽ الله نہ دوست رکي ظالمن کي يہ جيڪي پڙهون ٿا

عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ○ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ

تو تي ڪنا معجزن آه ۽ نصيحت آه حڪمت واري ✓ تحقيق صفت عيسى جي

عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ

وٽ خدا جي مثل آه صفت آدم جي خلقتائين انکي ڪنا مٽي پوء چيائين انکي

كُنْ فَيَكُونُ ○ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ○

پيدا ٿي پوء ٿئي حق آه ڪنا رب تنهجي پوء متهو ڪنا شڪ ڪندڙن

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ

پوء جيڪو جهيڙو ڪري توسان ان ۾ پڄاڻان اچڻ يقين جي پوء چئو

تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ

اچو ڪوٺيون پٽ اسان جا ۽ اوهان جا ۽ عورتون اسان جيون ۽ اوهان جيون

وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ

۽ جسم اسان جا ۽ اوهان جا پوء لعنتون وجهون ۽ ڪريون غضب خدا جو

عَلَى الْكَاذِبِينَ ○ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ

مٿي ڪوڙن ✓ تحقيق هي قرآن قصو آهي حق ۽ ناه ڪو

إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ○ فَإِنْ تَوَلَّوْا

معبود مگر خدا ۽ تحقيق خدا غالب ۽ حڪمت وارو آه پوء جيڪڏهن ڦرندا

فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ○ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ

پوء تحقيق خدا ڄاڻندڙ آه ساڻ مفسدن چئو اي اهل تورات جا

تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ

اچو طرف ڳالهه جي جو برابر آه منجهه ڪنا اسان ۽ اوهان جي نہ عبادت ڪريون مگر خدا جي

وَلَا نُشْرِكَ بِهٖ شَيْئًا وَّلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا

۽ نه شريڪ ڪريون ساڻس ڪنهن کي ۽ نه وٺي بعض اسان مان بعض کي رب ڪري

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُوْلُوا اشْهَدُوْا بِاَنَّا مُسْلِمُوْنَ ۝

سواءِ خدا جي پوءِ جي نه مڃيندا پوءِ چئو شاهد ٿيو ته اسين مسلمان آهيون

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تُحَآجُّوْنَ فِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ وَمَآ اُنْزِلَتِ

اي جماعت يهودين جي سبب ڪهڙي جهيڙو ڪريو ٿا ابراهيم ۾ ۽ نه نازل ٿيو

التَّوْرٰىةُ وَالْاِنْجِيْلُ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِهٖ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝

توراة ۽ انجيل مگر پڇاڙي ابراهيم جي پوءِ ڪوه نٿا عقل ڪريو

هٰٓاَنْتُمْ هٰٓؤُلَاۗءِ حَاجَجْتُمْ فِيْمَا لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّوْنَ

اي اوهين جي آهيو اختلاف ڪريو ٿا منجهه تنهن جنهن جي اوهان کي خبر آهي پوءِ ڇو اختلاف ڪريو ٿا

فِيْمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

تنهن ۾ جنهن جي ناهي اوهان کي خبر ۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ اوهين نٿا ڄاڻو

مَا كَانَ اِبْرٰهِيْمُ يَهُوْدِيًّا وَّلَا نَصْرَانِيًّا وَّلٰكِنْ كَانَ حَنِيْفًا

نه هو ابراهيم نبي متي دين يهودين جي نڪي نصرانين جي پر هو متي حق

مُّسْلِمًا ۭ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝ اِنَّ اَوْلَى النَّاسِ

اسلام جي ۽ نه هو ڪنهن ڪافرن تحقيق اوڏو ماڻهن جا منجهه دين

بِاِبْرٰهِيْمَ لَلَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۭ

ساڻ ابراهيم امتي سندس آهن ۽ سو هي نبي محمد عربي ۽ مؤمن انجا آهن

وَاللّٰهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَدَّتْ طَّاۗىِٕفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

۽ الله دوست آهي مؤمنن جو ع دوستي رکن جماعت يهودين جي

لَوْ يُضِلُّوْنَكُمْ ۭ وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ۝

ته گمراه ڪن امت محمد جي کي ۽ نه گمراه ڪندا مگر جسن پنهنجن کي ۽ نٿا ڄاڻن

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ

اي يهوديا ڪوهه ڪفر ڪريو ٿا ساڻ معجزن خدا جي ۽ آهيو ڏسو ٿا

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوْنَ

اي يهوديا ڪوهه گڏيو ٿا حق کي ڪوڙ سين ۽ لڪايو ٿا

الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ وَقَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

حق کي ۽ آهيو ڄاڻو ٿا ۽ چيو جماعت يهودين جي

اٰمِنُوْا بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَجْهَ النَّهَارِ

ايمان آڻيو ساڻ قرآن جو نازل ٿيو مومنن تي منجهه اول ڏينهن جي

وَاكْفُرُوْٓا اٰخِرَهٗ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝ وَلَا تُؤْمِنُوْٓا اِلَّا لِمَنْ

۽ ڪفر ڪريو آخر ۾ ڏينهن جي اميد آهي موٽن ۽ نه ٿا مڃو ڪنهن کي مگر انهي کي

تَبِعَ دِيْنَكُمْ قُلْ اِنَّ الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ اَنْ يُّؤْتٰٓى اَحَدٌ

جو موافق ٿئي ساڻ دين اوهان جي چئو تحقيق هدايت هدايت آهي الله جي پاڻ ٿا مڃو ته ڏنو ويندو ڪنهن کي

مِّثْلَ مَآ اُوْتِيْتُمْ اَوْ يُحَآجُّوْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ

مثل ان دين جو ڏنو ويو اوهان کي يا جهيڙيو ٿا تهين ڪري انسان مسلمان وٽ رب اوهان جي چئو تحقيق احسان آهي

بِيَدِ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝

منجهه هٿ الله جي ڏيندو جنهن کي گهري ۽ الله ڪشادو ۽ ڄاڻندڙ آهي

يَّخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝

خاص ڪندو ساڻ رحمت جنهن کي گهري ۽ الله صاحب فضيلت وڏي جو آهي

وَمِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مَنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُّؤَدِّهٖٓ اِلَيْكَ

۽ ڪنا اهل ڪتاب جي سي آهين جي امين ڪري تنهن کي ساڻ مال گهڻي ته ڏيندو توکي

وَمِنْهُمْ مَّنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِدِيْنَارٍ لَّا يُؤَدِّهٖٓ اِلَيْكَ اِلَّا مَا

۽ ڪنا انهن مان سي آهين جي امين ڪرين تنهن کي ساڻ دينار هڪ جي ته نه ڏيندو توکي مگر جيستائين

دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَيْسَ عَلَيْنَا

تو مٿي اُٿ اُپٺيندڙ هجين سو ئي خيانت سبب هنن جي چوڻ جي آهي ته ناهي اسان تي

فِي الْاُمِّيّٖنَ سَبِيْلٌ وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ

منجهه عربن ڪو گناهه ۽ چون ٿا الله تي ڪوڙ ۽ اُهي

يَعْلَمُوْنَ ۝ بَلٰى مَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ وَاتَّقٰى فَاِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ

ڄاڻن ٿا ها جيڪو وفا ڪندو ساڻ وعدي پنهنجي ۽ پرهيزگاري ڪندو ته تحقيق خدا پياري ڪري

الْمُتَّقِيْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يَشْتَرُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاَيْمَانِهِمْ

متقين کي تحقيق جيڪي وٺن ٿا ساڻ قول خدا جي ۽ قسمن پنهنجي

ثَمَنًا قَلِيْلًا اُولٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ

مل ٿورڙو سو ناهي نصيب انهن جو منجهه آخرت ۽ نه ڳالهائيندو انهن سان

اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ

خدا ۽ نه نهاريندو انهن ڏانهن ڏينهن قيامت جي ۽ نه پاڪ ڪندو انهن کي ۽ انهن لاءِ آهي عذاب

اَلِيْمٌ ۝ وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيْقًا يَّلْوٗنَ اَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتٰبِ

ڏکوئيندڙ ۽ تحقيق انهن منجهان جماعت آهي موڙيندا آهن زبانون پنهنجيون ساڻ ڪتاب جي

لِتَحْسَبُوْهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ وَيَقُوْلُوْنَ

ته ڀانيو توهان ان کي ڪتاب مان ۽ ناهي اهو ڪتاب مان ۽ چون ٿا اُهي

هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَيَقُوْلُوْنَ

هي آهي خدا وٽان ۽ ناهي اهو خدا وٽان ۽ چون ٿا اُهي

عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝ مَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ

مٿي خدا ڪوڙ ۽ اُهي ڄاڻن ٿا نه لائق آهي ماڻهو کي جو ڏئي

يُّؤْتِيَهُ اللّٰهُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُوْلَ لِلنَّاسِ كُوْنُوْا

انکي خدا ڪتاب ۽ احڪام ۽ نبوت پوءِ چوي ماڻهن کي ته ٿيو

عِبَادًا لِّي مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُوْنُوْا رَبّٰنِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ

ٻانهان مُنهنجا سواءِ الله جي پر ٿيو اوهين عالم خدا جا سبب اهڙي

تُعَلِّمُوْنَ الْكِتٰبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ ۝ وَلَا يَاْمُرَكُمْ

سيکاريندڙ علم جا ۽ سبب اهڙي جو هُيو اوهين درس ڪندڙ علم جا ۽ نه امر ڪندو اوهان کي

اَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيّٖنَ اَرْبَابًا ؕ اَيَاْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ

ته وٺو ملائڪن ۽ نبين کي رب ڪري ڇا امر ڪندو اوهان کي ڪفر جو

بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ النَّبِيّٖنَ

پڄاڻان مسلمان ٿيڻ اوهان جي ۽ ياد ڪر جڏهن ورتو خدا ٻول نبين کان

لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ مِّنْ كِتٰبٍ وَّحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مُّصَدِّقٌ

ته جڏهن ايندو اوهان وٽ قرآن ۽ احڪام پوءِ ايندو اوهان وٽ رسول محمد عربي سچو ڪندڙ

لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَلَتَنْصُرُنَّهٗ ؕ قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ وَ

ڪتابن اوهان جي کي البت ايمان آڻيندا ساڻس ۽ نصرت ڪندا انهيءَ جي چيو خدا ڇا اقرار ڪيو اوهان ۽

اَخَذْتُمْ عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرِيْ ؕ قَالُوْٓا اَقْرَرْنَا ؕ قَالَ فَاشْهَدُوْا

ورتو اوهان انهيءَ ٻول کي چيائون اقرار ڪيوسون چيو پوءِ شاهد ٿيو

وَاَنَا مَعَكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ۝ فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ

۽ آءٌ اوهان سان شاهد آهيان پوءِ جيڪو ڦرندو پڄاڻان انهيءَ جي

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝ اَفَغَيْرَ دِيْنِ اللّٰهِ يَبْغُوْنَ

پوءِ اُهي فاسق آهن ڇا ٻئي دين خدا جي طلب ڪن ٿا

وَلَهٗٓ اَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا

۽ خدا جا فرمان بردار آهن سڀ جي آهن آسمانن ۽ زمين منجهه رضا ۽ زور سان

وَّاِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ۝ قُلْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا

۽ طرف انهيءَ جي موٽندا چئو ايمان آندوسون ساڻ خدا ۽ جيڪي نازل ٿيو آسان تي

ع ٨

عالم رباني [illegible] ظاهر ۽ باطن [illegible] نفس [illegible]

بيان [illegible] عهد [illegible]

وَمَآ اُنْزِلَ عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ

۽ جيڪي نازل ٿيو مٿي ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب

وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى وَالنَّبِيُّوْنَ

۽ اولاد اُن جي تي ۽ جيڪي ڏنو ويو موسىٰ کي ۽ عيسىٰ کي ۽ نبين کي

مِنْ رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ

کنان رب سندن جي نہ فرق ٿا ڪريون وچ ڪنهن هڪ جي انهن مان ۽ اسين ان جي حڪم مڃيندڙ آهيون

وَمَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ

۽ جيڪو طلب ڪندو سواءِ اسلام جي دين تہ نہ قبول ڪيو ويندو اُن کان ۽ اهو

فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ كَيْفَ يَهْدِى اللّٰهُ قَوْمًا

آخرت ۾ آهي ڪناچين وارن مان ڪيئن هدايت ڪندو خدا قوم کي

كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ وَشَهِدُوْٓا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ وَّ

جنهن ڪفر ڪيو پٺيان ايمان جي ۽ مڃيائون تہ تحقيق رسول حق آهي ۽

جَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۗ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ

آيا انهن کي معجزا ۽ الله نہ هدايت ڪري قوم ظالمن جي کي اُهي

جَزَآؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ

جزا انهن جي تحقيق انهن تي آهي لعنت الله جي ۽ ملائڪن جي ۽ ماڻهن

اَجْمَعِيْنَ ۝ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَ

سڀني جي هميشه هوندا انهن ۾ نہ هلڪو ٿيندو کانئن عذاب ۽

لَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا

نہ اُهي مهلت وارا ٿيندا مگر سي جن توبه ڪئي پٺيان اُن جي ۽ سڌاريائون عمل کي

فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ

پوءِ تحقيق خدا بخشيندڙ رحم ڪندڙ آهي تحقيق سي جن ڪفر ڪيو پٺيان ايمان جي

ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ

پوءِ گھڻون ڪيائون ڪفر کي نه قبول ڪئي ويندي توبه انهن جي ۽ اُهي

الضَّالُّونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ

گمراهه آهن تحقيق سڀ جن ڪفر ڪيو ۽ مُئا ۽ اُهي ڪافر آهن

فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدَىٰ

پوءِ نه قبول ڪبو ڪنهن هڪڙي انهن مان ڀراءِ زمين جو سون ۽ جي فديو ڏين

بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ۝

ڪو فديو ڏيندڙ ۽ ناهي اُنهن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ واسطي اُنهن جي اُنهي

ع ٩

لَن تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا

الجزء ٤

هرگز نه ڏسندا چڱائي کي تان جان خرچ ڪندا ڪنا مٺي مال آهي ۽ جيڪي

تُنفِقُوا مِن شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۝ كُلُّ الطَّعَامِ

خرچيندا ڪنا ٿورو پوءِ تحقيق خدا ساڻ اُن جي ڄاڻندڙ آهي سڀ طرح جي ٿول

كَانَ حِلًّا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَىٰ

هُوا حلال واسطي اولاد يعقوب جي مگر جيڪي ٿول حرام ڪيا يعقوب تي

نَفْسِهِ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ التَّوْرَاةُ ۗ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَاةِ

جسم پنهنجي مٿي اڳي نازل ٿيڻ توريت جي چئو پوءِ آڻيو توريت

فَاتْلُوهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَمَنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ

پوءِ پڙهو انکي جي آهيو سچا پوءِ جيڪو ٻڌي الله تي

الْكَذِبَ مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ قُلْ

ڪوڙ پڇاڻان اُنهي پوءِ اُهي ظالم آهن چئو

صَدَقَ اللَّهُ ۗ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ

سچ چيو الله پوءِ تابع ٿيو دين ابراهيم جي کي جو مائل الحق ڏي ۽ نه هو

مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ○ اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِيْ

ڪنا مشرڪن — تحقيق پهريون ڪعبو جو جوڙيو خدا آدم لاءِ — جو مڪي

بِبَكَّةَ مُبٰرَكًا وَّهُدًى لِّلْعٰلَمِيْنَ ○ فِيْهِ اٰيٰتٌ بَيِّنٰتٌ

۾ آهي برڪت وارو ۽ هدايت عالمن لاءِ — انهيءَ ۾ معجزا آهن ظاهر جهڙو

مَّقَامُ اِبْرٰهِيْمَ ۚ وَمَنْ دَخَلَهٗ كَانَ اٰمِنًا ؕ وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ

مقام ابراهيم جو — ۽ جيڪو داخل ٿيندو ته امين آهي امن وارو — ۽ واسطي خدا جي ماڻهن تي

حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا ؕ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ

حج آهي بيت الله جو جيڪو سگهي طرف انهي وات ڪي — ۽ جيڪو ڪفر ڪندو ته تحقيق

اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ○ قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ

خدا بي پرواهه آهي ڪنا عالمن — چؤ اي اهل ڪتاب ڇا ڪو ڪفر ڪريو ٿا

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُوْنَ ○ قُلْ يٰۤاَهْلَ

سان معجزن خدا جي الله شاهد آهي مٿي عملن اوهان جي — چؤ اي اهل

الْكِتٰبِ لِمَ تَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُوْنَهَا

ڪتاب جا ڪو جهلو ٿا — ڪنا دين خدا جي — مؤمنن کي طلب ڪريو ٿا

عِوَجًا وَّاَنْتُمْ شُهَدَآءُ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ○

ڏنگي دين کي ۽ آهيو شاهد آهيو ۽ ناهه خدا — غافل ڪنا عملن اوهان جي

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ تُطِيْعُوْا فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا

ص اي مؤمنو جيڪڏهن جيو ڪندا جماعت جو ڪنا تن — ڏنو نن سون انکي

الْكِتٰبَ يَرُدُّوْكُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ كٰفِرِيْنَ ○ وَكَيْفَ

توراة موٽائيندا انکي پنهنجا ان ايمان اوهان جي ڪافر ڪري — ۽ ڪيئن

تَكْفُرُوْنَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَفِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ؕ

ڪفر ڪندا ۽ آهيو پڙهيو ٿو وڃي اوهان تي معجزا آيتون الله جيون ۽ اوهان ۾ آهي رسول انهي جو

وَمَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝

۽ جيڪو پناه وٺندو ساڻ خدا جي پوءِ تحقيق هدايت ڏني ويندو طرف واٽ سڌي جي

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقٰتِهٖ وَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا

اي مومنؤ ڊڄو خدا کان نهايت گهڻو ڊڄڻ ۽ مرو نه مگر

وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝ وَاعْتَصِمُوْا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيْعًا وَّلَا

اي مسلمان هجو ۽ پناه وٺو ساڻ دين خدا جي سڀئي ۽ نه

تَفَرَّقُوْا ۪ وَاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَآءً

جدا ٿيو ۽ ياد ڪريو نعمتون خدا جيون پاڻ تي جڏهن هئا اوهين دشمن

فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهٖۤ اِخْوَانًا ۚ وَكُنْتُمْ

پوءِ دوستي ڪئي خدا وچ دلين اوهان جي پوءِ ٿيا ساڻ نعمت اُن جي ڀائر ۽ هئا اوهين

عَلٰى شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَاَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا ۭ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ

مٿي ڪناري کڏ دوزخ جي پوءِ ڪڍيائين اوهان کي اُن کان ائين ظاهر ڪري

اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ۝ وَلْتَكُنْ مِّنْكُمْ اُمَّةٌ

الله اوهان لاءِ معجزا پنهنجا ته هدايت وٺو ۽ گهرجي ته هجي اوهان مان جماعت

يَّدْعُوْنَ اِلَى الْخَيْرِ وَيَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ

جو سڏين طرف چڱن عملن جي ۽ امر ڪن ساڻ شرع ۽ منع ڪن ڪمن

الْمُنْكَرِ ۭ وَاُولٰۤئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ

بُرن کان ۽ اُهي ڇوٽڪارا وارا آهن ۽ مَ ٿيو مثل تن جي جي

تَفَرَّقُوْا وَاخْتَلَفُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۭ وَاُولٰۤئِكَ

متفرق ٿيا ۽ اختلاف ڪيائون پٺيان اچڻ معجزن جي ۽ اُهي

لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ يَّوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوْهٌ وَّتَسْوَدُّ وُجُوْهٌ ۚ

انهن لاءِ عذاب وڏو ڏينهن جنهن اڇا ٿيندا منهن ۽ ڪارا ٿيندا منهن

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْوَدَّتْ وُجُوْهُهُمْ قف اَكَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ

پوءِ سڀ جي ڪارا ٿيندا منهن جنهن جا   ڪُوهُ ڪفر ڪيئه پنهنجي ايمان جي

فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ۝ وَاَمَّا الَّذِيْنَ ابْيَضَّتْ

پوءِ چکو عذاب کي سبب ڪفر ڪرڻ اوهان جي   پر سڀ شخص اُجرا ٿيندا

وُجُوْهُهُمْ فَفِيْ رَحْمَةِ اللّٰهِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ تِلْكَ اٰيٰتُ

منهن جنهن جا پوءِ اُهي رحمت خدا جي هميشه هوندا   اِي اهين آيتون

اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ؕ وَمَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا لِّلْعٰلَمِيْنَ ۝

خدا جيون پڙهون ٿا تو تي ساڻ سچ جي ۽ نه خدا ارادو ڪندڙ ظلم جو عالمن لاءِ

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ

۽ خدا لاءِ اهين سڀ ٿول جي آسمانن ۾ زمين مين   ۽ طرف خدا جي ٿا موٽن

الْاُمُوْرُ ۝ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُوْنَ

امور   اهيو آءِ ڀلي جماعت جا ظاهر ڪئي ماڻهن لاءِ   امر ڪريو ٿا

بِالْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ؕ وَلَوْ

موچاري جو ۽ منع ڪريو ٿا مناهي جي   ۽ ويساهه ٿا آڻيو الله کي ۽ جيڪڏهن

اٰمَنَ اَهْلُ الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ وَاَكْثَرُهُمُ

ويساهه آڻن اهل توريت جا ته البت هو ڀلائي انهن لاءِ   ڪي انهن مان ويساهي گهڻا انهن مان

الْفٰسِقُوْنَ ۝ لَنْ يَّضُرُّوْكُمْ اِلَّآ اَذًى ؕ وَاِنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ

فاسق اهين ۵ نه ضرر ڏيندا اوهان کي يهودي مگر ايذا زبانون جي ۽ جنگ ڪندا اوهان

يُوَلُّوْكُمُ الْاَدْبَارَ ۚ ثُمَّ لَا يُنْصَرُوْنَ ۝ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ

ته ڏيندا پٺ ڏيئي   پوءِ نه فتح وارا ٿيندا   لازم ڪئي انهن کي انهن جو سان

الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوْٓا اِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ

خواري جتي ڪٿي هوندا   مگر جي امن ڏني خدا ۽ امن ڏنو مومن انهن کي

وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ

۽ ڳڏ ڪيائون ڏمر الله جو ۽ لازم ڪرائي انهن تي ڪنگالي

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ

اِها خواري سبب انهي جي جيئن ته وي نه سهندا هوا آيتن الله جي ۽ ڪهندا هوا

الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ○

نبين کي ناحق اِهو عذاب سبب نافرماني ڪرڻ جي جيئن ته هو حد لنگهيندا

لَيْسُوْا سَوَآءً مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قَآئِمَةٌ يَّتْلُوْنَ اٰيٰتِ

نه آهن سڀ يهودي برابر اهل تورات جا انجيل جا هڪ جماعت آهي اٿيندڙ پڙهن آيتون

اللّٰهِ اٰنَآءَ الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ ○ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

خدا جون منجهه ڪلاڪن رات جي ۽ اُهي سجدا ڪندا ۽ وسهن خدا کي ۽ ڏينهن

الْاٰخِرِ وَيَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

قيامت جي کي ۽ امر ڪن موچارا ۽ منع ڪن مٺائي کان

وَيُسَارِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ وَاُولٰٓئِكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ○

۽ سعيو ڪن منجهه خير جي ڪمن اُهي آهين صالحن منجها

وَمَا يَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُّكْفَرُوْهُ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِالْمُتَّقِيْنَ ○

۽ جيڪي ڪندا اُهي موچاري پر نه نقصان ڪندا سون ثواب انجو ۽ خدا عالم واه سان متقين

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ

تحقيق جن ڪفر ڪيو نه ڇڏائيندو انکي مال انجا ۽ نه ٻار انجا

مِّنَ اللّٰهِ شَيْــًٔا وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ○

الله کان ڪي ۽ اُهي صاحب آهين دوزخ جا جنهن هوندا هميشاه

مَثَلُ مَا يُنْفِقُوْنَ فِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيْحٍ

مثل انهي جيڪي خرچين ٿا منجهه هن حياتي دنيا واسطي نشو نسو مثال واء جي

فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ

جنهن ۾ گرمي هُئي سو رسيو پوک کي قوم جي جن ظلم ڪيو نفسن پنهنجن تي پوءِ هلاڪ ڪيائين ان کي ۽

وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ○ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

نه ظلم ڪيو انهن تي خدا پر جنهن پاڻ پنهنجن پاڻهين تي ظلم ڪيا ٥ اي

آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا

مومنو ريءَ مومنن منافقن ڪافرن کي ڳجها دوست ڪجها سواءِ مومنن جي نه گهٽ ڪندا سان تو ڪافر انس

وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا

نساد ۾ دوستي رکڻ ڪافر هلاڪت اُنهيءَ کي تحقيق ظاهر ٿي دشمني انهن جي منهن زبان انهن جي ۽ جيڪي

تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ ۖ إِنْ كُنْتُمْ

لڪو آهي سينن ۾ انهن جي ڏاڍو بغض تحقيق بيان ڪيا سون اوهان لاءِ معجزا جيڪڏهن آهيو

تَعْقِلُونَ ○ هَا أَنْتُمْ أُولَاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ

سمجهو ٿا ... او ڪافر اوهين انهن سان حب ڪريو ٿا جنهن جي نه ٿا حب رکن اوهان ۽ مڃيو ٿا

بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا

سڀني ڪتابن کي ۽ جڏهن ملن ٿا اوهان سان چون ٿا ايمان آندو سون ۽ جڏهن خالي ٿين ٿا چٻاڙين ٿا

عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ

اوهان تي آڱرين سبب ڪاوڙ جي چئو مرو ڪاوڙ ۾ پنهنجي تحقيق خدا

عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ○ إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ

عالم آهي ڳالهين دلين جي جو جيڪڏهن رسي اوهان کي ڪا چڱائي ته ڏک ڏين ٿا انهن کي

وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا ۖ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا

۽ جي رسي اوهان کي ڏک ته خوش ٿين ٿا ان سبب ۽ جي صبر ڪندا ۽ پرهيزگاري ڪندا

لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ○

ته نه ضرر ڪندو اوهان کي مڪر انهن جو ڪجهه تحقيق خدا ساڻ عملن انهن جي گهيرو ڪندڙ آهي

٥ [illegible]

وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ

۽ جڏهن وقت نڪرين تون گهر مان پنهنجي لڏي جنگ جي سانباهه ڪري ٿو مومنن کي جايون

لِلْقِتَالِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ○ إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ

جنگ جي ۽ خدا ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي جڏهن قصد ڪيو ٻن جماعتن مومنن مان

أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ○

ته ڪچا ٿين ۽ الله انهن ٻنهي جو مددگار آهي ۽ مٿي الله جي ڀروسو ڪن مومن

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ

۽ تحقيق مدد ڪئي اوهان جي خدا جنگ بدر ۾ ۽ اوهين عاجز هئا پوءِ ڊڄو خدا کان

لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ○ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ

اميد آهي ته شڪر ڪريو جڏهن چيو تو مومنن کي ته ڪفايت ڪري اوهان کي

أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنْزَلِينَ ○

جي مدد ڪري اوهان جو رب ساڻ ٽن هزارن ملڪن جي نازل ٿيندڙ

بَلَىٰ ۚ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَٰذَا

البته جي صبر ڪندا ۽ ڊڄندا ۽ ايندا ڪافر اوهان کي ڪاهي جلدي هن

يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ○

مدد ڪندو اوهان جو رب ساڻ پنجن هزارن ملڪن جي نشاني وارا هوندا

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ ۗ

۽ نه ڪيو آهي خدا اهو مگر خوشخبري اوهان لاءِ ته آرام ٿئي دلين اوهان جي انهي

وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ○ لِيَقْطَعَ

۽ ناهي نصرت مگر خدا وٽان جو غالب ۽ حڪمت وارو آهي ته ڪٽي

طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ○

الله طرف جماعت ڪافرن جي يا خوار ڪري انهن کي پوءِ ڦرن نا اميد

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ

ناهِ واسطي تنهنجي ڪنا پنهن ڪجهه ڪو اختيار جيڪي توبه تنهن قبول ڪري يا عذاب ڪري انکي

فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ○ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

ڇو ته اهي ظالم آهن ۽ خدا لاءِ سڀئي شيون آهن جيڪي منجهه آسمانن ۽ زمين آهن

يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ○

معاف ڪري ٿو جنهن کي گهري ۽ عذاب ڪري ٿو جنهن کي گهري ۽ الله مهربان ۽ رحم ڪندڙ آهي

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً

اي مؤمنو ! مَ کائو وياج زيادتي اهو منجهه جنس واسطي ڪن

وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ○ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ

۽ ڊڄو خدا کان اميد آهي ته ڇٽندا ۽ ڊڄو جهنم کان جا سنباهي وئي آهي

لِلْكَافِرِينَ ○ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ○

ڪافرن لاءِ ۽ حڪم مڃيو الله ۽ رسول جو اميد آهي ته رحمت ڪئي ويندي اوهان تي

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ

۽ جلدي ڪريو طرف مغفرت جي ڪنا رب ۽ طرف جنت جي ڪشادگي انهي جي مثل آسمانن

وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ○ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي

۽ زمين جي سنباهي وئي متقين لاءِ جي خرچين مال منجهه

السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ

سُڪ ۽ اوکي ۽ ڪٻڻ ڪاوڙ کي ۽ بخشين ٥

النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ○ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا

ماڻهن کي ۽ الله محبت رکي ٿو نيڪو ڪارن سان ۽ جڏهن ڪن ڪجهه

فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا

گناهه جيڪي ظلم ڪن جسمن پنهنجن کي ياد ڪن خدا کي پوءِ مغفرت گهرن

لِذُنُوبِهِمْ ۖ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَلَمْ يُصِرُّوا

گناهن جي ۽ ناهه ڪو ٻخشيندڙ گناهن جو مگر خدا ۽ نه هميشگي ڪن

عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ

مٿي ان جي جيڪي ڪن ۽ اهي ڄاڻن ٿا اهي ثواب انهن جو مغفرت اهه

مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ

ڪنا رب انهن جي ۽ جنتون اهين جاري هيٺا جنهن جي نهرون هميشه هوندا

فِيهَا ۚ وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ۝ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ

انهن ۾ ۽ ڀلو آهه ثواب عمل ڪندڙن جو تحقيق گذريون مهندن اوهان کان

سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

جماعتون پوءِ هلو ڪرو منجهه زمين پوءِ ڏسو ڪيئن هئي عاقبت

الْمُكَذِّبِينَ ۝ هَٰذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ

ڪوڙ سمجهندڙن جي هي قرآن ظاهر ڪرڻ واسطي ماڻهن لاءِ ۽ هدايت ۽ نصيحت آهه

لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ

متقين لاءِ ۽ نه سست ٿيو ۽ نه غم ڪريو ۽ اوهين غالب اهيو جي

كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ

هوندا اوهين مؤمن جي ڏسي اوهان کي تڪليف اُحد جنگ ۾ پوءِ ڏسو ڪافرن کي

قَرْحٌ مِثْلُهُ ۚ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَ

تڪليف بدر ۾ ان جهڙي ۽ اهي ڏينهن وارو ڪري ڦيرائيون ٿا منجهه ماڻهن

لِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۗ وَاللَّهُ

تانڪ سڃاڻي خدا مؤمنن کي ۽ وٺي ڪن کان شهيد ۽ الله

لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۝ وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ

نه محبت رکي ظالمن کي تانڪ پاڪ ڪري خدا مؤمنن کي ۽ هلاڪ ڪري

الْكٰفِرِيْنَ ○ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ

ڪافرن کي. ڇا ڀانيو ٿا ته داخل ٿيندا سون جنت ۾ ۽ نه سڃاتو

اللّٰهُ الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ ○ وَ

الله جهنگ ڪندڙن کي انهن مان ۽ نه سڃاتائين صابرن کي ۽

لَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ ۠ فَقَدْ

تحقيق اوهين سڌ ڪندا هئا موت جي مهند ڪنان انهيءَ جي پوءِ تحقيق

رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ○ وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ قَدْ

ڏٺوَ ان کي ۽ اوهين ٿا نهاريو ۽ ناهي محمد مگر رسول آهي تحقيق

خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ اَفَاۡىِٕنْ مَّاتَ اَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ

گذريا اڳي ان کان رسول ٿيا پوءِ جي وفات ڪندو جيڪي ڪُٺو ٿئي ته ڦرندا

عَلٰۤى اَعْقَابِكُمْ ؕ وَمَنْ يَّنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَّضُرَّ اللّٰهَ

مٿي ڪُڙن انهن جي ۽ جيڪو ڦرندو مٿي پوين پيرن ته نه ضرر ڪندو خدا کي

شَيْــًٔا ؕ وَسَيَجْزِى اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ ○ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ

ڪي ۽ جزا ڏيندو خدا شڪر ڪندڙن کي ۽ ناهي ڪنهن نفس کي

تَمُوْتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا ؕ وَمَنْ يُّرِدْ ثَوَابَ

مرڻ مگر ساڻ حڪم خدا جي لکيو مقرر ۽ جيڪو قصد ڪندو نفع

الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۚ وَمَنْ يُّرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهٖ مِنْهَا ؕ

دنيا جي جو ته ڏينداسون انهيءَ مان ۽ جيڪو قصد ڪندو ثواب آخرت جو ته ڏينداسون ان مان

وَسَنَجْزِى الشّٰكِرِيْنَ ○ وَكَاَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قٰتَلَ ۙ مَعَهٗ رِبِّيُّوْنَ

۽ جزا ڏينداسون شڪر ڪندڙن کي ۽ ڪيترن نبين ۾ جنگيون ڪيون گڏ انهن

كَثِيْرٌ ۚ فَمَا وَهَنُوْا لِمَاۤ اَصَابَهُمْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوْا

گهڻن پوءِ نه سستي ٿيا سبب ان جي رسيو انهن کي مصيبت وات خدا جي ۽ نه ضعيف ٿيا

وَمَا اسْتَكَانُوا ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ ○ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ

۽ نه عاجز ٿيا ۽ الله حُبُ رکي ٿو صابرن کي ۽ نه هو سندن ٻي ڪا ڳالهه

اِلَّآ اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِيْٓ اَمْرِنَا

مگر جيئن چوندا هوا اي رب اسان جا بخش اسان جا گناه اسان جا ۽ حد لنگهڻ اسان جو اسان جي ڪم ۾

وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ○ فَاٰتٰىهُمُ

۽ ثابت ڪر قدم اسان جا ۽ فتح ڪر اسان کي مٿي قوم ڪافرن جي پوءِ ڏنو ان کي

اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ

الله نفع دنيا جو ۽ موچارو ثواب آخرت جو ۽ الله حُبُ رکي ٿو

الْمُحْسِنِيْنَ ○ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

نيڪن کي ○ اي مؤمنو جي چيو ڪندا منافقن ۽ ڪافرن جو

يَرُدُّوْكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ○ بَلِ اللّٰهُ

ته موٽائيندا اوهان کي پوين پيرن پوءِ ٿي ويندا ڇيهي وارا بلڪ الله اوهان جو

مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ ○ سَنُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ

مددگار آهي ۽ هو چڱو مدد ڪندڙ ○ سگهو وجهنداسون منجهه دلين ابي سفيان

الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَآ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ

۽ ڪافرن جي ڊپ پوءِ سبب ان جي جو شريڪ ڪيائون ساڻ الله جنهن جو نه نازل ڪيو ساڻ ان

سُلْطٰنًا ۚ وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۗ وَبِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ ○

ڪا حجت ۽ جاءِ انهن جي دوزخ آهي ۽ مٺي آهي جاءِ ظالمن جي دوزخ

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهٗٓ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰٓى

۽ تحقيق سچو ڪيو اوهان سان الله وعدو پنهنجو جڏهن ڪُهندا هئا ان ڪافرن کي ساڻ حڪم الله جي تان

اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ

جڏهن سست ٿيا ۽ جهيڙو ڪيو هن امر ۾ ۽ بي فرماني ڪيائون پوءِ ان جي

ع

مَا أَرٰىكُمْ مَّا تُحِبُّوْنَ ۚ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ

ڏيکاريا اٿائين نصرت ڪن کي ارادو هو لٽ غنيمت جي جو ۽ ڪن کي

مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ

ارادو هو فقط رسول جي حڪم جو پوءِ ڦيرايائين اوهان کي ته آزمائي اوهان کي ۽ تحقيق

عَفَا عَنْكُمْ ۗ وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ○ اِذْ تُصْعِدُوْنَ

عفو ڪيو الله اوهان کي ۽ الله صاحب فضل جو آهي مؤمنن تي جڏهن ڀڄي ويا آهيو

وَلَا تَلْوٗنَ عَلٰٓى اَحَدٍ وَّالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ فِيْٓ اُخْرٰىكُمْ

۽ نه ٿي نهاريو ڪنهن طرف ڪنهن هيڪڙي ۽ رسول ڪوٺيو ٿي اوهان کي پٺيان آهي

فَاَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا

پوءِ بدلو ڏنائين اوهان کي غم غنيمت جي جو سبب مٿن ڏکڻ رسول جي تان ته محزون ڪريو مٿي ان شيءِ جي ڦٽل ۽ نه ان تي جو پهتي

اَصَابَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ○ ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْۢ

جيڪي پهتو اوهان کي ۽ الله خبردار آهي ساڻ اوهان جي عمل جي پوءِ نازل ڪيائين اوهان تي

بَعْدِ الْغَمِّ اَمَنَةً نُّعَاسًا يَّغْشٰى طَآئِفَةً مِّنْكُمْ ۙ وَطَآئِفَةٌ

پڄاڻان غم جي امن اوجهرائي جو ڍڪيو ٿي جماعت کي جيڪي آهن اوهان مان ۽ جماعت

قَدْ اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ يَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ

منافقن جي کي غمناڪ ڪيو نفسن انهن جي تان گمان ٿي ڪيائون ساڻ خدا جي ڪوڙو جهڙو گمان

الْجَاهِلِيَّةِ ۭ يَقُوْلُوْنَ هَلْ لَّنَا مِنَ الْاَمْرِ مِنْ شَيْءٍ ۭ قُلْ

ڪافرن جو چوندا ته نه آهي اسان لاءِ فتح ڪا ۽ محمد کي ڏي چؤ

اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهٗ لِلّٰهِ ۭ يُخْفُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ مَّا لَا يُبْدُوْنَ

تحقيق فتح آهي سڀني خدا لاءِ لڪائن ٿا نفسن پنهنجي ۾ سو جو نه ظاهر ڪن ٿا

لَكَ ۭ يَقُوْلُوْنَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هٰهُنَا ۭ

تو وٽ چون ٿا جيڪي هجي ها اسان لاءِ فتح ڪا ته نه ڪُٺا وڃون ها هتي

قُلْ لَّوْ كُنْتُمْ فِيْ بُيُوْتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِيْنَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ

چؤ جيڪڏهن هوندا منجھ گهرن پنهنجن تہ نڪرن ها اهي جن تي لکيو ويو هو موت

اِلٰى مَضَاجِعِهِمْ ۚ وَلِيَبْتَلِيَ اللّٰهُ مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ

ڏانهن ڪهاڻين پنهنجين جي ۽ تہ آزمائي الله جيڪي منجھ سينن آهي

وَلِيُمَحِّصَ مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝

۽ پاڪ ڪري جيڪي منجھ دلين آهي ۽ الله ڄاڻندڙ آهي ساڻ صاحبن سينن جي

اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ ۙ اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ

تحقيق سي جي ڀڳا اوهان منجھان ڏينهن جھيڙي ملڻ ٻن جماعتن جي سواءِ ٿڙڪايو اُنهن کي

الشَّيْطٰنُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوْا ۚ وَلَقَدْ عَفَا اللّٰهُ عَنْهُمْ ۗ

مگر شيطان ساڻ ڪن ڪمن جي ڪيائون ۽ تحقيق عفو ڪيو الله اُنهن کي

اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا

تحقيق خدا بخشڻهار ۽ حلم وارو آهي اي مؤمنو نہ ٿيو

كَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا ضَرَبُوْا فِى الْاَرْضِ

مثل ڪافرن جي جن چيو مؤمنن پارن ڀائرن مؤمنن کي جڏهن سفر ڪيائون منجھ زمين

اَوْ كَانُوْا غُزًّى لَّوْ كَانُوْا عِنْدَنَا مَا مَاتُوْا وَمَا قُتِلُوْا ۚ

جيڪي ٿيا غازي تہ جيڪڏهن هوا اسان وٽ هوندا نہ مُئا ۽ نہ قتل ٿيا

لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۗ وَاللّٰهُ يُحْيٖ وَ

تانڪہ گهرائي خدا اها ڳالهہ پشيماني منجھ دلين انهن جي ۽ الله جياري ٿو ۽

يُمِيْتُ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِيْ

ماري ٿو ۽ الله ساڻ عملن اوهان جي ڏسندڙ آهي ۽ جيڪڏهن ڪُٺا ويندا اوهين منجھ

سَبِيْلِ اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا

واٽ خدا جي يا مرندا البت مغفرت خدا جي ۽ رحمت ڀلي آهي کنا مال

يَجْمَعُونَ ○ وَلَئِنْ مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُونَ ○

ميڙين ٿا اهي ۽ جيڪڏهن مرندا ۽ جيڪي قتل ٿيندا البت طرف خدا جي اٿيندا ٥

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ

پوءِ سبب رحمت ڪري خدا جي نرم دل ٿئين واسطي مؤمنن لاءِ ۽ جي هجين تون ترش ڌڙ ۽ سخت

الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ

دل جو ته منتشر ٿين ٿا پوءِ عفو ڪر انکي ۽ مغفرة گهر

لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۖ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۚ

انلاءِ ۽ مصلحت ڪر انسان امر دين جي پوءِ جڏهن قصد ڪري تون پوءِ اعتماد ڪر مٿي خدا

إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ○ إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ

تحقيق خدا حب رکي توڪل ڪندڙن کي جي نصرت ڏيندو انکي خدا پوءِ ناهي ڪو غالب

لَكُمْ ۖ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ ۗ

انکان ۽ جيڪڏهن خوار ڪندو انکي پوءِ ڪير آهي سو جو نصرت ڏئي انکي سواءِ خدا جي

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ○ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ

۽ خدا تي مٿي توڪل ڪن مؤمن ٥ ۽ ناهي لائق واسطي ڪنهن نبي جي

يَغُلَّ ۚ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفّٰى

خيانت ڪري ۽ جيڪو چوري ڪندو اچيندو مال چوري جو ڏينهن قيامت جي پوءِ جزا ڏيندا سو

كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ○ أَفَمَنِ اتَّبَعَ

سڀڪنهن نفس کي عمل انجي جو ۽ نه ظلم ڪيو ويندو انسان ڇا سو جو تابع ٿيو

رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَأْوٰهُ جَهَنَّمُ ۚ

رضا خدا جي جو ڪنهن سان ٿيو ته ناراض ٿيندو خدا جو ۽ جاءِ انجي دوزخ آهي

وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ○ هُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ

۽ بڇڙي جاءِ موٽڻ جي هنجا درجا آهن وٽ خدا جي ۽ الله ڏسي ٿو

بِمَا يَعْمَلُوْنَ ۝ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ

جيڪي عمل ڪريو ٿا تحقيق احسان ڪيو الله مٿي مومنن جڏهن موڪليائين انهن ۾

رَسُوْلًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ

رسول انهن جي نفسن مان جو پڙهي انهن تي معجزا انهن جا ۽ پاڪ ڪري انهن کي ۽ سيکاري انهن کي

الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۚ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ

قرآن ۽ احڪام ۽ تحقيق هوا مهند منجهه گمراهي

مُّبِيْنٍ ۝ اَوَلَمَّآ اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِّثْلَيْهَا

پڌري ۾ ۵ ڪي جڏهن رسيو اوهان کي غم ڪس مصيبت جو تحقيق اوهان ڪيا آهن ٻيڻا انهن کان

قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا ۭ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى

چئو ٿا ڪٿان ٿيو اهو ڪو چئو ته اهو نفسن اوهان جي تحقيق خدا مٿي

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَمَآ اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ فَبِاِذْنِ

هر شيء جي قادر آهي ۽ جيڪي پهتو اوهان کي ڏينهن گڏجڻ ٻن لشڪرن جي پس اهو حڪم سان خدا جي

اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ نَافَقُوْا ۚ وَ

حڪم الله جي آهي ۽ ته سڃاڻي مومنن کي ۽ سڃاڻي منافقن کي ۽ انهن کي

قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُوْا ۭ

چيو ويو اچو ته جنگ ڪريو منجهه واٽ خدا جي جيڪي صف وٺي بيهو

قَالُوْا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّاتَّبَعْنٰكُمْ ۭ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَىِٕذٍ اَقْرَبُ

چون ٿا جي ڄاڻون ها آسان جنگ ته تابع ٿيون ها اوهان جي اهي ان ڏينهن ڪفر ڏي ويجها آهن

مِنْهُمْ لِلْاِيْمَانِ ۚ يَقُوْلُوْنَ بِاَفْوَاهِهِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۭ

ايمان کان چون ٿا واتن پنهنجن سان سو جو ناهي منجهه قلبن انهن جي

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُوْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ قَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوْا

۽ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪي لڪائين ٿا ۽ سي جن چيو ڀائرن پنهنجن کي ۽ ويٺا

[illegible]

لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا ۗ قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنفُسِكُمُ الْمَوْتَ

جي هُو اسان جو چيو ڪن ها ته نه ڪُسن ها چؤ ته پوءِ دفع ڪريو ڪنا جِنسن پاڻ جي موت

إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ

جي آهيو سچا ۝ ۽ مَ ڀانيو تن کي جي ڪُسنا منجهه واٽ

اللَّهِ أَمْوَاتًا ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ۝ فَرِحِينَ

خدا جي ته اُهي مُئل آهن بلڪ جيئرا آهن وٽ رب پنهنجي تي رزق ڏبن خوش ٿين

بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا

سان تنهن نعمت جا ڏني خدا انهي کي فضل پنهنجي ۽ بشارت ڏين ٿا سان تن جي نه لڳا

بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

انهن منجها انهي ناهي خوف انهي نه اُهي حزن وارا ٿيندا

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ

بشارت وارا ٿين ٿا سان نعمت خدا جي ۽ فضل ۽ تحقيق خدا نه ضايع ڪري

أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِن بَعْدِ

ثواب مؤمنن جو ۝ سي شخص جن جيو ڪيو الله ۽ رسول جو پهچاتا

مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۚ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا أَجْرٌ

رسڻ ٿين سختين جي واسطي نيڪوڪارن ڪنا اُن ۽ پرهيزگارن اجر

عَظِيمٌ ۝ الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا

وڏو آهي ۝ جنهي کي چيو ماڻهن تحقيق ڪافرن ميڙو ڪيو

لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ

ان لاءِ پوءِ ڀڄو اُن کان پوءِ زيادة ٿيو انهي کي ايمان ۽ چيائون ڪافي آهي اسان کي خدا

وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۝ فَانقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ

۽ ڀلو آهي ڪم پورا ڪندڙ پوءِ موٽيا سان نعمتن الله جي ۽ فضل

لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوْءٌ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ

نه پهتو انکي غم ۽ تابع ٿيا راضپي خدا جي کي ۽ الله صاحب آهي فضيلت

عَظِيْمٍ ۝ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ ۪ فَلَا

وڏي جو ناهي اهو مگر شيطان ٿو ڊڄاري دوستن کي پنهنجي

تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝ وَلَا يَحْزُنْكَ

ڊڄو کانئن ۽ ڊڄو مون کان جيڪڏهن آهيو مؤمن ۽ نه غم ۾ وجهن توکي

الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي الْكُفْرِ ۚ اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ۭ

جي جلدي ڪن ڪفر ۾ تحقيق اهي ۽ نه ضرر رسائيندا الله کي ڪي

يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ

ارادو ڪري ٿو خدا ته نه ڪري انهن لاءِ نصيب منجهه آخرت ۽ انهن لاءِ عذاب آهي

عَظِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ لَنْ يَّضُرُّوا

وڏو تحقيق جن مٽيو ڪفر کي سان ايمان نه ضرر ڪندا

اللّٰهَ شَيْـًٔا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ

خدا کي ڪي ۽ انهن لاءِ عذاب آهي ڏکوئيندڙ ۽ نه ڀانئين تن کي جن

كَفَرُوْٓا اَنَّمَا نُمْلِيْ لَهُمْ خَيْرٌ لِّاَنْفُسِهِمْ ۭ اِنَّمَا نُمْلِيْ لَهُمْ

ڪفر ڪيو تحقيق مهلت ڪريون ٿا انهن کي سا ڀلي آهي انهن لاءِ نه مهلت ڪريون ٿا انهن کي

لِيَزْدَادُوْٓا اِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝ مَا كَانَ اللّٰهُ

ته وڌيڪ زياده ڪن گناه ۽ انهن لاءِ عذاب آهي خوار ڪندڙ ناهي الله

لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلٰي مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ

ته ڇڏي مؤمنن کي مٿي انهي حال جو آهيو جهڙي تان جو جدا ڪري پليت کي

مِنَ الطَّيِّبِ ۭ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَي الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ

کان پاڪ ۽ ناهي الله ته واقف ڪري اوهان کي مٿي غيب جي پر

اللّٰهَ يَجْتَبِيْ مِنْ رُّسُلِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۖ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ

الله پلن کي کنا رسولن پنهنجي جهکي گهري سيٺماڻي انکي غيب مان پوءِ ويساهه آڻيو الله ۽ رسولن پنهنجي تي

وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَلَكُمْ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝ وَلَا يَحْسَبَنَّ

۽ جي ويساهه آڻيندا ۽ بچندا ته اوهان لاءِ اجر وڏو آهي ۽ مبا ڀانئين

الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ

اهي جي بخل ڪن ساڻ زڪوٰة ته مال جي ٿو ڏنو انکي خدا ڪنا فضل پنهنجي ته اهو بخل ڀلو ان لاءِ

بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ؕ سَيُطَوَّقُوْنَ مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ

بلڪ مٺو آهي ان لاءِ سگهو ئي پچي مين ناڪر ڪري وجهندا سو انکي سو مال ڏينهن قيامت جي

وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

۽ خدا لاءِ آهي ملڪوت آسمانن ۽ زمينن جي ۽ الله ساڻ عملن اوهان جي ڄاڻندڙ آهي

خَبِيْرٌ ۝ لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ

بيشڪ تحقيق ٻڌو خدا قول تنهن جن چيو تحقيق خدا مسڪين آهي

وَّنَحْنُ اَغْنِيَآءُ ۘ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوْا وَقَتْلَهُمُ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ

۽ اسين تياڊا آهيون سگهو ئي لکائينداسون جيڪي چيائون ۽ ڪهڻ انهن نبين کي ناحق آهي

حَقٍّ ۙ وَّنَقُوْلُ ذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۝ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ

۽ چونداسون انکي ته چکو عذاب دوزخ جو — هي عذاب سبب انهي جو موڪليو

اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۝ اَلَّذِيْنَ قَالُوْٓا

عمل هٿن اوهان جي ۽ تحقيق خدا ناهي ظلم ڪندڙ ساڻ ٻانهن — اهي جن چيو

اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَآ اَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُوْلٍ حَتّٰى يَاْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ

تحقيق خدا وعدو ڪيو آسان سان ته نه ايمان آڻينداسون ڪهين رسول تي تانجان اچي آسان ساڻ

تَاْكُلُهُ النَّارُ ؕ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِيْ بِالْبَيِّنٰتِ

صدقي کاڻي جهکي جيرو چئو تحقيق آيا انکي رسول مهنجي مون کان ساڻ معجزن

وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ○ فَإِنْ

۽ ساڻ ته ڪهڙي جو چيو اٿو پوءِ ڇو ماريو اٿو ان کي جي آهيو سچا پوءِ جيڪڏهن

كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَآءُو بِالْبَيِّنٰتِ

تنهنجو ڪوڙ ڪن ته تحقيق ڪوڙا ڀانيا ويا رسول اڳ تنهنجي کان جي آندا معجزا

وَالزُّبُرِ وَالْكِتٰبِ الْمُنِيرِ ○ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا

۽ صحيفا ۽ ڪتاب ڏاڍو روشن سڀ ڪو نفس چکندڙ آهي موت جو ۽ ته ڏنا

تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۖ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَ

ويندا اوهان کي اجر اوهان جا مگر ڏينهن قيامت جي پوءِ جيڪو ڪڍيو ويو ٻاهر باهه کان ۽

أُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ إِلَّا مَتٰعُ

داخل ڪيو ويو بهشت ۾ ته پوءِ بيشڪ ڪامياب ٿيو ۽ ناهي حياتي دنيا جي مگر وٿ

الْغُرُورِ ○ لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ

ٺڳي جي ضرور آزمايا ويندا اوهين مالن اوهان جي ۾ ۽ جانين اوهان جي ۾ ۽ ضرور ٻڌندا

مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوٓا

کان اهل ڪتاب جي جي ڏنا ويا کان اڳ اوهان ۽ کان مشرڪن

أَذًى كَثِيرًا ۚ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ

ايذاءَ گهڻو ۽ جي صبر ڪندا ۽ پرهيزگاري ڪندا ته تحقيق هي صبر ڪرڻ همت جي

الْأُمُورِ ○ وَإِذْ أَخَذَ اللّٰهُ مِيثٰقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ

ڪمن مان آهي ۽ جڏهن ورتو خدا واعدو اهل ڪتاب جي کان

لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ

ته ظاهر ڪندا ان کي ماڻهن لاءِ ۽ نه لڪائيندا پوءِ اڇلايائون ان کي پٺين پنهنجين جي

وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ○ لَا

۽ وٽايائون ان جي ملهه ٿورڙو پوءِ بڇڙو آهي جيڪو مٽائين ٿا

تحسبن الذين يفرحون بما اتوا ويحبون ان يحمدوا

پاڻ تون تن کي جي خوش ٿين ٿا سان تن عملن جي ڪيائون ۽ پسند ڪن ٿا هن ڳالهه کي ته ساراهيا

بما لم يفعلوا فلا تحسبنهم بمفازة من العذاب و

وڃن انهي سان جيڪو نه ڪيائون پوءِ متان انهن کي ڇٽل ڄاڻ کنا عذاب ۽

لهم عذاب اليم ۝ ولله ملك السموت والارض

انهن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ ۽ واسطي الله جي بادشاهي آهي آسمانن ۽ زمين جي

والله على كل شيء قدير ۝ ان في خلق السموت و

۽ الله مٿي سڀ ڪنهن شيءِ جي قادر آهي ۝ تحقيق منجهه خلقت آسمانن ۽

الارض واختلاف اليل والنهار لايت لاولي الالباب ۝

زمين جي ۽ ڦيرڦار راتين ۽ ڏينهن جي معجزا آهن داناين لاءِ

الذين يذكرون الله قياما وقعودا وعلى جنوبهم و

جي ياد ڪن خدا کي اُڀي ۽ ويٺي ۽ پاسن پر سُتي ۽

يتفكرون في خلق السموت والارض ربنا ما خلقت

فڪر ڪن منجهه خلقت آسمانن ۽ زمين جي ۝ چون ٿا ته اي رب اسان جا نه خلقيو تو

هذا باطلا سبحنك فقنا عذاب النار ۝ ربنا

هن کي ڪوڙو ڪري پاڪ آهين تون پوءِ بچاءِ اسان کي عذاب جهنم کان اي رب اسان جا

انك من تدخل النار فقد اخزيته وما للظلمين

تون جنهن کي داخل ڪندين دوزخ ۾ پوءِ خوار ڪيو تو انهي کي ۽ نه آهن ظالمن لاءِ

من انصار ۝ ربنا اننا سمعنا مناديا ينادي

ڪو مدد ڏيندڙ اي رب اسان جا اسان ٻڌو هڪ سڏيندڙ کي سڏ ڪيائين

للايمان ان امنوا بربكم فامنا ربنا فاغفر لنا

ايمان جو ته تحقيق ايمان آڻيو ساڻ رب پنهنجي پوءِ ايمان آندوسين اي رب اسان جا معاف ڪر

ذُنُوْبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ۝ رَبَّنَا

گناهہ اسان جا ۽ لاهہ اسان تان مٿايون اسان جيون ۽ ساڙ اسان کي سان صالحن ۔ اي رب اسان جا

وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلٰى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ

ڏي اسان کي جيڪي وعدو ڪيو اسان سان مٿي رسولن پنهنجن ۽ نه خوار ڪر اسان کي ڏينهن قيامت جي

اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ۝ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنِّيْ لَا

تحقيق تون نه خلاف ڪري وعدي جي ۔ پوءِ قبول ڪيو انهن لاءِ رب انهن جي تہ آءٌ نہ

اُضِيْعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى ۚ بَعْضُكُمْ مِّنْۢ

ضايع ڪريان عمل پورهيي ڪندڙ جو ڪنان اوهان مرد خواهہ عورت ۔ هيڪڙا اوهان مان

بَعْضٍ ۚ فَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا وَاُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاُوْذُوْا

ٻين ۔ پوءِ جن هجرت ڪئي ۽ ڪڍيو ويو انهن کي گهرن پنهنجن مان ۽ ايذاءُ ڏنو ويو

فِيْ سَبِيْلِيْ وَقٰتَلُوْا وَقُتِلُوْا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ

انهن کي منهنجي وات منهنجي ۽ جنگ ڪيائون ۽ ڪُٺا ويا انهن کي لاهيندس انهن کان گناهہ انهن جا

وَلَاُدْخِلَنَّهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ ثَوَابًا مِّنْ

۽ داخل ڪندس انهن کي منهنجي جنتن جاري آهن هيٺان جن جي نهرون ۔ ثواب آهي

عِنْدِ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الثَّوَابِ ۝ لَا يَغُرَّنَّكَ

خدا وٽان ۽ الله وٽ سو چڱو ثواب آهي ۔ نہ ٺڳي اوهان کي

تَقَلُّبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِي الْبِلَادِ ۝ مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۟ ثُمَّ

گهمڻ ڦرڻ انهن جو جن ڪفر ڪيو منجهہ شهرن ۔ ڪي نفعو آهي ٿورڙو ۔ پوءِ

مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ

جاءِ انهن جي دوزخ آهي ۽ مٺي جاءِ آهي دوزخ جي ۔ پر جي مؤمن جن پرهيز ڪيو رب کان

لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا نُزُلًا

انهن لاءِ جنتون آهن جاري آهن هيٺان جن جي نهرون هميشہ هوندا انهن ۾ ۽ مهماني آهي

ثلثة

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ○ وَاِنَّ

خدا وٽان ۽ جيڪي نعمتون آهن خدا وٽ سي ڀليون آهن نيڪن لاءِ ۽ تحقيق ڪي

مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ

اهل ڪتاب جا سي جي ايمان آڻين ساڻ الله ۽ جيڪي نازل ٿيو طرف اوهان جي

وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خٰشِعِيْنَ لِلّٰهِ ۙ لَا يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ

۽ جيڪي نازل ٿيو طرف انهن جي ڊڄن خدا کان نه وٺن ساڻ آيتن

اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۗ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ اِنَّ

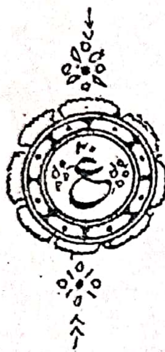
خدا جي مُلُ ٿورڙو اُن لاءِ آهي ثواب انهن جو وٽ رب سندن تحقيق

اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ○ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اصْبِرُوْا

خدا جلد حساب ڪندڙ آهي اي مؤمنو صبر ڪريو هڪ ٻئي عبادت

وَصَابِرُوْا وَرَابِطُوْا ۟ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ○

ڪريو هڪ ٻئي تي ۽ سرحد جي نگهباني ڪريو ۽ ڊڄو خدا کان اُميد آهي ته ڇٽندا

سُوْرَةُ النِّسَآءِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَّسِتٌّ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً

سورة نساء نازل ٿي مديني ۾ ان سورة ۾ هڪ سو ڇهتر آيتون منجهه آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

ساڻ نالي خدا جي جو نهايت ٻاجهارو ۽ رحم ڪندڙ

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ

اي ماڻهو ڊڄو پنهنجي رب کان جنهن خلقيو اوهان کي هڪ جيءَ

وَّاحِدَةٍ وَّخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا

هيڪڙي يعني آدم جي ۽ خلقيائين ان منجهان عورت حوا ۽ پکيڙيائين ان منجهان مڙس گهڻا

وَّنِسَآءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْ تَسَآءَلُوْنَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ۭ

۽ عورتون ۽ ڊڄو خدا کان جنهن سان سوال ڪريو ٿا ۽ ڊڄو قرابت کان

إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۝ وَاٰتُوا الْيَتٰمٰىٓ أَمْوَالَهُمْ

تحقيق خدا آهي اوهان تي نگهبان ۵ ۽ ڏيو يتيمن کي مال تن جا

وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوٓا أَمْوَالَهُمْ

۽ مَ مٽايو بڇڙو مال پاڪ سان ۽ مَ کائو مال تن جا

إِلٰىٓ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ۝ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا

ساڻ مالن اوهان جي تحقيق اهو گناهه وڏو ۵ ۽ جيڪڏهن ڊڄو ٿا ته نه

تُقْسِطُوا فِي الْيَتٰمٰى فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ

عدل ڪندا سون ۾ يتيمن جي ته پرڻيو جيڪي حلال هجن اوهان لاءِ عورتن مان

مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً

ٻه ٻه ۽ ٽي ٽي ۽ چار چار ۵ پوءِ جيڪڏهن ڊڄو ته نه عدل ڪندا سون ۾ انهن جي ته هڪ ئي

أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذٰلِكَ أَدْنٰىٓ أَلَّا تَعُولُوا ۝ وَاٰتُوا

يا جن جا مالڪ ٿين هٿ اوهان جا اهو ويجهو آهي ته نه ظلم ڪريو ۵ ۽ ڏيو

النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ

عورتن کي مهر انهن جا خوشيءَ سان پوءِ جي بخشين اوهان کي ڪجهه

مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيٓئًا مَّرِيٓئًا ۝ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَآءَ

مهر مان راضي ٿي پوءِ کائو اهو سوادي ڪري ۵ ۽ مَ ڏيو بيوقوفن کي

أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ قِيٰمًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ

مال اوهان جا جي ڪيا الله اوهان لاءِ سهارو ۽ طعام کارايو انهن کي انهن مان ۽ ڪپڙا پهرايو

وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۝ وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى حَتّٰىٓ إِذَا بَلَغُوا

۽ چئو انهن کي ڳالهه ظاهر ۵ ۽ آزمايو يتيمن کي تان جو پهچن

النِّكَاحَ فَإِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوٓا إِلَيْهِمْ

بلوغت کي پوءِ جيڪڏهن ڏسو منجهن سوڀ تائي پوءِ ڏيو انهن کي

[illegible marginal notes]

أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا

مال اُنهن جا ۽ م کائو اُن مال کي اسراف ڪري ۽ جلدي ڪري هن واسطي خوف وڏي ٿيڻ جي

وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَن كَانَ فَقِيرًا

۽ جيڪو هجي ڏيڻ وارو پوءِ گهرجي ته پرهيز ڪري ۽ جيڪو هجي محتاج

فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا

پوءِ گهرجي ته کائي سان حڪم شرع جي پوءِ جڏهن ڏيو اُنهن کي مال سندن پوءِ شاهد ڪريو

عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ۝ لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا

اُنهن تي ۽ ڪافي آهي خدا حساب ڪندڙ ۞ نندن پٽن جو حصو آهي ڪنا

تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا

ترڪي مان پيءُ ماءُ جي ۽ مٽن جي ۽ عورتن نندن ٻارن ۽ ڏيئرن لاءِ حصو آهي ڪنا

تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا

ترڪي مان پيءُ ماءُ جي ۽ مٽن جي ڪنا ٿوري مال ۽ گهڻي حصو سڀني جو

مَّفْرُوضًا ۝ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ

مقرر ٿيل آهي ۞ ۽ جڏهن حاضر ٿين ورهاڱي تي صاحب قرابت جا ۽ يتيم

وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۝

۽ مسڪين پوءِ رزق ڏيو اُن منجهان ۽ چئو اُنهن کي ڳالهه شريعت جي

وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا

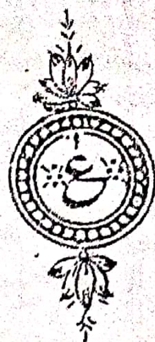
۽ ڊڄن شرع جي ورهاڱي جيڪڏهن ڇڏين پٺيان اولاد ننڍو ڊڄن

عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝ إِنَّ

اُنهن تي پوءِ ڊڄن خدا کان ۽ چون ڳالهه سنوت جي تحقيق

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي

جيڪي کائين ٿا مال يتيمن جا ناحق نٿا کائين منجهه

بُطُوْنِهِمْ نَارًا ؕ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيْرًا ۝ يُوْصِيْكُمُ اللّٰهُ

پيٽن ۾ سندن مگر جهنم ۽ سگهوئي رسندا دوزخ کي ٥ وصيت ٿو ڪري اوهان کي خدا

فِيْٓ اَوْلَادِكُمْ ۗ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ۚ فَاِنْ كُنَّ

منجهه اولاد اوهان جي واسطي پٽ جي مثل ڀاڱي ڌين ٻن جي ٿو جيڪڏهن هجن

نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَاِنْ كَانَتْ

ڌيئون ٻن کان وڌيڪ ته انهن لاءِ ٻه ڀاڱا ان ترڪي جا ۽ جيڪڏهن هوندي

وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۗ وَلِاَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا

هيڪڙي ته ان لاءِ اڌ ۽ واسطي ماءُ پيءُ جي سڀڪنهن هيڪڙي لاءِ

السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ اِنْ كَانَ لَهٗ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهٗ

ڇهون حصو ڪنا ترڪي جي هوندو ميت جو اولاد ۽ جي نه هوندس

وَلَدٌ وَّوَرِثَهٗٓ اَبَوٰهُ فَلِاُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَاِنْ كَانَ لَهٗٓ اِخْوَةٌ

اولاد ۽ ٿيا وارث ان جا ماءُ پيءُ ته ماءُ لاءِ ٽيون حصو آهي پوءِ جي هجن ميت لاءِ ڀائر

فَلِاُمِّهِ السُّدُسُ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوْصِيْ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ؕ

پوءِ ماءُ لاءِ ڇهون حصو آهي پڄاڻان ادا ڪرڻ وصيت جي ڏنا ڏئي جنهن کي پڄاڻان قرض جي

اٰبَآؤُكُمْ وَاَبْنَآؤُكُمْ ۚ لَا تَدْرُوْنَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۚ

پيءُ ۽ پٽ آهيا نه ٿا ڄاڻو اهي ته ڪهڙو انهن منجها نفعو گهڻو ڪندو اوهان لاءِ

فَرِيْضَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ وَلَكُمْ

پڪي مقرر ڪيل آهي ڪنا خدا تحقيق خدا آهي عالم ۽ دانا ۽ اوهان لاءِ

نِصْفُ مَا تَرَكَ اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ

اڌ آهي ترڪي عورتن جي منجها جي نه هجي عورتن کي اولاد پوءِ جي

كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ

هوءِ انهن لاءِ اولاد پوءِ اوهان لاءِ چوٿون حصو ڪنا ترڪي عورتن جي پڄاڻان ڏين وصيت جي

يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۚ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ

ڏنا ادا ٿئي جهڙي کي پوءِ ڏيڻ قرض جي ۽ زالن لاءِ چوٿون حصو آهي ان مان جو توهان ڇڏيو جي نه

يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا

هجي توهان کي اولاد پوءِ جي هجي توهان کي اولاد پوءِ زالن لاءِ اٺون حصو آهي ان مان جو

تَرَكْتُم ۚ مِّن بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَإِن

ترڪي ڇڏيو اٿوَ پوءِ وصيتن جي ڏنا ادا ڪرڻ جهڙي کي ۽ ڏيڻ قرض جي ۽ جي

كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ

هجي ڪو مڙس يا عورت جنهن جي ميراث ورهائي ويندي هجي جو نه پيءُ نه ولد هجيس ۽ ان کي ڀاءُ يا ڀيڻ هجي

فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَإِن كَانُوا أَكْثَرَ مِن ذَٰلِكَ

پوءِ هر هڪ لاءِ انهن مان ڇهون حصو آهي پوءِ جي هجن گهڻا هن کان

فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ ۚ مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ

پوءِ اهي ڀائيوار آهن ٽئين حصي ۾ پوءِ وصيتن جي جا ڪئي وڃي يا قرض جي

غَيْرَ مُضَارٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ

نقصان ڪندڙ نه هوندو حڪم آهي الله جو ۽ الله ڄاڻندڙ بردبار آهي اِهي

حُدُودُ اللَّهِ ۚ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ

حدون آهن الله جيون ۽ جيڪو چيو ڪندو الله ۽ رسول جو داخل ڪندو الله انکي

تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ

جنت ۾ جاري ٿينديون جن هيٺان نهرون هميشه هوندا اُن ۾ ۽ اهو وڏي ڪاميابي

الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ

وڏي آهي ۽ جيڪو نافرماني ڪندو الله ۽ رسول جي ۽ لنگهيندو حدون الله جيون

يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾ وَاللَّاتِي

داخل ڪندو انکي دوزخ ۾ هميشه هوندو اُن ۾ ۽ اُن لاءِ عذاب آهي خوار ڪندڙ ۽ جي

يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِن نِّسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ

عورتون ڪن تنهن زنا ڪنا عورتن انهين پوءِ شاهد ٿيو آڻيو

أَرْبَعَةً مِّنكُمْ فَإِن شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ

چار شاهدان منهما پوءِ جي شاهدي ڏين ته جهليو انکي گهرن ميں

حَتَّىٰ يَتَوَفَّاهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ۝

جا سيني مار اِنکي موت جيسين بيان ڪري خدا انلاءِ حد شرعي ڪي

وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنكُمْ فَآذُوهُمَا ۖ فَإِن تَابَا وَأَصْلَحَا

۽ ٻيئي مرس جي ڪن لواطون منهما پوءِ ايذا ڪر ڏين کيا پوءِ جي توبه ڪن ۽ صالح عمل ڪن

فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ۝ إِنَّمَا التَّوْبَةُ

ته ڇڏ ڏئين کي تحقيق خدا آهي توبه قبول ڪندڙ رحم ڪندڙ ناهي توبه قبول

عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ

خدا وٽ مگر تن جي ڪن مٺائي ساڻ بي خبري پوءِ توبه ڪن

مِن قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللَّهُ

سگهي پوءِ اُنهن توبه قبول ڪندو خدا اُنجي ۽ آهي خدا

عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ

عالم ۽ دانا ۽ ناهي توبه قبول تن جي جي ڪن مٺايون

حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ وَ

تان جو ڏهه ڏسي انکي موت چون تو به توڪريان هاڻ ۽ نه

لَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ

توبه قبول آهي تن جي مرن تا ڪفر ميں اُنهي سانيا پا آسان انلاءِ

عَذَابًا أَلِيمًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُوا

عذاب ڏکوئيندڙ اي مؤمنا نه جائز آهي انکي جيئن ميراث نئو

وَأُمَّهٰتُكُمُ الّٰتِيٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوٰتُكُمْ مِّنَ الرَّضَاعَةِ

۽ ماءُرون کير ڏيندڙ اوهانجيون ۽ ڀينرون کير جيون

وَأُمَّهٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَآئِبُكُمُ الّٰتِي فِي حُجُورِكُمْ

۽ سسون اوهانجيون ۽ اڳيايون اوهانجيون جي منجهہ نپاتن آهن

مِّنْ نِّسَآئِكُمُ الّٰتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ

تنهنجا عورتن آهن وطي ڪيتان جنڪي پر جي نہ هوءِ تہ ڪيل وطي آهي

بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَآئِلُ أَبْنَآئِكُمُ

انهن تہ نہ گناهہ آهي ۽ عورتون پٽن جيون

الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ

جي سڳا پٽ آهن ۽ حرام آهي گڏ ڪرڻ ٻن ڀينرن جو

إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ○

مگر جيڪي اڳي لنگهيون تحقيق خدا آهي معاف ڪندڙ ۽ رحم ڪندڙ

وَّالْمُحْصَنٰتُ مِنَ النِّسَآءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ

۽ حرام آهن پرڻيل عورتون پراڻيون مگر ٻانهيون اوهانجيون

كِتٰبَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ أَنْ تَبْتَغُوا

سو فرض ڪيو خدا اوهان تي حڪم ۽ حلال آهن سڀ عورتون جي سواءِ انهن جي ته ڳوليو

بِأَمْوٰلِكُمْ مُّحْصِنِينَ غَيْرَ مُسٰفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ

سان مالن نڪاح سان نہ زنا ڪرڻ پوءِ جنهن عورت مان نفعو ورتو

مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ

نڪاح ساڻ پوءِ ڏيو انکي مهر انجا جو فرض آهي ۽ نہ گناهہ آهي

فِيمَا تَرٰضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ

تنهن ۾ جو گهٽ وڌ ڪريو مال مهر جي راضپي سان جنهن ٺهرائي مقرر ڪرڻ مهر جي تحقيق خدا آهي

النساء كرها ولا تعضلوهن لتذهبوا ببعض ما

نه زالن جي زوري ڪري ۽ م جهليو انکي نڪاح کان تانڪه وٺو ڪي مال ان کان

آتيتموهن إلا أن يأتين بفاحشة مبينة وعاشروهن

جو ڏنو اٿوَ انکي مگر جي ڪن زنا ظاهر ٥ ۽ صحبت ڪريو زالن سان

بالمعروف فإن كرهتموهن فعسى أن تكرهوا شيئا

ساڻ چڱي ريت پوءِ جي ندڙو انکي اوهين پوءِ اُتي ٿئي ته ندڙو ٿي انکي ڪي

ويجعل الله فيه خيرا كثيرا ○ وإن أردتم استبدال

۽ ڪري خدا تنهن ۾ خير گهڻو جهڙو ولد صالح ۽ جي اراده ڪريو مٽائڻ

زوج مكان زوج وآتيتم إحداهن قنطارا فلا تأخذوا

عوض ٻئي جاءِ ٻي عورت جي ۽ ڏنو اٿوَ زال مهندين کي مال گهڻو پوءِ نه موٽائي وٺو

منه شيئا أتأخذونه بهتانا وإثما مبينا ○ وكيف

ان مان ڪجهه ڪي ونندا ظلم ڪري ۽ گناه ڪري پڌرو ۽ ڪئين

تأخذونه وقد أفضى بعضكم إلى بعض وأخذن

ونندا ان مال ۽ تحقيق جماع ڪيو انهن هيڪڙا ٻئي ساڻ ۽ ورتو ٿون

منكم ميثاقا غليظا ○ ولا تنكحوا ما نكح آباؤكم من

انهن وٽان وعدو پڪو ٥ ۽ م پرڻيو ٻي عورتن جي پرڻيون پيءُ اوهين

النساء إلا ما قد سلف إنه كان فاحشة ومقتا

مگر جيڪي حال ڪفر جي ۾ هن مهند پرڻيا ان تحقيق آهي عجز ۽ ڏنبو ڪندڙ ڪٿل شرعي

وساء سبيلا ○ حرمت عليكم أمهاتكم وبناتكم

۽ بڇڙي راهه عرف ۾ حرام ڪيون اوهين تي ماءُ اوهين جي ۽ ڌيرون

وأخواتكم وعماتكم وخالاتكم وبنات الأخ وبنات الأخت

۽ ڀينرون ۽ پڦيون ۽ ماسيون ۽ ڀائٽيون ۽ ڀاڻيجيون

عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَّنْكِحَ

عالم ۽ دانا ۽ جيڪو نه سگهي اوهان منجها قدرت پرڻجڻ

الْمُحْصَنٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ

پرهيزگارن مؤمنياڻين جي پوءِ پرڻجو هٿانيون ملڪ ڪيلن جون انيون

الْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ؕ بَعْضُكُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۚ

مؤمنياڻيون ۽ الله چڱو ڄاڻندڙ آهي ساڻ ايمان اوهان جي ڪي اوهان منجها ڪي نس

فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ وَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ

پرڻايو ٻانهيون ساڻ رخصت سردارن جي ۽ ڏيو انهن کي مهر انهن جا ساڻ وجهه شرعي

مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ وَّلَا مُتَّخِذٰتِ اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ

پرهيزگارون نه زنا ڪندڙون هجن ۽ نه ورن دوست ڳجها پوءِ جڏهن

اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى

پرهيزگار ڪن پوءِ جي ڪن زنا ته انهن تي اڌ آهي تهين جو جيڪا آهي مٿي

الْمُحْصَنٰتِ مِنَ الْعَذَابِ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ ؕ

آزادن ڪنوارين عذاب اهو نڪاح ٻانهين جو واسطي آهي تهين جو جو ڊڄي زنا کان اوهان منجها

وَاَنْ تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يُرِيْدُ اللّٰهُ

۽ جي صبر ڪندا ته ڀلو آهي اوهان لاءِ ۽ خدا مهربان ۽ رحم ڪندڙ آهي اراده ڪري خدا

لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوْبَ

ته ظاهر ڪري اوهان لاءِ ۽ هدايت ڪري اوهان کي رستا تن جا جي هوا اوهان کان اڳ ۽ توبه قبولي

عَلَيْكُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ

اوهان جي ۽ الله آهي عالم ۽ دانا ۽ الله اراده ڪري ٿو ته توبه قبولي

عَلَيْكُمْ ۟ وَيُرِيْدُ الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الشَّهَوٰتِ اَنْ تَمِيْلُوْا

اوهان جي ۽ اراده ڪن ٿا جي تابع ٿين سڌن جي ته ميل ڪريو حق کان

مَيْلًا عَظِيْمًا ۝ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ

نيل وڏڌ ھ ارادو ڪري خدا ھلڪائي جو انهي ۽ خلقيو ٿيو

الْاِنْسَانُ ضَعِيْفًا ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْٓا

انسان ضعيف اي مومنا م کاؤ

اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ

مال آهيا پاڻ ۾ ساڻ رشوة ھ مگر جيڪو هوءِ سودو راضپي سان

مِّنْكُمْ ۟ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ۝

آهي ۽ م ڪهو جسن آهين کي تحقيق الله آهي انهي رحم ڪندڙ

وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَّظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ

۽ جيڪو ڪندو قتل سبب سرڪشي ۽ ظلم جي تر سگهو رسائينداسون انکي

نَارًا ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ۝ اِنْ تَجْتَنِبُوْا كَبَاۗىِٕرَ

ٻيهر ۾ ۽ آهي الله تي سهڄي جي ڌڏيندا گناهه ڪبيرن

مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُّدْخَلًا

منع ڪئا ڪان تہ لاهيندا سون انتا مناهون آهيون ۽ داخل ڪنداسون انکي جايا

كَرِيْمًا ۝ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ عَلٰي بَعْضٍ ۭ

موچاري ۾ ۽ م حسد ڪريو نعمتن تي جيڪي خدا هيڪڙا ٻين تي

لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوْا ۭ وَلِلنِّسَاۗءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ۭ

واسطي مڙسن جي حصو آهي ڪمائي ڪنا ڪسب ڪيو ۽ عورتن لاءِ حصو آهي ڪنا ڪسب عورتن جي

وَسْـَٔـلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهٖ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ۝

۽ گهرو خدا کان ڪنا فضل سندس هين تحقيق خدا آهي ساڻ سڀني تولين دانا

وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ ۭ

۽ هر هڪ لاءِ مقرر ڪيا آسان وارث ڪنا ترڪي مائٽ پيءُ جي ۽ قريبن جي

وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ

۽ ڪناتن ٻول ڪرڻ تان ته وارث ٿيڻ ۽ هيڪڙا ٻئي جا مٿي ڪان ٻڌ ٻڌل اسان سو ٻوءِ ڏيو انکي حصو انجي جهوڻ

كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۝ الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى

تحقيق خدا اهي مٿي سڀڪنهن ڳالهه شاهد ۵ مڙس قادر آهن مٿي

النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا

عورتن سبب هن جي جيئن ڀلو ڪيو خدا هيڪڙن کي ٻئي کان ۽ سبب خرچ ڪن مڙس پنهنجي

مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا

مال کي مٿي عورتن ٻوءِ صالح عورتون جيڪي ڪن مڙس پنهنجي پٺا هين رکن جسو ٻانهي پرپٺ سبب

حَفِظَ اللَّهُ ۚ وَاللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ

امر خدا جي ۽ سي عورتون ڊڄو جني جي نافرماني کان ٻوءِ نصيحت ڪريو ان

وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ ۖ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ

۽ ڌار ڪريو ان وڇاڻن کان ۽ هڻو ان ٻوءِ جي چيو ڪن اوهجو

فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا ۝

ٻوءِ مَر طلب ڪريو انهي ڪا واٽ تحقيق خدا آهي مٿاهون ۽ وڏو

وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا

۽ جي ڊڄو دشمني پرين وچ تمو ڪليو منصف مائٽن منجها مڙس جي ۽ ٻئو

مِنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّ

مائٽن منجها عورت جي جي ارادو ڪن صلح جو موافقت ڪندو خدا وچ انهي تحقيق

اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ۝ وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ

خدا آهي عالم ۽ خبردار ۽ ٻانهپ ڪريو خدا جي ۽ مر شرڪ ڪريو خدا سان

شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ

ڪي ۽ سان ماءُ پيءُ احسان ڪريو ۽ سان مائٽن قريبي ۽ يتيمن

وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ

۽ مسڪينن ۽ پاڙيسري مائٽ ۽ پاڙيسري ڌاريان ۽ رفيق

بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيْلِ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ اِنَّ اللّٰهَ

ڌارين ۽ مسافرن ساڻ ۽ ٻانهن ملڪيتن ساڻ احسان ڪريو تحقيق خدا

لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُوْرًا ۝ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ وَ

نه حب رکي ٿو تڪبر جو هوئي مرڪ ڪندڙ هيئين ٥ جي حق خدا جا نه ڏين ۽

يَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُوْنَ مَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ

امر ڪن ماڻهن کي ساڻ نه ڏيڻ ۽ لڪائيندا مال جو ڏنو الله جو جو نيڪنا.

فَضْلِهٖ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ۝ وَالَّذِيْنَ

فضل پنهنجي ۽ سانباهيو آسان ڪافرن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ ٥ ۽ جي شخص

يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

خرچ ڪن مال پنهنجو واسطي ريا ماڻهن جي ۽ نه ويسهن خدا کي

وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ لَهٗ قَرِيْنًا فَسَآءَ

۽ نڪي ڏينهن قيامت جي کي ۽ جنهن ساڻ هوندو شيطان رفيق پوءِ بڇڙو

قَرِيْنًا ۝ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ

رفيق آهي ۽ ڪهڙو ضرر آهي انهن جي ويسهن خدا کي ۽ ڏينهن قيامت جي کي

وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيْمًا ۝ اِنَّ

۽ خرچ ڪن جيڪي رزق ڏنو ان خدا ۽ آهي الله ساڻ انهن عالم تحقيق

اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا

خدا نه ظلم ڪري ٿو قدر ذري جي جو ۽ جيڪڏهن هوندي چڱائي زياده ڪري انهي کي

وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ

۽ ڏئي پاڻ وٽان ثواب وڏو ۽ پوءِ ڪهڙو حال ٿيندو جڏهن آڻينداسون هر هڪ

أُمَّةٍۭ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدًا ۝ يَوْمَئِذٍ

اُمت شاهد ۽ آڻينداسون توکي مٿي هنن اُمت شاهد ڪري اُن ڏينهن

يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ

سڌ ڪندا ڪافر جن جي فرمان رسول جا نه ڪا شڪي برابر هجي اُنهن

الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ۝ يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

زمين ۽ نه لڪائي سگهندا الله کان ڪا ڳالهه ۝ اي مؤمنو

لَا تَقْرَبُوا الصَّلَوٰةَ وَأَنتُمْ سُكَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ

ما اوڏا اچو نماز کي مٿهين حال مستي جي ڪنا اُٿاب تا ڄاڻان پر وڙ ڏو ڇا ڳالهايو

وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا ۚ وَإِن كُنتُم

۽ نماز ڪرڻ وقت جنابت جي نگر جي مسافر هجو تا ڄاڻان غسل ڪريو ۽ جي هجو

مَّرْضَىٰٓ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ الْغَآئِطِ أَوْ

مريض جيڪي مٿي سفر جيڪي اچي ان مٿها ڪو موٽي مٿها جيڪي

لَٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَآءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا

جماع ڪريو عورتن سان پوءِ نه ڏسو پاڻي ۝ پوءِ تيمم ڪريو مٽي خاڪ پاڪ

فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا

پوءِ مکيو مونهن اوهان جي ۽ هٿن اوهان جي تحقيق خدا آهي عفو ڪندڙ

غَفُورًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَٰبِ

۽ مهربان ڪين ڏٺو تو ڙن کي ڏنو ويو جن کي حصو توريت منجها

يَشْتَرُونَ الضَّلَٰلَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا السَّبِيلَ ۝

تا وٺن گمراهي کي ۽ ارادو ڪن ٿا ته گمراه ڪريو اوهين واٽ

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَآئِكُمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ

۽ الله ڄاڻي ٿو سڀني دشمن اوهان جا ۽ ڪافي آهي خدا دوست ۽ ڪافي آهي خدا

نَصِيرًا ۝ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ

ڪي يهودي ڦيرائين ٿا اکرن کي پنهنجين جاين تان

وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَ

۽ چون ٿا سڻوسين ۽ نه مڃيوسين ۽ ٻڌ تون نه ٻڌايل ۽

رَاعِنَا لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا

راعنا ور ڏئي زبانن پنهنجين ۽ عيب ڪڍي دين ۾ ۽ جيڪڏهن اهي چون ها

سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ

ٻڌوسين ۽ مڃيوسين ۽ ٻڌ ۽ اسان ڏانهن نظر ڪر ته ڀلو هو انهن لاءِ

وَأَقْوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا

۽ وڌيڪ سڌو پر لعنت ڪئي اٿن خدا سبب ڪفر انهن جي پوءِ نه ايمان آڻين مگر

قَلِيلًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا

ٿورڙا ۵ اي اهل ڪتاب جا ويساهه آڻيو قرآن تي جو نازل ڪيو اسان

مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبْلِ أَن نَّطْمِسَ وُجُوهًا

سچو ڪندڙ آهي ڪتابن جي جي اوهان وٽ آهن اڳ ان کان جو ميٽي ڇڏيون منهن

فَنَرُدَّهَا عَلَىٰ أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ

پوءِ ڦيرائي ڪريون پٺ ڏانهن يا لعنت ڪريون جيئن لعنت ڪئي سون ڇنڇر وارن تي

السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ

ڏينهن جي ۽ آهي حڪم خدا جو ٿيڻو ۵ تحقيق خدا نه معاف ڪندو

أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ وَمَن

شرڪ ڪندڙ کي ۽ معاف ڪندو گناهه سواءِ شرڪ جي جنهن کي گهري ۽ جيڪو

يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ

شرڪ ڪندو الله سان پوءِ تحقيق ٺاهيائين گناهه وڏو ۵ ڇا نه ڏٺو تو انهن کي

يُزَكُّونَ أَنفُسَهُم ۚ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ

جي پاڪ ٿا چون پاڻ کي بلڪ خدا پاڪ ڪري جنهن کي گهري ۽ نہ ظلم ٿيندو تن تي ذرو بہ

فَتِيلًا ﴿﴾ انظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۖ وَكَفَىٰ

ڪوڏر جو ڏس تہ ڪيئن ٺاهين ٿا خدا تي ڪوڙ کي ۽ ڪافي آهي

بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ

اِن گناه پڌرو ڪين ڏٺئي تو تن کي جن کي ڏنو ويو بعض توريت جو

يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ

وسهن ساڻ بُت ۽ شيطان ۽ چون ٿا تن

كَفَرُوا هَٰؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ﴿﴾

ڪافرن کي جا ڏاڍا هدايت وارا آهن ڪنا مؤمنن دين ڪري

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ ۖ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ

اُهي لعنت ڪئي خدا تعاليٰ ۽ جنهن کي لعنت ڪئي خدا پوءِ نہ لهندين

لَهُ نَصِيرًا ﴿﴾ أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لَّا يُؤْتُونَ

اُن لاءِ ڪو مدد ڏيندڙ جي ڪافرن لاءِ حصو هجي ڪنہ بادشاهي پوءِ هوند نہ ڏين

النَّاسَ نَقِيرًا ﴿﴾ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ

خلق خدا جي کي ڪوڏر جو ڪوه حسد ڪن ٿا ماڻهن کي مٿي تن نعمتن ڏنيون خدا

اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۖ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ

ڪنا فضل پنهنجي پوءِ تحقيق ڏنو سون اولاد ابراهيم جي کي ڪتاب ۽ احڪام

وَآتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا ﴿﴾ فَمِنْهُم مَّنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُم مَّن

۽ ڏنو سون اُنهن کي ملڪ نعمتون وڏيون پوءِ ڪن ايمان آندو ساڻ ابراهيم ۽ ڪن جهل

صَدَّ عَنْهُ ۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا

ڪئي اُن کان ۽ ڪافي آهي دوزخ جزا اُنهن جي تحقيق سي جن ڪفر ڪيو

بِاٰيٰتِنَا سَوْفَ نُصْلِيْهِمْ نَارًا ۭ كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُوْدُھُمْ

ساڻ ترت سگهو داخل ڪنداسون انکي دوزخ ۾ جڏهن ڪا ٿيندين رڌجي ويندين کلون انهن جون

بَدَّلْنٰھُمْ جُلُوْدًا غَيْرَھَا لِيَذُوْقُوا الْعَذَابَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ

مٽائينداسون انکي ٻيون کلون ٻيون مزو چکڻ عذاب کي ٥ تحقيق خدا آهي

عَزِيْزًا حَكِيْمًا ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَنُدْخِلُھُمْ

غالب حڪمت وارو ۽ جن ايمان آندو ۽ عمل ڪيائون چڱا داخل ڪنداسون

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْھٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ لَھُمْ

انکي بهشتن ۾ جاري ٿينديون هيٺان جنهي نهرون هميشه هوندا انهن ۾ انکي لاءِ

فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۡ وَّنُدْخِلُھُمْ ظِلًّا ظَلِيْلًا ۝ اِنَّ اللّٰهَ

اتي حورون پاڪ هونديون ۽ بهشتن ۾ پلٽيناني ڪاٽ ۾ داخل ڪنداسون انکي ڇانو گهاٽي ۾

يَاْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمٰنٰتِ اِلٰٓى اَھْلِهَا ۙ وَاِذَا حَكَمْتُمْ

تحقيق خدا امر ٿو ڪري انکي ٥ ته ڏيو امانتون مالڪن کي ۽ جڏهن حڪم ڪريو

بَيْنَ النَّاسِ اَنْ تَحْكُمُوْا بِالْعَدْلِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ

ماڻهن ۾ ته حڪم ڪريو ساڻ عدل تحقيق خدا ڀلي نصيحت ٿو ڪري انکي

بِهٖ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَمِيْعًۢا بَصِيْرًا ۝ يٰٓاَيُّھَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

تحقيق خدا آهي ٻڌندڙ ڏسندڙ اي مومنو

اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاُولِي الْاَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَاِنْ

حڪم مڃيو الله جو ۽ رسول جو ۽ حاڪمن جو جي اوهان منجها پوءِ جي

تَنَازَعْتُمْ فِيْ شَيْءٍ فَرُدُّوْهُ اِلَى اللّٰهِ وَالرَّسُوْلِ اِنْ كُنْتُمْ

جهيڙو ڪريو منجهه ڪنهن مسئلي پوءِ موٽايو طرف قرآن ۽ حديث جي جي اوهين

تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّاَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ۝

ايمان آڻيندڙ ساڻ الله ۽ ڏينهن قيامت جي ڀي ڳالهه ڀلي ۽ موٽڻ جي عاقبت آهي

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ

ڪي ترڏٺو تو تن کي جيڪي چون ٿا تحقيق ايمان آندو سون ساڻ ان قرآن جو نازل ڪيو

وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ

تو ڏانهن ۽ جيڪي نازل ٿيو تو کان اڳ ارادو ڪن ٿا ته مسئلو پڇن شيطان کان ٢٩

وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ

۽ امر ڪيو ويو آهي انهن کي ته ڪفر ڪن انجو ۽ چاهي ٿو شيطان ته گمراه ڪري انهن کي

ضَلَالًا بَعِيدًا ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ

گمراهي ڏوراني ۽ جڏهن چيو ويو انهن کي ته اچو طرف ان قرآن جي جو نازل ڪيو خدا

وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ

۽ طرف رسول جي ڏسين تو تون منافقن کي منهن ڦيرائين تو کان

صُدُودًا ۝ فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ

منهن ڦيرائڻ ڏاڍو پوءِ ڪيئن هوندو حال انهن جو جڏهن ڏسندي انهن کي مصيبت سبب انهن عملن جي

أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا

جي ڪيا جسن انهن پوءِ اچن تو وٽ سنهه ڪن خدا جو ۽ نه ارادو ڪيو آسان مگر ڀلي جو

وَتَوْفِيقًا ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ

۽ موافقت جو اُهي منافق جاڻي تو خدا سو جيڪي آهي منجهه قلبن انهن جي

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا

پوءِ منهن موڙ انهن کان ۽ نصيحت ڪر انهن کي ۽ چؤ انهن کي منجهه جسن انهن جي نصيحت گهڻي

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ

۽ نه موڪليو آسان ڪو رسول مگر تانڪ پيروي ڪن انجو ساڻ حڪم خدا جي ۽ ڪاش ته

إِذ ظَّلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ

جڏهن اهي ظلم ڪن جسن پنهنجن اچن تو وٽ پوءِ مرة گهرن خدا کان ۽ مرة گهري انهن لاءِ

الرسول لوجدوا الله توابا رحيما ○ فلا وربك لا

رسول ته ڏسن خدا کي توبه قبول ڪندڙ مهربان ٥ پوءِ قسم رب تنهنجي جو نه

يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا

ته مومن ٿين تان جو منصف ڪن توکي جنهن تي معاملن جهيڙي واقع پيو پاڻ ۾ وري پوءِ نه ڏسن

في أنفسهم حرجا مما قضيت ويسلموا تسليما ○

منجهه جيئن پاڻ منجهه تنگي کنا حڪم تنهنجي ۽ مڃين قبول ڪن سو

ولو أنا كتبنا عليهم أن اقتلوا أنفسكم أو اخرجوا

۽ جيڪڏهن فرض ڪريون اسان تن تي ته ڪهو پاڻ کي جيئن نڪرو

من دياركم ما فعلوه إلا قليل منهم ولو أنهم فعلوا

کنا شهرن اهين ته نه ڪن مگر ٿورا انهن مان ۽ جيڪڏهن ڪن اهو امر

ما يوعظون به لكان خيرا لهم وأشد تثبيتا ○ و

جنهن جي نصيحت ڪرڻ ته اهو بهتر انهن لاءِ ۽ گهڻو ثابت رکندڙ دين جي

إذا لآتيناهم من لدنا أجرا عظيما ○ ولهديناهم صراطا

ان وقت ته ڏيون انکي پاڻ وٽان اجر وڏو ۽ هدايت ڪريون انکي واٽ

مستقيما ○ ومن يطع الله والرسول فأولئك مع

سنئين جي ٥ ۽ جيڪو چيو ڪندو خدا ۽ رسول جو پوءِ اهي گڏ هوندا انهن

الذين أنعم الله عليهم من النبيين والصديقين

تنهن نعمت ڪئي خدا جنهن جنهن نبين ۽ سچا

والشهداء والصالحين وحسن أولئك رفيقا ○ ذلك

۽ شهيد ۽ صالح ۽ سٺا آهن اهي رفيق انجا ڀي اهو

الفضل من الله وكفى بالله عليما ○ يا أيها الذين آمنوا

احسان کنا خدا ۽ ڪافي آهي خدا دانا اي مومنو

خُذُوْا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوْا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوْا جَمِيْعًا ○ وَاِنَّ

ٿيو هوشيار آهجا پوءِ نڪرو جنگ تي ٽولا ٽولا ٿي ڪري يا نڪرو گڏجي ۽ تحقيق

مِنْكُمْ لَمَنْ لَّيُبَطِّئَنَّ ۚ فَاِنْ اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ

ڪي اوهان منجهان پوءِ ٿا ترسن جنگ کان پوءِ جي رسي اوهان کي ڪا سختي چوي ٿو تحقيق احسان ڪيو

اللّٰهُ عَلَيَّ اِذْ لَمْ اَكُنْ مَّعَهُمْ شَهِيْدًا ○ وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ

الله مون تي جڏهن نه هوس جنگ ۾ مومنن سان حاضر ۽ جي رسي اوهان کي

فَضْلٌ مِّنَ اللّٰهِ لَيَقُوْلَنَّ كَاَنْ لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهٗ مَوَدَّةٌ

فتح الله کان چوي ٿو منافق ڪري ناهي وچ ۾ اوهان جي ۽ ان جي واقفي

يّٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ مَعَهُمْ فَاَفُوْزَ فَوْزًا عَظِيْمًا ○ فَلْيُقَاتِلْ فِيْ

ڪاش ته هجان ها ساڻ مومنن ته رسان ها غنيمت وڏي کي پوءِ مرڻ جنگ ڪرڻ گهرجي

سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ يَشْرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ۗ وَمَنْ

وات خدا جي سي جي وڪڻن حياتي دنيا جي ساڻ بهشت ۽ جيڪو

يُّقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ

جنگ ڪندو منجهه وات خدا جي پوءِ ڪسندو جيڪي فتح ڪندو پوءِ سگهو ڏينداسون

اَجْرًا عَظِيْمًا ○ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

انکي اجر وڏو ۽ ڪهڙو ٿيو اوهان کي جو نٿا جنگ ڪريو منجهه وات خدا جي

وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِيْنَ

۽ ضعيف مڙس جهڙو مسلم بيٺا مڪي ۾ جو ڪي نه سگهيا ۽ عورتون ۽ ٻار جي

يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَا ۚ

چون ٿا ته رب اسان جا ڪڍ اسان کي هنن ڳوٺ مڪي کان ڪافر ظالم آهن جنهن جا رهاڪو

وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۚ وَّاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ

۽ ڪر اسان لاءِ پاڻ وٽان ڪو همراهه ۽ ڪر اسان لاءِ پاڻ وٽان

نَصِيرًا ۝ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَالَّذِيْنَ

مدد ڏيندڙ ۝ جي مؤمن آهن جنگ ڪن ٿا منجهه واٽ خدا جي ۽ جي

كَفَرُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ الطَّاغُوْتِ فَقَاتِلُوْٓا اَوْلِيَآءَ

ڪافر آهن جنگ ڪن منجهه واٽ بتن ۽ شيطان جي پوءِ ڪهو دوستن

الشَّيْطٰنِ ۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَانَ ضَعِيْفًا ۝ اَلَمْ تَرَ اِلَى

شيطان جي کي تحقيق مڪر شيطان جو آهي سست ۝ ڇا نه ڏٺو تون ڏانهن

الَّذِيْنَ قِيْلَ لَهُمْ كُفُّوْٓا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا

تن جي جو تو جنکي چيو ويو ته جهليو هٿن کي جنگ ڪرڻ کان ۽ قائم ڪريو نماز کي ۽ ڏيو

الزَّكٰوةَ ۚ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ

زڪوة کي سو جڏهن فرض ڪئي وئي انهن تي جنگ ته اوچتو هڪ جماعت انهن مان

يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوْا

ڊڄن ٿا ڪافرن کان مثل خوف خدا جي يا وڌيڪ ڊڄڻ کان ۽ چون

رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۚ لَوْلَآ اَخَّرْتَنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ

رب اسان جا ڇو فرض ڪيو اسان تي جنگ ڪافرن سان ڇو نه ڍر ڏني ويجهي

قَرِيْبٍ ؕ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيْلٌ ۚ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ

عمر ٿوري جو نفع دنيا جو ٿورو آهي ۽ آخرت بهتر آهي

اتَّقٰى ۟ وَلَا تُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ۝ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يُدْرِكْكُّمُ

متقين لاءِ ۽ نه ظلم ڪيو ويندو ذرو جتي ڪٿي هوندا رسندو انهن کي

الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِيْ بُرُوْجٍ مُّشَيَّدَةٍ ؕ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ

موت جيتوڻيڪ هوندا منجهه ڪوٽن ڏاڍن ۝ ۽ جي رسندي انهن کي چڱائي

يَّقُوْلُوْا هٰذِهٖ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَّقُوْلُوْا

چوندا ته هيءَ آهي ڪنان خدا ۽ جي رسي انهن کي مدائي ته چون

[illegible]

هٰذِهٖ مِنْ عِنْدِكَ ؕ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ فَمَالِ هٰٓؤُلَآءِ

ٿيا آهي سبب شامت تنهنجي ۽ چؤ خير ۽ شر مڙئي آهي خدا وٽان پوءِ ڪُوهُه ٿيو آهي هن

الْقَوْمِ لَا يَكَادُوْنَ يَفْقَهُوْنَ حَدِيْثًا ۝ مَآ اَصَابَكَ

قوم ڪافرن جي کي جي نه پيا سمجهن ڳالهه کي جيڪا رسي توکي

مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ؗ وَمَآ اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَّفْسِكَ ؕ

چنگائي پوءِ آهي خدا کنا ۽ جيڪا رسي توکي مدائي پوءِ نسبت ڪر ٻهجي نفس ڏانهن

وَاَرْسَلْنٰكَ لِلنَّاسِ رَسُوْلًا ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ۝

۽ موڪليو آسان توکي ماڻهن لاءِ رسول ۽ ڪافي آهي خدا شاهد

مَنْ يُّطِعِ الرَّسُوْلَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ ۚ وَمَنْ تَوَلّٰى فَمَآ

جيڪو چيو ڪري رسول جو تڪر چيو ڪيائين خدا جو ۽ جيڪو ڦري ٿو پوءِ نه

اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ۝ وَيَقُوْلُوْنَ طَاعَةٌ ؗ فَاِذَا

موڪليو سون توکي ڪافرن تي نگهبان ۽ چون ٿا ڪبول تنهنجي چيو ڪيو آسان پوءِ جڏهن

بَرَزُوْا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِيْ

نڪرن ٿا وٽا تنهنجي گهڙو ڪن جماعت سندن مان غير ڳالهه

تَقُوْلُ ؕ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُوْنَ ۚ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ

تنهنجي جو ۽ خدا لکائي ٿو جيڪي گهڙو ڪن ٿا پوءِ گوشو ڪر ان کان ۽ اعتبار ڪر

عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ۝ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ ؕ

خدا تي ۽ ڪافي آهي خدا ضامن پوءِ ڪوه نه فڪر ڪن ٿا منجهه قرآن

وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوْا فِيْهِ اخْتِلَافًا

۽ جي هو قرآن وٽا غير خدا جي ته البت ڏٺا ٿا منجهس مخالفت

كَثِيْرًا ۝ وَاِذَا جَآءَهُمْ اَمْرٌ مِّنَ الْاَمْنِ اَوِ الْخَوْفِ اَذَاعُوْا بِهٖ

گهڻي ۵ ۽ جڏهن اچي ان کي خبر فتح جي جيڪي مسلمانن جي مشهور ڪن ٿا ان کي

وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ

۽ جي رجوع ڪارين ها انهيءَ کي طرف رسول جي ۽ ذي صاحبن جي البت سمجهن ها

الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ ۗ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

ان ڳالهه کي دانا انهن ۽ جي نه هجي ها احسان خدا جو اوهان تي

وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ فَقَاتِلْ فِي

۽ رحمت الله جي ته هوندا تابع ٿيا شيطان جا مگر ٿورا ڄڻا ۝ پوءِ جنگ ڪر بيچ

سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ ۚ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ

وات خدا جي نه تڪليف ڪبو مگر نفس پنهنجي تي ۽ سڌيو ڪر مؤمنن کي

عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَاللَّهُ أَشَدُّ

اميد آهي ته خدا جهليندو ڏهنگر ڪافرن جي فتح ڪندو ۽ الله ڏاڍو ڏهنگر

بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنْكِيلًا ۝ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً

۽ ڏاڍي عذاب آهي جيڪو ڳالهه ڪندو ڳالهه خير جي

يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا ۖ وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً

ٿيندو انهيءَ ثواب ان مان ۽ جيڪو ڳالهه ڪندو ڳالهه مٺي

يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

هوندي ان لاءِ جزا انهيءَ جي ۽ آهي خدا مٿي مڙني شين

مُقِيتًا ۝ وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ

نگهبان ۽ جڏهن تعظيم ڪن اوهين سان سلام جي جواب ڏيو موٽائي چڱي

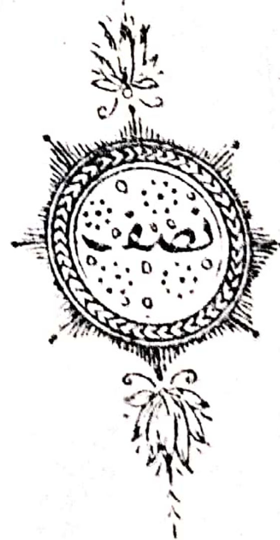
رُدُّوهَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ۝ اللَّهُ

برابر ان جهڙو تحقيق خدا آهي مٿي مڙني شين جي حساب ڪندڙ خدا پاڪ آهي

لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۗ

ناهي معبود ڪو ٻيو ان کان گڏ ڪندو انهيءَ ڏينهن قيامت جي ناهي شڪ انهيءَ ۾

جڏهن ته آنحضرت صلي الله عليه وسلم جنگ ڪرڻ لاءِ اصحابن سڳورن کي حڪم ڏنو ...

ومن اصدق من الله حديثا ۝ فما لكم في المنٰفقين

۽ ڪوئي الله کان وڌيڪ سچو ڳالهه ڪندڙ ڪير آهي؟ پوءِ ڪهڙو ٿيو اوهان کي منجهان منافقن

فئتين والله اركسهم بما كسبوا اتريدون ان تهدوا

ٻن ٽولين ۾ آهيو، ۽ خدا انهن کي سندن ڪمن سببان اونڌو ڪيو، ڇا اوهين گهرو ٿا ته هدايت ڪريو انهن کي

من اضل الله ومن يضلل الله فلن تجد له سبيلا ۝

جنهن کي گمراه ڪيو خدا، ۽ جنهن کي خدا گمراه ڪري سو ان لاءِ ڪا واٽ هرگز نه لهندين

ودوا لو تكفرون كما كفروا فتكونون سواء فلا تتخذوا

سڌ ڪن ته ڪافر ٿيو جيئن ڪافر ٿيا آهن ته پوءِ ٿيو سڀ برابر، پوءِ نه وٺو

منهم اولياء حتى يهاجروا في سبيل الله فان تولوا

منجهانئن دوست تان جو خدا جي واٽ ۾ وطن ڇڏين، پوءِ جي ڦرن

فخذوهم واقتلوهم حيث وجدتموهم ولا تتخذوا منهم

پوءِ کين پڪڙيو ۽ ڪهو جتي لهو، ۽ نه وٺو منجهانئن

وليا ولا نصيرا ۝ الا الذين يصلون الى قوم بينكم

دوست ۽ نه مددگار، مگر جي ڳنڍين ساڻ قوم جي ته وچ اوهان جي

وبينهم ميثاق او جاءوكم حصرت صدورهم

۽ وچ انهن جي انجام هجي يا اچن وٽ اوهان جي تنگ ٿيا سينا انهن جا هن ڳالهه کان

ان يقاتلوكم او يقاتلوا قومهم ولو شاء الله لسلطهم

ته جنگ ڪن اوهان سان يا جنگ ڪن قوم پنهنجي سان، ۽ جي گهري خدا ته غالب ڪري انهن کي

عليكم فلقاتلوكم فان اعتزلوكم فلم يقاتلوكم والقوا

اوهان تي ته جنگ ڪن اوهان سان، پوءِ جي ڌار رهن اوهان کان ۽ جنگ نه ڪن اوهان سان ۽ وجهن

اليكم السلم فما جعل الله لكم عليهم سبيلا ۝

اوهان ڏانهن صلح، ته پوءِ نه ڪئي خدا اوهان لاءِ انهن تي ڪا واٽ

سَتَجِدُونَ اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّاْمَنُوْكُمْ وَيَاْمَنُوْا

سگھو ڏسندؤ ٻي جماعت جي گھرن ٿا ته امن ۾ رھن اوھان کان ۽ امن ۾ رھن

قَوْمَهُمْ ؕ كُلَّمَا رُدُّوْٓا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا فِيْهَا ۚ فَاِنْ لَّمْ

ڪافر ٿا ساڳي ۾ جڏھن موٽايا ٿا وڃن طرف جنگ جي ته ڦيرائجن ٿا ان ۾ پوءِ جي نه

يَعْتَزِلُوْكُمْ وَيُلْقُوْٓا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ

ڌار ٿين جنگ کان ۽ نه رکن اوھان اڳيان صلح ۽ نه جھلين ھٿ پنھنجا

فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ ؕ وَاُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا

پوءِ وٺو انکي ۽ ڪُھو انکي جتي ڏسو انکي ۽ اھي آھن جو ڪيو اٿئون

لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ۝ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ

اوھان جو انھن تي غلبو ظاھر ۽ ناھي لائق مؤمن کي جو ڪُھي

مُؤْمِنًا اِلَّا خَطَـًٔا ۚ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ

ڪنھن مؤمن کي مگر چُڪ جي خطا ۾ ۽ جيڪو ڪُھي مؤمن کي چُڪ ۾ پوءِ آجو ڪري ٻانھو

مُّؤْمِنَةٍ وَّدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَھْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّصَّدَّقُوْا ؕ

مؤمن ۽ قيمت خون جي ڏيندو وارثن انجي کي مگر جي بخش ڪن

فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَھُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ

پوءِ جي ھو ان قوم مان جا اوھان سان دشمن آھي ۽ قاتل مؤمن ھو پوءِ آجو ڪري ٻانھو

مُّؤْمِنَةٍ ؕ وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَھُمْ مِّيْثَاقٌ

مؤمن ۽ جي ھو ان قوم مان جن ۽ اوھان ۾ عھد ۽ پيمان آھي پوءِ

فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَھْلِهٖ وَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ

قيمت ڏيندو وارثن کي ۽ آجو ڪندو ٻانھو مؤمن

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ۡ تَوْبَةً مِّنَ اللّٰهِ ؕ

پوءِ جيڪو نه ڏسي گولو پوءِ روزا ٻن مھينن لڳولڳ ته توبه قبول ڪري خدا

وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ وَمَنْ يَّقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا

۽ آهي الله عالم ۽ دانا ۽ جيڪو ڪوبه مؤمن کي حلال ڄاڻي ڄاڻي ٻجهي

فَجَزَاۤؤُهٗ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيْهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهٗ

پوءِ جزاءِ انجي دوزخ آهي هميشه هوندو انهين ۾ ۽ ڏمر خدا جو مٿي اٿس ۽ ڌڪاريندو انکي

وَاَعَدَّ لَهٗ عَذَابًا عَظِيْمًا ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا ضَرَبْتُمْ

۽ سانڍيا آهن لاءِ انهيءَ عذاب وڏو ۝ اي مؤمنو جڏهن مسافر ٿيو

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوْا وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ اَلْقٰۤى اِلَيْكُمُ

منجهه جنگ خدا جي پوءِ پڇا ڳاڇا ڪريو ۽ مچو تهڪي جو وجهي اوهان ڏانهن

السَّلٰمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا ۚ تَبْتَغُوْنَ عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

ڪلمون اسلام جو ته نه آهين مؤمن طلب ڪريو ٿا مال جو ورتي اهو جهان دنيا جي

فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ كَثِيْرَةٌ ۚ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلُ فَمَنَّ

پوءِ خدا وٽ مال گهڻا آهن اينهين اسلام ۾ اڳي هوا اڳي پوءِ احسان ڪيو

اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوْا ۚ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۝

خدا اوهان تي پوءِ پڇا ڪريو تحقيق خدا آهي آهي عملن جو واقف ۝

لَا يَسْتَوِي الْقٰعِدُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ غَيْرُ اُولِي الضَّرَرِ

نه برابر آهن ويٺل مؤمن جنکي ناهي مرض

وَالْمُجٰهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ۚ

۽ جنگ ڪندڙ آهن منجهه واٽ خدا جي ساڻ مالن ۽ جسن پنهنجي

فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقٰعِدِيْنَ

ڀلو ڪيتو خدا جنگ ڪندڙن کي ساڻ مالن ۽ جسن مٿي ويٺلن

دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ۚ وَفَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ

درجي ۾ ۽ هرڪنهن کي واعدو ڪيتو خدا بهشت جو ۽ ڀلو ڪيتو خدا جنگ ڪندڙن کي

عَلَى الْقٰعِدِيْنَ اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ دَرَجٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً

ويٺلن کنا آجر وڏي ڪري درجا آهن ڏنل خدا جا ۽ مهرباني

وَّرَحْمَةً ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَفّٰىهُمُ

۽ رحمت ۽ آهي خدا ٻخشيندڙ مهربان ٥ تحقيق جن کي مارين

الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْٓ اَنْفُسِهِمْ قَالُوْا فِيْمَ كُنْتُمْ ؕ قَالُوْا كُنَّا

ملڪ ظلم ڪندڙ پاڻ تي چوندا ملڪ ڪٿي هوا چوندا هئاسون

مُسْتَضْعَفِيْنَ فِي الْاَرْضِ ؕ قَالُوْٓا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ

ضعيف منجهه زمين مڪي جي چوندا ملڪ نه هئي انهن زمين خدا جي

وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوْا فِيْهَا ؕ فَاُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ

ڪشادي پوءِ لڏي وڃو انهين پوءِ اُهي ڪافر آهن جاءِ انهن جي جهنم آهي

وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ۝ اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ

۽ مٺي آهي اوءِ جاءِ مگر ضعيف مرس

وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ حِيْلَةً وَّلَا يَهْتَدُوْنَ

۽ عورتون ٻار مسلمان جي نه سگهن تدبير لڏڻ جي ۽ نه سڃاڻن

سَبِيْلًا ۝ فَاُولٰٓئِكَ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّعْفُوَ عَنْهُمْ ؕ وَكَانَ

واٽ اوءِ اميد آهي خدا ٻخشيندو انهن کي ۽ آهي

اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُوْرًا ۝ وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ يَجِدْ

خدا ٻخشيندڙ مرهيندڙ ۽ جيڪو لڏيندو منجهه واٽ خدا جي ڏسندو

فِي الْاَرْضِ مُرٰغَمًا كَثِيْرًا وَّسَعَةً ؕ وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْ بَيْتِهٖ

زمين مان ڪشادگي گهڻي ۽ آسودگي ۽ جيڪو نڪري گهر پنهنجي

مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ

هجرت ڪري خدا ۽ رسول ڏانهن پوءِ رسي انهي موت پوءِ تحقيق

ع ١٤

وَقَعَ اَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ وَاِذَا

لاءِ مرندو اُن جو اجر خدا تي آهي ۽ خدا بخشيندڙ ۽ رحم ڪندڙ ۽ جڏهن

ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَقْصُرُوْا

مسافر ٿيو زمين ۾ پوءِ ناهي اوهان تي گناهه جي گهٽ ڪريو ۽

مِنَ الصَّلٰوةِ ڰ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَّفْتِنَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ اِنَّ

نماز چئن رڪعتن مان ٻه رڪعتون جي ڊڄو ته متان غالب ٿين ڪافر تحقيق

الْكٰفِرِيْنَ كَانُوْا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ۝ وَاِذَا كُنْتَ فِيْهِمْ

ڪافر آهن اوهان جا دشمن پڌرا ۽ جڏهن هجين تون منجهن صف ۾

فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ طَاۗىِٕفَةٌ مِّنْهُمْ مَّعَكَ

پوءِ پڙهين نماز پوءِ مڙن اُٿين اڌ لشڪر جو توسان

وَلْيَاْخُذُوْٓا اَسْلِحَتَهُمْ ۣ فَاِذَا سَجَدُوْا فَلْيَكُوْنُوْا مِنْ

۽ مڙن وٺي اڌ ٿيو هٿيار جنگ جا پوءِ جڏهن رڪعت تمام ڪرن پوءِ وڃن

وَّرَاۗىِٕكُمْ ۠ وَلْتَاْتِ طَاۗىِٕفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوْا فَلْيُصَلُّوْا

صف ڏانهن ۽ اچي اڌ ٻيو جن نه پڙهي رڪعت پهرين پوءِ مڙن پڙهن

مَعَكَ وَلْيَاْخُذُوْا حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَدَّ الَّذِيْنَ

توسان ۽ وٺن پهريان پناهه جنگ جي ۽ هٿيار ۽ سڌ ڪن

كَفَرُوْا لَوْ تَغْفُلُوْنَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيْلُوْنَ

ڪافر ته جي غافل ٿيو نماز ۾ ڪنا هٿيارن ۽ مالن پوءِ حملو ڪن

عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَّاحِدَةً ۭ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ بِكُمْ

اوهان تي حملو هيڪاندو ۽ ناهي گناهه اوهان تي جيڪڏهن هجي اوهان

اَذًى مِّنْ مَّطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَنْ تَضَعُوْٓا اَسْلِحَتَكُمْ

ايذاءُ مينهن جو جيڪي هجو مريض جي رکو هٿيار

وَخُذُوا حِذْرَكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا

۽ وٺو پناهه پنهنجي، تحقيق خدا سانباهيو ڪافرن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ

فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا

پوءِ جڏهن پورو ڪريو نماز کي پوءِ ياد ڪريو خدا کي اُٿي ۽ ويٺي

وَّعَلٰى جُنُوْبِكُمْ ۚ فَاِذَا اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ۚ اِنَّ

۽ پاسن ڀر، پوءِ جڏهن آرام وارا ٿيو پوءِ پڙهو نماز، تحقيق

الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ كِتٰبًا مَّوْقُوْتًا ۝ وَلَا تَهِنُوْا

نماز آهي مؤمنن تي فرض وقتن جو ۝ ۽ مَ سُستي ٿيو

فِي ابْتِغَآءِ الْقَوْمِ ۗ اِنْ تَكُوْنُوْا تَاْلَمُوْنَ فَاِنَّهُمْ يَاْلَمُوْنَ كَمَا

منجهه جنگ ڪافرن جي، جي آهيو ڏُکَل پوءِ اُهي پڻ ڏُکَل ٿين ٿا جيئن

تَاْلَمُوْنَ ۚ وَتَرْجُوْنَ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا يَرْجُوْنَ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ

آهيو ڏُکَل ٿا ۽ اُميد رکو خدا مان جنهن جي نه اُميد رکن اُهي ۽ آهي خدا

عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ

دانا حڪمت وارو ۝ تحقيق نازل ڪيوسون توتي قرآن سان حق ته حڪم ڪرين

بَيْنَ النَّاسِ بِمَآ اَرٰىكَ اللّٰهُ ۗ وَلَا تَكُنْ لِّلْخَآئِنِيْنَ

ماڻهن منجهه سان ڏيکاريل خدا جي ۽ مَ ٿيءُ چورن جو

خَصِيْمًا ۝ وَّاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا

ڌريتو ۽ مرڪ گهُرُ گناهن جي خدا کان تحقيق خدا آهي مرڪ هئڻ وارو رحم ڪندڙ

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِيْنَ يَخْتَانُوْنَ اَنْفُسَهُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ لَا

۽ مَ جهيڙو ڪر طرفان تن جي جو ٺڳي ڪن ٿا پاڻ سان تحقيق خدا نه

يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا اَثِيْمًا ۝ يَّسْتَخْفُوْنَ مِنَ النَّاسِ

محبت رکي ٿو تنهن کي جو هجي ٺڳ ۽ فاسق ۝ لڪائن ٿا ماڻهن کان ڪوڙ سنه ڪي

وَلَا يَسْتَخْفُوْنَ مِنَ اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ اِذْ يُبَيِّتُوْنَ مَا لَا

۽ نه لڪائيندا آهن خدا کان ۽ اُهو ساڻن هوندو آهي جڏهن رات جو صلاح ڪندا آهن جنهن کي نه

يَرْضٰى مِنَ الْقَوْلِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطًا ۝

پسند ڪندو آهي ڳالهين مان ۽ آهي خدا ساڻ عملن انهن جي گهيرو ڪندڙ

هٰۤاَنْتُمْ هٰۤؤُلَآءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۫ فَمَنْ

هو اوهين جهيڙو ڪندا آهيو انهن لاءِ دنيا ۾ پوءِ ڪير

يُّجَادِلُ اللّٰهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَمْ مَّنْ يَّكُوْنُ عَلَيْهِمْ

جهيڙو ڪندو خدا وٽ انهن منجهان ڏينهن قيامت جي ۽ ڪير ٿيندو انهن تي

وَكِيْلًا ۝ وَمَنْ يَّعْمَلْ سُوْٓءًا اَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهٗ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ

سنڀاليندڙ ۽ جيڪو ڪندو ايذاءُ يا ظلم نفس پنهنجي تي پوءِ معافي گهرندو

اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ وَمَنْ يَّكْسِبْ اِثْمًا فَاِنَّمَا

خدا کان ته لهندو خدا کي معاف ڪندڙ ٻاجهارو ۽ جيڪو ڪندو گناهه پوءِ ته

يَكْسِبُهٗ عَلٰى نَفْسِهٖ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ وَمَنْ

ضرر ڪندو مگر مٿي نفس پنهنجي ۽ آهي خدا ڄاڻندڙ ۽ حڪمت وارو ۽ جيڪو

يَّكْسِبْ خَطِيْٓئَةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهٖ بَرِيْٓــًٔا فَقَدِ

ڪندو خطا صغيره گناهه جيڪي ڪبيره پوءِ تهمت ڪندو انهي بي ڏوهه تي پوءِ تحقيق

احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ

کنيائين بهتان ۽ گناهه پڌرو ۽ جي نه هوندي فضل خدا جو توتي

وَرَحْمَتُهٗ لَهَمَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ اَنْ يُّضِلُّوْكَ ؕ وَمَا

۽ رحمت انهي جي ته قصد ڪيو جماعت هڪ انهن مان ته گمراه ڪن توکي ۽ نه

يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّوْنَكَ مِنْ شَيْءٍ ؕ وَاَنْزَلَ

گمراه ڪندا مگر پاڻ کي ۽ نه ضرر ڪن توکي ڪجهه ذرو ۽ نازل ڪيو

اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ

خدا توتي ڪتاب قرآن ۽ احڪام ۽ پرو ۽ آيا ۽ توکي اُهو جو تون نه ڄاڻندو هئين

تَعْلَمُ ۗ وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيْمًا ۝ لَا خَيْرَ فِيْ

جو نه ڄاڻندو هئين ۽ آهي احسان الله جو توتي وڏو نه آهي چڱائي

كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوٰىهُمْ اِلَّا مَنْ اَمَرَ بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوْفٍ اَوْ

گهڻين ڳجهين ڳالهين انهن جي مگر جيڪو امر ڪري صدقي جو يا حڪم خير جو يا

اِصْلَاحٍۭ بَيْنَ النَّاسِ ۗ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ

صلح ڪرڻ وچ ماڻهن جي جو ۽ جيڪو ڪندو عمل خير جو واسطي رضا

اللّٰهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ وَمَنْ يُّشَاقِقِ الرَّسُوْلَ

خدا جي پوءِ ڏينداسون سگهو انکي ثواب وڏو ۝ ۽ جيڪو دشمني ڪندو رسول سان

مِنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدٰى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيْلِ

پڇاڻان ظاهر ٿيڻ هدايت جي ۽ نه تابع ٿيندو واٽ

الْمُؤْمِنِيْنَ نُوَلِّهٖ مَا تَوَلّٰى وَنُصْلِهٖ جَهَنَّمَ ۗ وَسَآءَتْ

مؤمنن جي کي ڦيرائيون انکي جيڏانهن ارادو ڪرو ۽ پهچائيندا سون انکي دوزخ ۾ ۽ مٺي آهي

مَصِيْرًا ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ

جاءِ سا تحقيق خدا نه بخشي شرڪ ڪرڻ ۽ بخشي ٿو

مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ۗ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ

سڀ گناه سواءِ انجي جنکي گهري ۽ جيڪو شرڪ ڪندو خدا سان تحقيق

ضَلَّ ضَلٰلًاۢ بَعِيْدًا ۝ اِنْ يَّدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖۤ اِلَّآ اِنٰثًا ۚ

گمراه ٿيو گمراهي ڏورانهين نه عبادت ڪن سواءِ خدا جي مگر مورتين مادين

وَاِنْ يَّدْعُوْنَ اِلَّا شَيْطٰنًا مَّرِيْدًا ۝ لَّعَنَهُ اللّٰهُ ۘ وَقَالَ

۽ نه پوڄيو ڪن مگر شيطان سرڪش جو ترڪ ڪئي انکي خدا ۽ چيائين

لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ۝ وَلَأُضِلَّنَّهُمْ

البت وٺندس ڪنا ٻانهن تنهنجي حصو مالڪو مون لاءِ جو فرض ڪندس مان ۽ گمراھ ڪندس انکي

وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَ

۽ سڌون ڏيندس انکي ۽ امر ڪندس انکي پوءِ چيريندا ڪن ڍورن جا ۽

لَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ

امر ڪندس انکي پوءِ ڦيرائيندا صورت جوڙ خلق خدا جي ۽ جيڪو وٺندو شيطان کي

وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ۝ يَعِدُهُمْ

دوست ڪري سواءِ خدا جي پوءِ تحقيق ڇيهو وارو ٿيو ڇيهو پڌرو وعدو ڪندو انکي

وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ۝ أُولَٰئِكَ

۽ سڌون ڏيندو انکي ۽ نه ٿو وعدو ڪري انکي شيطان مگر ڪوڙ ۽ اهي

مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ۝ وَالَّذِينَ

جاءِ انهي جي دوزخ آهي ۽ نه لهندا ڪنان انجي جاءِ ڀڄڻ جي ۽ جيڪي

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن

ايمان آندو ۽ عمل ڪيئون موچارا سگهو داخل ڪنداسون انکي جنتن جاري ٿين

تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا ۚ وَ

هيٺان جنهن جي نهرون هميشه هوندا انهن ۾ هميشگي وعدو خدا جو سچو ۽

مَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ۝ لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ

ڪير آهي سچو ڪنان خدا چوڻ ۾ ناهي ارمانن سان اوهان جي ۽ نه ارمانن سان

أَهْلِ الْكِتَابِ ۗ مَن يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِن

اهل ڪتاب جي جيڪو ڪندو مندائي جزا لهندو انجي ۽ نه لهندو

دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝ وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ

سواءِ خدا جي ڪو دوست ۽ نه مددگار ۽ جيڪو ڪندو موچارايون

مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ

مرد جيڪي عورت ۽ هو هوندا مؤمن پوءِ اهي داخل ٿيندا بهشت ۾

وَلَا يُظْلَمُوْنَ نَقِيْرًا ۝ وَمَنْ اَحْسَنُ دِيْنًا مِّمَّنْ اَسْلَمَ

۽ ظلم نه ڪبو تن تي ذري جيترو ۽ ڪير چڱو ديندار آهي انهي کان جنهن فرمان بردار ڪيو

وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَّاتَّبَعَ مِلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۭ

ذات پنهنجي خدا لاءِ ۽ اهو نيڪوڪار آهي ۽ تابع ٿيو دين ابراهيم جي جو هو سچو

وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبْرٰهِيْمَ خَلِيْلًا ۝ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

۽ ڪيو خدا ابراهيم کي دوست خالص ۽ خدا لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۾

وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطًا ۝ وَيَسْتَفْتُوْنَكَ

۽ زمين ۾ آهي ۽ آهي خدا سڀڪنهن شيءِ جو نگهبان ۽ تاڪيد پڇن ٿا توکان

فِي النِّسَاۗءِ ۭ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ فِيْهِنَّ ۙ وَمَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ

منجهه حق عورتن جي چؤ خدا جواب ڏئي ٿو منجهن ان ۽ جيڪو حڪم پڙهيو ٿو وڃي اوهان تي

فِي الْكِتٰبِ فِيْ يَتٰمَى النِّسَاۗءِ الّٰتِيْ لَا تُؤْتُوْنَهُنَّ مَا كُتِبَ

منجهه قرآن جي منجهه باب يتيم ڇوڪرين عورتن جي جنکي نه ٿا ڏيو ميراث جا ٺهرايا ويا آهن

لَهُنَّ وَتَرْغَبُوْنَ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ

انهن ۽ نه ٿا ميل ڪريو پرڻجڻ انهن سان ۽ منجهه ضعيفن

الْوِلْدَانِ ۙ وَاَنْ تَقُوْمُوْا لِلْيَتٰمٰى بِالْقِسْطِ ۭ وَمَا تَفْعَلُوْا

ٻارڙن ۽ ڪريو يتيمن سان عدل ۽ جيڪو ڪندا

مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهٖ عَلِيْمًا ۝ وَاِنِ امْرَاَةٌ خَافَتْ

خير ته تحقيق خدا آهي سارا ان جو واقف ۽ جيڪا عورت ڊڄي

مِنْۢ بَعْلِهَا نُشُوْزًا اَوْ اِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ اَنْ

ڪنان مڙس پنهنجي جي بدمزاجي ڪري يا منهن ڦيري ته پوءِ ناهي گناه انهن ٻنهي تي جي

ع ١٨

[illegible]

يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ۚ وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ۗ وَأُحْضِرَتِ الْأَنفُسُ

صلح ڪن پاڻ ۾ ساڻ موافقت ۽ موافقت ڀلي آهي ۽ رکيو ويو نفسن ۾

الشُّحَّ ۚ وَإِن تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ

بخل ۽ جي احسان ڪندا ۽ بچو خدا کان پوءِ تحقيق خدا آهي ساڻ عملن اوهين

خَبِيرًا ۝ وَلَن تَسْتَطِيعُوا أَن تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ

واقف ۽ هرگز نه عدل ڪري سگهندا منجهه عورتن

وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۖ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ ۚ

جيتوڻيڪ سعيو ڪندا پوءِ مَ مُنهن موڙيو ڪُٿون پوءِ ڇڏيو ان کي ٻڌل ٻاڌي جي

وَإِن تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝

۽ جي موافقت ڪندا ۽ بچندا ته تحقيق خدا آهي بخشيندڙ ۽ رحم ڪندڙ

وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّن سَعَتِهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ

۽ جي طلاق ڏيندا ته ڪفايت ڪندو خدا سڀڪنهن کي ڪنا فضل پنهنجي ۽ آهي خدا

وَاسِعًا حَكِيمًا ۝ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ

ڪشادو ۽ دانا ۽ خدا لاءِ آهي جيڪي منجهه آسمانن ۽ زمين

وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ

۽ وصيت ڪئي اسان تن کي ڏنو ويو جن کي ڪتاب اوهان کان اڳ ۽ وصيت ڪئي اوهان کي

أَنِ اتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَإِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ

ته ڊڄو خدا کان ۽ جي ڪفر ڪندا ته تحقيق خدا لاءِ آهي سو جيڪي آسمانن ۾

وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ۝ وَلِلَّهِ مَا

۽ زمين ۾ ۽ آهي الله بي نياز ۽ ساراهيل ۽ خدا لاءِ آهي جيڪي

فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝

آسمانن ۾ ۽ زمين ۾ ۽ ڪفايت ڪري خدا ڪم سنڀاريندڙ

إِنْ يَّشَأْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِاٰخَرِيْنَ ؕ وَ

جي گهري ته نيئي انکي اي ماڻهو ۽ آڻي ٻيا ۽

كَانَ اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ قَدِيْرًا ۝ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ ثَوَابَ

آهي خدا مٿي انهي قادر جيڪو ارادو ڪندڙ آهي عمل منجها

الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ

دنيا جو ته خدا وٽ آهي ثواب دنيا جو ۽ آخرت جو ۽ آهي خدا

سَمِيْعًا بَصِيْرًا ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ

ٻڌندڙ ۽ ڏسندڙ ٥ اي مؤمنا ٿيو اٿيا ويندڙ

بِالْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَوِ الْوَالِدَيْنِ

عدل جا ۽ شاهدي ڏيندڙ خدا لاءِ جيتوڻيڪ مٿي پاڻ جي يا ماءُ پيءُ

وَالْاَقْرَبِيْنَ ۚ اِنْ يَّكُنْ غَنِيًّا اَوْ فَقِيْرًا فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا

۽ مٽن جيڪو هوندو دنيادار يا فقير مسڪين مرد يا ڪو ته پوءِ خدا ڀلو سنڀاليندڙ

فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰٓى اَنْ تَعْدِلُوْا ۚ وَاِنْ تَلْوٗٓا اَوْ تُعْرِضُوْا

پوءِ مَر تابع ٿيو حرص نفس جي ته نه ڪيو عدل ۽ جي ڦيرايو گفتار يا منهن موڙيندا ته

فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

ته تحقيق خدا آهي سان ڪمن اوهان جي واقف اي مؤمنا

اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْ نَزَّلَ عَلٰى رَسُوْلِهٖ

ويسهو خدا ۽ رسول کي ۽ قرآن کي جو نازل ٿيو مٿي رسول

وَالْكِتٰبِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاللّٰهِ

۽ ٻين ڪتابن کي جي نازل ٿيا مهندان اڳ کان ۽ جيڪو ڪفر ڪندو سان

وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَقَدْ ضَلَّ

۽ ملائڪن ۽ ڪتابن ۽ رسولن ۽ ڏينهن قيامت جي ته تحقيق گمراه ٿيو

ع ١١

٥ انصاري هڪڙو ڀيڙو ڪري آيو رسول الله صلعم وٽ فقير هيو ۽ ٻيو مالدار جو هو ٻنهي جي وچ ۾ جهيڙو هو رسول الله وٽ شاهدي ڏني ته اهو فقير آهي شاهد جو هو مفلس ۽ الله تعاليٰ جل شانه فرمايو آيت

ضَلٰلًا بَعِيْدًا ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ اٰمَنُوْا

گمراهي ڏوراهين ۾ پئي. تحقيق جن ايمان آندو ۽ سانءِ موٽي پوءِ ڪفر ڪيائون پوءِ ايمان آندائون

ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا

پوءِ ڪفر ڪيائون پوءِ وڌيڪ ڪفر ڪيائون ساڻ محمد ﷺ نه آهي خدا مر بخشيندڙ انهن کي ۽ نه

لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيْلًا ۝ بَشِّرِ الْمُنٰفِقِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا

هدايت ڪندڙ انهن کي واٽ. خبر ڏي منافقن کي ته انهن لاءِ عذاب آهي

اَلِيْمًا ۝ الَّذِيْنَ يَتَّخِذُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ

ڏکوئيندڙ. جي وٺن ڪافرن کي دوست ڪري ٻيو نه

الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ اَيَبْتَغُوْنَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ

مومنن کي. طلب ٿا ڪن ڪافرن وٽان عزت پوءِ تحقيق عزت آهي خدا وٽ

جَمِيْعًا ۝ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ

سڀني. ۽ تحقيق نازل ڪيو خدا اوهان تي ورتل ۾ تحقيق جڏهن ٻڌو

اٰيٰتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَاُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوْا مَعَهُمْ

آيتون خدا جيون ته منڪر ٿين ٿا انهن کي ۽ چٿر ڪن ٿا انهن تي پوءِ مر ويهو ساڻ ڪافرن

حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖۤ ۖ اِنَّكُمْ اِذًا مِّثْلُهُمْ ؕ اِنَّ

تان جو مشغول ٿين منجهه ڳالهه ٻي. تحقيق اوهين ڀي هن وقت اهڙا ڪافر ٿيندا. تحقيق

اللّٰهَ جَامِعُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْكٰفِرِيْنَ فِيْ جَهَنَّمَ جَمِيْعًا ۝

خدا گڏ ڪندڙ منافقن ۽ ڪافرن کي دوزخ مين سڀني کي

الَّذِيْنَ يَتَرَبَّصُوْنَ بِكُمْ ۚ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللّٰهِ

جي منتظر رهن ٿا اوهان جا پوءِ جي فتح ڪريو ڪنا فضل خدا جي

قَالُوْٓا اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ۖ وَاِنْ كَانَ لِلْكٰفِرِيْنَ نَصِيْبٌ

چون ٿا نه هئاسون اوهان سان پوءِ جي حصو غنيمت جو هجي ڪافرن لاءِ فتح

قَالُوْٓا اَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ فَاللّٰهُ

چوڻ ٿا ڪافرن کي ته ڇا غالب نه هئاسين اوهان تي ۽ بچايوسين اوهان کي مؤمنن کان پوءِ خدا

يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ وَلَنْ يَّجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكٰفِرِيْنَ

حڪم ڪندو اوهان وچ ۾ ڏينهن قيامت جي ۽ نه ڪندو خدا ڪافرن جو

عَلَي الْمُؤْمِنِيْنَ سَبِيْلًا ۝ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ يُخٰدِعُوْنَ

مؤمنن تي غلبو تحقيق منافق مڪر ڪن ٿا خدا سان

اللّٰهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ ۚ وَاِذَا قَامُوْٓا اِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوْا

۽ الله مڪر ڪري ٿو انهن سان ۽ جڏهن اٿن ٿا نماز ۾ ته اٿن ٿا

كُسَالٰى ۙ يُرَاۗءُوْنَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ اِلَّا

ٻيرا ڏيکاريو ڪن ٿا ماڻهن جو ۽ نه ياد ڪن ٿا خدا کي مگر

قَلِيْلًا ۝ مُّذَبْذَبِيْنَ بَيْنَ ذٰلِكَ ڰ لَآ اِلٰى هٰٓؤُلَاۗءِ وَ

ٿورو پريشان آهن وچ ڪفر ۽ اسلام جي نه ساڻ مؤمنن ۽

لَآ اِلٰى هٰٓؤُلَاۗءِ ۭ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ۝

نه ساڻ ڪافرن آهن جنهن کي گمراه ڪندو خدا پوءِ نه ڏسندين واسطي ان جي ڪا واٽ

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَاۗءَ مِنْ

اي مؤمنو م وٺو ڪافرن کي دوست ڪري بجاءِ

دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۭ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ

سواءِ مؤمنن جي ڇا ارادو ڪريو ٿا ته ڪريو پاڻ تي خدا جي

سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ۝ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ فِي الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ

حجت پڌري ٥ تحقيق منافق هيٺين طبقي ۾ هوندا

النَّارِ ۚ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيْرًا ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا

دوزخ جي ۽ نه ڏسندين انهن لاءِ ڪو مددگار مگر جن توبه ڪئي نفاق کان

ع ٢٠

٥

وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ

۽ سڌاريائون ۽ پناهه ورتائون ساڻ خدا ۽ خالص ڪيائون دين پنهنجو واسطي خدا

فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ

پوءِ اُهي ساڻ مؤمنن آهن ۽ سگهو ئي ڏيندو خدا مؤمنن کي

أَجْرًا عَظِيمًا ۝ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ

اَجر وڏو نه ڪندو خدا عذاب اوهان کي جي

شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا

شڪر ڪندا ۽ ايمان آڻيندا ۽ آهي خدا شڪر ڪندڙ ۽ دانا

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا

نه دوست رکي خدا وڏي سڏ ڳالهه مندي يعني بڇڙو ڪلام مگر

مَنْ ظُلِمَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ۝ إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا

جنهن تي ظلم ٿيو ۽ آهي خدا ٻڌندڙ ۽ دانا جي پڌرو ڪريو خير ڪندا

أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا

يا ڳجهو ڪندا يا بخشيندا بڇڙائي ڪندڙن کي ته تحقيق خدا آهي بخشيندڙ

قَدِيرًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَ

۽ قادر تحقيق جيڪي ڪفر ڪن ساڻ خدا ۽ رسولن انهيءَ جي ۽

يُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ

ارادو ڪن جدائي جو وچ خدا ۽ رسولن انهيءَ جي ۽ چون ٿا

نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ

ويساهه آڻيون ٿا الله تي ۽ نه ويساهه آڻيون رسولن کي ۽ ارادو ڪن ٿا

يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ۝ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

وٺڻ وچ انهيءَ جي وات پڌري اُهي ڪافر آهن

حَقًّا ۚ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ۝ وَالَّذِيْنَ

سچا ۽ جوڙي ڇڏيو آسان ڪافرن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ ۽ جيڪي

اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَلَمْ يُفَرِّقُوْا بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ

ايمان آندائون سان خدا ۽ رسولن ۽ نه جدائي ڪئي وچ ساڻ رسولن جي

اُولٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا

اُنهي سگهو ڏيندا سون انهي ثواب انهن ۽ آهي الله مرهيندڙ

رَّحِيْمًا ۝ يَسْــَٔلُكَ اَهْلُ الْكِتٰبِ اَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتٰبًا

بخشيندڙ سه پڇن ٿا توکي اهل تورات جا ته نازل ڪري انهي ڪتاب لکيل

مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ سَاَلُوْا مُوْسٰٓى اَكْبَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُوْٓا

انهي منجها آسمان پوءِ گهريائون موسىٰ کان وڏو معجزا ايمان جيئن چيائون

اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ ثُمَّ

ڏيکار اسان کي خدا ظاهر ڪئين پوءِ ورتو انهي موت سبب ڪفر جي پوءِ

اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ فَعَفَوْنَا

ورتائون گابو پوڄا لاءِ آيا معجزن جي پوءِ بخشيوسون

عَنْ ذٰلِكَ ۚ وَاٰتَيْنَا مُوْسٰى سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ۝ وَرَفَعْنَا

انهي گناهه ۽ ڏنو اسان موسىٰ کي معجزو ظاهر ۽ کنيوسون

فَوْقَهُمُ الطُّوْرَ بِمِيْثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ

انهي مٿي جبل طور سبب ٻول ڏنل انهي ۽ چيوسون انهي کي ته داخل ٿيو شهر ۽ بيت المقدس جي

سُجَّدًا وَّقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوْا فِي السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ

سجدو ڪري ۽ چيوسون انهي کي ته مَ حد لنگهو ڇنڇر شڪار جي ۽ ورتوسون انهي کان

مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ۝ فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ

ٻول محڪم پوءِ سبب ڀڃڻ انهي ٻول سندن ۽ ڪفر ڪرڻ انهي

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَّقَوْلِهِمْ قُلُوْبُنَا

سان ۽ معجزن خدا جي ۽ ڪهڻ انهن جي نبين کي ناحق ۽ چوڻ انهن جي ته قلب اسان جا

غُلْفٌ ؕ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا

بند ڪيل آهن نه پر ٻڌي ڇڏي آهي مهر خدا انهن تي سبب ڪفر انهن جي پوءِ نه ايمان آڻيندا مگر

قَلِيْلًا ۝ وَّبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيْمًا ۝

ٿورڙا ۽ سبب ڪفر انهن جي ۽ چوڻ انهن جي مٿي مريم ڪوڙ وڏي

وَّقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيْحَ عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُوْلَ اللّٰهِ ۚ

۽ چوڻ انهن جي ته اسان ڪٺو طبيب عيسىٰ پٽ مريم جيڪي جو رسول خدا جو

وَمَا قَتَلُوْهُ وَمَا صَلَبُوْهُ وَلٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ

۽ نه ڪٺائون انکي ۽ نه سوريءَ چاڙهيائون انکي پر صورت مشابهه ٿي وئي انهن جي ۽ جيڪي شڪ ڪرڻ وارا آهن

اخْتَلَفُوْا فِيْهِ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ ؕ مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ

تنهن بابت منجهس ڪوڙي شڪ ۾ آهن نه آهي انکي ڪو يقين

اِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوْهُ يَقِيْنًا ۝ بَلْ رَّفَعَهُ اللّٰهُ

مگر گمان نه ڪٺائون انکي سان يقين بلڪ کڻي ورتو عيسىٰ کي خدا

اِلَيْهِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ۝ وَاِنْ مِّنْ اَهْلِ

طرف پاڻ جي ۽ آهي الله غالب ۽ حڪمت وارو ۽ ناهي ڪو اهل

الْكِتٰبِ اِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهٖ قَبْلَ مَوْتِهٖ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ

ڪتاب جو مگر ايمان آڻيندو ساڻ عيسىٰ جي مرڻ انهيءَ کان ٥ ۽ ڏينهن قيامت جي

يَكُوْنُ عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا ۝ فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا

هوندو مٿن انهن شاهد پوءِ سبب ظلم جي ڪنا يهودين

حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبٰتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيْلِ

حرام ڪيو سون انهن تي حلال پاڪ جي جائز ڪيا سون انهن لاءِ ۽ سبب جهلڻ انهن جي ماڻهن کي رستي

يعني جيڪو ان منجهه حضرت عيسىٰ جهڙو ٿيو ان کي جهلي ڦاهي ڏنائون ١٢

٥ ڄاڻڻ گهرجي ته حضرت عيسىٰ آسمان تان بيت المقدس ۾ لهندو ۽ اهل ڪتاب منجهانئس ايمان آڻيندا ۽ دجال کي قتل ڪندو ۽ حضرت نبي ڪريم صلى الله عليه وسلم جي شريعت تي هلندو ۽ حضرت عيسىٰ عليه السلام کي سڀ کان افضل الصلوٰة والسلام چوندا ۽ اولاد ٿيندي ۽ وفات ڪندو ۽ مسلمان جنازو پڙهندا ۽ حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم جي روضي منجهه دفن ڪندا ١٢

اللَّهِ كَثِيرًا ۝ وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ

خدا جي گهڻن کي ۽ وٺڻ انهن جي لاءِ ڪي تحقيق منع ڪيو ويا ها ان کان ۽ کائڻ انهن جي

أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ

مالن ماڻهن جي کي ساڻ ڏڦوٽ ۽ غضب ۽ سانبيا اسان ڪافرن لاءِ جي انهن مان

عَذَابًا أَلِيمًا ۝ لَٰكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ

عذاب ڏکوئيندڙ پر پڪا عالم جي انهن مان ۽ مؤمن

يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَ

جي ويسهن ساڻ ان جي نازل ڪئي وئي تو ڏانهن ۽ جيڪي نازل ڪيو ويو تو کان اڳ ۽

الْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ ۚ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

پڙهندڙ نماز ۽ ڏيندڙ زڪوٰة ۽ ويسهندڙ خدا کي

وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ إِنَّا

۽ ڏينهن قيامت جي کي انهن کي سگهو ڏينداسون اجر وڏو تحقيق اسان

أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ

وحي موڪلي تو ڏانهن جيئن وحي موڪلي سون طرف نوح ۽ ٻين نبين جي جي پٺيان ان جي

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ

۽ وحي موڪلي سون طرف ابراهيم ۽ اسماعيل ۽ اسحاق ۽ يعقوب

وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ

۽ اولاد انهن جي ۽ عيسىٰ ۽ ايوب ۽ يونس ۽ هارون

وَسُلَيْمَانَ ۚ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا ۝ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ

۽ سليمان جي ۽ ڏنوسون داؤد کي ڪتاب زبور ۽ رسول موڪليا قصو ڪيوسون جن جو

عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ۚ وَكَلَّمَ

تو تي مهند ۽ رسول موڪليا نه قصو ڪيوسون جن جو تو تي ۽ ڳالهايو

اللّٰهُ مُوسٰى تَكْلِيمًا ۝ رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ

خدا موسيٰ سان ڳالهيون ڪيون ڪرڻ ۽ موڪليا رسول اهڙا بشارت ڏيڻ ۽ ڊيڄارڻ

لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۚ وَكَانَ

تانڪ نه هوندي ڪافرن جو خدا تي اوڀالو پيغمبرن اچڻ کان پوءِ ۽ آهي

اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ لٰكِنِ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ

خدا غالب حڪمت وارو ۽ پر خدا شاهدي ڏئي ٿو قرآن جي جو نازل ڪيائين توڏي

أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۖ وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفٰى بِاللّٰهِ

نازل ڪيائين سان علم پنهنجي ۽ ملائڪ پڻ شاهدي ڏين ٿا ۽ ڪافي آهي خدا

شَهِيدًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ

شاهد تحقيق سڀ جن ڪفر ڪيو ۽ جهليائون ماڻهن کي ڪنادين خدا جي

قَدْ ضَلُّوا ضَلٰلًا بَعِيدًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا

تحقيق گمراه ٿيا گمراهي گهڻي تحقيق سڀ جن ڪفر ڪيو ۽ ظلم ڪيو

لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ۝ إِلَّا طَرِيقَ

نه آهي خدا بخشيندڙ انهن کي ۽ نه هدايت ڪندو انهن کي واٽ بهشت جي مگر واٽ

جَهَنَّمَ خٰلِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ۝

دوزخ جي هميشه هوندا جنهن ۾ ۽ آهي اها ڳالهه خدا تي سهنجي

يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَّبِّكُمْ

اي ماڻهو تحقيق آيو وٽ رسول سان حق جي وٽان رب اوهان جي

فَآمِنُوا خَيْرًا لَّكُمْ ۚ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

پوءِ ايمان آڻيو ڀلو آهي اوهان لاءِ ۽ جي ڪفر ڪندا ته تحقيق خدا لاءِ آهي سڀ جيڪي آسمانن

وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ

۽ زمين ۾ آهي ۽ آهي خدا ڄاڻندڙ حڪمت وارو اي اهل انجيل جا

لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا

مجهانت ڪريو دين پنهنجي ۾ ۽ م چئو خدا تي مگر سچ ڪانو

الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا

شفاعت نه ڪنديءَ عيسيٰ پٽ مريم جو مگر رسول الله جو ۽ ڳالهه خدا جي جا لاتائين

إِلَىٰ مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا

ساڻ مريم ۽ روح آهي خدا جو خلقيل ٿي تنهن ڪري ويساهه آڻيو خدا ۽ رسولن تي ۽ م

تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انتَهُوا خَيْرًا لَّكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ

چئو ٽي خدا جهل ڪريو ڳالهه ڪان ڀلي آهي لاءِ اوهان جي ناهي ڪو خدا مگر الله هيڪڙو

سُبْحَانَهُ أَن يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا

پاڪ آهي ان ڳالهه کان جو هجيس ڪو پٽ ان جي ملڪ آهي جيڪي آسمانن ۾

فِي الْأَرْضِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ لَّن يَسْتَنكِفَ الْمَسِيحُ

۽ زمين ۾ ۽ ڪافي آهي خدا ڪم سنوارڻ ۾ ڪڏهن ننگ ڪندو عيسيٰ

أَن يَكُونَ عَبْدًا لِّلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَن

هن ڳالهه ۾ ته هجي ٻانهون خدا جو نه ننگ ڪن ملائڪ ويجها خدا جي ڪان ۽ جيڪو

يَسْتَنكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ

ننگ ڪري ٻانهپ خدا جي ۽ هٺ ڪري پوءِ گڏ ڪندو سڀني کي

إِلَيْهِ جَمِيعًا ۝ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

خدا ڏانهن گڏي پوءِ جيڪي ايمان آندائون ۽ عمل ڪيائون چڱا

فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ

ته پورو ڏيندو تن کي اجر انهن جو ۽ وڌائيندو انهن کي فضل پنهنجي مان پر جيڪي

اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَ

ننگ ڪن ٻانهپ خدا جي جو ۽ هٺ ڪن ته عذاب ڪندو خدا انهن کي عذاب ڏکوئيندڙ

لَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ○

نه ڏسندا پاڻ لاءِ سواءِ خدا جي ڪو دوست ۽ نه همراه

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُم بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنزَلْنَا

اي ماڻهؤ! تحقيق اوهان وٽ محمد جو معجزو اوهان جي رب کان آيو ۽ نازل ڪيوسون

إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا ○ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ

اوهان ڏانهن قرآن جو نور پڌرو. پوءِ جن ماڻهن خدا کي مڃيو ۽ پناه ورتن ان جي

فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ

ته سگهو داخل ڪندو انهن کي پنهنجي رحمت ۾ ۽ پنهنجي فضل ۾ ۽ ڏيکاريندو انهن کي پاڻ ڏي

صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ○ يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيكُمْ

واٽ سڌي ○ پڇن ٿا توکان چؤ الله جواب ٿو ڏئي اوهان کي

فِي الْكَلَالَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ

ڪلالہ جي مسئلي ۾ جيڪو مري ۽ اولاد ۽ ماءُ پيءُ ناهن ان کي اولاد ۽ ان جي ڀيڻ آهي

فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِن لَّمْ يَكُن لَّهَا

ته ان لاءِ اڌ آهي ترڪي مان ۽ ڀاءُ وارث آهي ڀيڻ جو جي ناهي ڀيڻ جو

وَلَدٌ فَإِن كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ

اولاد پوءِ جي آهن ٻه ڀينرون ته انهن ٻنهي جا ٻه ٽهاڱا آهن ترڪي مان

وَإِن كَانُوا إِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ

۽ جي هجن وارث ڀائر ۽ ڀينرون ته مرد کي ٻن عورتن جيترو حصو

حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّوا

ڏيو عورتن کان ٻيڻو. ظاهر ڪري ٿو خدا ان لاءِ ته گمراه نه ٿيو

وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ○

۽ الله سارين سڀني تولئين ڄاڻندڙ آهي

سُورَةُ الْمَائِدَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَعِشْرُونَ آيَةً

سورة مائده نازل ٿي مديني ۾ منجهس سورهن رڪوع ۽ ايڪ سو ويه آيتون آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سائين نالي خدا جي جو ڏاڍو ٻاجهارو ۽ رحم ڪندڙ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ ۚ أُحِلَّتْ لَكُمْ

اي مومنو وفا ڪريو سونهن کي حلال ڪيا ويا اٿوَ لاءِ

بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ

چوپايا وهٽ مگر جيڪي پڙهيا وڃن اوهان تي نه حلال آهي شڪار ڪرڻ اوهان کي

وَأَنْتُمْ حُرُمٌ ۗ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

جڏهن اوهين احرام وارا آهيو تحقيق خدا حڪم ڪري جيڪي گهري ١ اي

آمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا

مومنو حلال نه ڄاڻو عزت وارين نشانين خدا جي ۽ نه عزت واري مهيني کي ۽ نه

الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا آمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ

۽ نه هدي جي ۽ نه ڳچين هار وارين جي ۽ نه قصد ڪندڙن ڪعبي جي جي طلب ڪن

فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ۚ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا

فضل رب پنهنجي ۽ راضپو ۽ جڏهن حلال ٿيو احرام منجهان پوءِ شڪار ڪريو

وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

۽ نه ڪسب ڪرائي اوهان کي بغض ڪافرن جو جو سبب هن جي جهليائون اوهان کي ڪعبي مڪي

أَنْ تَعْتَدُوا ۘ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا

ته ظلم ڪريو ۽ مدد ڪريو هڪ ٻئي جي مٿي ڀلائي ۽ پرهيزگاري ۽ نه مدد ڪريو

عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ

مٿي گناه ۽ ظلم ۽ ڊڄو خدا کان تحقيق خدا ڏاڍي

ربع

الْعِقَابِ ۝ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ

عذاب آهي حرام آهن اوهان تي اڪاره تول مُردار ۽ رت ۽ گوشت سوئر جو

وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ

۽ سو جيڪو جانور ڪُٺو ويو ساڻ نالي غير خدا جي ۽ ٻوساٽيل ۽ ڦٿڪيل ۽ اهو جيڪو مٿان ڪريل

وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى

۽ سڱ هڻيل ۽ ڪاڌل مِرُن جو مگر جنهن کي حلال ڪيتائون ۽ ڪُٺل مٿي

النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ

بُتن ۽ حرام آهي فال وجهڻ ساڻ تيرن جي پُڙين حرام آهي اڄ

يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ

نا اُميد ٿيا ڪافر اوهان جي دين اسلام پوءِ مَ ڊڄو انهن کان ۽ ڊڄو مون کان

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي

اڄ نهايت کي رسائيم اوهان جو دين اسلام ۽ تمام ڪيم اوهان تي نعمت مُنهنجي

وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ

۽ پسند ڪيو مون اوهان جو دين اسلام پوءِ جنهن کي ضرورت لڳي بک سبب جهڙي

غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ يَسْأَلُونَكَ

نه هوئي سِرُ قصد گناه جو ته مَڙ ڪا نه آهي گناهه ڪي پوءِ خدا معاف ڪندڙ آهي ۽ رحم ڪندڙ آهي پڇن ٿا توکي

مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ

ته ڪهڙيون شيون حلال آهن انهن لاءِ جو حلال آهن اوهان لاءِ پاڪ شيون ۽ جن کي شڪاري ڪُتن

الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا

جهڙو ته باز ۽ ڪُتو پاليندا رهو ٿا انهي شڪار لاءِ انهي کي ڪنهن عقل ڏنل خدا جي پوءِ کائو

مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ

انهن مان جيڪي ٿوري جهلي رکن اوهان لاءِ ۽ نالو وٺو انهن مٿان بسم الله وقت موڪلڻ جي انهي ۽ ڊڄو خدا کان

إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ

تحقيق خدا تڪڙي حساب وارو آهي . اڄ حلال ڪيون ويون اوهان لاءِ پاڪ شيون

وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ

۽ کاڌو اهل ڪتاب جو حلال آهي اوهان لاءِ ۽ کاڌو اوهان جو حلال آهي

لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ

اُنهن لاءِ ۽ حلال آهن پاڪدامن عورتون مؤمنياڻيون ۽ پاڪدامن عورتون انهن

أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ

اهل ڪتاب جيڪي اوهان کان اڳ هئا جڏهن ڏيو انهن کي مهر انهن جا نڪاح ۾ آڻيندڙ

غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ

نه زنا ڪندڙ ۽ نه ڳجها يار رکندڙ ۽ جيڪو ڪفر ڪري ساڻ ايمان جي

فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝ يَا أَيُّهَا

ته برباد ٿيا عمل انهيءَ جا ۽ اهو آخرت ۾ ڇيڙي وارن مان آهي ۝ اي

الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ

مؤمنو جڏهن اُٿو نماز ڏي ته ڌوئو منهن پنهنجا

وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ

۽ هٿ ٺونٺين سميت ۽ مسح ڪريو مٿن پنهنجن تي ۽ ڌوئو پير پنهنجا

إِلَى الْكَعْبَيْنِ ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ

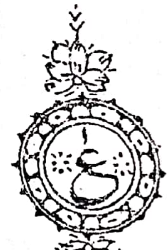
ڳُڙين سميت ۽ جي هجو جنب وارا ته سهڻو پاڪ ڪريو ۽ جي هجو

مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ

مريض جيڪي يا مسافر جيڪي يا اچي ڪو اوهان مان ڪنا موريءَ

أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا

يا جماع ڪريو عورتن سان پوءِ نه لهو پاڻي ته تيمم ڪريو ساڻ خاڪ پاڪ

أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا

تہ ڊگھائن تن طرف تنهنجي هٿ پنهنجا پوءِ جھليائين الله هٿ انهن جا توکان ۽ ڊڄو

اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ

خدا کان ۽ مٿي خدا جي مرت توڪل ڪن مؤمن - ۽ تحقيق ورتو خدا

مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَ

ٻول اولاد يعقوب جي کان ۽ موڪلياسون انهن مان ٻارهن سردار ۽ فرمايو الله

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ

چيو بني اسرائيلن کي تحقيق آءٌ ساڻ اوهان جي اداءِ ڪندا نماز ۽ ڏيندا زڪوٰة

وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا

۽ ويساھ آڻيندا رسولن منهنجن کي ۽ عزت ڏيندا انهن کي ۽ قرض ڏيندا خدا کي قرض

حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ

سهڻو تہ لاهيندس اوهان کان مدايون اوهان جون ۽ داخل ڪندس انهن کي بهشتن ۾

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ

جاري آهن هيٺان انهن جي نهرون پوءِ جيڪو ڪفر ڪري پٺيان ان کان اوهان منجھان تہ

ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝ فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَ

گمراھ ٿيو سڌي واٽ کان ۽ سبب ٽوڙڻ انهن جي ٻول سندن لعنت ڪئي اسان انهن تي

جَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ

۽ ڪياسون قلب انهن جا ڪارا ڦيرائين ٿا ڪلام خدا جو ڪتاب ماڳ سندن هيٺ

وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ

۽ وساريائون حصو انهيءَ جو جي نصيحت ڪيون ۽ هميشه واقف آهين تون مٿي خيانت

مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ

انهن جي مگر ٿورا انهن مان پوءِ بخش ڪر انهن کي ۽ منهن موڙ خطا انهن جي تحقيق الله دوست رکي

فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ مِّنْهُ ؕ مَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ

پوءِ مَکِيو منهن ۽ هٿن اُهين کي ڪنا خاڪ نه ٿو گهري خدا ته ڪري

عَلَيْكُمْ مِّنْ حَرَجٍ وَّلٰكِنْ يُّرِيْدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهٗ

ٿرمِٿا ڪا تي تنگي پاڻي سان پوءِ اُهي ٿي گهري ته پاڪ ڪري اوهان کي ۽ پورين ڪري نعمت

عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝ وَاذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ

پنهنجي اوهان تي اميد آهي ته شڪر ڪريو ۽ ياد ڪريو نعمت الله جي جيڪا اوهان تي

وَمِيْثَاقَهُ الَّذِيْ وَاثَقَكُمْ بِهٖٓ ۙ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا

۽ وعدا خدا جا جنهن محڪم ڪيا اٿس جڏهن جيئان ته فرمان بردار آهيون ٻڌسين

وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝ يٰٓاَيُّهَا

۽ ڊڄو خدا کان تحقيق خدا عالم آهي ساڻ صاحبن دلين جي اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ ۫ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ

مؤمنو هجو اُڀا بيهندڙ عدل کي خدا ڪاڻ شاهدي ڏيندڙ ساڻ عدل ۽ مَر ڪسب ڪرائي اوهان کي

شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْا ؕ اِعْدِلُوْا ۟ هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ۫

دشمني قوم جي مٿي ظلم ڪرڻ ساڻ اُن عدل ڪريو ٿي عدل اُوڏو آهي ساڻ ادب

وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝ وَعَدَ اللّٰهُ

۽ ڊڄو خدا کان تحقيق خدا جاڻي ٿو ڪم اوهان جا ۽ وعدو ڪيو خدا

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝

مؤمنن سان جن عمل ڪيا موچارا ته اُنهن لاءِ مرڪ ۽ ثواب وڏو آهي

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ۝

۽ جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙ سهيا ساڻ قرآن اُهي ئي آهن اهل دوزخ جا

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ

س اي مؤمنو ياد ڪريو نعمتون خدا جيون جي آهن اوهان تي جڏهن قصد ڪيو ڪافرن

الْمُحْسِنِينَ ۝ وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ

نيڪن کي ۽ ڪن چيو ته اسين نصراني آهيون ورتاسون ٻول سندن

فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ

پوءِ ڇڏيائون ڪا نصيحت جنهن جي ڏني وئي ساڻن پوءِ وڌاسون انهن ۾ دشمني ۽ بغض

إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ۝

سڀني ڏينهن قيامت جي ۽ سگهو ئي جزا ڏيندو انکي خدا سبب انهيءَ جي جيڪي ڪندا

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ

اي اهل تورت جا آيو اوهان وٽ رسول محمد مصطفيٰ جو بيان ڪري ٿو اوهان لاءِ گهڻيون ڳالهيون

تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۚ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ

لڪايون ٿي اوهين ڪتاب تورت ۾ ۽ بخش ڪري ٿو گهڻيون تحقيق آيو اوهان وٽ خدا وٽان نور

نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ۝ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ

محمد رسول ۽ قرآن روشن هدايت ڪري ٿو انسان خدا تنهن کي جو تابع ٿئي رضا انهيءَ جي جا

سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَ

واٽون سلامتيءَ جون ۽ ٻاهر ڪري ٿو انکي اونداهيءَ کان طرف نور جي انهيءَ جي حڪم سان

يَهْدِيهِمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا

۽ هدايت ڪري ٿو انکي طرف واٽ سڌيءَ تحقيق ڪافر آهن سي جن جو چيو ته

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا

ته الله معبود اسانجو عيسيٰ پٽ مريم جو آهي چئو ته ڪير مالڪ ملڪ جو سواءِ خدا جي

إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ

جي گهري ته ماري عيسيٰ پٽ مريم جو ۽ ماءُ انجي ۽ جيڪي آهن زمين ۾

جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ

سڀني ۽ خدا لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي ٻنهي جي وچ ۾ خلقي

مَا يَشَآءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ وَ

جيڪي گھري ٿو ۽ خدا ميڙني شين تي قادر آهي ۽ چيو يهودين

النَّصٰرٰى نَحْنُ اَبْنٰٓؤُا اللّٰهِ وَاَحِبَّآؤُهٗ ؕ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ

۽ نصارن ته اسين آهيون اولاد الله جو ۽ محبوب انهيءَ جا چؤ پوءِ ڇو ٿو ڏئي عذاب توهان کي

بِذُنُوْبِكُمْ ؕ بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ

سببان ڏوهن جي بلڪ توهين بشر آهيو انهن مخلوقن مان جن کي پيدا ڪيائين بخشي ٿو جنهن کي گھري ٿو ۽ عذاب ڏئي ٿو

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۫ وَ

جنهن کي گھري ٿو ۽ خدا لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي وچ ۾ انهن ٻنهي جي ۽

اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ۝ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ

ڏانهن انهيءَ جي موٽڻ آهي ۽ اي اهل ڪتاب تحقيق آيو اوهان وٽ رسول اسان جو جو ظاهر ٿو ڪري اوهان لاءِ

عَلٰى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا جَآءَنَا مِنْ بَشِيْرٍ وَّلَا

پٺيان وقت نه هوڻ رسولن جي متان چئو ته نه آيو اسان وٽ ڪو بشارت ڏيندڙ ۽ نه

نَذِيْرٍ ؗ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَشِيْرٌ وَّنَذِيْرٌ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

ڊيڄاريندڙ پوءِ تحقيق آيو اوهان وٽ بشارت ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ۽ الله مٿي هر شيءِ جي

قَدِيْرٌ ۝ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ

قادر آهي ۽ جڏهن چيو موسى قوم پنهنجي کي اي قوم ياد ڪريو نعمتون خدا جون

عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيْكُمْ اَنْۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُمْ مُّلُوْكًا ۖ وَّاٰتٰىكُمْ مَّا

جي اوهان تي آهن جڏهن ڪيائين اوهان مان نبي ۽ ڪيائين اوهان کي بادشاه ملڪ مصر جو ۽ ڏنائين اوهان کي سو

لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝ يٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ

جيڪي نه ڏنائين ڪنهن کي عالمن مان اي قوم داخل ٿيو زمين شام ۾ جا پاڪ آهي

الَّتِيْ كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا

جو داخل ٿيڻ مقدر ڪيو الله اوهان لاءِ ۽ مرمر نه ڏيو پٺ متان پوءِ ٿيندا

خٰسِرِيْنَ ○ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّ فِيْهَا قَوْمًا جَبَّارِيْنَ ۖ وَاِنَّا

ڇيئي وارا ○ چيائون اي موسیٰ تحقيق تنهن ۾ قوم جبارين جي آهي ۽ اسين

لَنْ نَّدْخُلَهَا حَتّٰى يَخْرُجُوْا مِنْهَا ۚ فَاِنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا فَاِنَّا

نه داخل ٿينداسون تنهن ۾ تان جو نڪرن اُن مان پوءِ جي نڪرندا اُن مان ته اسين

دٰخِلُوْنَ ○ قَالَ رَجُلٰنِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمَا

داخل ٿينداسون ○ چيو ٻن مڙسن ڊڄندڙن تنهن مان جي ڊڄندا هوا جن ٻنهي تي خدا نعمت ڪئي هئي

ادْخُلُوْا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ فَاِذَا دَخَلْتُمُوْهُ فَاِنَّكُمْ غٰلِبُوْنَ ۚ وَ

ته داخل ٿيو مٿن جبارن تي دروازي ۾ پوءِ جڏهن داخل ٿيندا پوءِ غالب ٿيندا ۽

عَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ○ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّا لَنْ

مٿي خدا توڪل ڪريو جي مؤمن آهيو ○ چيائون اي موسیٰ ته داخل

نَّدْخُلَهَآ اَبَدًا مَّا دَامُوْا فِيْهَا فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ

ٿينداسون ڪڏهين جيسين جباري هون منجهس شهر پوءِ وڃ تون ۽ خدا تنهنجو پوءِ جنگ ڪريو

اِنَّا هٰهُنَا قٰعِدُوْنَ ○ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ اِلَّا نَفْسِيْ

اسين هت ويٺا آهيون ○ چيو موسیٰ خداوندا آءٌ نه آهيان مالڪ مگر جسم منهنجي

وَاَخِيْ فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ○ قَالَ فَاِنَّهَا

۽ ڀاءُ منهنجي جو پوءِ جدائي ڪر وچ اسان ۽ قوم فاسقن جي ○ چيو خدا پوءِ اُن شهر منهن

مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۚ يَتِيْهُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۚ فَلَا

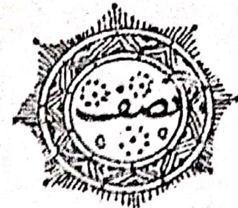
تي حرام آهي اُنن تي چاليهه ورهه ڀٽڪندا منجهه زمين ته جي پوءِ مر

تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ○ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ

ڏک ڪر مٿي قوم فاسقن جي ○ پڙهه اُنن تي خبر پٽن آدم جي جي

بِالْحَقِّ ۘ اِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ

سچي جڏهن صدقو ڪيائون پوءِ قبول ٿو ڪنا هيڪڙي هابيل ۽ نه قبول ٿو ڪنا

ٱلْءَاخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ۝

ٻئي کا قابيل چيو ته ضرور توکي ماريندس. هابيل چيو ته قبول ڪري ٿو خدا صدقو پرهيزگارن جو

لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَىَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِى مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٍ يَدِىَ

جيڪڏهن تو ڪري جي ڊگهو ڪندين منهنجي طرف هٿ پنهنجو ته ماري مونکي ته نه ڊگهو ڪندس هٿ پنهنجي

إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلْعَٰلَمِينَ ۝ إِنِّىٓ أُرِيدُ

توڏانهن ته ڪهان لاءِ. بيشڪ آءٌ ڊڄان ٿو خدا کان جو مالڪ آهي جهانن جو. آءٌ گهران ٿو

أَن تَبُوٓأَ بِإِثْمِى وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلنَّارِ وَذَٰلِكَ

ته کڻين تون منهنجي گناه کي ۽ پنهنجي گناه کي پوءِ ٿئين اهل دوزخ جو ۽ اِها آهي

جَزَٰٓؤُا۟ ٱلظَّٰلِمِينَ ۝ فَطَوَّعَتْ لَهُۥ نَفْسُهُۥ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ

جزاء ڪافرن جي. پوءِ سهل ڪيو ان جي نفس ڪهڻ ڀاءُ پنهنجي کي پوءِ ڪُٺائين

فَأَصْبَحَ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ۝ فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِى ٱلْأَرْضِ

پوءِ ٿيو ٽوٽي وارن مان. پوءِ موڪليو خدا ڪانگ کي جو کوٽي ٿي زمين مين

لِيُرِيَهُۥ كَيْفَ يُوَٰرِى سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يَٰوَيْلَتَىٰٓ أَعَجَزْتُ

ته ڏيکاري ان کي ته ڪيئن لڪائي جنازو ڀاءُ جو. چيائين اي افسوس مون تي ڪيو عاجز ٿيس

أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَٰذَا ٱلْغُرَابِ فَأُوَٰرِىَ سَوْءَةَ أَخِى فَأَصْبَحَ

هان ته ٿيان مثل هن ڪانگ جي پوءِ لڪايان زمين مين ميت ڀاءُ پنهنجي کي پوءِ ٿيو

مِنَ ٱلنَّٰدِمِينَ ۝ مِنْ أَجْلِ ذَٰلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ

پشيمانن مان. انهي سببان فرض ڪيوسون بني اسرائيل تي

أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ نَفْسًۢا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِى ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا

ته جيڪو ڪو ماري ناحق ڪنهن کي ري فساد ڪرڻ زمين مين پوءِ ڄاڻ ڪيائين

قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعًا

ڪُٺو انهان سڀني. ۽ جنهن جيارو ماڻهو ته ڄڻ ڪري جيارو جهان سڀئي

وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ اِنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ

تحقيق آيا اُنوٽ رسول اسان جا ساڻ معجزن پوءِ تحقيق گهڻا اُن منجها

بَعْدَ ذٰلِكَ فِي الْاَرْضِ لَمُسْرِفُوْنَ ۝ اِنَّمَا جَزٰٓؤُا الَّذِيْنَ

پٺيان اُن جي سو نِکي زمين ۾ فساد ڪندڙ آهن ٥ ناهه جزا تن جي جي

يُحَارِبُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ فَسَادًا اَنْ

جنگ ڪن خدا ۽ رسول سان ۽ هلن ٿا زمين ۾ چوري ڪن مگر

يُّقَتَّلُوْٓا اَوْ يُصَلَّبُوْٓا اَوْ تُقَطَّعَ اَيْدِيْهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ مِّنْ خِلَافٍ

ڪُهجن اُنکي يا سوري چاڙهائجن يا وڍجن هٿ ۽ پير اُنجا بند پاسن کان

اَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْاَرْضِ ۚ ذٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي

يا لڏائين اُنکي منجها زمين ۾ اُنجي [illegible] دنيا ۾ ۽ اُن لاءِ

الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْ قَبْلِ اَنْ تَقْدِرُوْا

آخرت ۾ عذاب وڏو مگر جي توبهه ڪن مهندان قادر ٿيڻ کان

عَلَيْهِمْ ۚ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

اُنتي پوءِ ڄاڻو تحقيق خدا مرهيندڙ رحم ڪندڙ آهي اي مؤمنا

اتَّقُوا اللّٰهَ وَابْتَغُوْٓا اِلَيْهِ الْوَسِيْلَةَ وَجَاهِدُوْا فِيْ سَبِيْلِهٖ

بچو خدا کان ۽ طلب ڪريو طرف اُنجي وسيلو ۽ جنگ ڪريو منجهه واٽ اُنجي

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَّا فِي

اُميد آهه ته ڇٽو تحقيق سي جن ڪفر ڪيو جي مالڪ هُون سڀ مال

الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لِيَفْتَدُوْا بِهٖ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ

زمين جي جا ۽ ٻيٽو اُن کان ته فديو ڏين سڀئي کنا عذاب ڏينهن

الْقِيٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ يُرِيْدُوْنَ اَنْ

قيامت جي کان ته نه قبول ٿئي اُنکان ۽ اُن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ ارادو ڪن ته

يَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُم بِخَارِجِينَ مِنْهَا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ

نڪرڻ دوزخ کان ۽ نه نڪرندا اُهي ان منجهان ۽ انهن لاءِ عذاب آهي

مُّقِيمٌ ○ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً

هميشه ۽ چور مرد ۽ چور عورت ڪٽيو انهن جا هٿ بدلو

بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ○ فَمَن تَابَ مِن

ڪسب انهن جي عقوبت آهي خدا کان ۽ الله غالب دانا پوءِ جنهن توبه ڪئي

بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

پڇاڻان ظلم پنهنجي ۽ سڌاريائين عمل پنهنجو پوءِ توبه قبولي خدا انهيءَ جي تحقيق خدا بخشيندڙ

رَّحِيمٌ ○ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

رحم ڪندڙ آهي ڪين ڄاتئي تو ته خدا لاءِ بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي

يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

عذاب ڪري جنهن کي گهري ۽ بخشي جنهن کي گهري ۽ خدا مٿي سڀني شين جي

قَدِيرٌ ○ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي

قادر آهي اي رسول غمگين نه ڪن توکي جيڪي منافق ڊوڙن ٿا ڪفر ۾

الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ

ڪفر ڪندڙن مان جن چيو ايمان آندو سين واتن پنهنجن ۽ نه ايمان آندو دلين سندن

وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا ۛ سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ

۽ يهودين مان جاسوس ڪوڙ جا ٻڌندڙ ٻين ماڻهن جي لاءِ

آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ ۖ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِن بَعْدِ مَوَاضِعِهِ

ٻين يهودين جي جيڪي نه آيا تو وٽ بدلائن ٿا ڪلمات توريت جا پنهنجين جاين کان

يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا

چون ٿا ته جي ڏني وڃي اهو حڪم ته وٺو ۽ جي نه ڏني وڃي ته پاسو ڪريو

وَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ فِتْنَتَهٗ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ط

۽ جهڪي گهري خدا گمراهي انجي ته نه مالڪ ٿيين انلاءِ ڪنا عذاب الله جي ڪو ذرو

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُّطَهِّرَ قُلُوْبَهُمْ ط لَهُمْ فِي

اُهي سي آهين جن لاءِ نه گهريو خدا ته ڪري پاڪ دليون انجيون انلاءِ منجهه

الدُّنْيَا خِزْيٌ ۖ وَّلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ○ سَمّٰعُوْنَ

دنيا خواري آهي ۽ انلاءِ منجهه آخرت عذاب آهي وڏو سڻائين

لِلْكَذِبِ اَكّٰلُوْنَ لِلسُّحْتِ ط فَاِنْ جَآءُوْكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ اَوْ

ڪوڙيون ڳالهيون ۽ کائين حرام جا رشوت آهي پوءِ جي اچن تو وٽ ته حڪم ڪر سان انجي يا

اَعْرِضْ عَنْهُمْ ۚ وَاِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَّضُرُّوْكَ شَيْـًٔا ط وَ

ڇڏي گوشو ڪر انکان ۽ جي گوشو ڪندين انکان ته نه ضرر ڪن توکي ڪو ذرو ۽

اِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ط اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ○

جي حڪم ڪرين ته حڪم ڪر انِ مين سان عدل تحقيق خدا تو محبت رکي عادلن کي

وَكَيْفَ يُحَكِّمُوْنَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرٰىةُ فِيْهَا حُكْمُ اللّٰهِ ثُمَّ

۽ ڪيئن حڪم بڻائين توکان ۽ انِ وٽ توريت آهي جهنين ۾ آهي حڪم خدا جو ماڳ

يَتَوَلَّوْنَ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ط وَمَآ اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ○ اِنَّآ

پوءِ ٿا انکان ڦرن پڄاڻا انجي ۽ نه آهين اُهي مومن تحقيق

اَنْزَلْنَا التَّوْرٰىةَ فِيْهَا هُدًى وَّنُوْرٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّوْنَ

نازل ڪئي آسان توريت جهنين هدايت آهي ۽ نور آهي حڪم ڪن انس نبي

الَّذِيْنَ اَسْلَمُوْا لِلَّذِيْنَ هَادُوْا وَالرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْاَحْبَارُ

جن ڪم ڄاتو خدا کي واسطي يهودن جي ۽ عالمن جي ۽ پيرن جي

بِمَا اسْتُحْفِظُوْا مِنْ كِتٰبِ اللّٰهِ وَكَانُوْا عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ط

سبب ياد ڪرڻ ڪتاب خدا جي ۽ آهين مٿي ان شاهد

فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ ثَمَنًا

پوءِ مَ ڊڄو ماڻھن کان ۽ ڊڄو مون کان ۽ مَ وٺو ساڻ آيتن منھنجي مُلُ

قَلِيْلًا ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ

ٿورڙو ۽ جيڪو نہ حُڪم ڪري ساڻ نازل ڪيل خدا جي پاران تہ پوءِ اُھي ئي ڪافر آھن

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيْهَآ اَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ ۙ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ

۽ فرض ڪيوسون اُنھن تي توريت ۾ ھن تہ جيءُ ڪٽبو ساڻ جيءَ جي ۽ اک عوض اک جي

وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ ۙ

۽ نڪ عوض نڪ جي ۽ ڪن عوض ڪن جي ۽ ڏند عوض ڏند جي

وَالْجُرُوْحَ قِصَاصٌ ؕ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهٗ ؕ وَ

۽ ڦٽن ۾ بہ برابر عوض ڪجي ٿو پوءِ جيڪو عفو ڪري اُنکي تہ مڙھہ اُھو اُن لاءِ ۽

مَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ○ وَ

جيڪو نہ حُڪم ڪري ساڻ اُن جي نازل ڪيل خدا جي تہ اُھي ئي ظالم آھن ۽

قَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ

تابع ڪيوسون اُنھن پٺيان عيسيٰ پٽ مريم جو جو سچو ڪندڙ آھي تن ڪتابن کي

يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ ۪ وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ فِيْهِ هُدًى وَّ

جي ھئا اُنکا اڳ جھڙو توريت ۽ ڏنوسون اُنکي انجيل جنھن ۾ ھدايت ۽

نُوْرٌ ۙ وَّمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَهُدًى

نور آھي ۽ سچو ڪندڙ تہ ڪتابن جو ھئا اُنکا اڳ جھڙو توريت ۽ ھدايت

وَّمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ○ وَلْيَحْكُمْ اَهْلُ الْاِنْجِيْلِ بِمَآ

۽ نصيحت آھي متقين لاءِ ۽ مڙھن حُڪم ڪرن اھل انجيل جو ساڻ تن احڪامن

اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيْهِ ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

جي نازل ڪيا خدا تن ۾ ۽ جيڪو نہ حُڪم ڪري ساڻ نازل ڪيل خدا جي پوءِ اُھي

الْفٰسِقُوْنَ ۝ وَ اَنْزَلْنَاۤ اِلَیْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا

فاسق آهين ۵ ۽ نازل ڪيوسون توڏانهن قرآن سچ سان جو سچو ڪندڙ

لِّمَا بَیْنَ یَدَیْهِ مِنَ الْكِتٰبِ وَ مُهَیْمِنًا عَلَیْهِ فَاحْكُمْ

آهي ان ڪتابن کي جي منهنجي هئا اُن کان ۽ نگهباني ڪندڙ آهي انهن تي ۽ حڪم ڪر

بَیْنَهُمْ بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَ لَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ

وچهه انهن جي ساڻ ان جي جو نازل ڪيو خدا ۽ مر تابع ٿيءُ حرص انهن جي کي ۽ مر ڦر ان کان جيڪي آيو

الْحَقِّ ؕ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَّ مِنْهَاجًا ؕ وَ لَوْ شَآءَ اللّٰهُ

توکي سچ سان هر ڪنهن لاءِ ڪيوسون اوهان مان شريعت ۽ واٽ ۽ جيڪڏهن گهري خدا ته

لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّ لٰكِنْ لِّیَبْلُوَكُمْ فِیْ مَاۤ اٰتٰىكُمْ فَاسْتَبِقُوا

ڪري اوهان کي هڪڙو دين هڪڙي پر آزمائي تو اوهان کي منجهه ان جي ڏنائين جيڪي اوهان کي تو جلدي ڪريو

الْخَیْرٰتِ ؕ اِلَی اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِیْعًا فَیُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِیْهِ

طرف چڱاين جي طرف خدا ڏانهن آهي موٽڻ اوهان سڀني جو پوءِ خبر ڏيندو اوهان کي جنهن ۾

تَخْتَلِفُوْنَ ۝ وَ اَنِ احْكُمْ بَیْنَهُمْ بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَ لَا تَتَّبِعْ

اختلاف ٿا ڪريو ۽ تحقيق حڪم ڪر وچهه انهن جي ساڻ نازل ڪيل خدا جي ۽ مر تابع ٿيءُ

اَهْوَآءَهُمْ وَ احْذَرْهُمْ اَنْ یَّفْتِنُوْكَ عَنْۢ بَعْضِ مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ

حرص انهن جي کي ۽ ڊڄ انهن کان متان ڦيرائين توکي ڪن احڪامن جي موڪليل الله

اِلَیْكَ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ اَنَّمَا یُرِیْدُ اللّٰهُ اَنْ یُّصِیْبَهُمْ بِبَعْضِ

توڏانهن پوءِ جي ڦرندا پوءِ ڄاڻ ته مراد ڪري ٿو خدا مگر ته ڪي سزا ڏي انهن کي ساڻ ڪجهه

ذُنُوْبِهِمْ ؕ وَ اِنَّ كَثِیْرًا مِّنَ النَّاسِ لَفٰسِقُوْنَ ۝ اَفَحُكْمَ

ڪن گناهن جي ۽ تحقيق گهڻا ماڻهو فاسق آهين ڇا پوءِ حڪم

الْجَاهِلِیَّةِ یَبْغُوْنَ ؕ وَ مَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ یُّوْقِنُوْنَ ۝

ڪفر جي طلب ڪن ٿا ۽ ڪير آهي چڱو خدا کان حاڪم واسطي قوم يقين ڪندڙ جي

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُوْدَ وَالنَّصٰرٰۤى اَوْلِيَآءَ

اي مؤمنو مَ وٺو يهودين ۽ نصارن کي دوست پاڻ جو

بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاِنَّهٗ مِنْهُمْ ؕ

پاڻ ۾ دوست آهن هڪ ٻئي جا ۽ جيڪو دوستي ڪندو انهن سان توهان مان ته اهو انهن مان آهي

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۞ فَتَرَى الَّذِيْنَ فِىْ

تحقيق خدا نه هدايت ڪري ٿو قوم ظالمن جي کي پوءِ ڏسين ٿو تون تن کي منجهه

قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يُّسَارِعُوْنَ فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشٰۤى اَنْ تُصِيْبَنَا

قلبن جنهن جي مرض آهي جلدي ڪن منجهن دوستي انهي جي چون ٿا ته ڊڄون ٿا متان اسان کي پهچي

دَآئِرَةٌ ؕ فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِىَ بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ

ڏڪار پوءِ اوڏو آهي خدا جيئن ڪري سوڪارو مؤمنن جي ۽ غلبو پاڻ وٽان

فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَاۤ اَسَرُّوْا فِىْۤ اَنْفُسِهِمْ نٰدِمِيْنَ ۞ وَيَقُوْلُ

پوءِ ٿين مٿي ان ڳالهه جا جيڪي منجهه نفسن پنهنجن لڪايائون پشيمان ۽ چوندا

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَهٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ

جن ايمان آندو ته هي منافق سي آهن جي قسم کڻندا هئا ساڻ خدا جي وڏا قسم پاڻ

اِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ؕ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ۞ يٰۤاَيُّهَا

ته اسين توهان سان هئون ضايع ٿيا عمل انهن جا پوءِ ٿيا ڇيڙي وارا ٥ اي

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ فَسَوْفَ يَاْتِى اللّٰهُ

مؤمنو جيڪي مرتد ٿيا ان منجهان ڪنارو دين کان پوءِ سگهو آڻيندو خدا

بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗۤ ۙ اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٍ عَلَى

جماعت جن جي صدق سان دوستي ڪري ٿو ۽ اهي دوست خدا کي محبوب آهن خدا جا نرم دل آهن مؤمنن تي ۽ ڏاڍي دل

الْكٰفِرِيْنَ ۫ يُجَاهِدُوْنَ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ لَوْمَةَ

مٿي ڪافرن جنگ ڪن منجهه واٽ خدا جي ۽ نه ڊڄن

ثلثة

لَآئِمٍ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ○

ڪوارَ ڪندڙن جي ڪانءِ نه ڊڄندا، اهو خدا جي بخشش آهي ڏئي ٿو جنهن کي گهري ۽ الله ڪشادي وارو ڄاڻندڙ آهي

اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ

۵ ناهِ دوست اوهان جو مگر خدا ۽ رسول انجو ۽ مؤمن جي پڙهن

الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رٰكِعُوْنَ ○ وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ

نماز ۽ ڏين زڪوٰة ۽ اُهي نياز ڪن ۽ جو دوستي رکي الله

وَرَسُوْلَهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ○

۽ رسول کي ۽ مؤمنن کي پوءِ تحقيق لشڪر خدا جو غالب آهي

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَكُمْ هُزُوًا

۵ اي مؤمنؤ م وٺو تنهنکي جن ورتو دين اوهان جي چٿر

وَّلَعِبًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَآءَ

۽ راند ڪري کنا اهل ڪتاب جي مهنجي اڳين ۽ کنا ڪافرن دوست ڪري

وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ○ وَاِذَا نَادَيْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ

۽ ڊڄو خدا کان جي آهيو مؤمن ۵ ۽ جڏهن بانگ ڏيو نماز جي

اتَّخَذُوْهَا هُزُوًا وَّلَعِبًا ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُوْنَ ○

تڏهن وٺن تنهنکي چٿر ۽ راند ڪري سبب هن جيئن اُهي قوم نٿا ڄاڻن

قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَنْقِمُوْنَ مِنَّآ اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَ

چئو اي اهل تورات ته ڇا ڪري ٿا بغض رکو ڪنا اسان مگر ايمان آندو اسان اهو ساڻ الله

مَآ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ وَاَنَّ اَكْثَرَكُمْ فٰسِقُوْنَ ○

۽ ساڻ ته جيڪي نازل ٿيو اسان ڏانهن ۽ جيڪي نازل ٿيا اڳ مهنجي اسان کا ۽ تحقيق گهڻا اوهان مان ناسق آهين

قُلْ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكَ مَثُوْبَةً عِنْدَ اللّٰهِ مَنْ لَّعَنَهُ

چئو ڪي خبر ڏيان اوهان کي ته ڏور بڇڙو اُن منجها اُن ۾ جزا جي خدا وٽ سو اهو ته ڦٽڪار ڪئي

اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيْرَ

خُدا ۽ ڏمرُ ڪيو انهيءَ تي ۽ ڪيائين انهن مان ڀولڙا ۽ سوئر

وَعَبَدَ الطَّاغُوْتَ ۭ اُولٰۗىِٕكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ عَنْ سَوَاۗءِ

۽ عابد بُتن جا اُهي جماعت منزل ۾ بڇڙي ۽ گمراه اُهي واٽ کان

السَّبِيْلِ ۝ وَاِذَا جَاۗءُوْكُمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا وَقَدْ دَّخَلُوْا بِالْكُفْرِ

سنئين ۽ جڏهن اچن اوهان وٽ چون ايمان آندوسون ۽ تحقيق داخل ٿيا منجهس ڪفر سان

وَهُمْ قَدْ خَرَجُوْا بِهٖ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا كَانُوْا يَكْتُمُوْنَ ۝

نڪتا ساڻ ڪفر ۽ اُهي نڪرن ساڻ ڪفر ۽ الله ڄاڻي ٿو سو جيڪي لڪائيندا هئا

وَتَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُوْنَ فِي الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

۽ ڏسين ٿو گهڻن انهن مان جي جلدي ڪن گناه ۾ ۽ ظلم ۾

وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۭ لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ لَوْلَا يَنْهٰىهُمُ

۽ کائڻ حرام جي ۾ البت مٺو ڪم ٿا ڪن ڇو نٿا منع ڪن انهن کي

الرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۭ

عالم ۽ پير ڳالهائڻ کان ڪوڙ جي ۽ کائڻ حرام جي

لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُوْلَةٌ ۭ

البت مٺو ڪم ٿا ڪن اُهي عالم ۽ چيو يهودين ته هٿ خدا جو ٻڌل آهي

غُلَّتْ اَيْدِيْهِمْ وَلُعِنُوْا بِمَا قَالُوْا ۘ بَلْ يَدٰهُ مَبْسُوْطَتٰنِ ۙ

شال ٻڌجن هٿ انهن جا ۽ لعنت ٿيو سبب انهيءَ جي چيائون بلڪ هٿ خدا جا کليل آهن

يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاۗءُ ۭ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

خرچ ڪري جيئن گهري ۽ زياده ڪندو گهڻن کي انهن مان سو جو نازل ٿيو تو ڏي

مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۭ وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ

ڪنا رب تنهنجي سرڪشي ۽ ڪفر ۽ وڌي سون وچ انهن جي عداوت

وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ؕ كُلَّمَآ اَوْقَدُوْا نَارًا لِّلْحَرْبِ

۽ دشمني سڀني ڏينهن قيامت جي. جڏهن ٻارڻ چيائون جنگ جي

اَطْفَاَهَا اللّٰهُ وَيَسْعَوْنَ فِى الْاَرْضِ فَسَادًا ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ

اُجهائي انکي خدا ۽ سعيو ڪن ٿا زمين ۾ فساد جو ۽ خدا نه ٿو دوست رکي

الْمُفْسِدِيْنَ ۝ وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتٰبِ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا

فسادڪندڙن کي ۽ جي هوندا اهل تورات جا ايمان آڻين ۽ ڊڄن خدا کان ته لاهيون

عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنٰهُمْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ۝ وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا

اُن کان مٿا يون سندن ۽ داخل ڪريون انکي بهشتن ۾ ۽ جي هوند قائم ڪن

التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِّنْ رَّبِّهِمْ لَاَكَلُوْا

توراة ۽ انجيل کي ۽ جيڪي نازل ٿيو طرف انجي رب کنا ته هوند کائين

مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ ؕ مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ؕ

کنا طرفنا آسمان جي ۽ کنا طرف زمين جي پيرن کشادو جي انمان جماعت عادل آهين

وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ سَآءَ مَا يَعْمَلُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ بَلِّغْ مَآ

۽ گهڻا انمان مٺا عمل ڪن ٿا — اي رسول رسائڻ سو قرآن

اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ؕ وَاِنْ لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسٰلَتَهٗ ؕ

جو نازل ٿيو تو تي کنا رب تنهنجي ۽ جي نه ڪندين ته نه رسائين تو پيغام خدا جا

وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ

۽ الله پناه ۾ رکندو توکي کنا ايذاء ڪافرن جي تحقيق خدا نه هدايت ڪري قوم

الْكٰفِرِيْنَ ۝ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَسْتُمْ عَلٰى شَيْءٍ حَتّٰى تُقِيْمُوا

ڪافرن جي کي چئو اي اهل ڪتاب جا نه آهيو ڪنهن شيءِ تي تان جان قائم ڪريو

التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ وَلَيَزِيْدَنَّ

توراة ۽ انجيل کي ۽ جيڪي نازل ٿيو انهي ڪتاب اهجي ۽ زياده ڪري

كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۚ فَلَا

گھڻن کي اُن مان سو قرآن جو نازل ٿيو تو ڏي ربّ تنهنجي کان سرڪشي ۽ ڪفر ۾ پوءِ مَر

تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا

ڏُک ڪر قوم تي جماعت ڪافرن جي ۔ تحقيق سڀ جن ايمان آندو ۽ جي يهودي ٿيا

وَالصّٰبِئُونَ وَالنَّصٰرٰى مَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ

۽ بي دين ۽ نصراني جيڪو ڪو سهندو ايمان خدا تي ۽ ڏينهن قيامت جي تي ۽

عَمِلَ صٰلِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ لَقَدْ

عمل ڪيائين چڱا پوءِ نه آهي خوف انهن تي ۽ نه اهي غمناڪ ٿيندا ۔ تحقيق

أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَآءِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۖ كُلَّمَا

ورتاسون پڪو انجام اولاد يعقوب جي کان ۽ موڪلياسون انهن ڏانهن رسول جڏهن جڏهن

جَآءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوٰى أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا

آيو انهن وٽ رسول ساڻ انهي حڪم جي جو نه وڻيو جيئن انهن کي ڪن کي ڪوڙو سمجھيائون ۽ ڪن کي

يَقْتُلُونَ ۝ وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا ثُمَّ

ڪُٺائون ۔ ۽ گمان ڪيائون ته نه ٿيندو عذاب انهن کي پوءِ انڌا ۽ ٻوڙا ٿيا پوءِ

تَابَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِّنْهُمْ ۚ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا

موٽيو خدا انهن تي ساڻ توبه پوءِ انڌا ۽ ٻوڙا ٿيا گھڻا انهن مان ۽ خدا ڏسندڙ آهي

يَعْمَلُونَ ۝ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ

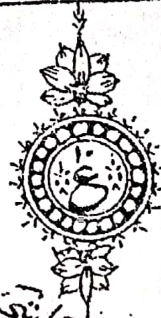
عمل انهن جا ۔ تحقيق ڪافر ٿيا سي جن چيو تحقيق خدا اهو عيسىٰ پٽ

مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ يٰبَنِي إِسْرَآءِيلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّي وَ

مريم جو ۽ چيو عيسىٰ اي اولاد يعقوب جا عبادت ڪريو خدا جي جو مالڪ منهنجو ۽

رَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ

اوهان جو ۔ جيڪو شرڪ ڪندو خدا سان ته تحقيق حرام ڪيو آهي خدا انهي تي بهشت

عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ۝ لُعِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

ڪنا سنئي واٽ ترڙ ٿل ٿيا جي ڪافر ٿيا ڪنا اولاد يعقوب جي

عَلٰى لِسَانِ دَاوٗدَ وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۭ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا

مٿي زبان داؤد ۽ عيسىٰ پٽ مريم جي ۾ لعنت اِهو سبب انهيءَ جي ته نافرماني ڪندا هئا

وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ۝ كَانُوْا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُّنْكَرٍ فَعَلُوْهُ

۽ حد لنگهيندا هئا هوءَ نه جهليندا ڪندا ڪناهن ڪندا هو اهڙي

لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ۝ تَرٰى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ

البت مندا ڪم ٿا ڪن اُهي ڏسين ٿو تون گهڻن اُن مان ٿا دوستي رکن

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ اَنْفُسُهُمْ اَنْ سَخِطَ

ڪافرن سان مندو آهي سو ڪم جو مهندِ ڪيو جسن انهن جي تحقيق ڏمر ڪيو آهي

اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ۝ وَلَوْ كَانُوْا يُؤْمِنُوْنَ

خدا انهن تي ۽ منجهه عذاب اُهي هميشه هوندا ۽ جي هوندا ايمان آڻيندڙ

بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوْهُمْ اَوْلِيَاۗءَ وَلٰكِنَّ

سان خدا ۽ نبي ۽ جيڪي نازل ٿيو اُن ڏانهن نه ٿون ڪافرن کي دوست پر

كَثِيْرًا مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ۝ لَتَجِدَنَّ اَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً

گهڻا اُن منجهان فاسق آهن ڏسين ٿو تون ڏاڍا سخت دشمن

لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الْيَهُوْدَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۚ وَلَتَجِدَنَّ اَقْرَبَهُمْ

مؤمنن جا يهودي آهن ۽ سي جي مشرڪ ٿيا ۽ ڏسندين ويجها

مَّوَدَّةً لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّا نَصٰرٰى ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّ

دوستيءَ مؤمنن جا سي جن چيو آهي نصارا آهيون ۽ دوستي سبب جن

مِنْهُمْ قِسِّيْسِيْنَ وَرُهْبَانًا وَّاَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ۝

جن منجهان عالم ۽ عابد آهن ۽ اُهي نصراني نه هٺ ڪن حق کان

وَمَأْوٰىهُ النَّارُ ۭ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ۝ لَقَدْ كَفَرَ

۽ جاءِ انهيءَ دوزخ آهي ۽ ناهي ظالمن کي ڪو ڇڏائيندڙ ۝ تحقيق ڪافر ٿيا

الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّآ اِلٰهٌ

نصارا جن چيو ته خدا ٽيون آهي ٽن منجها ۽ ناهي الله کو معبود مگر الله

وَّاحِدٌ ۭ وَاِنْ لَّمْ يَنْتَهُوْا عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِيْنَ

هيڪڙو ۽ جي نه جهل ڪندا اوءِ انهيءَ ڳالهه کان ته البت رسندو تن کي جن

كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ اِلَى اللّٰهِ وَ

ڪفر ڪيو انهن منجها عذاب ڏکوئيندڙ ڪيئن نٿا توبهه ڪن خدا ڏانهن ۽

يَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ مَا الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ

مرهه گهرن انهيءَ کان ۽ خدا مرهيندڙ ۽ رحم ڪندڙ آهي ۔ ناهي عيسى پٽ مريم جو

اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۭ وَاُمُّهٗ صِدِّيْقَةٌ ۭ

مگر پيغمبر خدا جو تحقيق لنگهيا مهنداِن کان رسول گهڻا ۽ ماءُ انهيءَ سچي باني خدا جي

كَانَا يَاْكُلٰنِ الطَّعَامَ ۭ اُنْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ

هوا کائيندا طعام ۽ ڪيئن ٿا بيان خدا نهار تون ته ڪيئن ظاهر ڪريون ٿا انهن لاءِ معجزا ۽ پوءِ

انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ۝ قُلْ اَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا

نهار ته ڪيئن ٿا ڦرن اوءِ ۔ چئو ڪيئن ٿا بندگي ڪريو سواءِ خدا جي تن بتن کي

لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ۭ وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝

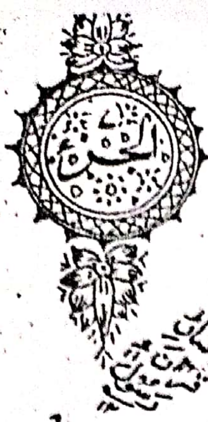
جي نه آهن مالڪ ضرر ۽ نفعي اوهان جي ۽ خدا اوهي هو ۽ جو ٻڌندڙ ۽ دانا

قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوْٓا

چئو اي اهل تورات جا حد لنگهو ڪريو دين پنهنجي ۾ سواءِ ڪوڙي ڳالهين ۽ م تابع ٿيو

اَهْوَاۗءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوْا كَثِيْرًا وَّضَلُّوْا

حرص قوم جي کي جي گمراه ٿيا مهند ۽ گمراهه ڪيائون گهڻن کي ۽ گم ٿيا

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنَهُمْ

۽ جڏهن ٻڌن ٿا قرآن کي جو نازل ڪيو آسان رسول تي ته ڏسين اکيون انهن جون

تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا

ٽڙ ٻلڻ ڪنا هنجن سبب تنهجي سڃاتاءِ حق کي چون ٿا اي رب اسان جا ايمان آندو

فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۝ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا

پوءِ لکاءِ اسان کي ساڻ شاهدي ڏيندڙن ۽ ڪهڙو ٿيو آهي اسان کي جو نه ايمان آڻيون ساڻ خدا جي ۽ ان

جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَن يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ

جو آيو اسان کي ڪنان حق ۽ طمع ڪريون ٿا ته داخل ڪندو اسان کي رب اسان جو ساڻ جماعت

الصَّالِحِينَ ۝ فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن

صالحن جي پوءِ جزا ڏنئون انهن کي خدا سبب تنهجي جو چياءِ جنت جاري ٿين ٿيون

تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۝

هيٺان جنهجي نهرون هميشه هوندا انهن ۾ ۽ اهو ثواب نيڪن جو

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝

۽ جن ڪفر ڪيو ۽ ڪوڙو سمجهيا ساڻ معجزن اسان جي اهي صاحب دوزخ جا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ

اي مؤمنو مه حرام ڪريو جيڪي حلال ڪيا خدا ان لاءِ

وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۝ وَكُلُوا مِمَّا

۽ مه حد لنگهو تحقيق خدا نه دوست رکي حد لنگهيندڙن کي ۽ کائو ڪنان ان جي جيڪي

رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ

ڏنو انهن کي خدا حلال پاڪ ۽ ڊڄو خدا کان جنهن خدا سان ان

مُؤْمِنُونَ ۝ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن

ايمان آندو ۽ نه وٺي انهن کي خدا ساڻ اوچتي سنهه اهي پر

يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُّمُ الْاَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهٗٓ اِطْعَامُ عَشَرَةِ

وَٺُنڊُو انهي ساڳ تصديق ڪيل سنه اهِي پوءِ ڪفارة انجي اِهو ڪاڌاڻ ڏهن

مَسٰكِيْنَ مِنْ اَوْسَطِ مَا تُطْعِمُوْنَ اَهْلِيْكُمْ اَوْ كِسْوَتُهُمْ اَوْ

مسڪينن کي کاڌو جيتري طعام جهڙو کاڌو آهي گهرن مان جيڪي ڪپڙا ڏهن يا

تَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ ۭ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ ۭ ذٰلِكَ

آزاد ڪرڻ گولو پوءِ جي نه سگهي ٿي تول تڏهن ڏاڙا رکي ٽي ڏينهن اِهي

كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا حَلَفْتُمْ ۭ وَاحْفَظُوْٓا اَيْمَانَكُمْ ۭ كَذٰلِكَ

ڪفارة اِهو سهن اهجن جيا جڏهن سنه ٻجهو ۽ نگهباني ڪريو سهن جي اهڙي طرح

يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

ظاهر ڪري خدا انلاءِ معجزا ماڻ آئي شڪر ڪريو اي

اٰمَنُوْٓا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ

مومنا ناهه شراب ۽ جوا ۽ بت ۽ فال تيرن جا مگر پليتائي اِهو ڪنا

عَمَلِ الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝ اِنَّمَا يُرِيْدُ

ڪم شيطان جي پوءِ ڏور ٿيو ماڻ آئي ڇٽو نه ارادو ڪري

الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّوْقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاۗءَ فِي الْخَمْرِ

شيطان مگر جيئن دشمني وجهي انهن ۽ بغض منجها شراب

وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ

۽ جوا ۽ جهلي انهي ڪنا ياد ڪرڻ خدا جي ۽ ڪنا نماز پوءِ بس ڪريو

مُّنْتَهُوْنَ ۝ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاحْذَرُوْا

شراب کان ۽ چيو ڪريو خدا ۽ رسول جو ۽ بچو خمر کان

فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا عَلٰي رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۝

پوءِ جي ڦرندا پوءِ ڄاڻو ته ناهه رسول تي مگر رسائڻ پڌرو

ترهيا

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا

ناهِ مٿي مؤمنن جي ڏسهيا ۽ عمل ڪيائون صالح گناهُ منجهه جيڪو کاڌائون

إِذَا مَا اتَّقَوا وَّآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوا وَّآمَنُوا ثُمَّ

جڏهن ڊڄندا شراب کان ۽ وسهندا ۽ عمل ڪندا موچارا پوءِ ڊڄندا سين حرام کان ۽ وسهندا

اتَّقَوا وَّأَحْسَنُوا ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

پوءِ ڊڄندا حرام کان ۽ موچارا عمل ڪندا ۽ الله گهُرندو آهي موچارائي ڪندڙن کي ۝ اي مؤمنا

لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ

توهان جي آزمائي خدا ساڻ ڪجهه نول ڪنا شڪار جي جن منجهه لشڪر رهن انکي هٿ نيزا انهن جا

لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ

ته ڄاڻي خدا ته ڪير ڊڄي خدا کان بن ڏٺي پوءِ جيڪو ظلم ڪري ڪهي شڪار حرم جا پٺيان انهيءَ

فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَ

ته ان کي آهي عذاب ڏکوئيندڙ ۝ اي مؤمنا م ڪُهو شڪار کي

أَنتُمْ حُرُمٌ ۚ وَمَن قَتَلَهُ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ

اوهين احرام وارا ۽ جيڪو ڪهي انکي ان منجها ڄاڻي ۝ ته ڏن انهيءَ مثل جهڙو جيڪو ڪُٺائي

مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ

ڪنا چوپاين جي ته ٺهرائيندا انکي ٻه عادل ان منجها جيڪي هديو وڃي رسائيندا منجهه ڪعبي

أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسَاكِينَ أَوْ عَدْلُ ذَٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوقَ

جيڪي ڪفارت ڏيندا قوت ڪن مسڪينن جو جيڪي برابر انهن روزا ته ڪندا ته مزت چکي

وَبَالَ أَمْرِهِ ۗ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ ۚ وَمَنْ عَادَ فَيَنتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ

عقوبت ڪم انهيءَ جي جيڪو بخشيو خدا جيڪي گذريو ۽ جيڪو وري شڪار ڪندو ته عقوبت ڪندو خدا انکي

وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ۝ أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ

۽ الله غالب صاحب عقوبت جو آهي حلال ٿيا اوهانکي شڪار دريا جو ۽ اجهلار ٿيل دريا جو

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ

اوهان جي نفعي لاءِ ۽ مسافرن لاءِ ۽ حرام ڪيو ويو اوهان تي شڪار خشڪيءَ جو جيستائين

حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ○ جَعَلَ اللَّهُ

احرام ۾ ۽ ڊڄو خدا کان طرف جنهن جي اٿاريا ويندا ڪيو خدا

الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ

ڪعبو جو گهر آهي تعظيم وارو اڏيل جاءِ عبادت ماڻهن جي لاءِ ۽ مهينو تعظيم وارو ۽ حج جو قرباني

وَالْقَلَائِدَ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ

۽ حرم جا ٻڌل ٻڪرا عزت وارا ۽ هي تنهن لاءِ ته ڄاڻو تحقيق خدا ڄاڻي ٿو جيڪي منجهه آسمانن ۽

مَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ○ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ

۽ زمين ۾ آهي ۽ تحقيق خدا سڀني شين کي ڄاڻندڙ آهي ڄاڻو تحقيق خدا

شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ○ مَا عَلَى الرَّسُولِ

ڏاڍي عذاب وارو آهي ۽ تحقيق خدا مهربان ۽ بخشيندڙ آهي ناهي مٿي رسول

إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ○ قُل لَّا

مگر رسائڻ دين جو ۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪي ظاهر ڪريو ٿا ۽ جيڪي لڪايو ٿا چئو ناهي

يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا

برابر حرام ۽ پليت ۽ حلال پاڪ جيتوڻيڪ وڻي توکي گهڻو حرام پوءِ ڊڄو خدا

اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ○ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

کان اي صاحب دانائي جا ته من اوهين ڇٽو س٥ اي مومنو

لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا

م پڇو ڪنن شين بابت جي ظاهر ڪيون وڃن اوهان لاءِ ته اوهان کي ڏکيو لڳي ۽ جيڪڏهن پڇندا انهن کان

حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ

وقت نازل ٿيڻ قرآن جي ظاهر ڪيون وينديون اوهان لاءِ بخش ڪيو خدا انهن کان ۽ الله مهربان بخشيندڙ

س٥ [illegible]

حَلِيمٌ ۝ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ

بُردبار آهي ۝ تحقيق پڇيا هُئا اُن کي قوم توهان کان اڳ پوءِ ٿيا اُن سببان ڪافر

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِن بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا

۝ نه حرام ڪيو آهي خدا ڪو جانور اُهو جو ٿئي بحيره نڪي سائبه نڪي وصيلة نڪي

حَامٍ وَلَٰكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ

حام پر ڪافر ٻڌن خدا تي ڪوڙ

وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ

۽ گهڻا اُنهن مان عقل نٿا رکن ۽ جڏهن چئجي اُنهن کي ته اچو طرف تهِ جو نازل ڪيو

اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۚ أَوَ

خدا طرف رسول جي چون ڪافي آهي اسان کي سو جنهن تي ڏٺوسون جهڙي ماءِ پين کي

لَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ۝ يَا أَيُّهَا

جيتوڻيڪ ماءِ پيءُ اُنهن جا نه ڄاڻن ڪجهه ۽ نه واٽ ڏسن ۝ ع اي

الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ ۖ لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ ۚ

مؤمنا لازم آهي توهان تي جان اوهان جا نه ضرر ڪري اوهان کي جيڪو گمراهه ٿيو جڏهن هدايت وارا ٿيا

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

طرف خدا جي موٽڻ آهي سڀني جو پوءِ خبر ڏيندو اوهان کي ساڻ عملن اوهان جي

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ

۝ اي مؤمنا شاهدي ڪرڻ وچ اوهان جي جڏهن ڏسي ڪنهن اوهان مان

الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ آخَرَانِ

موت جڏهن وصيت ڪري ٻن عادلن کي اوهان مان يا ٻيا سواءِ

مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُم مُّصِيبَةُ

ذات اوهان جي جڏهن آهيو مسافر اوهان زمين ۾ پوءِ پهچي اوهان کي موت

الْمَوْتِ ۚ تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلٰوةِ فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ إِنِ

جهلي ايندا شاهدن کي ٻنهي کي نماز کان پوءِ پوءِ قسم کڻندا ساڻ خدا جي

ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهٖ ثَمَنًا وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۙ وَلَا نَكْتُمُ

شڪ ڪندا ته نه وٺنداسين قسم مُل ڪي جيتوڻيڪ هجي قريب اسان جو ۽ نه لڪائينداسين

شَهَادَةَ اللّٰهِ إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ الْاٰثِمِينَ ۝ فَإِنْ عُثِرَ عَلٰٓى أَنَّهُمَا

شاهدي خدا جي اسين ان وقت گنهگارن مان هونداسين ۵ پوءِ جيڪڏهن ظاهر ٿئي ته اهي ٻئي شاهد

اسْتَحَقَّآ إِثْمًا فَاٰخَرٰنِ يَقُومٰنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ

وصيت ۾ ڪوڙ ڪري گناهه جا مستحق ٿيا ته ٻيا ٻه ٻيهندا بجاءِ انهن جي ڪنهن وارثن مان جن کي ڏني

عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيٰنِ فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَآ أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا

ڏني هئي ٻنهي پوءِ قسم کڻندا ساڻ خدا ته شاهدي اسان جي سچي آهي ڪنهن شاهدن

وَمَا اعْتَدَيْنَآ ۖ إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِينَ ۝ ذٰلِكَ أَدْنٰىٓ أَنْ

۽ نه ظلم ڪيو آهي اسان شاهدي ۾ اسين ان وقت ظالمن مان هونداسين ۵ هي سنئون طريقو آهي ته

يَّأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلٰى وَجْهِهَآ أَوْ يَخَافُوٓا أَنْ تُرَدَّ أَيْمٰنٌۢ

ڏيندا شاهدي سچي برابر يا ڊڄندا ته متان ورائجن سندن قسم وارثن

بَعْدَ أَيْمٰنِهِمْ ۗ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاسْمَعُوا ۗ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي

ٻنهي کان سندن شاهدن جي ۽ ڊڄو خدا کان ۽ ٻڌو حڪم خدا جو ۽ الله نه هدايت ڪري ٿو

الْقَوْمَ الْفٰسِقِينَ ۝ يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَآ

جماعت فاسقن جي کي ۵ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو خدا رسولن کي پوءِ چوندو خدا ڇا

أُجِبْتُمْ ۖ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۝ إِذْ قَالَ

جواب ڏنو توهان کي امتن چوندا نه آهي علم اسان کي تحقيق تون آهين ڄاڻندڙ غيب جو ۵ جڏهن

اللّٰهُ يٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلٰى وَالِدَتِكَ

چيو خدا اي عيسىٰ پٽ مريم جا ياد ڪر نعمت منهنجي جا اُها تو تي ۽ منهنجي ماءُ تنهنجي

إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ

جڏهن همراهي ڪيم مون توکي ساڻ جبرئيل جي ڳالهائين تو ماڻهن پينگهي مين

وَكَهْلًا ۖ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ

۽ پوڙهو ڪري ڳالهائين ۽ ياد ڪر جڏهن سيکاريم توکي لوح محفوظ احڪام ۽ توريت ۽ انجيل

وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا

۽ جڏهن خلقين ٿي گنا مٽي صورت پکي جي ساڻ امر منهجي پوءِ روح ڦوڪين ٿو ان ۾

فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي ۖ وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي

پوءِ ٿي پيدا ٿئي پکي ساڻ امر منهجي ۽ شفا ڏيندين ٿي انڌن ۽ ڪوڙهين کي ساڻ اذن منهجي

وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنكَ

۽ جڏهن ڪڍندين ٿي تون مُوا قبرن منجها ساڻ امر منهجي ۽ جڏهن جهليو مون اولاد يعقوب جي کي تو کان

إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا

جڏهن آندئون انهن کي معجزا پوءِ چيو ڪافرن انهن منجها ته ناهي هي مگر

سِحْرٌ مُّبِينٌ ○ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي

ساحر پڌرو ۽ جڏهن امر ڪيم حوارين کي ته وسهو مون کي

وَبِرَسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ○ إِذْ قَالَ

۽ رسول منهجي کي چيائون وسهيا سون ۽ شاهد ٿي يا عيسى اسين مسلمان آهيون جڏهن چيو

الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ

حوارين اي عيسى پٽ مريم جا ڇا سگهي ٿو رب تنهجو ته

يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِّنَ السَّمَاءِ ۖ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِن كُنتُم

نازل ڪري اسان تي خوانچو آسمان کان چيائين ڊڄو خدا کان مطلب ڪرڻ معجزن جي

مُّؤْمِنِينَ ○ قَالُوا نُرِيدُ أَن نَّأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا

آهيو مؤمن چيائون ته اسين چاهيون ٿا کائون ان مان ۽ تسڪين ٿين قلب اسان جا

وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ۝

۽ ڄاڻون ته بيشڪ سچ چيو تو اسان سان ۽ ٿيون انهيءَ تي شاهد يعني عيسى

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ

چيو عيسى پٽ مريم جي اي رب اسان جا نازل ڪر اسان تي خوانچو ڪنا

السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ

آسمان ته ٿئي ان ڏينهن عيد اسان لاءِ پهرين ۽ پوئين لاءِ ۽ هجي معجزو تنهنجو

وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۝ قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ

۽ رزق ڏي اسان کي ۽ تون ڀلو رازق آهين چيو خدا نازل ڪندس خوانچو اوهان تي

فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ

پوءِ جيڪو ڪفر ڪندو ان کان پوءِ اوهان مان ته عذاب ڪندس ان کي اهڙو جهڙو نه ڪندس

أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ۝ وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنْتَ

ڪنهن هيڪڙي کي عالمن منجهان ۽ جڏهن چيو خدا اي عيسى پٽ مريم جا ڇا تو

قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ قَالَ

چيو ماڻهن کي ته وٺو مون کي ۽ ماءُ منهنجي کي الله ڪري سواءِ خدا جي چيائين

سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ ۚ إِنْ كُنْتُ

پاڪائي آهي توکي نه آهي لائق مون کي چوڻ ڳالهه ڪوڙي ناحق جي جيڪڏهن مون اهي

قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ

ڳالهيون چيون هونديون ته تو جاتيون هونديون تون ڄاڻين جيڪي اندر مين منهنجي ۽ نه ڄاڻان آءٌ جيڪي اندر تنهنجي

إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۝ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ

تحقيق تون ڄاڻندڙ آهين غيب جو نه چيم انهن کي مگر جيڪي امر ڪيئي تو مون کي

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ

ته عبادت ڪيو خدا جي جو مالڪ منهنجو ۽ اوهان جو ۽ هئس انهن تي شاهد جيستائين هئس

توفيتني

فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنْتَ عَلَىٰ

اُنهن ۾ پوءِ جڏهن ڪيئن مون کي هوندِ تون نگهبان انن تي ۽ تون مٿي

كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ○ إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۖ وَإِنْ تَغْفِرْ

مڙني ڳالهين شاهد آهين جي عذاب ڪرين تن کي ته اُهي بانها تنهنجا ۽ جي بخشين

لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ○ قَالَ اللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ

تن کي تون غالب ۽ دانا آهين چيو خدا هي ڏينهن آهي نفعو ڪندو

الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

سچن کي سچ انجو انن لاءِ بهشت آهن جاري ٿين هيٺان جن جي نهرون

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ

هميشه هوندا انهن ۾ راضي ٿيو خدا انکان ۽ راضي ٿيندا اُو خدا کان

ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ○ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ

هي آهي ڇوٽڪو وڏو خدا لاءِ آهي بادشاهي آسمانن ۽

الْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ○

زمين جي ۽ جيڪي آهي تن ۾ ۽ اُو مٿي مڙني ڳالهين قادر آهي

سُورَةُ الْأَنْعَامِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَخَمْسٌ وَسِتُّونَ آيَةً

سورة انعام نازل ٿي مڪي ۾ هڪ سو پنجهٺ آيتون آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ○

ساڻ نالي خدا جي جو ٻهڄ ڏيندڙ ۽ رحم ڪندڙ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ

حمد آهي خدا کي جنهن خلقيو آسمانن ۽ زمين کي ۽ پيدا ڪيائين اونداهيون

وَالنُّورَ ۖ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ○ هُوَ الَّذِي

۽ نور پوءِ ڪافر ساڻ رب پنهنجي شرڪ ڪن اُو الله سو آهي جنهن

خَلَقَكُمْ مِّنْ طِيْنٍ ثُمَّ قَضٰٓى اَجَلًا ؕ وَاَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهٗ ثُمَّ

خلقيو اَنکي مٽيءَ مان پوءِ پيدا ڪيائين موت کي ۽ موت سڀڪنهن لاءِ مقرر آهي خدا وٽ پوءِ

اَنْتُمْ تَمْتَرُوْنَ ۝ وَهُوَ اللّٰهُ فِى السَّمٰوٰتِ وَفِى الْاَرْضِ ؕ يَعْلَمُ

اِي ڪوه تا شڪ ڪريو اِنهن ۾ ۽ خدا پاڪ منجهه آهين منجهه زمين آهي تو ڄاڻي

سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُوْنَ ۝ وَمَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ

ڳجهه اَندر ۽ ٻاهر آهيجو ۽ تو ڄاڻي ڪم آهيجا ۽ نه اچي ٿي اِنکي ڪا آيت

مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ۝ فَقَدْ كَذَّبُوْا

ڪنا معجزن خدا جي مگر اُو ۽ ڪر اُنکان تا پوڙهين پوءِ تحقيق ڪوڙو ڪيهائون

بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ؕ فَسَوْفَ يَاْتِيْهِمْ اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ

سا قرآن جڏه آيو اُنوٽ پوءِ سگهو ملندي اُنکي خبر اُنهي سان جه تا چٿرون ڪن

اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ مَّكَّنّٰهُمْ فِى الْاَرْضِ

ڪنه ڏٺاءِ ڪيترا هلاڪ ڪيا سون اَڳي ڪنا جماعتن جاءِ ڏني حڪم منجهه سا اُنکي زمين مين

مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَّكُمْ وَاَرْسَلْنَا السَّمَآءَ عَلَيْهِمْ مِّدْرَارًا ۪ وَّجَعَلْنَا

جهڙي نه ڏني سون اَنکي ۽ موڪليا سون مينهه اُنتي هيڪ پي مٿي ۽ مقرر ڪيو سون

الْاَنْهٰرَ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَاَنْشَاْنَا مِنْۢ

اِن لاءِ نهرون جاري تهين هيٺان اُنجي پوءِ هلاڪ ڪيو سون سبب ڪنا هن گناه اُنجي ۽ پيدا ڪيو سون

بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ۝ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتٰبًا فِىْ قِرْطَاسٍ

پٺا اُنجي قومون ٻيون ۝ ۽ جي نازل ڪريون تو تي ڪتاب هيڪاند ڪاغذ

فَلَمَسُوْهُ بِاَيْدِيْهِمْ لَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ

پوءِ ساڻ هٿن لائين اُنکي هٿ سندن ۽ چوڻ ڪافر ناهي مگر سحر آهي

مُّبِيْنٌ ۝ وَقَالُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ؕ وَلَوْ اَنْزَلْنَا مَلَكًا

پڌرو ۽ چوڻ تا ڇو نه نازل ٿئي اُنتي ملڪ ۽ جي نازل ڪريون ملڪ

لَقُضِيَ الْاَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُوْنَ ○ وَلَوْ جَعَلْنٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنٰهُ

ته لازم ٿئي عذاب انهيءَ پوءِ نه مهلت ڏجي ها اُنهن کي ۸ جي ڪري ٿيون رسول ڀيجون ملڪ ته ڪري ٿيون اُنهي کي

رَجُلًا وَّلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَّا يَلْبِسُوْنَ ○ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ

مڙس ۽ ڪايون انهي جهڙو ڪين ماڻهو پوءِ نه مڃيندا ۹ ۽ تحقيق چٿريون ڪيون ويون

بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

ساڻ رسولن مهندين پوءِ نازل ٿيو ساڻ تن جن چٿريون ڪيون اُن مان عذاب جنهن کي

يَسْتَهْزِءُوْنَ ○ قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوْا كَيْفَ

ٺٺي ۾ سهيا ۱۰ چئو سير ڪريو زمين ۾ پوءِ ڏسو ته ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ○ قُلْ لِّمَنْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

هئي عاقبت نه مڃيندڙن جي ۱۱ چئو ڪنهجا آهن تون جي آهن آسمانن ۽ زمين ۾

قُلْ لِّلّٰهِ ۭ كَتَبَ عَلٰي نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۭ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

چئو خدا جا فضل آهن فرض ڪيائين پاڻ تي ٻاجهه عفو عاصين جي البت گڏ ڪندو اوهان کي طرف ڏينهن قيامت جي

لَا رَيْبَ فِيْهِ ۭ اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ○

ناهي شڪ جنهن ۾ جن شخصن جيئي وڃايو نفسن پنهنجن کي اهي نٿا ايمان آڻين ۱۲ ع ۵

وَلَهٗ مَا سَكَنَ فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۭ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ○ قُلْ

خدا لاءِ آهن سڀ مال جيڪي هون مخلوقات ڏينهن ۽ رات ۾ ۽ اُو ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي ۱۳ چئو

اَغَيْرَ اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ

ڪي سواءِ خدا جي ڪيان ڪنهن کي دوست اُن خالق ٿيندڙ آهن آسمانن ۽ زمين جو ۽ او کارائي ٿو سڀني کي

وَلَا يُطْعَمُ ۭ قُلْ اِنِّىْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَسْلَمَ وَلَا

۽ پاڻ نه کائي چئو مونکي امر ٿيو آهي ته ٿيان پهريون مسلمان خالص ۱۴ ۽ م

تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ○ قُلْ اِنِّىْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّيْ

ٿيءُ ڪنا مشرڪن چئو آءٌ ڊڄان ٿو ته جي بي فرماني ڪندس سائين پنهنجي جي

عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ

تہ عذاب کندو مونکي منهن ڏينهن وڏي جهڪان ڏور ڪيو ويندو عذاب ان ڏينهن پوءِ بيشڪ

رَحِمَهُ ۚ وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ۝ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ

ڪرم ڪيائين ان تي ۽ اها چٽي ڪاميابي آهي ۽ جي رسائي توکي الله مرض

فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ

تہ کو نہ لاهي مگر خدا ۽ جي رسائي توکي صحت تہ اهو مٿي سڀڪنهن

شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ

شيءِ تي قادر آهي ۽ خدا غالب آهي مٿي ٻانهن ۽ اهو حڪمت وارو

الْخَبِيرُ ۝ قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ شَهِيدٌ بَيْنِي

۽ خبردار آهي چئو ڪهڙي شيءِ وڏو شاهد آهي چئو خدا وڏو شاهد آهي منهنجي

وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ ۚ

۽ اوهان جي ۽ مونکي وحي موڪليو ويو آهي هي قرآن تہ ڊيڄاريان اوهان کي ۽ جنهن کي پهچي

أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ آلِهَةً أُخْرَىٰ ۚ قُلْ لَا أَشْهَدُ ۚ

ڇا اوهين شاهدي ڏيو ٿا تہ الله سان ٻيا الاهيون آهن چئو مان شاهدي نہ ٿو ڏيان

قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ۝ الَّذِينَ

چئو تہ اهو الله هڪڙو آهي ۽ مان بيزار آهيان ان کان جو اوهين شريڪ ٿا ڪريو جن کي

آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ ۘ الَّذِينَ

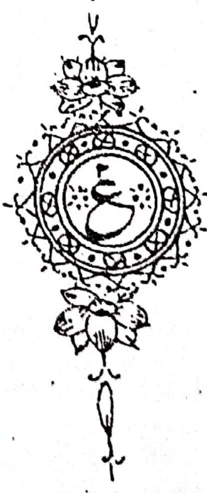
ڏنو سون ڪتاب تہ سڃاڻن ٿا ان کي جيئن سڃاڻن ٿا پنهنجن پٽن کي جن

خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ

ڇيهو ڪيو پاڻ کي سي ايمان نہ آڻيندا ۽ ڪير وڏو ظالم آهي ان کان جنهن ٻڌو

عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ۝

خدا تي ڪوڙ يا ڪوڙو سمجهيو آيتن کي تحقيق ڇوٽڪارو نہ لهندا ظالم

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ

۽ جنهن ڏينهن اُٿاريندا سون اُن مڙني کي پوءِ چونداسون مشرڪن کي ته ڪٿي آهن ڀائيوار اوهان جا

الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ○ ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَن قَالُوا وَاللَّهِ

جنکي ٿي ڀانيان شريڪ خدا جا ـ پوءِ نه هوندو جواب انهن جو مگر چوندا ته قسم الله جو

رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ○ انظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ

رب اسان جي نه هئاسين مشرڪ بت پوڄيندڙ ـ نهار ته ڪيئن ڪوڙ ڪيون پاڻ تي ۽ غائب ٿيندا

عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ○ وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَ

اِن کان مٿي ڪوڙ جنکي ٺاهيندا هئا ـ ۽ ڪي ڪافر سُڻين ٿا ڪلام تنهنجو ۽

جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا

ڪئاسون مٿي دلين انهن جي پردا ته نه پروڙين ـ ۽ ڪنن انهن جي گراڻي آهي

وَإِن يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ

۽ جي ڏسن سڀ معجزا ته نه ويساهه ڪن انهن تي ـ جيستائين اچن تو وٽ جهيڙو ڪن تو سان

يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ○

۽ چون ڪافر ته ناهي هي قرآن مگر آکاڻيون اڳين جيون

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ ۖ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّا

۽ ٿا جهلين ڪنان ويساهه ڪرڻ انهي ۽ پاڻ پڻ ڏور ٿين ٿا ويساهه کان ۽ نه هلاڪ ڪندا مگر

أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ○ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ

جسن پنهنجن کي ۽ نٿا ڄاڻن ـ ۽ جي هوند ڏسين تون جڏهن اُڀيندا مٿي دوزخ

فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ

ته چوندا ڪاش ڪي اسان کي جي موٽايون دنيا ڏانهن ته نه ڪوڙا ڪريون آيتون رب جيون ۽ ٿيون

الْمُؤْمِنِينَ ○ بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا يُخْفُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ

مؤمن ـ بلڪ ظاهر ٿيندا اُن جي جهڙيون ڪندا هوا اڳي دنيا ۾ ۽ جي

رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۝ وَقَالُوا

موٽايو وڃن ته اِنهي دنيا ڏانهن ته ورن هو ته ڪم ڏانهن جنهن کان جهليل آهن ۽ ڪوڙا آهن بيشڪ اُهي ۽ چيائون

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ۝ وَلَوْ تَرَىٰ

ته ناهي آخرت مگر اِها حياتي دنيا جي ۽ نه آهيون اسين اٿاريا ويندا سون ۽ جيڪر ڏسين هو جڏهن

إِذْ وُقِفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا بِالْحَقِّ ۚ قَالُوا بَلَىٰ

جڏهن اُڀا ڪيا ويندا اوت رب سندن چوندو خدا ڇا ناهي اِهو قبرن منجها حق چوندا اِنهه ها

وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝

قسم آهي چوندو خدا پوءِ چکو عذاب ڇاڪاڻ سبب ڪفر ڪرڻ آهي

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ

تحقيق ڇيهي وارا ٿيا سي جن نه ورسهيا ڳالهه ملڻ خدا جي کي قيامتين تائين جڏهن ايندي اُنهن کي

السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ

قيامت اوچتي چوندا ڪهڙي پشيماني آهي اسان کي جو تقصير ڪئي اسان منجهس قيامت

يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ۝

نوسهڙ اوڙ ڪنڌ گناه اُنهن جي پٺين تي پا هجي هو منڊو اِهو سو بار کڻن تا جهڪي

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ

۽ ناهي حويلي دنيا جي مگر جاءِ راند جي ۽ غفلت جي آهي ۽ حويلي آخرت جي ڀلي آهي

لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ

جاءِ متقين جي پوءِ ڇو نه تا سمجهو تحقيق ڄاڻون ٿا اسين ته توکي غمناڪ ڪري

الَّذِي يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ

ڳالهيون اُنهن جون پوءِ نٿا ڪفر ڪن تنهن ڳالهه جو جا اُنهن تان توکي پر اهي ظالم جا آيتن

بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ۝ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ

ساڻ حڪمن خدا جي نه منجهين ٿا ۽ تحقيق ڪوڙا سهيا ڪيا ويا اڳي رسولن مقدم

فَصَبَرُوْا عَلٰى مَا كُذِّبُوْا وَاُوْذُوْا حَتّٰۤى اَتٰىهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَ

پوءِ صبر ڪيائون مٿي نه وسهڻ ۽ ايذاء اچڻ تائين تان جو انهن تي رسولن کي مدد ڪا اسان جي

لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِنْ نَّبَاِی الْمُرْسَلِيْنَ ○

۽ ناهي ڪو مٽائيندڙ حڪم خدا جي کي ۽ ايون تو کي تحقيق خبرون رسولن جيون

وَاِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ اِعْرَاضُهُمْ فَاِنِ اسْتَطَعْتَ اَنْ

۽ جي آهي ڳرو ٿيو تو کي ڪفر ڪرڻ انهن جو پوءِ جي سگهين ته

تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِى الْاَرْضِ اَوْ سُلَّمًا فِى السَّمَآءِ فَتَاْتِيَهُمْ بِاٰيَةٍ ؕ

ڳولهي ڪر سوراخ زمين مان جيڪي چڙهين ڏاڪڻ آسمان مان پوءِ آڻين انهن لاءِ معجزا

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ

۽ جي گهري خدا ته گڏ ڪري انهن کي مٿي ايمان پر نه ٿئه پوءِ مٿي ڪنا

الْجٰهِلِيْنَ ○ اِنَّمَا يَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ يَسْمَعُوْنَ ؕ وَالْمَوْتٰى

جاهلن مان ۞ نه جيو ڪندا اهي مگر سي جي ٻڌن ٿا ۽ سهڻ ته ٻڌن ڳالهه ڪافر جي مئل

يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ ثُمَّ اِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ○ وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ

اٿاريندو خدا انهن کي پوءِ انهيءَ ڏانهن موٽندا ۽ چون ٿا ڇو نه نازل ڪري انهي

اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ قَادِرٌ عَلٰۤى اَنْ يُّنَزِّلَ اٰيَةً وَّلٰكِنَّ

معجزو ڪنا رب جي چئو ته گهرڻ جو تحقيق خدا قادر آهي مٿي نازل ڪرڻ اهڙي معجزي پر

اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ○ وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِى الْاَرْضِ وَلَا طٰٓئِرٍ

گهڻا ماڻهو نٿا ڄاڻن عاقبت کي ۽ ناهي ڪو چرندڙ زمين مان ۽ نڪو پکي جو

يَّطِيْرُ بِجَنَاحَيْهِ اِلَّاۤ اُمَمٌ اَمْثَالُكُمْ ؕ مَا فَرَّطْنَا فِى الْكِتٰبِ مِنْ

اڏامي ساڻ ٻنهي کنڀن انهي مگر اوهان سڀ مخلوق آهن ان جهڙا نه ڇڏيوسون منجهه لوح محفوظ

شَیْءٍ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُوْنَ ○ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا

ڪو ڪرڻ مخلوقن منجها پوءِ اوهان سڀ مخلوق طرف رب جي گڏ ٿيندا حساب ٿيندا ۽ جي ڪافر نه وسهيا آيتن اسان جي ٻين کي

نصف

ك حضرت نبي صلي الله عليه وسلم کان معجزا طلب ڪرڻ ... الله تعاليٰ انهن کي ... ڪرڻ ... الله تعاليٰ ... اهڙي ... اڳ کان

صُمٌّ وَّبُكْمٌ فِي الظُّلُمٰتِ ۭ مَنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يُضْلِلْهُ ۭ وَمَنْ يَّشَاْ

ٻوڙا ۽ گونگا منجهه اونداهين جي آهن جنهن کي گهري خدا گمراه ڪري ۽ جنهن کي گهري

يَجْعَلْهُ عَلٰي صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ

تہ ڪري انکي مٿي واٽ سنئين چئو خبر ڏيو مونکي جي اچي انکي

عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُوْنَ ۚ اِنْ

عذاب خدا جو جيڪي اچي انکي قيامت ڪي ٻين کي سڏ ڪندا ڇا

كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ بَلْ اِيَّاهُ تَدْعُوْنَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُوْنَ

اهيوءِ سچا بلڪ خدا کي سڏ ڪندا پوءِ لاهيندو سو عذاب جنهن سوال ڪرو

اِلَيْهِ اِنْ شَاۗءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُوْنَ ۝ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ

ان ڏانهن جي گهري ۽ غافل ٿيندا مورت جنهنکي شريڪ ڪريو ٿا ۽ تحقيق رسول موڪلياسون

اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَاَخَذْنٰهُمْ بِالْبَاْسَاۗءِ وَالضَّرَّاۗءِ لَعَلَّهُمْ

طرف جماعتن مهندين جي پوءِ ورتوسون انکي ساڻ بکن ۽ مرضن مان اهي

يَتَضَرَّعُوْنَ ۝ فَلَوْلَآ اِذْ جَاۗءَهُمْ بَاْسُنَا تَضَرَّعُوْا وَلٰكِنْ

نياز ڪن موٽن خدا ڏانهن پوءِ ڇو نہ جڏهن آيو عذاب عاجزي نياز ڪين پر

قَسَتْ قُلُوْبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝

ڪارا ٿيا قلب انجا ۽ سينگاريو انن لاءِ شيطان عمل هت ڪرنا جو جيئني هن ڪيتو ابليس

فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ۭ حَتّٰٓي

پوءِ جڏهن وساريائون نصيحت آسانجهي ڀيناسون انتي در مڙني نعمتن جا تان جڏهن

اِذَا فَرِحُوْا بِمَآ اُوْتُوْٓا اَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُّبْلِسُوْنَ ۝

گهڻون غافل ۽ خوش ٿين ساڻ مغروري نعمتن جي ورتوسون انکي اوچتو پوءِ اُهي پشيمان ۽ نا اميد ٿيا

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۭ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝

پوءِ وڍيون سون پاڙون قوم ظالمن جي جيڪون ۽ شڪر واسطي خدا جو جو رب عالمن جو

قُلْ

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَىٰ

چؤ خبر ڏيو مون کي جي هوند وٺي خدا ڪن اوهان جا ۽ اکيون اوهان جون ۽ مُهر ڪري مٿي

قُلُوبِكُم مَّنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُم بِهِ ۗ انظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ

دلين اوهان جي ڪير اِلٰه الله سواءِ خدا جي جو آڻي اوهان کي ساڻ اُن، نهار ته ڪيئن ڦيرايون ٿا

الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ○ قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ

معجزا پوءِ اُهي منه موڙين ٿا معجزن کان چؤ خبر ڏيو جي اچي اوهان کي عذاب

اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ ○ وَمَا

خدا جو اوچتو يا ظاهر پڌرو ته نه هلاڪ ڪبي مگر قوم ظالمن جي ۽ نه

نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ فَمَنْ آمَنَ وَ

موڪليون ٿا رسولن کي مگر بشارت ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ڪري، پوءِ جيڪو ايمان آڻي

أَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ○ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا

عمل چڱا ڪري ته نه آهي خوف انهن تي ۽ نه اُهي حزن وارا ٿيندا ۽ سي جي نه ويسهن

بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ○ قُل لَّا

معجزن اسان جي کي رسندو انهن کي عذاب سبب فسق ڪرڻ جي چؤ نه ٿو

أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ

چوان اوهان کي ته مون وٽ آهن خزانا خدا جا ۽ نڪي ڄاڻان ٿو غيب کي نڪي چوان ٿو

لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي

اوهان کي ته آءٌ ملائڪ آهيان نه تابع ٿيان ٿو مگر تنهن جي جيڪو وحي ٿئي ٿو مون ڏانهن چؤ ڇا ٿئي برابر

الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۚ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ○ وَأَنذِرْ بِهِ الَّذِينَ

انڌو ۽ سڄو يعني ڪافر ۽ مؤمن ڇا نه ٿا فڪر ڪريو ۽ ڊيڄار ان سان تن کي جي

يَخَافُونَ أَن يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ ۙ لَيْسَ لَهُم مِّن دُونِهِ وَلِيٌّ

ڊڄن ٿا ته اٿاربا سين ڏانهن رب پنهنجي جي نه آهي انهن کي سواءِ رب جي ڪو دوست

وَّلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ○ وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ

ڪونہ تا جي تنکي مَر تون ۽ ○ ڊِڄن پيئي مان ڏُر اپنيندا ڇڏ نہ ۽

رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهٗ ۖ مَا عَلَيْكَ

رب کي صبح ۽ سانجهي جو تا گهرن ذات اُنجي ناهِ توتي

مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِّنْ شَيْءٍ

حساب اُنجو ڪي ۽ ناهِ حساب تُهجو اُنتي ڪي

فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظّٰلِمِينَ ○ وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ

پوءِ ڪُوهه تڙي اِنکي پوءِ ٿي پين ڪِنا ظالمن ۽ اهڙي تره آزمايو سون ڪجهن کي

بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوٓا أَهٰٓؤُلَآءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنْ بَيْنِنَا ۖ أَلَيْسَ

ساڻ ڪن تان تہ چُون تہ هنکي ڪينئي احسان ڪري خدا اسان وِچا ڪي ناهِ

اللّٰهُ بِأَعْلَمَ بِالشّٰكِرِينَ ○ وَإِذَا جَآءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاٰيٰتِنَا

خدا سُڃاڻندڙ شُڪر ڪندڙن کي ۽ جڏهن اچن تو وٽ سي جي وِسهن آيتون اسانجيون

فَقُلْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۙ أَنَّهٗ مَنْ

تہ چئو سلام مٿي اوهانجي فرض ڪي رب مٿي ذات پنهجي رحمت عاصين تي تحقيق جيڪو

عَمِلَ مِنْكُمْ سُوٓءًۢا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهٖ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهٗ

ڪري اُن منجها منابي ساڻ بيوداني پوءِ موٽي پڇاڻا اُنجي ۽ چڱائي ڪري تہ انکي

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ○ وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلِتَسْتَبِينَ

مرهيندڙ رحم ڪندڙ آهي ۽ اهڙي تره ظاهر ڪريون ٿا معجزا تانڪه ظاهر ٿئي

سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ ○ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ

وات ڪافرن جي چئو مونکي منع آهي عبادت ڪرڻ تن جي جن کي

تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ ۚ قُلْ لَّآ أَتَّبِعُ أَهْوَآءَكُمْ ۙ قَدْ ضَلَلْتُ

ڪو ٿا سواءِ خدا جي چئو نہ آهيان تابع سڌن اوهانجن جو گمراه ٿئي

اِذًا وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ○ قُلْ اِنِّيْ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ

اِنهيءَ ڪريان ۽ نه هدايت وارن مان ٿيان ۵ چؤ ته آءٌ مٿي ڏات رب جي آهيان

وَكَذَّبْتُمْ بِهٖ ۭ مَا عِنْدِيْ مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ ۭ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا

۽ ان ڏس کوڙو مُون ڪي ناهِ مُون وٽ عذاب جهڙاءِ تڪڙ ڪريو ٿا ناهِ اختيار ڪنهن مگر

لِلّٰهِ ۭ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفٰصِلِيْنَ ○ قُلْ لَّوْ اَنَّ عِنْدِيْ

خدا جو جو ڳالهه ڪري سچي ۽ اهو چڱو سڀني نبيرڻ وارو آهي چؤ جي هجي مون وٽ

مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ لَقُضِيَ الْاَمْرُ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

جلد عذاب ته نبيرجي وڃي معاملو وچ منهنجي ۽ اوهان جي ۽ خدا چڱو ڄاڻندڙ آهي

بِالظّٰلِمِيْنَ ○ وَعِنْدَهٗ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ اِلَّا هُوَ ۭ وَ

سان ڪافرن ۽ خدا وٽ آهن ڪنجيون علم غيب جي جيون نه ڄاڻي غيب مگر خدا

يَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۭ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَّرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا

ڄاڻي ٿو جيڪي منجهه پٽ ۽ دريا آهي ۽ نه ڪري ڪو پن وڻ جو مگر ڄاڻي ٿو ان کي خدا

وَلَا حَبَّةٍ فِيْ ظُلُمٰتِ الْاَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَّلَا يَابِسٍ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ

۽ نه ڪري ڪو داڻو اونداهي زمين جي مان مگر الله کي ياد آهي ۽ نه ڪو آلو ۽ سڪو مگر منجهه لوح محفوظ

مُّبِيْنٍ ○ وَهُوَ الَّذِيْ يَتَوَفّٰىكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ

اوهان ڏس ۽ او خدا تو ماري انکي رات مين ننڊ ۾ ۽ تو ڄاڻي جيڪي ڪريو ٿا

بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيْهِ لِيُقْضٰٓى اَجَلٌ مُّسَمًّى ۚ ثُمَّ اِلَيْهِ

ڏينهن مين پوءِ جاڳائي انکي ڏينهن سيئي پوري ٿئي عمر مقرر جي پوءِ خدا ڏانهن

مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ○ وَهُوَ الْقَاهِرُ

موٽڻ آهي پوءِ جزا ڏيندو انکي عملن آهن جي ۽ الله غالب آهي

فَوْقَ عِبَادِهٖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَاۗءَ

مٿي ٻانهن ۽ موڪلي انتي ملڪ نگهبان تا جڏهن اچي

أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ○ ثُمَّ

هيڪڙي کي ان مهل موت مارين انکي ملڪ اسان جا ۵ ۽ اُهي نہ دير ڪن پوءِ

رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ○

موٽايا وڃن انکي خدا ڏانهن جو مالڪ آهي سچو آن لاءِ آهي حڪومت ۽ اُو جلد حساب جو آهي

قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا

چئو ڪير ڇڏائيندو آهي انکي ڪنا اوندهه تري ۽ درياء جي جڏهن دعا گهرو ٿا الله کان ٻاڏائي

وَخُفْيَةً لَئِنْ أَنْجَانَا مِنْ هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ○

۽ ڳجهي تہ جي ڇڏايائين اسان کي ڪنا هن تڪليف سهوند اسين ڪنا شڪر ڪندڙن

قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ○

چئو الله ڇڏائي ٿو انکي ان کان ۽ ڪنا هر سختي پوءِ اوهين شرڪ ڪريو ٿا

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ

چئو الله قادر آهي مٿي موڪلڻ عذاب جي انکي ڪنا مٿا مٿان

أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ

۽ هيٺان پيرن اوهان جي يا گڏي انکي سان جماعتن جي ۽ چکائي هيڪڙن

بَأْسَ بَعْضٍ انْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ○

اوهان جي جنگ ٻئن کي نهار تہ ڪيئن ڦيرايون ٿا معجزا ماڻ سمجهن

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ

۽ ندو سهي قرآن کي قوم تنهنجي ۽ اُو قرآن حق آهي چئو نہ آهيان اسين

بِوَكِيلٍ ○ لِكُلِّ نَبَإٍ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ○ وَإِذَا

نگهبان سڀڪنهن رسول جي خبر دليل سچو جاءِ قرار جي آهي ۽ سگهو ئي ڄاڻندا اسين ۵ ۽ جڏهن

رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ

ڏسين تون تن کي جي عيب ڪن منجهم آيتن قرآن جي پوءِ منهن موڙ انکان تان

يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا
مشغول ٿين منجهن گالهه ۾ ۽ جي وساري ڇڏي توکي شيطان تہ نہ

تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَى الَّذِينَ
ويهہ پڄاڻان نصيحت جي ساڻ جماعت ظالمن جي ٥ ۽ نہ آهي مٿي

يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَيْءٍ وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾
متقين حساب ظالمن جو ڪجهہ پر نصيحت آهي ته مان اُهي ڊڄن

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ
۽ ڇڏ تن کي جن ورتو دين کي پنهنجي غفلت ۽ راند ڪري ۽ مغرور ڪيو اُنهن کي

الدُّنْيَا ۚ وَذَكِّرْ بِهِ أَن تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا
حياتي دنيا جي ۽ نصيحت ڪر مٿان هلاڪ ٿئي ڪو نفس ساڻ عملن پنهنجي ته ايمان ڪرين ڪو نہ

مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ
سواءِ خدا جي ڪو دوست ۽ شفاعت ڪندڙ ۽ جي موڪر ڏئي ڪافر مال سڀ موڪون

لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَا ۗ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا ۖ لَهُمْ
نہ قبول ٿيندي اُن کان اُهي سي آهن هلاڪ ٿيا سبب ڪمن اُنهي اُن لاءِ

شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾
شربت آهي ڪوسو ۽ عذاب ڏکوئيندڙ آهي سبب ڪفر ڪرڻ اُنهي

قُلْ أَنَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَ
چؤ ڪوڙ ڪونئون سواءِ خدا جي ٻين کي جي نہ نفع ڪن اسان کي ۽ نہ ضرر ڪن اسان کي ۽

نُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ
ڪڙو موٽيون مٿي پٺ پاڻ جي پڄاڻان هدايت ڪرڻ خدا جي اسان کي مثل آهي تہ منجهي جنهن

الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى
جهلي جن ۽ پيڊ پوڄ ڪيرائين آهي منجهہ زمين ۾ حيران وات ڳاٺ جهلي ماڻهو سڏين طرف

٢

ع

الْهُدَى ائْتِنَا ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۖ وَأُمِرْنَا

وات خبردار ڏيکاري ٿي جو ٻن ڏانهن سڏيندا آهن چئو تحقيق دين خدا جو اُهو هدايت آهي ۽ اسان کي حڪم ڪيو ويو

لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ○ وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ

ته مڃيون مالڪ ٻن جهانن جي کي ۽ ته قائم ڪريو نماز ۽ ڊڄو خدا کان

وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ○ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ

۽ خدا سو آهي جنهن ڏانهن اٿيا ڪٺا ٿيندؤ ۽ الله سو آهي جنهن خلقيو آسمانن

وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۖ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ ○ قَوْلُهُ الْحَقُّ

۽ زمين کي ساڻ حق ۽ جنهن ڏينهن چوندو ته پيدا ٿيءُ پيدا ٿيندو تنهن سبب ڳالهه انهيءَ سچي آهي

وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ ۚ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

۽ ان جي بادشاهي آهي جنهن ڏينهن ڦوڪبو ڏنڊ ۾ ڄاڻندڙ غيب جو ۽ پڌري جو آهي

وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ○ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ آزَرَ أَتَتَّخِذُ

۽ اهو حڪمت وارو خبردار آهي ۽ ياد ڪر جڏهن چيو ابراهيم پيءُ پنهنجي آذر کي ڇو ٿو وٺين

أَصْنَامًا آلِهَةً ۖ إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ○

بتن کي الله ڪري آءٌ ڏسان ٿو توکي ۽ قوم تنهنجي کي منجهه گمراهيءَ پڌري

وَكَذَٰلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ

۽ اهڙي طرح ڏيکاريوسون ابراهيم کي وڏائي الله جا منجهه آسمانن ۽ زمين ۽ ته هو ابراهيم

مِنَ الْمُوقِنِينَ ○ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَٰذَا

ڪنا يقين وارن پوءِ جڏهن اونداهي ڪري ڇڏي هن تي رات ڏٺائين تارو چيائين ته هي

رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ ○ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا

رب منهنجو پوءِ جڏهن غائب ٿيو چيائين نٿو ڀانيان غائب ٿيندڙن کي پوءِ جڏهن ڏٺائين چنڊ اڀرندڙ

قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ

چيائين هي آهي رب منهنجو پوءِ جڏهن اُلٿو چيائين جيڪڏهن نه هدايت ڪندم رب منهنجو ته ٿيندس

مِنَ الْقَوْمِ الضَّآلِّيْنَ ○ فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا

قوم کان گمراهن جي پوءِ جڏهن ڏٺائين سج اڀرندڙ چيائين هي منهنجو

رَبِّيْ هٰذَآ اَكْبَرُ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَتْ قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا

رب منهنجو هي وڏو آهي پوءِ جڏهن لٿو تڏهن چيائين اي قوم منهنجي آءٌ بيزار آهيان انهن کان جنهن کي

تُشْرِكُوْنَ ○ اِنِّيْ وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِيْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ

شريڪ ڪيو ٿا آهيو مون سامهون ڪيو منهنجو واسطي خدا جي جنهن پيدا ڪيا آسمان

وَالْاَرْضَ حَنِيْفًا وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ○ وَحَآجَّهٗ قَوْمُهٗ

۽ زمين ميل ڪريان حق ڏانهن ۽ نه آهيان مشرڪ ۽ جهيڙو ڪيو انهن سان قوم

قَالَ اَتُحَآجُّوْٓنِّيْ فِي اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنِ ۚ وَلَآ اَخَافُ مَا تُشْرِكُوْنَ

چيائين ڪيو جهيڙو ڪريو ٿا مون سان خدا ۾ تحقيق هدايت ڪيائين مون کي ۽ نه ٿو ڊڄان بتن انهن کان

بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ رَبِّيْ شَيْـًٔا ۚ وَسِعَ رَبِّيْ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ اَفَلَا

مگر جيڪي گهري رب منهنجو سا ڪري ڪشادو آهي رب منهنجو سڀن شين کان پوءِ ڇو

تَتَذَكَّرُوْنَ ○ وَكَيْفَ اَخَافُ مَآ اَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُوْنَ

نٿا نصيحت قبول ڪريو ۽ ڪيئن ڊڄان بتن کان جن کي شريڪ ڪيو اٿو ۽ نه ڊڄو ٿا

اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا ۚ فَاَيُّ

ته شريڪ ڪيو اٿو سان خدا بتن کي نه نازل ڪيائين انهي جي ڪا حجت پوءِ ڪهڙي

الْفَرِيْقَيْنِ اَحَقُّ بِالْاَمْنِ ۚ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ○ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

انهن جماعتن مان آهي لائق ڇوٽڪاري جي جيڪڏهن آهيو ڄاڻندڙ جن ايمان آندو

وَلَمْ يَلْبِسُوْٓا اِيْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُوْنَ

۽ نه گڏيائون ايمان پنهنجو سان ڪفر انهن لاءِ آهي ڇوٽڪارو ۽ اهي هدايت وارا آهن

وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ اٰتَيْنٰهَآ اِبْرٰهِيْمَ عَلٰى قَوْمِهٖ ۚ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ

۽ اِها حجت اسان جي جا ڏني سون ابراهيم کي مٿي ڪافرن جي مٿاهان ڪريون ٿا درجا

مَنْ نَّشَآءُ ؕ اِنَّ رَبَّكَ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ۝ وَوَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ وَ

جنهن کي گهرون ٿا تحقيق تنهنجو رب ڏاهو ۽ ڄاڻندڙ آهي ۽ بخشيوسين اسان انکي پٽ اسحاق ۽

يَعْقُوْبَ ؕ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوْحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ

يعقوب انهن کي هدايت ڪئي اسان سڀني کي ۽ نوح کي هدايت ڪئي اسان ان کان اڳ ۽ سندس اولاد

ذُرِّيَّتِهٖ دَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ وَاَيُّوْبَ وَيُوْسُفَ وَمُوْسٰى

اولاد انجي داؤد ۽ سليمان ۽ ايوب ۽ يوسف ۽ موسيٰ

وَهٰرُوْنَ ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ۝ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيٰى

۽ هارون ۽ اهڙي طرح جزا ڏيون ٿا نيڪن کي ۽ زڪريا ۽ يحيٰ

وَعِيْسٰى وَاِلْيَاسَ ؕ كُلٌّ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ وَاِسْمٰعِيْلَ وَالْيَسَعَ

۽ عيسيٰ ۽ الياس ۽ سڀ ڪي نيڪن صالحن مان آهن ۽ اسماعيل ۽ يسع

وَيُوْنُسَ وَلُوْطًا ؕ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَمِنْ

۽ يونس ۽ لوط ۽ سڀني کي بلو ڪيوسون مٿي عالمن ۽ ڪن جي

اٰبَآئِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ وَاِخْوَانِهِمْ ۚ وَاجْتَبَيْنٰهُمْ وَهَدَيْنٰهُمْ

پيئن ۽ پٽن ۽ ڀائرن کي ۽ چونڊيوسون ۽ هدايت ڪئي اٿن سڀني کي

اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدِيْ بِهٖ

طرف واٽ سنئين جي اِها هدايت خدا جي هدايت ڪري ٿو جنهن کي

مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَلَوْ اَشْرَكُوْا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا

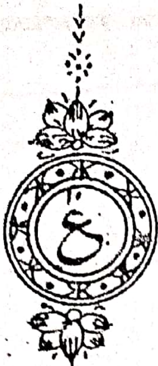
گهري ٿو پنهنجن ٻانهن مان ۽ جي شرڪ ڪندا ته وڃي ها سندن سڀ عمل

يَعْمَلُوْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ۚ

جيڪي ڪندا هئا اُهي اُهي آهن جن کي ڏنوسون ڪتاب ۽ احڪام ۽ نبوت

فَاِنْ يَّكْفُرْ بِهَا هٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوْا بِهَا بِكٰفِرِيْنَ

پوءِ جي نه مڃيندا قرآن کي ڪافر ته پوءِ مقرر ڪيندا سون قرآن لاءِ اهڙي قوم جا نه هوندي ان جي انڪاري

أُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ ۗ قُل لَّآ أَسْأَلُكُمْ

اوءِ نبي سڀ اهي آهن جن کي هدايت ڪئي خدا، پوءِ سندن انهن جي پيروي ڪر، تون چؤ ته سوال نه ٿو ڪريان اوهان کي

عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْعَالَمِينَ ۝ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ

مٿي اسلام اجورو، ناهي قرآن مگر نصيحت واسطي عالمن لاءِ ۔ ۽ نه سڃاتائون خدا کي

حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَآ أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ ۗ قُلْ

حق پلڪائي انجي جڏهن چيون ته نه نازل ڪيو خدا مٿي انسان ڪي ٿورو، چؤ

مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَآءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ ۖ

ڪنهن نازل ڪيو توراة جنهن کي آندو موسى جو نور وارو ۽ هدايت واري ماڻهن لاءِ

تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا ۖ وَعُلِّمْتُم مَّا

ڪريو ٿا انهن کي ڪاغذ ڪي ظاهر ڪريو ٿا ۽ لڪايو ٿا گهڻا ۽ سيکاريا ويا جيڪي

لَمْ تَعْلَمُوا أَنتُمْ وَلَآ آبَآؤُكُمْ ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ۝

نه ڄاتو ٿي اوهان ۽ نه ابن اوهان جن، چؤ ته خدا نازل ڪيو، پوءِ ڇڏ انهن کي بيهوده ڳالهين ۾ راند ڪندا رهن

وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ

۽ هي قرآن نازل ڪيو اسان برڪت وارو سچو ڪندڙ تن ڪتابن کي جي منهن اڳيان

لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۚ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ

۽ ڊيڄار اهل مڪي کي ۽ اطراف انجي کي ۽ جيڪي ويساه آڻن آخرة کي

يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ

ويساه آڻن قرآن کي ۽ اوءِ مٿي نماز پنهنجي هميشگي ڪن ۔ ۽ ڪير وڏو ظالم

مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ

تهڪان جو ٻڌي خدا تي ڪوڙ، يا چيائين مون ڏي وحي آيو ۽ نه موڪليو ويو انکي

شَيْءٌ وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَآ أَنزَلَ اللَّهُ ۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ

ڪجهه ۽ تهڪان جو چيو ته نازل ڪندس مان اهڙو جهڙو نازل ڪيو خدا ۽ جيڪڏهن ڏسين حال ظالمن جو

الظّٰلِمُوْنَ فِيْ غَمَرٰتِ الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَاسِطُوْٓا اَيْدِيْهِمْ

ڪافر هوندا منجھ سڪرات موت جي ۽ ملائڪ پکيڙيندڙ هٿ پنهنجا چون

اَخْرِجُوْٓا اَنْفُسَكُمْ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ

ڪڍو ڌڙ ئي ڪلفر ساهه پنهنجو هوندا ٿيسين نه عجب ڏواد ڏينهن جزا ڏيندا سوا انڪي عذاب خواري جو

تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيٰتِهٖ تَسْتَكْبِرُوْنَ ۝

چوندا اُهي مٿي خدا ڪوڙ کي ۽ هوندا هئو ڪنا آيتن الله جي هٿ ڪندڙ

وَلَقَدْ جِئْتُمُوْنَا فُرَادٰى كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّتَرَكْتُمْ

۽ تحقيق آئيندا آسان ڏي هيڪلا جيئن پيدا ڪيوسون انکي پهرين ڀيري ۽ ڇڏي آئيندا سو مال

مَّا خَوَّلْنٰكُمْ وَرَآءَ ظُهُوْرِكُمْ ۚ وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ

جو ڏنوسون انکي پٺيان پٺن انهجي ۽ نه ڏسون ساڻ اوهان بت شفيع اهڙا

الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ فِيْكُمْ شُرَكٰٓؤُا ۭ لَقَدْ تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ

جي ٿي ڄاڻو تن کي خدا جا شريڪ اهين عبادت ۾ تحقيق ويا قريب اهڙا ۽ گم ٿيا

عَنْكُمْ مَّا كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى

اُهي ڪان سي بت جي ٿي ڄاڻو تحقيق خدا اُٻاريندڙ داڻن ۽ گڪيون

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ۭ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ

پيدا ڪري جيئرا ڪنا مئي ۽ پيدا ڪري نطفو مثل ڪنا جيئري تي اوهه خدا

فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ۝ فَالِقُ الْاِصْبَاحِ ۚ وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا

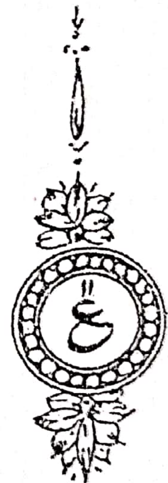
پوءِ ڪٿو ٿا ڦرو پيدا ڪندڙ ڏينهن کي ۽ ڪيائين رات جاءِ آرام جي

وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ۭ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ۝

۽ سج ۽ چنڊ کي ليکي لاءِ ئي جوڙ اهي غالب ۽ دانا جي

وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ النُّجُوْمَ لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ

۽ الله سو اوجهه ڪيائين لاءِ تارا ته هدايت وٺو اُنهن سان اُن منجھ اونداهي پٽ

وَالْبَحْرِ ۭ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ○ وَهُوَ الَّذِيْٓ

۽ درياءَ جي تحقيق ظاهر ڪيا سون معجزا واسطي جماعت سڃاڻندڙن جي ۽ الله سو آهي جنهن

اَنْشَاَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَّمُسْتَوْدَعٌ ۭ قَدْ فَصَّلْنَا

پيدا ڪيو اوهان کي کنا جيءَ هيڪڙي جي آدم جي پوءِ جاءِ قرار جي ڪنا پيٽ جي ۽ جاءِ امانت جي ڪنا قبر ظاهر ڪيا سون

الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّفْقَهُوْنَ ○ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاۗءِ مَاۗءً

معجزا واسطي قوم پروڙيندڙن جي ۽ الله سو آهي جنهن نازل ڪيو ڪنا آسمان پاڻي

فَاَخْرَجْنَا بِهٖ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَاَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ

پوءِ پيدا ڪيا سون اُن سان سلي توڙن جا پوءِ پيدا ڪيا سون اُن سان ساوا ڪاهه ڪڍيا سون

مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا ۚ وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ

اُن مان داڻا چڙهندڙ مٿي هيڪ ٻئي ۽ کجين مان ڪنا ڇڳين انهن جي ڇڳا لڙندڙ

وَّجَنّٰتٍ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّالزَّيْتُوْنَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَّغَيْرَ

۽ باغ ڊاکن جا ۽ زيتون ۽ ڏاڙهون مشابه آهن پاڻ ۾ ۽ نه

مُتَشَابِهٍ ۭ اُنْظُرُوْٓا اِلٰى ثَمَرِهٖٓ اِذَآ اَثْمَرَ وَيَنْعِهٖ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكُمْ

مشابه آهن ميوا انهن جا نهاريو طرف ميون انهن جي جڏهن ڦر ڪن ۽ پچن تحقيق انهن ۾ آهن

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ○ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَاۗءَ الْجِنَّ وَ

معجزا واسطي مؤمنن جي ۽ ناهين تا خدا جا شريڪ جنن مان ۽

خَلَقَهُمْ وَخَرَقُوْا لَهٗ بَنِيْنَ وَبَنٰتٍۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۭ سُبْحٰنَهٗ وَ

خلقيو الله انهن کي ۽ جوڙيائون خدا جا پٽ ۽ ڌيئرون ري علم پاڪ آهي اهو ۽

تَعٰلٰى عَمَّا يَصِفُوْنَ ○ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اَنّٰى

مٿاهون آهي ڪنا انهن وصفن پيدا ڪري آسمانن ۽ زمين کي پوءِ ڪيئن

يَكُوْنُ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَمْ تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ۭ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ

هوندو اُنجو اولاد ۽ ڪينهي هوندو اُنجي زال ۽ خلقيائين سڀ ڪُل

وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ○ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ

۽ اُو سڀاڻ مڙني تولين جا ڄاڻندڙ آهي   ئي الله خدا جو مالڪ آهي   ناهي ڪو مالڪ مگر اُو

خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ○

پيدا ڪندڙ آهي سڀني تولين جو پوءِ عبادت ڪريو انهي جي ۽ اُو مٿي مڙني تولين نگهبان آهي

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ

نه ڏسن انکي اکيون   ۽ اُو ڏسي ٿو اکين کي   ۽ اُو مهربان

الْخَبِيرُ ○ قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ

خبردار آهي   تحقيق آيا اوهان وٽ معجزا ڪنا رب اوهان جي ا   پوءِ جيڪو سمجهندو

فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ○ وَكَذَٰلِكَ

ته نفعو پاڻ کي ڪندو ۽ جو انڌو ٿيندو ته ضرر مٿس آهي ۽ نه آهيان آءٌ اوهان تي نگهبان ـــ مثل انهي

نُصَرِّفُ الْآيَاتِ وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ

ظاهر ڪريون ٿا معجزا ۽ تا ڪه چون ڪافر ته پڙهيو اُو تو ڪنهن کان ۽ ته قوم جي ظاهر ڪريون حق واسطي انهن

يَعْلَمُونَ ○ اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ

جا ڄاڻن ٿا   تابع ٿيءُ تنهن قرآن جي جو وحي آندو تو ڏانهن ڪنا خدا   ناهي مالڪ مگر اُو

وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ○ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَ

۽ اکيون ڦير ڪنا مشرڪن   ۽ جي هوندي گهري خدا ته نه ڪفر ڪن ها

مَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ○

نه ڪيو آسان تو کي انهن نگهبان   ۽ نه آهين تون انهن جو ضامن

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ

ـــ ۽ مر گاريو تو تنهن جي دعوا ڪن ٿا بتن جي سواءِ خدا جي   پوءِ گاريون ڏيندا خدا کي

عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ

سبب سرڪشي ۽ بيوقوفي جي   مثل انهي سينگاريا سون سڀني جماعتن لاءِ ڪم انهن جا   پوءِ طرف

رَبِّهِمۡ مَّرۡجِعُهُمۡ فَيُنَبِّئُهُمۡ بِمَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ○ وَاَقۡسَمُوۡا بِاللّٰهِ

خدا جي موٽندا پوءِ جزا ڏيندن تهجي جيڪي عمل ڪيا ۽ قسم ڪن خدا جو

جَهۡدَ اَيۡمَانِهِمۡ لَئِنۡ جَآءَتۡهُمۡ اٰيَةٌ لَّيُؤۡمِنُنَّ بِهَا ؕ قُلۡ اِنَّمَا

ڏاڍو قسم تہ جي ايندن معجزو طلبين ته وسهندا انکي چؤ تہ آهين

الۡاٰيٰتُ عِنۡدَ اللّٰهِ وَمَا يُشۡعِرُكُمۡ اَنَّهَاۤ اِذَا جَآءَتۡ لَا

معجزا مگر وس خدا جي ۽ ڪهڙي پروڙ آهِ انکي تحقيق جي ايندا معجزا تہ نہ

يُؤۡمِنُوۡنَ ○ وَنُقَلِّبُ اَفۡـِٕدَتَهُمۡ وَاَبۡصَارَهُمۡ كَمَا لَمۡ يُؤۡمِنُوۡا

وسهندا ۽ ڦيرائينداسون دليون ۽ اکيون انجيون ڪنا جيئن نہ وسهيا

بِهٖۤ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّنَذَرُهُمۡ فِىۡ طُغۡيَانِهِمۡ يَعۡمَهُوۡنَ ○

انکي پهري مرتبي ۽ ڇڏينداسون انکي منجهه سرڪشيءَ تہ ڪندڙ ٿيندا

وَلَوۡ اَنَّنَا نَزَّلۡنَاۤ اِلَيۡهِمُ الۡمَلٰٓـئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الۡمَوۡتٰى

۽ جي هوند نازل ڪريون اسين ڏانهن انهن ملڪ ۽ ڳالهائين انهن مئا

وَحَشَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ كُلَّ شَىۡءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوۡا لِيُؤۡمِنُوۡۤا اِلَّاۤ اَنۡ

۽ اٿاريون انهي سڀ معجزا سامهان تہ نہ هوندا ايمان آڻين مگر جي

يَّشَآءَ اللّٰهُ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَهُمۡ يَجۡهَلُوۡنَ ○ وَكَذٰلِكَ جَعَلۡنَا

گهري خدا پر گهڻا انهن مان جاهل آهن ۽ مثل انجي ڪياسون

لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا شَيٰطِيۡنَ الۡاِنۡسِ وَالۡجِنِّ يُوۡحِىۡ بَعۡضُهُمۡ

سڀني نبين جا دشمن وسوسا وجهندڙ ماڻهو ۽ جن وسوسو وجهي بعض انجو

اِلٰى بَعۡضٍ زُخۡرُفَ الۡقَوۡلِ غُرُوۡرًا ؕ وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوۡهُ

طرف بعض ڪوڙيون ڳالهيون ٺڳي جيون ۽ جي هوند گهري رب تنهجو تہ نہ ڪن ايئن

فَذَرۡهُمۡ وَمَا يَفۡتَرُوۡنَ ○ وَلِتَصۡغٰۤى اِلَيۡهِ اَفۡـِٕدَةُ الَّذِيۡنَ لَا

پوءِ ڇڏ انکي ۽ ڪوڙ انجي کي ۽ مڙت سڻين جنن کان قلب تنجا جي نہ

يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوْا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُوْنَ ○

ويساهن آخرت کي ۽ متان راضي ٿين ان سان ۽ متان ڪن جيڪي ڪندڙ آهن

اَفَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْتَغِيْ حَكَمًا وَّهُوَ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ اِلَيْكُمُ الْكِتٰبَ

ڪيئن ٻئي ڪنهن کي ڳوليان ٿو عادل ڪري ۽ الله سوا جنهن نازل ڪيو اوهان ڏانهه قرآن

مُفَصَّلًا ؕ وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْلَمُوْنَ اَنَّهٗ مُنَزَّلٌ

چٽو ۽ جن کي ڏنو سون توريت تا سڃاڻن ته قرآن نازل ڪيل آهي

مِّنْ رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ○ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ

ڪنا رب تنهنجي سان سچ پوءِ مَ هجو ڪنا شڪ ڪندڙن ۽ تمام ٿيو ڪلام

رَبِّكَ صِدْقًا وَّعَدْلًا ؕ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ

رب جو جو سچو ۽ عادل آهي نا ڪو ڦيرائيندڙ ڪلام الله جي کي ۽ او سڻندڙ

الْعَلِيْمُ ○ وَاِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِي الْاَرْضِ يُضِلُّوْكَ عَنْ

ڄاڻندڙ آهي ۽ جيڪي چيو ڪندين گهڻن اهل زمين جي جو ته گمراهه ڪندا تو کي کنا

سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ○

وات خدا جي نه تابع ٿين مگر گمان کي ۽ نه آهين اهي مگر کوڙ ڪن

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ مَنْ يَّضِلُّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ وَهُوَ اَعْلَمُ

تحقيق رب تنهنجو ڄاڻي ٿو تنهنکي جو گمراهه ٿئي کنا وات خدا جي ۽ او سڃاڻي

بِالْمُهْتَدِيْنَ ○ فَكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ

هدايت وارن کي ○ پوءِ کائو کنان ته کنل ورتو آهي نالو خدا جو جيڪڏهن آهيو

بِاٰيٰتِهٖ مُؤْمِنِيْنَ ○ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تَاْكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ

آيتن خدا جي کي ويساهه ڪندڙ ۽ ڪهڙو ٿو نه کائو کنان ته جنهن تي ذڪر ٿيو نالو خدا جو

عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ اِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ اِلَيْهِ ؕ

جنهن تي ۽ تحقيق چٽو ڪيائين جيڪي حرام ڪيائين اوهان تي مگر جنهن لاءِ ضرورت ٿئي اوهان کي

وَاِنَّ كَثِيرًا لَّيُضِلُّونَ بِاَهْوَآئِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ

۽ تحقيق گهڻا ماڻهو گمراه ٿين ٿا سبب خواهشن پنهنجن جي سواءِ ڄاڻ جي تحقيق رب تنهنجو

اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ۝ وَذَرُوا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهُ اِنَّ

سڀ ڄاڻي ٿو ظالمن کي ۽ ڇڏيو ظاهر گناه ۽ لڪل گناه جهڙو حسد تحقيق

الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ۝

سي شخص جي ڪن گناه سگهو ئي جزا ڏبي انهن کي سبب جيڪي ڪيائون

وَلَا تَاْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَاِنَّهُ لَفِسْقٌ وَ

۽ م کائو انهي مان جنهن تي نه ذڪر ڪيو ويو نالو خدا جو ذبح ڪرڻ مهل ۽ تحقيق اهو مردار آهي ۽

اِنَّ الشَّيٰطِينَ لَيُوحُونَ اِلٰى اَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَاِنْ

شيطان وسوسا وجهن ٿا ڪافرن دوستن پنهنجن کي ته جهيڙو ڪن توهان مومنن سان ۽ جي

اَطَعْتُمُوهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ۝ اَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَاَحْيَيْنٰهُ

چيو مڃيندؤ انهن جو ته اوهين مشرڪ ٿيندا ۽ ڇا مومن جو هو مثل مئل جي ڪفر ۾ پوءِ جيارئون اسان

وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَّمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَّثَلُهُ فِي

سان ايمان جي ۽ ڪيوسون ان لاءِ نور هلي ان سان منجهه ماڻهن جي مثل ان ڪافر جي جو منجهه

الظُّلُمٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكٰفِرِينَ مَا كَانُوا

اونداهي ڪفر جي نه نڪري سگهي ان منجها مثل انهي سينگاريا ويا ڪافرن لاءِ جي عمل

يَعْمَلُونَ ۝ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ اَكٰبِرَ مُجْرِمِيهَا

ڪن ٿا ۽ مثل انهي جي ڪياسون منجهه سڀني شهرن ۾ وڏيرا انهن جا فاسق

لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ اِلَّا بِاَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝

ته فساد ڪن منجهه شهرن ۽ نه خراب ڪن ٿا مگر جسن پنهنجن کي ۽ نه ٿا ڄاڻن

وَاِذَا جَآءَتْهُمْ اٰيَةٌ قَالُوا لَنْ نُّؤْمِنَ حَتّٰى نُؤْتٰى مِثْلَ مَآ اُوتِيَ

۽ جڏهن اچن ٿا ڪافرن کي معجزا چون ٿا ته نه ويساهه آڻينداسون تان جو اسان کي معجزا ڏجن جيئن ڏنا ويا

رُسُلُ اللّٰهِ ۘ اَللّٰهُ اَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسٰلَتَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ

رسولن خدا جي الله سڄاڻو آ جنکي ڪري رسول پٺيو سگهوئي رسندي

الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا صَغَارٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ شَدِيْدٌۢ بِمَا

ڪافرن کي خواري وڏي خدا وٽان ۽ عذاب ڏاڍو سبب انجي

كَانُوْا يَمْكُرُوْنَ ○ فَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَّهْدِيَهٗ يَشْرَحْ صَدْرَهٗ

جيڪي مڪر ڪرن ٿا پوءِ جنهن کي گهري خدا ته هدايت ڪري ته ڪشاده ڪري سينو انجو

لِلْاِسْلَامِ ۚ وَمَنْ يُّرِدْ اَنْ يُّضِلَّهٗ يَجْعَلْ صَدْرَهٗ ضَيِّقًا

اسلام لاءِ ۽ جنهن کي گهري ته گمراه ڪري ته ڪري سينو انجو تنگ ۽ ڏاڍو

حَرَجًا كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَآءِ ؕ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ

اٽڪيل گويا ايمان انکي جهڙو ڪرڪي چاڙهي ٿي ان تي آسمان مثل انجي ڪري خدا گمراهي

عَلَى الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ○ وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيْمًا ؕ

تي ڪافرن ۽ هي آهي واٽ ربجي سنئين

قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ○ لَهُمْ دَارُ السَّلٰمِ

تحقيق پڌرا ڪيا سون معجزا واسطي جماعت نصيحت قبوليندڙن جي ان لاءِ بهشت آهي

عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ○ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ

وٽ رب سندن ۽ الله مالڪ آ انجو سبب عملن موچارن جي ۽ جنهن ڏينهن اٿاريندا سون

جَمِيْعًا ۚ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ مِّنَ الْاِنْسِ ۚ وَقَالَ اَوْلِيٰٓؤُهُمْ

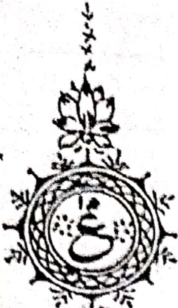
مخلوقن مرني کي چوندا سون اي جماعت جنن جي تحقيق گهڻا ٿا ڪيا ماڻهن چوندا دوست جنن جا

مِّنَ الْاِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَّبَلَغْنَآ اَجَلَنَا

ماڻهو ته اي رب اسانجا نفع ورتو اسان ۾ بعض اسان ما بعض کان ۽ رسياسون وقت کي

الَّذِيْٓ اَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ النَّارُ مَثْوٰىكُمْ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اِلَّا

جو مقرر ڪيو اسان لاءِ چوندو خدا دوزخ اوجاءِ اوهانجي هميشه هوندا انهين مگر

مَا شَاءَ اللّٰهُ ؕ اِنَّ رَبَّكَ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ○ وَكَذٰلِكَ نُوَلِّيْ

سا مگر جيتري گهري ٿو خدا تحقيق خدا دانا ۽ عالم آهي ۽ مثل انهي سنڀاليندا آهيون

بَعْضَ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضًا بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ○ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ

ظالمن هيڪ ٻئي کي سبب شومت عملن جي تن جي دنيا ۾ ١٥ اي جماعتون جنن

وَالْاِنْسِ اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ

۽ ماڻهن جيون ڪين نه آيا اوهان کي رسول اوهان منجهان جي ڳالهيون ڪن ٿا آيتون قرآن جي

وَيُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا شَهِدْنَا عَلٰٓى اَنْفُسِنَا

۽ ڊيڄارين انهن کي ڏسڻ ڏينهن قيامت جي کان چوندا ته شاهد آهيون مٿي پاڻ جي

وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ

۽ مغرور ڪيتو انهن کي حياتي دنيا جي ۽ شاهدي ڏيندا مٿي پاڻ ته اهي

كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ○ ذٰلِكَ اَنْ لَّمْ يَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى

هوا ڪافر ۽ هي شاهدي جيڪا هن سبب جي نه آهي رب تنهجو عذاب ڪندڙ ماڻهن ڳوٺن جي

بِظُلْمٍ وَّاَهْلُهَا غٰفِلُوْنَ ○ وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ؕ

ناحق ۽ جيسين اهي غافل هون ۽ سڀ ڪنهن شخص کي درجا آهن ڪئي عملن انهي جي

وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ○ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ؕ

۽ نه آهي رب تنهجو غافل ڪئي عملن انهي جي ۽ رب بي نياز ۽ صاحب بخشش جو آهي

اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَّا يَشَآءُ كَمَآ

جي گهري ته فنا ڪري انهن ۽ پيدا ڪري سواءِ انهي جي ٻي مخلوق جنهن کي گهري جيئن

اَنْشَاَكُمْ مِّنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ○ اِنَّ مَا تُوْعَدُوْنَ

پيدا ڪيائين انهي کي ڪئي اولاد جماعت ٻين جي تحقيق سڀ جيڪي وعده ڪيا ٿا

لَاٰتٍ ۙ وَّمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ○ قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ

انهي ايندڙ آهن ۽ نه آهيو اوهين عاجز ڪندڙ خدا کي چئو اي قوم منهجي ڪم ڪريو موجب حال پنهجي

اِنِّيْ عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ مَنْ تَكُوْنُ لَهٗ عَاقِبَةُ الدَّارِ

آءٌ ڪم ڪندس سو جڏهن حال پنهنجي تي پوءِ سگهوئي ڄاڻندا تہ ڪنهن کي هوندي ڀلي عاقبت جي جاءِ

اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ○ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ

تحقيق نہ ڇٽندا ظالم ۔ ۽ ڪيائون واسطي خدا جي ان مان جا پيدا ڪيائين پوک

وَالْاَنْعَامِ نَصِيْبًا فَقَالُوْا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا

۽ ڍورن جي حصو پوءِ چون تہ هي حصو واسطي خدا جو پنهنجي گمان ۾ ۽ هي حصو

لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى اللّٰهِ ۚ وَمَا

بتن جو ۔ پوءِ جيڪي هو بتن لاءِ سو نہ پهچي طرف خدا جي ۽ جيڪي

كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَآئِهِمْ ۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ○

هو خدا لاءِ سو ته پهچي طرف بتن جي ۔ مندو آهي حڪم انهن جو

وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ قَتْلَ اَوْلَادِهِمْ

۽ مثل انهي سينگاريو واسطي گهڻن مشرڪن جي ڪهڻ ٻارن جو سينگاريو

شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوْا عَلَيْهِمْ دِيْنَهُمْ ۚ وَلَوْ شَآءَ

شريڪن انهي تہ هلاڪ ڪن انهن کي ۽ گڏبڙ ڪن مٿن دين انهن جو ۽ جي گهري

اللّٰهُ مَا فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ○ وَقَالُوْا هٰذِهٖٓ اَنْعَامٌ

خدا تہ نہ ڪن ۔ پوءِ ڇڏ انهن کي ۽ سو جيڪو ڪوڙ ڪن ٿا ۔ ۽ چيائون ته هي وهٽ اهن

وَّحَرْثٌ حِجْرٌ ۖ لَّا يَطْعَمُهَآ اِلَّا مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَاَنْعَامٌ

۽ پوکون جهليل آهن نہ کائي انهن کي مگر سو جنهن کي گهرون اسين ساڻ گمان انهن جي ۽ وهٽ آهن

حُرِّمَتْ ظُهُوْرُهَا وَاَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا

حرام آهن پٺيون انهن جون ۽ وهٽ نہ ذڪر ڪن نالو خدا جو وقت ڪهڻ جي انهن تي

افْتِرَآءً عَلَيْهِ ۚ سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ○ وَقَالُوْا

ڪوڙ ٻڌائيندي تي الله جي سگهوئي بدلو ڏيندو انهن سان تنهن جي ڪوڙ ڪن ٿا ۽ چيائون

مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ

جيڪي مَنجهه پيٽن هِن وَهڻن جي سو خالص اِهي مَردن مَٽي ۽ حرام آهي مَٿي

أَزْوَاجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ

زالن اسان جي ۽ جي هوندو مُردار پوءِ مَرد ۽ عورتون اُن ۾ ڀائيوار آهن سگهو ڏيندو

وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ

ڪوڙ انهن جي جي تحقيق خدا ڏانا ۽ عالم آهي تحقيق ڇيڻي وارا ٿيا جن ڪُٺو اولاد پنهنجو

سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ ۚ

بيوقوفي جي ناحق ۽ بي خبر ۽ حرام ڪيائون جيڪي ڏنو خدا ڪوڙ ٻڌي خدا تي

قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ۝ وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ جَنَّاتٍ

تحقيق گمراهه ٿيا ۽ نه هوا هدايت وارا ۽ الله سو آهي جنهن پيدا ڪيا باغ

مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا

چاڙهيل ۽ نه چاڙهيل ۽ کجيون ۽ پوکون مختلف آهي چاشني

أُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۚ

انجي ۽ زيتون ۽ ڏاڙهون مشابهه آهن پاڻ ۾ ۽ نه مشابهه آهن پاڻ ۾

كُلُوا مِن ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ ۖ وَلَا تُسْرِفُوا ۚ

کائو ميوي انجي مان جڏهن ميوو ڏئي ۽ ڏيو حق خدا جو منجهه ڏينهن لابارو انجي ۽ اسراف نه ڪريو

إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۝ وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا ۚ

تحقيق خدا دوست نه رکي حد لنگهيندڙن کي ۽ گهڻن وهٽن مان بار کڻندڙ ۽ فراش ٿيندڙ آهن

كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ

کائو ان مان جيڪي ڏنو اٿو خدا ۽ نه تابع ٿيو قدمن شيطان جي تحقيق او

لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ۝ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ ۖ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ

اوهان جو دشمن ظاهر آهي پيدا ڪيا خدا اٺ نر ۽ ماديون ڍڳن مان ٻه ۽ کان

الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ

ٻڪرين ۾ جوڙو (اهلي ۽ وحشي) جو ڪي ٻنهي نرن سان ڪيا حرام ڪيو الله ڪ ماديون سان حرام اهن ڪئي جي ڇا

عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ○

جي پيٽن ۾ اهن منجهان گهيريون ماديون ٻنهي خبر ڏيو مون کي سان يقين جيڪڏهن آهيو سچا

وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ

۽ ڪنا اٺن ۾ جوڙو ۽ ڪنا ڳئين ۾ جوڙو آکو ڀيو ڇا منهن جو ڪ نرسيئي حرام ڪيا ڪئي

أَمِ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ أَمْ كُنتُمْ

ڪ ماديون سب ڪ حرام اهن سڀ جيڪو پيٽن ۾ اهن منجهان گهيريون ماديون جو ڪي هئا آهيو

شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ اللَّهُ بِهَٰذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ

شاهد جڏهن امر ڪيو توهان کي خدا سان هن پوءِ ڪير وڏو ظالم آهي ڪنان جنهن ٻڌي

عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي

جو ٻڌي خدا تي ڪوڙ ته گمراهه ڪري ماڻهن کي سواءِ ڄاڻ جي تحقيق خدا نه هدايت ڪري

الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ○ قُل لَّا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ

قوم ظالمن جي کي چو نه لڀان ٿو سان منهنجي وحي ڪئي وئي مون ڏي حرام مٿي

طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ

کائيندڙ جي مگر جي هجي مردار جيڪي رت وهندڙ جيڪي ماهه

خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ

سوئر جو پوءِ اهو پليت آهي جيڪي ٻئي ڪهيو جو ڪنو آهي سان نالي غير خدا جي پوءِ جهڪي

غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ○ وَعَلَى الَّذِينَ

ضرورت پيئي موت جي نه فساد ڪري نه ظلم جو پوءِ تحقيق رب تنهنجو بخشيندڙ مهربان آهي ۽ مٿي

هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا

يهودين حرام ڪيوسون سڀ کُرين واري ۽ ڪنا ڳئين ۽ ٻڪرين حرام ڪيوسون

عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَآ إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَآ أَوِ الْحَوَايَآ أَوْ مَا

مٿن انِ ٿلهون اُنهيون مگر ڏه پٺن انهن جي جيڪي آنڊن جي جيڪي

اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَٰلِكَ جَزَيْنَٰهُم بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ۝

گڏيل هڏن جي اِها جزا ڏني سون انهي سبب سرڪشيءَ انهي جي ۽ اسين سچا آهيون

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَٰسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُۥ

پوءِ جي ڪنتا ڪوڙو سمجهن توکي ته چئو رب اوهان جو صاحب آهي رحمت گهڻي جو ۽ نموٽي عذاب انهي جو

عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ۝ سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَآءَ اللَّهُ

ڏنا جماعت ڪافرن جي ۝ سگهو ئي چوندا مشرڪ ته جي هوند گهري خدا

مَآ أَشْرَكْنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن شَيْءٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ

ته نه شرڪ ڪريا سون نڪي ماءُ پيءُ اسان جا ۽ نه حرام ڪريون ڪو ڏوهه مثل انهي ڪوڙو ڪيو

الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا ۗ قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ

تن اڳي هئندڙن کان تانجو چکيائون عذاب اسان جو چئو ڪڏهن هو اوهان وٽ ڪو

عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَآ ۖ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنتُمْ إِلَّا

يقين ته نه ظاهر ڪريو اسان لاءِ نه تابع ٿيو ٿا مگر گمان جي ۽ نه آهيو اوهين مگر

تَخْرُصُونَ ۝ قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَٰلِغَةُ ۖ فَلَوْ شَآءَ لَهَدَىٰكُمْ

ڪوڙ ڪريو ٿا چئو ته خدا لاءِ آهي قدرت وڏي ۽ جي گهري ته هدايت ڪري

أَجْمَعِينَ ۝ قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ

سڀني کي چئو آڻيو شاهد اوهان جا جي چون ته خدا تعالىٰ

اللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَا ۖ فَإِن شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ

حرام ڪيا آهي سڀ حيوان پوءِ جي شاهدي ڏين ته نه ورسه انهن جي ۽ م تابع ٿي

أَهْوَآءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِـَٔايَٰتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْءَاخِرَةِ

سڌن تن جي جيڪي ڪوڙو سمجهيا قرآن کي ۽ پڻ جي نه وسهن آخرت کي

وَهُم بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۝ قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ

۽ اُهي پنهنجي رب سان برابر ڪن ٿا. چئو اچو ته پڙهان جيڪي توهان لاءِ حرام ڪيائين

عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ وَلَا

ان لاءِ ته نه شريڪ ڪريو ساڻس ڪو ٻيو، ۽ ساڻ ماءُ پيءُ احسان ڪريو، ۽ نه

تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُم مِّنْ إِمْلَاقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ۖ

ڪُهو اولاد پنهنجي کي سبب بکَ جي، اسين رزق ڏيون ٿا اوهان کي ۽ انهن کي

وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۖ وَلَا

۽ م ڪريو زنا کي پڌرو ۽ ڳجهو، جهڙو ٿي نڪاح فاسد ۽ لڪي حفين

تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم

۽ م ڪهو ماڻهو ساه وارو جنهن جي تعظيم رکائي خدا مگر ساڻ قصاص جي، وصيت ڪئي اوهان کي

بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي

خدا مان پروڙيو. ۽ م اوڙاڻجو مال يتيم جي کي مگر ساڻ عيوض

هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۖ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ

ڀلي ته تان جو رسي بلوغت کي ۽ پورو ڏيو ماڻ ۽ تور

بِالْقِسْطِ ۖ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۖ وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا

ساڻ عدل سان. نه تڪليف ڪريون ٿا ڪنهن کي مگر قدرت سندس جيتري، ۽ جڏهن ڳالهه ڪريو ته سچي ڪريو

وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۖ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ

جيتوڻيڪ هجي مائٽ ۽ ساڻ انجام الله جي وفا ڪريو. اِي اوهان کي وصيت ڪئي الله

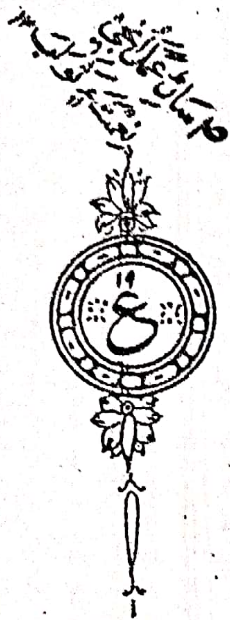
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝ وَأَنَّ هَٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ

انهي مان نصيحت وٺو. ۽ تحقيق عدل انبياء وارو هيءُ سڌي توحيد جو آهي تابع ٿيو ان جا

وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ

۽ م تابع ٿيو ٻين واٽن جا ته ٻيڙيندا اوهان کي سندس وات کان جيڪي آهي توحيد

[illegible] لا يكلف الله نفسا الا وسعها [illegible]

وَصّٰكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۝ ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

وصيت ڪئي الله انکي اميد آهي ته بچو خدا کان　　پوءِ ڏنو سون موسىٰ کي توريت

تَمَامًا عَلَى الَّذِيْٓ اَحْسَنَ وَتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى

تمام ڪندڙ آهي خدا مٿي نيڪوڪارن ۽ انهن بيان آهي سڀني تولن جو ۽ هدايت

وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ۝ وَهٰذَا كِتٰبٌ

رحمت آهي　　مان اوهي ساڻ ڏسڻ رب جي ويسهن　　۽ هي قرآن ڪتاب آهي

اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝ اَنْ

نازل ڪيو اسان برڪت وارو آهي پوءِ تابع ٿيو انجا ۽ بچو اميد آهي ته رحم ڪيو ويندو انکي

تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى طَآئِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا ۪ وَ

متان چوڻ ته نه نازل ٿيو توريت　　مگر مٿي ٻن جماعتن يهودين ۽ نصارن جي مهند اسان کان

اِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغٰفِلِيْنَ ۝ اَوْ تَقُوْلُوْا لَوْ اَنَّآ اُنْزِلَ

جيئن هوا سون ڪنا پڙهڻ توريت جي غافل　　جيڪي متان چوڻ ته جي هوند نازل ٿئي

عَلَيْنَا الْكِتٰبُ لَكُنَّآ اَهْدٰى مِنْهُمْ ۚ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَيِّنَةٌ

اسان تي قرآن ته ٿيون گهڻو هدايت وارا انهن کا پوءِ تحقيق ايو اوهان وٽ قرآن جو معجز

مِّنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ ۚ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِ

آهي رب ڪنا ۽ هدايت ۽ رحمت آهي　　پوءِ ڪير ظالم وڌ ڪنانئه جو ڪوڙو سمجهيو ساڻ

اللّٰهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ؕ سَنَجْزِي الَّذِيْنَ يَصْدِفُوْنَ عَنْ

آيتن خدا جي ۽ ڦريو انهن کان　　سگهو ٿي جزا ڏينداسون ڦرندڙن کي

اٰيٰتِنَا سُوْٓءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا يَصْدِفُوْنَ ۝ هَلْ يَنْظُرُوْنَ

آيتن جي　　مٺو عذاب　　سبب ڦرڻ انهي جي　　ٿا انتظار ڪن

اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَاْتِيَ بَعْضُ اٰيٰتِ

مگر اچڻ ملڪن عذاب جي جو جيڪي اچي عذاب ربجو جيڪي اچن ڪن آيتن

رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا

رب تنهنجو جنهن ڏينهن ايندا تنهنجي معجزن مان ڪي نشانيون ته ان ڏينهن ڪنهن کي نفعو نه ڏيندو

اِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ فِيْ اِيْمَانِهَا

ڪنهن کي ايمان آڻڻ جن نه ايمان آندو هوندو هن ڏينهن کان اڳي نه ڪمايو هوندو ايمان ۾

خَيْرًا ؕ قُلِ انْتَظِرُوْا اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا

عمل خير جو چئو منتظر ٿيو عذاب جا اسين پڻ منتظر آهيون تحقيق جن ٽڪرا ڪيا

دِيْنَهُمْ وَكَانُوْا شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِيْ شَيْءٍ ؕ اِنَّمَآ اَمْرُهُمْ

دين پنهنجو ۽ ٿيا جماعتون گهڻيون پاڻ ۾ فرقا ناهه تنهنجو انهن کي اختيار ناهه شفاعت انهن جي مگر

اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ۝ مَنْ جَآءَ

منهنجو اختيار خدا جي پوءِ جزا ڏيندو انهن کي جيڪي ڪيائون جو شخص آڻيندو

بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا

چڱائي هيڪڙي ته ان لاءِ ڏهه ثواب آهن ۽ جو آڻيندو هيڪڙي مٺائي ته نه

يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّنِيْ هَدٰىنِيْ

جزا ڏني ويندي انهي کي مگر برابر ۽ اهي نه ظلم ڪيل ٿيندا چئو مون کي هدايت ڪئي آهي

رَبِّيْٓ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۚ دِيْنًا قِيَمًا مِّلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ

رب منهنجي طرف واٽ سڌي طرف دين قائم جو دين آهي ابراهيم

حَنِيْفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝ قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ

پڪي جو ۽ نه هو مشرڪ ڪندڙن مان چئو تحقيق نماز منهنجي

وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ لَا شَرِيْكَ

۽ عبادت منهنجي ۽ جيئڻ ۽ مرڻ منهنجو خدا لاءِ آهي جو مالڪ جهانن جو ناهي شريڪ

لَهٗ ۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ

انهي جو ۽ ساڳي عبادت جي امر ڏنو مون کي ۽ آءٌ پهرين مسلمان آهيان چئو ڇا سواءِ خدا جي

أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا

طلب ڪريان ٻيو خدا ۽ اُهو مالڪ آهي سڀني شين جو ۽ نه ڪري ٿو ڪم ڪوبه ڪو نفس مگر

عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ

ته گناهه انجو اُنتي ۽ نه کڻندو ڪو گناهه هيڪڙي ٻئي جو ٿيو ۽ طرف رب اوهانجي

مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝ وَهُوَ

موٽندا ۽ پوءِ خبر ڏيندو اوهانکي تنهن جنهن ۾ اختلاف ڪري رهيا هئا ۽ الله

الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ

سو آهي جنهن ڪيو اوهانکي خليفو زمين ۾ ۽ مٿاهون ڪيائين هيڪڙن کي

بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ

ٻين تي درجي ڪري تانڪ آزمائي اوهانکي تنهن ۾ جيڪي ڏنائين اوهانکي تحقيق رب تنهنجو

سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

جلد عقوبت آهي ۽ تحقيق اُهو بخشيندڙ ۽ مهربان آهي

ع
نصف

سُورَةُ الْأَعْرَافِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَتَانِ وَسِتُّ آيَاتٍ

سوره اعراف نازل ٿي مڪي ۾ تنهن ۾ ٻه سؤ ڇهه آيتون آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝

شروع ٿو ڪريان ساڻ نالي خدا جي جو ڏاڍو ٻاجهارو مهربان آهي

الٓمٓصٓ ۝ كِتَابٌ أُنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ

هي ڪتاب آهي جو نازل ڪيو ويو تو ڏي پوءِ نه هوءِ منجهه سيني تنهنجي تنگي

مِنْهُ لِتُنْذِرَ بِهِ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ

اُن کان تانڪ ڊيڄارين تون اُنسان ۽ نصيحت آهي مومنن لاءِ تابع ٿيو تنهن جي جيڪي نازل ٿيو

إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۗ قَلِيلًا

اوهان ڏانهن رب اوهانجي ۽ نه تابع ٿيو سواءِ خدا جي دوستن جا ٿورڙي

مَّا تَذَكَّرُونَ ○ وَكَم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا

يادگيري اٿندجي ٿا ڪريو ۽ ڪيترا ڳوٺ هلاڪ ڪياسون پوءِ آيو اُنتي

بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ○ فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُم

عذاب اسان جو راتِ جو صبح جي يا اُهي سُتل هوندا هئا پوءِ نه هو جواب اُنجو جڏهن آيو اُنتي

بَأْسُنَا إِلَّا أَن قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ○ فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ

عذاب اسان جو مگر جي چيائون ته اسين ظالم هئاسون پوءِ پڇنداسون تنهن کي

أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ○ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم

موڪلياسون نبي جن ڏانهن ۽ پڇنداسون نبين کي پوءِ قصو ڪنداسون اُنتي

بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ○ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَن

معلم ساڻ ۽ نه هواسون غائب ۽ تورڻ عملن جو اُن ڏينهن ۾ حق آهي پوءِ جنهن جا

ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ○ وَمَنْ خَفَّتْ

ڳرا ٿيندا عمل موچارا ته اُهي ئي ڇوٽڪي وارا آهن ۽ جنهن جا هلڪا ٿيا

مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُم بِمَا كَانُوا

عمل موچارا ته اُهي ئي جن وڃايا پاڻ کي اُن سبب تنهي جي جو هُوا

بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ○ وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا

ساڻ آيتن اسان جي ظلم ڪندا ۽ تحقيق جاءِ ڏني سون اوهان کي زمين ۾ ۽ ڪيوسون

لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ○ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ

اوهان لاءِ انهي ۾ گذران ٿورڙو شڪر ڪريو ٿا ۽ تحقيق خلقيوسون اوهان کي

ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا

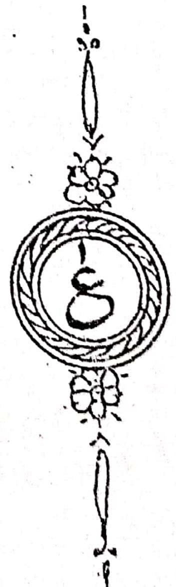
پوءِ صورت ڏنيسون اوهان کي پوءِ چيوسون ملائڪن کي ته سجدو ڪريو آدم کي پوءِ سجدو ڪيائون

إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ○ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا

مگر ابليس نه هو سجدي ڪندڙن مان چيو خدا ڪهڙي شيءِ منع ڪئي

ص جهڙي قوم لوط جي ڪئي

هه جهڙي قوم شعيب جي

تَسْجُدَ اِذْ اَمَرْتُكَ ؕ قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۚ خَلَقْتَنِيْ مِنْ نَّارٍ وَّ

سجدو جڏهن امر ڪيم توکي ڇو نه ڪيئه چيائين ته آءٌ ڀلو آهيان ان کان جيئن خلقيو مون کي تو باهه

خَلَقْتَهٗ مِنْ طِيْنٍ ۝ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُوْنُ لَكَ اَنْ

۽ خلقيو انکي ڪنا مٽيءَ چيو خدا تڏهن ابليس کي ته بهشت مان لهه ڇو ته لائق ناهه تو کي ته

تَتَكَبَّرَ فِيْهَا فَاخْرُجْ اِنَّكَ مِنَ الصّٰغِرِيْنَ ۝ قَالَ اَنْظِرْنِيْٓ

هٺ ڪرين بهشت مان پوءِ نڪر تحقيق تون ڪنا خوارن آهين چيو ابليس مهلت ڏي مونکي

اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ۝ قَالَ اِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ۝ قَالَ فَبِمَآ

تان ڏينهن قيامت جي چيو خدا تحقيق تون مهلت ڏنلن آهين چيو شيطان قسم آهه مون کي

اَغْوَيْتَنِيْ لَاَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيْمَ ۝ ثُمَّ لَاٰتِيَنَّهُمْ

گمراه ڪرڻ تنهنجي جو ته ويهندس انهن لاءِ مٿي وات تنهنجي سڌيءَ پوءِ ايندس انهن کي

مِّنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَآئِلِهِمْ ؕ

مهندان ۽ پٺيان ۽ ساڄي طرفان ۽ کاٻي پاران

وَلَا تَجِدُ اَكْثَرَهُمْ شٰكِرِيْنَ ۝ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُوْمًا

۽ نه ڏسندين گهڻن ماڻهن کي شڪر ڪندڙ چيو خدا نڪر ڪنا بهشت خوار ٿي

مَّدْحُوْرًا ؕ لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝

۽ تڙيل ٿي ص جيڪو تابع ٿيندو تنهنجو انهن مان ڀريندس دوزخ ان سڀني کان

وَيٰٓاٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا

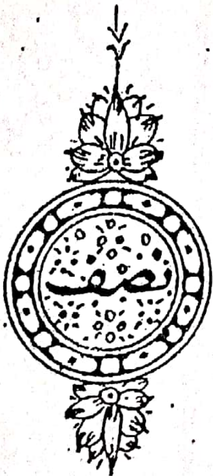
۽ اي آدم ساڪن ٿي تون ۽ زال تنهنجي بهشت مان پوءِ کائو ڪنا جتي ڪٿي مڪان گهرو

وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ فَوَسْوَسَ

۽ مَ اوڏا وڃو هن وڻ کي پوءِ هوندا ڪنا ظالمن پوءِ خطرو ڪيو

لَهُمَا الشَّيْطٰنُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وٗرِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْاٰتِهِمَا

انهن کي شيطان ته ظاهر ڪري انهن لاءِ ڍڪيل عيب انهن جا پاران اگهاڙائپ جي

وَقَالَ مَا نَهٰىكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هٰذِهِ الشَّجَرَةِ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَا

۽ چيائين ته نه منع ڪيو اوهان کي اوهان جي رب هن وڻ کان مگر هن سببان ته متان اوهين

مَلَكَيْنِ اَوْ تَكُوْنَا مِنَ الْخٰلِدِيْنَ ○ وَقَاسَمَهُمَآ اِنِّيْ لَكُمَا

ملائڪ ٿيو جيڪي متان ٿيو هميشگي وارا ۽ قسم کنئائين ته آءٌ اوهان جو

لَمِنَ النّٰصِحِيْنَ ○ فَدَلّٰىهُمَا بِغُرُوْرٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ

خير خواه آهيان پوءِ ڪيرايائين انهن کي بهشت کان ٺڳيءَ سان پوءِ جڏهن چکيائون وڻ مان ته

لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ

ظاهر ٿي پيا انهن جي ستر جا عضوا ۽ لڳا ڍڪڻ پاڻ تي پن وڻن بهشت جي جا

وَنَادٰىهُمَا رَبُّهُمَآ اَلَمْ اَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ لَّكُمَآ

۽ سڏ ڪيو رب انهن ٻنهي کي ته ڪين منع ڪيم اوهان کي انهي وڻ کان ۽ ڪين چيم اوهان کي

اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ○ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ اَنْفُسَنَا

ته شيطان آهي دشمن ظاهر پڌرو چيائون اي رب اسان جا ظلم ڪيوسون پاڻ تي

وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ○ قَالَ

۽ جي نه معاف ڪندين ۽ نه بخشيندين اسان کي ته ٿينداسون گهاٽي وارن مان چيو خدا

اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ

نڪرو بهشت مان اوهين هڪ ٻئي جا دشمن آهيو ۽ اوهان لاءِ زمين ۾ جاءِ قرار جي

وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ○ قَالَ فِيْهَا تَحْيَوْنَ وَفِيْهَا تَمُوْتُوْنَ وَ

۽ نفعو آهي هڪ وقت تائين چيائين منجهس اوهين جيئندا ۽ منجهس اوهين مرندا ۽

مِنْهَا تُخْرَجُوْنَ ○ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا

منجهانئس ڪڍبا اي اولاد آدم جا نازل ڪيو اٿئون اوهان تي لباس جيڪو

يُّوَارِيْ سَوْاٰتِكُمْ وَرِيْشًا وَلِبَاسُ التَّقْوٰى ذٰلِكَ خَيْرٌ

ڍڪيندو اوهان جو ستر ۽ سينگار ۽ لباس پرهيزگاريءَ جو اهو چڱو آهي

ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ○ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ لَا

ئي اِهو الله جي نشانين مان آهي ته مانَ نصيحت قبول ڪن. اي اولاد آدم جا م

يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ كَمَآ اَخْرَجَ اَبَوَيْكُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا

فتني ۾ نه وجهي اوهان کي شيطان جيئن ڪڍيائين ماءُ پيءُ اوهان جي کي بهشت مان لاٿائين انهن کان

لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا ۭ اِنَّهٗ يَرٰىكُمْ هُوَ وَقَبِيْلُهٗ مِنْ حَيْثُ

لباس انهن جو ته ڏيکاريائين انهن کي انهن جا ستر. تحقيق ڏسي ٿو اوهان کي ابليس ۽ لشڪر انهيءَ جو جتان

لَا تَرَوْنَهُمْ ۭ اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَاۗءَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ○

نه ڏسو ٿا انهن کي. تحقيق ڪيو اسان شيطانن کي دوست ڪافرن جو جي نه ٿا مڃن

وَاِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً قَالُوْا وَجَدْنَا عَلَيْهَآ اٰبَاۗءَنَا وَاللّٰهُ

۽ جڏهن ڪن ڪبيرو گناهه چون ٿا ته ڏٺوسون ان تي ماءُ پيءُ پنهنجي کي ۽ خدا اسان کي

اَمَرَنَا بِهَا ۭ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَاْمُرُ بِالْفَحْشَاۗءِ ۭ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَي

امر ڪيو آهي. چئو تحقيق خدا نٿو امر ڪري گناهه جو. ڇو ٿا چئو ڪوڙ مٿي

اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ○ قُلْ اَمَرَ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ ۣ وَاَقِيْمُوْا

خدا جي جي نٿا ڄاڻو. چئو امر ڪيو آهي مونکي رب منهنجي عدل جو ۽ قائم ڪريو

وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ڛ

جسن پنهنجن جو وقت سڀڪنهن نماز ۽ دعا گهرو خدا کان خالص ڪريو ان لاءِ دين پنهنجو

كَمَا بَدَاَكُمْ تَعُوْدُوْنَ ○ فَرِيْقًا هَدٰى وَفَرِيْقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ

جيئن پيدا ڪيائين اوهان کي اول ائين موٽي ويندا. جماعتن کي هدايت ڪيائين ۽ ٻي جماعت لاءِ ثابت ٿي

الضَّلٰلَةُ ۭ اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَاۗءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

انهيءَ گمراهي تحقيق انهن ورتو شيطانن کي دوست سواءِ خدا جي

وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ○ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ

۽ ڀانئين ٿا ته اسين سڌا آهيون ○ اي اولاد آدم جا وٺو موچارو لباس پنهنجو

عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّكُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا ۚ اِنَّهٗ لَا

وقت سينگار نمازن ۾ طواف ۾ ۽ کائو ۽ پيئو ۽ اسراف نه ڪريو تحقيق خدا نه پسند ڪري

يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ○ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ الَّتِيْٓ اَخْرَجَ

اسراف ڪندڙن کي ۔ چئو ڪنهن حرام ڪئي آهي طواف ۾ زينت ڏنل خدا جي جا پيدا ڪيائين

لِعِبَادِهٖ وَالطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزْقِ ۭ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي

ٻانهن لاءِ ۽ حلال ۽ موچارا رزق ۔ چئو ته اهي واسطي مؤمنن جي آهن

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

حياتي دنيا جي خالص آهن ان لاءِ انهن جي ڏينهن قيامت جي ۔ اهڙي طرح ظاهر ڪريون ٿا آيتون

الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ○ قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ

معجزا واسطي قوم عالمن جي ۔ چئو ته حرام ڪئي رب منهنجي مگر ڪبيرا گناه

مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ

جيڪي ظاهر آهن انهن مان ۽ جيڪي لڪل آهن ۽ صغيرا گناه ۽ ظلم ڪرڻ ضعيف تي ناحق ۽

تُشْرِكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى

شريڪ ڪرڻ ساڻ خدا جي جنهن تي نه نازل ڪئي ڪا دليل ۽ حرام ڳالهه چوڻ ڪوڙ

اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ○ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَاۗءَ اَجَلُهُمْ

خدا تي جو نه ڄاڻو ۔ سڀڪنهن مخلوق لاءِ مدت عمر جي مقدر آهي پوءِ جڏهن ايندي

لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ○ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ

نهايت عمر انهن جي ته نه پوئتي ٿيندا گهڙي ۽ نه اڳتي ٿيندا ۔ اي اولاد آدم جا

اِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ ۙ

جيڪي ايندا اوهان وٽ رسول اوهان مان ٻڌائيندا اوهان کي آيتون معجزا منهنجا

فَمَنِ اتَّقٰى وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ○

پوءِ جيڪو ڊڄندو ۽ عمل موچارا ڪندو ته نه آهي خوف انهن تي نه اهي غمگين ٿيندا

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ

۽ جيڪي نه ويسهندا معجزا اسان جا ۽ هٺ ڪندا اُن کان اُهي ئي آهن صحاب

النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ○ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ

دوزخ جا اُهي ئي اُن ۾ هميشه هوندا   پوءِ ناهِ ڪو ظالم وڌيڪ اُن کان جو ٻڌي خدا تي

كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ أُولَٰئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ

ڪوڙ جيڪي نه ويسهن معجزن کي   رسندو اُنکي حصو اُنجو ڪتاب ۾ رزق ۽ عمر

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

تان جڏهن ايندا اُنکي ملڪ موت جا ماريندا اُنکي چوندا اُته   ڪن جي

تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ

عبادت ٿي ڪيان سواءِ خدا جي چوندا ته لڪي ويا اسان کان ۽ شاهدي ڏيندا

أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ○ قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ

نفس انجا ته هوا سون ڪوڙا   چوندو خدا داخل ٿيو منجهه جماعت

خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ ۖ كُلَّمَا دَخَلَتْ

لنگهيل مهندي   جنن   ۽ ماڻهن جي دوزخ ۾ جڏهن داخل ٿيندي

أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا ۖ حَتَّىٰ إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ

ڪا جماعت جيري ٻئين لعنت ڪندي مهندي جماعت کي تان جڏهن داخل ٿيندا دوزخ ۾ ڪانه سڀيئي چوندا

أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا

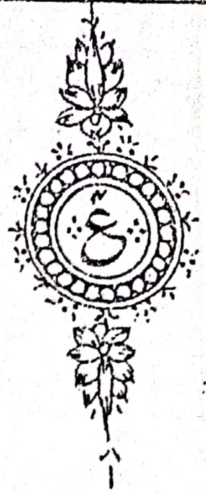
پوئيان نالي پهرين جي ته ربا اساهجا هن مهندين گمراه ڪيو اسانکي پوءِ ڏي تنهين انکي عذاب

ضِعْفًا مِنَ النَّارِ ۖ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَٰكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ○

زياده دوزخ ۾   چوندو خدا سڀن کي زيادتي آهه عذاب جي پر اڃا نٿا ڄاڻو

وَقَالَتْ أُولَاهُمْ لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ

۽ چوندا پهريان   پوئين کي ناهه اوهان لاءِ   اسان تي ڪا زيادتي جو ڪي جي

فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ○ إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا

پوءِ چکو عذاب کي سبب عملن انجي ۽ تحقيق بيشڪ جن نه ويسهيا

بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا

آيتن اسان جي کي ۽ هٺ ڪيائون ان کان نه ٻليا انن لاءِ در آسمان جا ۽ نه

يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ۚ وَكَذَٰلِكَ

داخل ٿيندا جنت ۾ تان جو داخل ٿئي اٺ منجهه ناڪي سوئي جي ۽ مثل انهي

نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ○ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ

جزا ڏيندا آهيون گنهگارن کي انن لاءِ دوزخ جا وڇاڻا هوندا جن جي مٿان پوشش

غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ○ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَ

اهڙي تره جزا ڏيون ٿا ظالمن کي ۽ بيشڪ جن ايمان آندو ۽

عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ

عمل ڪيائون چڱا نه تڪليف ڏيون ٿا ڪنهن کي مگر قدرت موجب انجي

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ○ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ

اهي آهن صاحب بهشت جا منجهس هميشه هوندا ۽ ڪڍنداسون جيڪي هوندو دلين ۾

مِنْ غِلٍّ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۖ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ

انجي حسد دنيا ۾ جاري ٿينديون هيٺان ماڙين انجي نهرون ۽ چوندا شڪر آهه خدا جو

الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا

جنهن هدايت ڪئي اسان کي هن بهشت ۽ هوندا نه رسون بهشت ۾ جي نه رسائي اسان کي

اللَّهُ ۖ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۖ وَنُودُوا أَنْ تِلْكُمُ

خدا تحقيق آيا رسول رب جا سچا ۽ سڏ ڪيو ويندو انکي ته اها

الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ○ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ

بهشت آهه ڏنو ٿو سون انکي سبب عملن انجي ۽ سڏ ڪندا اهل

الْجَنَّةِ أَصْحٰبَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا

جنّت جا اهل دوزخين کي تہ تحقيق ڏٺاسون جو وعدو رب اسان جو

حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُّمْ مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۗ قَالُوْا نَعَمْ ۚ فَأَذَّنَ

سچو پوءِ ڪي ڏٺو اوهان وعدو رب جو سچو چوندا ها پوءِ سڏيندو

مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ أَنْ لَّعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ

ملڪ انهن ۾ تہ لعنت خدا جي آهي مٿي ڪافرن جي

يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۚ وَهُمْ

جهليندا هئا ماڻهن کي ڪناواٽ خدا جي ۽ چاهيندا هئا ان واٽ کي ڏنگي ۽ اهي

بِالْاٰخِرَةِ كٰفِرُوْنَ ۝ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ ۚ وَعَلَى الْأَعْرَافِ

آخرت کي نہ ويساهين ۽ وچ دوزخ ۽ بهشت جي حجاب آهي ۽ مٿي اعراف ٥

رِجَالٌ يَّعْرِفُوْنَ كُلًّا بِسِيْمٰهُمْ ۚ وَنَادَوْا أَصْحٰبَ الْجَنَّةِ

مڙس هوندا جي سڃاڻن ڪافرن ۽ مسلمانن کي ساڻ پيشاني جي نشاني ۽ ڪاراڻي ۽ سڏيندا

أَنْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوْهَا وَهُمْ يَطْمَعُوْنَ ۝ وَإِذَا

تہ سلام هجي اوهان تي اڃا نہ داخل ٿيا بهشت ۾ ۽ اهي طمع ڪن بهشت جي ۽ جڏهن

صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَآءَ أَصْحٰبِ النَّارِ ۙ قَالُوْا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا

ڦيرائيندا اهل اعراف جا اکيون پاڻ جون طرف دوزخين جي چوندا اي رب اسان جا مڪر

مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَنَادٰٓى أَصْحٰبُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا

اسان کي ساڻ قوم ظالمن جي ۽ سڏيندا صاحب اعراف جا ڪافرن کي

يَّعْرِفُوْنَهُمْ بِسِيْمٰهُمْ قَالُوْا مَآ أَغْنٰى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ

سڃاڻي ساڻ پيشانين هن چوندا تہ ڪم نہ آيو اوهان جي اڪٺ ۽ اولاد آهي ۽ جو

تَسْتَكْبِرُوْنَ ۝ أَهٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ

ڪرندا هئا ڇا هي مؤمن سي آهن تہ قسم ٿي کيو دنيا ۾ تہ نہ رسائيندو انهن کي

ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ۝ وَ

چوندو ته خدا انکي تہ داخل ٿيو بهشتن ۾ نه اوهان کي خوف آهي ۽ نه غمگين ٿيندؤ

نَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ

۽ سڏ ڪندا اهل دوزخ جا بهشتين کي ته موڪليو اسان تي

الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ۚ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى

پاڻي جيڪي طعام جو ڏنو انکي خدا چوندا ته الله حرام ڪيو آهي پاڻي ۽ ان بهشت جو

الْكَافِرِينَ ۝ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ

ڪافرن تي   جن ورتو دين پنهنجو راند ۽ غفلت ڪري ۽ ٺڳيو انکي

الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ نَنسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَٰذَا

لذتن دنيا جي   پوءِ منجهه ڏينهن نيامت جي وسار ينداسون انکي جيئن وساريائون ڏسڻ ڏينهن

وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝ وَلَقَدْ جِئْنَاهُم بِكِتَابٍ

قيامت جو سبب ته هئا آيتون اسان جيون منڪر ۽ تحقيق اندو سون انڏانهن قرآن

فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ هَلْ

جنهن کي سون جهلي ساڻ يقين جو هدايت ۽ رحمت آهي مومنن لاءِ   نٿا

يَنظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ ۚ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ

منتظر ٿين ڪافر مگر عذاب کي جنهن ڏينهن ايندين عقوبت انڏانهن چوندا اهي جن ڇڏي

مِن قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَل لَّنَا مِن شُفَعَاءَ

قرآن کي اڳي تحقيق آيا رسول ربّ جا سچا   پوءِ ناهي اسان لاءِ ڪو ڇڏائيندڙ

فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ قَدْ

پوءِ جيڏائي اسان کي جيئن موٽائيندا اسان کي ته ڪريون چڱا ڪم   تحقيق

خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ إِنَّ

جيڪي پاڻ کي نقصان ۾ وڌائون ۽ غائب ٿيندا اُن کان سڀ جي ٺاهيندا هئا   تحقيق

رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ

ربُ اوهان جو الله آهي جنهن خلقيو آسمانن ۽ زمين کي ڇهن ڏينهن ۾

ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا

پوءِ برابر ٿيو مٿي عرش ڍڪائي رات ڏينهن کي طلب ڪري رات ڏينهن کي

وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرٰتٍۭ بِاَمْرِهٖ ؕ اَلَا لَهُ الْخَلْقُ

۽ سج ۽ چنڊ ۽ تارا مطيع آهن حڪم امر خدا جي هو مملوڪ آهي

وَالْاَمْرُ ؕ تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اُدْعُوْا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا

ساڻ وڏي برڪت آهي الله جو مالڪ جهانن جو دعا گهرو رب کان ساڻ نياز

وَّخُفْيَةً ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ۝ وَلَا تُفْسِدُوْا فِي

۽ ڳجهي تحقيق الله محب ڪري حد لنگهيندڙن کي دعا ۾ ۽ فساد نه ڪريو منجهه

الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ خَوْفًا وَّطَمَعًا ؕ اِنَّ

زمين پڇاڻان صالح ٿيڻ زمين جي ۽ دعا گهرو الله کان ڊڄي ۽ اميد ڪري تحقيق

رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ يُرْسِلُ

رحمت خدا جي اوڏي آهي ڪنا نيڪن ۽ الله سو آهي جو موڪلي

الرِّيٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ؕ حَتّٰٓى اِذَآ اَقَلَّتْ سَحَابًا

وائن کي جي بشارت ڏين مينهن مينهن جي تانجان کڻن وائن ڪڪرن پر تلن

ثِقَالًا سُقْنٰهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا بِهِ الْمَآءَ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ

ڳرن کي ڪاهيون انکي طرف زمين مئل پوءِ نازل ڪريون ساڻ ڪڪرن پاڻي پوءِ پيدا

مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ۝

سڀ ميوا ائين اٿاريندا سون مئلن کي ته من نصيحت قبول ڪريو

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهٗ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۚ وَالَّذِيْ

۽ زمين سٺي ڪڍي اوڀر پنهنجا ساڻ امر خدا جي ۽ زمين

خَبُثَ لَا يَخْرُجُ اِلَّا نَكِدًا ؕ كَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

ڪاري ٿي نه ٿي ڪڍي مگر ٿورو. مثل انهيءَ جي ٿا ڦيرايون آيتون (معجزا) واسطي

يَّشْكُرُوْنَ ۝ لَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يٰقَوْمِ

شڪر ڪندڙن جي. تحقيق موڪليوسون نوح طرف قوم سندس جي پوءِ چيائين اي قوم

اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنِّيْۤ اَخَافُ عَلَيْكُمْ

منهنجي عبادت ڪريو الله جي ناهي اوهان جو ڪو الله سواءِ ان جي تحقيق آءٌ ڊڄان ٿو

عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝ قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖۤ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْ

عذاب ڏينهن وڏي جي کان. چيو جماعت قوم سندس جي تحقيق اسين ڏسون ٿا توکي

ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝ قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّيْ رَسُوْلٌ

گمراهي پڌري ۾. چيائين اي قوم ناهي مون ۾ ڪا گمراهي پر آءٌ موڪليل آهيان

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنْصَحُ لَكُمْ

کان پالڻهار جهانن جي. آءٌ پهچايان ٿو اوهان کي پيغام رب منهنجي جا ۽ نصيحت ڪريان ٿو اوهان کي

وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ

۽ ڄاڻان ٿو کان خدا جي اهو جو نه ٿا ڄاڻو. ڇا عجب ڪيو اٿو ته آيو اوهان وٽ پيغام

مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ

کان رب اوهان جي مٿي زبان ماڻهوءَ جي جو اوهان مان آهي ته ڊيڄاري اوهان کي ۽ ته بچاءُ ڪريو ۽ ته مان اوهان

تُرْحَمُوْنَ ۝ فَكَذَّبُوْهُ فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ فِي الْفُلْكِ

تي رحم ڪيو وڃي. پوءِ ڪوڙو ڪيائون نوح کي پوءِ ڇڏايوسون نوح کي ۽ جيڪي ساڻس هئا ٻيڙيءَ ۾

وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا عَمِيْنَ ۝

۽ ٻوڙيوسون تن کي جن ڪوڙيون ڄاتيون آيتون اسان جيون. تحقيق هو هئا قوم انڌن جي

وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ

۽ طرف قبيلي عاد جي موڪليوسون ڀاءُ انهن جي هود کي. چيائين اي قوم منهنجي عبادت ڪريو خدا جي ناهي اوهان

إِلٰهٍ غَيْرُهُ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ○ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ

ڪو الله سواءِ خدا جي ڪونهي ڇا ته بچو — چيو جماعت ڪافرن جي قوم سندس مان

إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ○ قَالَ

ته اسين ڏسون ٿا توکي بيوقوفي ۾ ۽ اسين گمان ڪريون ٿا توکي ڪوڙن مان — چيو هود

يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَٰكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○

اي قوم ناهي مون ۾ ڪا بيوقوفي پر آءُ رسول آهيان ڪنا خدا جو مالڪ جهانن جو

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ○ أَوَعَجِبْتُمْ

ٿو رسايان اوهان کي پيغام رب جا ۽ آءُ اوهان جو خير خواه ۽ امانتدار آهيان ڇا عجب ڪريو ٿا

أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ

ته آئي اوهان کي نصيحت ڪنا رب اوهان جي مٿي زبان هڪ مرد جي اوهان مان جو ڊيجاري اوهان کي

وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ

۽ ياد ڪريو ته ڪيو اوهان کي الله حاڪم زمين ۾ پٺيان قوم نوح جي ۽ گهڻي ڏنائين اوهان کي

فِي الْخَلْقِ بَسْطَةً ۖ فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ○

ڪنا ٻين مخلوقن جي قوت ۾ پوءِ ياد ڪريو نعمتون خدا جون مان ته اوهين ڇٽو

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ

چيائون ڇا آيو آهين اسان وٽ ته عبادت ڪريون خدا هيڪڙي جي ۽ ڇڏيون ان کي جنهن جي عبادت ڪندا

آبَاؤُنَا ۖ فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ○ قَالَ

هوا ابا اسان جا پوءِ آڻ اسان تي اهو عذاب جو وعدو ڪرين ٿو جي آهين سچن مان — چيو هود

قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَادِلُونَنِي

تحقيق نازل ٿيندو اوهان تي ڪنا رب عذاب ۽ ڏمر — ڪوه وڙهو ٿا مون سان

فِي أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ

واسطي ٻتن جي جو رکيا اٿو ۽ ابن اوهان جن — نه نازل ڪيو خدا سان انکا

سُلْطٰنٍ فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ۝ فَاَنْجَيْنٰهُ

حجت پوءِ منتظر ٿيو عذاب جي ۽ آءٌ به اوهان سان منتظرن مان آهيان پوءِ بچايوسون هود

وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

کي ۽ تن کي جي هو ساڻس ساڻ رحمت اسان جي سان ۽ ڪٽيسون پاڙ تن جي جن ڪوڙو ڀانيو

بِاٰيٰتِنَا وَمَا كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا

آيتون اسان جيون ۽ نه هوا اُهي مؤمن ايمان وارا ۽ موڪليوسون طرف قبيلي ثمود جي صالح نبي

قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ قَدْ جَاۗءَتْكُمْ

چيائين اي قوم منهنجي عبادت ڪريو خدا جي ناهي اوهان جو ڪو الله سواءِ خدا جي تحقيق آيو اوهان کي

بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۭ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ

معجزو ڪنا رب اوهان جي هيءَ آهي اُٺ مخلوق خدا جي اوهان لاءِ معجزو پوءِ ڇڏيو اُنهي کي ته کائي

فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْۗءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝

منهنجي زمين خدا جي ۽ مَ رسايو اُنهي کي ايذاءُ پوءِ وٺي اوهان کي عذاب ڏکوئيندڙ

وَاذْكُرُوْٓا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاۗءَ مِنْۢ بَعْدِ عَادٍ وَّبَوَّاَكُمْ فِي الْاَرْضِ

۽ ياد ڪريو ته جڏهن ڪيو اوهان کي خدا خليفا پوءِ هٿان عادين جي ۽ جاءِ حڪومت جي ڏني زمين ۾ اوهان کي

تَتَّخِذُوْنَ مِنْ سُهُوْلِهَا قُصُوْرًا وَّتَنْحِتُوْنَ الْجِبَالَ بُيُوْتًا ۚ

اڏيو ٿا ڪنارن زمين ماڙيون ۽ کوٽيو ٿا جبلن کي گهر بنجا

فَاذْكُرُوْٓا اٰلَاۗءَ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ۝ قَالَ

پوءِ ياد ڪريو نعمتون خدا جيون ۽ مَ ڦريو ٿيو منهنجي زمين فساد ڪندڙ چيو

الْمَلَاُ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لِلَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا لِمَنْ

جماعت جنهن هٺ ڪيو ڪنا قوم سندس هئس واسطي ضعيفن جي جن ايمان

اٰمَنَ مِنْهُمْ اَتَعْلَمُوْنَ اَنَّ صٰلِحًا مُّرْسَلٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۭ قَالُوْٓا اِنَّا بِمَآ

آندو اُنن مان ته ڄاڻو ٿا ته صالح رسول آهي رب جو چيائون اسين ساڻ

أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ○ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي

رسول لائي آهي ويسهون ٿا چيو تن جن هٺ ڪيو ته اسين سا ته رسول

آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ○ فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ

ويسهيا سون جهڪي آهي ته نه ويسهون ٿا پوءِ ڪٽيائون ڏاچي کي ۽ ڦريا ڪنان فرمان خدا جي

وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ○

۽ چيائون اي صالح آڻ اسان تي اهو عذاب جنهن جو وعدو ڪيو ٿو جي آهين ڪنان رسولن

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ○ فَتَوَلَّى

پوءِ ورتن انکي زلزلي پوءِ ٿي پيا منجهه گهرن سندن مئل پوءِ منهن موڙي

عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ

صالح ان کان ۽ چيائين اي قوم تحقيق رسايم انکي پيغام رب جا ۽ نصيحت ڪيم

لَكُمْ وَلَٰكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ ○ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ

انکي پر آهي ته محبت رکو ٿا خير خواهن جي کي ۽ لوط کي جڏهن چيو قوم پنهنجي کي

أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ○

ته ڪريو ٿا بي حيائي جو نه ڪيو هن اڳ ڪنهن هيڪري جهان منجها

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ

تحقيق اوهين ماڻهن سان ٿا شهوت جي لاءِ نه عورتن سان بلڪ اوهين جماعت آهيو

مُسْرِفُونَ ○ وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ

حد لنگهندڙ ۽ نه هو جواب قوم لوط جي جو مگر چيائون ته ڪڍيو لوط ۽ ان جي تابعدارن کي

مِنْ قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ○ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ

سندس ڳوٺ مان آهي ماڻهو پاڪ ٿيندڙ آهن پوءِ بچايوسون لوط ۽ اولاد ان جي

إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ○ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا

مگر زال لوط جي هئي ڪنان هلاڪ ٿيندڙن ۽ وسايوسون انهن مٿان عذاب پٿرن جو

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ۝ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ

پوءِ ڏس ته ڪيئن ٿي عاقبت ڪافرن جي ۽ موڪليوسون طرف قبيلي مدين جي ٢

شُعَيْبًا ۗ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ

شعيب نبي کي چيائين اي قوم منهنجا پاڪ ڪريو خدا کي ناهي ڪو خدا اوهان جو سواءِ الله جي

قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ

تحقيق آيا اوهان کي معجزا رب جا پوءِ پورو ڏيو ماڻ ۽ تور

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ

۽ م گهٽ ڏيو ماڻهن کي تور انهن جا ۽ م فساد ڪريو وچ ڌرتيءَ جي زمين مٿي

بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

پٺيان صالحائي زمين جي ٿي ڳالهه ڀلي اوهان لاءِ جي آهيو ويساهو ٿا

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ

۽ م ويهو سڀ واٽن تي وعدو ڪريو ٿا ۽ جهليو ٿا کنا

سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ وَاذْكُرُوا

واٽ خدا جي مومن کي ۽ چاهيو ٿا دين کي ڏنگو ۽ ياد ڪريو

إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ ۖ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ

جڏهن هوا اوهين ٿورڙا پوءِ گهڻا ڪيائين اوهان کي خدا ٥ ۽ ڏسو ته ڪيئن هئي

عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۝ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا

عاقبت فساد ڪندڙن جي ۽ جيڪا جماعت اوهان منجها ويساهي

بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا

ته دين کي موڪليو ويو مون کي ساڻ جنهن ۽ ٻي جماعت نه ويساهي پوءِ صبر ڪريو

حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۝

تان جو حڪم ڪري خدا اسان وچ ۽ اوءِ ڀلو حاڪم آهي

٢ جو پٽ هو حضرت ابراهيم خليل الله جو

٣ مدين پٽ حضرت ابراهيم عليه السلام جي ڌيءَ حضرت لوط جي [illegible]

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ

چيو جماعت تن جن هٺ ڪيو ڪنا قوم انجي تر ڪيدندا سون توکي

يٰشُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ

اي شعيب ۽ تنکي جي وسهيا توکي ڪنا ڪوٺ اسان جي جيئي سونٿو

فِي مِلَّتِنَا ۚ قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ۝ قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ

منجهه دين اسان جي چيو شعيب ڪيئي موٽنداسون ۝ تحقيق ٻڌ ڙسون خدا تي

كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا ۚ وَمَا

ڪوڙ جي موٽهون منجهه دين اوهان جي پڄاڻان تهجي جڏهن بچايو اسان کي خدا کفر کان ۽ ناهه

يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا ۚ وَسِعَ

لائق اسان کي موٽڻ ڪفر ۾ مگر جي گهري خدا اي رب اسان جا ڪشادو آهه

رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا

علم تهجو سڀني جي علم کان مٿي خدا اعتماد ڪيو سون اي رب اسان جا فتح ڪر وچ

وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ۝ وَقَالَ الْمَلَأُ

اسان ۽ قوم اسان جي حق سان ۽ تون ڀلو فتح ڪندڙ آهين ۝ ۽ چيو جماعت

الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا

تن جن ڪفر ڪيو ڪنا قوم انجي تر جي تابع ٿيندا شعيب کي تر تحقيق ۾

لَخَاسِرُونَ ۝ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ

چيو وارا ٿيندا ۝ پوءِ ورتو انکي ڌٻڻ پوءِ ڦري ٿيا منجهه جهوپڙين سندن مٿل

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۚ الَّذِينَ كَذَّبُوا

جن تن وسهيا شعيب کي ڪر ڪي ته رهيا ڏنيا ۾ جن نه وسهيا

شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ۝ فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ

شعيب کي ٿيا اوءِ جيئي وارا ۝ پوءِ منهن موڙيو شعيب انکان ۽ چيائين اي قوم تحقيق

أَبْلَغْتُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى قَوْمٍ

رسايا مون انکي پيغام رب جا ۽ نصيحت ڪيم انکي پوءِ ڪيئن ڏک ڪريان مٿي

كٰفِرِيْنَ ۝ وَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيٍّ اِلَّآ اَخَذْنَآ اَهْلَهَا

قوم ڪافرن جي ۽ نه موڪليوسون منجهه ڳوٺ ڪو نبي مگر ورتوسون ماڻهن انجي

بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُوْنَ ۝ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ

سان ڏکي اهنج ۽ مرض ماناوءِ نياز ڪن پوءِ مٽائي ڇڏيوسون عوض

السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا وَّقَالُوْا قَدْ مَسَّ اٰبَآءَنَا الضَّرَّآءُ

گناهن جي نعمتون تان جو گهڻا ٿيا اولاد انجا ۽ چيائون تحقيق رسندا هوا ابن اسان

وَالسَّرَّآءُ فَاَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ وَلَوْ اَنَّ

کي اهنج ۽ سهج پوءِ ورتوسون انکي اوچتو ۽ اهي نه ڄاڻن ٿا ۽ جي هوندا

اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ

اهل ڳوٺن جا وسهن الله کي ۽ ڊڄن ته اپٽيون انتي برڪتون ڪنا آسمان

وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنٰهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝

۽ زمين پر نه وسهيا پوءِ ورتوسون انکي سانڀڙ ته عملن جي ڪمائي

اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا بَيَاتًا وَّهُمْ نَآئِمُوْنَ ۝

ڪي امن وارا آهين اهل ڳوٺن جا هن کان جيئن اچي انتي عذاب راتجو ۽ اهي ننڊ ۾ هجن

اَوَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا ضُحًى وَّهُمْ يَلْعَبُوْنَ ۝

ڪي امن وارا آهين اهل ڳوٺن جا هن کان جيئن اچي انتي عذاب اول ڏينهن ۾ ۽ اهي غافل هجن

اَفَاَمِنُوْا مَكْرَ اللّٰهِ ۚ فَلَا يَاْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝

ڪي امن وارا آهين عذاب خدا جي کان نه آهين امن وارا عذاب خدا جي کان مگر ٽوٽي وارا

اَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ اَهْلِهَآ اَنْ

ڪي ظاهر ٿيو واسطي تن جي جيڪي وارث ٿيا زمين جا پوءِ ماڻهن مالڪن انجي

نَشَآءُ اَصَبْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا

تہ ھوند گھرُون تہ جزا ڏيون گناھن جي ۽ مُھر ڪريون ٿا اُنھن جي دلين تي پوءِ اُھي

يَسْمَعُوْنَ ○ تِلْكَ الْقُرٰى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَآئِهَا ۚ وَ

نہ ٻُڌن اُھي ڳوٺ ڪافرن جا قصا ڪيا سون تو تي ڪنا خبرن اُنھن جي ۽

لَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا

تحقيق آيا اُنکي رسول ساڻ معجزن پوءِ نہ ھُوا وسھندڙ سبب تھڙي جي نہ وسھيا

مِنْ قَبْلُ ۚ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الْكٰفِرِيْنَ ○ وَمَا

ھو اڳيان مثل اُنجي مُھر ڪري خدا مٿي قلبن ڪافرن جي ۽ نہ

وَجَدْنَا لِاَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۚ وَاِنْ وَّجَدْنَآ اَكْثَرَهُمْ لَفٰسِقِيْنَ ○

ڏٺيسون گھڻن ماڻھن جي وفا ۽ تحقيق ڏٺاسون گھڻن ماڻھو ڦريل خدا کان

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ

پوءِ موڪليوسون پُٺيان اُنجي موسىٰ ساڻ آيتن طرف فرعون جي ۽ لشڪر اُنجي

فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ○ وَقَالَ

پوءِ ظلم ڪيائون سھيا معجزن کي پوءِ ڏس تہ ڪيئن ٿي عاقبت فساد ڪندڙن جي ۽ چيو

مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ اِنِّيْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ○ حَقِيْقٌ

موسىٰ اي فرعون آءُ رسول آھيان رب پرورش جھانن جي جو سچو آھيان

عَلٰٓى اَنْ لَّآ اَقُوْلَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ ۚ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ

نہ چوان خدا تي ڪوڙ مگر سچ تحقيق آيس اوھان وٽ ساڻ معجزي

رَّبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ○ قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ

رب وٽان پوءِ موڪل مون سان اولاد يعقوب جو ۽ چيو فرعون سچي آندو ٿو

بِاٰيَةٍ فَاْتِ بِهَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ○ فَاَلْقٰى عَصَاهُ

معجزو تہ آڻ سو جي آھين تون ڪنا سچن پوءِ وڌائين لٺ پنھنجي

فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ○ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ

تڏهن اُها ظاهر اَزدها ٿي پيئي ۽ ڪڍيائين هٿ بغل منجهان ته اُهو سفيد ٿيو

لِلنَّاظِرِينَ ○ قَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ○

ڏسندڙن کي. چيو جماعت فرعون جي ته تحقيق هي ساحر ڏاڍو آهي

يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ○ قَالُوا

ياهي ٿو ته ڪڍي اوهان کي ملڪ مان اوهان جي، پوءِ ڪهڙي مصلحت ڪريو ٿا. چيائون

أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ○ يَأْتُوكَ بِكُلِّ

مهلت ڏي هن کي ۽ ڀاءُ هن جي کي ۽ موڪل ملڪن ۾ گڏ ڪندڙ ته وٺي اچن تو وٽ

سَاحِرٍ عَلِيمٍ ○ وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن

هر ڏاڍي ساحر کي. ۽ آيا ساحر فرعون وٽ. چيائون ته اسان کي ضرور مزد هوندو جي

كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ○ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ○ قَالُوا

ٿياسون اسين غالب. چيائين ها ۽ اوهين مقرب ٿيندا. چيائون

يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ○ قَالَ

اي موسىٰ، يا ته تون وجهه يا ته اسين وجهندڙ ٿيون. چيو موسىٰ

أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَ

وجهو. پوءِ جڏهن وڌائون سحر ڪيائون ماڻهن جي اکين تي ۽ ڊيڄاريائون هنن کي ۽

جَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ○ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ

ڪيائون سحر وڏو. ۽ وحي ڪيوسين الله موسىٰ ڏي ته وجهه لٺ تنهنجي

فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ○ فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا

پوءِ اُن يڪدم ڳهي ويئي سو سحر جو ٺهيل ٺاهيائون. پوءِ ظاهر ٿيو حق ۽ ڪوڙو ٿيو جيڪي

يَعْمَلُونَ ○ فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانقَلَبُوا صَاغِرِينَ ○ وَأُلْقِيَ

ساحرن جا. پوءِ هيڻا ٿيا ان مڪان ۾ ۽ موٽيا خوار ٿي. ۽ ڪريا

السَّحَرَةُ سٰجِدِينَ ۝ قَالُوٓا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ۝ رَبِّ مُوسٰى

ساحر سجدي ۾ پيا خدا جي چيائون ته ويسهياسون رب جهانن جي کي جو رب آهي موسيٰ

وَهٰرُونَ ۝ قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّ

۽ هارون جو چيو فرعون ته ويسهيا اڳ انکي مهند ڪنا موڪل منهنجي تحقيق

هٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَآ اَهْلَهَا ۚ

هي فريب جو ڪيو اٿوَ ان شهر مصر جي منجهان ته ڪڍيون ٿهان ماڻهو انجا

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ

پوءِ سگهو ڄاڻندا ته وڍيندس هٿ اوهانجا ۽ پير اوهانجا ٻن طرفا

ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِينَ ۝ قَالُوٓا اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ۝

پوءِ سوريءَ چاڙهيندس اوهان مڙني کي چيائون ته اسين طرف رب اسانجي موٽڻ وارا

وَمَا تَنْقِمُ مِنَّآ اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا ۚ رَبَّنَآ

نٿو بغض رکين اسان سان مگر هن لاءِ ته ويسهياسون ساڻ آيتن رب جي جڏهن آيا اسان کي

اَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَّتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ۝ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ

اي رب اسانجا نازل ڪر اسان تي صبر ۽ مار اسان کي مسلمان ڪري ۽ چيو جماعت قوم

فِرْعَوْنَ اَتَذَرُ مُوسٰى وَقَوْمَهٗ لِيُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ وَيَذَرَكَ

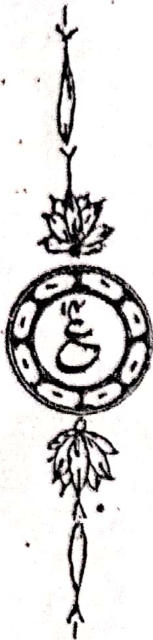
فرعون جي ته ڪيو ڇڏين ٿو موسيٰ ۽ قوم انجي کي ته فساد ڪن زمين منهن ۾ ۽ ڇڏين توکي

وَاٰلِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ اَبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ۚ وَاِنَّا

۽ بتن تنهنجن کي چيو فرعون ته ڪهندا سون پٽ انجا ۽ ڇڏيندا سون عورتون انجيون

فَوْقَهُمْ قٰهِرُونَ ۝ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللّٰهِ

۽ اسين انتي غالب هئون چيو موسيٰ قوم پنهنجي کي ته مدد گهرو خدا کان

وَاصْبِرُوا ۚ اِنَّ الْاَرْضَ لِلّٰهِ يُورِثُهَا مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۗ

۽ صبر ڪريو تحقيق زمين آهي واسطي خدا جي ڏيندو وارث ڪري جنهن کي گهري ٻانهن منجها

وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ○ قَالُوٓا أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَن تَأْتِيَنَا

۽ خير ڀلارو نيڪن لاءِ   چيو قوم موسيٰ جي ته ايذاءُ ڪيا اسان کي مهنجي اچڻ

وَمِنۢ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ

کان پڄاڻان اچڻ تنهنجي   چيو موسيٰ اميد آهي ته رب اوهان جو خراب ڪندو دشمن اوهان جا

وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ○ وَلَقَدْ

۽ جاءِ تي ڪندو اوهان کي مصر ملڪ ۾ پوءِ ڏسندو خدا ته ڪهڙا ڪم ڪريو ٿا   ۽ تحقيق

أَخَذْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ

ورتوسون قوم فرعون جي کي سالن ڏڪارن ۾ گهٽتائي ميون جي مان نصيحت

يَذَّكَّرُونَ ○ فَإِذَا جَآءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِۦ ۖ وَإِن

قبول ڪن   پوءِ جڏهن ايندي هئي اُنهن کي صحت سڳار ۾ نعمت چوندا هوا اسان لائق آهي

تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ ۗ أَلَآ إِنَّمَا طَٰٓئِرُهُمْ

۽ جي پهچي ٿي سختي ته نسبت شومي جي ڪندا هوا موسيٰ ۽ سندس قوم ڏانهن چو ته شومي اُنهن جي

عِندَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ○ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا

خدا وٽ آهي   پر گهڻا اُن مان نٿا ڄاڻن   ۽ چيائون جيڪو تون ڪري آيت

بِهِۦ مِنْ ءَايَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ○ فَأَرْسَلْنَا

معجزو   ته سحر ڪرين تون اسان تي اُن سان پوءِ اسين تو کي نٿا ويساهه ڪريون   پوءِ موڪليوسين

عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ

اُنهن تي طوفان يعني ٻوڏ مينهن جي ۽ مڪڙ ۽ جونئون ۽ ڏيڏر ۽ مينهن رت جو

ءَايَٰتٍ مُّفَصَّلَٰتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ○

پڌرا معجزا   پوءِ هٺ ڪيائون   ۽ هئا جماعت ڏوهارين جي

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَٰمُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ

۽ جڏهن نازل ٿيندو هو اُنهن تي عذاب چوندا هوا اي موسيٰ دعا گهر رب کان سبب وعدي

۽ جڏهن نازل ٿيندو هو

عِنْدَكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ

ربّ جي توسان جي لاءِ هُئڻ، جيڪڏهن اسان کان عذاب ٽاري ڇڏيندين ته توتي ضرور ايمان آڻينداسون ۽ توسان گڏ ضرور موڪلينداسون

مَعَكَ بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ ○ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ

توسان بني اسرائيل. پوءِ جڏهن هٽايوسون انهن کان عذاب طرف وقت جي

هُم بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ○ فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي

اُهي پهچڻ وارا هئا ته پوءِ عهد ڀڃڻ لڳا. پوءِ عقوبت ڪئي سون انهن کي پوءِ ٻوڙيوسون انهن کي

الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِـَٔايَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ○ وَأَوْرَثْنَا

دريا ۾ سبب هن جي ته انهن ڪوڙو ڄاتو اسان جي معجزن کي ۽ هئا انهن کان غافل. ۽ وارث ڪيوسون

الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَ

قوم موسىٰ جي کي جي هئا ضعيف. مالڪ ان گهڻن جو منجهه مشرق زمين جي ۽

مَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ

منجهه مغرب زمين جي برڪت ڪئي سون جنهن ۾. ۽ پورو ٿيو وعدو رب جو موچارو

عَلَىٰ بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ بِمَا صَبَرُوا ۖ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ

مٿي بني اسرائيلن سبب صبر ڪرڻ انهن جي. ۽ هلاڪ ڪيوسون جيڪي ڪيو

فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ○ وَجَاوَزْنَا بِبَنِيٓ

فرعون ۽ لشڪر انهن جي ۽ جيڪي اڏيندا هئا. ۽ لنگهايوسون بني

إِسْرَآءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰٓ أَصْنَامٍ لَّهُمْ

اسرائيلن کي دريا منجها پوءِ آيا مٿي قوم جن عبادت ۾ رهي بتن جي جي هئا انهن جا

قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَل لَّنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ

تڏهن چيائون اي موسىٰ جوڙي ڏي اسان کي بت جهڙا انهن جا بت آهن. چيو موسىٰ ته اوهين جماعت

تَجْهَلُونَ ○ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَّا كَانُوا

جاهلن جي آهيو. تحقيق هي بت هلاڪ ٿيندا جن جي عابد آهن ۽ ضايع ٿيندا

ربع

يَعْمَلُوْنَ ○ قَالَ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيْكُمْ اِلٰهًا وَّهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى

عمل اُهن ۔ چيو موسىٰ ڪ سواءِ خدا جي جوڙي ڏيان اوهان کي الٰه بت ۔ الله پاڻ ڪيو اوهان کي مٿي

الْعٰلَمِيْنَ ○ وَاِذْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ

ڀين جهانن ۔ ياد ڪريو جڏهن ڇڏايو سون اوهان کي ڪنان فرعون جڏهن ڇڪايا ٿي اوهان کي ڏاڍو

الْعَذَابِ يُقَتِّلُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ وَفِيْ

عذاب ڪُهنا ٿي پٽن اوهان جي ۔ جيارڻا ٿي عورتن اوهان جي ۔ ۽ منجهه

ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ○ وَوٰعَدْنَا مُوْسٰى ثَلٰثِيْنَ

اُن عذاب هو ڪنان رب اوهان جي وڏو ۔ ۽ وعدو ڪيو سون موسىٰ سان ٽيهه

لَيْلَةً وَّاَتْمَمْنٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيْقَاتُ رَبِّهٖٓ اَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً

راتيون ۔ ۽ ڏهه ٻيون ڪيو سون ته راتيون پوريون ۔ پورو ٿيو وعدو رب جو چاليهه راتيون

وَقَالَ مُوْسٰى لِاَخِيْهِ هٰرُوْنَ اخْلُفْنِيْ فِيْ قَوْمِيْ وَاَصْلِحْ

۽ چيو موسىٰ ڀاءُ پنهنجي هارون کي ته خليفو ٿيءُ منهنجو منجهه قوم منهنجي ۔ ۽ سڌارو ڪج

وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيْلَ الْمُفْسِدِيْنَ ○ وَلَمَّا جَآءَ مُوْسٰى لِمِيْقَاتِنَا

۽ مَر تابع ٿيج واٽ فساد ڪندڙن جي جو ۔ ۽ جڏهن آيو موسىٰ وعدي اسان جي

وَكَلَّمَهٗ رَبُّهٗ ۙ قَالَ رَبِّ اَرِنِيْٓ اَنْظُرْ اِلَيْكَ ۭ قَالَ لَنْ تَرٰىنِيْ

۽ ڳالهايو ساڻس رب ۔ چيو موسىٰ اي رب منهنجا ڏيکار ڏات پنهنجي مون کي ته ڏسان توکي ۔ چيو خدا ته نه ڏسين

وَلٰكِنِ انْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهٗ فَسَوْفَ تَرٰىنِيْ

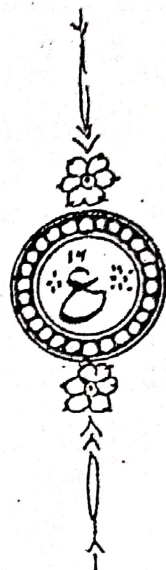
پر ڏس مٿي تجلي پنهنجي مٿي جبل طور ۔ پوءِ جي ثابت رهندو جبل ته ڏسي سگهندين مون کي

فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا وَّخَرَّ مُوْسٰى صَعِقًا ۚ

پوءِ جڏهن تجلي وڌي خدا جبل تي ته ٿيو ذرا ذرا ۔ ڪري پيو موسىٰ بيخبر ٿي

فَلَمَّآ اَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُؤْمِنِيْنَ ○

پوءِ جڏهن خبردار ٿيو موسىٰ چيائين ته اي الله منهنجا پاڪ آهين تون ۔ ۽ توبهه ڪريان ۽ آهيان سڀ کان پهريون ايمان وارو

قَالَ يٰمُوْسٰٓى اِنِّى اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسٰلٰتِىْ وَ

چيو خدا اي موسيٰ مون پاڻ وٽ توکي سڀني ماڻهن تان ساڻ رسالتن پنهنجي ۽

بِكَلَامِىْ ۖ فَخُذْ مَآ اٰتَيْتُكَ وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ○ وَكَتَبْنَا لَهٗ

ساڻ ڪلام پنهنجي پوءِ وٺ اهو جو ڏنو تو کي ۽ هُجُ شڪر ڪندڙن مان ۽ لکياسون انکي

فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً وَّتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ ۚ فَخُذْهَا

تختين ۾ هر شيءِ مان نصيحت ۽ بيان سڀني شين لاءِ پوءِ وٺ تون ان کي

بِقُوَّةٍ وَّاْمُرْ قَوْمَكَ يَاْخُذُوْا بِاَحْسَنِهَا ۭ سَاُورِيْكُمْ دَارَ

ساڻ سگهه جي ۽ حڪم ڪر قوم پنهنجي کي ته وٺن بهتر تي انجي سگهوئي ڏيکاريندس اوهان کي

الْفٰسِقِيْنَ ○ سَاَصْرِفُ عَنْ اٰيٰتِىَ الَّذِيْنَ يَتَكَبَّرُوْنَ فِى

جڳهه نافرمانن جي سگهوئي ڦيرائيندس آيتن پنهنجين کان انهن کي جن وڏائي ڪئي

الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۭ وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۚ وَاِنْ

زمين ۾ ناحق ۽ جي ڏسندا سڀ معجزا ته نه ايمان آڻيندا انهن تي ۽ جي

يَّرَوْا سَبِيْلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا

ڏسندا واٽ هدايت جي ته نه وٺندا ان کي واٽ ۽ جي ڏسندا

سَبِيْلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا

واٽ گمراهي جي ته وٺندا ان کي واٽ هي هن ڪري جو انهن ڪوڙو ڀانيو آيتن اسان جين کي

وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ○ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَاۗءِ

۽ هئا انهن کان غافل ۽ جن ڪوڙو ڀانيو آيتن اسان جين کي ۽ گڏجڻ

الْاٰخِرَةِ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ۭ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ○

آخرت جي کي ضايع ٿيا عمل انهن جا نه بدلو ڏبو انهن کي مگر عملن پنهنجن جو

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوْسٰى مِنْۢ بَعْدِهٖ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ

۽ بنايو قوم موسيٰ جي پٺيان انهن جي زيورن مان گابو جسم جو ان کي

خُوَارٌ ۭ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهٗ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيْهِمْ سَبِيْلًا ۘ

آواز ٿي ڪيائين ڇو نه ڏٺائون ته گابو نه ٿو ڳالهائي ساڻن ۽ نه ٿو ڏيکاري واٽ

اِتَّخَذُوْهُ وَكَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ۝ وَلَمَّا سُقِطَ فِيْٓ اَيْدِيْهِمْ وَرَاَوْا

ورتائون گابو ۽ ٿيا ڪافر بڻجي ويا ۽ جڏهن پشيمان ٿيا نصيحت هارون جي ۽ ڏٺائون

اَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوْا ۙ قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُوْنَنَّ

ته اُهي گمراه ٿيا سون چيائون جي نه رحم ڪندو رب اسان جو ۽ نه معاف ڪندو ته ٿينداسون

مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ وَلَمَّا رَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۙ

ڇيئي وارا ۽ جڏهن موٽيو موسىٰ طرف قوم پنهنجي جي ڏمر ڪندڙ ڏکوئل ٿي

قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُوْنِيْ مِنْۢ بَعْدِيْ ۚ اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْ ۚ

چيائين مون کان پوءِ ڪهڙو نه بُرو ڪم ڪيو اوهان . ڇو تڪڙ ڪئي اوهان ۽ فرمان رب جي اچڻ کان اڳ

وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ وَاَخَذَ بِرَاْسِ اَخِيْهِ يَجُرُّهٗٓ اِلَيْهِ ۭ قَالَ ابْنَ اُمَّ

۽ اڇلائي ڇڏيائين تختيون ۽ ورتائين مٿي ڀاءُ پنهنجي کي ڇڪيائين پاڻ ڏانهن چيو هارون اي پٽ ماءُ جا

اِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُوْنِيْ وَكَادُوْا يَقْتُلُوْنَنِيْ ڮ فَلَا تُشْمِتْ

منهنجي جا تحقيق جماعت بني اسرائيل جي هيڻو ڄاتو مون کي ۽ ڪيائون ٿي مون کي ماري پوءِ مسرور ڪر

بِيَ الْاَعْدَاۗءَ وَلَا تَجْعَلْنِيْ مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۝ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ

دشمن منهنجا مون گناه نه ڪيو آهي مون کي ساڻ قوم ظالمن جي چيو موسىٰ اي رب منهنجا

وَلِاَخِيْ وَاَدْخِلْنَا فِيْ رَحْمَتِكَ ڮ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ۝ اِنَّ

مون کي ۽ ڀاءُ منهنجي کي ۽ داخل ڪر اسان کي رحمت ۾ ۽ تون آهين وڏو بخشيندڙ ۽ تحقيق

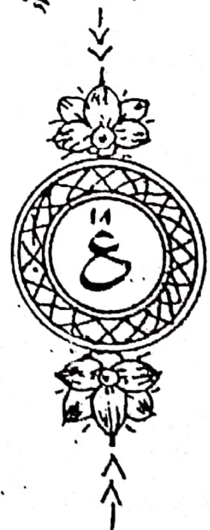
الَّذِيْنَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي

جن جوڙيو گابو رسندو انهن کي ڏمر خدا جو ۽ خواري ۾

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِيْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ عَمِلُوا

دنيا ۽ اهڙي طرح جزا ڏينداسون ڪوڙن کي ۽ جن ڪيا

پڪو ٿيو تفسير جامع الرحمٰن التنزيل مبين ترجمو حضرت موسىٰ جي ... جو حضرت يعقوب جو ... پٽ هو ... موسىٰ جو ... هو عمران

السَّيِّاٰتِ ثُمَّ تَابُوْا مِنْ بَعْدِهَا وَاٰمَنُوْٓا اِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا

منداُيون پوءِ توبه ڪن پڄاڻان انهن جي ۽ ويسهن تحقيق رب تنهنجو پڄاڻا انهن جي

لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُّوْسَى الْغَضَبُ اَخَذَ

مرهيندڙ ۽ بخشيندڙ آهي ۽ جڏهن لٿو موسى کي ڏمر ورتائين

الْاَلْوَاحَ ۚ وَفِيْ نُسْخَتِهَا هُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ هُمْ لِرَبِّهِمْ

تختيون ۽ منجهن لکيل توريت هدايت ۽ رحمت هئي تن لاءِ جي رب کان

يَرْهَبُوْنَ ۝ وَاخْتَارَ مُوْسٰى قَوْمَهٗ سَبْعِيْنَ رَجُلًا لِّمِيْقَاتِنَا ۚ

ڊڄن ۽ اختيار ڪيو موسى قوم پنهنجي مان ستر مڙس طرف وعدہ طور جي

فَلَمَّآ اَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ اَهْلَكْتَهُمْ مِّنْ قَبْلُ

پوءِ جڏهن ورتو انهن کي ڌرتي چيو موسى اي رب جي گهرين ته هلاڪ ڪرين ها انهن کي مهند

وَاِيَّايَ ۭ اَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاۗءُ مِنَّا ۚ اِنْ هِيَ اِلَّا فِتْنَتُكَ ۭ

۽ مون کي ڪيئن هلاڪ ڪري اسان کي سبب ان جي جاهلن اسان جي ناهي ها ڪا مگر آزمودو

تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاۗءُ وَتَهْدِيْ مَنْ تَشَاۗءُ ۭ اَنْتَ وَلِيُّنَا

تون گمراه ڪري جهڪي گهر سبب ان جي ۽ هدايت ڪري جهڪي گهر تون آهين مالڪ اسان جو

فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الْغٰفِرِيْنَ ۝ وَاكْتُبْ لَنَا

پوءِ معاف ڪر اسان کي ۽ رحمت ڪر اسان تي ۽ تون ڀلو مرهيندڙ آهين ۽ لکاءِ اسان لاءِ

فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْاٰخِرَةِ اِنَّا هُدْنَآ اِلَيْكَ ۭ قَالَ

هن دنيا ۾ چڱائي ۽ آخرت ۾ چڱائي اسين موٽياسون توڏانهن چيو

عَذَابِيْٓ اُصِيْبُ بِهٖ مَنْ اَشَاۗءُ ۚ وَرَحْمَتِيْ وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۭ

عذاب منهنجو رسايان جهڪي گهران ۽ رحمت منهنجي ڪشادي آهه سڀني شين کان

فَسَاَكْتُبُهَا لِلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَالَّذِيْنَ هُمْ

پوءِ سگهو ئي لکائيندا سون رحمت واسطي تن جي ڊڄن ۽ ڏين زڪوٰة ۽ جيڪي

بِاٰيٰتِنَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الرَّسُوْلَ النَّبِيَّ الْاُمِّيَّ

آيتون اسان جيون ويساهيندا جيڪي تابع ٿيندا پيغمبر جا جو نبي آهي اڻ سکيا جنهن کي

الَّذِيْ يَجِدُوْنَهٗ مَكْتُوْبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ

جنهن کي ڏسن ٿا يهودي ۽ نصراني لکيل وٽ اُنهي توريت مان ۽ انجيل مان

يَاْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهٰىهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبٰتِ

جو امر ڪري چڱاين جو ۽ منع ڪري اُمت کي مندائي جي ۽ حلال ڪري اُمت لاءِ پاڪ شيون

وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ وَالْاَغْلٰلَ الَّتِيْ

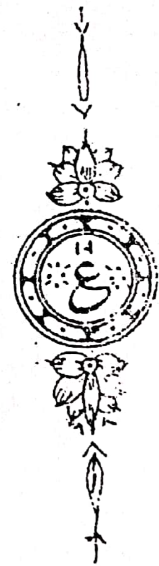
۽ حرام ڪري اُمت لاءِ ناپاڪ چيزا ۽ لاهي اُمت تان اهي ڪي بون تڪليف ۽ گراباري جي

كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۗ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ وَعَزَّرُوْهُ وَنَصَرُوْهُ وَ

هئي اُمتي مهندين اُمتن تي پوءِ جيڪي ويساهن آڻي ۽ تعظيم ڏين ۽ همراهي ڏين ۽

اتَّبَعُوا النُّوْرَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ مَعَهٗٓ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ ع

تابع ٿين قرآن جا جو نازل ٿيو اُن تي اُهي ئي چڱا ڀلا آهين ڇُٽا

قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيْعًا الَّذِيْ لَهٗ

چئو اي ماڻهؤ تحقيق آءٌ پيغام ڏيندڙ آهيان خدا جو اوهان سڀني ڏانهن جنهن خدا جي

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ فَاٰمِنُوْا

بادشاهي آسمانن ۽ زمينن جي ناهي ڪو الله مگر اُهو جياري ۽ ماري پوءِ ويساهه

بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الَّذِيْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ

الله ۽ رسول کي جو نبي آهي اڻ پڙهيل جو ويساهي خدا کي ۽ ڪلمن خدا جي کي

وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ۝ وَمِنْ قَوْمِ مُوْسٰٓى اُمَّةٌ

۽ تابع ٿيو اُنجا ته مان اوهين هدايت وارا ٿيو ۽ ڪن قوم حضرت موسى جي جماعت

يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ۝ وَقَطَّعْنٰهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ

جي هدايت ڪن حق ڏانهه ۽ عدل ڪن ۽ ورهايا اسان بني اسرائيل ٻارهن ڀاڱا

أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنِ

ٻارهن اُمتون ۽ وحي ڪيوسون طرف موسىٰ جي جڏهن پاڻي گهريو ان کان قوم سندس ته

اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا

هڻ لٺ پنهنجي پٿر کي پوءِ پيدا ٿيا منجهانئس ٻارهن چشما

قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا

ڄاتو سڀني ماڻهن جاءِ پيئڻ جي پنهنجي ۽ ڇانو ڪيوسون انهن تي ڪڪر جي ۽ نازل ڪيوسون

عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا

انهن مٿي مَن ۽ ٻٽيڪل ته کائو ڪنا حلال رزق ڏنل اسان جي ۽ نه

ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ

ظلم ڪيائون اسان تي پر پاڻ سبب گناهن جي ظلم ڪيائون ۽ جڏهن چيو ويو انهن کي ته

اسْكُنُوا هَٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ

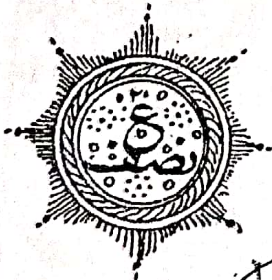
ساڪن ٿيو هن ڳوٺ بيت المقدس ۾ ۽ کائو ڪنا ان جي مڪانن مان گهرو ۽ چئو معاف ڪر گناه

وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَاتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ۝

اسان جا ۽ داخل ٿيو منجهه دروازي بيت المقدس جي نياز ڪري ته معاف ڪنداسون خطائون اوهان جون سگهو ئي زياده

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ

پوءِ مٽايو ظالمن ۽ چيائون غير ته ڪلمن جو جو امر ڪيو ويو انهن کي

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ ۝

پوءِ موڪليوسون انهن تي عذاب مري جو ڪنا آسمان سبب تهڄي ته ظلم ڪيائون

وَاسْأَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ

۽ پڇ انهن کي ڪنا ڳوٺ جو هو مٿي طرف درياه جي جڏهن حد لنگهيائون

فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ

منجهه ڏينهن ڇنڇر جي جڏهن پئي اينديون هيون مڇيون انهن جون منجهه ڏينهن ڇنڇر جي ڪُٺيون ظاهر

لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَٰلِكَ نَبْلُوهُم بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ○

نہ ڇنڇر ڪندا هوا تہ اينديون هيون ڪين ائين آزمايون ٿا انهن کي سبب انهيءَ جي فسق ڪرڻ

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ

۽ ياد ڪر جڏهن چيو جماعت منع ڪندڙن انهن ماڻهن کي ڇو نصيحت ٿا ڪريو جماعت کي شڪار ڪندڙ الله

أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمْ

يا عذاب ڪرڻ وارو آهي عذاب ڏاڍو چيائون عذر قبول ڪرڻ آسان هجي رب اوهان جي

وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ○ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ

۽ مان اهي ڊڄن پوءِ جڏهن وساري ڇڏيائون نصيحت جيڪا ڏني وئي ٿي نصيحت

يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ

منع ڪندڙن کي ڇڏايو عذاب ۽ ورتوسون ظالمن کي جن شڪار ڪيو سخت عذاب

بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ○ فَلَمَّا عَتَوْا عَن مَّا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ

ڪندا سبب فسق ڪرڻ انهن جي پوءِ جڏهن ڦريا ڪنارو ان کان جنهن کان منع ٿي انهن کي چيوسون انهن کي

كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ○ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ

ٿيو ڀولڙا خوار ٿيل ۽ جڏهن ٻڌايو رب تنهنجي تہ ضرور موڪليندو مٿن

إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَن يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ

قيامت ڏينهن تائين جيڪي پهچائين ڏاڍو عذاب تحقيق رب تنهنجو ڪرڻ

الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ○ وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا

عذاب آهي ۽ الله ڪرم ڪندڙ ۽ بخشيندڙ آهي ۽ ٽڪر ٽڪر ڪيوسون انهن کي زمين ۾ جماعتون

مِّنْهُمُ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ وَبَلَوْنَاهُم بِالْحَسَنَاتِ

ڪي انهن مان صالح آهن ۽ ڪي ٻيا ۽ آزمايوسون انهن کي سان نعمتن

وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ○ فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ

۽ مصيبتن مان اهي موٽن پوءِ پيدا ٿيا انهن کان پوءِ ناخلف

وَرِثُوا الْكِتٰبَ يَأْخُذُوْنَ عَرَضَ هٰذَا الْاَدْنٰى وَيَقُوْلُوْنَ

وارث ٿيا توريت جا کڻن ٿا رشوت مال دنيا جو ۽ چون ٿا ته

سَيُغْفَرُ لَنَا ۚ وَاِنْ يَّاْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهٗ يَاْخُذُوْهُ ؕ اَلَمْ يُؤْخَذْ

سگهو ٻخشيو ويندو اسان کي ۽ توبه ڪن نٿا جي هوند اچي انهن کي ٻي رشوت دنيا جي ته وٺن ٿا ڇا نه ورتو ويو

عَلَيْهِمْ مِّيْثَاقُ الْكِتٰبِ اَنْ لَّا يَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوْا

مٿن وعدو توريت ۾ ته نه چوندا خدا تي مگر سچ ۽ پڙهيائون سو

مَا فِيْهِ ؕ وَالدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ○

جيڪي هو ان ۾ ۽ جو گهر آخرت جي ڀلو آهي متقين لاءِ ڇو نٿا سمجهو

وَالَّذِيْنَ يُمَسِّكُوْنَ بِالْكِتٰبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّا لَا نُضِيْعُ

۽ جيڪي پڪڙين ٿا حڪمن قرآن جي ۽ قائم ڪن ٿا نماز ته اسين نه ضايع ڪريون ٿا

اَجْرَ الْمُصْلِحِيْنَ ○ وَاِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَاَنَّهٗ ظُلَّةٌ وَّ

ثواب انهن نيڪن جو ۽ جڏهن کنيوسون جبل طور مٿن ڄڻ ته ڇت هئي

ظَنُّوْٓا اَنَّهٗ وَاقِعٌۢ بِهِمْ ۚ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ

ٿيا گمان ڪندا ته ڪرندو مٿن چيوسون ته وٺو جيڪي ڏنوسون اوهان کي سگهه سان ۽ ياد ڪريو جيڪي ان ۾ آهي

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ○ وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْۢ بَنِيْٓ اٰدَمَ مِنْ ظُهُوْرِهِمْ

ته متان اوهين بچو ۽ جڏهن ورتو رب تنهنجي اولاد آدم جي پٺين انهن جي

ذُرِّيَّتَهُمْ وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ ۚ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى ۚ

اولاد انهن جو ۽ شاهد ڪيائين انهن کي مٿن جانين انهن جي ڇا نه آهيان رب اوهان جو چيائون ها

شَهِدْنَا ۚ اَنْ تَقُوْلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِيْنَ ○

شاهد آهيون متان چئو ڏينهن قيامت جي ته اسين هواسون هن اقرار کان غافل

اَوْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اَشْرَكَ اٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْۢ بَعْدِهِمْ

يا چئو ته شرڪ ڪيو هو پيئن اسان جن اڳ ۾ ۽ هواسون اسين اولاد انهن جو پوءِ

أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ۝ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ

ڪيو هلاڪ ڪرين ٿو اسان کي ساڻ ڪمن ڪوڙن جي ۽ اهڙي طرح ظاهر ڪريون ٿا مفصل آيتون

وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا

مان اُن ۽ موٽن ۽ پڙهه مٿن اُن خبر ته بلعم باعور جي ٤ ڏنيون اسان انکي اسم اعظم

فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ۝ وَلَوْ شِئْنَا

٥ پوءِ نڪتو ڪنان نور اسم اعظم جي پوءِ پٺيان لڳس شيطان پوءِ ٿيو گمراهن مان ۽ جي گهرون ها

لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ ۚ فَمَثَلُهُ

ته مٿاهون ڪريون ها انکي ساڻ اسم اعظم پر اُن ميل ڪيو دنيا ڏي ۽ تابع ٿيو خواهش نفس پنهنجي جو پوءِ صورت انجي

كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ۚ ذَٰلِكَ

مثل ڪتي جي جي حملو ڪري اُن تي ته جيب وڏي ڪري ۽ جي ڇڏين انکي ته جيب ڪڍي

مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۚ فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ

هي مثال آهي ڪافرن جو جي حب رکن دنيا کي ۽ ٻڌاءِ قصا اسان جا پوءِ بيان ڪرن اُهي

يَتَفَكَّرُونَ ۝ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسَهُمْ

ساڻ مان فڪر ڪرن مٺي آهي صفت قوم جي جي ته ڪوڙ سمجهن آيتون اسان جيون ۽ جانين

كَانُوا يَظْلِمُونَ ۝ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي ۖ وَمَنْ يُضْلِلْ

پنهنجي ٿا ظلم ڪرن جهڪي هدايت ڪري خدا اُهو هدايت وارو ۽ جهڪي گمراه ڪندو

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۝ وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ

ته اُهي ئي ڇيني وارا آهن ۽ تحقيق خلقيا سون دوزخ لاءِ گهڻا جن

وَالْإِنْسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ

۽ ماڻهو انجا قلب آهن نه ٿا سمجهن جنس ۽ اکيون آهن نه ٿا ڏسن

بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ

جنس انجا ڪن آهن نه ٿا ٻڌن جنس اُهي آهن مثل ڍورن جي بلڪ اُهي

اَضَلُّ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْغٰفِلُوْنَ ۝ وَلِلّٰهِ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوْهُ

جانورن کان وڌيڪ گمراه آهين اُو ئي غافل آهين ۝ ۽ خدا جا چڱا نالا آهن تنهن ڪري

بِهَا ۪ وَذَرُوا الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اَسْمَآئِهٖ ۭ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوْا

انهن سان دعا گهرو ۽ ڇڏيو اُنهن کي جيڪي ڪفر ڪن منجهه اسم خدا جي ۝ سگهوئي جزا لهندا

يَعْمَلُوْنَ ۝ وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ۝

جيڪي ڪندا هئا ۽ اسان جي خلقيل مان هڪ جماعت آهي جيڪا هدايت ڪري ٿي حق سان ۽ انهيءَ سان انصاف ڪن

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝

۽ جن ڪوڙو ڄاتو اسان جي آيتن کي سگهوئي ورنداسون انهن کي عذاب ڏانهن جتان نه ڄاڻن

وَاُمْلِيْ لَهُمْ ۭ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ۝ اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا ۫ مَا بِصَاحِبِهِمْ

۽ مهلت ڏيان ٿو انهن کي تحقيق مڪر منهنجو ڏاڍو آهي ۝ ڇا نه ويچاريو اٿن ته ناهي حضرت محمد کي ڪو

مِّنْ جِنَّةٍ ۭ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ اَوَلَمْ يَنْظُرُوْا فِيْ مَلَكُوْتِ

ڪا چريائي ناهي اُو مگر ڊيڄاريندڙ پڌرو ۝ ڇا نه ڏٺو اٿن منجهه معجزن ۽ ملڪ

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ ۙ وَّاَنْ عَسٰٓى اَنْ

آسمانن ۽ زمين جي ۽ جيڪي خلقيا خدا منجهان ڪنهن شيء ۽ تحقيق اُميد آهي ته

يَّكُوْنَ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ ۚ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍۢ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ۝

اُوڏو ٿيو وقت مرڻ انهن جو پوءِ ڪهڙي ڳالهه تي سواءِ قرآن جي مڃيندا اُو

مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ ۭ وَيَذَرُهُمْ فِيْ طُغْيَانِهِمْ

جنهن کي گمراه ڪندو خدا پوءِ ناهي ڪو هدايت ڪندڙ انهيءَ کي ۽ ڇڏيندو انهن کي منجهه سرڪشي سندن

يَعْمَهُوْنَ ۝ يَسْــَٔـلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ۭ قُلْ

حيران ٿيندي ۝ پڇن ٿا تو کي ڀوڏي ڪنا قيامت جي امتحان ٿا ڪرن ته ڪڏهن آهي ان جو اچڻ چئو

اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّيْ ۚ لَا يُجَلِّيْهَا لِوَقْتِهَآ اِلَّا هُوَ ۘ ثَقُلَتْ

ناهي خبر انهيءَ جي مگر رب منهنجي کي نه ظاهر ڪري قيامت کي وقت سندس تي مگر خدا ۽ ڳري آهي

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ لَا تَاْتِيْكُمْ اِلَّا بَغْتَةً ۭ يَسْــَٔـلُوْنَكَ كَاَنَّكَ

هيبت قيامت جي منجهه آسمانن ۽ زمين، نه ايندي اوهان کي مگر اوچتي پڇن ٿا توکي قيامت کان ڄڻ ته تون

حَفِيٌّ عَنْهَا ۭ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

واقف آهين قيامت کان، چئو ته آهي ڄاڻ قيامت جي مگر خدا کي. پر گهڻا ماڻهو

لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَاۗءَ

نٿا ڄاڻن ۞ چئو ته نه آهيان مالڪ پنهنجي جيءَ جي نفعي ۽ ضرر جو مگر جيڪي گهري

اللّٰهُ ۭ وَلَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ڔ وَمَا

خدا. ۽ جي هجان ها ڄاڻندو غيب کي ته گهڻو گڏ ڪريان ها ڀلائي مان ۽ نه

مَسَّنِيَ السُّوْۗءُ ڔ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝

هوندي نه پهچي ها مون کي ڪا سختي، نه آهيان مان مگر ڊيڄاريندڙ ۽ بشارت ڏيندڙ ان قوم کي جي مومن آهن

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا

الله سو آهي جنهن خلقيو اوهان کي هڪ جيءَ آدم مان ۽ بڻايائين ان مان جوڙو ان جو حوا ته آرام

لِيَسْكُنَ اِلَيْهَا ۚ فَلَمَّا تَغَشّٰىهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيْفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ

وٺي ان سان، پوءِ جڏهن ڍڪيائين ان کي ته حوا کي حمل ٿيو هلڪو پوءِ هلندي رهي ان سان

فَلَمَّآ اَثْقَلَتْ دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَىِٕنْ اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ

پوءِ جڏهن ڳري ٿي ته پڪاريائون الله کي جو پالڻهار آهي ٻنهي جو ته جيڪڏهن ڏيندين اسان کي پٽ صالح ته ضرور هونداسون

مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ۝ فَلَمَّآ اٰتٰىهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ شُرَكَاۗءَ فِيْمَآ

شڪر ڪندڙن مان. پوءِ جڏهن ڏنائين ٻنهي کي پٽ صالح ته ڪيائون خدا جو شريڪ ان ۾ جيڪي

اٰتٰىهُمَا ۚ فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝ اَيُشْرِكُوْنَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْـــًٔا

ڏنائين ٻنهي کي، پوءِ مٿاهون آهي خدا ان کان جيڪو شريڪ ٿا ڪن. ڇا شريڪ ٿا ڪن ان کي جو نه ٿو خلقي ڪا شيءِ

وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ ۝ وَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ لَهُمْ نَصْرًا وَّلَآ اَنْفُسَهُمْ

۽ اهي خلقيل آهن ۽ نه سگهن ٿا ڪافرن جي مدد ڪري ۽ نه پاڻ کي

يَنْصُرُوْنَ ○ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَتَّبِعُوْكُمْ سَوَآءٌ

۽ جي کين سڏيندا آهيو ته اوهان جي پيروي نه ڪندا. اوهان تي برابر آهي ته اوهان انهن کي سڏيو يا ماٺ ڪريو

عَلَيْكُمْ اَدَعَوْتُمُوْهُمْ اَمْ اَنْتُمْ صَامِتُوْنَ ○ اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ

تحقيق اهي بت جن جي عبادت ڪريو ٿا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ عِبَادٌ اَمْثَالُكُمْ فَادْعُوْهُمْ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ اِنْ

سواءِ خدا جي، اهي اوهان جهڙا ٻانها آهن، پوءِ انهن کي سڏيو ته جيڪڏهن سچا آهيو ته اوهان کي جواب ڏين

كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ○ اَلَهُمْ اَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ بِهَآ اَمْ لَهُمْ اَيْدٍ يَّبْطِشُوْنَ

ڇا انهن کي پير آهن جن سان هلن ٿا، يا انهن کي هٿ آهن جن سان

بِهَآ اَمْ لَهُمْ اَعْيُنٌ يُّبْصِرُوْنَ بِهَآ اَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا

يا انهن کي اکيون آهن جن سان ڏسن ٿا، يا انهن کي ڪن آهن جن سان ٻڌن ٿا

قُلِ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ كِيْدُوْنِ فَلَا تُنْظِرُوْنِ ○ اِنَّ

چؤ ته پنهنجن شريڪن کي سڏيو پوءِ مون سان مڪر ڪريو پوءِ مون کي مهلت نه ڏيو. تحقيق

وَلِيِّ ـۧ اللّٰهُ الَّذِيْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصّٰلِحِيْنَ ○

منهنجو دوست الله آهي جنهن ڪتاب نازل ڪيو آهي، ۽ اهو صالحن جي نگهباني ڪندو آهي

وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَكُمْ وَلَآ

۽ اهي بت جن جي عبادت ڪريو ٿا سواءِ خدا جي، اهي اوهان کي مدد ڏئي نٿا سگهن ۽ نه

اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ○ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُوْا ؕ

پاڻ کي مدد ڏين. ۽ جي تون انهن کي هدايت ڏانهن سڏين ته نه ٻڌن

وَتَرٰىهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ○ خُذِ الْعَفْوَ

۽ تون انهن کي ڏسين ٿو ته ظاهر ۾ تو ڏانهن نهارين ٿا ۽ اهي نٿا ڏسن. (اي پيغمبر) عفو کي وٺ

وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ○ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ

۽ نيڪي جو امر ڪر ۽ جاهلن کان منهن موڙ. ۽ جي تو کي شيطان جي طرف کان ڪو وسوسو پهچي

الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۚ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ○ اِنَّ الَّذِيْنَ

شيطان وٽان ڪو وسوسو ته پوءِ پناهه وٺ خدا کان اُو سڀ ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي تحقيق سڀ

اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ طٰٓئِفٌ مِّنَ الشَّيْطٰنِ تَذَكَّرُوْا فَاِذَا هُمْ

بچن خدا کان هر دم جي انکي وسوسو ڪنا شيطان سان ذڪر خدا جو ڪن پوءِ اُنو ڪهين

مُّبْصِرُوْنَ ○ وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُوْنَ ○

روشن دلي آئين ۽ يار شيطان جا ڇڪڻ آهين مدد ڪن تا انهن گمراهه ڪرڻ ۾ پوءِ نه ڪوتاهي ڪن ٿا

وَاِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِاٰيَةٍ قَالُوْا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا ۭ قُلْ اِنَّمَآ اَتَّبِعُ مَا

۽ جڏهن نه آڻين تون انکي معجزو چون ڇو نه گهڙين جو نه تو پيدا ڪيو نه ڪري معجزو چئو ته آءُ هلان تابع

يُوْحٰٓى اِلَيَّ مِنْ رَّبِّيْ ۚ هٰذَا بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ

موڪلي مون ڏانهن ربّ منهنجو هي قرآن حجت آهه ڪنار ربّ جي وسهو ۽ هدايت ۽ رحمت آهه

لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ○ وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا

مؤمنن لاءِ ڪافي آهه ۽ جڏهن پڙهيو وڃي قرآن ته سڻو تهڪي ۽ ماٺ ڪريو

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ○ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ فِيْ نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَّخِيْفَةً

مان رحمت وارا ٿيو ۽ ياد ڪر رب کي اندر مين پنهنجي ساڻ نوڙت ۽ ڊڄڻ

وَّدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ مِّنَ

۽ هر هر آواز صبح ۽ سانجهي جو ۽ م هو ڪنا

الْغٰفِلِيْنَ ○ اِنَّ الَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ

غافلن تحقيق سڀ ملڪ مقرب جي آهين رب وٽ منجهم ملڪا اعليٰ انده هن ڪن عبادت کان

وَيُسَبِّحُوْنَهٗ وَلَهٗ يَسْجُدُوْنَ ۩ ○

سورة الانفال مدنية وهي خمس وسبعون اٰية

۽ پاڪائي خدا جي ڪن ۽ انکي تا سجدا ڪن

سورة انفال نازل ٿي مديني ۾ منجهس پنجهتر آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ساڻ نالي خدا جي جو ڏاڍو ڏيندڙ ۽ مهربان

يَسْئَلُوْنَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ ؕ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ ۚ فَاتَّقُوا

پڇن ٿا تو کي غنيمت جو چؤ تہ غنيمت ملڪ خدا جي ۽ رسول جي ۽ ڊڄو

اللّٰهَ وَاَصْلِحُوْا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۪ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ

خدا کان ۽ صلح ڪريو وچ پاڻ ۾ ۽ حڪم مڃيو خدا جو ۽ رسول جو جي آهيو اوهين

مُّؤْمِنِيْنَ ۝ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ

مؤمن نہ آهن مؤمن مگر سي جڏهن ذڪر ڪجي خدا جو تہ ڊڄن

قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ اٰيٰتُهٗ زَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّعَلٰى رَبِّهِمْ

دليون انهن جون ۽ جڏهن پڙهيون وڃن انهن تي آيتون الله جيون تہ وڌائن انهن جي ايمان ۽ پنهنجي پالڻهار

يَتَوَكَّلُوْنَ ۝ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝

۽ ڀروسو ڪن جي قائم ڪن نماز کي ۽ ڪجھ رزق ڏنو اٿن تنهن مان خرچين

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ لَهُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ

اُهي ئي ڪامل مؤمن آهن سچا انهن لاءِ درجا آهن خدا وٽ ۽ مغفرت

وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝ كَمَاۤ اَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْۢ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ ۪ وَاِنَّ

۽ رزق حلال آهي ٥ جيئن ڪڍيو تو کي ربّ تنهنجي گهر تنهنجي سان سچ جي ۽ جيتوڻيڪ

فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكٰرِهُوْنَ ۝ يُجَادِلُوْنَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ

۽ هڪ ٽولي مؤمنن جي ناخوش پئي ٿي ڪري جهيڙو ڪن تو سان حق جي امر ۾ پڌرو ٿيڻ

مَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ۝ وَاِذْ

ظاهر ٿيڻ کان پوءِ ڄڻ تہ هو ڌڪيا ٿا وڃن موت ڏانهن ۽ اهي ڏسي رهيا آهن ۽ جڏهن

يَعِدُكُمُ اللّٰهُ اِحْدَى الطَّآئِفَتَيْنِ اَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّوْنَ اَنَّ

واعدو ڪيو اوهان سان الله ٻنهي ٽولين مان هڪ جو تہ اها اوهان لاءِ آهي ۽ گهريو ٿي اوهان

غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُوْنُ لَكُمْ وَيُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّحِقَّ الْحَقَّ

تہ جماعت جا ناهي سا هٿيارن واري اوهان لاءِ ٿئي ۽ ارادو ڪري ٿو خدا تہ ظاهر ڪري حق کي

بِكَلِمٰتِهٖ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ

سان مُعزز ڪري ۽ وڍي پاڙ ڪافرن جي تانڪه غالب ڪري حق ۽ باطل کي ڪفر

وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ۝ اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ

جيتوڻيڪ ناخوش ٿيا ڏوهي ڪافر ياد ڪر جڏهن فرياد ٿي ڪيو پنهنجي رب کان پوءِ قبول ڪيائين اوهان جي

اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِيْنَ ۝ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ

دعا تہ آءٌ مدد ڪندس اوهان جي هزار ملڪن سان جيڪي هڪ ٻئي پٺيان ايندا ۽ نہ ڪيو اهو ملڪن جو خدا

اِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهٖ قُلُوْبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ

مگر بشارت اوهان لاءِ تانڪه آرام وٺن اوهان جا قلب ان سان ۽ ناهي نصرت مگر خدا وٽان

اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ اِذْ يُغَشِّيْكُمُ النُّعَاسَ اَمَنَةً مِّنْهُ

تحقيق خدا غالب ۽ دانا آهي ياد ڪر جڏهن ڍڪيو اوهان کي ننڊ سان امن لاءِ طرف کان خدا

وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً لِّيُطَهِّرَكُمْ بِهٖ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ

۽ نازل ڪيائين اوهان تي آسمان مان مينهن تانڪه پاڪ ڪري اوهان کي ان سان ۽ ڪڍي اوهان مان

رِجْزَ الشَّيْطٰنِ وَلِيَرْبِطَ عَلٰي قُلُوْبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْاَقْدَامَ ۝

گندگي وسوسا شيطان جا ۽ مضبوط ڪري مٿي دلين اوهان جي ۽ ثابت ڪري مينهن ذريعي پيرن کي

اِذْ يُوْحِيْ رَبُّكَ اِلَى الْمَلٰٓئِكَةِ اَنِّىْ مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

جڏهن وحي ڪيو تنهنجي رب طرف ملڪن جي تہ آءٌ ساڻ آهيان پوءِ ثابت رکو تہ جيڪي مومن آهن

سَاُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوْا فَوْقَ

سگهوئي وجهندس ڊپ دلين ۾ ڪافرن جي پوءِ هڻو مٿان

الْاَعْنَاقِ وَاضْرِبُوْا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاۗقُّوا

ڪنڌن جا ۽ هڻو انهن جي هر هڪ پور کي اهو انهيءَ سبب جو هنن دشمني ڪئي

اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ اللّٰهَ

خدا ۽ رسول سان ۽ جيڪو دشمني ڪري خدا ۽ رسول سان تہ تحقيق خدا

شَدِيدُ الْعِقَابِ ○ ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ

ڏاڍي عقوبت ڪندڙ آهي. پس هي عذاب چکو ۽ تحقيق ڪافرن لاءِ عذاب

النَّارِ ○ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا

دوزخ جو ○ اي مؤمنو جڏهن ڪڏجو ڪافرن کي منجهه صف برابر ٿيو

فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ○ وَمَن يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا

پوءِ منهن موڙي پٺيون نه ڏيو ○ ۽ جيڪو ان ڏينهن انهن کي پٺي ڏيندو مگر جيڪو تڪڙ ڪندڙ

لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ

هجي جنگ جي ڪري يا ٽولي ڏانهن ڦري ايندڙ ته بيشڪ اهو خدا جي غضب ۾ موٽيو ۽ ان جو ٺڪاڻو

جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ○ فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ ۚ

دوزخ آهي ۽ اها بري جاءِ آهي ○ پوءِ نه ڪُٺو انهن کي اوهان مگر خدا ڪُٺو انهن کي

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ

۽ نه اڇليو تو جڏهن اڇليو پر خدا اڇليو ۽ ته مؤمنن کي

مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ○ ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ

پاڻ وٽان چڱو انعام ڏئي. تحقيق خدا ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي ○ اها نصرت سبب هن جي ۽ تحقيق خدا

مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ○ إِن تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ ۖ

ڪافرن جي مڪر کي سست ڪندڙ آهي ○ جيڪڏهن اوهان فتح طلب ڪئي ته پوءِ بيشڪ اوهان وٽ فتح آئي

وَإِن تَنتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِن تَعُودُوا نَعُدْ وَلَن تُغْنِيَ

۽ جيڪڏهن (ڪفر کان) بس ڪريو ته اوهان لاءِ چڱو آهي ۽ جيڪڏهن ورندا ته اسين به وري ايندا سون ۽ نه

عَنكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ○

ڪم ايندو اوهان جو لشڪر ڪجهه جيتوڻيڪ گهڻو هجي ۽ تحقيق خدا ساڻ مؤمنن

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنتُمْ

اي مؤمنو فرمانبرداري ڪريو الله ۽ ان جي رسول جي ۽ ان کان منهن نه موڙيو ۽ اوهين

تَسْمَعُونَ ۝ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝

سُڻو ٿا ۽ نه ٿيو مثل منافقن جي جن چيو ته سُڻيوسون ۽ حالانڪ اُهي نه ٿا سُڻن

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِندَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ۝

تحقيق ڏاڍو بڇڙو جانورن کان خدا وٽ ڪافر آهن ٻوڙا ۽ گونگا جي نه سمجهن حق کي

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ ۖ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوا وَّهُم

جيڪڏهن ڄاڻي ها الله اُنهن ۾ ڪو خير ته سُڻائي ها اُنهن کي ۽ جي سُڻائي اُنهن کي ته ڦري وڃن ها ۽ اُهي

مُّعْرِضُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ

مُنهن ڦيرائيندڙ آهن اي مؤمنو جواب ڪريو خدا جو ۽ رسول جو

إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ۖ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ

جڏهن سڏي اُنهن کي ته دين ڏي جو جياري دل کي ۽ ڄاڻو ته خدا آڏو آهي وچ ماڻهوءَ

وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَّا تُصِيبَنَّ

۽ دل اُن جي جي ۽ تحقيق خدا وٽ گڏ ٿيندا قيامت ڏينهن ۽ بچو عذاب کان نه رسندو فقط

الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنكُمْ خَاصَّةً ۖ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ

ظالمن آهي کي بلڪ شامت اُنهي رسندي سڀني کي جي منع نه ڪندا ۽ ڄاڻو ته خدا ڏاڍي

الْعِقَابِ ۝ وَاذْكُرُوا إِذْ أَنتُمْ قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ

عذاب وارو آهي ۽ ياد ڪريو جڏهن هئا مؤمن ٿورا ۽ ضعيف زمين مڪي جي ۾

تَخَافُونَ أَن يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُم بِنَصْرِهِ

ڊنا ٿي ته ورتندا ۽ کڻندا اوهان کي ڪافر ماڻهو پوءِ جاءِ ڏني سوئي مدينه ۾ ۽ مدد ڏنائين

وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

سان نصرت جي ۽ رزق ڏنائين اوهان کي کاڌا حلال زمين ۽ غنيمتن کان ته شڪر ڪريو اي مؤمنو

آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝

مر خيانت ڪريو الله ۽ رسول سان مر خيانت ڪريو امانت ۾ ۽ ڄاڻو ٿا

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ

۽ ڄاڻو تہ ناهين مال ۽ اولاد اوهان جو مگر پرکڻ جو ذريعو آهن ۽ تحقيق خدا وٽ

أَجْرٌ عَظِيمٌ ○ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ

ثواب وڏو آهي اي مؤمنو جي ڊڄندا خدا کان تہ ڪندو واسطي اوهان جي

فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ

وات پڌري ۽ لاهيندو اوهان کان مٺايون اوهان جون ۽ بخشيندو اوهان کي ۽ الله آهي صاحب احسان

الْعَظِيمِ ○ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ

وڏي جو ۽ ياد ڪر جڏهن مصلحتون پئي ڪيائون ڪافرن مڪي وارن تہ بند ڪن توکي يا جيئڪي ڪهن توکي

أَوْ يُخْرِجُوكَ ۚ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ ۖ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ○

يا جيئڪي ڪڍن توکي ۽ ڪهن جو پئي ارادو ڪيائون ۽ عذاب ڪندڙن خدا ۽ خدا ڀلو آهي عذاب ڪندڙ

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا

۽ جڏهن پڙهيون ٿيون ڪافرن وٽ آيتون اسان جيون چون تہ ٻڌيون اسان جيڪڏهن گهرون تہ چئون ها

مِثْلَ هَٰذَا ۙ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ○ وَإِذْ قَالُوا

مثل قرآن جو ناهي قرآن مگر آکاڻيون اڳين جيون ۽ ياد ڪر جڏهن چيو ڪافرن

اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا

اي بابا جي هوءِ هي قرآن سچو توهان تہ وساءِ اسان تي

حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ○ وَمَا كَانَ اللَّهُ

پٿر آسمان کان يا آڻ اسان تي عذاب ڏکوئيندڙ ۽ ناهي خدا تہ

لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ

عذاب ڪري انهن کي ۽ تون هجين انهن ۾ ۽ ناهي خدا عذاب ڪندڙ انهن کي ۽ اهي

يَسْتَغْفِرُونَ ○ وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ

پيا بخشائن ۽ ڪهڙو آهي انهن کي تہ نہ عذاب ڪري انهن کي خدا ۽ اهي جهليندا آهن ماڻهن کي

عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوٓا أَوْلِيَآءَهٗ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهٗٓ إِلَّا

کنا مسجد مکي جي ۽ نہ آهين ڪافر مالڪ حرم جا نہ آهين مالڪ حرم خدا جي جا مگر

الْمُتَّقُوْنَ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ

پرهيزگار ص پر گهڻا ان منجها نہ ٿا ڄاڻن ۽ ناهي عبادت انهن جي

عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَّتَصْدِيَةً ۚ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا

ڪعبي وٽ مگر پاڙيتا ۽ تاڙيون نوڪن س پو چکو عذاب سبب

كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ۝ إِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُنْفِقُوْنَ أَمْوَالَهُمْ

ڪفر ڪرڻ جي ص تحقيق سڀ جي ڪفر ڪنٿا خرچ ڪنٿا گهڻان مال پنهنجا

لِيَصُدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ فَسَيُنْفِقُوْنَهَا ثُمَّ تَكُوْنُ عَلَيْهِمْ

تانڪ جهلين ڪنا ديڻ خدا جي پوءِ سگهو ئي خرچ ڪندا پوءِ هوندي انهن

حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُوْنَ ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا إِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُوْنَ ۝

پشيماني پوءِ عاجز ٿيندا اخر گان ۽ سڀ جي ڪفر ڪنو طرف دوزخ جي گڏ ٿيندا

لِيَمِيْزَ اللّٰهُ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيْثَ بَعْضَهٗ عَلٰى

تانڪ ڌار ڪندو خدا پليتن کي ڪنا پاڪن ۽ ڪندو پليتن کي گڏ هيڪڙا

بَعْضٍ فَيَرْكُمَهٗ جَمِيْعًا فَيَجْعَلَهٗ فِيْ جَهَنَّمَ ۚ أُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝

ٻئي پوءِ عذاب ڪندو مڙني کي پوءِ ڪندو انهي دوزخ اهي جيڪي وارا آهين

قُلْ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا إِنْ يَّنْتَهُوْا يُغْفَرْ لَهُمْ مَّا قَدْ سَلَفَ

چئو ڪافرن کي جي جهل ڪندا ڪفر ڪان تہ معاف ٿيندا انهن اڳيان گناه

وَإِنْ يَّعُوْدُوْا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِيْنَ ۝ وَقَاتِلُوْهُمْ

۽ جي موٽندا ڪفر ڏانهہ تہ جاري ٿي پر اڳين جي ساڻ عذاب ۽ ڪهو ڪافرن کي

حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ كُلُّهٗ لِلّٰهِ ۚ فَإِنِ

تان جان نہ هوءِ ڪفر ۽ فري ٿئي دين سڀئي خدا جو ۽ جي

انتهوا فان الله بما يعملون بصير ○ وان تولوا

جهل ڪندا ڪفر کان ته الله سندن عملن کي ڏسندڙ آهي ۽ جي ڦرندا حق کان

فاعلموا ان الله مولىكم نعم المولى ونعم النصير ○

ته ڄاڻو اي مومنو ته خدا همراه آهي جو ۽ اهو ڀلو همراه ۽ نصرت ڏيندڙ ۵

واعلموا انما غنمتم من شيء فان لله خمسه

۽ ڄاڻو ته جيڪي غنيمت ڪندا ڪنا مالن ته ان منجهان خدا جو آهي پنجون حصو

وللرسول ولذي القربى واليتمى والمسكين وابن السبيل

رسول لاءِ ۽ قريبن رسول جي لاءِ ۽ يتيمن لاءِ ۽ مسڪينن ۽ مسافرن لاءِ

ان كنتم امنتم بالله وما انزلنا على عبدنا يوم الفرقان

جي آهيو وسهندڙ خدا کي ۽ جيڪي نازل ڪيو سون مٿي محمد رسول ...

يوم التقى الجمعن والله على كل شيء قدير ○ اذ انتم

جنهن ڏينهن گڏيون ٻه جماعتون ۽ الله مٿي هر شيءِ تي قادر آهي ياد ڪريو جنهن ڏينهن مومن

بالعدوة الدنيا وهم بالعدوة القصوى والركب

هوا هيٺ ڪناري جو اوڏو مديني کي ۽ اهي ڪافر هوا منجهه هيٺ ڪناري جو ڏور مديني کي ۽ سوار

اسفل منكم ولو تواعدتم لاختلفتم في الميعد ولكن

هيٺ هوا منجهه واري اوهان منجها ۽ جي هوندا صلح ڪيل پاڻ ۾ ته هوندا خلاف ڪيل وعدي ۾ پر

ليقضي الله امرا كان مفعولا ليهلك من هلك عن

مقرر ڪري خدا جنگ جو جا آهي ٿيندڙ البت مرت هلاڪ ٿين ڪافر جي هلاڪ ٿيا ڪنا

بينة ويحيى من حي عن بينة وان الله لسميع عليم ○

حجت ۽ جيئرو رهي جيون تي جي جيئرو ٿيا ڪنا حجت ۽ تحقيق خدا ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي

اذ يريكهم الله في منامك قليلا ولو اريكهم كثيرا

۵ ياد ڪر جنهن ڏينهن ڏيکاريائون تو کي خدا خواب ۾ ڪافر ٿورا ۽ جي هوندا ڏيکاري تو کي ڪافر گهڻا

لَفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ ۗ إِنَّهُ عَلِيمٌ

تہ ھوند سُست ٿيو ۽ مخالفت ڪريو جنگ ۾ پر الله انهي سلامت رکيو تحقيق خدا عالم آهي

بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ

ساڻ صاحبن سينن جي ۽ ياد ڪر جڏهن ڏيکاريائين انهن ڪافرن جڏهن گڏيا جنگ ۾ اکين توهان جي ۾ ٿورا

قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا

ستر مڙس ۽ ٿورو ڪيائين اوهان کي انهن جي اکين ۾ ع تانڪ پورو ڪري خدا ڪم جو ٿيڻو هو ۽ ٿيندا البت

وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً

۽ طرف خدا جي موٽڻ سڀ ڪم اي مؤمنا جڏهن گڏجو ڪافرن سان جنگ ۾

فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ وَأَطِيعُوا اللَّهَ

تہ ثابت رهو ۽ ياد ڪريو خدا کي گهڻو اميد آهي تہ پايو فتح ۽ ڇوٽڪارو ۽ حڪم مڃيو الله

وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ ۖ وَاصْبِرُوا

۽ رسول جو ۽ مر اختلاف ڪريو نہ تہ سست ٿيندا ۽ وڃي قدرت اوهان جي ۽ صبر ڪريو

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ۝ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ

تحقيق خدا ساڻ صابرن ع ۽ مہ ٿيو مثل انهن جي جي نڪرندا کنان

دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

شهرن پنهنجن مغرور ڪندڙ ۽ ڏيکاءُ لاءِ ماڻهن جي ۽ جهليندا ماڻهن کي ڪنان دين خدا جي

وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ۝ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ

۽ الله ساڻ عملن انهن جي خبر ڪندڙ آهي ع ۽ ياد ڪر جڏهن زينت ڏني انهن کي مصلحت ڪيا ڪافرن ابليس

وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ ۖ فَلَمَّا

۽ چيو ابليس تہ ڏاڍو ڪان اڄ ڪو مسلمان ۽ آءُ همراه اوهان آهيان پوءِ جڏهن

تَرَاءَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ

ڏٺيون ٻنهي لشڪر يڪي ٻئي پٺيرو ڀڄي ويو ۽ چيائين تہ آءُ بيزار اوهان کان

إِنِّيْ أَرٰى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّيْ أَخَافُ اللّٰهَ ۚ وَاللّٰهُ شَدِيْدُ

تحقيق آءٌ ڏسان ٿو ملڪن کي جي اوهين نٿا ڏسو آءٌ ڊڄان ٿو خدا کان ۽ خدا ڏاڍي

الْعِقَابِ ۝ إِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ

عذاب وارو آهي ۝ جڏهن چيو منافقن ۽ انهن جن جي دلين ۾ نفاق هو ته

غَرَّ هٰٓؤُلَآءِ دِيْنُهُمْ ۗ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَإِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ

هنن وارن کي مؤمنن کي دين سندن ۽ جيڪو توڪل ڪندو خدا تي ته الله غالب

حَكِيْمٌ ۝ وَلَوْ تَرٰٓى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِيْنَ كَفَرُوا الْمَلٰٓئِكَةُ يَضْرِبُوْنَ

حڪمت وارو آهي ۝ ۽ جي ڏسين جڏهن ماريندا آهن ڪافرن کي ملڪ خدا جا ته هڻن مٿي

وُجُوْهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ۚ وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۝ ذٰلِكَ بِمَا

منهن ۽ پٺين انهن جي ۽ چون ته چکو عذاب ساڙيندڙ ۝ اهو عذاب سبب انهن عملن جي

قَدَّمَتْ أَيْدِيْكُمْ وَأَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۝ كَدَأْبِ

جي ڪيا هٿن اوهان جي ۽ تحقيق خدا ناهي ظلم ڪندڙ ٻانهن تي ۝ اهي ڪافر قريش مثل

اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَأَخَذَهُمُ

قوم فرعون جي آهن ۽ مثل انهن جي جي مهندان انهن کان ٿي گذريا آيتن خدا جي کي پوءِ ورتو انهن کي

اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ۗ إِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝ ذٰلِكَ

خدا سبب گناهن انهن جي تحقيق خدا قادر ۽ ڏاڍي عقوبت وارو آهي ۝ اهو عذاب ڏاڍو

بِأَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا

سبب هن جي تحقيق خدا نه ڪيسي مٽائيندڙ نعمت جا بخشي اٿس ڪنهن قوم کي مگر تان جو مٽائين عمل

مَا بِأَنْفُسِهِمْ ۙ وَأَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ كَدَأْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ

۽ اعتقاد پنهنجا اندر جي ۽ خدا ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي ۝ اهي مثل قوم فرعون جي آهن

وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ

۽ مثل انهن جي جي مهندان هئا انهن کان ٻڌڙو سڀ ساڻ معجزن خدا جي پوءِ هلاڪ ڪيو سون انهن کي سبب

وَاَغْرَقْنَا اٰلَ فِرْعَوْنَ وَكُلٌّ كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ۝ اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ

۽ ٻوڙيوسون اولاد فرعون جو ۽ اُهي هوا ظالم ۔ تحقيق تمام بڇڙا سڀني جانورن کان

عِنْدَ اللّٰهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ عٰهَدْتَّ

خدا وٽ اُهي آهن جن ڪفر ڪيو ۽ اُهي ايمان نه آڻيندا ۔ اُهي جن کان عهد ورتو تو

مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَهُمْ فِيْ كُلِّ مَرَّةٍ وَّهُمْ لَا يَتَّقُوْنَ ۝

جنهن مان پوءِ ٽوڙين ٿا پنهنجو عهد هر ڀيري ۽ اُهي نه ٿا ڊڄن خدا کان

فَاِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ

پوءِ جي ڏسين انهن کي جنگ ۾ پوءِ ڀڄاءِ انهن کي عقوبت سان انهن جي پٺيان وارن کي شايد

يَذَّكَّرُوْنَ ۝ وَاِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْۢبِذْ اِلَيْهِمْ

مان نصيحت قبول ڪن ۽ جي تو ڊڄين تون ڀيو ڪنهن قوم جي وعده ٽوڙڻ کان ته جدا ٿي انهن کان

عَلٰى سَوَآءٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْخَآئِنِيْنَ ۝ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ

انڌانه تا جانبرابر تحقيق خدا نه ٿو دوست رکي خيانت ڪندڙن کي ۽ مرڀانئين ڪافر ته

كَفَرُوْا سَبَقُوْا ؕ اِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُوْنَ ۝ وَاَعِدُّوْا لَهُمْ مَّا اسْتَطَعْتُمْ

زيادتي ڪري ويا خدا کان تحقيق اُهي نه عاجز ڪري سگهندا ۽ تيار ڪريو انهن لاءِ جيترو سگهو

مِّنْ قُوَّةٍ وَّمِنْ رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُوْنَ بِهٖ عَدُوَّ اللّٰهِ وَعَدُوَّكُمْ

لشڪر ۽ ٻڌل گهوڙن جو ڊيجاريو انهيءَ سان دشمن خدا جا ۽ پنهنجا

وَاٰخَرِيْنَ مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ لَا تَعْلَمُوْنَهُمْ ۚ اَللّٰهُ يَعْلَمُهُمْ ؕ وَمَا تُنْفِقُوْا

۽ ٻيا جي منافق آهين ماڻهو جن سوا ڪافرن جي نٿا ڄاڻو تون انهن کي الله ڄاڻي ٿو انهن کي ۽ جيڪو خرچ

مِنْ شَيْءٍ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُوْنَ ۝

ڪندا منجهه واٽ خدا جي جزا ڏني ويندي طرف اوهان جي ۽ نه ظلم ڪيو ويندو

وَاِنْ جَنَحُوْا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ

۽ جي نصد ڪن ڪافر صلح جو ته نصد ڪر صلح جو ۽ اعتماد ڪر خدا تي جو سڻيندڙ

الْعَلِيمُ ○ وَإِن يُرِيدُوا أَن يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ

ڄاڻندڙ آهي ۽ جي ارادو ڪن ڪافر ته ٺڳي ڪن توسان ۶۲ پوءِ ڪافي آهي توکي خدا

هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ○ وَأَلَّفَ بَيْنَ

اهو سو آهي جنهن مدد ڪئي توسان ساڻ فتح ڏيڻ ۽ ساڻ مؤمنن ۽ گڏ ڪيائين دليون

قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا أَلَّفْتَ بَيْنَ

انهن جون جي هوند خرچين تون جيڪي آهي زمين ۾ سڀ ته نه دوستي ڪري سگهين

قُلُوبِهِمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ○ يَا أَيُّهَا

منجهن دلين انهن جي پر خدا دوستي ڪئي انهن ۾ ۶۳ تحقيق خدا غالب حڪمت وارو آهي اي

النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ○ يَا أَيُّهَا

نبي ڪريم ڪفايت ڪندڙ خدا توکي ۽ تابعن تنهنجن کي جي مؤمن ۶۴ اي

النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِن يَكُن مِّنكُمْ عِشْرُونَ

نبي ڪريم سڌائي ڪر مؤمنن کي مٿي جنگ ڪافرن جي جي هوندا مؤمن ويهه ڄڻا

صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّائَةٌ يَغْلِبُوا

ثابت اهي ته غالب ٿيندا ٻن سون کي ۽ جي هوندا مؤمن سؤ ته غالب ٿيندا

أَلْفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ○ الْآنَ خَفَّفَ

هزار ڪافرن تي ۶۵ سبب هن جي جو قوم ڪافرن جي نٿي سمجهي هاڻي هلڪو ڪيو آهي خدا

اللَّهُ عَنكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّائَةٌ

تي خدا ان کان ۽ ڄاتائين ته انهن ۾ ضعيف آهن پوءِ جي هوندا مؤمن سؤ ثابت

صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِن يَكُن مِّنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ

اهي ته غالب ٿيندا ٻن سون تي ۽ جي هوندو اوهان منجها هزار ته غالب ٿيندا ٻن هزارن تي

بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ○ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ

ساڻ حڪم خدا جي ۽ خدا ساڻ صابرن ۶۶ نه لائق آهي نبين کي ته هجن

لَهٗٓ اَسْرٰى حَتّٰى يُثْخِنَ فِى الْاَرْضِ ۭ تُرِيْدُوْنَ عَرَضَ الدُّنْيَا ۖ

لڳا بانن باندي تانجان تيائي ساڻ گهڻو ڪافرن جي زمين ۾ ٥ ارادو ڪريو ٿا اوهين مال

وَاللّٰهُ يُرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ لَوْلَا كِتٰبٌ مِّنَ اللّٰهِ

۽ الله ارادو ڪري ٿو آخرت جو ۽ الله غالب دانا آهي جي نه هجي ها حڪم خدا جو مقدر ٿيل

سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيْمَآ اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ فَكُلُوْا مِمَّا غَنِمْتُمْ

ته پهچي ها اوهان کي انهي ۾ جيڪو ورتو اوهان عذاب وڏو پوءِ کائو انهي مال غنيمت مان

حَلٰلًا طَيِّبًا ڮ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ

جو حلال پاڪ آهي ۽ ڊڄو خدا کان تحقيق خدا بخشيندڙ ٻاجهارو آهي ٥ اي نبي ڪريم

قُلْ لِّمَنْ فِيْٓ اَيْدِيْكُمْ مِّنَ الْاَسْرٰٓى ۙ اِنْ يَّعْلَمِ اللّٰهُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ

چؤ تون انهن کي جي اوهان جي هٿن ۾ باندي آهن ته جيڪڏهن ڄاڻندو خدا اوهان جي دلين ۾

خَيْرًا يُّؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّآ اُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

ايمان ته ڏيندو انهي کي ڀلو ان مال جو ورتو ويو اوهان کان ۽ بخشيندو انهي کي ۽ خدا بخشيندڙ

رَّحِيْمٌ ۝ وَاِنْ يُّرِيْدُوْا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ

ٻاجهارو آهي ٥ ۽ جي گهرندا ڪافر ته خيانت ڪن تنهنجي ته تحقيق خيانت ڪئي خدا جي ان کان اڳ

فَاَمْكَنَ مِنْهُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا

پوءِ قبضو ڏنائين انهن مٿان ۽ الله دانا حڪمت وارو آهي ٥ تحقيق جن ايمان آندو ۽ وطن ڇڏيائون

وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا

۽ جهاد ڪيائون ڪافرن سان مالن ۽ جانن سان پنهنجي واٽ خدا جي ۽ جن جاءِ ڏني نبي کي

وَّنَصَرُوْٓا اُولٰۗىِٕكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاۗءُ بَعْضٍ ۭ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ

۽ نصرت ڏنائون اهي هڪڙا ٻين جا وارث آهن ۽ جن ايمان آندو ۽ نه

يُهَاجِرُوْا مَا لَكُمْ مِّنْ وَّلَايَتِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا ۚ وَاِنِ

وطن ڇڏيائون ناهي انهي جي ڪنهن ميراث اوهان کي ڪو ذرو سگهو تانجان وطن ڇڏين ۽ جي

اسْتَنْصَرُوْكُمْ فِي الدِّيْنِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍۢ بَيْنَكُمْ

۽ مدد گهرن اوهان کان دين ۾ ته لازم آهي اوهان تي مدد ڏيڻ انهن کي مگر مٿي جماعت جي ته وچ اوهان جي

وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

۽ انهن جي وعدو آهي ۽ خدا سان عملن اوهان جي ڏسندڙ آهي ۽ جن ڪفر ڪيو

بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاۗءُ بَعْضٍ ۭ اِلَّا تَفْعَلُوْهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْاَرْضِ

ڀي وارث آهن هڪٻئي جا پاڻ ۾ جي نه ڪندا مددگاري ته ٿيندو ڪفر گهڻو زمين ۾

وَفَسَادٌ كَبِيْرٌ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا فِيْ

۽ فساد وڏو ۽ جن ايمان آندو ۽ هجرت ڪئي ۽ جنگ ڪئي ۾

سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ

وات خدا جي ۽ جن جاءِ ڏني ۽ مدد ڪئي اُهي آهن مؤمن سچا

حَقًّا ۭ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْۢ بَعْدُ

انهن لاءِ معافي آهي ۽ روزي بهشت ۾ ۽ جن ايمان آندو پوءِ ان سبب ٿيو

وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا مَعَكُمْ فَاُولٰۗىِٕكَ مِنْكُمْ ۭ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ

هجرت ڪئي ۽ وطن ڇڏي ۽ جهاد ڪيائون ساڻ اوهان پوءِ اُهي آهن اوهان مان ۽ صاحب قرابت جا

بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝

هڪٻئي ايمان مان ۽ وارث آهن هڪٻئي جا مٿن حڪم خدا جي تحقيق خدا سان هر ڪنهن جي ڄاڻندڙ آهي

سُوْرَةُ التَّوْبَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَتِسْعٌ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة توبه نازل ٿي مديني ۾ منجهس سو اوڻٽيه آيتون آهن

بَرَاۗءَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖٓ اِلَى الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ مِّنَ

بيزاري آهي خدا کان ۽ رسول انجي کان طرف تنهي جن سان قول ڪيا اوهان ڪن

الْمُشْرِكِيْنَ ۝ فَسِيْحُوْا فِي الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَّاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ

مشرڪن پوءِ گهمو ڦرو زمين ۾ چار مهينا ۽ ڄاڻو ته اوهان

غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ وَاَنَّ اللّٰهَ مُخْزِي الْكٰفِرِيْنَ ۝ وَاَذَانٌ مِّنَ

نه عاجز ڪندا خدا کي ۽ تحقيق خدا خوار ڪندڙ آهي ڪافرن کي ۽ ٻڌائڻ آهي طرفان

اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖٓ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ بَرِيْٓءٌ

الله ۽ رسول جي سڀني ماڻهن کي ڏينهن حج وڏي جي ته تحقيق خدا بيزار آهي

مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۙ وَرَسُوْلُهٗ ۭ فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَاِنْ

ڪنارو مشرڪن جي ۽ رسول ان جو پوءِ جي موٽندا ڪفر کان ته ڀلو آهي واسطي اوهان جي ۽ جي

تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ ۭ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ڦرندا اوهين ته ڄاڻو ته تحقيق اوهين نه عاجز ڪندا خدا کي ۽ بشارت ڏي ڪافرن کي

بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوْكُمْ

ساڻ عذاب ڏکوئيندڙ مگر جن سان مشرڪن مان عهد ڪيو ان پوءِ نه گهٽايائون اوهان جو

شَيْـًٔا وَّلَمْ يُظَاهِرُوْا عَلَيْكُمْ اَحَدًا فَاَتِمُّوْٓا اِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ

ڪجه ۽ نه مدد ڪيائون ڪنهن دشمن جي اوهان سان پوءِ پورو ڪريو عهد انهن جو

اِلٰى مُدَّتِهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ۝ فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ

سندن مدت تائين تحقيق خدا دوست رکي ٿو پرهيزگارن کي پوءِ جڏهن تمام ٿين مهينا چار

الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ وَخُذُوْهُمْ

تعظيم وارا پوءِ ڪهو ڪافرن کي جتي ڏسو ان کي ۽ ٻڌو انهن کي

وَاحْصُرُوْهُمْ وَاقْعُدُوْا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَاِنْ تَابُوْا وَاَقَامُوا

۽ بند ڪريو انهن کي ۽ ويهو گهات ۾ انهن جي هنڌ پوءِ جي توبه ڪن ۽ قائم ڪن

الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوْا سَبِيْلَهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ

نماز ۽ ڏين زڪوٰة ته ڇڏيو واٽ انهن جي تحقيق خدا بخشيندڙ رحم ڪندڙ

وَاِنْ اَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ اسْتَجَارَكَ فَاَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلٰمَ اللّٰهِ

۽ جيڪو مشرڪن منجهان امن گهري توکان پوءِ امن ڏي ان کي ته ٻڌي ڪلام خدا جو

ثُمَّ اَبْلِغْهُ مَاْمَنَهٗ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُوْنَ ○ كَيْفَ

پوءِ رسائڻ اُنکي وطن پنهنجي ۾ سببان انهي جي ته ڪافر نٿا پروڙين ○ ڪيئن

يَكُوْنُ لِلْمُشْرِكِيْنَ عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُوْلِهٖٓ اِلَّا الَّذِيْنَ

ٿئي مشرڪن جو ڪو ٻول قبول خدا وٽ ۽ رسول وٽ . مگر جن سان

عٰهَدْتُّمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ فَمَا اسْتَقَامُوْا لَكُمْ فَاسْتَقِيْمُوْا

ٻول ڪيو هو اوهان وٽ مسجد تعظيم واري پوءِ جاسين ته قائم رهن مٿي شرط جي قائم رهو اوهين

لَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ○ كَيْفَ وَاِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ

اُنهن لاءِ تحقيق خدا حب رکي ٿو نيڪن کي ڪيئن عهد بجاءِ آڻيندا ۽ جي هوندا غالب اوهان مٿي

لَا يَرْقُبُوْا فِيْكُمْ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ؕ يُرْضُوْنَكُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى

ته نه لحاظ ڪن قرابت جو نه عهد جو . خوش ڪن اوهان کي واتن سان ۽ بغض رکن اُنهن جا

قُلُوْبُهُمْ ۚ وَاَكْثَرُهُمْ فٰسِقُوْنَ ○ اِشْتَرَوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا

دليون اُنهن جون ۽ گهڻا انهن مان نافرمان آهن ○ بدلي ورتائون آيتن خدا جي مُلهه ٿورو

فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِهٖ ؕ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ○ لَا

پوءِ جهليائون ڪنارو واٽ خدا جي تحقيق اُهي مندو ڪم ڪندا ○ نه

يَرْقُبُوْنَ فِيْ مُؤْمِنٍ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُوْنَ ○

لحاظ ڪن مسلمانن جي قرابت جو نه ٻول جو ۽ اُهي سرڪش آهن

فَاِنْ تَابُوْا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ ؕ

پوءِ جي توبه ڪندا ڪفر کان ۽ پڙهندا نماز ۽ ڏيندا زڪوٰة ته يار اوهان جا آهن دين ۾

وَنُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ○ وَاِنْ نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ مِّنْۢ

۽ ظاهر ڪريون ٿا نصيحتون واسطي قوم جي سمجهندڙن جي ۽ جي ڀڃن ڪافر سنهن پنهنجا

بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ فَقَاتِلُوْٓا اَئِمَّةَ الْكُفْرِ ۙ

پٺيان مضبوط ڪرڻ ٻول سندن جي ۽ عيب ڪن دين اوهان جي ته ڪهو وڏيرا ڪفر جا

إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ ۝ أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا

تحقيق ته اهي ڪو ٻول انهن جو نه جهل ڪن ڪفر کان ٻول ٻجهن کان ڪو ته ٿا ڪهو جماعت کي

نَّكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ

جن ڀڳو ٻول ۽ گهريون سڀ ٻو ڪينا ڪٽا سان ڪڍڻ رسول جي ۽ ڪيمان ۽ ان اڳين ڪن توهان کي

مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝

جنگ ۾ اول مرتبي ڇا ڊڄو ٿا انهن کان پوءِ خدا آهي حقدار ته ڊڄو خدا کان جي آهيو مؤمن

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنصُرْكُمْ

ڪهو ڪافرن کي ته عذاب ڪري خدا سان هٿن اوهان جي ۽ خوار ڪري انهن کي ۽ فتح ڏي اوهان کي

عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ۝ وَيُذْهِبْ غَيْظَ

انهن تي ۽ شفا ڏي دلين قوم مؤمنن جي کي ۽ ته لاهي خدا ڪاوڙ

قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ أَمْ

دلين انهن جي ۽ رحم ڪري ٿو خدا مٿي جنهن جي گهري ۽ خدا دانا حڪمت وارو آهي ڪ

حَسِبْتُمْ أَن تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنكُمْ

پا ٻيو ٿا ته ڇڏيا ويندؤ ۽ مؤمنن کي ۽ نه سڃاتو خدا تن کي جن منجهو جهاد ڪيو اوهان منجهان

وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِن دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً

۽ نه ورتائون سواءِ خدا ۽ رسول ۽ مؤمنن جي ڪو دوست ڪجهه

وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَن يَعْمُرُوا

۽ خدا ڄاڻي ٿو عمل اوهان جو ۽ نه لائق آهي مشرڪن کي ته خدمت ڪن

مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنفُسِهِم بِالْكُفْرِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ

مسجد خدا جي شاهدي ڏين مٿي پنهنجي ڪفر جي اهي ڪافر جا ويا

أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ۝ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ

عمل ۽ دوزخ ۾ اهي هميشه هوندا تنهن آباد ڪري مسجدن خدا جي مگر سو جو

اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ

وسهيو خدا کي ۽ قيامت جي ڏينهن کي ۽ پڙهيائين نماز ۽ ڏني زڪوٰة ۽ نه ڊڄي ڪنهن مخلوق کان

اِلَّا اللّٰهَ فَعَسٰٓى اُولٰٓئِكَ اَنْ يَّكُوْنُوْا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ۝ اَجَعَلْتُمْ

مگر خدا کان پوءِ اميد آهي ته اهي هوندا ڪنا هدايت وارن ڇا ڪريو ٿا مثل عبادت جو

سِقَايَةَ الْحَآجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

جو پياري حاجين کي ۽ مجاوري ڪري مسجد مڪي جي جي مثل تن جي جي وسهن خدا ۽ ڏينهن

الْاٰخِرِ وَجٰهَدَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَوٗنَ عِنْدَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ

قيامت جي کي ۽ جنگ ڪن منجهه وات خدا جي نٿا برابر ٿين خدا وٽ ۽ الله

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا

نٿو هدايت ڪري قوم ڪافرن جي کي جي شخص جن ايمان آندو ۽ وطن ڇڏيائون ۽ جنگ ڪيائون

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ اَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللّٰهِ

منجهه وات خدا جي سان مالن ۽ جسمن پنهنجي اهو وڏا آهن درجي ۾ خدا وٽ

وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ۝ يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَ

۽ اهو مقصود وارا فخر وارا آهن تن کي بشارت ڏئي ٿو انهن کي خدا رحمت پنهنجي جي ۽

رِضْوَانٍ وَّجَنّٰتٍ لَّهُمْ فِيْهَا نَعِيْمٌ مُّقِيْمٌ ۝ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا

راضپي ۽ بهشتن جي انهن ۾ نعمتون هميشه هونديون هميشه هوندا انهن ۾

اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْٓا

تحقيق خدا وٽ اجر آهي وڏو ع اي مؤمنا مَ وٺو

اٰبَآءَكُمْ وَاِخْوَانَكُمْ اَوْلِيَآءَ اِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْاِيْمَانِ وَ

ماءِ پين ۽ ڀائرن پنهنجي کي دوست جيڪڏهن پيا پسنديون تا ڪفر کي ايمان تي

مَنْ يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ قُلْ اِنْ كَانَ

دوستي رکندو ڪافرن سان مؤمنن منجها ته اهو ظالم آهن چئو جي هوون

آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ

پيءُ اوهان جا ۽ پٽ اوهان جا ۽ ڀائر اوهان جا ۽ عورتون اوهان جيون ۽ قبيلا اوهان جا ۽ مال

اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا

ڪمايل اوهان جا ۽ سودا ڊڄو ٿا نقصان اوهين ۽ جايون خوش ڪندڙ اوهان جيون

أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا

پيارا اوهان کي زياده آهن ڪنا خدا ۽ رسول ۽ جنگ في سبيل الله جي ۽ پوءِ منتظر ٿيو

حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

جانسين ڪري آڻي خدا عذاب ۽ الله نه هدايت ڪري ٿو قوم فاسقن کي ع

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ ۙ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ ۙ إِذْ

تحقيق مدد ڪئي اوهان کي خدا گهڻين جنگين ۾ ۽ ڏينهن جنگ حنين جي جڏهن

أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ

هيڪلو ڪيو اوهان کي گهڻائي لشڪر جي پوءِ نه ڪفايت ڪئي اوهان کي لشڪر ۽ سوڙهي ٿي اوهان تي

الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ ۝ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ

زمين سا ڪشادي پوءِ ڀڳا پٺ ڏيئي ع پوءِ نازل ڪيو خدا

سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ

آرام دل جو مٿي رسول ۽ مٿي مؤمنن ۽ نازل ڪيا لشڪر ملائڪن جا

تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۝

نه ڏٺا اوهان جنگ ۾ ۽ عذاب ڪيو خدا ڪافرن کي ۽ اهو عذاب لائق آهي ڪافرن جو

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ

پوءِ توبه قبول ڪري خدا پٺيان ان جي جنهن جي گهري ٿو ۽ الله مهربان بخشيندڙ

رَحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا

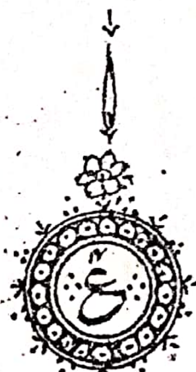
۽ رحم ڪندڙ آهي اي مؤمنو تحقيق ڪافر مشرڪ پليت آهن انهي ڪري نه ويجهو اچن

المسجد الحرام بعد عامهم هذا وإن خفتم عيلة فسوف

يغنيكم الله من فضله إن شاء إن الله عليم حكيم ○ قاتلوا

الذين لا يؤمنون بالله ولا باليوم الآخر ولا يحرمون ما

حرم الله ورسوله ولا يدينون دين الحق من الذين

أوتوا الكتب حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون ○

وقالت اليهود عزير ابن الله وقالت النصرى المسيح ابن

الله ذلك قولهم بأفواههم يضاهئون قول الذين كفروا

من قبل قاتلهم الله أنى يؤفكون ○ اتخذوا أحبارهم

ورهبانهم أربابا من دون الله والمسيح ابن مريم وما

أمروا إلا ليعبدوا إلها واحدا لا إله إلا هو سبحنه عما

يشركون ○ يريدون أن يطفئوا نور الله بأفواههم ويأبى

اللّٰهُ اِلَّآ اَنْ يُّتِمَّ نُوْرَهٗ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ○ هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ

خدا مگر تمام ڪندو نور پنهنجو ۽ جيتوڻيڪ ناخوش ٿين ڪافر الله سو آهي جنهن موڪليو

رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ وَلَوْ

رسول کي سان هدايت ۽ دين سچي غالب ڪندو انکي مٿي سڀني دينن جيتوڻيڪ

كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ○ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ الْاَحْبَارِ

ناخوش ٿين ڪافر اي مؤمنو تحقيق گهڻا پڙهيا

وَالرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّوْنَ

۽ عابد يهودن جا کائين ٿا مال ماڻهن جا سان ڪوڙ ڪرڻ ۽ رشوتن ۽ جهلين

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ وَالَّذِيْنَ يَكْنِزُوْنَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا

ڪناوات خدا جي ۽ جيڪي گهڻو گڏ ڪن ٿا سون ۽ رپو ۽ نه

يُنْفِقُوْنَهَا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ○ يَّوْمَ يُحْمٰى

خرچين منجهه وات خدا جي پوءِ بشارت ڏي انکي عذاب ڏکوئيندڙ جي جنهن ڏينهن تپائبو

عَلَيْهَا فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ وَظُهُوْرُهُمْ

انهن مالن کي دوزخ ۾ پوءِ ڏنبيا اسون انهن جا پيشانيون انجا پاسا ۽ پٺيون

هٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ فَذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُوْنَ ○ اِنَّ

هي ڏنبيو ذر مال آهي جو گڏ ڪيو هوَ پاڻ لاءِ پوءِ چکو ته مال جو گڏ ڪيو هو تحقيق

عِدَّةَ الشُّهُوْرِ عِنْدَ اللّٰهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ يَوْمَ

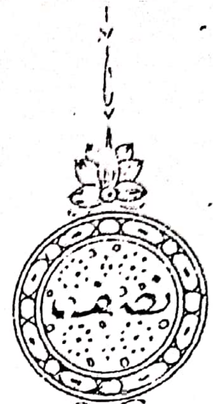
عدد مهينن جو خدا وٽ ٻارهن مهينا آهن منجهه علم خدا جي جنهن ڏينهن

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ مِنْهَآ اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۗ ذٰلِكَ الدِّيْنُ

خلقيائين آسمان ۽ زمين انهن مان چار مهينا آهن تعظيم وارا هي دين

الْقَيِّمُ ۙ فَلَا تَظْلِمُوْا فِيْهِنَّ اَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِيْنَ كَآفَّةً

تائم آهي پوءِ ظلم نه ڪريو منجهن انهن مهينن پاڻ تي ۽ جنگ ڪريو انهن مشرڪن سان گڏجي

كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ○ إِنَّمَا

جيئن ڪن اوهان سان جماعتون ڪري ۽ ڄاڻو تحقيق خدا آهي ساڻ پرهيزگارن جي ○ ناهي

النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا

مٽائڻ مهينن جو مگر زيادتي ڪفر ۾ ان تي گمراه ڪري الله ساڻ انهن ڪافرن کي جي حلال ڄاڻن

وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُوَاطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ

۽ حرام ڪن انهي مهيني کي ورهيه ٻئي ۾ ته پورو ڪري ڳڻپ الله جي عوض ته مهينن جي حرام ڪيا خدا

اللَّهُ ۚ زُيِّنَ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

سينگاريا ٿا انهن لاءِ مندا عمل انهن جا ۽ الله نه هدايت ڪري قوم

الْكَافِرِينَ ○ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ انْفِرُوا

ڪافرن جي کي ○ اي مومنا جڏهن قصد ڪري نبي نڪرڻ جو ته ڪوه ٿئي تو انهي جڏهن جهجي تو انهي

فِي سَبِيلِ اللَّهِ اثَّاقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ ۚ أَرَضِيتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ

ته نڪرو منهن وات خدا جي گرانٿا ٿيو زمين ۾ ڪ ٿي انهي آسودگي حياتي دنيا جي ڪنا

الْآخِرَةِ ۚ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ○ إِلَّا

آخرت پوءِ ناهي لذت دنيا جي منهن برابري لذتن آخرت جي مگر ٿورڙي ○ جي نه

تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَ

نڪرندا ته عذاب ڪندو انهي عذاب ڏاڍو ۽ خلقيندو الله جماعت ٻي عوض اوهان جي ۽

لَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ○ إِلَّا تَنْصُرُوهُ

نه ضرر ڪندا اوهين خدا کي ڪ ۽ خدا مٿي ٿوڙي ٻي قادر آهي ○ جي نه مدد ڪندا رسول جا

فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا

ته مدد ڪئي سندس خدا جڏهن ڪڍيو انهي ڪافرن تڏهن رسول ٻئو هو ٻن جو جڏهن هو ٻئي

فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ۖ فَأَنْزَلَ

غار ۾ تڏهن چيو ٿي رسول يار پنهنجي کي ته م حزن ڪر تحقيق خدا آهي پاڻ سان پوءِ نازل ڪيو

اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلَيْهِ وَاَيَّدَهٗ بِجُنُوْدٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ

خدا آرام دل جو مٿي يار حضرة صديقؓ جي، مدد ڪيائين رسول جي سان لشڪر ملڪن جي جي ڏٺائو

الَّذِيْنَ كَفَرُوا السُّفْلٰى ؕ وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِيَ الْعُلْيَا ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ

ڳالهه ڪافرن جي هيٺانهين، ڳالهه خدا جي هميشه مٿاهين ۵ ۽ الله غالب

حَكِيْمٌ ۝ اِنْفِرُوْا خِفَافًا وَّثِقَالًا وَّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِكُمْ وَ

دانا آهي، نڪرو منجهه تبوڪ جي پيادا ۽ سوار، جنگ ڪريو سان مالن آهين جي

اَنْفُسِكُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝

جسن آهين منجهه وات خدا جي، ڀلو آهي اوهان لاءِ جي ڄاڻو ٿا

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيْبًا وَّسَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوْكَ وَلٰكِنْ بَعُدَتْ

جي هوندو هو غنيمت اوڙي ۽ پنڌ ٿورڙو ته هوندا تابع تنهنجي منافق، تڪڙا پر پرانهون ٿو

عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ؕ وَسَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا

مٿن اهو جنگ تبوڪ جو سفر ۵ ۽ سگهو قسم کڻندا ته جي طاقت رکون ها ته هوند سگهو نڪرون ها

مَعَكُمْ ۚ يُهْلِكُوْنَ اَنْفُسَهُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ۝

توهين هلاڪ ٿا ڪن پاڻ کي سان ڪوڙن سنهن ۽ الله ڄاڻي ٿو ته ڪوڙن کي

عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ ۚ لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِيْنَ

بخشش ڪئي خدا تو کي، ڇو ڏني تو موڪل ڏي منافقن کي، تان جو ظاهر ٿين تو وٽ

صَدَقُوْا وَتَعْلَمَ الْكٰذِبِيْنَ ۝ لَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

سچا ۽ معلوم ڪرين ڪوڙا، نه موڪل گهرندا تو کان مؤمن سچا جن ايمان آندو

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ

سان خدا ۽ ڏينهن قيامت جي، ڪنا جنگ ڪرڻ سان مالن ۽ جسن پنهنجي ۽ خدا

عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ۝ اِنَّمَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

ڄاڻندڙ آهي متقين کي، تنا موڪل گهرن تو کان مگر سي جي نه رکن سهڻ خدا کي

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوْبُهُمْ فَهُمْ فِيْ رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُوْنَ ۝

۽ ڏينهن قيامت جي کي ۽ شڪ ڪن دليون انهن جون پوءِ اهي منجهه شڪ پنهنجي ترددُ ڪن ٿا

وَلَوْ اَرَادُوا الْخُرُوْجَ لَاَعَدُّوْا لَهٗ عُدَّةً وَّلٰكِنْ كَرِهَ اللّٰهُ

۽ جي ارادو ڪن ها نڪرڻ جو ته ان لاءِ تياري ڪن ها پر ناخوش ٿيو خدا نڪرڻ کان

انْۢبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيْلَ اقْعُدُوْا مَعَ الْقٰعِدِيْنَ ۝ لَوْ خَرَجُوْا

انهن جي پوءِ سُست ڪيائين انهن کي ۽ چيو ويو ته ويهو ساڻ ويهندڙن جي ۽ جيڪڏهن نڪرن ها

فِيْكُمْ مَّا زَادُوْكُمْ اِلَّا خَبَالًا وَّلَاۡاَوْضَعُوْا خِلٰلَكُمْ يَبْغُوْنَكُمُ

منجهه اوهان جي ته نه وڌائين ها اوهان کي سواءِ فساد جي ۽ ضرور ڊوڙن ها وچ اوهان جي ڳوليندي اوهان لاءِ

الْفِتْنَةَ ۚ وَفِيْكُمْ سَمّٰعُوْنَ لَهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝

فساد ۽ منجهه اوهان جي ٻڌندڙ آهن انهن جا ۽ الله ڄاڻندڙ آهي ظالمن کي

لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوْا لَكَ الْاُمُوْرَ حَتّٰى جَآءَ

تحقيق ڳوليائون فساد اڳي کان ۽ ڦيرايائون تو لاءِ ڪمن کي تان جو آيو

الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللّٰهِ وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ

حق ۽ غالب ٿيو حڪم خدا جو ۽ اهي ناخوش هئا ۽ منجهانئن اهي به آهن جو چون ٿا

ائْذَنْ لِّيْ وَلَا تَفْتِنِّيْ ؕ اَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوْا ؕ وَاِنَّ جَهَنَّمَ

موڪل ڏي مون کي ۽ نه فتني ۾ وجهه مون کي خبردار ته فتني ۾ ڪريا ۽ تحقيق دوزخ

لَمُحِيْطَةٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ۝ اِنْ تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۚ وَاِنْ تُصِبْكَ

ضرور گهيرو ڪندڙ آهي ڪافرن کي جي پهچي توکي ڪا نعمت ته ڏکي ٿي منافقن کي ۽ جي پهچي توکي

مُصِيْبَةٌ يَّقُوْلُوْا قَدْ اَخَذْنَآ اَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَّهُمْ

مصيبت ته چون ٿا تحقيق ورتي سون مصلحت مون پنهنجي اڳ ۾ ۽ ڦرن ٿا ۽ اهي

فَرِحُوْنَ ۝ قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَآ اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَنَا ۚ هُوَ مَوْلٰىنَا ۚ

خوش ٿين ٿا چؤ ته هرگز نه پهچندو اسان کي ڪجھ مگر جيڪي لکيو خدا اسان لاءِ اهو مالڪ آهي اسان جو

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ○ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُوْنَ بِنَآ اِلَّآ

۽ مٿي خدا جي توڪل ڪرن مؤمن ○ چئو ته نه منتظر آهيو اسان سان مگر

اِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ ۚ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ اَنْ يُّصِيْبَكُمُ اللّٰهُ بِعَذَابٍ

هيڪڙي ٻن چڱن مان جي ڪي ۽ اسين منتظر آهيون اوهان ته رسائيندو اوهان کي خدا ساڻ عذاب

مِّنْ عِنْدِهٖٓ اَوْ بِاَيْدِيْنَا ۖ فَتَرَبَّصُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ مُّتَرَبِّصُوْنَ ○ قُلْ

پنهنجي ويجهي کان يا اسان جي هٿن سان پوءِ منتظر ٿيو اسين اوهان سان منتظر آهيون ○ چئو

اَنْفِقُوْا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا لَّنْ يُّتَقَبَّلَ مِنْكُمْ ۗ اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ○

خرچ ڪريو رضا سان يا ناخوشي سان هرگز نه قبول ڪبو اوهان کان ۽ آهيو قوم فاسق

وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقٰتُهُمْ اِلَّآ اَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ

۽ نه جهليو انهن کي نه قبول ٿيڻ خيرات جي مگر ڪفر ڪرڻ انهن ساڻ خدا

وَبِرَسُوْلِهٖ وَلَا يَاْتُوْنَ الصَّلٰوةَ اِلَّا وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُوْنَ

۽ رسول ۽ نه اچن طرف نماز جي مگر اهي ڍرا هوندا ۽ نه خير ڪندا

اِلَّا وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ○ فَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ ۗ اِنَّمَا

مگر اهي ناخوش هوندا ○ پوءِ نه عجب وارو ڪري تو کي مال انهن جا ۽ اولاد انهن جو ته

يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ

گهري ٿو خدا مگر ته عذاب ڪري ساڻ مال ۽ ٻارن جي حياتي دنيا جي ۽ ڪڍي ساهه انهن جا

وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ○ وَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ اِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ ۗ وَمَا هُمْ مِّنْكُمْ

ڪافر ڪري ○ ۽ سنهن کڻن خدا جو منافق ته اسين منجها آهيون ۽ نه آهن اهي اوهان منجها

وَلٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَّفْرَقُوْنَ ○ لَوْ يَجِدُوْنَ مَلْجَاً اَوْ مَغٰرٰتٍ اَوْ مُدَّخَلًا

بلڪ تون ڊڄندا آهي ○ جي هوندا ڏسن ڪا جاءِ پناهه جي جيئن غار جبل جو

لَّوَلَّوْا اِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُوْنَ ○ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّلْمِزُكَ فِي الصَّدَقٰتِ

جهپٽين هو ڀڄي ○ ۽ ڪي منافقن مان اهڙا آهن جي عيب ڪن تو تي منجهه زڪوات

فَاِنْ اُعْطُوْا مِنْهَا رَضُوْا وَاِنْ لَّمْ يُعْطَوْا مِنْهَآ اِذَا هُمْ يَسْخَطُوْنَ ۝

پوءِ جي پر ڏبن انهن منجهان ته راضي ٿين ۽ جي نه پر ڏبن انهن مان ته اُهي تا ڪاوڙ ڪن

وَلَوْ اَنَّهُمْ رَضُوْا مَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۙ وَقَالُوْا حَسْبُنَا اللّٰهُ

۽ جي هو راضي ٿين ها جيڪي ڏنن انهن کي الله ۽ رسول ۽ چون ها ته ڪفايت ڪندڙ اسان کي خدا

سَيُؤْتِيْنَا اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ وَرَسُوْلُهٗٓ ۙ اِنَّآ اِلَى اللّٰهِ رٰغِبُوْنَ ۝

سگهو ئي ڏيندو اسان کي خدا پنهنجا فضل منجهان ۽ رسول ڪنا غنيمت جي اسين خدا ڏانهن سوگهون تا

اِنَّمَا الصَّدَقٰتُ لِلْفُقَرَآءِ وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْعٰمِلِيْنَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ

زڪواتون خيرون نه آهن مگر فقيرن کي ۽ مسڪينن کي ۽ ڪمائيندڙن انهي کي ۽ الفت ڪيلن

قُلُوْبُهُمْ وَفِى الرِّقَابِ وَالْغٰرِمِيْنَ وَفِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۭ

دلين جي کي ۽ منجهه آجائي گولن جي ۽ قرضين کي ۽ منجهه جنگ واٽ خدا جي ۽ مسافرن کي سمورن کي

فَرِيْضَةً مِّنَ اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَمِنْهُمُ الَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ

ڏرهڪون آهي ڪنا خدا ۽ الله ڏاڍا ۽ حڪمت وارو آهي ۽ انهن منجها ڪي آهن جي ايذاء ڪن ٿا

النَّبِيَّ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ اُذُنٌ ۭ قُلْ اُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَ

نبي کي ۽ چون ٿا ته نبي ڪن ٻڌندڙ آهي چئو ته ٻڌندڙ آهي خيرن جو توهان جي ايمان آڻي ٿو خدا کي ۽

يُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ۭ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ

۽ سچي مومنن سچن کي ۽ نبي رحمت آهي واسطي مومنن آهي جي ۽ سي جيڪي ايذا ڪن ٿا

رَسُوْلَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ ۚ

رسول خدا جي کي انهن لاءِ عذاب آهي ڏکوئيندڙ سنهن کڻن ٿا خدا جو اوهان لاءِ ته راضي ڪن اوهان کي ته

وَاللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اَحَقُّ اَنْ يُّرْضُوْهُ اِنْ كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ۝ اَلَمْ

۽ خدا ۽ رسول ڏاڍو لائق آهي ته راضي ڪن جي ٿا وِ سهڻ ڪي نه

يَعْلَمُوْٓا اَنَّهٗ مَنْ يُّحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاَنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا

ڄاڻن ٿا ته تحقيق جيڪو دشمني ڪندو خدا ۽ رسول سان ته ان لاءِ باهه دوزخ جي هميشه هوندو

فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ○ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ

اُنهين ۾ ئي باهه اُن لاءِ خواري وڏي آهي ڊڄن ٿا منافق ته متان نازل ٿئي

عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ ۚ قُلِ اسْتَهْزِئُوا إِنَّ

اُنهن تي ڪا سورة قرآن جي جا ظاهر ڪري دشمني اندر سندن جي چئُه چٿر ڪريو تحقيق

اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ○ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا

خدا ظاهر ڪندو سو جنهن جو پيا ڊڄو ٿا ۽ جي تون پڇين اُنهن کان ته چوندا ته اهي ئون

كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ ۚ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ

اسين مگر چٿر ٿا ڪريون ۽ راند ڪندا چؤ ڇا ساڻ خدا ۽ آيتن ۽ رسول خدا جي هئا

تَسْتَهْزِئُونَ ○ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۚ إِنْ

چٿر ٿا ڪريو ٿا م عذر ڪريو ضرور ڪريو تحقيق ڪفر ڪيو ان پڇاڻان وسهڻ جي جيڪڏهن

نَعْفُ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ نُعَذِّبْ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ○

جي بخشيندا سون سبب اُن جي ڪنهن جماعت کي انهن مان عذاب ڪندا سون جماعت کي سبب هئا اُهي ڏوهاري

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ ۚ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ

مرد منافق ۽ زالون منافقياڻيون سڀ هڪ ٻئي جهڙا آهن امر ڪن مڙاين جو

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ ۚ نَسُوا اللَّهَ

۽ جهلين ٿا موچارائي ۽ جهلين هٿ پنهنجا خير جي ڏيڻ کان وساريائون خدا کي

فَنَسِيَهُمْ ۗ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ○ وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ

پوءِ وساريو انهن کي خدا تحقيق منافق بڇڙا آهن وعدو ڪيو آهي خدا منافقن

وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ هِيَ حَسْبُهُمْ ۚ

۽ منافقياڻين ۽ ڪافرن سان باهه دوزخ جي جو هميشه هوندا جهين ۾ ڪفايت ڪندي انهن کي

وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ ○ كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا

۽ ٽڙيو انهن کي خدا ۽ انهن لاءِ عذاب هميشه آهي اُن ڪافرن جا مثل آهن جي اڳ هئا توهان کان

ثلث

ع

أَشَدَّ مِنكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا

هو زور ۾ زيادا اوهان کان گهڻا ئي مال ۽ اولاد جهجها پوءِ لذت ورتائون

بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُم بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ

پنهنجي حصي مان پوءِ لذت ورتو تو سان اوهان جي حصي مان جيئن لذت ورتي جيڪي هوا اوهان کان اڳ

بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا ۚ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ

حصي مان انهن ۽ فساد ڪيو تو مثل تنهن جن فساد ڪيو اهي اُهي ڪافر جن جا برباد ٿيا عمل

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۝ أَلَمْ يَأْتِهِمْ

دنيا ۽ آخرت ۾ ۽ اُهي ئي آهن ڇيهي وارا ڇا نه آيون انهن کي

نَبَأُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ

خبرون تن جيڪي هوا انهن کان اڳ قوم نوح جي ۽ عادن ۽ ثمود جي ۽ قوم ابراهيم جي

وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ ۚ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ ۖ فَمَا

۽ اصحاب مدين جا ۽ صاحب ڪيتن لوطيا آيا انهن وٽ رسول ساڻ معجزن پوءِ نه

كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ وَالْمُؤْمِنُونَ

هو الله ظلم ڪندڙ انهن تي پر اُهي هئا پاڻ تي ظلم ڪندڙ ۽ مؤمن

وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ

۽ مؤمنياڻيون دوست آهن هڪٻئي جا امر ڪن ٿا چڱائي جو ۽ منع ٿا ڪن

عَنِ الْمُنكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ

مندائي کان ۽ اُڀا ڪن ٿا نماز کي ۽ ڏين ٿا زڪوٰة ۽ حڪم مڃين ٿا

اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ أُولَٰئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝

الله ۽ رسول جو اُنهن تي سگھو ٻاجھ ڪندو خدا تحقيق خدا سگهارو ڏاهو آهي

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا

وعدو ڏنو خدا مؤمنن ۽ مؤمنياڻين کي بهشتن جو جاري آهن هيٺان جن جي

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ؕ وَ

نهرُون هميشه هوندا اُنهن ۾ ۽ جايون رهڻ جُون پاڪيون بهشتن ۾ هميشگي جُون ۽

رِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ اَكْبَرُ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝ يٰاَيُّهَا النَّبِيُّ

راضپو خدا جو جا گهڻي وڏي آهي اِهو آهي بخشش وڏي اي نبي

جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ؕ وَمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ؕ

جنگ ڪر ڪافرن سان ۽ منافقن سان ۽ سختائي ڪر اُنهن تي ۽ جاءِ اُنهن جي دوزخ آهي

وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوْا ؕ وَلَقَدْ قَالُوْا كَلِمَةَ

۽ مڙي اچڻ جي جاءِ بڇڙي آهي ۔ سُنهن ٿا کڻن منافق خدا جو ته نه چيو اُنهن ۽ تحقيق چيائون ڪلمو

الْكُفْرِ وَكَفَرُوْا بَعْدَ اِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوْا بِمَا لَمْ يَنَالُوْا ۚ وَمَا نَقَمُوْٓا

ڪفر جو ۽ منڪر ٿيا پُٺيان اسلام انهن جي ۽ ارادو ڪيائون اُن جو جو نه پهتا ۽ ڪين ڏوهه ڏٺائون

اِلَّآ اَنْ اَغْنٰىهُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ فَاِنْ يَّتُوْبُوْا يَكُ

مگر سبب هن جي آهي ته ڌنوان ڪيو انهن کي خدا ۽ رسول ان جي ڪنان فضل پنهنجي ۔ پوءِ جي توبه ڪندا ته هوندي

خَيْرًا لَّهُمْ ۚ وَاِنْ يَّتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ فِي الدُّنْيَا

بهتر اُنهن لاءِ ۽ جي ڦرندا ته عذاب ڪندو انهن کي خدا عذاب ڏکوئيندڙ منجهه دُنيا

وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِي الْاَرْضِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۝ وَمِنْهُمْ

۽ آخرت ۽ ناهي اُنهن لاءِ زمين ۾ ڪو دوست نڪو مددگار ۽ ڪي اُنهن منجهان

مَّنْ عٰهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰىنَا مِنْ فَضْلِهٖ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُوْنَنَّ

سُنهن ڪن خدا جو ته جي ڏيندو اسان کي مال فضل سان ته صدقو ڏينداسون ۽ هونداسون

مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ فَلَمَّآ اٰتٰىهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ بَخِلُوْا بِهٖ وَتَوَلَّوْا وَّهُمْ

صالحن منجهان ۔ پوءِ جڏهن ڏنو اُنهن کي مال خدا فضل سان ته بخل ڪيائون ۽ ڦري ويا ۽ اُهي

مُّعْرِضُوْنَ ۝ فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِيْ قُلُوْبِهِمْ اِلٰى يَوْمِ يَلْقَوْنَهٗ

منهن موڙيندڙ آهن ۔ پوءِ پيدا ڪيائين انهن ۾ نفاق منجهه دلين انهن جي طرف ڏينهن جي گڏجڻ الله جي

بِمَآ اَخْلَفُوا اللّٰهَ مَا وَعَدُوْهُ وَبِمَا كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ ۝ اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا

سَبَبَ تنهن جي جو خلاف ڪيائون خدا سان تنهن وعدي جي ۽ سبب تنهن جي جو ڪوڙ چوندا هئا ۔ ڪين ٿا ڄاڻن

اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوٰىهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ۝ اَلَّذِيْنَ

ته خدا ڄاڻي ٿو ڳجھ انهن جو ۽ ڳجھيون ڳالهيون انهن جون ۽ تحقيق خدا ڄاڻندڙ غيب جو آهي ۔ منافق جي اهي

يَلْمِزُوْنَ الْمُطَّوِّعِيْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ فِي الصَّدَقٰتِ وَالَّذِيْنَ

جي ميهڻا ڏين ٿا خير ڏيندڙن مؤمنن منجهه صدقن جي ۽ جيڪي ٿا مؤمنن جي

لَا يَجِدُوْنَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُوْنَ مِنْهُمْ ۭ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ

نٿا لهن مگر طاقت پنهنجي سارو ۽ ٺٺوليون ڪن منافق انهي خوار ڪندو خدا منافقن کي

وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ۭ اِنْ

۽ انهن لاءِ عذاب آهي ڏکوئيندڙ ۔ تون ٻاجھ گهر منافقن لاءِ يا ٻاجھ نه گهر انهن لاءِ جيڪڏهن

تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِيْنَ مَرَّةً فَلَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

ٻاجھ گهرندين انهن لاءِ ستر ڀيرا ته به نه بخشيندو خدا منافقن کي ۔ سبب هي

كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۝

ته انڪار ڪيائون خدا ۽ رسول کي ۔ خدا نه هدايت ڪري بدڪارن کي ع

فَرِحَ الْمُخَلَّفُوْنَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلٰفَ رَسُوْلِ اللّٰهِ وَكَرِهُوْٓا اَنْ

خوش ٿيا منافق گهر ويهي رهندڙ پٺيان رسول خدا جي منجهه ۽ ناخوش ٿيا

يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَالُوْا لَا

جنگ ڪرڻ کي ساڻ مالن ۽ جسمن منجهه واٽ خدا جي ۽ چوڻ لڳا ٻين ماڻهن کي نه

تَنْفِرُوْا فِي الْحَرِّ ۭ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ حَرًّا ۭ لَوْ كَانُوْا يَفْقَهُوْنَ ۝

نڪرو منجهه تکليف گرمي جي ۔ چئو ته باهه دوزخ جي ڏاڍي گرم آهي جيڪڏهن سمجهن ها

فَلْيَضْحَكُوْا قَلِيْلًا وَّلْيَبْكُوْا كَثِيْرًا ۚ جَزَاۗءًۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝

پوءِ کلن ٿورڙو ۽ روئن گهڻو ۔ جزا ڏبي سبب تنهن جي جيڪي ڪمائيندا هئا

فَإِن رَّجَعَكَ اللَّهُ إِلَىٰ طَائِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ

پوءِ جيڪڏهن موٽائيندو توکي خدا طرف جماعت منافقن جي پوءِ موڪل گهرن توکان نڪرڻ جي

فَقُل لَّن تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَن تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا ۖ إِنَّكُمْ

تہ چئج تہ نہ نڪرندا اوهين مون سان هميشہ ۽ نہ جنگ ڪندا مون سان ڪنهن دشمن جي انڪري

رَضِيتُم بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ۝ وَلَا

پسند ڪيو ويهڻ پهريون ڀيرو پوءِ ويهو ساڻ ترسندڙن ۽ نہ

تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ ۖ إِنَّهُمْ

جنازي نماز پڙهہ مٿن ڪنهن جي جو مري هميشہ ۽ نہ بيهہ مٿي قبر منافق جي انڪري

كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ۝ وَلَا تُعْجِبْكَ

منڪر ٿيا الله ۽ رسول کي ۽ مئا ۽ هو بدڪار ۽ نہ پسند اچي توکي

أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِي

مال ۽ اولاد انهن جو نٿو گهري خدا مگر تہ عذاب ڪري مالن سان هن

الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ۝ وَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ

دنيا ۾ ۽ نڪري ساہ انهن جا ڪافر ٿي ۽ جڏهن نازل ٿئي ٿي ڪا سورة

أَنْ آمِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُولُو

تہ ايمان آڻيو خدا تي ۽ جنگ ڪريو ساڻ رسول جي تہ موڪل گهرن توکان صاحب

الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُن مَّعَ الْقَاعِدِينَ ۝ رَضُوا

دنيا جا انهن منجها ۽ چون ٿا ڇڏ اسان کي تہ هجون ويٺا خوش ٿيا

بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ۝

تہ هجون ساڻ پوئتي رهندڙن ۽ مهر هڻي خدا دلين انهن جي تہ انهن نہ ٿا سمجهن

لَٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ

پر رسول الله جو ۽ جيڪي ايمان آندا ساڻس جنگ ڪئي انهن ساڻ مالن

وَاَنْفُسِهِمْ ۗ وَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الْخَيْرٰتُ ۡ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝

۽ جِنسن اُنَ لاءِ ڳَهڻا ثواب آهِن ۽ اُهي ڇُٽَل آهِن

اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ

سَنباهيو خُدا اُنَ لاءِ بهشت جاري آهِن هيٺان جنهن جي نهرون هميشه هوندا جن ۾

ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝ وَجَاۗءَ الْمُعَذِّرُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ

اِهَا وڏي ڪاميابي آهي ۽ آيا عذر ڪندڙ ڳوٺاڻن مان ته موڪل ڏجي

لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِيْنَ كَذَبُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۭ سَيُصِيْبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

اُنَ کي ۽ ويهي رهيا جن ڪوڙ ڳالهايو خُدا ۽ رسول سان سگهو پهچندو ڪافرن کي

مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاۗءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى وَلَا عَلَى

اُنَ مان ڏکوئيندڙ عذاب ٥ ناهي گناهه ڪمزورن تي ۽ نه بيمارن تي ۽ نه مٿي

الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ مَا يُنْفِقُوْنَ حَرَجٌ اِذَا نَصَحُوْا لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۭ

جن کي نه لڀي جو خرچ ڪن گناهه جڏهن خير خواه هوندا خدا ۽ رسول جا

مَا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ سَبِيْلٍ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَّلَا عَلَى

ناهي مٿي نيڪن ڪو عذاب ۽ الله مهربان بخشيندڙ آهي ٥ ۽ نه گناهه مٿي

الَّذِيْنَ اِذَا مَآ اَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَآ اَجِدُ مَآ اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ ۠

مٿن جي آيا تو وٽ ته سواري ڏين اُنَ کي تو چيو ته ناهي مون وٽ جنهن تي اُنَ کي چاڙهيان

تَوَلَّوْا وَّاَعْيُنُهُمْ تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوْا مَا يُنْفِقُوْنَ ۝

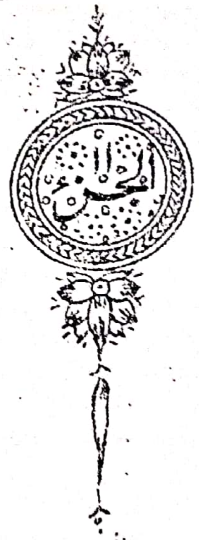
موٽيا ۽ اکيون انهن جون وهي رهيون ڳوڙهن سان غم کان ته ناهي لڀن جيڪي خرچ ڪن

اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَي الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ وَهُمْ اَغْنِيَاۗءُ ۚ رَضُوْا

ناهه عذاب مگر مٿي جن جي موڪل گهرن ٿا توکان ۽ اُهي دنيادار آهن خوش ٿيا

بِاَنْ يَّكُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ ۙ وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلٰي قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝

ته هجن ساڻ عورتن گهرن ۾ ۽ مهر ڪئي الله مٿي دلين انهن جي تنهن ڪري اُهي نه ٿا ڄاڻن

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُل لَّا تَعْتَذِرُوا

عُذر گهڙن ٿا تو ڏانهن جڏهن موٽي طرف انهن جي چؤ ته عذر نه ڪريو مڃون نه

لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ

ته سچو ڄاڻنداسين اوهان کي تحقيق ٻڌايو آهي الله اسان کي خبرون اوهان جون ۽ سگهو ڏسندو الله

عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

عمل اوهان جا ۽ رسول اوهان جو پوءِ موٽايا ويندؤ انهي طرف الله جي جو ڄاڻي ڳجهه ۽ ظاهر

فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا

پوءِ خبر ڏيندو اوهان کي انهي جي جيڪي ڪريو ٿا سگهو قسم کڻندا الله جا اوهان وٽ جڏهن

انقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رِجْسٌ

موٽندا انهن وٽ ته ترڪ ڪيو انهن کي سان ڇڏڻ عقوبت جي پوءِ ڇڏيو انهن کي تحقيق اهي پليت آهن

وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ يَحْلِفُونَ لَكُمْ

۽ جاءِ انهن جي دوزخ آهي جزا انهي سبب جي جيڪي ڪمائي ۝ قسم کڻن ٿا اوهان وٽ

لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ

ته راضي ٿيو انهن کان پوءِ جي راضي ٿيندا انهن کان اي منافقن پوءِ خدا راضي نه ٿيندو کان قوم

الْفَاسِقِينَ ۝ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا

بدڪارن عرب ڏاڍا ڪافر آهن ۽ گهڻو نفاق آهي ۽ نه ڄاڻڻ لائق

حُدُودَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ وَمِنَ

حدن کي جي موڪليون خدا مٿي رسول ۽ الله ڄاڻندڙ ۽ حڪمت وارو آهي ۝ ۽ ڪي

الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ

عرب اهڙا آهن جي ڄاڻن زڪوة کي چٽي ڪري ۽ منتظر آهن ٿا اوهان جي مرڻ جا

عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ وَمِنَ الْأَعْرَابِ

مٿن آهي بڇڙي ڦير ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي ۝ ۽ ڪي عرب اهڙا آهن

مَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبٰتٍ عِنْدَ

جي وسيلي تائين خدا کي ۽ ڏينهن قيامت جي کي ۽ ڄاڻي ٿو ته مال کي جو صدقو ڏين ٿا عبادت

اللّٰهِ وَصَلَوٰتِ الرَّسُوْلِ ۭ اَلَآ اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ۭ سَيُدْخِلُهُمُ اللّٰهُ

خدا وٽ ۽ ٻيا ذريعا تعظيم رسول جي لاءِ ۞ ڄاڻو ته بيشڪ مال عبادت ٿيندو واسطي انهن جي سگهو داخل ڪندو انهن کي خدا

فِيْ رَحْمَتِهٖ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَالسّٰبِقُوْنَ الْاَوَّلُوْنَ مِنَ

پنهنجي رحمت ۾ بيشڪ خدا مرهيندڙ ۽ بخشيندڙ آهي ۞ سبقت ڪندڙ اصحابن مان جي پهريائين هوا کنا

الْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ وَالَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ ۙ رَّضِيَ اللّٰهُ

مهاجرن ۽ انصارين بدرين ۽ ٻيا اصحابي جي ٻيا آهن فتح مڪي کان پوءِ تابع ٿيا اعمال چڱن سان موجب

عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ تَحْتَهَا الْاَنْهٰرُ

راضي ٿيو خدا انهن کان ۽ راضي ٿيندا اوءِ خدا کان تيار ڪيا خدا انهن لاءِ بهشت جاري ٿين هيٺان جنهن جي نهرون

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝ وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِّنَ

هميشه هوندا انهن ۾ ۽ هي چڱو وڏو لاهه ۞ جيڪي عرب ٻاهرا ڏيهي مان آهن انهن کي

الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ڔ وَمِنْ اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ ڀ مَرَدُوْا عَلَي النِّفَاقِ ۣ

انهن مان جي منافق آهن ۽ ٻيا ڪنا رهڻ اهل مديني جي منافق آهن جي سرڪش ٿا آهن

لَا تَعْلَمُهُمْ ۭ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ۭ سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى

نه سڃاڻي تون انهن کي الله سڃاڻي انهن کي سگهو ئي عذاب ڪندا سون انهن کي ٻه ڀيرا منجهه دنيا ۾ موٽندا طرف

عَذَابٍ عَظِيْمٍ ۝ وَاٰخَرُوْنَ اعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا عَمَلًا

عذاب وڏي جي ۞ ۽ ٻيا مؤمن جي آهن جي منجهن گناهه پنهنجا گڏ ڪيائون عمل

صَالِحًا وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ۭ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ

چڱا ۽ ٻيا مندا اميد آهي ته الله توبه قبول ڪري انهن جي تحقيق خدا مرهيندڙ

رَّحِيْمٌ ۝ خُذْ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيْهِمْ بِهَا

بخشيندڙ آهي ۞ وٺ ڪنا مالن مؤمنن جي تون حصو پاڪ ڪر مال انهن جا ۽ پاڪ ڪر مؤمنن کي ساڻس

وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝

۽ دعا گهر رحمت جي مٿي مومنن تحقيق دعا تنهنجي رحمت آهي واسطي انهن لاءِ ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي

أَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ ٱلتَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِۦ وَيَأْخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ

ڇا نه ڄاڻن ٿا ته تحقيق خدا قبول ڪري ٿو توبه ٻانهن پنهنجي کان ۽ قبول ڪري ٿو صدقا

وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ۝ وَقُلِ ٱعْمَلُوا۟ فَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمْ

۽ الله توبه قبول ڪندڙ ۽ رحم ڪندڙ آهي ۽ چئو انهن کي ته عمل موجب ڪريو پوءِ ڏسندو سگهو عمل توهان جو الله

وَرَسُولُهُۥ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۖ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ

۽ رسول ۽ مؤمن ۽ سگهو موٽايا ويندؤ طرف الله جي جو ڄاڻي غيب ۽ ظاهر

فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ وَءَاخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ ٱللَّهِ إِمَّا

پوءِ خبر ڏيندو اوهان کي جيڪي ڪندا هئا ۽ ٻيا اصحاب اهي جي منتظر آهن حڪم الله جي

يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟

جيئن عذاب ڪري انهن کي يا توبه قبول ڪري ۽ الله ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي ۽ جن منافقن ٺاهي

مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًۢا بَيْنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِّمَنْ

مسجد نقصان جي دشمني لاءِ ضرر مومنن جي لاءِ ۽ ڪفر ڪرڻ لاءِ ۽ ڦيرڻ مومنن جي لاءِ ۽ واسطي تڪڻ

حَارَبَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ مِن قَبْلُ ۚ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّا ٱلْحُسْنَىٰ ۖ

دشمن الله ۽ رسول اڳي جن جنگ ڪئي منهن ۽ قسم کڻن ٿا منافق ته اسان ڪا نه ڪئي مسجد ٺاهي

وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ۝ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا ۚ لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ

۽ الله شاهد آهي ته منافق ڪوڙا آهن ڪڏهن به نماز لاءِ نه اٿ ان مسجد ۾ تحقيق مسجد بنياد جنهن جو

عَلَى ٱلتَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ

مومنن سان پهرئين ڏينهن اڇي نيت جي مدينه لاءِ نماز ڪارڻ ته اٿين ان مسجد ۾ ماڻهو

أَن يَتَطَهَّرُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُطَّهِّرِينَ ۝ أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَٰنَهُۥ

ته ڏاڍا پاڪ رهن ٿا ۽ الله دوست رکي ٿو پاڪن کي ڇا پوءِ جنهن بنياد رکيو

عَلٰى تَقْوٰى مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ اَسَّسَ بُنْيَانَهٗ

مٿي پرهيزگاري خدا جي ۽ مٿي رضا خدا جي رکيو اهو ڀلو آهي يا سو جنهن محڪم ڪيو بنياد

عَلٰى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهٖ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ ۭ وَاللّٰهُ لَا

انهي مٿي طرف ڪپ ڊهندڙ جي جو ڪري پيو ڊاهه تِه پوءِ ڪري پيو اُن سان منجهه باهه دوزخ جي ۽ خدا نه

يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِيْ بَنَوْا رِيْبَةً

هدايت ڪري جماعت ظالمن جي کي هميشه رهندي عمارت انهن جي سا جا ٺاهيائون شڪ

فِيْ قُلُوْبِهِمْ اِلَّآ اَنْ تَقَطَّعَ قُلُوْبُهُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ اِنَّ

منجهه دلين انهن جي مگر جي ٽڪر ٿين جُسا انهن جا ۽ خدا دانا حڪمت وارو آهي تحقيق

اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ

خدا خريد ڪيا مومنن کان جانيون سندن ۽ مال سندن عوض ڏيڻ بهشت

الْجَنَّةَ ۭ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُوْنَ وَيُقْتَلُوْنَ وَعْدًا

جي انهن کي ته وڙهن مومن جنگ ڪن منجهه واٽ خدا جي پوءِ ڪهن ڪافرن کي ۽ ڪُسن پاڻ وعدو

عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ وَالْقُرْاٰنِ ۭ وَمَنْ اَوْفٰى بِعَهْدِهٖ

آهي خدا تي سچو جو لکيل آهي توريت ۾ انجيل ۾ قرآن ۾ ۽ ڪير گهڻو پورو ڪندڙ وعدي

مِنَ اللّٰهِ فَاسْتَبْشِرُوْا بِبَيْعِكُمُ الَّذِيْ بَايَعْتُمْ بِهٖ ۭ وَذٰلِكَ هُوَ

کان خدا پوءِ سرهائي ڪريو ساڻ سودي پنهنجي جو سودو ڪيو اٿو ساڻ خدا ۽ اهي بهشت آهي

الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝ اَلتَّاۗىِٕبُوْنَ الْعٰبِدُوْنَ الْحٰمِدُوْنَ السَّاۗىِٕحُوْنَ

مقصد وڏو اهي مومن توبه ڪندڙ عبادت ڪندڙ حمد ڪندڙ روزو رکندڙ

الرّٰكِعُوْنَ السّٰجِدُوْنَ الْاٰمِرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَالنَّاهُوْنَ

رڪوع ڪندڙ سجدو ڪندڙ امر ڪندڙ موچاري جو ۽ منع ڪندڙ

عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحٰفِظُوْنَ لِحُدُوْدِ اللّٰهِ ۭ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ مَا

مڇائي کنا ۽ نگهباني ڪندڙ حدن خدا جي ۽ بشارت ڏي مومنن کي نه آهي

كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ

لائق نه نبي کي ۽ مؤمنن کي ته مُرڪ گهرن ڪافرن لاءِ ۽ جيتوڻيڪ

كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ○

هجن مِٽ مائٽن جا پڄاڻان ان جي يقين ٿيڻ انهن کي ته ڪافر اهي صاحب دوزخ جا

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا

۽ نه هئي مُرڪ گهرڻ ابراهيم جي پنهنجي پيءُ لاءِ ٻي ڪنهن سبب ڪري مگر سبب ان وعدي جي جو ڪيو هو

إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ

ابراهيم انهي سان ۽ جڏهن پڌرو ٿيو ابراهيم کي ته آزر دشمن خدا جو آهي تو بيزار ٿيو مُرڪ گهرڻ کان تحقيق ابراهيم

لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ○ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ

پرهيزگار بردبار آهي ۽ نه آهي خدا گمراه ڪندڙ ڪنهن قوم کي پڄاڻان هدايت ڪرڻ انهي جي

حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ○ إِنَّ

مگر تان جو ظاهر ڪري انهن لاءِ جن کان پرهيزگاري ڪن تحقيق خدا سڀ شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي

اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ

تحقيق خدا لاءِ بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي جيارڻ ۽ مارڻ ۽ ناهي اوهان لاءِ سواءِ

دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ○ لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ

خدا جي ڪو همراه ۽ نه ڪو مددگار تحقيق توبه قبول ڪئي خدا نبي جي

وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ

۽ مهاجرن جي ۽ انصارن جي جي تابع ٿيا نبي جا منجهه جنگ تبوڪ وقت تنگي جي

بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ

پڄاڻان ان جي ويجهو هئا ته ڦرڪي دليون جماعت صحابن جي پوءِ توبه قبول ڪئي خدا انهي جي تحقيق

بِهِمْ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ○ وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا حَتَّىٰ إِذَا

خدا انهي تي مهربان رحم ڪندڙ آهي ۽ توبه قبول ڪئي خدا انهن صحابن جي جي پٺتي رهيا

ضاقت

ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ

تنگ ٿي اُنهن تي زمين سان هيڏي ڪشادگي جي ۽ تنگ ٿيا اُنهن تي ساهه اُنهن جا

وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا

۽ يقين ڪيائون ته ناهي ڪا جاءِ پناهه جي کان خدا جي مگر خدا ڏانهن پوءِ توبه ڪري انهن تان ته توبه ڪن

إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ○ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ

تحقيق خدا توبه قبول ڪندڙ رحم ڪندڙ آهي ○ اي مومنو ڊڄو خدا کان

وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ○ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ

۽ هجو سچن سان ○ نه لائق آهي اهل مدينه جي ۽ جيڪي چوڌاري

مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ

انهن جي آهن ڳوٺاڻن مان ته پوئتي رهن رسول خدا کان ۽ نه رغبت ڪن ساڻ جانين پنهنجن جي

عَنْ نَفْسِهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ

جان سندس کان هي سبب هن جي ته نه پهچي انهن کي اُڃ ۽ نه ٿڪ ۽ نه بک

فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ

منجهه واٽ خدا جي ۽ نه هلن ٿا ڪا هلڻ جو ڪاوڙ ڏياري ڪافرن کي ۽ نه رسائين

مِنْ عَدُوٍّ نَيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا

دشمن کي ڪا تڪليف مگر لکيو ٿو وڃي انهن لاءِ سبب هن جي عمل صالح تحقيق خدا نه

يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ○ وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا

ضايع ڪري ٿو ثواب نيڪن جا ○ ۽ نه خرچ ڪن ٿا مومن ڪو خرچ ننڍو ۽ نه

كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ

وڏو ۽ نه هلن ٿا ڪا ماٿري مگر لکيو ٿو وڃي انهن لاءِ عمل صالح ته بدلو ڏئي انهن کي خدا

مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ○ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا

جو هئا ڪندا ○ ۽ نه لائق آهي مومنن کي ته نڪرن سڀيئي پوءِ ڇو نه

لَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوْا فِي الدِّيْنِ وَ

نڪرون هنا سيگهه جماعت مومنن جي ڪجهه شخص جنگ ڪرڻ لاءِ ته ڪيا اِيمان سکن فقه دين جو

لِيُنْذِرُوْا قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُوْا اِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُوْنَ ۝

ته ڊيجار ڏين ٻين ڪي جڏهن موٽي اچن انهن وٽ جنگ ڪان ماڻ اُو خوف ڪار اٿين

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَاتِلُوا الَّذِيْنَ يَلُوْنَكُمْ مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوْا

اي مومنا جنگ ڪريو تن سان جي اوڏا اٿين انهي ڪنا ڪفارن مان گهرجي ته لهن

فِيْكُمْ غِلْظَةً ؕ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ۝ وَاِذَا مَاۤ اُنْزِلَتْ

انهن توهان ۾ ڏاڍائي ۽ ڄاڻو ته تحقيق خدا ساڻ پرهيزگارن ۽ جڏهن نازل ٿيندي آهي

سُوْرَةٌ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ اَيُّكُمْ زَادَتْهُ هٰذِهٖۤ اِيْمَانًا ۚ فَاَمَّا

سورة ڪي انهن ۾ ڪي منافق چون ٿا ته ڪنهن کي گهڻو زياده ڪيو هن سورت پر

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَزَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّهُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ۝ وَاَمَّا

جي مومن آهن گهڻو ڪيو انهن کي سورت ونياه ۽ اُو خوش ٿين ۽ پر جي

الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلٰى رِجْسِهِمْ وَ

ڪافر آهن جن جي دلين ۾ بيماري شڪ آهي پوءِ گهڻو ڪيو سورت انهن جي شڪ سان شڪ

مَاتُوْا وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ۝ اَوَلَا يَرَوْنَ اَنَّهُمْ يُفْتَنُوْنَ فِيْ كُلِّ

مرن ۽ اُو مرن ڪافر ٿي ڇا نٿا پسن انهي ته انهن تي عذاب ٿو ٿئي جنگين ۾ مرضن ۾

عَامٍ مَّرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوْبُوْنَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ۝ وَ

هڪ ڀيرو يا ٻه ڀيرا پوءِ به نٿا موٽن خدا ڏانهن ۽ نٿا نصيحت وٺن

اِذَا مَاۤ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ ؕ هَلْ يَرٰىكُمْ

جڏهن نازل ٿيندي آهي سورت ته نهارين منافق هڪ ٻئي ڏانهن ۽ چون ٿا ته ڪو ڏسي ٿو

مِّنْ اَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوْا ؕ صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ

توهان کي ڪو هڪڙو پوءِ اٿي وڃن ٿا مجلس نبي جي کان ۽ ڦيرايون الله دليون انهن جون سبب هئڻ انهن جي

لَا يَفْقَهُوْنَ ○ لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ

ٿا سمجهن جهڪيائي تحقيق آيو مؤمنن ڏانهن رسول محمد جو اوهان جنس مان آهي ڏکي ٿي رسول کي

مَا عَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ○ فَاِنْ

سبب ڪمن مؤمن جو شوق رکندڙ آهي مؤمنن تي سان مؤمنن بهاجهه ڪندڙ آهي پوءِ جي ته

تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ

ڦري ويندا تلڪندا ايمان پوءِ چئو ڪافي آهي خدا ناهي ڪو معبود سواءِ انهيءَ جي مون ڀروسو ڪيو ۽ اهو

سُوْرَةُ يُوْنُسَ مَكِّيَّةٌ | رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ○ | وَهِيَ مِائَةٌ وَّتِسْعُ اٰيَاتٍ

سورة يونس نازل ٿي مڪي ۾ | مالڪ عرش وڏي جو | منجهس هڪ سؤ نو آيتون

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

سان نالي خدا جي جو رحمت ڪندڙ ٻاجهه ڪندڙ

الٓرٰ قف تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ○ اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ

ليا سورة آيتون آهن ڪتاب محڪم جون ڇا ٿيو ماڻهن کي عجب

اَوْحَيْنَآ اِلٰى رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ

وحي موڪلي الله طرف مرد جي منجهانئن ته ڊيڄاري ماڻهن کي بشارت ڏي

اٰمَنُوْٓا اَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۘ قَالَ الْكٰفِرُوْنَ

مؤمنن کي ته تحقيق اعمال نيڪ آهن تن جا رب وٽ جيڪي ڪافر

اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ مُّبِيْنٌ ○ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

تحقيق هي ساحر آهي پڌرو تحقيق مالڪ اوهان جو خدا آهي جنهن خلقيا آسمان

وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ

۽ زمين ڪنا نو صفاتي ڇهن ڏينهن پوءِ نورتاني پاڻ قائم ڪيائين عرش جه سارو

مَا مِنْ شَفِيْعٍ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اِذْنِهٖ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ

ناهي ڪو سفارشي ڪو نه ڳالهائيندو مگر سان امر انهيءَ جي اهو خدا مالڪ اوهان جو عبادت ڪريو انهيءَ جي

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا ۖ وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا ۚ

پوءِ ڪوهه نٿا نصيحت وٺو ۽ ڏانهس طرف خدا جي موٽڻ آهي سڀني جو ۽ آهي وعدو خدا جو سچو

إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

تحقيق اُهو ئي پيدا ڪري ٿو خلق کي پوءِ ورائيندو البت جزا ڏيندو تن کي جي ايمان آيا ۽ ڪيائون عمل چڱا

الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ

صالح ساڻ عدل ۽ جن ڪفر ڪيو اُن لاءِ شربت آهي ڪنا پاڻي گرم ۽ عذاب

أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ

ڏکوئيندڙ سبب ڪفر ڪرڻ انهن جي الله سو آهي جنهن پيدا ڪيو سج کي ڪنا روشني ۽ چنڊ کي ڪنا مشعل

نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۚ

۽ جوڙيائين اُن لاءِ گهر ته برجن تا ته ڄاڻو ليکو ورهين جو ۽ حساب ڪرڻ منجهن

مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝

نه خلقيا آهن خدا تن سڀني کي مگر ساڻ حڪمت اُنهن ظاهر ڪيا آهن معجزا عالمن لاءِ

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ

تحقيق منجهه ڦيرڻ رات ۽ ڏينهن جي ۽ منجهه تن جي خلقيا آهن خدا جي آهن معجزا آهن

وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا

۽ زمين جي معجزا آهن متقين لاءِ تحقيق سي جي نه ٿا ڏسجن تا قيامت کان

وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا

۽ راضي آهن منجهه لذتن دنيا جي ۽ غافل رهن انهن ۽ سي جيڪي ڪنا معجزن اسان جي

غَافِلُونَ ۝ أُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ إِنَّ

غافل رهن اُن جي جاءِ جهنم آهي سبب تنهن جي ڪيائون ڪم بڇڙا تحقيق

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ

جيڪي ايمان آندائون ۽ عمل ڪن صالح هدايت ڪندو انهن کي خدا ساڻ وات ايمان جي

تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهٰرُ فِي جَنّٰتِ النَّعِيمِ ۝ دَعْوٰىهُمْ فِيهَا

جاري هوندڙيون هيٺان جن جي نهرون نعمتن جي جنتن ۾ (۹) سندن دعا بهشت ۾

سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلٰمٌ ۚ وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ أَنِ الْحَمْدُ

پاڪ آهين تون اي رب اسان جا ۽ تعظيم انهن جي بهشتن ۾ سلام آهي ۽ پڇاڙي دعا سندن جي هيءَ آهي ته ساري ساراهه

لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ۝ وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُم

شڪر الله جو جو پالڻهار عالمن جو (۱۰) ۽ جيڪڏهن سگهو ڏئي خدا ماڻهن کي بڇڙائي جيئن سگهو گهرن ٿا

بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ ۖ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا

خير جي ته ضرور پوري ٿئي ها انهن جي مدت پوءِ ڇڏيون ٿا انهن کي جيڪي نه رکن ٿا اميد ملڻ جي اسان سان

فِي طُغْيٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ۝ وَإِذَا مَسَّ الْإِنسٰنَ الضُّرُّ دَعَانَا

سندن سرڪشي ۾ ته حيران ٿيندا رهن (۱۱) ۽ جڏهن رسي ٿو ماڻهوءَ کي مرض دعا گهري ٿو

لِجَنۢبِهِۦٓ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن

ڪانڌ ڀر ستي يا ويٺي يا بيٺي پوءِ جڏهن لاهيون ٿا کانئس مرض هلي ٿو ڄڻ ته نه

لَّمْ يَدْعُنَآ إِلٰى ضُرٍّ مَّسَّهُۥ ۚ كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا۟

گهري هئي دعا اسان کان مرض لاءِ جيڪو کيس پهتو هو انهيءَ طرح سينگاريو ويو حد کان لنگهندڙن لاءِ جيڪي ڪندا هئا

يَعْمَلُونَ ۝ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِن قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا۟ ۙ

(۱۲) ۽ بيشڪ هلاڪ ڪيوسون ڪيترين جماعتن کي اوهان کان اڳ جڏهن ظلم ڪيائون

وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنٰتِ وَمَا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوا۟ ۚ كَذٰلِكَ

۽ آيا انهن وٽ رسول معجزن سان ۽ نه هئا جو ايمان آڻين انهيءَ طرح

نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ۝ ثُمَّ جَعَلْنٰكُمْ خَلٰٓئِفَ فِي الْأَرْضِ مِنۢ

سزا ڏيون ٿا ڏوهاري قوم کي (۱۳) پوءِ ڪيوسون اوهان کي خليفو زمين ۾

بَعْدِهِمْ لِنَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۝ وَإِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنٰتٍ

انهن کان پوءِ ته ڏسون ته ڪهڙا عمل ٿا ڪريو (۱۴) ۽ جڏهن پڙهيون ٿيون انهن تي آيتون اسان جون صاف

قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَآ اَوْ بَدِّلْهُ

چون ٿا ڪافر جي نه ڊڄن قيامت کان ته آڻ اسان ڏانهن قرآن نه هن کان سواءِ ٻيو يا مٽائي ڇڏ

قُلْ مَا يَكُوْنُ لِيْٓ اَنْ اُبَدِّلَهٗ مِنْ تِلْقَآئِ نَفْسِيْ ۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا

چؤ نه آهي لائق مونکي مٽائڻ قرآن کي پاڻان نه آهيان آءٌ مگر تابع تنهن جو جيڪو

مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ ۚ اِنِّيْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝

موڪليو ٿو وڃي مونڏانهن آءٌ ڊڄان ٿو جي نافرماني ڪندس ربّ پنهنجي جي عذاب کان ڏينهن وڏي

قُلْ لَّوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهٗ عَلَيْكُمْ وَلَآ اَدْرٰىكُمْ بِهٖ ۖ فَقَدْ

چؤ جيڪڏهن گهري ها خدا ته نه پڙهان ها قرآن اوهان تي ۽ نه پڌرو ڪري ها اوهان کي هن قرآن جو پوءِ

لَبِثْتُ فِيْكُمْ عُمُرًا مِّنْ قَبْلِهٖ ۗ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ فَمَنْ اَظْلَمُ

گذاريو اٿم اوهان ۾ عمر گهڻي هن کان اڳ نبوت کان ڇو نه ٿا عقل ڪريو ۽ پوءِ ڪير وڏو ظالم آهي

مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ۗ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ

ان کان جو ٻڌي خدا تي ڪوڙ يا ڪوڙو ڪري خدا جي آيتن کي تحقيق نه ڇوٽندا

الْمُجْرِمُوْنَ ۝ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا

ڪافر ۽ عبادت ڪن ٿا ڪافر سواءِ خدا جي بتن جي جي نه ضرر ڪن ۽ نه

يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ هٰٓؤُلَآءِ شُفَعَآؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ ۗ قُلْ اَتُنَبِّئُوْنَ

نفع ڪن انهن کي ۽ چون ٿا ته اهي سڀ ڇڏائيندا اسان کي خدا وٽ چؤ ڪي خبر ڏيو ٿا

اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ۗ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا

خدا کي سا خبر جا نه ٿو ڄاڻي آسمانن ۾ ۽ نه زمين ۾ پاڪ آهي خدا ۽ مٿاهون آهي انهن کان جي

يُشْرِكُوْنَ ۝ وَمَا كَانَ النَّاسُ اِلَّآ اُمَّةً وَّاحِدَةً فَاخْتَلَفُوْا ۗ وَلَوْ

شرڪ ڪن ٿا ۽ نه هوا سڀ اولاد آدم جا مگر هڪ دين تي پوءِ ٿيا مختلف ۽ جيڪڏهن

لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيْمَا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝

نه هجي ها حڪم خدا جو اڳ تقدير لکڻ ۾ وقت تي ته فيصلو ٿئي ها هنن ۾ جنهن ۾ اختلاف ٿا ڪن

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ

۽ چُون ٿا ڇو نه نازل ٿي مٿس نبي تي معجزو جهڙو گهرون ٿا ڪتاب رب پوءِ چئو ته مگر

لِلَّهِ فَانتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ ۝ وَإِذَا أَذَقْنَا

خدا کي پوءِ منتظر ٿيو عذاب جا مان به اوهان سان منتظر آهيان عذاب جو ۽ جڏهن چکايون ٿا

النَّاسَ رَحْمَةً مِّن بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُم مَّكْرٌ فِي

ڪافرن کي رحمت صحت سڪار پٺيان ان ڏکن جي ۽ مصيبت جي رسي انکي اوچتو ٺڳيون ڪن ٿا

آيَاتِنَا ۚ قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا ۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ

آيتن اسان جي ۾ چئو ته خدا سگهو جزا ڏيندڙ آهي تحقيق ملائڪ اسان جا لکن ٿا جيڪي

مَا تَمْكُرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا

ٺڳيون ڪريو ٿا الله سو آهي جو توهان کي گهمائي ٿو زمين ۽ دريا ۾ تان جو جڏهن

كُنتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا

اوهين ٻيڙين ۾ ٿيو ۽ هلن ٿيون ساڻن ٻيڙيون سٺي واءِ موافق سان ۽ خوش ٿين ٿا ان سان اچي ان ٻيڙي تي

رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ

واءُ تکو ۽ اچن انکي لهرون چئني طرفان ۽ يقين ڪن ٿا ته

أُحِيطَ بِهِمْ ۙ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا

هلاڪ ٿي ويا تڏهن دعا گهرن خدا کان خالص ڪري الله سان ويساهه ۽ چون جي بچائيندين اسان کي

مِنْ هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۝ فَلَمَّا أَنجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ

ڪنا هن هلاڪي تان هونداسون شڪرانو ڪندڙن مان پوءِ جڏهن بچائي انکي خدا تنهن هڪدم فساد ڪن ٿا

فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰ أَنفُسِكُم ۖ

زمين ۾ ناحق ۽ عبادت ڪن غير خدا جي اي ماڻهو تنهن ظلم ڪريو ٿا مگر مٿي پاڻ

مَّتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ

سگهو گذاريندڙ حياتي دنيا جي پوءِ اسان ڏانهن موٽندا پوءِ جزا ڏينداسون انکي جيڪي

تَعْمَلُونَ ○ إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ

عمل ڪريو ٿا ناهه مثال ۽ حياتي دنيا جو مگر مثل پاڻي جي جو نازل ڪيو ٿي آسمان ڪنا

فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ ط

پوءِ ڪري اُن سان اڀريون زمين جا جنهن کي کائين ماڻهو ۽ ڍور

حَتّٰىٓ إِذَآ أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَآ

تان جڏهن ورتي زمين تازگي ۽ سينگاريجي زمين ۽ يقين ڪن ماڻهو

أَنَّهُمْ قٰدِرُونَ عَلَيْهَآ أَتٰهَآ أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنٰهَا

ته اسين ڪندا سون اُن جي اوڀرن مٿي اچي ٿي امر ۽ عذاب اسانجو رات جو ڪ ڏينهن جو پوءِ ڪري

حَصِيدًا كَأَنْ لَّمْ تَغْنَ بِالْأَمْسِ ط كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْأٰيٰتِ لِقَوْمٍ

اوڀرن کي لُنل ڪري ڇڏيو ڪال پوءِ ڪٽل مثل انجي ظاهر ڪريون ٿا معنئون واسطي

يَّتَفَكَّرُونَ ○ وَاللّٰهُ يَدْعُوٓا إِلٰى دَارِ السَّلٰمِ ط وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ

فڪر ڪندڙن جي ۽ الله ڪوٺي ٿو پاڻ کي بهشت ڏانهه ۽ هدايت ڪري جنهن کي گهري

إِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ○ لِلَّذِيْنَ أَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ ط

طرف واٽ سڌي جي واسطي تن جي جن موچارا ڪم ڪيا جنت ۽ وڌاڌو آهي

وَلَا يَرْهَقُ وُجُوْهَهُمْ قَتَرٌ وَّلَا ذِلَّةٌ ط أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ج هُمْ

۽ نه ڍڪي منهن انهن جي ڪي غبار ۽ ڪا خواري ۽ اهي صاحب بهشت جا

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ○ وَالَّذِيْنَ كَسَبُوا السَّيِّاٰتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا

منجهس هوندا هميشه ۽ جن ڪن مندايون جزا ڏي انجي مثل انجي برابر

وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ط مَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ج كَأَنَّمَآ أُغْشِيَتْ

۽ ڍڪي انهن خواري ناهي انهن لاءِ ڪنا عذاب خدا جي ڪو بچائيندڙ ڪري ڪ ڍڪي

وُجُوْهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا ط أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ

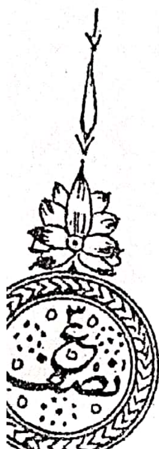
منهن انهن جي ٽڪر ڪنا رات ڪاري ۽ اهي صاحب دوزخ جا

هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ○ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ

منجهس هميشه هوندا ۽ جنهن ڏينهن انهن سڀني کي گڏ ڪنداسون تنهن کان پوءِ چونداسون

أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاؤُهُمْ

ڪافرن کي ته پنهنجي جاءِ تي ترسو اوهين ۽ اوهان جا شريڪ پوءِ وچ ۾ جدائي ڪنداسون انهن جي ۽ چوندا شريڪ

مَا كُنْتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ○ فَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ

نه هئا اوهين اسان جي عبادت ڪندا پوءِ ڪافي آهي خدا شاهد وچ اسان جي ۽ اوهان جي

إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغٰفِلِينَ ○ هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ

تحقيق هئاسون اسين اوهان جي عبادت کان بي خبر اتي آزمائيندو سڀڪو شخص

مَا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوا إِلَى اللّٰهِ مَوْلٰهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا

ڪيل اعمال کي ۽ موٽايا ويندا خدا ڏانهن جو صاحب آهي سچو ۽ وسري ويندن جيڪي

كَانُوا يَفْتَرُونَ ○ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ

ٺاهيندا هئا چئو ته ڪير رزق ڏئي ٿو اوهان کي آسمان ۽ زمين مان يا ڪير

يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ

مالڪ آهي خلق ڪنن ۽ اکين جو ۽ ڪير پيدا ڪري ٿو جيئرو مئي مان ۽ پيدا ڪري ٿو

الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّٰهُ فَقُلْ

مئو جيئري مان ۽ ڪير تدبير ڪري ٿو ڪم جي پوءِ سگهو ئي چوندا ته الله پوءِ چئو

أَفَلَا تَتَّقُونَ ○ فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا

ته ڇو نٿا ڊڄو پوءِ اهو ئي خدا آهي جو رب اوهان جو سچو پوءِ ڇا آهي سچ کان سواءِ مگر

الضَّلٰلُ فَأَنّٰى تُصْرَفُونَ ○ كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى

گمراهي پوءِ ڪيڏانهن ڦيرايا وڃو ٿا اهڙي طرح ثابت ٿي ڳالهه رب تنهنجي جي مٿي

الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ○ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ

انهن جي جن نافرماني ڪئي ته اهي ايمان نه آڻيندا چئو ته ڪو آهي اوهان جي شريڪن مان جو

يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ

خلقي ماڻن کي پوءِ ماري پوءِ جياري چئو الله پيدا ڪري خلق تنکي پوءِ ماري پوءِ جياري

فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ۝ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ

پوءِ ڪيڏانهن ڦيرايا ٿا وڃو چئو ڪو شريڪن اوهان جي منجها هدايت ڪري حق ڏانهن

قُلِ اللّٰهُ يَهْدِيْ لِلْحَقِّ ۗ اَفَمَنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُّتَّبَعَ

چئو الله هدايت ڪندڙ آهي حق ڏانهن ڪي پوءِ هدايت ڪندڙ حق ڏانهن سچو آهي تابعداري جي

اَمَّنْ لَّا يَهِدِّيْٓ اِلَّآ اَنْ يُّهْدٰى ۚ فَمَا لَكُمْ ۟ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ۝ وَمَا

ڪي سچو آهي سو جو پاڻ نه ڏسي مگر جڏهن ڏيکارجي تڏهن پوءِ ڇا آهي اوهان کي ڪيئن ٿا حڪم ڪريو ۽ نه

يَتَّبِعُ اَكْثَرُهُمْ اِلَّا ظَنًّا ۭ اِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِيْ مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔـا ۭ اِنَّ

تابع ٿين گهڻا انهن مان مگر گمان جي تحقيق گمان نه ڪفايت ڪري ڪجهه حق کان تحقيق

اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ۝ وَمَا كَانَ هٰذَا الْقُرْاٰنُ اَنْ يُّفْتَرٰى

خدا جاڻي جيڪي ڪري ٿا ۽ ناهي قرآن ڪو ٺاهيل

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ

ڪنا غير خدا جي پر آهي سچو ڪندڙ تن ڪتابن کي جي منهن ڀر آهن جي

الْكِتٰبِ لَا رَيْبَ فِيْهِ مِنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۭ

عبادت ناهي شڪ تهين ۾ نازل ٿيو ڪنا مالڪ جهانن جي ڪي چون ٿا ڪافر ته ڪوڙ ٺاهيو

قُلْ فَاْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّثْلِهٖ وَادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ

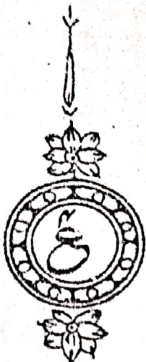
چئو پوءِ آڻيو سورت انجهڙي ۽ همراهه ڪريو پاڻ سان جيڪي سگهو سواءِ خدا جي

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ بَلْ كَذَّبُوْا بِمَا لَمْ يُحِيْطُوْا بِعِلْمِهٖ وَلَمَّا

جي آهيو سچا بلڪ ڪوڙو سمجهن ٿا ته قرآن کي نه سمجهيو ان جي خبر جهڙي نه سمجهي

يَاْتِهِمْ تَاْوِيْلُهٗ ۭ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ

لڳيا ان تي نه ائي عذاب انهي مثل ڪوڙو سمجهندا هوا اڳي ڪافر جي منهن انکان پوءِ ڏس ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ

ٿي عاقبت ظالمن جي ۽ ڪيترا انهن مان اهڙا آهن جي وسهن ٿا ان کي ۽ ڪي

لَّا يُؤْمِنُ بِهٖ ۚ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِيْنَ ۝ وَاِنْ كَذَّبُوْكَ

نه وسهن ۽ رب تنهنجو ڄاڻي ٿو فساد ڪندڙن کي ۽ جي نه وسهن ٿا توکي ڪافر

فَقُلْ لِّيْ عَمَلِيْ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۚ اَنْتُمْ بَرِيْٓـُٔوْنَ مِمَّآ اَعْمَلُ وَاَنَا بَرِيْٓءٌ

پوءِ چئو ته مون لاءِ منهنجا عمل ۽ توهان لاءِ توهان جا عمل، توهين ڏور آهيو منهنجن عملن کان ۽ آءٌ ڏور آهيان

مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ ۚ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ

توهان جي عملن کان ۽ ڪي ڪافر اهڙا آهن جي ڪن ڏين ٿا تو ڏانهن پوءِ ڇا تون ٻڌائيندين ٻوڙن کي

الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوْا لَا يَعْقِلُوْنَ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّنْظُرُ اِلَيْكَ ۚ اَفَاَنْتَ

سگهندين سمجهائي انهن کي جي سمجهندا نه هجن ۽ ڪي ڪافر نهارين ٿا تو ڏانهن پوءِ ڇا تون

تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوْا لَا يُبْصِرُوْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ

هدايت ڪندين انڌن کي جيتوڻيڪ هوندا هجن نه ڏسندڙ، تحقيق خدا نه ظلم ڪري ماڻهن

شَيْـًٔا وَّلٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۝ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَاَنْ

تي ذرو به، پر ماڻهو پاڻ تي ظلم ڪن ٿا ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪندو سڀني کي ڄڻ ته

لَّمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُوْنَ بَيْنَهُمْ ۭ قَدْ خَسِرَ

نه رهيا هئا دنيا ۾ مگر ساعت هڪڙي ڏينهن جي، سڃاڻندا هڪ ٻئي کي، تحقيق ڇيئي وارا ٿيندا

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَاۗءِ اللّٰهِ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ۝ وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ

اهي جيڪي ڪوڙ ڀانئيندا هئا قيامت کي ۽ نه هوندا هدايت وارا ۽ جيڪي ڏيکاريندا سون

بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّٰهُ

توکي ڪجهه عذاب جو جو وعدو ڪيو، يا جيڪي وفات ڏينداسون توکي پوءِ اسان ڏانهن موٽڻ آهي انهن جو پوءِ خدا

شَهِيْدٌ عَلٰي مَا يَفْعَلُوْنَ ۝ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلٌ ۚ فَاِذَا جَاۗءَ

شاهد آهي مٿن ڪمن انهن جي ۽ واسطي هر هڪ ٽولي جماعت جي رسول هو پوءِ جڏهن آيو

رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ○ وَيَقُولُونَ

رسول اُنهن جو تہ نبيرو ڪيو ويندو اُنهن جو ساڻ عدل جي ۽ اُنهن تي ظلم نہ ڪيو ويندو ۽ چون ٿا

مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ○ قُل لَّا أَمْلِكُ لِنَفْسِي

تہ ڪڏهن ٿيندو هي عذاب جو انجام جيڪڏهن آهيو سچا ○ چؤ تہ مالڪ آهيان پنهنجي جو

ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۚ إِذَا جَاءَ

ضرر ۽ نہ نفعي ڪرڻ جي مگر جيڪي گهري خدا سو ٿئي واسطي سڀڪنهن جماعت جي وقت مقرر آهي جڏهن

أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ○ قُلْ

اُنهن جو تہ نہ پوئتي ٿيندو عذاب گهڙي ۽ نہ مهڙ ٿيندو ○ چؤ خبر ڏيو

أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ

تہ تحقيق جي ايندو اوهان تي عذاب خدا جو رات جو يا ڏينهن جو تہ ڪهڙو آهي جو تڪڙ ڪن ٿا انهي جي

الْمُجْرِمُونَ ○ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنتُم بِهِ ۚ آلْآنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِ

ڏوهاري ○ ڇا پوءِ جڏهن واقع ٿيندو عذاب پوءِ ايمان آڻيندو انهي سان هاڻي جڏهن ته انهي سان تڪڙ ڪيو ٿي

تَسْتَعْجِلُونَ ○ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ

پوءِ چيو ويندو انهن کي جن ظلم ڪيو تہ چکو عذاب هميشه جو

هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ○ وَيَسْتَنبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ ۖ

نہ بدلو ملندو اوهان کي مگر جيڪي ڪمايو ٿي ○ ۽ پڇن ٿا توکان تہ ڇا سچ آهي عذاب

قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ○ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ

چؤ ها قسم آهي رب جو اهو عذاب سچ آهي ۽ نہ اوهين عاجز ڪندڙ ○ ۽ جيڪڏهن هجي سڀڪنهن ڪافر

نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۗ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ

جيڪي زمين ۾ مال آهي سو سڀ فديو ڏئي ڇڏي ۽ لڪائيندا پشيماني

لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ ۚ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ○

جڏهن ڏسندا عذاب کي ۽ حڪم ڪندو خدا انهن وچ ۾ ساڻ عدل جي ۽ انهن تي نہ ظلم ٿيندو

أَلَآ إِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ

جاڻ تحقيق خدا لاءِ سڀ ڪجهه آهي جيڪي منجهه آسمانن ۽ زمين آهي جاڻ تحقيق وعدو خدا جو سچو آهي

وَّلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ○ هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ○

پر گهڻا ماڻهو نٿا ڄاڻن ○ اُهو جياري ٿو ۽ ماري ٿو ۽ اُن ڏانهن موٽندا

يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَتْكُمْ مَّوْعِظَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَشِفَآءٌ لِّمَا

اي ماڻهو تحقيق آيون اوهان کي نصيحتون رب اوهان جي ۽ شفا جيڪي مرض لاءِ هين

فِي الصُّدُوْرِ ۙ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ○ قُلْ بِفَضْلِ

سيني جو ۽ هدايت ڪرڻ ۽ رحمت وارو ڪرڻ مؤمنن کي ○ چئو ساڻ انهيءَ فضل

اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهٖ فَبِذٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوْا ۗ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ○ قُلْ

خدا جي ۽ رحمت آهي خدا جي پوءِ انهن مٿان خوش ٿين ۽ اهو ڀلو آهي انهيءَ مال جمع ڪن ٿا ○ چئو

أَرَءَيْتُمْ مَّآ أَنْزَلَ اللّٰهُ لَكُمْ مِّنْ رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَّ

ڏٺو اوهان جيڪو نازل ڪيو آهي خدا لاءِ اوهان جي رزق حلال پوءِ ڪيو ڪريو ٿا ۽ ان مان حرام ۽

حَلٰلًا ۗ قُلْ آٰللّٰهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللّٰهِ تَفْتَرُوْنَ ○ وَمَا ظَنُّ

حلال چئو ته خدا حڪم ڪيو آهي انهيءَ حرام ڪرڻ جو يا خدا تي ڪوڙ ٻڌو ٿا ○ ۽ ڪهڙو ٿا ڀائين

الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ إِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ

جيڪي ٺاهين ٿا مٿي خدا ڪوڙ تن ڪيني ڪندو انهن ڏينهن قيامت ۾ تحقيق خدا صاحب

فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ○ وَمَا تَكُوْنُ

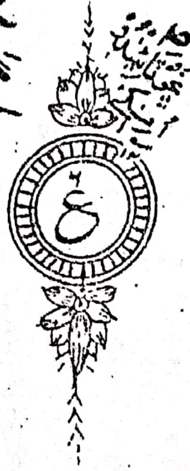
فضل جو مٿي ماڻهن ۽ پر گهڻا ماڻهو نه شڪر ڪن خدا جو ○ اي رسول نه هوندو تون

فِيْ شَأْنٍ وَّمَا تَتْلُوْا مِنْهُ مِنْ قُرْاٰنٍ وَّلَا تَعْمَلُوْنَ مِنْ عَمَلٍ

منجهه ڪم ۽ نه پڙهين ٿو آيت خدا جي قرآن منجها ۽ نٿا ڪريو ڪو ڪم

إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُوْدًا إِذْ تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ۗ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ

مگر آهيون اسين اوهان تي شاهد جڏهن شروع ڪريو ٿا ان ڪم کي ۽ نه غائب ٿو ٿئي ڪنا

رَّبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَآ أَصْغَرَ

رب کھجي فقدر ماکوڙي جي زمين ۾ ۽ نه آسمانن ۾ ۽ نه ڪو ننڍو

مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتٰبٍ مُّبِينٍ ○ أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللّٰهِ

کنا ماکوڙي ۽ نه ڪو وڏو نه مگر لکيل آهي کتاب لوح محفوظ ۾ خبردار تحقيق دوست خدا جا

لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ○ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

ناهي خوف تن تي ۽ نڪي اُهي غمناڪ ٿيندا اُهي جي ايمان آندائون ۽ هئا پرهيزگاري ڪندا

لَهُمُ الْبُشْرٰى فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمٰتِ

خدا کان اُن لاءِ آهي خوشخبري بشارت ۽ دنيا ۾ ۽ آخرت ۾ ناهي ڪو ڦيرگھير ڪلمن ۾

اللّٰهِ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ○ وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ

خدا جي اِهو آهي وڏي ڪاميابي ۽ نه غمگين ڪري توکي چوڻ اُنهن جو تحقيق

الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ○ أَلَآ إِنَّ لِلّٰهِ مَنْ فِي

غلبو آهي خدا جي سڀني اهو ٻڌندڙ ۽ ڄاڻندڙ آهي خبردار تحقيق خدا جا آهن سڀ جيڪي

السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ

آهن آسمانن ۾ ۽ زمين ۾ ۽ نه ٿا تابع ٿين اُهي جي عبادت ڪن سواءِ خدا جي

اللّٰهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ○

شريڪن جي نه ٿا تابع ٿين اُهي مگر گمان جي ۽ نه آهن مگر اٽڪل ڪندڙ

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ

الله سوا جنهن ڪيو اوهان لاءِ رات کي ته آرام وٺو ان ۾ ۽ ڏينهن کي روشن ڪندڙ تحقيق

فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُونَ ○ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا

تحقيق منجهن معجزا آهن واسطي ٻڌندڙ قوم جي چون ٿا ڪافر ته ورتو آهي خدا پٽ

سُبْحٰنَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ

پاڪ آهي خدا جو بي پرواه آهي ان لاءِ آهي جيڪي آسمانن ۾ ۽ زمين ۾ ناهي

عِنْدَكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍۭ بِهٰذَا ؕ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ○

اوهان وٽ ڪو دليل هن جو ولد الله جي ڪوه ٿا چئو خدا تي ڪوڙ جي نٿا ڄاڻو

قُلْ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُوْنَ ○

چئو جيڪي شخص ٻڌن الله تي ڪوڙ اهي ڇٽندا نه

مَتَاعٌ فِى الدُّنْيَا ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيْقُهُمُ الْعَذَابَ

ڪجهه ان ڪندا دنيا مان ٿورو فائدو پوءِ اسان ڏانهن موٽندا پوءِ چکائينداسون عذاب

الشَّدِيْدَ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ○ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ نُوْحٍ ۘ اِذْ قَالَ

ڏاڍو سبب انهي جنهن ڪفر ٿي ڪندا هئا پڙهه ڪافرن تي خبر نوح جي جڏهن چيائين

لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَّقَامِيْ وَتَذْكِيْرِيْ

قوم پنهنجي کي اي قوم جي اهي نه توهان تي ڳري لڳي اٿوَ منهنجو رهڻ ۽ منهنجو نصيحت ڪرڻ

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمِعُوْۤا اَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ

سان آيتن خدا جي پوءِ الله تي آهي توڪل منهنجو ٥ اتفاق ڪريو مصلحت پاڻ ۾ ساٿين سان

ثُمَّ لَا يَكُنْ اَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوْۤا اِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُوْنِ ○

پوءِ متان مصلحت توهان تي ڳجهي هجي پوءِ مارو مونکي ۽ مهلت نه ڪريو

فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ ؕ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۙ

پوءِ جيڪڏهن ڦرندؤ پوءِ نه گهري آهي اوهان کان ڪو اجر نه آهي اجر منهنجو مگر خدا تي

وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ○ فَكَذَّبُوْهُ فَنَجَّيْنٰهُ وَمَنْ

۽ امر ٿيو آهي مونکي ته هجان مسلمانن مان پوءِ ڪوڙو سڏيائون انهي کي پوءِ ڇڏايوسون

مَّعَهٗ فِى الْفُلْكِ وَجَعَلْنٰهُمْ خَلٰۤئِفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

ساڻس ٻيڙي ۾ ڪيوسون انهن کي وارث زمين جو ۽ ٻوڙيوسون تن کي جن ڪنا اولاد

بِاٰيٰتِنَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ○ ثُمَّ بَعَثْنَا

معجزن اسان جن کي پوءِ نهار ته ڪيئن ٿي عاقبت ڪافرن جي پوءِ موڪلياسون

مِنْۢ بَعْدِهٖ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا

پھانمان نوح کان پوءِ رسول طرف قوم ان جي پوءِ آندائون معجزا پڌرا پوءِ نہ سهيا

لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ؕ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِ

رسولن کي سبب جي عادت جي مان ان جي تہ نہ سهيا هوا اڳيان مان تہ لغا مثل عادت ان جي مهر هنيا

الْمُعْتَدِيْنَ ۝ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى وَهٰرُوْنَ اِلٰى

مهشن ترنشن جي پوءِ موڪلياسون پھانمان انهن موسىٰ ۽ هارون کي طرف

فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ بِاٰيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ۝

فرعون ۽ لشڪر انهي سان معجزن پوءِ هٺ ڪيائون ۽ ٿيا قوم سرڪشن جي

فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْۤا اِنَّ هٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝

پوءِ جڏهن آيا انهن کي معجزا اسان وٽان چوندا هوا تہ هي سحر آهي پڌرو

قَالَ مُوْسٰۤى اَتَقُوْلُوْنَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ؕ اَسِحْرٌ هٰذَا ؕ وَلَا يُفْلِحُ

چيو موسىٰ ڪوڙ تہ چئو ٿا الهي معجزي حق جو جڏهن آيو اوهان وٽ تہ هي سحر آهي ۽ نہ ڦٽو ولا تبيد

السّٰحِرُوْنَ ۝ قَالُوْۤا اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا

ساحر چيو ڪافرن تہ ڇو آيو تون اسان ڏي تہ ڦيرائين اسان کي ان کان جنهن تي ڏٺو اسان پنهنجن ابن ڏاڏن کي

وَتَكُوْنَ لَكُمَا الْكِبْرِيَآءُ فِى الْاَرْضِ ؕ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ۝

۽ هجي اوهان ٻنهي لاءِ حڪومت مصر منجهہ ۽ نہ آهيون اسين اوهان ٻنهي تي ويساهہ آڻيندڙ

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُوْنِىْ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ۝ فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالَ

۽ چيو فرعون تہ آڻيو مون وٽ سڀ ساحر ڏاڍا ڄاڻو پوءِ جڏهن آيا ساحر تہ چيو

لَهُمْ مُّوْسٰۤى اَلْقُوْا مَاۤ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ۝ فَلَمَّاۤ اَلْقَوْا قَالَ مُوْسٰى

انهن کي موسىٰ تہ اڇلايو جيڪي اڇلائڻو اٿو پوءِ جڏهن وڌائون سحر چيو موسىٰ

مَا جِئْتُمْ بِهِ ۙ السِّحْرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ

جيڪي آندو اوهان سو سحر ڪوڙو آهي تحقيق خدا سگهو باطل ڪري ٿو سحر کي تحقيق خدا نہ سڌاري ٿو عمل

الْمُفْسِدِينَ ۝ وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝

فساد ڪندڙن جو ۽ غالب ڪري ٿو خدا حق کي ساڻ پنهنجن حڪمن جي جيتوڻيڪ نه چاهين ڪافر

فَمَا آمَنَ لِمُوسَىٰ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِ عَلَىٰ خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ

پوءِ نه ويساهه آندو موسيٰ کي مگر ڪجهه ٿورڙن قوم فرعون جي سبب خوف فرعون جي

وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ ۚ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ

۽ لشڪر انهن جي ته متان عذاب ڪن انهن کي ۽ تحقيق فرعون هيو منجهه ملڪ مصر جي ۽ هو

لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ۝ وَقَالَ مُوسَىٰ يَا قَوْمِ إِن كُنتُمْ آمَنتُم بِاللَّهِ

حد کان لنگهندڙن ظالمن مان ۽ چيو موسيٰ اي قوم منهنجي جي ويساهه آندو خدا کي

فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنتُم مُّسْلِمِينَ ۝ فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا

ته الله تي توڪل ڪريو جي آهيو مسلمان ۽ پوءِ چيائون ته خدا تي توڪل ڪيوسون

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ

اي رب اسان جا مَ ڪر اسان کي عذاب واسطي قوم ظالمن جي ۽ ڇڏاءِ اسان کي ساڻ رحمت پنهنجي

الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۝ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّآ

قوم ڪافرن جي ۽ وحي موڪليوسون موسيٰ ۽ هارون ڏانهن ته جوڙيو ڪارڻ

لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۗ

قوم اوهان جي مصر ۾ گهر ۽ ڪريو گهر پنهنجا عبادت جا ۽ قائم ڪريو نماز

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ

۽ بشارت ڏي مومنن کي ۽ چيو موسيٰ اي رب اسان جا تو ڏنو آهي فرعون

وَمَلَأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَن

۽ لشڪر انهي کي هٿيار ۽ مال دنيا ۾ اي رب اسان جا هن لاءِ ته گمراه ڪن

سَبِيلِكَ ۖ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ

ڪنارن تنهنجي اي رب اسان جا ناس ڪر مال انهن جا ۽ سخت ڪر دليون انهن جون

فَلَا يُؤْمِنُوا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ○ قَالَ قَدْ اُجِيْبَتْ

پوءِ نه ويهندا مومن ٿين مگر جڏهن ڏسندا عذاب ڏکوئيندڙ　　جيئو خدا قبول ڪيم

دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيْمَا وَلَا تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ○

دعا اوهان ٻنهي جي پوءِ دل ثابت رکو ۽ نه پيروي ڪريو رستي تن جي جيڪي نٿا ڄاڻن

وَجٰوَزْنَا بِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ

۽ لنگهايو سون بني اسرائيلن کي درياءَ مان پوءِ پٺيان پيو انهن جي فرعون ۽ لشڪر انهيءَ جو

بَغْيًا وَّعَدْوًا ۭ حَتّٰٓى اِذَآ اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ ۙ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ

سبب سرڪشي ۽ دشمني جي تان جو جڏهن رسيو انهيءَ کي ٻڏڻ چيائين ايمان آندم ته ناهي ڪو الله

اِلَّا الَّذِيْٓ اٰمَنَتْ بِهٖ بَنُوْٓا اِسْرَآءِيْلَ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ○

مگر سو الله جنهن کي ويسهيا بني اسرائيل ۽ آءٌ ڪنهن مسلمانن مان آهيان

اٰۗلْـٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ○ فَالْيَوْمَ

هاڻي ايمان آڻين ٿو حالانڪه تحقيق بي فرماني ڪئي هئي اڳي ۽ هئين ڪنهن فسادين مان　　پوءِ اڄ ڏينهن

نُنَجِّيْكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُوْنَ لِمَنْ خَلْفَكَ اٰيَةً ۭ وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ

ڪڍيو ڇڏيون ٿا تنهنجي بدن کي ته هجين تنهن لاءِ جو تو پٺيان آهي نشاني ۽ تحقيق گهڻا

النَّاسِ عَنْ اٰيٰتِنَا لَغٰفِلُوْنَ ○ وَلَقَدْ بَوَّاْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

ماڻهو اسان جي نشانين کان غافل آهن　　۽ تحقيق جاءِ ڏني اسان اولاد يعقوب جي کي

مُبَوَّاَ صِدْقٍ وَّرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوْا حَتّٰى جَاۗءَهُمُ

جاءِ سچي ۾ ۽ رزق ڏنوسون انهن کي حلال مان پوءِ نه اختلاف ڪيائون تان جو آئي

الْعِلْمُ ۭ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ

ان کي ڄاڻ رسول　　تحقيق رب تنهنجو جزا ڏيندو انهن کي قيامت جي ڏينهن تن مسئلن جنهن ۾

يَخْتَلِفُوْنَ ○ فَاِنْ كُنْتَ فِيْ شَكٍّ مِّمَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ فَسْـَٔـلِ

اختلاف ڪندا هئا　　پوءِ جيڪڏهن هجين تون شڪ ۾ تنهن مان جو نازل ڪيوسون تو ڏانهن ته پڇ

الَّذِينَ يَقْرَءُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ

تنهنکي جي پڙهندا ڪتاب تو دلتہ مهنديون کان تہ تحقيق آيون توکي خبرون سچيون

رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ○ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ

خدا جونا پيو مهونتون معنا شڪ ڪندڙن ۽ مهونتون ڪنا تن جي

كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ○ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ

نو سهڻن نعمتن خدا جي کي منان هوءِ تون ڪنا جي قادر تحقيق سچي جن مٿي لازم

عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ○ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّىٰ

ٿيو آ عذاب خدا جو اوڊ نہ وسهندا توکي جيئين ملڪ اچي تون انکي سڀ معجزا مگر جيڏهن

يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ○ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا

ڏسندا عذاب ڏکوئيندڙ پوءِ نهو ڪوٽ ڪهي ايمان نفع ايندڙ دقت نازل ٿين

إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ

عذاب جي مگر قوم يونس جي ڪي جڏهن ايمان آندہ لاتوسون ان کان عذاب خواري جو

فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ○ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ

مٿن حمير دنيا جي ۽ نفع ڏنو ڪنسون انکي طرف تنت موتني ۽ جي گهري رب تنهنجو تہ ايمان آڻين

مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا ۚ أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا

جيڪي کافر آهين زمين مٿين منا سڀ ڀلا تہ ڇا تون زور ڪندين ماڻهن کي تہ ٿيو آ

مُؤْمِنِينَ ○ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَيَجْعَلُ

مؤمن ۽ نہ آهي قدرت ڪنهن نفس کي هجي تہ ايمان آڻي مگر سان حڪم الله جي ۽ ڪري ٿو خدا

الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ○ قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ

عذاب تن عاقلن کي جي نہ سمجهن خدا کي چئو نهاريو ڪهڙا عجائب وڏا هين منجهہ آهين

وَالْأَرْضِ ۚ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ○

۽ زمين ۽ نہ نفع ڪن معجزا ۽ رسول قوم کافرن جي کي

فَهَلْ يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ

پوءِ نٿا منتظر رهن مشرڪ مگر اُهڙن مثل عذاب تن جن جي ڪي جي لنگهيا مٿن اڳ کان چؤ

فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ۝ ثُمَّ نُنَجِّيْ رُسُلَنَا وَ

پوءِ منتظر رهو عذاب جا آءٌ ساڻ عذاب اوهين جي منتظر آهيان پوءِ بچائيندا آهيون رسولن پاڻهجن

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ قُلْ يٰٓاَيُّهَا

مؤمنن کي مثل اهڙي لازم آهي اسان تي بچائڻ مؤمنن کي چؤ اي

النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْ دِيْنِيْ فَلَآ اَعْبُدُ الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ

ڪافرو جيڪڏهن اوهين شڪ ۾ آهيو منهنجي دين ۾ پوءِ آءٌ نه عبادت ڪندس تن کي

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ اَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِيْ يَتَوَفّٰىكُمْ وَاُمِرْتُ

جن جي عبادت ڪريو ٿا سواءِ خدا جي پر عبادت ڪندس خدا جي جو وفات ڏيندو اوهان کي ۽ مون کي حڪم ڪيو ويو آهي

اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاَنْ اَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا

ته هجان آءٌ ڪنا مؤمنن ۽ هي ته قائم رک منهن پاڻ کي متي دين خدا جي ساڻ حق

وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا

۽ متهو تون ڪنا مشرڪن ۽ مَر عبادت ڪر سواءِ خدا جي تن بتن جي جي نه

يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝

نفع ڪن ۽ نه ضرر ڪن تو کي ۽ جي عبادت ڪندين تون تن جي ته تون انهي وقت هوندين ڪنا ظالمن

وَاِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ وَاِنْ يُّرِدْكَ

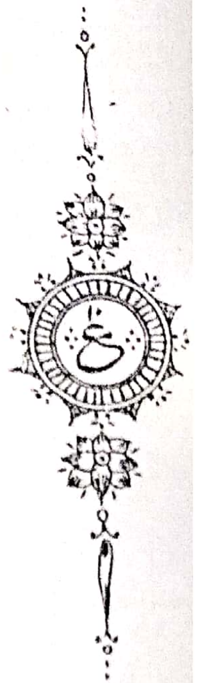
۽ جيڪڏهن رسائي تو کي خدا سختي ته ناهي لاهيندڙ انهي جو مگر خدا ۽ جي گهري تو لاءِ

بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهٖ يُصِيْبُ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ

ڀلائي ته ناهي ڦيرائيندڙ فضل خدا جي کي رسائي ٿو خدا اهو جنهن کي گهري ڪنا ٻانهن پنهنجن

وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ

۽ الله مهربان آهي بخشيندڙ چؤ اي ماڻهو تحقيق آيو اوهان کي قرآن سچو ڪنا

رَّبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا

رب اوهان جي، پوءِ جيڪي سهي هدايت تي تن نفع ڪري ٿو مگر پاڻ کي ۽ جيڪو گمراه ٿيو تن ناهه

يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ۝ وَاتَّبِعْ مَا يُوْحٰى

ضرر انجو مگر مٿي ان ۽ نه آهيان آءٌ اوهان تي نگهبان ۽ تابعداري ڪر تنهن جي جيڪو وحي اچي

اِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ۝

تو ڏي ۽ صبر ڪر مٿي ايذاءَ ڪافرن جي جيستائين حڪم ڪري خدا ۽ اهو ڀلو نبيريندڙ آهي

سُوْرَةُ هُوْدٍ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَثَلٰثٌ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة هود نازل ٿي مڪي ۾ ۽ منجهس هڪ سو ٽيويهه آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

سان نالي خدا جي جو ڏاڍو ٻاجهارو ۽ بخشيندڙ

الٓرٰ ۚ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ خَبِيْرٍ ۝

هي سورة قرآن آهي محڪم آهن آيتون ان جون ۽ معجز الفاظ پوءِ بيان ڪيل آهن الله وٽان جو ڏاهو ۽ واقف آهي

اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ۚ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ ۝ وَّاَنِ

ته نه عبادت ڪريو مگر خدا جي تحقيق آءٌ اوهان کي طرفان خدا جي ڊيڄاريندڙ ۽ بشارت ڏيندڙ آهيان ۽

اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا

مغفرت گهرو خدا کان پوءِ توبه ڪريو خدا ڏانهن ته رزق ڏي اوهان کي رزق سهڻو چڱو

اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا

طرف عمر مقدر جي ۽ ڏي سڀڪنهن صاحب عملن جي کي ثواب انجو ۽ جي ڦرندا

فَاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ۝ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ

ته آءٌ ڊڄان ٿو اوهان تي عذاب جي ڏينهن وڏي جي طرف خدا جي موٽندا سڀ

وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ

۽ الله مٿي هر شيءِ جي قادر آهي خبردار ٿيو اهي منافق ويڙهين ٿا سينا پاڻ جا

لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ ۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ ۙ يَعْلَمُ مَا

تہ اُن کان لِکن، خبردار جڏھن ڪپڙا ويڙھين ٿا تہ ڄاڻي ٿو جيڪي

يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝

ڳجھ اندر ڪن ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪن ٿا، اللہ ڄاڻي ٿو جيڪي منجھ سينن آھي

وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا

۽ ناهي ڪو چرندڙ زمين ۾ مگر مٿي خدا جي رزق اُن جو

وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ۚ كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ۝ وَ

۽ ڄاڻي ٿو خدا جاءِ ٺڪاڻو اُن جو ۽ جاءِ سونپڻ جي اُن جي، سڀ ڪجھ لوح محفوظ ۾ لکيل آھي

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ

۽ اُھو جنھن پيدا ڪيا آسمان ۽ زمين منجھ ڇھن ڏينھن، ۽ ھو

عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَلَئِن قُلْتَ إِنَّكُم

تخت اُن جو پاڻي تي تہ آزمائي توهان کي تہ ڪير توهان مان چڱو عمل ڪري ٿو، ۽ جي چوين تون تہ توهان

مَّبْعُوثُونَ مِن بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا

مرڻ کان پوءِ اُٿاربا، تہ ضرور چوندا ڪافر تہ ناهي هي ڳالهہ مگر

سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ

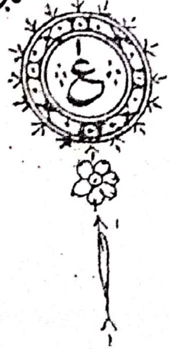
سحر پڌرو، ۽ جي پوئتي ڪريون اُن کان عذاب طرف آخري عمر مقرر جي

لَّيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ۗ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَ

تہ چوندا ڪافر ڪهڙي شيءِ روڪي ٿي عذاب کي، خبردار جهڙي ڏينهن ايندو عذاب انهن تي نہ موٽندو انهن کان

حَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنسَانَ

گهيرو ڪندو انهن کي سو عذاب اهڙو سان جنهن چٿرون ڪن ٿا، ۽ جي چکايون ٿا انسان کي

مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ ۚ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ ۝ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ

پاڻ وٽان رحمت پوءِ جي کسيون ٿا اُن کان تہ اُهو نا اميد ٿئي ٿو ۽ ڪفر ڪري ٿو، ۽ جي چکايون ٿا انسان کي

نَعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّاٰتُ عَنِّيْ ۚ اِنَّهٗ

ڪا نعمت پنهنجا تان سختيءَ جي جا ڏسي انکي ته تون ضرور چوندو ته لهي ويون منا برائيون بيشڪ هو

لَفَرِحٌ فَخُوْرٌ ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۭ اُولٰۗىِٕكَ

انسان گهڻو فخر ڪندڙ آهي مگر بيشڪ جن صبر ڪيو ۽ عمل ڪيائون صالح

لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعْضَ مَا يُوْحٰٓى اِلَيْكَ

اُن لاءِ آهي مغفرت ۽ ثواب وڏو پوءِ متان ڇڏين ڪي ڳالهيون مشرڪن جي ڪاوڙ کي يا نصيحتون جي موڪليون ويون

وَضَاۗىِٕقٌۢ بِهٖ صَدْرُكَ اَنْ يَّقُوْلُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ

يا تنگ ڪري سينو تنهنجو سبب انهي جي جو ٿا ڪافر چون ته ڪيئن نازل ٿيو نه انهي تي ڪا خزاني جي

جَاۗءَ مَعَهٗ مَلَكٌ ۭ اِنَّمَآ اَنْتَ نَذِيْرٌ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ۝

ڪو خزانو يا ساڻس نه آيو ملڪ ناهين تون مگر ڊيڄاريندڙ ۽ الله مٿي هر شي تي نگهبان آهي

اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۭ قُلْ فَاْتُوْا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهٖ مُفْتَرَيٰتٍ

ڇو ٿا ڪافر چون ته ڪوڙ ٺاهيو آهي نبي قرآن جو ته آڻيو ڏهه سورتون قرآن جهڙيون جي جوڙيل هجن

وَّادْعُوْا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝

۽ گهرايو جنهن کي سگهو ڪنا ٻين سوا خدا جي جي آهيو آءُ سچا

فَاِلَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللّٰهِ وَاَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا

پوءِ جي نه ٿا جواب ڏين بت اوهان کي پوءِ ڄاڻو ته نه نازل ٿيو آهي قرآن مگر خدا جي علم سان ۽ نه آهي ڪو خدا مگر

هُوَ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَ

خدا پوءِ ڇا آهيو مڃيندڙ خدا کي جيڪو شخص ارادو ڪري دنيا جو ۽

زِيْنَتَهَا نُوَفِّ اِلَيْهِمْ اَعْمَالَهُمْ فِيْهَا وَهُمْ فِيْهَا لَا يُبْخَسُوْنَ ۝

زينت دنيا جي ته ڏينداسون انکي اجورو عملن جو منجهه دنيا ۽ انکي عملن ۾ نه نقصان ڪنداسون

اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا النَّارُ ڮ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوْا

اُن شخصن لاءِ ناهي آخرت ۾ مگر جهنم ۽ ويا ٻڏي عمل جيڪي ڪيائون

فِيهَا وَبَٰطِلٌ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن

۽ ڀلا جو پنهنجي رب کان روشن دليل مٿي آهي جو اُن کي ڪري سگهي سو ٻين جهڙو ٿيندو ڪم اُنجا ۽ ڪوڙا ٿيندا جيڪي ڪيائون دنيا ۾

رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَ

۽ پڙهي ٿو اُن کي ملڪ جبرئيل جو شاهد آهي ڪنا خدا جي ۽ قرآن کان اڳ ڪتاب موسىٰ جو اڳواڻ ۽

رَحْمَةً ۚ أُولَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ

رحمت آهي اُهي مؤمن ۽ سهڻا آهن کي ۽ جيڪو نه مڃيندو قرآن کي ڪنهن جماعت مان تنهن جي جاءِ باهه

مَوْعِدُهُ ۚ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ

جاءِ آهي پوءِ تون مٿس شڪ ۾ نه هجين ڪنا ان وعدي بيشڪ هي وعدو سچو آهي ڪنا خدا پر

أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

گهڻا ماڻهو نٿا وسهن وعدي خدا جي کي ۽ ناهي ڪو وڌيڪ ظالم ڪنا اُن جو ٻڌي خدا تي ڪوڙ

أُولَٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَٰدُ هَٰٓؤُلَآءِ الَّذِينَ

اُهي پيش ٿيندا خدا وٽ ۽ چوندا ملڪ شاهد ته هي ظالمن

كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّٰلِمِينَ ۝ الَّذِينَ يَصُدُّونَ

ڪوڙ ٻڌا خدا تي خبردار ته لعنت خدا جي آهي مٿي ظالمن جي جهليندا

عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ۝

ڪنا واٽ خدا جي ۽ چاهين ٿا واٽ دين جي ڏنگو ۽ اُهي آخرت کي نٿا مڃين

أُولَٰٓئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ

اُهي ڪنا عذاب نه عاجز ڪندا خدا کي زمين ۾ ۽ ناهي انهي کي سواءِ

اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ ۘ يُضْعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۚ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ

خدا جي ڪو حمايتي ٻيڻو ڪيو ويندو اُنهن تي عذاب نه ٿي سگهندا ٻڌي دنيا ۾ حق

السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ۝ أُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوٓا أَنفُسَهُمْ

سڻي ۽ نه سگهندا هوا حق ڏسي اُهي سڀ اُهي جي ڇيهي وارا ڪيا جانيون اُنجا

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ

۽ غائب ٿيندا انهن کان جيڪي ٺاهيندا هئا ڪوڙ ٻڌا ۽ پاڻان حق آهي ته اهي آخرت ۾ اهي

الْأَخْسَرُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ

ڇيڙو ڏيندڙ آهن تحقيق جن ايمان آندو ۽ عمل ڪيائون چڱا ۽ توڪل ڪيائون رب

رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ

رب سندن اهي ئي صاحب بهشت جا آهن هميشه هوندا مثال ٻنهي جماعتن

كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ ۚ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ أَفَلَا

مثل انڌي ۽ ٻوڙي ۽ ڏسندڙ ۽ ٻڌندڙ جو آهي برابر ٿين ٻئي جماعتون مثال ۾ پوءِ ڇو

تَذَكَّرُونَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ

نٿا نصيحت قبول ڪريو ۽ تحقيق موڪليوسون نوح طرف قوم سندس جو آءٌ اوهان کي ڊيڄاريندڙ آهيان

مُّبِينٌ ۝ أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ

پڌرو ته متان ڪريو عبادت ڪنهن جي مگر خدا جي ۽ بيشڪ آءٌ ڊڄان ٿو اوهان تي عذاب ڏينهن ڏکئي جي

أَلِيمٍ ۝ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا

گان پوءِ چيو جماعت ان جن ڪفر ڪيو قوم مان سندس ته نه ٿا ڏسون توکي مگر ماڻهو

مِّثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّأْيِ

اسان جهڙو ۽ نه ٿا ڏسون تابع تنهنجا مگر جيڪي اهي ڪميڻا اسان جا ظاهري راءِ ۾ توکي

وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ ۝ قَالَ يَا قَوْمِ

۽ نه ٿا ڏسون اوهان کي اسان تي ڪا وڌيڪ عقل ۽ مال جي بلڪ ڀانيون ٿا اوهان کي ڪوڙا چيو نوح اي قوم

أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَآتَانِي رَحْمَةً مِّنْ عِندِهِ

خبر ڏيو مونکي جيڪڏهن آهيان مٿي نور ڪنهن رب منهنجي ۽ ڏنائين مونکي رحمت پاڻ وٽان

فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمْ لَهَا كَارِهُونَ ۝ وَيَا قَوْمِ

پوءِ انڌائي ٿي مٿي دلين اوهان جي ڇا زوريءَ انهي کي ٿا متان ٻانهي ڪيو ۽ اي قوم منهنجي

لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۚ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ

نٿو گهران اوهان کان مٿي دين مال، ناهي اجر منهنجو مگر خدا تي ۽ نه آءٌ تڙيندڙ آهيان

الَّذِينَ آمَنُوٓا ۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُوا رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ○

ويندڙ مؤمنن کي ۾ اهي ملندڙ آهن خدا کي ۽ پر آءٌ ڏسان ٿو اوهان کي قوم نادان آهيو ۾

وَيَٰقَوْمِ مَن يَنصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمْ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ○

اي قوم منهنجي ڪير ڇڏائي مون کي ڪنا عذاب خدا جي جي تڙيان مؤمنن کي ڇو نٿا نصيحت قبول ڪريو

وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَآئِنُ اللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ

۽ نٿو چوان اوهان کي ته مون وٽ خزانا آهن خدا جا ۽ نٿو ڄاڻان ڳجهه اندر جو ۽ نٿو چوان ته

إِنِّي مَلَكٌ وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِيٓ أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ

آءٌ ملڪ آهيان ۽ نٿو چوان تن کي جنکي هيڻا ڏسن ٿيون اکيون اوهان جون ته نه ڏيندو انکي خدا

خَيْرًا ۖ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِيٓ أَنفُسِهِمْ ۖ إِنِّيٓ إِذًا لَّمِنَ الظَّٰلِمِينَ ○ قَالُوا

چڱائي ۾ الله ڄاڻي ٿو جيڪي آهي منهن دلين انهن جي ايمان آءٌ ته هوندس ظالمن منجها ۾ چيائون

يَٰنُوحُ قَدْ جَٰدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَٰلَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ

اي نوح تحقيق جهڳڙو ڪيئي تو اسان سان ۽ گهڻو ڪيو تو جهڳڙو اسان سان ۽ آڻ اسان تي عذاب جو وعدو

مِنَ الصَّٰدِقِينَ ○ قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُم بِهِ اللَّهُ إِن شَآءَ وَمَآ أَنتُم

ڪيو ۽ اسان سان جي آهين سچو چيو نوح ته نه آڻيندو عذاب اوهان تي مگر خدا جي گهرندو ۽ نه آهيو

بِمُعْجِزِينَ ○ وَلَا يَنفَعُكُمْ نُصْحِيٓ إِنْ أَرَدتُّ أَنْ أَنصَحَ لَكُمْ إِن

عاجز ڪندڙ هن ۾ نه نفع ڪندي اوهان کي نصيحت منهنجي جي نصيحت ڪندس اوهان کي جي

كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَن يُغْوِيَكُمْ ۚ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ○

گهرندو هوندو خدا گمراه ڪرڻ اوهان کي ۾ الله اوهان جو مالڪ آهي ۽ طرف انجي موٽندا

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُۥ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَا۠

ڇو چون ٿا ڪافر ته ڪوڙ ٺاهيو آهي چؤ جي ڪوڙ ٺهيو هوندم ته مون تي آهي گناه منهنجو ۽ آءٌ

بَرِيٓءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ ۝ وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ

بيزار آهيان جنهن ڏوهه ڪندا آهيو ۽ وحي موڪليو ويو نوح ڏانهن ته ايمان ڪين آڻيندو تنهنجي قوم مان

إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ۝ وَٱصْنَعِ

مگر جيڪي مؤمن ٿيا آهن تنهن ڪري غم نه ڪر سبب انهي جي جيڪي ڪندا هئا ۽ جوڙ ٻيڙي

ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم

رحمت جي سامهون اسان جي ۽ اسان جي حڪم سان ۽ نه ڳالهاءِ مون سان انهن بابت جن ظلم ڪيو ته اهي

مُّغْرَقُونَ ۝ وَيَصْنَعُ ٱلْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِۦ

ٻڏل آهن ۽ جوڙي ٿي نوح ٻيڙي رحمت جي ۽ جڏهن آئي ٿي ان وٽ جماعتون ڪافرن جون

سَخِرُوا۟ مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا۟ مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ۝

ٺٺوليون ڪيائون ان سان چيائين ته جي ٺٺوليون ڪريو ٿا اسان سان ته اسين به ٺٺوليون ڪنداسون اوهان سان جيئن ٺٺوليون ڪريو ٿا

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ

سگهو ئي ڄاڻندا ته ڪنهن کي ايندو عذاب خوار ڪندڙ ۽ ڪنهن تي نازل ٿيندو عذاب

مُّقِيمٌ ۝ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلْنَا ٱحْمِلْ فِيهَا

هميشه جو تان جو آيو عذاب اسان جو ۽ اڌمي نڪتو تنور سان پاڻي چيوسون اي نوح کڻ ٻيڙي ۾

مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ

ڪنهن سڀني جانورن ۾ ٻه جوڙا نر ماديءَ ۽ اولاد پنهنجو مگر جنهن جي ڪافر هئڻ لازم ٿي چڪي عذاب

وَمَنْ ءَامَنَ ۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٌ ۝ وَقَالَ ٱرْكَبُوا۟ فِيهَا

۽ جن ايمان آندو ۽ نه ايمان آندو ان سان مگر ٿورن ۽ چيو نوح چڙهو ٻيڙيءَ رحمت جي

بِسْمِ ٱللَّهِ مَجْر۪ىٰهَا وَمُرْسَىٰهَآ ۚ إِنَّ رَبِّى لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ وَهِىَ

ساڻ نالي خدا جي هلڻ ۽ بيهڻ ٻيڙي جو تحقيق رب منهنجو بخشڻهار مهربان آهي ۽ اها

تَجْرِى بِهِمْ فِى مَوْجٍ كَٱلْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبْنَهُۥ وَكَانَ فِى

ٻيڙي هلي ٿي ساڻن مٿي ڇولين جبلن جهڙين ۽ سڏيو نوح پٽ پنهنجي کي ۽ هو الڳ

مَعْزِلٍ يّٰبُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا وَلَا تَكُنْ مَّعَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ قَالَ

ڪناري هيس اي پٽ منهنجا چڙهه اسان سان ٻيڙيءَ ۾ ۽ مَر ٿي ساڻ ڪافرن ۔ چيو ڪنعان

سَاٰوِيْٓ اِلٰى جَبَلٍ يَّعْصِمُنِيْ مِنَ الْمَآءِ ۭ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ

جاءِ وٺندس مٿي جبل جي جا بچائيندو مونکي ڪنان پاڻيءَ ۾ هن ڏٺو چيو نوح ناهي بچائيندڙ اڄ ڪنا

اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِيْنَ ۝

عذاب خدا جي مگر ٻيڙيءَ جا ۽ رحمت خدا جي ۽ آڏي ٿي وچ انهن جي ڇولي تان ٿيو ڪنعان ٻڏلن

وَقِيْلَ يٰٓاَرْضُ ابْلَعِيْ مَآءَكِ وَيٰسَمَآءُ اَقْلِعِيْ وَغِيْضَ الْمَآءُ وَ

۽ چيو خدا اي زمين گهه پاڻي پنهنجو ۽ اي آسمان جهل ڪر ۽ سڪي ويو پاڻي ۽ پورو ٿيو ۽

قُضِيَ الْاَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُوْدِيِّ وَقِيْلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ

پورو ٿيو وقت عذاب جو ۽ برابر ٿي ٻيڙي مٿي جبل جودي ۽ چيو خدا هلاڪ ٿيا ظالم جي

الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَنَادٰى نُوْحٌ رَّبَّهٗ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِيْ مِنْ

ڪافر اهين ۽ سڏ ڪيو نوح رب پنهنجي کي ۽ پوءِ چيائين اي خدا ڪنعان پٽ منهنجو ڪنا

اَهْلِيْ وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحٰكِمِيْنَ ۝ قَالَ يٰنُوْحُ

اولاد منهنجي ۽ تحقيق وعدو تنهنجو سچو آهي ۽ تون عدل ڪندڙ آهين چيو خدا اي نوح

اِنَّهٗ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ ۚ اِنَّهٗ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ ڦ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا

ڪنعان ناهي ڪنا اولاد صالح تنهنجي تحقيق عمل تنهنجو ناهي مونجهارو پوءِ مر دعا گهر تنهنجي

لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۭ اِنِّيْٓ اَعِظُكَ اَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ۝ قَالَ

ناهي توکي ساڻ ڪفر جنهنجي ڪا خبر ۽ نصيحت توکي ڪريان توکي متان ٿئين ٿي ڪنا جاهلن چيو نوح

رَبِّ اِنِّيْٓ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ ۭ وَاِلَّا

اي رب منهنجا تحقيق آءٌ پناهه وٺان ٿو توکان ڪنا سوال ڪرڻ ۽ ناهي مونکي خبر جنهنجي ۽ جي نه

تَغْفِرْ لِيْ وَتَرْحَمْنِيْٓ اَكُنْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ قِيْلَ يٰنُوْحُ اهْبِطْ

رحم ڪندين مونکي ۽ نه بخشيندين مونکي گناه منهنجو ته ٿيندس ڪنا ڇيڙي وارن چيو خدا اي نوح لهه ٻيڙي منجها

ربع

بِسَلٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكٰتٍ عَلَيْكَ وَعَلٰٓى اُمَمٍ مِّمَّنْ مَّعَكَ ؕ وَاُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ

سان ٿي سلامتيءَ ۽ برڪتن سان جيڪي تو تي ۽ اُنهن اُمتن تي آهن جيڪي تو ساڻ آهن ۽ ٻيون جماعتون جن کي ڦائدو ڏينداسون

ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِّنَّا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ○ تِلْكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهَآ

پوءِ پهچندو اُنهن کي اسان وٽان عذاب ڏکوئيندڙ ○ هي ڳالهيون غيب جي خبرن مان آهن جي تو ڏانهن وحي ڪريون ٿا

اِلَيْكَ ۚ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَآ اَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هٰذَا ۛؕ فَاصْبِرْ ۛؕ

تون ۽ نه تنهنجي قوم اُنهن کي هن کان اڳ ڄاڻندا هئا پوءِ صبر ڪر

اِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِيْنَ ○ وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ۗ قَالَ يٰقَوْمِ

تحقيق چڱي پڇاڙي پرهيزگارن لاءِ آهي ○ ۽ طرف عاد جي موڪليوسون ڀاءُ اُنهن جي هود کي چيائين اي قوم منهنجي

اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُفْتَرُوْنَ ○

عبادت ڪريو الله جي ناهي اوهان لاءِ ڪو خدا سواءِ الله جي نه آهيو اوهين مگر ڪوڙ ٺاهيندڙ

يٰقَوْمِ لَآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى الَّذِيْ فَطَرَنِيْ ؕ

اي قوم منهنجي نٿو گهران اوهان کان هن تي ڪو اجورو نه آهي اجورو منهنجو مگر اُن تي جنهن مون کي خلقيو

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ○ وَيٰقَوْمِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ

ڇا پوءِ نٿا سمجهو ○ ۽ اي قوم منهنجي معافي گهرو پنهنجي رب کان پوءِ توبه ڪريو طرف اُن جي

يُرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَيْكُمْ مِّدْرَارًا وَّيَزِدْكُمْ قُوَّةً اِلٰى قُوَّتِكُمْ وَلَا

ته موڪليندو مينهن اوهان تي وسندڙ ۽ زياده ڪندو اوهان جي قوت کي قوت سان ۽ نه

تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِيْنَ ○ قَالُوْا يٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَّمَا نَحْنُ بِتَارِكِيْٓ

ڦريو ڏوهاري ٿي ○ چيائون اي هود نه آندءِ تو اسان وٽ ڪو معجزو ۽ نه آهيون اسين ڇڏيندڙ

اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ○ اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا

پنهنجن معبودن کي تنهنجي چوڻ تي ۽ نه آهيون اسين تو تي ايمان آڻيندڙ ○ نٿا چئون مگر

اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوْٓءٍ ؕ قَالَ اِنِّيْٓ اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوْٓا

ته پهچايو آهي تو کي اسان جي ڪن معبودن ايذاءُ چيائين تحقيق آءٌ شاهد ڪريان ٿو الله کي ۽ اوهين به شاهد ٿيو

إِنِّي بَرِيٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ۝ مِن دُونِهِۦ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا

ته آءٌ بيزار آهيان انهن کان جن کي شريڪ ڪريو ٿا سواءِ خدا جي پوءِ مون سان مڪر ڪريو سڀ گڏجي پوءِ

تُنظِرُونِ ۝ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُم مَّا مِن دَآبَّةٍ

مون کي مهلت نه ڏيو ۝ مون توڪل ڪيو خدا تي جو مالڪ منهنجو آهي ۽ اوهان جو ناهي ڪو چرندڙ

إِلَّا هُوَ ءَاخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَآ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ فَإِن

مگر الله آهي وٺندڙ پيشاني مٿان انهيءَ جي تحقيق رب منهنجو مٿي واٽ سنئين آهي ۝ پوءِ جيڪڏهن

تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُم مَّآ أُرْسِلْتُ بِهِۦٓ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي

ڦرندا ته تحقيق رسايم اوهان کي جيڪي موڪليو ويو آهيان ساڻس اوهان ڏانهن ۽ پيدا ڪندو رب منهنجو

قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُۥ شَيْـًٔا إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ۝

مخلوق ان کان ٻيا ۽ نه گهٽ ڪندا ان جي مان ڪجهه ۝ تحقيق رب منهنجو مٿي هر شيءِ نگهبان آهي

وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا

۽ جڏهن آيو عذاب اسان جو ڇڏايوسون هود کي ۽ انهن کي جن ايمان آندو ساڻس سان رحمت اسان جي

وَنَجَّيْنَٰهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۝ وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ

۽ ڇڏايوسون انهن کي عذاب ڏاڍي ۝ ۽ هي قوم قبيلو هو جن عادين جو جن انڪار ڪيو آيتن رب پنهنجي جي

وَعَصَوْا۟ رُسُلَهُۥ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۝ وَأُتْبِعُوا۟ فِي

۽ بي فرماني ڪئي رسولن خدا جي ۽ تابع ٿيا ڳالهه سرڪش شيطان جي ۝ ۽ لڳي انهن کي منجهه

هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ أَلَآ إِنَّ عَادًا كَفَرُوا۟ رَبَّهُمْ أَلَا

هن دنيا لوڪ لعنت خدا جي ۽ ڏينهن قيامت جي لوڌ ٻڌو تحقيق عادين منڪر ٿيا رب کان خبردار

بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ۝ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًا قَالَ يَٰقَوْمِ

ته ڏنبه قيامت جي هلاڪ آهي ۝ ۽ طرف ثمود جي ۝ ڀاءُ انهن جو صالح نبي چيائين اي قوم منهنجي

ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ

بندگي ڪريو خدا جي ناهي اوهان جو ڪو خدا سواءِ الله جي ان پيدا ڪيو اوهان کي زمين

وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّي

۽ عمر ڏنائين اُنهيءَ ۾ تنهن ڪري اُن کان بخشش گهرو پوءِ اُن ڏانهن توبه ڪريو. بيشڪ منهنجو رب

قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ۝ قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَا ۖ

ويجهو (دعا) قبول ڪندڙ آهي ۝ چيائون ته اي صالح! بيشڪ هن کان اڳ اسان ۾ اُميد جو هنڌ هئين،

أَتَنْهَانَا أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا

ڇا اسان کي اُن جي عبادت ڪرڻ کان ٿو منع ڪرين جنهن جي عبادت اسان جا ابا ڏاڏا ڪندا هئا ۽ بيشڪ اسين اُن کان شڪ ۾ آهيون

تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ۝ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ

جنهن ڏانهن تون اسان کي سڏين ٿو وسوسي ۾ وجهندڙ آهيون ۝ چيائين ته اي منهنجي قوم! ڀلا ڏسو ته جيڪڏهن آءٌ پنهنجي پالڻهار جي طرف کان روشن دليل تي

مِّن رَّبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ ۖ

هجان ۽ مون کي پاڻ وٽان نبوت ڏني هجي ته جيڪڏهن آءٌ اُن جي نافرماني ڪريان ته مون کي الله (جي عذاب) کان ڪير بچائيندو؟

فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ۝ وَيَا قَوْمِ هَٰذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ

پوءِ نقصان رسائڻ کان سواءِ مون کي ڪجهه نه ٿا وڌايو ۝ ۽ اي منهنجي قوم! هيءَ الله جي ڏاچي توهان لاءِ

آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ

معجزو آهي تنهن ڪري اُن کي ڇڏيو ته الله جي زمين ۾ چري ۽ اُن کي ڪا ايذا نه رسايو جو اوهان کي

عَذَابٌ قَرِيبٌ ۝ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ۖ

ويجهو عذاب پڪڙيندو ۝ پوءِ اُن جون ڪونچون وڍيائون، تنهن تي (صالح) چيو ته پنهنجن گهرن ۾ ٽي ڏينهن فائدو وٺو.

ذَٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ۝ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَ

اهو وعدو ڪوڙو نه ڪيو ويو آهي ۝ پوءِ جڏهن اسان جو حڪم آيو تڏهن صالح کي ۽

الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ

جن اُن سان گڏ ايمان آندو هو تن کي پنهنجي ٻاجهه سان بچايوسين ۽ اُن ڏينهن جي خواري کان، بيشڪ تنهنجو رب

هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۝ وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا

اهو ئي سگهارو غالب آهي ۝ ۽ ظالمن کي ڪڙڪي ورتو پوءِ صبح جو

فِي دِيَارِهِمْ جٰثِمِينَ ○ كَأَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَ كَفَرُوا

منجهه گهرن پنهنجن موليه ڪري ٿيل ڄڻ ته ڪڏهن نه وسيا ان گهرن ۾ چئو تحقيق ثمود ڪفر ڪيو

رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّثَمُودَ ○ وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرٰهِيمَ بِالْبُشْرٰى

ربّ پنهنجي ذ ڏيندڙ هيا پنهنجي ملڪ ثمود ۽ تحقيق آيا ملڪ اسان جا ابراهيم وٽ سان بشارت جي

قَالُوا سَلٰمًا ۖ قَالَ سَلٰمٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَآءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ○ فَلَمَّا رَآ

چيائون سلام ڏنوسين چيو ابراهيم سلام او اٿيو هو پوءِ نه دير ڪئي ته آندائين گابو بڪيل پوءِ جڏهن ڏٺائين

أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۚ قَالُوا لَا

هٿن انهن جي نه ٿا پهچن طعام ڏي ته ڌاريو ڄاتائين انهن کي ۽ ڏنو ان کان ڀانءِ خوف ۾ چيائون ملائڪن ته

تَخَفْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلٰى قَوْمِ لُوطٍ ○ وَامْرَأَتُهُ قَآئِمَةٌ فَضَحِكَتْ

نه ڊڄ اسان کي موڪليو ويو آهي ڏانهن قوم لوط جي ۽ زال ابراهيم جي هئي بيٺل پوءِ کلي

فَبَشَّرْنٰهَا بِإِسْحٰقَ ۙ وَمِنْ وَّرَآءِ إِسْحٰقَ يَعْقُوبَ ○ قَالَتْ يٰوَيْلَتٰٓى

پوءِ خوشخبري ڏني سونس اسحاق جي ۽ پٺيان اسحاق جي يعقوب جي چيائين هاءِ افسوس

ءَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَّهٰذَا بَعْلِي شَيْخًا ۖ إِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ○

ڇا ڄڻيندس آءٌ ۽ آءٌ پوڙهي آهيان ۽ هي مڙس منهنجو پوڙهو آهي تحقيق هيءَ بشارت ڪا عجب جهڙي آهي

قَالُوٓا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ اللّٰهِ وَبَرَكٰتُهُ عَلَيْكُمْ

چيو ملائڪن ڇو تون عجب ٿي ڪرين حڪم خدا جي کان رحمت خدا جي ۽ برڪتون انهي جون اوهان تي

أَهْلَ الْبَيْتِ ۚ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ○ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرٰهِيمَ الرَّوْعُ

اي اهل گهر ابراهيم جا تحقيق خدا ساراهيل وڏائيءَ وارو آهي پوءِ جڏهن لٿي ڪنان ابراهيم جي هيبت

وَجَآءَتْهُ الْبُشْرٰى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ○ إِنَّ إِبْرٰهِيمَ لَحَلِيمٌ

۽ آئي وٽس بشارت جهيڙو ڪيائين ملائڪن اسان جي سان حق قوم لوط جي لاءِ تحقيق ابراهيم گهڻو بردبار

أَوَّاهٌ مُّنِيبٌ ○ يٰٓإِبْرٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۚ إِنَّهُ قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ

پرهيزگار موٽندڙ خدا ڏانهن آهي اي ابراهيم ڇڏ هن جهيڙي کي تحقيق آيو آهي عذاب رب تنهنجي جو

وَاِنَّهُمْ اٰتِيْهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُوْدٍ ۝ وَلَمَّا جَاۗءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا

۽ تحقيق اُنهن وٽ اچڻو آهي عذاب جو نه موٽندڙ ۽ جڏهن آيا اسان جا موڪليل لوط وٽ

سِيْۗءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَّقَالَ هٰذَا يَوْمٌ عَصِيْبٌ ۝

ڏکيو ٿيو اُنهن سببان ۽ تنگ ٿيو اُنهن سببان دل ۾ ۽ چيائين هي ڏينهن ڏاڍو ڏکيو آهي

وَجَاۗءَهٗ قَوْمُهٗ يُهْرَعُوْنَ اِلَيْهِ ۭ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ ۭ

۽ آئي وٽس قوم سندس ڊوڙندي ان ڏانهن ۽ اڳي ڪندا هئا بڇڙا ڪم

قَالَ يٰقَوْمِ هٰٓؤُلَاۗءِ بَنَاتِيْ هُنَّ اَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ

چيائين اي منهنجي قوم هي منهنجيون نياڻيون آهن اهي وڌيڪ پاڪ آهن توهان لاءِ پوءِ الله کان ڊڄو ۽ نه خوار ڪريو مون کي

فِيْ ضَيْفِيْ ۭ اَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ ۝ قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتَ

منهنجي مهمانن ۾ ڇا ناهي توهان مان ڪو ماڻهو سڌي رستي وارو چيائون ته بيشڪ ڄاتو اٿئي

مَا لَنَا فِيْ بَنٰتِكَ مِنْ حَقٍّ ۚ وَاِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيْدُ ۝ قَالَ لَوْ

ته ناهي اسان کي تنهنجين نياڻين ۾ ڪو حق ۽ تحقيق تون ڄاڻين ٿو جيڪو اسين گهرون ٿا چيائين ڪاش

اَنَّ لِيْ بِكُمْ قُوَّةً اَوْ اٰوِيْٓ اِلٰى رُكْنٍ شَدِيْدٍ ۝ قَالُوْا يٰلُوْطُ اِنَّا

ته مون کي توهان سان مقابلي جي طاقت هجي ها يا پناهه وٺان ها ڪنهن مضبوط ٽيڪ ڏانهن چيائون اي لوط اسين

رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَّصِلُوْٓا اِلَيْكَ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ

موڪليل آهيون تنهنجي رب جا هرگز نه پهچندا تو تائين پوءِ رات جي ڪنهن حصي ۾ پنهنجي گهر وارن کي وٺي نڪر

وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتَكَ ۭ اِنَّهٗ مُصِيْبُهَا مَآ اَصَابَهُمْ ۭ

۽ نه پوئتي نهاري توهان مان ڪو به مگر تنهنجي زال تحقيق ان کي پهچڻو آهي جيڪو انهن کي پهچندو

اِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ۭ اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ۝ فَلَمَّا جَاۗءَ اَمْرُنَا

تحقيق انهن جي عذاب جو وقت صبح آهي ڇا صبح ويجهو نه آهي پوءِ جڏهن آيو اسان جو حڪم

جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ڏ

ڪيوسون مٿيون ان جو هيٺيون ۽ وسايا سون ان تي پٿر ڪنا مٽيءَ جا

مَّنضُودٍ ۝ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ ۖ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ۝

ڪليءَ دار جا وٽان رب تنهنجي ۽ ناهي عذاب ڪنهن ڪافرن منجهان ڪجهه پري

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ

۽ طرف اولاد مدين جي ڀاءُ انهن جو شعيب چيائين اي قوم منهنجي عبادت ڪريو خدا جي ناهي اوهان جو

إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ وَلَا تَنقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ ۚ إِنِّي أَرَاكُم بِخَيْرٍ وَ

خدا سواءِ خدا جي ۽ م گهٽ ڏيو ماپ ۽ تور تحقيق ڏسان ٿو اوهان کي مالدار ۽

إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ۝ وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ

بيشڪ ڊڄان ٿو اوهان تي عذاب ڏينهن قيامت جي ۽ اي قوم منهنجي پورو ڏيو ماپ

وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۖ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي

۽ تور عدل سان ۽ م گهٽ ڏيو ماڻهن کي مال انهن جا ۽ م فساد ڪريو

الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝ بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۚ

زمين ۾ فساد ڪندڙ رزق ڏنل خدا جو ڀلو آهي اوهان لاءِ جي آهيو اوهين مؤمن

وَمَا أَنَا عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ ۝ قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَن

۽ ناهيان آءٌ اوهان تي نگهبان ۝ چيائون اي شعيب ڇا نماز تنهنجي حڪم ٿي ڪري تو کي ته

نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَن نَّفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ ۖ إِنَّكَ

اسين ڇڏيون جنهن جي عبادت ڪندا هئا ابا ڏاڏا اسان جا يا ته ڪريون جيڪي گهرون مالن پنهنجن ۾ تحقيق تون

لَأَنتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ۝ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ

آهين بردبار سڌو ۝ چيائين اي قوم خبر ڏيو جي آهيان مٿي معجزي

مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ

رب منهنجي جي ۽ رزق ڏنائين مون کي پاڻ وٽان بخشش موچاري ۽ نٿو گهران ته مخالفت ڪريان اوهان جي

إِلَىٰ مَا أَنْهَاكُمْ عَنْهُ ۚ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ

۾ انهيءَ جي روڪيان ٿو اوهان کي جنهن کان نٿو گهران مگر نصيحت ڪرڻ جيتري ٿي سگهي

وَمَا تَوْفِيقِيٓ إِلَّا بِٱللَّهِ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝ وَيَٰقَوْمِ

۽ مناهو عمر آهي ۽ توفيق ڏيندڙ موکي ايتي مگر خدا اُتي ڀروسو ڪيو ٿم ۽ اُن ڏانهن موٽان ٿو

لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِيٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثْلُ مَآ أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ

اي قوم مَ ڪرائي ڦيڪو منهنجي مون سان رسي اوهان کي مثل تنهن عذاب جي جو رسيو قوم نوح جي

أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَٰلِحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم بِبَعِيدٍ ۝

۽ قوم هود جي يا ڪي قوم صالح جي کي ۽ ناهي هلاڪت قوم لوط جي ان کان پرا هين

وَٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّى رَحِيمٌ وَدُودٌ ۝

۽ مڱو معافي رب پنهنجي کان پوءِ توبه ڪريو ڪانئس خدا ڏي تحقيق رب منهنجو بخشيندڙ ۽ پيار ڪندڙ آهي

قَالُوا۟ يَٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا

چيو ڪافرن اي شعيب نٿا سمجھون گھڻو ان مان جيڪي تون ٿو چوين ۽ اسين ڏسون ٿا توکي پاڻ ۾

ضَعِيفًا ۖ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَٰكَ ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ۝

ضعيف ۽ جي نه هجي قبيلو تنهنجو ته قتل ڪريون ها توکي ۽ ناهين تون اسان وٽ عزت وارو

قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَهْطِىٓ أَعَزُّ عَلَيْكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَٱتَّخَذْتُمُوهُ وَرَآءَكُمْ

چيو شعيب اي قوم ڇا قبيلو منهنجو ڀلو آهي اوهان وٽ خدا کان ۽ ڇڏيو اٿوَ الله ان کي پنهنجي پٺيءَ پويان

ظِهْرِيًّا ۖ إِنَّ رَبِّى بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ۝ وَيَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ

تحقيق رب منهنجو جيڪي عمل ڪريو ٿا تنهن کي گھيرو ڪندڙ آهي ۽ اي قوم عمل ڪريو پنهنجي جاءِ تي

إِنِّى عَٰمِلٌ ۖ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ

تحقيق آءٌ عمل ڪندڙ آهيان پنهنجي حال ۾ سگھو ئي ڄاڻندا ته ڪنهن کي پهچندو عذاب خوار ڪري جو ۽ ڪير

هُوَ كَٰذِبٌ ۖ وَٱرْتَقِبُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُمْ رَقِيبٌ ۝ وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا

ڪوڙو آهي ۽ منتظر رهو آءٌ اوهان سان منتظر آهيان ۽ جڏهن آيو عذاب اسان جو

نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَأَخَذَتِ ٱلَّذِينَ

بچايوسون شعيب کي ۽ تن کي جن ايمان آندو ساڻس رحمت اسان جي سبب ۽ ورتو تن کي

ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جٰثِمِينَ ۝ كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا

جن ڪفر ڪيو هو ڪڙڪ ۹۴ پوءِ ٿي پيا پنهنجن گهرن ۾ جهڪيل مثل ڪر ڪڏهن اُن جاءِ ۾

فِيهَا ۗ أَلَا بُعْدًا لِمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسٰى

جاءِ ۾ هلاڪ ٿيا مدين وارا جيئن هلاڪ ٿيا ثمود وارا ۹۵ ۽ تحقيق موڪليوسون موسىٰ

بِآيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُبِينٍ ۝ إِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ

سان نشانين ۽ حجت پڌري ۹۶ طرف فرعون ۽ لشڪر سندس جي پوءِ تابع ٿيا ماڻهو حڪم

فِرْعَوْنَ ۖ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ۝ يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

فرعون جي ۽ ناهي حڪم فرعون جو سڌو ۹۷ اڳيان هوندو قوم پنهنجي جي ڏينهن قيامت

فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ ۖ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ۝ وَأُتْبِعُوا فِي هٰذِهِ

پوءِ داخل ڪندو انهن کي دوزخ ۾ ۽ بڇڙي آهي جاءِ داخل ٿيڻ جي ۹۸ ۽ هن دنيا ۾ انهن جي پٺيان

لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ۝ ذٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ

لعنت ۽ قيامت جي ڏينهن به بڇڙو انعام آهي جيڪو ڏنو ويو ۹۹ اهي خبرون آهن

الْقُرٰى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ ۖ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ۝ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ

ڳوٺن جون بيان ڪريون ٿا توتي ڪي انهن مان موجود آهن ۽ ڪي ناس ٿيا ۱۰۰ ۽ نه ظلم ڪيوسون انهن تي

وَلٰكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ۖ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ

پر ظلم ڪيائون پاڻ تي پوءِ ڪم نه آيا انهن جي ديوتائون جن جي عبادت ڪندا هئا

مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ

سواءِ خدا جي ڪجهه به جڏهن آيو عذاب خدا جو ۽ انهن نه وڌايو ڪجهه سواءِ

تَتْبِيبٍ ۝ وَكَذٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرٰى وَهِيَ ظٰلِمَةٌ ۚ

تباهي جي ۱۰۱ ۽ اهڙي طرح پڪڙ رب تنهنجي جي جڏهن پڪڙي ڳوٺن کي ۽ اهي ظالم هجن

إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ۝ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ

تحقيق پڪڙ سندس ڏکوئيندڙ سخت آهي ۱۰۲ تحقيق ان ۾ نصيحت آهي ان لاءِ جيڪو ڊڄي عذاب

الْاٰخِرَةِ ذٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ۝

قيامت جو ڊپ آهي قيامت ڏينهن اهو گڏ ڪيا ويندا جنهن ۾ ماڻهو ۽ اهو ڏينهن حاضري خلق جي جو

وَمَا نُؤَخِّرُهُ اِلَّا لِاَجَلٍ مَّعْدُودٍ ۝ يَوْمَ يَاْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ

۽ نٿا پوئتي ڪريون اُن ڏينهن کي مگر واسطي پوري مدت جي جنهن ڏينهن ايندي قيامت نه ڳالهائيندو ڪو به شخص

اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَّسَعِيدٌ ۝ فَاَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي

مگر سان اذن خدا جي پوءِ انهن مان بدبخت ۽ ڪي نيڪبخت آهن پر جي بدبخت ٿيا سي هوندا منجهه

النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَّشَهِيقٌ ۝ خٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ

جهنم جي انهن لاءِ آهي رڙيون ۽ دانهون هونديون ان ۾ هميشه هوندا جن ۾ جيستائين هوندا

السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۚ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا

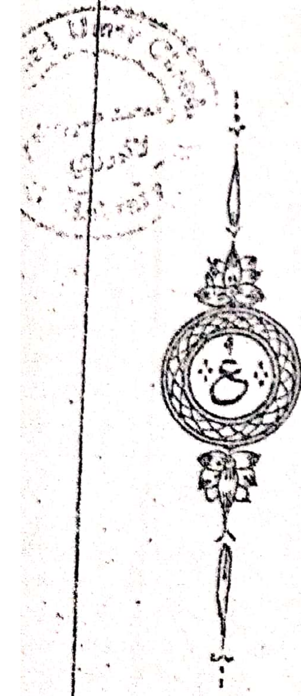
آسمان ۽ زمين مگر جيڪي گهُري رب تحقيق رب تنهنجو ڪندڙ آهي سو جيڪي

يُرِيدُ ۝ وَاَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ

گهُري پر جيڪي نيڪبخت ٿيا سي بهشت منجهه هميشه هوندا جيستائين هوندا

السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۚ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ۝

آسمان ۽ زمين مگر جيڪي گهُري تنهنجو رب بخشش خدا جي ڪرڻ نه ڇنڍڻي

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هٰٓؤُلَآءِ ۚ مَا يَعْبُدُونَ اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ

پوءِ تون مَ هُج شڪ منجهه ڪنهن مان بتن جنهن جي عبادت ڪن ٿا هي ڪافر نٿا عبادت ڪن مگر مثل عبادت ڪرڻ

اٰبَآؤُهُمْ مِّنْ قَبْلُ ۚ وَاِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ۝ وَلَقَدْ

ابن ابن جي جنهن کان اڳ هوندا ۽ اسين ڏينداسون انهن کي حصو عذاب جو نه گهٽ ڪندڙ سون ۽ تحقيق

اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ

ڏنو سون موسىٰ کي توريت پوءِ شڪ ڪيائون اُن ۾ ۽ جي نه هجي وعدو مقرر اڳ کان

رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَاِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ۝ وَاِنَّ كُلًّا

رب تنهنجي طرفان عذاب پهچي ها انهن کي دنيا ۾ ۽ تحقيق اُهي شڪ ۾ آهن ڪنهن عذاب جي ۽ تحقيق سڀ کي

لَمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ ۚ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ○ فَاسْتَقِمْ

ڏيندو خدا جزا عملن انهن جي تحقيق خدا انهن جا عمل ڏسندڙ آهي پوءِ ثابت رهه

كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۚ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

جيئن امر ڪيو ويو تو کي ۽ اهي به جن توبه ڪئي توسان ۽ گناه نه ڪريو تحقيق خدا عملن اوهان جي

بَصِيرٌ ○ وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ

ڏسندڙ آهي ۽ نه مائل ٿيو طرف انهن جي جن ظلم ڪيو پوءِ اچي اوهان کي باهه ۽ ناهي اوهان جو

مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ○ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ

سواءِ خدا جي ڪو دوست پوءِ نه مدد ڪيا ويندا ۽ قائم رک نماز

طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ اللَّيْلِ ۚ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ۚ

ٻنهي ڇيڙن ڏينهن جي ۽ ڪجهه حصي رات جي تحقيق چڱايون ڊاهين ٿيون مٺاين کي

ذَٰلِكَ ذِكْرَىٰ لِلذَّاكِرِينَ ○ وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

هي نصيحت واسطي ياد ڪندڙن جي ۽ صبر ڪر تحقيق خدا نه ضايع ڪري ثواب نيڪن جو

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُو بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ

پوءِ ڇو نه هئا جماعتن مان جيڪي هيون اوهان کان اڳ صاحب علم جا جي منع ڪن ها

الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۗ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ

فساد ڪرڻ کان زمين ۾ مگر ٿورا جن کي ڇڏايو سون انهن مان ۽ تابع ٿيا سي جن

ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ○ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ

ظلم ڪيو تن لذتن جي جن ۾ مغرور هئا ۽ هئا ڏوهاري ۽ ناهي رب تنهنجو هلاڪ ڪندڙ

الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ○ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ

ڳوٺن کي سبب ڪفر جي ۽ انهن جا رهاڪو نيڪ هجن ۽ جيڪڏهن گهري رب تنهنجو ته ڪري

النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ○ إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ ۚ

ماڻهن کي هڪ دين تي ۽ هميشه رهندا اختلاف ڪندڙ مگر جنهن تي رحم ڪيو رب تنهنجي

وَلِذٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۚ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ

۽ ان سبب لاءِ انهن کي خلقيو ۽ خدا جي ڳالهه پوري ٿي ته ضرور دوزخ کي ڀريندس جنن

وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۝ وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ

۽ ماڻهن سڀني ۾ ۽ سڀ خبرون بيان ڪريون ٿا توکي ڪنا خبرن رسولن جي

مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاءَكَ فِي هٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَ

جنهن سان ثابت ڪريون ٿا دل تنهنجي ۽ آئي توکي هن ۾ حق ۽ نصيحت ۽

ذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلٰى

ياد ڪرڻ مؤمنن لاءِ ۽ چئو تن کي جيڪي نه ٿا ايمان آڻين ته عمل ڪريو مٿي

مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ ۝ وَانْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۝ وَلِلّٰهِ

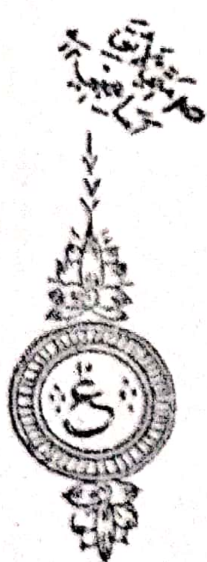
پنهنجي جاءِ جي اسين به ڪندڙ آهيون ۽ انتظار ڪريو اسين به منتظر آهيون ۽ خدا جي

غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ

آهي ڳجهه آسمانن جو ۽ زمين جو ۽ ڏانهن ان جي موٽبو ڪم سڀ ته عبادت ڪر

وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝

۽ اعتماد ڪر مٿس ۽ ناهي رب تنهنجو غافل ان کان جيڪي ڪريو ٿا

سُورَةُ يُوسُفَ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَاحِدٌ عَشَرَ آيَةً

سورة يوسف نازل ٿي مڪي ۾ منجهس هڪ سؤ يارهن آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۝

سان نالي خدا جي جو ٻاجهه ڏيندڙ ٻاجهه ڪندڙ

الٓرٰ ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتٰبِ الْمُبِينِ ۝ إِنَّا أَنْزَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا

هي سورتون آيتون لکيل لوح محفوظ ۾ ظاهر ڪندڙ جيون تحقيق نازل ڪيوسون قرآن عربي ته اوهين

لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا

مانا اوهين سمجهو ۽ اسين بيان ڪريون ٿا توکي چڱي قصن مان سبب موڪلڻ

إِلَيْكَ هَٰذَا الْقُرْآنَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ○

تو ڏانهن هن قرآن کي ۽ تحقيق هئين تون هن قرآن کان اڳ بيخبرن مان

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا

جڏهن چيو يوسف پنهنجي پيءُ کي اي پيءُ منهنجا مون ڏٺا يارهن تارا

وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ○ قَالَ يَا بُنَيَّ لَا تَقْصُصْ

۽ سج ۽ چنڊ ڏٺم مون کي سجدو ڪندڙ چيائين اي پٽ نه ٻڌاءِ

رُؤْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا ۖ إِنَّ الشَّيْطَانَ

خواب پنهنجو پنهنجن ڀائرن کي متان توسان ڪو فريب ڪن تحقيق شيطان

لِلْإِنسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ○ وَكَذَٰلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ

ماڻهوءَ جو ظاهر دشمن آهي ۽ اهڙيءَ طرح توکي تنهنجو رب برگزيدو ڪندو ۽ توکي سيکاريندو

مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ

خوابن جي تعبير مان ۽ پنهنجي نعمت تو تي ۽ يعقوب جي اولاد تي پوري ڪندو

كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِن قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ

جيئن تنهنجي ٻنهي ڏاڏن ابراهيم ۽ اسحاق تي اڳ پوري ڪيائين تحقيق تنهنجو رب

عَلِيمٌ حَكِيمٌ ○ لَّقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِّلسَّائِلِينَ ○

ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي تحقيق يوسف ۽ سندس ڀائرن ۾ پڇندڙن لاءِ نشانيون آهن

إِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰ أَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ

جڏهن چيائون ته يوسف ۽ سندس ڀاءُ اسان جي پيءُ کي اسان کان وڌيڪ پيارا آهن حالانڪ اسين جماعت آهيون

إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ○ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوِ اطْرَحُوهُ

تحقيق اسان جو پيءُ ظاهر غلطي ۾ آهي يوسف کي ماريو يا ڪنهن زمين ۾ اڇلايوس

أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِن بَعْدِهِ قَوْمًا

ته خالي ٿئي اوهان لاءِ منهن اوهان جي پيءُ جو ۽ ٿيو ان کان پوءِ جماعت نيڪن

صٰلِحِيْنَ ○ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوْا يُوْسُفَ وَاَلْقُوْهُ فِيْ

ساڃاهه وارا ٿيجو ۞ چيو چوڻ ٿيندڙ انهن منجهان ته م ڪهو يوسف کي ۽ ٻڌي وجهو اُن کي

غَيٰبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ○

اونهي کوهه جي تري ۾ ته ڪڍي وٺي اُن کي ڪي مسافر واٽهڙو جيڪڏهن آهيو مصلحت ڪندڙ

قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاْمَنَّا عَلٰى يُوْسُفَ وَاِنَّا لَهٗ لَنٰصِحُوْنَ ○

چيائون اي بابا اسان جا ڪهڙو سبب آهي تو کي جو نٿو امين ڪرين اسان کي يوسف تي ۽ اسين اُن جا خير خواه آهيون

اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَّرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ○ قَالَ

موڪل ڏي يوسف کي اسان سان سڀاڻي ته چري ۽ راند ڪري ۽ اسين اُن جا نگهبان آهيون چيائين

اِنِّيْ لَيَحْزُنُنِيْٓ اَنْ تَذْهَبُوْا بِهٖ وَاَخَافُ اَنْ يَّاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَ

ته مون کي غمگين ٿو ڪري جو نيو اُن کي ۽ ڊڄان ٿو متان کائي اُن کي بگهڙ ۽

اَنْتُمْ عَنْهُ غٰفِلُوْنَ ○ قَالُوْا لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ

اوهين غافل آهيو کانئس چيائون ته جيڪڏهن کائي اُن کي بگهڙ ۽ اسين آهيون جماعت

اِنَّآ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ○ فَلَمَّا ذَهَبُوْا بِهٖ وَاَجْمَعُوْٓا اَنْ يَّجْعَلُوْهُ

ته ان مهل اسين ضرور نقصان وارا آهيون پوءِ جڏهن نيائون اُن کي ۽ مصلحت ڪيائون ته وجهن اُن کي

فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ ۚ وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَهُمْ

اونهي کوهه ۾ ۽ وحي موڪلي اسان طرف يوسف جي ته ضرور ٻڌائيندين انهن کي سندن هن ڪم جي ۽ اهي

لَا يَشْعُرُوْنَ ○ وَجَآءُوْٓ اَبَاهُمْ عِشَآءً يَّبْكُوْنَ ○ قَالُوْا يٰٓاَبَانَآ

نه سمجهندا ۽ آيا پنهنجي پيءُ وٽ رات جو روئيندا چيائون اي بابا اسان جا

اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ

اسين ويا هئاسون ڊوڙ ڪندا ۽ ڇڏيوسون يوسف کي پنهنجي سامان وٽ پوءِ کاڌو اُن کي بگهڙ

وَمَآ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِيْنَ ○ وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ

۽ نه آهين تون اسان جو ويساهه ڪندڙ جيتوڻيڪ اسين سچا آهيون ۽ آندائون مٿي پهرڻ يوسف جي

بِدَمٍ كَذِبٍ ۚ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ

رتُ ڪوڙو ۔ چيو يعقوب بلڪ جوڙيو آهي جسن اوهان جي هيءَ ڪم مڙادي پوءِ صبر چڱو

وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ۝ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا

۽ الله کان مدد گهرجي ان تي جيڪي ٿا چئو ۔ ۽ آيو قافلو پوءِ موڪليائون

وَارِدَهُمْ فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُ ۖ قَالَ يَا بُشْرَىٰ هَٰذَا غُلَامٌ ۚ وَأَسَرُّوهُ بِضَاعَةً

پاڻي آڻيندڙ پنهنجي پوءِ لڙڪايائين ڏول پنهنجو چيائين اي بشارت هيءُ ڇوڪرو آهي ۽ لڪايائون ان کي مال سمجهي

وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۝ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ

۽ الله ڄاڻندڙ آهي جيڪي ٿا ڪن ۔ ۽ وڪڻي ڇڏيائون ان کي سستي مُل ڳڻيل درهمن

وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ۝ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِن مِّصْرَ

۽ هئا ان ۾ بي رغبت وارن مان ۔ ۽ چيو جنهن خريد ڪيو ان کي مصر مان

لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ أَن يَنفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا ۚ وَ

عورت پنهنجي کي ته عزت سان رک جاءِ ان جي اميد آهي ته نفعو ڏئي اسان کي يا ان کي پٽ ڪري وٺون ۽

كَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ

اهڙي طرح جاءِ ڏني سين يوسف کي زمين ۾ ۽ ته سيکاريون ان کي خوابن جي تعبير

وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَلَمَّا

۽ الله غالب آهي پنهنجي ڪم تي پر گهڻا ماڻهو نٿا ڄاڻن ۔ ۽ جڏهن

بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝

پهتو جوانيءَ کي ڏني سين ان کي حڪمت ۽ علم ۽ اهڙي طرح بدلو ڏيندا آهيون ڀلارن کي

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَن نَّفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ

۽ عاشق ٿي يوسف تي جنهن جي گهر ۾ هو ان جي نفس کان ۽ بند ڪيائين دروازا

وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ۚ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ ۖ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ ۖ

۽ چيائين اچ ته تو لاءِ ۔ چيائين پناهه الله جي بيشڪ اهو منهنجو مالڪ آهي جنهن چڱي جاءِ ڏني مون کي

إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُونَ ۝ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ ۚ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَآ أَنْ

تحقيق نه مقصد کي رسن ظالم ۽ تحقيق قصد ڪيو زليخا يوسف جو ۽ هو به قصد ڪري ها يوسف

رَّاٰ بُرْهَانَ رَبِّهٖ ۚ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوٓءَ وَالْفَحْشَآءَ ۚ إِنَّهُ

نه ڏٺائين معجزو نور خدا جي جو اهڙي مثل اچي ٿي ته ايئن ته ڪنا يوسف کان لالچ جو ۽ حرص دنيا جو زنا جو حب

مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ۝ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهٗ

هو ڪنا ٻانهن خالصن اسان جي ۽ ٻئي ڊوڙيا طرف دروازي جي ۽ ڦاڙيو زليخا پيراهن

مِنْ دُبُرٍ وَّاَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ۚ قَالَتْ مَا جَزَآءُ مَنْ

ڪنا پٺ جي ۽ ڏٺائون ٻنهي عزيز ماڻهو کي وٽ در جي جيڪو زليخا کي چيو ڪهڙي جزا آهي تنهجي جو

أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوٓءًا إِلَّآ أَنْ يُّسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ قَالَ هِيَ

ڪري منهنجي گهر ۾ تنهنجي خيانت حرص ڪري دنيا ۽ الله مگر بند ٿئي قيد ۾ يا ڪري منهنجي ڏک ڪيو اهڙي عذاب ڏکوئيندڙ

رَاوَدَتْنِيْ عَنْ نَّفْسِيْ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا ۚ إِنْ كَانَ

طلب ڪيو مون کان ميل ان ذاته ٻڌو نفس منهنجي دنيا کان ۽ شاهدي ڏني گواهه ٻار ڪنا مٿن

قَمِيصُهٗ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكٰذِبِينَ ۝ وَإِنْ كَانَ

جيڪو پيراهن اڳئين ڦاٽل هجي ته سچي آهي زليخا ۽ اهو ڪوڙو آهي

قَمِيصُهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ۝ فَلَمَّا رَاٰ

پيراهن پٺ کان ڦاٽل هجي ته ڪوڙي آهي زليخا ۽ يوسف آهي سچو ۽ جڏهن ڏٺائين

قَمِيصَهٗ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ ۚ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ۝

پيراهن پٺ کان ڦاٽل ته چيائين عزيز ته اها الله جي تر ڪم آهي ڪنا مڪرن زالن جي تحقيق

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۚ وَاسْتَغْفِرِيْ لِذَنْۢبِكِ ۚ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ

اي يوسف ڇڏ ان ڳالهه کي ۽ بخش گهر گناه کان زليخا گناه جي تحقيق تون آهين

الْخٰطِئِينَ ۝ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَاَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ

خطاوارن ۽ چيو عورتن شهر مصر ۾ ته عورت عزيز جي عاشق ٿي آهي

فَتٰىهَا عَنْ نَّفْسِهٖ ۚ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا ؕ اِنَّا لَنَرٰىهَا فِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ○

متي ٻانهي اُنجي ذور ڪرائي نفس پاڻي جو اُنکان تحقيق جڙيو ڪٿو اُنکي محبت پاڻي جي اسين ڀرسون ٿا اُنکي

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ اَرْسَلَتْ اِلَیْهِنَّ وَ اَعْتَدَتْ لَهُنَّ

پوءِ جڏهن سوائي ڳالهه اُنجي مُوڪليائين ماڙهن ڏانهن ۽ حاضر ڪيائين اُنلاءِ مجلس ڪيرڻ جي

مُتَّكَاً وَّ اٰتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّیْنًا وَّ قَالَتِ اخْرُجْ عَلَیْهِنَّ ۚ

يعني ٽيڪون لڳڻ واريون ۽ ڏنائين سڀڪنهن کي اُنمان ڪاتي ۽ چيائين ٻاهر اچ اي يوسف ڏسي ماڙهن تون

فَلَمَّا رَاَیْنَهٗۤ اَكْبَرْنَهٗ وَ قَطَّعْنَ اَیْدِیَهُنَّ ۫ وَ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا هٰذَا

پوءِ جڏهن ڏٺائون يوسف کي وڏو ڄاڻيائون ۽ وڍيائون هٿ پنهنجا ۽ چيائون پاڪ آهي الله نه آهي هي

بَشَرًا ؕ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا مَلَكٌ كَرِیْمٌ ○ قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذِیْ لُمْتُنَّنِیْ

ماڻهو جي ناهه هي مگر ملڪ موچارو ۽ جنهنجو مقام تنزيه جي چيو زليخا پوءِ يوسف سوا هو جو اوهان مون کي

فِیْهِ ؕ وَ لَقَدْ رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ فَاسْتَعْصَمَ ؕ وَ لَئِنْ لَّمْ یَفْعَلْ

جنهن محبت جي ٻچي ۽ تحقيق طلب ڪيم اُنجي نفس ذوراءِ جهل اُنجو پوءِ پرهيزگاري ڪري ٿو ۽ جي نه ڪندو

مَاۤ اٰمُرُهٗ لَیُسْجَنَنَّ وَ لَیَكُوْنًا مِّنَ الصّٰغِرِیْنَ ○ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ

سا جا امر ڪريان ٿي اُنکي ته ٻڌو وڃي ۽ ٿيندو ذليلن مان ۽ قيد ٿيندو چيو يوسف اي رب منهنجا بندي

اَحَبُّ اِلَیَّ مِمَّا یَدْعُوْنَنِیْۤ اِلَیْهِ ۚ وَ اِلَّا تَصْرِفْ عَنِّیْ كَیْدَهُنَّ اَصْبُ

محبوب آهي مون کي ڪنا اُنهي مراد جا طلب ڪري دنيا مون کان ۽ جي نه ڦيرائيندين مون کان مڪر تن جا ته مائل ٿيندس

اِلَیْهِنَّ وَ اَكُنْ مِّنَ الْجٰهِلِیْنَ ○ فَاسْتَجَابَ لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ

اُن ڏانهن ۽ ٿيندس گنهگارن مان پوءِ قبول ڪئي اُنجي دعا خدا پوءِ ڦيرايائين اُنکان

كَیْدَهُنَّ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ○ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا

مڪر اُنجا تحقيق خدا ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي پوءِ ظاهر ٿي مصلحت اُن غلام عزيز جا لاءِ ڪي پڇاڻا ڏسڻ

الْاٰیٰتِ لَیَسْجُنُنَّهٗ حَتّٰى حِیْنٍ ○ وَ دَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَیٰنِ ؕ قَالَ

معجزن پاڪائي يوسف جي ته بند ڪن ۽ داخل ٿيا گڏ اُنسان بندي خاني ۾ ٻه غلام چيو

أَحَدُهُمَآ إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَعْصِرُ خَمْرًا ۖ وَقَالَ ٱلْـَٔاخَرُ إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَحْمِلُ

هيڪڙي انهن ٻنهي مان تہ مون ڏٺو خواب ۾ تہ مهٽيان ٿو شراب بادشاهہ جو ۽ ٻئي چيو تہ مون ڏٺو خواب ۾ تہ کنيم

فَوْقَ رَأْسِى خُبْزًا تَأْكُلُ ٱلطَّيْرُ مِنْهُ ۖ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِۦٓ ۖ إِنَّا نَرَىٰكَ

مٿي تي ٻڌي ماني بادشاهہ جي کائين ٿا پکي انهن مان خبر ڏي اسان کي سائين تعبير انهيءَ جي اسين ڏسون ٿا

مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ۝ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِۦٓ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا

توکي پرهيزگار چيو يوسف تہ نہ ايندو اوهان کي طعام جو ڏنو وڃي ٿو اوهان کي مگر خبر ڏيندس اوهان کي

بِتَأْوِيلِهِۦ قَبْلَ أَن يَأْتِيَكُمَا ۚ ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِى رَبِّىٓ ۚ إِنِّى تَرَكْتُ مِلَّةَ

تعبير انهيءَ جي جيتوڻيڪ نہ اچي اوهان وٽ طعام جي اوهان کي تعبير انهيءَ ڪنان تہ علم لدني جو بخشيو آهي ربّ مون کي

قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ۝ وَٱتَّبَعْتُ مِلَّةَ

انهن قوم جي جي نہ مڃين ٿا خدا کي ۽ اهي آخرت کي نہ مڃيندڙ آهن ۽ تابع ٿيس دين

ءَابَآءِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ مَا كَانَ لَنَآ أَن نُّشْرِكَ بِٱللَّهِ

مائٽن پنهنجن جي جو ابراهيم ۽ اسحاق ۽ يعقوب آهين ناهي لائق اسان کي تہ شريڪ بڻايون خدا

مِن شَىْءٍ ۚ ذَٰلِكَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ

سان ڪنهن بہ شيءِ کي اهو احسان خدا جو اسان تي ۽ ماڻهن تي پر گهڻا

ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۝ يَٰصَىٰحِبَىِ ٱلسِّجْنِ ءَأَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ

ماڻهو نٿا شڪر ڪن اي منهنجا رفيق قيد خاني جا ڪي رب گهڻا مختلف صفتن وارا

خَيْرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ۝ مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسْمَآءً

بهتر آهن يا خدا هيڪڙو جو غالب سڀني تي آهي نہ عبادت ڪريو ٿا سواءِ خدا جي مگر بتن جي

سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ

نالو رکيو اٿوَ اوهان ۽ مائٽن اوهان جن نہ نازل ڪيو آهي خدا سان ان جي ڪو معجزو ناهي عبادت لائق

إِلَّا لِلَّهِ ۚ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ

مگر خدا لاءِ امر ٿو ڪري تہ نہ عبادت ڪريو مگر هن کي اهو دين قائم آهي پر گهڻا

النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ○ يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهٗ

ماڻهو نٿا ڄاڻن ○ اي رفيقو منهنجا بند جا پر هڪڙو اوهان منجهان جو نفر آهي سو پياريندو پادشاه کي

خَمْرًا ۚ وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَّأْسِهٖ ۚ قُضِيَ

شراب ۽ پر ٻيو جو آهي سو چاڙهبو سوريءَ تي پوءِ کائيندا پکي مٿي سندس مان فيصلو ڪيو ويو

الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيٰنِ ○ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهٗ نَاجٍ

ڪم جو جنهن ۾ اوهين پڇو ٿا ○ ۽ چيو اُن کي جنهن لاءِ سمجهيائين ته ڇٽندڙ آهي

مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنْسٰهُ الشَّيْطٰنُ ذِكْرَ رَبِّهٖ فَلَبِثَ

انهن ٻنهي مان ته ياد ڪجانءِ مونکي پنهنجي پادشاه وٽ ته وساريو انکي شيطان يادگيري پنهنجي پادشاه جي ته رهيو

فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ○ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّيٓ أَرٰى سَبْعَ بَقَرٰتٍ

بند ۾ ڪيترا ورهيه ○ ۽ چيو بادشاه ته آئون ڏسان ٿو ستن ڍڳين کي

سِمَانٍ يَّأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعَ سُنْبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّأُخَرَ

متارن جن کي کائين ٿيون ست سڪل ڍڳيون ۽ ست سنگ ساوا ۽ ٻيا ست

يٰبِسٰتٍ ۚ يٰٓأَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُءْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ

سڪل ○ اي جماعت جسن جي خبر ڏيو مونکي تعبير خواب منهنجي جي جي آهيو خواب جو تعبير ڪندڙ

قَالُوٓا أَضْغٰثُ أَحْلٰمٍ ۖ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلٰمِ بِعٰلِمِينَ ○ وَ

چيائون ته ڪوڙو خواب آهي ۽ نڪي اسين تعبير خواب جو ڄاڻون ٿا ۽ نڪو علم اٿئون ○ ۽

قَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهٖ

چيو تنهن جنهن ڇٽو بند مان انهن ٻنهي مان ۽ ياد ڪيائين حال يوسف جو ڪجهه مدت کانپوءِ آئون اوهان کي خبر ڏيندس

فَأَرْسِلُونِ ○ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرٰتٍ

تعبير هن جي تنهن ڪري موڪليو مونکي ○ اي يوسف سچا منهنجا خبر ڏي اسان کي ستن ڍڳين جي

سِمَانٍ يَّأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَّسَبْعِ سُنْبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّأُخَرَ

متارن صفتن جي کائين انهن کي ست ڏٻريون ۽ ست سنگ ساوا ۽ ٻيا سنگ

يٰبِسٰتٍ لَّعَلِّيْٓ اَرْجِعُ اِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝ قَالَ تَزْرَعُوْنَ

سَبْعَ سِنِيْنَ دَاَبًا ۚ فَمَا حَصَدْتُّمْ فَذَرُوْهُ فِيْ سُنْۢبُلِهٖٓ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا

تَاْكُلُوْنَ ۝ ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَّاْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ

لَهُنَّ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تُحْصِنُوْنَ ۝ ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ عَامٌ فِيْهِ

يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيْهِ يَعْصِرُوْنَ ۝ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُوْنِيْ بِهٖ ۚ فَلَمَّا

جَآءَهُ الرَّسُوْلُ قَالَ ارْجِعْ اِلٰى رَبِّكَ فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الّٰتِيْ قَطَّعْنَ

اَيْدِيَهُنَّ ۭ اِنَّ رَبِّيْ بِكَيْدِهِنَّ عَلِيْمٌ ۝ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ اِذْ

رَاوَدْتُّنَّ يُوْسُفَ عَنْ نَّفْسِهٖ ۭ قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ

مِنْ سُوْۗءٍ ۭ قَالَتِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ الْـٰٔنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ ۡ اَنَا

رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ وَاِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ

اَنِّيْ لَمْ اَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ كَيْدَ الْخَاۗىِٕنِيْنَ ۝

وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا

مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ○ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ

أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ

أَمِينٌ ○ قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ○

وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ

نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ○ وَ

لَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ○ وَجَاءَ إِخْوَةُ

يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ○ وَلَمَّا

جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنْ أَبِيكُمْ أَلَا تَرَوْنَ

أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ○ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا

كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ ○ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ

وانا لفعلون ○ وقال لفتينه اجعلوا بضاعتهم في رحالهم

۽ اسين ڪندڙ آهيون ۽ چيائين نوڪرن کي پنهنجي ته رکو مُل انهن جو منجهه بورين انهن جي

لعلهم يعرفونها اذا انقلبوا الى اهلهم لعلهم يرجعون ○

مان اوهين سڃاڻندا اجهو مُڙندا طرف گهر انهن جي منجهه جڏهن ته اوهين ورئي ايندا

فلما رجعوا الى ابيهم قالوا يابانا منع منا الكيل فارسل معنا

پوءِ جڏهن موٽيا طرف پيءُ پنهنجي چيائون اي پيءُ اسان جا جهليو ويو اسان کان ماپ ته موڪل اسان سان

اخانا نكتل وانا له لحفظون ○ قال هل امنكم عليه الا كما

ڀاءُ اسان جو ته ماپ وٺون ۽ اسين ان جا نگهبان آهيون چيائين نه امين ڪريان اوهان کي انهي تي مگر جيئن

امنتكم على اخيه من قبل فالله خير حفظا وهو ارحم

امين ڪيم اوهان کي مٿس ڀاءُ ان جي اڳي پوءِ خدا بهتر نگهبان آهي ۽ اهو بخشيندڙ

الرحمين ○ ولما فتحوا متاعهم وجدوا بضاعتهم ردت اليهم

ٻاجهارن جو ۽ جڏهن کوليائون سامان پنهنجو لڌائون مُل پنهنجو موٽايل طرف انهن جي

قالوا يابانا ما نبغي هذه بضاعتنا ردت الينا ونمير اهلنا

چيائون اي پيءُ اسان جا ڇا گهرون اسين هي مُل اسان جو موٽائي ڏنو ويو اسان کي ۽ اسين آڻينداسين کاڌو گهر وارن پنهنجن لاءِ

ونحفظ اخانا ونزداد كيل بعير ذلك كيل يسير ○ قال

۽ نگهباني ڪنداسين ڀاءُ پنهنجي جي ۽ وڌيڪ آڻينداسين ماپ هڪ اٺ جي اها ماپ سولي آهي بادشاهه کي چيائين

لن ارسله معكم حتى تؤتون موثقا من الله لتأتنني به

هرگز نه موڪليندس ان کي اوهان سان تان جو ڏيو مون کي وچن خدا جو ته ضرور آڻيندا مون وٽ ان کي

الا ان يحاط بكم فلما اتوه موثقهم قال الله على ما نقول وكيل ○

مگر جي گهيرجي وڃو پوءِ جڏهن ڏنائون ان کي وچن پنهنجو چيائين خدا مٿي انهي جي جو چئون ٿا ضامن آهي

وقال يبني لا تدخلوا من باب واحد وادخلوا من ابواب

۽ چيائين اي پٽ منهنجا مَ داخل ٿيو ڪنهن در هڪڙي مان ۽ داخل ٿيو ڪن درن

مُتَفَرِّقَةٍ ۖ وَمَا أُغْنِي عَنكُم مِّنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ ۖ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا

ڪري ۽ نه ڪفايت ڪندس توهان کان الله کان ڪجهه به ۽ نه آهي حڪم ۽ اختيار مگر

لِلَّهِ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ وَلَمَّا

خدا کي مٿس ڀروسو اعتماد ڪيم ۽ انهيءَ مٿي اعتماد ڪن متوڪل ۽ جڏهن

دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِي عَنْهُم مِّنَ اللَّهِ

داخل ٿيا جتان چيو انهن کي پيءُ انهن جي نه ٿي يعقوب ڪفايت ڪندي انهن کي الله کان

مِن شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا ۚ وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ

مگر مهرباني هئي هڪ دل يعقوب جي خاطر پوري ڪيائين ۽ اهو صاحب علم هو انهي

لِّمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ

سبب جي سيکاريوسون انهي پر گهڻا ماڻهو نٿا ڄاڻن ۽ جڏهن داخل ٿيا مٿي

يُوسُفَ آوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ ۖ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا

يوسف عليه السلام وٽ ڪيائين پاڻ وٽ ڀاءُ کي چيائين ته آءٌ ڀاءُ تنهنجو آهيان پوءِ مڙهه غم نه کر سبب

كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي

جي پاڻ سامان تيار ڪيائين پوءِ جڏهن ڏنائين انهن کي ان لڪائي رکيائين ٿانءُ پيئڻ جو

رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ۝

سامان ڀاءُ پنهنجي جي پوءِ سڏ ڪيو سڏيندڙ اي قافلي وارا تحقيق اوهين چور آهيو

قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ ۝ قَالُوا نَفْقِدُ صُوَاعَ

چيائون ۽ منهن ڪيائون انهن ڏانهن ڇا شي نٿا لڀو چيائون نٿا لڀون پيالو

الْمَلِكِ وَلِمَن جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ۝ قَالُوا تَاللَّهِ

بادشاه جو ۽ واسطي انهي جي جو آڻيندو ان کي بار اٺ جو ۽ آءٌ ان جو ضامن آهيان چيائون قسم الله جو

لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ۝

تحقيق ڄاتو توهان ته نه آيا آهيون ته فساد ڪريون ملڪ مصر ۾ ۽ نه آهيون اسين چور

قَالُوا فَمَا جَزَآؤُهٗٓ اِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِيْنَ ○ قَالُوا جَزَآؤُهٗ مَنْ وُّجِدَ

چيائون ته جيڪڏهن اوهين ڪوڙا هوندئو ته ان جي عقوبت ڇا هوندي ○ چيائون ته عقوبت جنهن جي ٿيلهي ۾ لڌو وڃي

فِيْ رَحْلِهٖ فَهُوَ جَزَآؤُهٗ ؕ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ○ فَبَدَاَ

تنهن جي ٿيلهي ۾ ته سو ئي سندس عقوبت آهي اسين ظالمن کي اهڙي ئي سزا ڏيندا آهيون ○ پوءِ يوسف پنهنجي ڀاءُ جي ٿيلهي

بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ اَخِيْهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِّعَآءِ اَخِيْهِ ؕ

کان اڳ انهن جي ٿيلهين سان شروع ڪيائين پوءِ ان کي پنهنجي ڀاءُ جي ٿيلهي مان ڪڍيائين

كَذٰلِكَ كِدْنَا لِيُوْسُفَ ؕ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ اَخَاهُ فِيْ دِيْنِ الْمَلِكِ

اهڙي طرح يوسف لاءِ تدبير ڪئي سين نه هو يوسف جو حق ته بادشاه جي دين ۾ پنهنجي ڀاءُ کي رکي

اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ ؕ وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ

پر جيڪڏهن خدا گهري جنهن جا درجا گهرون ٿا تنهن جا مٿاهان ڪريون ٿا ۽ هر هڪ علم واري کان

عِلْمٍ عَلِيْمٌ ○ قَالُوْٓا اِنْ يَّسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ اَخٌ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ ۚ

مٿي علم وارو آهي ○ چيائون ته جيڪڏهن هن چوري ڪئي آهي ته بيشڪ ان جي ڀاءُ به اڳ چوري ڪئي هئي

فَاَسَرَّهَا يُوْسُفُ فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ

پوءِ يوسف اها ڳالهه پنهنجي دل ۾ رکي ۽ انهن تي ظاهر نه ڪيائين چيائين ته اوهين ڏاڍا بڇڙا آهيو

مَّكَانًا ۚ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُوْنَ ○ قَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ اِنَّ

جنهن ڳالهه جو بيان ڪريو ٿا تنهن کي خدا چڱو ڄاڻي ٿو ○ چيائون اي عزيز ان جو

لَهٗٓ اَبًا شَيْخًا كَبِيْرًا فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ○

پيءُ وڏو پوڙهو آهي تنهن ڪري ان جي بدران اسان مان هڪ کي رک اسين توکي ڀلارن مان ڏسون ٿا

قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَّاْخُذَ اِلَّا مَنْ وَّجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهٗٓ ۙ اِنَّآ

چيائين ته خدا جي پناهه ته جنهن وٽ پنهنجو سامان لڌوسين تنهن کان سواءِ ٻئي کي رکون بيشڪ

اِذًا لَّظٰلِمُوْنَ ○ فَلَمَّا اسْتَيْئَسُوْا مِنْهُ خَلَصُوْا نَجِيًّا ؕ قَالَ كَبِيْرُهُمْ

اسين تڏهن ظالم هونداسون ○ پوءِ جڏهن کانئس نا اميد ٿيا تڏهن ڌار ٿي صلاح ڪرڻ لڳا انهن مان وڏي چيو

أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُم مَّوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ وَمِن

[illegible]

قَبْلُ مَا فَرَّطتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِي

[illegible]

أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۝ ارْجِعُوا إِلَىٰ أَبِيكُمْ

[illegible]

فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا

[illegible]

كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ۝ وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ

[illegible]

الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۝ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ

[illegible]

أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا

[illegible]

إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝ وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ

[illegible]

وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ۝ قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَأُ

[illegible]

تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ۝

[illegible]

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

[illegible]

يٰبَنِيَّ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُّوْسُفَ وَاَخِيْهِ وَلَا تَايْـَٔسُوْا

اي پُٽن اوهين وڃو ۽ پوءِ طلب ڪريو يوسف ۽ ان جي ڀاءُ جي ۽ مَ نا اميد ٿيو

مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يَايْـَٔسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَ

کنا رحمت خدا جي تحقيق نا اميد نه ٿيندا کنا رحمت خدا جي مگر جماعت ڪافرن جي

فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يٰاَيُّهَا الْعَزِيْزُ مَسَّنَا وَاَهْلَنَا الضُّرُّ

پوءِ جڏهن داخل ٿيا يوسف تي چيائون اي عزيز رسيو اسان کي ۽ اولاد اسان جي کي ڏکار

وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجٰىةٍ فَاَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا

۽ آندو سون مال عبادت جو ڪو ٿورڙو محبت ترجماني پورو ڏي اسان کي ان قبول ڪر عمل کي تا اسان جا

اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ ○ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ بِيُوْسُفَ

تحقيق خدا ثواب ڏئي صدقو ڏيندڙن محبتين کي چيو ڇا ڄاتو تحقيق ڇا ڪيو هو عشق بيان يوسف کي

وَاَخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُوْنَ ○ قَالُوْٓا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوْسُفُ قَالَ

۽ ڀاءُ ان جي کي جڏهن اوهين هئا سڀ نادان ○ چيائون ڇا تحقيق تون يوسف آهين چيو محبوب

اَنَا يُوْسُفُ وَهٰذَآ اَخِيْ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا اِنَّهٗ مَنْ يَّتَّقِ وَ

چيائين آءٌ يوسف آهيان ۽ هي ڀاءُ منهنجو تحقيق احسان ڪيو خدا اسان تي تحقيق جيڪو ڊڄي خدا کان ۽

يَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ○ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ

صبر ڪري ملامت تي ته خدا نه ضايع ڪري ثواب نيڪن جو چيائون قسم آهي خدا جو تحقيق پسند ڪيو

اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِـِٕيْنَ ○ قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمُ

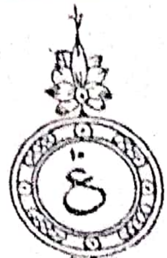
توکي خدا اسان تي ۽ تحقيق هئاسين خطا ڪندڙ ○ چيائين ناهي ڪو ملامت اوهان تي

الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ○ اِذْهَبُوْا بِقَمِيْصِيْ

اڄ بخشيندو خدا اوهان کي جو ڏاڍو بخشيندڙ آهي کڻي وڃو هي پهراڻ منهنجو

هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِيْ يَاْتِ بَصِيْرًا وَاْتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ

هي پوءِ وجهو مٿي منهن پيءُ منهنجي جي ته اکين ۾ ٿئي پيئي ۽ آڻيو مون وٽ سڀ اولاد

اَجْمَعِيْنَ ۝ وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيْرُ قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّيْ لَاَجِدُ رِيْحَ

سڀني ۽ جڏهن نڪري قافلو ته چيو سندن پيءُ ته بيشڪ آءٌ لهان ٿو بوءِ يوسف

يُوْسُفَ لَوْلَآ اَنْ تُفَنِّدُوْنِ ۝ قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلِكَ

جي جيڪڏهن نه بيوقوف ڪريو مون کي ۔ چيائون قسم آهي الله جو ته تون منجهه گمراهيءَ

الْقَدِيْمِ ۝ فَلَمَّآ اَنْ جَآءَ الْبَشِيْرُ اَلْقٰىهُ عَلٰى وَجْهِهٖ فَارْتَدَّ

پراڻيءَ ۾ آهين ۔ پوءِ جڏهن آيو خوشخبري ڏيندڙ ته وڌائينس پهراڻ منهن تي ته موٽي ٿيو

بَصِيْرًا ۚ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ ۚ اِنِّيْٓ اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

ڏسندڙ ۔ چيائين ته مون نه چيو هو اوهان کي ته آءٌ ڄاڻان ٿو الله کان جيڪي نه ڄاڻو ٿا

قَالُوْا يٰٓاَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَآ اِنَّا كُنَّا خٰطِئِيْنَ ۝ قَالَ سَوْفَ

چيائون اي بابا اسان لاءِ گناهن جي بخشش گهر بيشڪ اسين هئاسون ڏوهاري ۔ چيائين ته سگهو

اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى

بخشش گهرندس اوهان لاءِ پنهنجي رب کان بيشڪ اهو ئي بخشڻهار مهربان آهي ۔ پوءِ جڏهن داخل ٿيا مٿي يوسف

يُوْسُفَ اٰوٰٓى اِلَيْهِ اَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوْا مِصْرَ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ

تي ته ويهاريائين پاڻ وٽ پنهنجي ماءُ پيءُ کي ۽ چيائين داخل ٿيو مصر ۾ جيڪڏهن الله گهريو ته

اٰمِنِيْنَ ۝ وَرَفَعَ اَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوْا لَهٗ سُجَّدًا ۚ وَقَالَ

امن سان ۔ ۽ مٿي ڪيائين پنهنجي ماءُ پيءُ کي تخت تي ۽ ڪريا ان لاءِ سجدو ڪندڙ ۽ چيائين

يٰٓاَبَتِ هٰذَا تَاْوِيْلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ ۫ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّيْ حَقًّا ؕ

اي بابا هي منهنجي اڳئين خواب جي تعبير آهي بيشڪ ڪيو ان کي منهنجي رب سچو

وَقَدْ اَحْسَنَ بِيْٓ اِذْ اَخْرَجَنِيْ مِنَ السِّجْنِ وَجَآءَ بِكُمْ مِّنَ الْبَدْوِ

۽ بيشڪ احسان ڪيائين مون سان جڏهن ڪڍيائين مون کي قيد مان ۽ آندائين اوهان کي ٻهراڙيءَ مان

مِنْۢ بَعْدِ اَنْ نَّزَغَ الشَّيْطٰنُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ اِخْوَتِيْ ؕ اِنَّ رَبِّيْ

پوءِ ان جي جو دشمني وجهي شيطان منهنجي وچ ۾ ۽ منهنجي ڀائرن جي وچ ۾ بيشڪ منهنجو رب

لَطِيفٌ لِّمَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ○ رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَنِي

مهربان آهي جنهن لاءِ گهري ٿو. تحقيق اهو ئي ڄاڻندڙ حڪمت وارو آهي. اي رب منهنجا تحقيق ڏنو تو مون کي

مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۚ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ

بادشاهي مان ۽ سيکاريو تو مون کي علم تعبير خوابن جو. اي خلقيندڙ آسمانن

وَالْأَرْضِ أَنتَ وَلِيِّي فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۖ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَ

۽ زمين جا تون منهنجو سنڀاليندڙ آهين دنيا ۽ آخرت ۾ مون کي مسلمان ڪري مار

أَلْحِقْنِي بِالصّٰلِحِينَ ○ ذٰلِكَ مِنْ أَنبَآءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۖ

۽ گڏاءِ مون کي صالحن سان. هي غيب جي خبرن مان آهي جو وحي ڪريون ٿا تو ڏانهن

وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ○ وَمَا أَكْثَرُ

۽ ڪين هئين تون انهن وٽ جڏهن پنهنجو ڪم پڪو ڪيائون ۽ اهي مڪر ڪندا هئا. ۽ نه آهن گهڻا

النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ○ وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ

ماڻهو جيتوڻيڪ تون گهڻي خواهش ڪرين مؤمن. ۽ نه ٿو گهرين انهن کان هن تي ڪو اجر

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِينَ ○ وَكَأَيِّن مِّنْ اٰيَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ

نه آهي اهو مگر نصيحت جهانن لاءِ. ۽ ڪيتريون نشانيون آهن آسمانن

وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ○ وَمَا يُؤْمِنُ

۽ زمين ۾ جن تي لنگهن ٿا ۽ اهي انهن کان منهن موڙيندڙ آهن. ۽ نه ٿا ايمان آڻين

أَكْثَرُهُم بِاللّٰهِ إِلَّا وَهُم مُّشْرِكُونَ ○ أَفَأَمِنُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ

گهڻا انهن مان الله تي مگر اهي مشرڪ آهن. ڇا نڀاءُ ٿي ويا آهن ته اچين انهن وٽ ڍڪيندڙ

مِّنْ عَذَابِ اللّٰهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ○

عذاب خدا جو يا اچي انهن کي قيامت اوچتو ۽ اهي نه ڄاڻندا هجن

قُلْ هٰذِهِ سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَى اللّٰهِ ۚ عَلٰى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۖ

چؤ هي منهنجو طريقو آهي سڏيان ٿو خدا ڏانهن سمجهه تي آهيان آئون ۽ جيڪو منهنجو تابع آهي

وَسُبْحٰنَ اللّٰهِ وَمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ

۽ پاڪ آهي خدا ۽ نه آهيان آءٌ ڪنا ڪافرن ۽ نه موڪليا سون رسول مهنجي توکان

اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ مِّنْ اَهْلِ الْقُرٰى ۭ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ

مگر مڙس هئا وحي ايو ٿي اُنهن ڏانهن ڪنا ماڻهن شهرن جي ملڪ ۾ ڪي نه سير ڪن ٿا ڪريا ٿا

فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ

پوءِ ڏسن ته ڪيئن ٿي عاقبت تن جي جي هوا مهنجي اڳين کان ۽ جو البته آخرت جي

خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اتَّقَوْا ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ حَتّٰٓى اِذَا اسْتَيْــَٔسَ الرُّسُلُ

بهتر آهي تن لاءِ جي ڊڄن خدا کان ته نه ٿا سمجهو تان جو جڏهن نا اميد ٿين رسول ڪنا

وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوْا جَاۗءَهُمْ نَصْرُنَا ۙ فَنُجِّيَ مَنْ نَّشَاۗءُ ۭ وَلَا يُرَدُّ

۽ يقين ڪن ته انهن کي ڪوڙو ڪيو ويو ته آئي رسولن کي مدد خدا جي پوءِ ڇڏايو ويو جنهن کي گهرون ۽ نه

بَاْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ۝ لَقَدْ كَانَ فِيْ قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ

عذاب اسان جو ڪنا قوم ڪافرن جي تحقيق هئي منجهه قصن تن جي نصيحت

لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ۭ مَا كَانَ حَدِيْثًا يُّفْتَرٰى وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ

واسطي داناءن جي نه هو قرآن ڳالهه ڪوڙي پر سچو ڪندڙ آهي

الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ

تن ڪتابن کي جي مهنجي اڳين ۽ چٽو ڪندڙ سڀني شين کي ۽ هدايت ۽ رحمت آهي واسطي قوم

يُّؤْمِنُوْنَ ۝

مومنن جي

سُوْرَةُ الرَّعْدِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلٰثٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً

سورة رعد نازل ٿي مڪي ۾ منجهس ٽيتاليهه آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

سان نالي خدا جي جو ٻاجهارو ڏيندڙ مهربان

الۗمّۗرٰ ۣ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ ۭ وَالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ

هي سورة آهي آيتون قرآن جون ۽ سو قرآن جو نازل ڪيو ويو توتي ڪنا رب تنهنجي سچو آهي

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ اَللّٰهُ الَّذِيْ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ

پر گھڻا ماڻهو ايمان نه آڻيندا آهن ۝ الله سو آهي جنهن آسمانن کي اڀو

بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَ

ڪيو ٿنڀن کان سواءِ جنهن کي ڏسو ٿا پوءِ برابر ٿيو عرش تي بموجب صفاتن جي ۽ مسخر ڪيائين سج

الْقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ

۽ چنڊ کي ۽ هر هڪ جاري رهندو مقرر وقت تائين تدبير ڪري ٿو ڪم جي ۽ بيان ڪري ٿو پنهنجون نشانيون

لَعَلَّكُمْ بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوْقِنُوْنَ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ مَدَّ الْاَرْضَ وَ

ته متان اوهين پنهنجي رب جي ملڻ تي يقين ڪريو ۝ ۽ الله سو آهي جنهن پکيڙيو زمين کي ۽

جَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْهٰرًا ؕ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ جَعَلَ فِيْهَا

ڪيائين ان ۾ جبل جيئن نهرون پڻ ڪيون ۽ هر قسم جا ميوا ڪيائين زمين ۾

زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

جوڙا ٻه ٻه قسم مختلف ۝ ڍڪي ٿو رات ڏينهن کي تحقيق منجهان ان نصيحتون آهن انهن لاءِ

يَّتَفَكَّرُوْنَ ۝ وَفِي الْاَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجٰوِرٰتٌ وَّجَنّٰتٌ مِّنْ اَعْنَابٍ

جيڪي فڪر ڪن ٿا ۝ ۽ زمين ۾ ٽڪرا ٽڪرا آهن ڀرسان ڀرسان ۽ باغ آهن ڊاکن جا

وَّزَرْعٌ وَّنَخِيْلٌ صِنْوَانٌ وَّغَيْرُ صِنْوَانٍ يُّسْقٰى بِمَآءٍ وَّاحِدٍ وَ

۽ پوکون ۽ کجيون گهڻيون گڏ ٿيل ۽ اڪيلون پاڻي ڏجي ٿو انهن کي هڪ پاڻي ۽

نُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ فِي الْاُكُلِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

وڌايون ٿا ڪن کي ڪن تي ذائقي ۾ تحقيق منجهان ان ۾ نشانيون آهن انهن لاءِ

يَّعْقِلُوْنَ ۝ وَاِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ ءَاِذَا كُنَّا تُرٰبًا ءَاِنَّا

جيڪي سمجهن ٿا ۝ ۽ جيڪڏهن عجب ڪرين ته عجب آهي انهن جو چوڻ ته جڏهن اسين مٽي ٿينداسين ته ڇا اسين

لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ

نئين خلقت ۾ ايندا سين اهي اهي آهن جن ڪفر ڪيو پنهنجي رب سان ۽ اهي

الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝

هوندا هميشه منجهس دوزخ جا لائق اهين ۽ اُهي رهندا منجهن ڳچين ۾ ڳٽيون اهين

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ

۽ تکڙ ڪرن ٿا توکي سان عذاب ڀلائي کان اڳ ۽ تحقيق گذري چڪا انهن کان اڳي

الْمَثُلَاتُ ۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ ۖ وَإِنَّ

عقوبتون انهن جون ۽ تحقيق رب تنهنجو صاحب معافي وارو ماڻهن لاءِ سندن ظلم هوندي ۽ تحقيق

رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ

رب تنهنجو ڏاڍي عقوبت وارو آهي ۽ چون ٿا ڪافر ته ڇو نه نازل ٿي

عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۗ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ ۖ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۝

انهيءَ تي ڪا نشاني رب کان سندس، تون ته فقط ڊيڄاريندڙ آهين ۽ سڀڪنهن قوم لاءِ هڪ هادي آهي

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۖ

الله ڄاڻي ٿو جيڪو حمل کڻي ٿي سڀڪا مادي ۽ جيڪو گهٽ ڪن ٿيون پيٽ ۽ جيڪو وڌائين ٿيون

وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ۝ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ

۽ سڀڪا شيءِ وٽس اندازي سان آهي ڄاڻندڙ لڪل ۽ پڌري جو وڏو

الْمُتَعَالِ ۝ سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ

مٿاهون آهي منجهان اوهان جي برابر آهي جيڪو ڳجهي ڪري ڳالهه ۽ جيڪو پڌري ڪري ۽ جيڪو

هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ۝ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ

هجي لڪل رات ۾ ۽ جيڪو پڌرو هلندڙ ڏينهن ۾ هجي ان لاءِ سڀڪنهن ماڻهوءَ جي نگهبان ملائڪ

يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ

آڳيان ۽ پٺيان آهن نگاهبانيون ڪن انهيءَ ڪنهن جي ۽ بلائن کان الله جي حڪم سان الله نه ڦيرائيندو

مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ۗ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ

سا نعمت جا نازل ڪري قوم تي تان جان ته اها قوم پنهنجا اخلاق نه ڦيرائي ۽ جڏهن الله ڪنهن قوم

سوءا فلا مرد له وما لهم من دونه من وال ۝ هو الذي

عذاب جو ته ناهي ڪو ٽاريندڙ انکي ۽ ناهي انهن لاءِ سواءِ خدا جي ڪو حمايتي ۽ الله سو آهي جو

يريكم البرق خوفا وطمعا وينشئ السحاب الثقال ۝ ويسبح

ڏيکاري ٿو اوهان کي وڄ جنهن ۾ خوف آهي ۽ طمع لالچ پڻ ۽ پيدا ڪري ٿو ڪڪر ڳرا ۽ تسبيح ڪري ٿو

الرعد بحمده والملئكة من خيفته ويرسل الصواعق

ملڪ رعد سان حمد خدا جي ۽ ٻيا ملائڪ ڪنا خوف خدا جي ۽ موڪلي ٿو وڄ

فيصيب بها من يشاء وهم يجادلون في الله وهو شديد

پوءِ عذاب ڪري ٿو انهن کي جنهن کي گهري ۽ اهي ڪافر جهيڙا ڪري رهيا آهن توحيد خدا جي ۾ ۽ هو ڪرڙي

المحال ۝ له دعوة الحق والذين يدعون من دونه لا

عقوبت وارو آهي واسطي خدا جي ڪلمو سچو لا اله الا الله آهي ۽ جيڪي عبادت ٿا ڪن سواءِ خدا جي ٻين شين

يستجيبون لهم بشيء الا كباسط كفيه الى الماء ليبلغ فاه

جي نه جواب ڏين انهن کي ساڳي ڪنهن تول مگر جيئن ڪو شخص ڊگها ڪري هٿ پنهنجا طرف پاڻي جي ته پهچي وات تائين پاڻي

وما هو ببالغه وما دعاء الكفرين الا في ضلل ۝ ولله

۽ نه آهي پاڻي پهچندو انکي ۽ ناهي عبادت ڪافرن جي مگر منجهه ضايع ٿيڻ ۽ واسطي خدا جي

يسجد من في السموت والارض طوعا وكرها وظللهم

سجدو ڪن سڀ ڪل جيڪي منجهه آهن ۽ آسمانن زمين رضا سان ۽ زور سان ۽ سجدو ڪن ٿا پاڇا انهن جا

بالغدو والاصال ۝ قل من رب السموت والارض قل الله

صبح ۽ پوئين ٽاڻي جو تحقيق هميشاه ۽ پڇ انکا ته ڪير مالڪ آهي ۽ پوءِ تون چئو ته الله

قل افاتخذتم من دونه اولياء لا يملكون لانفسهم نفعا

چئو ته ڪيئن ورتا اٿو سواءِ خدا جي معبود بت جي نه مالڪ آهن پنهنجي جسن جا نفع ڪري

ولا ضرا قل هل يستوي الاعمى والبصير ام هل تستوي

نه ضرر ڪري جي چئو ته ڪيئن برابر آهن انڌو ۽ سڄو ته ڇا برابر

الظُّلُمٰتُ وَالنُّوْرُ ۚ اَمْ جَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوْا كَخَلْقِهٖ

اُونداهي ۽ سوجهرو ڪي جو دين تا خدا جا شريڪ بڻائي ڪي خلقين تا مخلوق مثل خلقڻ جي

فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ۚ قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ الْوَاحِدُ

جي ڪري ڳنڍجي ويا آهين مخلوق متشابهہ چؤ خدا خالق آهي سڀني شين جو ۽ اهو هڪ آهي

الْقَهَّارُ ۝ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتْ اَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا

تهه هند ذات سيين کي نازل ڪيائين آسمان کان پاڻي پوءِ وهيون ڳون ساڻ قدر انهن جي

فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَّابِيًا ۚ وَمِمَّا يُوْقِدُوْنَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ

پوءِ کنيو پاڻي جي ڦوڪ مٿاهين ۽ ڪن شين تي ٻارين مٿي ان جي باهه ۾

ابْتِغَآءَ حِلْيَةٍ اَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهٗ ۚ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْحَقَّ

واسطي طلب زيورن جي يا هٿيارن جي ٿئي ٿي اها مثل پاڻي جي ئي مثال مقرر ڪندو آهي الله حق جي

وَالْبَاطِلَ ۚ فَاَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَآءً ۚ وَاَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ

۽ باطل جي پوءِ جهڳ سا ويندي آهي ٻاهر نڪري ويندي ۽ جيڪو شي ماڻهن کي فائدو ڏئي ٿي

فَيَمْكُثُ فِي الْاَرْضِ ۚ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ ۝ لِلَّذِيْنَ

سا رهي ٿي زمين ۾ مثال اهڙي بيان ڪري ٿو خدا مومنن لاءِ عجيب واسطي تن جي

اسْتَجَابُوْا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنٰى ۚ وَالَّذِيْنَ لَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهٗ لَوْ اَنَّ لَهُمْ

جن قبول ڪيو خدا جو حڪم جنت آهي ۽ جن نه قبول ڪيو حڪم خدا جو جيڪڏهن انهن لاءِ هجي

مَّا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لَافْتَدَوْا بِهٖ ۚ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ

سو مال جيڪو آهي زمين ۾ سڀ ۽ مثل ان جي ٻيو مال ته ان کي عوض ڏين ته انهن لاءِ آهي

سُوْٓءُ الْحِسَابِ ۙ وَمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ اَفَمَنْ يَّعْلَمُ

سخت حساب ٿيندو ۽ جاءِ انهن جي دوزخ آهي ۽ بڇڙي جاءِ آهي ڇا پوءِ جيڪو شخص ڄاڻي ٿو

اَنَّمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى ۚ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ

ته جيڪو نازل ٿيو آهي توڏي تنهنجي رب کان سو حق آهي اهو شخص مثل انڌي جي آهي نصيحت قبول ڪن ٿا

أُولُوا الْأَلْبَابِ ۝ الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ

مگر صاحبِ عقل وارا ۔ اُهي جيڪي الله جي وَچن کي پورو ڪن ٿا ۽ نه ڀڃن ٿا پَڪا

الْمِيثَاقَ ۝ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ

وَعدا ۔ ۽ اُهي جيڪي الله جي گنڍيو تن سان جنهن لاءِ حڪم ڪيو خدا گنڍڻ ڪرڻ جو ۽ ڊڄن

رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ۝ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ

ربّ کان ۽ ڊڄن ڏاڍي عذاب کان ۔ ۽ اُهي جيڪي پنهنجي ربّ جي رضا لاءِ صبر ڪيائون

رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً

ربّ جي لاءِ ۽ اُٿاريائون نماز کي ۽ خرچيائون ڪنائون مال جو تن کي ڏنو سون ڳجهو ۽ پڌرو

وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ۝

۽ مقابلي ۾ ڪن چڱائي عوض مدائي جي ۔ اُن لاءِ آخرت جي جوڙ ڀلي آڪو جائي

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَن صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ

باغن هميشاه داخل ٿيندا ۽ جيڪي صالح ٿيندا ڪنا ماءُ پيءُ ۽ عورتون انجي مان

وَذُرِّيَّاتِهِمْ ۚ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ ۝ سَلَامٌ

۽ اولاد انجو ۔ ملڪ ايندا اُن وٽ ڪنان هرطرف کان هوندا تنهن تي سلام

عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ ۚ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ۝ وَالَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ

آنهي سبب صبر ڪريا آهيو جنهن ڪري ڀلو آخرت جو ولي ان لاءِ ۔ ۽ جيڪي ڀڃن ٿا قول

اللَّهِ مِن بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَن يُوصَلَ

الله جا پڪاڻان مضبوط ڪرڻ کانپوءِ ۽ ڇڄن تنهن کي جو آهي حڪم خدا جنهن گنڍڻ جو

وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ ۙ أُولَٰئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۝

۽ ڪفر ڪن زمين ۾ ۔ اُن لاءِ لعنت ٿيندي ۽ اُن لاءِ مڙيو جو ڏاڍي عذاب جي

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا

الله ڪشادو ڪري رزق جنهن کي گهري ۽ تنگ ڪري ٿو ۽ خوش ٿيو سان حياتي دنيا جي

وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا مَتَاعٌ ۝ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ

كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ

يَّشَآءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَ ۝ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَطْمَئِنُّ

قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ ۝ اَلَّذِيْنَ

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ طُوْبٰى لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ۝ كَذٰلِكَ

اَرْسَلْنٰكَ فِيْٓ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَآ اُمَمٌ لِّتَتْلُوَا عَلَيْهِمُ

الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُوْنَ بِالرَّحْمٰنِ قُلْ هُوَ رَبِّيْ لَآ

اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابِ ۝ وَلَوْ اَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ

بِهِ الْجِبَالُ اَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْاَرْضُ اَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى بَلْ لِّلّٰهِ

الْاَمْرُ جَمِيْعًا اَفَلَمْ يَايْــَٔسِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ لَهَدَى

النَّاسَ جَمِيْعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا تُصِيْبُهُمْ بِمَا صَنَعُوْا قَارِعَةٌ

أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ

لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ

فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ۝

أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ

قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَم بِظَاهِرٍ مِّنَ

الْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ ۗ

وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝ لَّهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ

الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَاقٍ ۝

مَّثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ

أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا ۚ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوا ۖ وَّعُقْبَى

الْكَافِرِينَ النَّارُ ۝ وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ

إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ

[illegible]

أَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَآبِ ۝ وَكَذٰلِكَ

[illegible]

أَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ

[illegible]

مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا

[illegible]

رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ

[illegible]

لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ۝

[illegible]

يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتٰبِ ۝ وَإِنْ مَا

[illegible]

نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ

[illegible]

وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ۝ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ

[illegible]

أَطْرَافِهَا وَاللّٰهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

[illegible]

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ

[illegible]

كُلُّ نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ۝ وَيَقُولُ الَّذِينَ

سگهو معلوم ڪندا ڪافر ته ڪنهن لاءِ آخرت جو چڱو گهر آهي ۽ چون ٿا

كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا ۚ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ

ڪافر ته نه آهين تون رسول چئو ڪافي آهي خدا شاهد وچ منهنجي ۽ اوهان جي ۽ ڪافي

عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ۝

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ مَكِّيَّةٌ ۝ وَهِيَ اثْنَتَانِ وَخَمْسُونَ آيَةً

سورة ابراهيم نازل ٿي مڪي ۾ ‏ جنهن وٽ آهي علم ڪتاب جو جهڙو عبدالله بن سلام ‏ منجهس ٻاونجاه آيتون آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝

سان نالي ‏ خدا جي جو ڏاڍو ٻاجهارو مهربان آهي

الٓرٰ ۚ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

هي سورة قرآن آهي جو نازل ڪيو سون توتي ته ڪڍين تون ماڻهن کي ڪنا اونداهين جي طرف

بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا

سان حڪم رب جي طرف واٽ غالب ۽ ساراهيل خدا جي جنهن لاءِ آهين ڪُل جيڪي

فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ

منجهه آسمانن ۽ منجهه زمين ۽ هلاڪي آهي ڪافرن کي ڪنا اچڻ عذاب

شَدِيدٍ ۝ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَ

ڏاڍي جي ‏ ڪافر سي آهن جي حب رکن حياتي ۽ لذت دنيا جي مٿي آخرت ۽

يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ أُولَٰئِكَ فِي

جهلين ماڻهن کي ڪنا واٽ دين خدا جي ۽ چاهين دين کي واٽ ڏنگي ‏ اُهي ‏ منجهه

ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ

گمراهي ڏورانهي آهن ‏ ۽ نه موڪليو سون ڪو رسول مگر ساڻ ٻولي قوم انهيءَ جي

لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۖ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ

ته بيان ڪري انهن لاءِ پوءِ گمراه ڪري خدا جنهن کي گهري ‏ ۽ هدايت ڪري جنهن کي گهري ۽ الله

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ

غالب ۽ ڏانا آهي ۽ تحقيق موڪليوسون موسىٰ ساڻ معجزن اسان جي ته ڪڍ

قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ ۚ إِنَّ فِي

امت پنهنجي کي اونداهين ڪفر جي طرف نور ايمان جي ۽ ياد ڏيار تن کي ڏهاڙا خدا جا تحقيق ان ۾

ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ

عبرتون آهن سڀني صابرن ۽ شاڪرن لاءِ ۽ جڏهن چيو موسىٰ قوم پنهنجي کي

اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ

ته ياد ڪريو نعمتون خدا جيون اوهين جڏهن ڇڏايائين اوهان کي ڪٽنب فرعون جي کان جي ڏيندا هئا اوهان کي

سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۚ وَ

ڏاڍو عذاب ۽ ڪهندا هئا پٽ اوهان جا ۽ باقي رکندا هئا ڌيئرون عورتون اوهان جيون ۽

فِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ۝ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ

انهن ۾ امتحان هو رب اوهان جي کان وڏو ۽ ياد ڪريو جڏهن ڄاڻايو خدا ته جي شڪر ڪندؤ

شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ۝ وَ

ڪندا ته نعمتون زياده ڪندس اوهان کي ۽ جي ڪفر ڪندا ته عذاب منهنجو ڏاڍو آهي ۽ جڏهن

قَالَ مُوسَىٰ إِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ

چيو موسىٰ قوم کي ته جي ڪفر ڪندا اوهين ۽ جيڪي آهن زمين ۾ سڀئي ته تحقيق خدا

لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَ

بي پرواه ساراهيل آهي ڇا نه آئي اوهان کي خبر تن امتن جي جي هوا اوهان کان اڳ قوم نوح جي

عَادٍ وَثَمُودَ ۛ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۛ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ ۚ جَاءَتْهُمْ

عاد ۽ ثمود جي ۽ ٻين جي جي پٺيان انهن جي نه ڄاڻي حال انهن جو مگر خدا آيا انهن وٽ

رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا

رسول انهن جا ساڻ معجزن پوءِ ورايائون هٿ پنهنجا وات انهن ۾ ۽ چيائون ته اسان

كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ

منڪر آهيون تنهن دين کي جو موڪليو ويو اوهان سان ۽ بيشڪ اسين شڪ ۾ آهيون تنهن دين کان جنهن ڏانهن اسان کي سڏيو ٿا

مُرِيبٍ ۝ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَ

شڪ وجهندڙ ۾ چيو رسولن انهن جي ته ڇا خدا ۾ ڪو شڪ آهي جو خلقيندڙ آسمانن ۽

الْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَى أَجَلٍ

زمين جو آهي جو توهان کي سڏي ٿو ته بخشي اوهان جا ڪي گناهه ۽ باقي رکي اوهان کي ٺهرايل

مُسَمًّى قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا

مقرر تائين چيائون ته نه آهيو اوهين مگر ماڻهو اسان جهڙا ارادو ڪريو ٿا ته ڦيرايو اسان کي

عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۝ قَالَتْ لَهُمْ

تنهن کان جنهن جي عبادت ڪندا هئا ابا اسان جا پوءِ آڻيو اسان وٽ حجت پڌري ۾ چيو انهن کي

رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ

رسولن انهن جي ته نه آهيون اسين مگر ماڻهو اوهان جهڙا پر الله احسان ڪري ٿو مٿي جنهن تي گهري

مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ

ٻانهن پنهنجن مان ۽ ناهي ڪا طاقت اسان کي جو آڻيون اسين اوهان وٽ معجزو مگر حڪم سان الله جي

وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝ وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ

۽ خدا تي گهرجي ته توڪل ڪن مؤمن ۾ ۽ ڪهڙو ڪارڻ آهي جو نه توڪل ڪريون اسين خدا تي

وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَى

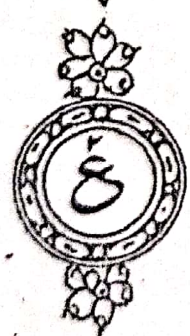
تحقيق ڏيکاريائين اسان کي رستا اسان جا ۽ ضرور صبر ڪنداسون مٿي تنهن جي جو ايذاءُ ڏنو اٿو اسان کي ۽ مٿي

اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ

خدا جي گهرجي ته توڪل ڪن متوڪل ۾ ۽ چيو ڪافرن رسولن کي

لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ

ته ضرور ڪڍنداسون اوهان کي زمين پنهنجي مان يا موٽندا اوهين اسان جي دين ۾ پوءِ وحي موڪليائين

رسولن ڏانهن ١٣

رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ ۝ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ

ربُ انجي ته هلاڪ ڪنداسين ظالمن کي ۽ رهائينداسون مؤمنن کي زمين ۾ پٺيان انجي

ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ۝ وَاسْتَفْتَحُوا وَ

اها نعمت آهه واسطي تنهن جي جو ڊڄندو آ اڳيان بيهڻ منهنجي کان ۽ ڊڄندو آ ڌمڪي کان ۽ طلب ڪئي فتح جي ۽

خَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۝ مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِنْ مَاءٍ

خوار ٿيندو سڀڪو هٺيلو سرڪش پٺيان ان ظالم جي دوزخ آهه ۽ پياربو پاڻي

صَدِيدٍ ۝ يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ

رت پُونءِ جو جنهن کي ڍڪ ڍڪ ڪري پيئندو ۽ نه ويجهو ٿيندو جو ڳٽڪي انکي ۽ ايندو انکي عذاب موت جو هر

كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ۝

ڪنارڙ طرف کان ۽ نه اُو مرندو ۽ پٺيان انجي عذاب ڏاڍو هوندو

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ ۖ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ

صفت انهن جي جن ڪفر ڪيو ربّ پنهنجي سان عمل انجا مثل ٿيلهار جي هوندا جنهن کي زور سان وڄي هوا

فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ

ڏينهن جهڪ واري ۾ نه قادر ٿيندا ڪنهن ذري تي عمل جي ڪماين ۾ اها آهه گمراهي

الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

ڏورانهين ڇا نه ڏٺو اٿي ته خدا ڪي پيدا ڪيا آسمان ۽ زمين سان

بِالْحَقِّ ۚ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ۝ وَمَا ذَٰلِكَ

حڪمت جي جيڪڏهن گهري ته وٺي ويندو اوهان کي ۽ آڻيندو خلق نئين ۽ نه آهه هي ڳالهه

عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ۝ وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ

خدا تي ڏکي ۽ ظاهر ٿيندا خدا جي سامهون سڀئي ته چوندا ضعيف

اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ

انهن کي جو وڏائي ڪندا هئا ته اسين هئاسون اوهان جا تابعدار دنيا ۾ ڇا اوهين ڪجهه هٽائيندا اسان کان عذاب

اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۭ قَالُوْا لَوْ هَدٰىنَا اللّٰهُ لَهَدَيْنٰكُمْ ۭ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ

الله جو ڪجهه ــ چوندا جيڪڏهن هدايت ڪري ها اسان کي الله ته اسين به هدايت ڪريون ها اوهان کي برابر آهي

أَجَزِعْنَآ أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيْصٍ ۝ وَقَالَ الشَّيْطٰنُ لَمَّا

جي دانهون ڪريون يا صبر ڪريون ناهي اسان کي ڪو ڇوٽڪارو ۽ چوندو شيطان جڏهن پورو

قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُّكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ ۭ

ٿيو حساب ته تحقيق خدا وعدو ڪيو اوهان سان وعدو سچو ۽ وعدو ڪيو مون اوهان سان پوءِ خلاف ڪيم اوهان

وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ إِلَّآ أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ

اڳيان ۽ نه هو مون جو اوهان تي ڪو زور يا حجت مگر ڪوٺيم اوهان کي ته اوهان پوءِ قبول ڪيو

لِيْ ۚ فَلَا تَلُوْمُوْنِيْ وَلُوْمُوْٓا أَنْفُسَكُمْ ۭ مَآ أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ أَنْتُمْ

منهنجو پوءِ ملامت نه ڪريو مون کي ۽ ملامت ڪريو پاڻ کي نه آهيان آءٌ ڇڏائيندڙ اوهان کي ۽ نه آهيو

بِمُصْرِخِيَّ ۭ إِنِّيْ كَفَرْتُ بِمَآ أَشْرَكْتُمُوْنِ مِنْ قَبْلُ ۭ إِنَّ الظّٰلِمِيْنَ

ڇڏائيندڙ مون کي آءٌ انڪار ڪيان ٿو جو شريڪ ٿي ڪيو مون کي الله سان هن کان اڳ تحقيق ظالمن

لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ ۝ وَأُدْخِلَ الَّذِيْنَ آمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

لاءِ عذاب آهي ڏکوئيندڙ ۽ داخل ڪيا ويندا سي جن ايمان آندو ۽ عمل ڪيائون صالح

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ ۭ

بهشتن ۾ جاري ٿينديون هيٺان جن جي نهرون هميشه هوندا انهن ۾ ساڻ امر خدا جي

تَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ۝ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا كَلِمَةً

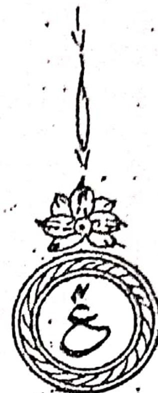
تعظيمون انهن جون بهشتن ۾ سلام ڏيڻ آهي ڇا نه ڏٺو تو ته ڪيئن بيان ڪيو خدا مثال ڪلمو

طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَّفَرْعُهَا فِي السَّمَآءِ ۝

پاڪ سو مثل وڻ پاڪ ايمان جي پاڙ انهي جي ثابت آهي قلبن مؤمن جي ۾ ڏار نوراني آسمان ۾

تُؤْتِيْٓ أُكُلَهَا كُلَّ حِيْنٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۗ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْأَمْثَالَ

ڏئي ٿو ميوو نوراني سيڪڙن وقتن ۾ ساڻ حڪم خدا جي ۽ ظاهر ڪري ٿو خدا صفتون يا مثال

لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ

ماڻهن لاءِ مان اُهي نصيحت قبول ڪن ۽ صفت ڪلمي ناپاڪ ڪفر جي جو مثل وڻ

خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ۝ يُثَبِّتُ

ته هو جي جو پٽيو ويو مٿان زمين جي نه آهي ان جي هيٺ ڪا ثابت ڪندو

اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ

خدا مؤمنن کي ساڻ جواب پڪي منجهه قبر جي ملائڪن منڪر نڪير جا دنيا ۾

وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى

۽ قيامت ۾ ۽ گمراهه ڪندو خدا ظالمن کي ۽ ڪري خدا جيڪي گهري ڇا نه ڏٺو تون طرف

الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ۝

تن جي جن مٽايو نعمت اسلام جي کي ڪفر ڪري ۽ نازل ڪيائون تابعن پنهنجن کي دوزخ ۾

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ ۝ وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا

داخل ٿيندا ان ۾ ۽ بڇڙو آهي جاءِ آرام جي ۽ ناهيائون تا خدا جا شريڪ

لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ۝

ته ڦيرائين ماڻهن کي رستي خدا جي چؤ نفعو وٺو دنيا ۾ ته ٿو جاءِ آهي اوهان جي موٽ

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

چؤ ٻانهن مؤمنن کي جن ايمان آندو ته اُپايو نماز ۽ خرچ ڪن ان مان جو ڏنو اسان

سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ۝

ڳجهو پڌرو اڳي کان ته ڏينهن اچي جنهن ۾ نه واپار ۽ نه دوستي

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

الله سو آهي جنهن خلقيو آسمانن کي ۽ زمين کي ۽ نازل ڪيائين ڪڪر مان پاڻي

فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ

پوءِ پيدا ڪيائين ان سان ميوا رزق اوهان جي ۽ جوڙيائين اوهان لاءِ ٻيڙيون ته جاري ٿين

فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ۝ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

منجھ دريا سان حڪم خدا جي ۽ جوڙي ڪم آندائين لاءِ اوهان جي نهرون ۽ جوڙي ڪم آندائين لاءِ اوهان جي سج ۽ چنڊ

دَائِبَيْنِ ۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۝ وَآتَاكُمْ مِنْ كُلِّ مَا

هميشه هلندڙ آهن جوڙي ڪم آندائين لاءِ اوهان جي رات ۽ ڏينهن ۽ ڏنائين اوهان کي سڀ ڪجهه

سَأَلْتُمُوهُ ۚ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ إِنَّ

گهريو اٿوَ ان کان ۽ جي ڳڻيو نعمتون خدا جون ته ڳڻي نه سگهندا قسم نعمتن جا تحقيق

الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ۝ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَٰذَا

ماڻهو ظالم ۽ ناشڪر آهي ۽ جڏهن چيو ابراهيم اي رب منهنجا ڪر هي

الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ۝ رَبِّ

شهر امن وارو ۽ پري رک مونکي ۽ پٽن منهنجن کي کان عبادت بتن جي اي رب منهنجا

إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ ۖ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي ۖ وَ

تحقيق بتن گمراه ڪيا گهڻائي ماڻهن مان پوءِ جيڪو تابع ٿيندو منهنجو سو منهنجو آهي ۽ جنهن

مَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ

نافرماني ڪئي منهنجي پوءِ تحقيق تون بخشيندڙ مهربان آهين اي رب اسان جا مون رهايو آهي

ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا

اولاد منهنجي کي منجهه زمين جي جا ڪانه صاحب پوک جي ويجهو گهر تنهنجي عزت واري اي رب اسان جا

لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ

ته قائم رکن نماز پوءِ ڪر دليون ماڻهن جون جهڪندڙ ڏانهن انهن جي

وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ۝ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ

۽ رزق ڏي انهن کي ميون مان ته من اهي شڪر ڪن اي رب اسان جا تحقيق تون ڄاڻين ٿو

مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ ۗ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَ

جيڪي لڪايون ٿا ۽ جيڪي ظاهر ڪريون ٿا ۽ نه ڳجهو آهي خدا تي ڪجهه زمين منجهه

لَا فِي السَّمَآءِ ○ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ وَهَبَ لِيْ عَلَى الْكِبَرِ اِسْمٰعِيْلَ

نه ڪي آسمان ۾ شڪر آهي خدا جو جنهن بخشيو مونکي پوڙهائپ ۾ پٽ اسماعيل

وَاِسْحٰقَ ؕ اِنَّ رَبِّيْ لَسَمِيْعُ الدُّعَآءِ ○ رَبِّ اجْعَلْنِيْ مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ

۽ اسحاق تحقيق رب منهنجو سڻندڙ دعا جو آهي رب منهنجا ڪر مونکي قائم رکندڙ نماز جو

وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ۖ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ ○ رَبَّنَا اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ

۽ اولاد منهنجي کي رب اسان جا قبول ڪر دعا منهنجي رب اسان جا بخش مونکي ۽ ماءُ پيءُ منهنجي کي

وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُوْمُ الْحِسَابُ ○ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا

۽ مؤمنن کي جنهن ڏينهن بيهندو حساب ۽ متان ڀانئين تون خدا کي غافل

عَمَّا يَعْمَلُ الظّٰلِمُوْنَ ؕ اِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيْهِ الْاَبْصَارُ

ڪنا ڪمن ظالمن جي ته مهلت ڪري ٿو الله انهن کي مگر واسطي ڏينهن جي ڦاٽي وينديون جنهن ۾ اکيون

مُهْطِعِيْنَ مُقْنِعِيْ رُءُوْسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ اِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ ۚ وَاَفْـِٕدَتُهُمْ

هيبت کان جلدي ڊوڙندڙ نوڙائيندڙ هوندا سرن پنهنجن کي نه موٽندي انهن ڏانهن اک انهن جي ۽ دليون انهن جون

هَوَآءٌ ○ وَاَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَاْتِيْهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ

خالي هونديون ۽ ڊيڄار ماڻهن کي ڏينهن جنهن ۾ ايندو انهن تي عذاب پوءِ چوندا اُهي جن

ظَلَمُوْا رَبَّنَآ اَخِّرْنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ ؕ

ظلم ڪيو رب اسان جا مهلت ڏي اسان کي طرف مدت ٿوري جي ته قبول ڪريون دعوت تنهنجي ۽ تابع ٿيون رسولن جي

اَوَلَمْ تَكُوْنُوْٓا اَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلُ مَا لَكُمْ مِّنْ زَوَالٍ ○ وَّسَكَنْتُمْ

۽ ڇا نه هوا اوهان قسم کڻندا اڳ ۾ ته ناهي اوهان کي زوال ۽ رهيا اوهان

فِيْ مَسٰكِنِ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ

منجهه جاين تن جي جن ظلم ڪيو پاڻ تي ۽ ظاهر ٿيو اوهان کي ته ڪيئن ڪيوسين انهن سان

وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْاَمْثَالَ ○ وَقَدْ مَكَرُوْا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ

۽ بيان ڪيون اسان اوهان لاءِ مثالون ۽ تحقيق ڪيائون مڪر پنهنجو ۽ خدا وٽ

مَكْرُهُمْ ۗ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ۞ فَلَا

جزا انهي ۽ هو ننڍا هو وڏا مڪر انهن جي، ۽ پر نه ها هو ڪنا مڪر انهن جا جبل ڪنا انهن کي

تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو

ٻڌو م ميان تون خدا کي ته خلاف ڪندڙ وعدي پنهنجي رسولن سان، تحقيق خدا غالب آهي صاحب عقوبت

انْتِقَامٍ ۞ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمٰوٰتُ وَ

گرجو ڏينهن جنهن ۾ مٽجي زمين هي ٻي ٿيندي، ۽ آسمان ٻيا ٿيندا ۽ ظاهر

بَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۞ وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ

ٿيندا رب خدا اڪيلي جو هيڪڙو ۽ قهر ڪندڙ، ۽ ڏسندا ڪافرن کي ان ڏينهن ۾

مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۞ سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ

ٻڌل هوندا منجهه زنجيرن جي، پهراڻ انهن جا گندرف گرنئ جا هوندا ۽ ڍڪيندو

وُجُوهَهُمُ النَّارُ ۞ لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ ۚ إِنَّ

منهن انهن جي کي دوزخ، جزا ڏيندو خدا سڀڪنهن شخص کي تنهن جي ڪئي جي، تحقيق

اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞ هٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِهِ

خدا جلد حساب آهي، هي قرآن نيڪ ماڻهن لاءِ آهي ۽ ته ڊرن ڊيڄن ماڻهو انسان

وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلٰهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ۞ ع

۽ ته ڄاڻن ماڻهو ته ناهي ڪو الله مگر خدا هيڪڙو، ۽ ته نصيحت قبول ڪن صاحب عقل جا

سُورَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ آيَةً

سوره حجر نازل ٿي مڪي ۾ منجهس نوانوي آيتون آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

سان نالي خدا جي جو رحمان ڏيندڙ ۽ بخشيندڙ

الٓرٰ ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ ۞

هي سورة آيتون آهن ڪتاب لوح محفوظ جيون، ۽ قرآن آهي پڌرو

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ۝ ذَرْهُمْ

ڪڏهن ته تمنا قيامت جي ڏينهن ڪندا اُهي جن ڪفر ڪيو ته ڪاش اسين هجون ها مسلمان ڇڏ انهن کي

يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۝ وَمَا

ته کائين ۽ نفعو وٺن دنيا مان ۽ غافل ڪري انهن کي اميد پوءِ جلد ئي ڄاڻندا ۽ نه

أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ ۝ مَا تَسْبِقُ مِنْ

هلاڪ ڪيوسون ڪوبه شهر مگر اُن لاءِ وقت مقرر لکيل معين هو. نه اڳتي ٿيندي ڪا

أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ۝ وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ

جماعت اُن جي وقت عذاب کان ۽ نه پوئتي ٿيندي. ۽ چيائون اي رسول جنهن تي نازل

عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ۝ لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ إِنْ

ٿيو آهي قرآن تون ته چريو آهين. ڇو نه آڻين ٿو اسان وٽ ملڪ جيڪي شاهدي ڏين جيڪڏهن

كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا

متي رسالت جي ته تون سچو آهين. نه نازل ڪريون ٿا ملڪن کي مگر ساڻ سچي صورت ۽ ملڪن جي

كَانُوا إِذًا مُنْظَرِينَ ۝ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝

ته هوندا اُن وقت مهلت ڏنل. اسان نازل ڪيو آهي قرآن ۽ بيشڪ اسين ان جا نگهبان آهيون

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ ۝ وَمَا يَأْتِيهِمْ

۽ تحقيق موڪليا سون تو کان اڳ رسول پهرين اُمتن ۾. ۽ نه ايندو هو اُن وٽ

مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُ

ڪو رسول مگر هوندا هئا انهي سان چٿرون ڪندا. اهڙي طرح داخل ڪريون ٿا اُن کي

فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ۝ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ

۽ چٿر ڪرڻ ڏوهارين جي دلين ۾. نه ايمان آڻيندا قرآن تي ۽ تحقيق گذري آهي رسم

الْأَوَّلِينَ ۝ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ۝

پهرين جي. ۽ جيڪڏهن کوليون انهن تي دروازو آسمان جا ته رهن ٿا اُن ۾ چڙهندا

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ○

البت هو ائين چون ته رڳو اسان جي اکين کي نظربندي ٿي آهي بلڪ اسين جادو ڪيل جماعت آهيون

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ○ وَحَفِظْنَاهَا

۽ تحقيق ڪيا سون آسمان ۾ برج ۽ سينگاريوسون ان کي ڏسندڙن لاءِ ۽ ان کي سانڀيوسون

مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ○ إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ

هر تڙيل شيطان کان ○ مگر جيڪو شيطان چوري سڻي ته ان جي پٺيان ٻرندڙ ٽانڊو پوي

مُبِينٌ ○ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا

پڌرو ۽ زمين کي ڊگهو ڪيوسون ۽ ان ۾ جبل وڌاسون ۽ ان ۾ اپايا سون

فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ○ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَ

ان ۾ هر سڀ توريل شي ۽ ڪيوسون اوهان لاءِ ان ۾ روزيون ۽

مَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ○ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَ

جن کي اوهين روزي ڏيندڙ نه آهيو ۽ ڪا شيءِ ڪانهي مگر اسان وٽ ان جا خزانا آهن ۽

مَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ○ وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا

نه لاهيندا آهيون ان کي مگر مقرر اندازي سان ۽ موڪليوسون واءُ ڳورها ڪندڙ پوءِ لاٿوسون

مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ○ وَإِنَّا

ڪڪر مان پاڻي پوءِ پياريوسون اوهان کي ۽ نه آهيو اوهين ان جا خزانچي ۽ تحقيق

لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ○ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ

اسين جياريندا آهيون ۽ ماريندا آهيون ۽ اسين ئي وارث آهيون ۽ تحقيق ڄاتوسون اڳ ٿيندڙن کي

مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ○ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ

اوهان مان ۽ تحقيق ڄاتوسون پوئين کي ۽ تحقيق تنهنجو رب اهو ئي گڏ ڪندو

إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ○ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ

ڇو ته اهو حڪمت وارو ڄاڻندڙ آهي ۽ تحقيق خلقيوسون ماڻهو کي ٺڪاٺ مان

حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ۝ وَالْجَآنَّ خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَّارِ السَّمُوْمِ ۝

گپ گندي ۽ صورت ڪيل مان ۝ ۽ جن خلقياسون مهند ڪنا جيري ڌوڏ جي

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌۢ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ

۽ جڏهن چيو رب تنهنجي ملائڪن کي تہ آءٌ خلقيندڙ آهيان ماڻهو ڪنا مٽيءَ کڙڪندڙ ڪنا

حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ۝ فَاِذَا سَوَّيْتُهٗ وَنَفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِيْ فَقَعُوْا

گپ گندي ۽ صورت ڪيل ۝ پوءِ جڏهن برابر ڪريان انکي ۽ ڦوڪيان انهيءَ ۾ روح پنهنجي مان تہ ڪريو

لَهٗ سٰجِدِيْنَ ۝ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ۝ اِلَّآ اِبْلِيْسَ

اُن لاءِ سجدو ڪندڙ ٿي ۝ پوءِ سجدو ڪيو ملائڪن سڀني ۝ مگر ابليس

اَبٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ۝ قَالَ يٰٓاِبْلِيْسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ

جهل ڪئي ڪنا هوڻ ساڻ سجدو ڪندڙن ۝ چيو خدا اي ابليس ڪهڙو سبب آهي تو کي جو نہ آهين

مَعَ السّٰجِدِيْنَ ۝ قَالَ لَمْ اَكُنْ لِّاَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهٗ مِنْ صَلْصَالٍ

تون ساڻ سجدو ڪندڙن ۝ چيائين نہ آهيان سجدو ڪندڙ ماڻهوءَ کي جنهن کي خلقيو تو ڪنا مٽيءَ کڙڪندڙ

مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ۝ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ۝ وَّاِنَّ

گپ گندي ۽ صورت ڪيل ۝ چيو الله تہ نڪر ڪنا بهشت تون تہ مردود آهين ۝ ۽ تحقيق

عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ۝ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْٓ اِلٰى يَوْمِ

تو تي آهي لعنت لوڙ منهنجي ڏينهن قيامت سندي ۝ چيو ابليس رب منهنجا مهلت ڏي مون کي تان

يُبْعَثُوْنَ ۝ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ۝ اِلٰى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ۝

ڏينهن قيامت سندي ۝ چيو خدا تہ توکي مهلت آهي سيئي بعث طرف ڏينهن وقت معين جي

قَالَ رَبِّ بِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ

چيو ابليس قسم آهي مون کي گمراهه ڪرڻ تنهنجي جو تہ سينگار ڏيندس ان لاءِ گناهن کي زمين ۾ گمراهه

اَجْمَعِيْنَ ۝ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِيْنَ ۝ قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ

ڪندس سڀني کي ۝ مگر ٻانهن تنهنجي ان مان جيڪي آهن خالص ڪيل تنهنجا ۝ چيو خدا هي خلاص راهه واٽ

عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ۝ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا

وٽ منهنجي سنئين واٽ آهي. تحقيق ٻانهن منهنجن مٿي ناهي توکي ڪو غلبو مگر

مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ۝ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ۝

جيڪو تابع ٿيندو تنهنجو گمراهن مان. ۽ تحقيق دوزخ جاءِ وعدي آهي انهن سڀني جي

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ۝ إِنَّ الْمُتَّقِينَ

ان جا ست در آهن سڀڪنهن در لاءِ انهن مان جماعت ورهايل آهي. تحقيق پرهيزگار

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۝ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ ۝ وَنَزَعْنَا

بهشتن ۽ چشمن ۾ هوندا. چئبو انکي ته داخل ٿيو بهشتن ۾ سلامتي سان امن وارا ۽ ڪڍنداسون

مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ۝ لَا

جيڪي انهن جي سينن ۾ ڪينو هوندو ڀائر ٿي ويهندا تختن تي هڪ ٻئي جي سامهون. نه

يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ۝ نَبِّئْ عِبَادِي

رسندو انکي بهشتن ۾ ڪو ڏک ۽ نه اهي ڪڍيا ويندا بهشت مان. خبر ڏي ٻانهن منهنجن کي

أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ۝

ته آءٌ ئي بخشڻهار مهربان آهيان ۽ تحقيق عذاب منهنجو ڪافرن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ

وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ۝ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا

۽ خبر ڏي انکي مهمانن ابراهيم جي جڏهن داخل ٿيا مٿس پوءِ چيائون لفظ سلام جو

قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ۝ قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ

چيو ابراهيم ته اسين اوهان کان ڊڄندڙ آهيون چيو ملڪن ته م ڊڄ اسين بشارت ٿا ڏيون توکي پٽ

عَلِيمٍ ۝ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ۝

جو عالم چيو ابراهيم عجب ڪري ته بشارت ٿا ڏيو مونکي هن حال ۾ جو پيري رسي مونکي پوءِ ڪهڙي

قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْقَانِطِينَ ۝ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ

چيائون بشارت ٿا ڏيون توکي سچائي ۽ وعدي سچي سان پوءِ نه هجين ناميدن مان. چيو ابراهيم ته ڪير ناميد

اسحاق جي ۱۲

ڪهڙي بشارت ٿا ڏيو مونکي ۱۲

مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ۝ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ

کنا رحمت خدا جي مگر گمراه شخص ۝ چيو ابراهيم پوءِ ڪهڙو آهي ڪم اوهان جو اي موڪليلؤ

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ۝ إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ

چيائون اسين موڪليل آهيون طرف جماعت گنهگارن جي مگر اولاد لوط جو اسين ڇڏائينداسون انهن

أَجْمَعِينَ ۝ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ۝ فَلَمَّا جَاءَ

سڀني کي مگر عورت لوط جي حڪم ڪيو اسان ته آهي رهندڙن مان پوءِ جڏهن آيا

آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ۝ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ۝ قَالُوا بَلْ

اولاد لوط جي ڏي موڪليل چيو لوط تحقيق اوهين جماعت نه سڃاتل آهيو چيائون بلڪ

جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ۝ وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا

آندو اسان عذاب جنهن ۾ ڪافر شڪ ڪندا هئا ۽ آندوسون تو ڏانهن امر حق جو ۽ اسين

لَصَادِقُونَ ۝ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ

سچا آهيون پوءِ وٺي وڃ ٻارن پنهنجن کي ٽڪري رات جي ۽ هل تون پٺيان انهن جي

وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ۝ وَقَضَيْنَا

۽ نه پٺ ڏسي اوهان مان ڪو ۽ هلو جتي اوهان کي حڪم ڪجي ۽ حڪم ڪيوسون

إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ۝ وَجَاءَ

سندس طرف انهي ڳالهه جو ته پاڙ هنن جي ڪٽجندي صبح ٿيندي ۽ آيا

أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ۝ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا

اهل ڳوٺ جو خوشيون ڪندا چيو لوط ته هي آهن مهمان منهنجا پوءِ نه

تَفْضَحُونِ ۝ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ۝ قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ

خوار ڪريو مون کي ۽ ڊڄو خدا کان ۽ نه خوار ڪريو مون کي چيائون ڇا نه منع ڪيوسون توکي

الْعَالَمِينَ ۝ قَالَ هَٰؤُلَاءِ بَنَاتِي إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ۝ لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ

ڪنهن ماڻهن عالمن جي چيو لوط هي آهن ڌيئرون منهنجيون جي ڪرڻ وارا آهيو اي محمد قسم آهي عمر

لَفِيْ سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ۝ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِيْنَ ۝

اُنهن پنهنجي مستيءَ اندر انڌا ٿيا هوا ۔ پوءِ ورتو اُنهن کي هڪ ڪڙڪي سج اڀرڻ مهل

فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ۝

پوءِ ڪيوسون مٿيون ٻيون هيٺ ۽ وسايا سون اُنهن تي پٿر ڪنا مٽيءَ پڪل

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِيْنَ ۝ وَاِنَّهَا لَبِسَبِيْلٍ مُّقِيْمٍ ۝

تحقيق انهيءَ منجهه آهين واسطي عبرت وٺندڙن ۽ تحقيق اُها بستي رستي جاري آهي

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِنْ كَانَ اَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ

تحقيق منجهس نشانيون آهين مؤمنن لاءِ ۽ تحقيق هوا صاحب جهنگ جا قوم شعيب جي

لَظٰلِمِيْنَ ۝ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَاِنَّهُمَا لَبِاِمَامٍ مُّبِيْنٍ ۝ وَلَقَدْ

ڏاڍا ظالم پوءِ عقوبت ڪئي سون منهن ۽ تحقيق اُهي ٻئي وات پڌري آهن ۽ تحقيق

كَذَّبَ اَصْحٰبُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَاٰتَيْنٰهُمْ اٰيٰتِنَا فَكَانُوْا عَنْهَا

ڪوڙو سمجهيا مالڪ حجر وادي جا رسولن کي ۽ ڏناسون انهن کي معجزا پوءِ هوا اُن کان

مُعْرِضِيْنَ ۝ وَكَانُوْا يَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا اٰمِنِيْنَ ۝

منهن موڙيندڙ ۽ هوا گهڙيندا ڪنا جبلن گهر امن وارا

فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِيْنَ ۝ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝

پوءِ ورتو اُنهن کي عذاب وقت صبح جي پوءِ نه ڪفايت ڪئي انهن تي ڪمائين جيڪي ڪندا

وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّ

۽ نه خلقيوسون آسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪي وچ منجهن آهي مگر ساڻ سچ جي ۽ تحقيق

السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيْلَ ۝ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ

قيامت ضرور ايندڙ آهي پوءِ درگذر ڪر انهن کي چڱي موچارو تحقيق رب تنهنجو اُهو ئي

الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنٰكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِيْ وَالْقُرْاٰنَ

پيدا ڪندڙ ڄاڻندڙ آهي ۽ تحقيق ڏنيون سون توکي ست آيتون پڙهيون ويندڙ ۽ قرآن

الْعَظِيْمَ ۝ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ

ٿورن کي ڏنو آهي تن ڏانهن پنهنجون اکيون نه ڊگهيون ڪر ۽ انهن

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَقُلْ اِنِّيْٓ

تي ڏک نه ڪر ۽ مؤمنن لاءِ پنهنجو ڪنڌ نرم ڪر ۽ چئو ته آءٌ پڌرو ڊيڄاريندڙ

اَنَا النَّذِيْرُ الْمُبِيْنُ ۝ كَمَآ اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ

آهيان عذاب کان جيئن نازل ڪيوسون عذاب ورهائيندڙن تي جن

جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ عِضِيْنَ ۝ فَوَرَبِّكَ لَنَسْــَٔلَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝

قرآن کي ٽڪرا ٽڪرا ڪيو پوءِ تنهنجي رب جو قسم انهن سڀني کان پڇنداسون

عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ

ان بابت جيڪي ڪندا هئا پوءِ ظاهر ڪر جيڪو توکي حڪم ٿو ڏجي ۽ منهن موڙ

الْمُشْرِكِيْنَ ۝ اِنَّا كَفَيْنٰكَ الْمُسْتَهْزِءِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ يَجْعَلُوْنَ

مشرڪن کان اسين توکي ٺٺوليون ڪندڙن کان بچائڻ لاءِ ڪافي آهيون جي بنائين ٿا

مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ۝ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ

خدا ساڻ ٻيو اِلٰهُ پوءِ سگهو ئي ڄاڻندا ۽ تحقيق ڄاڻون ٿا ته تنهنجو

يَضِيْقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُوْلُوْنَ ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ

سينو تنگ ٿئي ٿو ان سبب جيڪي چون ٿا پوءِ پاڪائي ڪر ساڻ ساراهه خدا جي ۽ هجُ

مِّنَ السّٰجِدِيْنَ ۝ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَاْتِيَكَ الْيَقِيْنُ ۝

سجدو ڪندڙن مان ۽ عبادت ڪر خدا جي جيستائين اچي توکي موت

سُوْرَةُ النَّحْلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّثَمَانٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة نحل نازل ٿي مڪي ۾ ان ۾ هڪ سو اٺاويه آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

ساڻ نالي خدا جي جو ڏاڍو ٻاجهارو ۽ بخشيندڙ آهي

أَتٰىٓ أَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْهُ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ○

الله جو عذاب اچي پهتو تنهن جي تڪڙ نه ڪريو ۽ جنهن کي ٿا شريڪ ڪن تنهن کان هو پاڪ ۽ مٿاهون آهي

يُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوْحِ مِنْ أَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ

تو نازل ڪري ٿو ملڪ سان وحي ڪٿان پنهنجي حڪم سان جنهن کي گهري پانهنجن ٻانهن مان

أَنْ أَنْذِرُوْٓا أَنَّهٗ لَآ إِلٰهَ إِلَّآ أَنَا فَاتَّقُوْنِ ○ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ

ته ڊيڄاريو ته سواءِ منهنجي ٻيو ڪوئي معبود ناهي تنهنڪري مون کان ڊڄو پيدا ڪيائين آسمان ۽

الْأَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ○ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ

زمين سان سچ ۽ مٿاهون آهي ان کان جو شريڪ ڪن پيدا ڪيائين ماڻهوءَ کي نطفي مان

فَإِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ○ وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا ۚ لَكُمْ فِيْهَا دِفْءٌ

پوءِ اوچتو جهيڙو ڪندڙ ظاهر آهي ۽ ڍور خلقيائين انهن ۾ توهان لاءِ گرم ڪپڙا

وَّمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُوْنَ ○ وَلَكُمْ فِيْهَا جَمَالٌ حِيْنَ تُرِيْحُوْنَ

۽ نفعا آهن ۽ انهن مان کائو ٿا ۽ توهان لاءِ انهن ۾ سونهن آهي وقت سنجهي جي

وَحِيْنَ تَسْرَحُوْنَ ○ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلٰى بَلَدٍ لَّمْ تَكُوْنُوْا بٰلِغِيْهِ

۽ وقت صبح جي ۽ کڻن ٿا توهان جا بار انهن شهرن طرف جو نه رسي سگهو جن کي

إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ ؕ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ○ وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ

مگر سان تڪليف جي جسن جي تحقيق خدا مهربان ۽ رحم ڪندڙ آهي ۽ خلقيائين گهوڙا ۽ خچر

وَالْحَمِيْرَ لِتَرْكَبُوْهَا وَزِيْنَةً ؕ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ○ وَعَلَى

۽ گڏه ته انهن تي چڙهو ۽ زينت لاءِ ۽ خلقي ٿو جي توهان نٿا ڄاڻو ۽ مٿي

اللّٰهِ قَصْدُ السَّبِيْلِ وَمِنْهَا جَآئِرٌ ؕ وَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ أَجْمَعِيْنَ ○

الله آهي برابر ڪرڻ وات جو ۽ ڪي وات مان ڏنگا آهن جي گهري خدا ته هدايت ڪري توهان سڀني کي

هُوَ الَّذِيْٓ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً لَّكُمْ مِّنْهُ شَرَابٌ وَّمِنْهُ شَجَرٌ فِيْهِ

الله سو آهي جو نازل ڪري ٿو آسمان مان پاڻي ان لاءِ توهان جي پيئڻ ۽ ان مان وڻ جن ۾

تُسِيمُونَ ○ يُنْبِتُ لَكُم بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ

چاريو ٿا ۔ اُپائي ٿو اوهان لاءِ پاڻي سان پوک ۽ زيتون ۽ کجيون ۽ ڊاکون

وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ○ وَ

۽ سڀني ميون مان تحقيق منجهه ان معجزا آهن واسطي جماعت فڪر ڪندڙ جي ۽

سَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ

پيدا ڪيائين اوهان لاءِ رات ۽ ڏينهن ۽ سج ۽ چنڊ ۽ تارا جي مطيع آهن

بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ○ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ

حڪم خدا جي تحقيق منجهه ان معجزا آهن واسطي جماعت عاقلن جي ۽ جيڪو پيدا ڪيائين

فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ○

اوهان لاءِ زمين مان گوناگون آهن رنگ انجا تحقيق منجهه ان عبرت آهي واسطي نصيحت ڪندڙن جي

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا

الله سو اهو جنهن مطيع ڪيو سمونڊ کي ته کائو ٿا ان منجهان گوشت تازو ۽ ڪڍو ٿا

مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا

ان منجهان موتي پهريو ٿا انکي ۽ ڏسين ٿو تون ٻيڙيون جي چيرين پاڻي کي دريا منجهه ۽ طلب

مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ○ وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ

ڪريو ٿا فضل خدا جي مان ۽ شڪر ڪريو ۽ وڌائين زمين منجهه جبل

أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ○ وَعَلَامَاتٍ

ته نه جهري زمين ساڻ اوهان ۽ نهرون ۽ جوڙيائين واٽون مان ته سڃاڻو ۽ جوڙيائين نشانيون

وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ○ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُ أَفَلَا

۽ تارن سان اُهي سونهان ٿين ٿا ڪ سوا ان جي خلقيو مثل ان جو آهي جنهن نه خلقيو ڇا

تَذَكَّرُونَ ○ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ

نٿا نصيحت قبول ڪريو ۽ جي ليکيندا نعمتون خدا جيون ته ليکي نه سگهندا تحقيق خدا

لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۝ وَ

مهربان بخشيندڙ آهي ۽ الله ڄاڻي ٿو سو جيڪي لڪايو ٿا ڪريو ۽ جيڪي پڌرو ٿا ڪريو ۽

الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَا يَخْلُقُوْنَ شَيْئًا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ ۝

جن الهن کي عبادت ٿا ڪريو سواءِ خدا جي اهي نه ٿا خلقين ڪجهه ۽ اهي خلقيل آهن

اَمْوَاتٌ غَيْرُ اَحْيَآءٍ وَمَا يَشْعُرُوْنَ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ۝ اِلٰهُكُمْ

مئل آهن نه جيئرا ۽ نه ٿا ڄاڻن ته ڪڏهن اٿاريا ويندا تن خدا اوهان جو

اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ قُلُوْبُهُمْ مُّنْكِرَةٌ وَّهُمْ

هيڪڙو الاهه آهي پوءِ جيڪي نه ٿا ويساهه آڻين آخرت کي دليون انهن جون انڪار ڪندڙ آهن ۽ اهي

مُّسْتَكْبِرُوْنَ ۝ لَا جَرَمَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ

وڏائي ڪندڙ آهن حق ته خدا ڄاڻي ٿو سو جيڪي لڪائين ٿا ۽ جيڪي پڌرو ٿا ڪن

اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِيْنَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ مَّاذَآ اَنْزَلَ رَبُّكُمْ

تحقيق خدا نه دوست رکي ٿو هٺ ڪندڙن کي ۽ جڏهن چئجي انهن کي ته ڇا لاٿو آهي رب اوهان جي

قَالُوْٓا اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ۝ لِيَحْمِلُوْٓا اَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ

چون ٿا ته آڳاٽن جون آکاڻيون آهن ته کڻن گناهه پنهنجا سڀ ڏينهن قيامت جي

وَمِنْ اَوْزَارِ الَّذِيْنَ يُضِلُّوْنَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ اَلَا سَآءَ مَا يَزِرُوْنَ ۝

۽ ڪجهه گناهه انهن جا جي گمراهه ڪن ٿا انهن کي ري علم جي خبردار مڙو آهي سو گناهه جو کڻن ٿا

قَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى اللّٰهُ بُنْيَانَهُمْ مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ

تحقيق فساد ڪيائون انهن جن کان اڳ هئا پوءِ آيو خدا عمارتن انهن جي پاڙن کان پوءِ ڪري

عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝

انهن تي ڇت مٿان ۽ آيو انهن تي عذاب اتان جتي نه ڄاڻندا هئا

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزِيْهِمْ وَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ

پوءِ ڏينهن قيامت جي خوار ڪندو انهن کي خدا ۽ چوندو ته ڪٿي آهن شريڪ منهنجا جي هوا

تُشَآقُّونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ

جھيڙو ڪندا ھئا تن بابت، چوندا اھي جن کي ڏنو ويو علم تہ خواري اڄ

وَالسُّوٓءَ عَلَى الْكٰفِرِينَ ۝ الَّذِينَ تَتَوَفّٰهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ

۽ عذاب آھي مٿي ڪافرن جن کي ماريندا آھن ملڪ عذاب جا ظلم ڪندڙ

أَنْفُسِهِمْ ۖ فَأَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوٓءٍ ۚ بَلٰىٓ إِنَّ اللّٰهَ

پنھنجين جيئن تي پوءِ ڪندا ڪوڙ تہ نہ ڪندا ھواسون ڪو گناہ دنيا ۾ انھ تحقيق خدا

عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ فَادْخُلُوٓا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِينَ فِيهَا ۖ

عالم آھي توھان جيڪي عمل ڪيا پوءِ گھڙو دروازن جھنم جي ۾ ھميشہ ھوندا انھن ۾

فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ۝ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَآ أَنْزَلَ

پوءِ مٺي جاءِ ھٺيلن جي ھ جڏھن چيجي تہ متقين کي تہ ڇا حڪم نازل ڪيو

رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا خَيْرًا ۗ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۚ

خدا توھان جي حڪم ڀلو ھي نازل ٿيو آھي نيڪن لاءِ ھن دنيا ۾ جزا موچاري آھي

وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ۝ جَنّٰتُ عَدْنٍ

۽ جاءِ آخرت جي ڀلي آھي ۽ ڀلي آھي جاءِ متقين جي اھو بھشت رھڻ جا

يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ ۖ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ ۚ

داخل ٿين انھن ۾ جاري ٿين ھيٺان نھرون انھن لاءِ بھشتن ۾ جيڪي گھرندا

كَذٰلِكَ يَجْزِي اللّٰهُ الْمُتَّقِينَ ۝ الَّذِينَ تَتَوَفّٰهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ

اھڙي تہ جزا ڏئي خدا نيڪن کي جن کي وفات ڪرائين ملڪ منجھ اسودگي ڪندڙ

يَقُولُونَ سَلٰمٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ هَلْ

ڏين جواب تہ سلامتي آھي اوھان تي ھاڻي داخل ٿيو بھشت ۾ سبب عملن جي ڇا

يَنْظُرُونَ إِلَّآ أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ كَذٰلِكَ

منتظر آھن ڪافر مگر ھي تہ اچن انھن وٽ ملڪ عذاب جا يا اچي انجام ... اھڙي طرح

فَعَلَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ

ڪيو تن جي مھند ھوا اُن کان ۽ نہ ظلم ڪيو اُنن خدا پر ھوا پاڻھين پاڻ

يَظْلِمُونَ ۝ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ

ظلم ڪندا پوءِ رسيو اُنکي مٿن عذاب عملن جو ۽ گھيري ويو تن کي عذاب جنھيءَ جون

يَسْتَهْزِئُونَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا

ھوءَ چٿرون ڪندا ۽ چيو جن مشرڪن جي گھري خدا تہ عبادت نہ ڪريون

مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ نَّحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن دُونِهِ

سواءِ خدا جي ڪنھن شيءِ ۽ نڪي اسان جا ابا ۽ نہ حرام ڪريون سواءِ خدا جي

مِن شَيْءٍ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ

ڪو ڏو اھڙي طرح ڪيو تن ڪافرن جي مھند ھوا اُن کان پوءِ ناھي رسولن تي

إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا

مگر رسائڻ پڌرو ۽ تحقيق موڪليوسون منجھ سڀڪنھن قوم رسول تہ عبادت ڪريو

اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ

خدا جي ۽ ڌار رھو بتن کان پوءِ ڪن کي ايمان ھدايت ڪئي خدا ۽ ڪن تي نہ ھدايت

حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ ۚ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ

وارا ثابت ٿي اُنھي گمراھي پوءِ سير ڪريو زمين ۾ ۽ نھاريو تہ ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۝ إِن تَحْرِصْ عَلَىٰ هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ

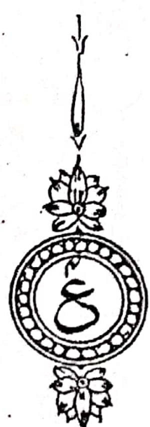
ٿي عاقبت ڪوڙو سمجھندڙن جي جي حرص ڪريں تون مٿن ھدايت ڪافرن جي پوءِ تحقيق خدا

لَا يَهْدِي مَن يُضِلُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ۝ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ

نہ ھدايت ڪري جنکي گمراھ ڪري ۽ ناھي اُنھن جو ڪو مددگار ۽ قسم کنيائون خدا جو

جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَن يَمُوتُ ۚ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا

تڪڙا قسم پنھنجا تہ نہ اٿاريندو خدا جيڪو مرندو ھائو وعدو ڪيو آھي خدا اُن تي سچو

ع

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِيْ يَخْتَلِفُوْنَ

پر گھڻا ماڻهو نٿا ڄاڻن ۔ البت ظاهر ڪندو تہ ان لاءِ سو بعث جنهن ۾ اختلاف ڪن ٿا

فِيْهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰذِبِيْنَ ۝ اِنَّمَا قَوْلُنَا

۽ تہ ڄاڻن ڪافر تہ اُهي هُئا ڪوڙا ۔ اسانجو چوڻ ڪنهن بہ شيءِ لاءِ

لِشَيْءٍ اِذَآ اَرَدْنٰهُ اَنْ نَّقُوْلَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ۝ وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا

وقت پيدا ڪرڻ جي جڏهن ارادو ڪريون تہ اُن کي چئون ٿيءُ تہ ٿي پوي ٿي ۔ ۽ جن هجرت ڪئي

فِي اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَاَجْرُ

الله جي راهه ۾ ظلم سهڻ کانپوءِ تہ انهن کي دنيا ۾ چڱي جاءِ ڏينداسون ۽ اجر

الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝ الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَلٰى

آخرت جو تہ وڏو آهي جي ڄاڻندا هجن ها ۔ اُهي سي آهن جن صبر ڪيو ۽ پنهنجي

رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ۝ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ

رب تي توڪل ڪن ٿا ۔ ۽ نہ موڪليا اسان توکان اڳ مگر رسول مرد جن ڏانهن وحي ڪيوسون

اِلَيْهِمْ فَسْئَلُوْٓا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ بِالْبَيِّنٰتِ

اُن ڏانهن پوءِ پڇو اهل ذڪر کان جيڪڏهن اوهين نٿا ڄاڻو ۔ ساڻ معجزن

وَالزُّبُرِ وَاَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ

۽ ڪتابن جي نازل ڪيوسون تو ڏانهن قرآن تہ ظاهر ڪرين ماڻهن لاءِ جيڪي احڪام نازل ٿيا

اِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ۝ اَفَاَمِنَ الَّذِيْنَ مَكَرُوا السَّيِّاٰتِ

اُن ڏانهن تہ متان اُهي فڪر ڪن ۔ ڪي امن ۾ آهن اُهي جي بڇڙا مڪر ڪن ٿا

اَنْ يَّخْسِفَ اللّٰهُ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ

جي گهائي الله اُنکي زمين ۾ يا اچي اُن وٽ عذاب جتان جو نہ

لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ اَوْ يَاْخُذَهُمْ فِيْ تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ۝

نہ ڄاڻن ۔ يا انهن کي سفرن ۾ پڪڙي پوءِ اُهي عاجز ڪندڙ نہ آهن

اَوْ يَاْخُذَهُمْ عَلٰى تَخَوُّفٍ ؕ فَاِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ○ اَوَلَمْ يَرَوْا

جيڪي ڪني عذاب انکي منجهي خوف جا ڳنديءَ ته تحقيق رب اوهان جو مهربان رحم ڪندڙ آهي ڇا ڪين

اِلٰى مَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ يَّتَفَيَّؤُا ظِلٰلُهٗ عَنِ الْيَمِيْنِ وَالشَّمَآئِلِ

ڏٺائون خلقيل شين کي خدا جي ته هر هڪ جو سجدو ڪري ٿي مٽن پاڇو ساڄي ۽ کاٻي طرف کان

سُجَّدًا لِّلّٰهِ وَهُمْ دٰخِرُوْنَ ○ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ

سجدو ڪنديون خدا کي پاڇو انجا اوهي ٻيا نياز ڪن ۽ خدا جو سجدو ڪن سڀئي جيڪي آسمان

مَا فِي الْاَرْضِ مِنْ دَآبَّةٍ وَّالْمَلٰٓئِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ○ يَخَافُوْنَ

۽ زمين مان اهين جيوتا ۽ ملڪ ۽ اُهي نٿا هٺ ڪن تڪبري کان ۽ ڊڄن

سجدة

رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ ○ وَقَالَ اللّٰهُ لَا

رب پنهنجي کان جو مٿان اوهان جو ۽ ڪن سو جيڪي انهن کي حڪم ڪجي ۽ چيو خدا ته نه

تَتَّخِذُوْٓا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَاِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ ○

وٺو الله ٻه ناهي مگر خدا هيڪڙو ته مون کان ڊڄو

وَلَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَهُ الدِّيْنُ وَاصِبًا ؕ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ

۽ الله جا آهين سڀ تون جيڪي آسمانن ۾ ۽ زمين ۾ ۽ انهن جو آهي دين هميشه ڇا سواءِ خدا جي

تَتَّقُوْنَ ○ وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ اِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ

ڊڄو ٿا ۽ جيڪي اوهان وٽ نعمتون آهين سي آهين خدا کان پوءِ جڏهن رسي اوهان کي ضرر

فَاِلَيْهِ تَجْئَرُوْنَ ○ ثُمَّ اِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْكُمْ

۽ خدا ڏانهن پناه وٺو ٿا پوءِ جڏهن لاهي ضرر اوهان کان ته جماعت اوهان مان

بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ○ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ؕ فَتَمَتَّعُوْا ٭ فَسَوْفَ

رب پنهنجي سان شرڪ ڪن ٿا مٿن ڪفر ڪن سارين نعمتن جي جيڪي ڏنيون سون انهن کي پوءِ نفع وٺو پوءِ سگهو

تَعْلَمُوْنَ ○ وَيَجْعَلُوْنَ لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ نَصِيْبًا مِّمَّا رَزَقْنٰهُمْ

ڄاڻندئو ۽ ڪن ٿا واسطي بتن جي جن کي نٿا ڄاڻن ڏن ڪنهن حصو انهيءَ مال جو جو ڏنو اسان انهن کي

تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُوْنَ ۝ وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ

قسم آھي خدا جو البت پڇيا ويندؤ انکان جيڪو ٺاھيندا ھئا ۽ جوڙين ٿا خدا جيئون ڌيئرون

سُبْحٰنَهٗ ۙ وَلَهُمْ مَّا يَشْتَهُوْنَ ۝ وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِالْاُنْثٰى

پاڪ آھي ۽ انھن لاءِ سو آھي جيڪو سڌرن ٿا ۽ جڏھن خبر ڏني ويندي ڪنھن ڪافر کي ڌيءَ جي

ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ۝ يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ

ٿئي ٿو منھن اُنجو ڪارو ۽ اُو پرٽل ھوندو آھي غم لڪي ٿو ماڻھن کان سبب

سُوْٓءِ مَا بُشِّرَ بِهٖ ؕ اَيُمْسِكُهٗ عَلٰى هُوْنٍ اَمْ يَدُسُّهٗ فِى التُّرَابِ ؕ

مٺائي بشارت جي ڇا ڏي رکي ان ڌيءَ کي مٿي خواري جي يا دفن ڪري انکي مٽيءَ ۾

اَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ۝ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ مَثَلُ

خبردار آھي برو جو حڪم ڪن ٿا ڪافر ۽ واسطي انھن جي جي ويساھ نٿا آڻين آخرت جي حال آھي

السَّوْءِ ۚ وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ وَلَوْ يُؤَاخِذُ

برو ۽ عذاب جو ۽ خدا جي صفت مٿاھين عزت جي ۽ الله غالب ۽ ڏاناءُ آھي ۽ جي وٺي

اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنْ

خدا ماڻھن کي سبب ظلم ۽ ڪفر جي تہ نہ ڇڏي ھي زمين تي ڪو چرندڙ پر

يُّؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ

ڍر ڏئي ٿو انکي طرف وقت مقرر جي پوءِ جڏھن اچي موت انھن جو نہ پٺتي ٿيندا ان کان

سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ۝ وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ مَا يَكْرَهُوْنَ

ڪا ساعت ۽ نڪي مھڙ ٿيندا ۽ ٺاھين ٿا خدا جيئون جي ڌيئرون ڪي گھرن ڪين پاڻ

وَتَصِفُ اَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ اَنَّ لَهُمُ الْحُسْنٰى ؕ لَا جَرَمَ اَنَّ لَهُمُ

پاڻ ۽ چون زبانون انھن جون ڪوڙ تہ انھن لاءِ بھشت آھي حق آھي تہ انھن لاءِ

النَّارَ وَاَنَّهُمْ مُّفْرَطُوْنَ ۝ تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنْ

دوزخ آھي ۽ اُھي مھندار ٿيندا دوزخ ۾ قسم خدا جو تحقيق موڪليا سون رسول طرف ڪيترين

قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ

مهندن جي پوءِ سينگاريا شيطان عمل انهن جا پوءِ اهو شيطان مالڪ آهي انهن جو اڄوڪي ڏينهن ۽ انهن لاءِ

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ وَمَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ اِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ

عذاب ڏکوئيندڙ ۽ نه نازل ڪيوسون توتي ڪتاب مگر تان ته کولي ظاهر ڪرين انهن لاءِ

الَّذِي اخْتَلَفُوْا فِيْهِ وَهُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝

جنهن مسئلا ۾ اختلاف ڪيائون جنهن ۾ هدايت ۽ رحمت آهي واسطي مؤمنن جي

وَاللّٰهُ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا اِنَّ

۽ الله نازل ڪيو ڪنا آسمان پاڻي پوءِ جياري ان سان زمين پٺيان سڪڻ ان جي تحقيق

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُوْنَ ۝ وَاِنَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً

انهن ۾ معجزو آهي واسطي جماعت ٻڌندڙن جي ۽ تحقيق آهي لاءِ توهان جي منجهه ڍورن معجزا آهن

نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِيْ بُطُوْنِهٖ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَّدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا

پياريون ٿا اوهان کي ڪنا انهي جو آهي پيٽن مان انهن جي وچان لِڏ ۽ رت جي کير اڇو پاڪ

سَآئِغًا لِّلشّٰرِبِيْنَ ۝ وَمِنْ ثَمَرٰتِ النَّخِيْلِ وَالْاَعْنَابِ تَتَّخِذُوْنَ

جو وڻندڙ پيئندڙن کي ۽ ميوا کجين ۽ داکن جوڙيو ٿا

مِنْهُ سَكَرًا وَّرِزْقًا حَسَنًا اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝

منهن مان شراب ۽ روزي موچارو تحقيق انهن ۾ عبرت آهي داناٿن لاءِ

وَاَوْحٰى رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذِيْ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا وَّمِنَ

۽ حڪم ڪيو رب تنهنجي ماکي جي مک کي ته ٺاهه جبلن ۾ گهر ۽ منجهه

الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُوْنَ ۝ ثُمَّ كُلِيْ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ فَاسْلُكِيْ

وڻن ۽ جو ماڻهو اڏين ان لاءِ پوءِ کاءُ سڀني ميون مان پوءِ هل تنهنجا

سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُوْنِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ اَلْوَانُهٗ

واٽن جي رب تنهنجي ڏسيل ۽ نڪري ٿي منجهان پيٽن انهن جي ماکي جنهن جا رنگ الڳ الڳ

فِيهِ شِفَآءٌ لِّلنَّاسِ ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ○

انهيءَ ۾ صحت آهي سڀني مرضن کان ماڻهن لاءِ تحقيق ان ۾ نشاني آهي انهن ماڻهن لاءِ جيڪي فڪر ڪندا آهن

وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰىكُمْ ۙ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰۤى اَرْذَلِ الْعُمُرِ

۽ الله خلقيو آهي اوهان کي پوءِ ماريندو اوهان کي ۽ ڪي اوهان مان موٽايا ٿا وڃن طرف نڪمي عمر جي

لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ○ وَاللّٰهُ

جيئن نه ڄاڻي پوءِ ڄاڻڻ کان ڪجهه تحقيق خدا ڄاڻندڙ قادر آهي ۽ الله

فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ فِى الرِّزْقِ ۚ فَمَا الَّذِيْنَ فُضِّلُوْا

بلند ڪيو اٿس ڪن کي اوهان مان ڪن تي مال ۾ پوءِ ناهن جي گهڻو ڏنل

بِرَآدِّيْ رِزْقِهِمْ عَلٰى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ ۗ

۽ ڏيندڙ پنهنجو مال ٻانهن کي پوءِ هو ان ۾ برابر آهن

اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ○ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ

پوءِ ڇو نعمت خدا جي کان منڪر ٿا ٿين ۽ الله جوڙيون ڪيون اوهان لاءِ اوهان جي جنس مان

اَزْوَاجًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ بَنِيْنَ وَحَفَدَةً وَّرَزَقَكُمْ

ڪيو اوهان لاءِ اوهان جي زالن مان پٽ ۽ پوٽا ۽ روزي ڏنائين اوهان کي

مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۗ اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُوْنَ ○

سٺين شين مان پوءِ ڇو ڪوڙ کي مڃين ٿا ۽ نعمت الله جي کان منڪر ٿين ٿا

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ

۽ عبادت ڪن ٿا سواءِ خدا جي بتن جي جي نه مالڪ آهن انهن جي رزق ڏيڻ جا آسمانن

وَالْاَرْضِ شَيْـًٔا وَّلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ○ فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَ ۗ

۽ زمين کان ڪجهه ۽ نه سگهن ٿا پوءِ مَ جوڙيو بت خدا جا مثل ڪري

اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ○ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبْدًا

تحقيق خدا ڄاڻي ٿو ۽ اوهين نٿا ڄاڻو بيان ڪيو خدا مثال ٻانهي جو

مَمْلُوكًا لَّا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَمَن رَّزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا

گولو هجي جو نه قادر هجي متي ڪنهن شيءِ ۽ اهو جنهن کي ڏنو سون پاڻوتا مال حلال

فَهُوَ يُنفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۖ هَلْ يَسْتَوُونَ ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ

پوءِ اهو خرچي ٿو انهي مان ڳجهو ۽ پڌرو ڇا ٿين برابر ٿين ٿا ٻئي عقل آهي سڀ شڪر خدا جو آهي

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا

گهڻا انهن مان نه ٿا ڄاڻن ۽ بيان ڪيو خدا مثال ٻن شخصن جو هيڪڙو

أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ

گونگو جو ناهي قادر متي ڪنهن شيءِ ۽ اهو بار هجي متي مالڪ پنهنجي جيڏانهن موڪلي انهي کي

لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَن يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ ۙ وَهُوَ

نه آڻي ڪا چڱائي ڪين برابر آهي گونگو ۽ اهو جو متي عدل جي حڪم ڪري ٿو ۽ آهي سڌي واٽ

عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ

۽ اوڻيون ڳالهيون آسمانن ۽ زمين جون خدا کي آهي علم سڀني جو

وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ

۽ ناهي اچڻ قيامت جو مگر اکين جي ڇنڀ جهڙو بلڪ ان کان به ويجهو آهي تحقيق خدا

شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَاللَّهُ أَخْرَجَكُم مِّن بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ

هر شيءِ تي قادر آهي خدا پيدا ڪيو اوهان کي پيٽن مان مائرن اوهان جي نه ڄاڻندا هئا

شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۙ لَعَلَّكُمْ

ڪجهه ۽ ڏنائين ڪن ۽ اکيون ۽ قلب ته مانَ

تَشْكُرُونَ ۝ أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا

شڪر ڪريو ڇا نه ٿا ڏسن پکين کي هوا ۾ قابو ٿيل ڪين جهلي ٿو انهن کي

يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ وَاللَّهُ

ڪوبه مگر خدا تحقيق انهي ۾ نشانيون آهن واسطي مومنن جي ۽ خدا

جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ بُيُوْتِكُمْ سَكَنًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ جُلُوْدِ الْاَنْعَامِ

ڪيائين گهرن اُهي جاءِ آرام جي اهڙي ۽ بڻايائين اوهان لاءِ ڪلن مان چوپاين جي

بُيُوْتًا تَسْتَخِفُّوْنَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ وَمِنْ اَصْوَافِهَا

تنبو هلڪا ڪريو ٿا اُن کي سفر ۾ ۽ شهر ۾ ۽ ڪيائين اُن جي

وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَآ اَثَاثًا وَّمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ۝ وَاللّٰهُ جَعَلَ

۽ ملسن ۽ وارن وهنن جي ڪوٽون ۽ نفع لهڻ طرفان مدت تائين ۽ خدا پيدا ڪيو

لَكُمْ مِّمَّا خَلَقَ ظِلٰلًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَّجَعَلَ لَكُمْ

اُن لاءِ ڪنان اُن وٽن جنهن کي خلقيائين ڇانو ۽ ڪيائين اُن لاءِ جبلن مان غار ۽ ڪيائين اُن لاءِ

سَرَابِيْلَ تَقِيْكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيْلَ تَقِيْكُمْ بَاْسَكُمْ كَذٰلِكَ يُتِمُّ

پيراهن جي پناهه وارو ڪن اوهان کي گرمي جي ۽ پهراڻ ڪان ۽ ڏکون جي بچائين اوهان کي جنگ ۾ ائين پورو ڪري ٿو

نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُوْنَ ۝ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ

گهڻيون ڪيائين نعمتون اوهان تي مان اوهان اسلام آڻيو پوءِ جي ڦرندا انهن کان ته تو تي مگر

الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۝ يَعْرِفُوْنَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُوْنَهَا وَاَكْثَرُهُمُ

پهچائڻ پڌرو سڃاڻن ٿا نعمتون الله جيون پوءِ انڪار ٿا ڪن اُن کان ۽ گهڻا اُنهن مان

الْكٰفِرُوْنَ ۝ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ

ڪافر آهين ۽ جنهن ڏينهن اُٿاري بيهنداسون سڀني امتن مان شاهد ان کان پوءِ اجازت نه ڏني

لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ۝ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ

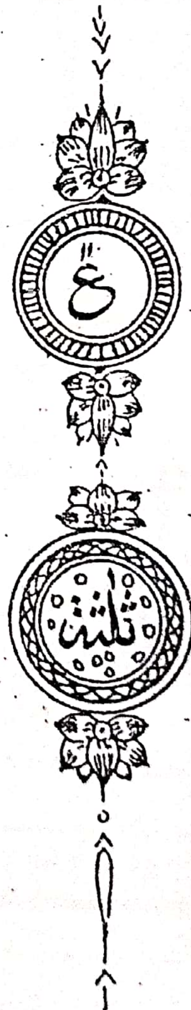
ويندي ڪافرن کي دنيا ڏانهن ۽ نه عذر منٿون ٻڌيون وينديون ۽ جڏهن ڏسندا ڪافر ظالم عذاب کي

فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا

تنهن هلڪو ٿيندو اُن کان ۽ نه مهلت وارا ٿيندا ۽ جڏهن ڏسندا مشرڪ

شُرَكَآءَهُمْ قَالُوْا رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا الَّذِيْنَ كُنَّا نَدْعُوْا

بتن کي قيام ڏينهن چوندا اي رب اسان جا اهي بت اسان جا جنهن عبادت ڪندا هئاسون

مِن دُونِكَ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ○ وَأَلْقَوْا إِلَى

چڏي توکي پوءِ چوندا بت انهن کي هي جواب ته اوهان ڪوڙا آهيو ○ ۽ جهڪندا خدا ڏانهن

اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ○ الَّذِينَ

ان ڏينهن صلح ○ ۽ غائب ٿيندا انهن کان بت جيڪي ڪوڙ ٺاهيندا هئا ○ جن

كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ

ڪفر ڪيو ۽ جهليائون ڪنا دين خدا جي زياده ڪنداسون انهن کي عذاب بجهلڻ جو

بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ○ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِم

سبب فساد ڪرڻ انهن جي ○ ۽ جنهن ڏينهن ڪوٺينداسون منجها سڀڪنهن امت شاهد انهن

مِّنْ أَنفُسِهِمْ ۖ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ ۚ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ

ڪنا جنس انهن جي ۽ آڻينداسون توکي شاهد مٿي هن امت ۽ نازل ڪيوسون توتي قرآن

تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ○ إِنَّ

جو بيان ڪندڙ آهي سڀني ٿولن کي ۽ هدايت ۽ رحمت آهي ۽ بشارت آهي مسلمانن لاءِ ○ تحقيق

اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ

خدا امر ڪري ٿو عدل ڪرڻ ۽ احسان ڪرڻ جو ۽ ڏيڻ اهل قرابت جي ۽ منع ڪري ٿو

عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ وَالْبَغْيِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ○ وَأَوْفُوا

ڪنا گناهن بحيائي ۽ زنا نصيحت ڪري ٿو اوهان کي ته نصيحت قبول ڪيو ○ ۽ پورو ڪيو

بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدتُّمْ وَلَا تَنقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا

سنه خدا جو جڏهن سنه ڪيو ۽ نه ڀڃو سنهن کي پنهنجا تان مضبوطي انهن جي

وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ○

تحقيق ڪيو اوهان خدا کي پاڻتي ضامن ڪري تحقيق خدا ڄاڻي ٿو جيڪي ڪريو ٿا

وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِن بَعْدِ قُوَّةٍ أَنكَاثًا

۽ مٿو مثل هن جي جا عورت ڇنيندي هئي سرٽا ڪاتڻ انهن جي پٺي مضبوطيا ۽ ٽڪر

تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ

وَ تُوهان پنهنجن قسمن کي پاڻ ۾ فساد جو سبب ٿا ڪريو (هن ڪري) ته هڪ ٽولو

أُمَّةٍ ۚ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ ۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ

ٻي ٽولي کان وڌيڪ ٿئي. الله توهان کي ان سان آزمائي ٿو ۽ قيامت جي ڏينهن توهان کي اهو ظاهر ڪندو جنهن ۾

تَخْتَلِفُونَ ۝ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ

توهان اختلاف ڪندا هئا. ۽ جيڪڏهن الله گهري ها ته توهان کي هڪ ٽولو ڪري ها پر

يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

گمراه ڪري ٿو جنهن کي گهري ٿو ۽ هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري ٿو ۽ ضرور توهان کان انهن عملن کان پڇيو ويندو جيڪي ڪندا هئا.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَ

۽ توهان پنهنجن قسمن کي پاڻ ۾ فساد جو سبب نه ڪريو متان ڪو قدم ثابت رهڻ کان پوءِ ترڪي پوي ۽

تَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۖ وَلَكُمْ عَذَابٌ

الله جي واٽ کان روڪڻ سبب توهان عذاب چکو ۽ توهان لاءِ وڏو عذاب

عَظِيمٌ ۝ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ

هجي. ۽ الله جي انجام کي ٿوري ملهه سان نه وڪڻو. جيڪي الله وٽ آهي

هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ ۖ وَمَا

سو توهان لاءِ ڀلو آهي جيڪڏهن ڄاڻو ٿا. جيڪي توهان وٽ آهي سو کٽندو ۽ جيڪي

عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ ۗ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا

الله وٽ آهي سو هميشه رهندو ۽ جن صبر ڪيو تن کي سندن عملن جو بدلو ضرور ڏينداسون

كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ

جيڪو چڱا عمل ڪندو مرد هجي يا عورت ۽ مؤمن هوندو

فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا

ته ان کي سٺي حياتي ڏينداسون ۽ انهن کي سندن چڱن عملن جو بدلو ضرور ڏينداسون

يعملون ○ فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشيطن

آخرت ۾ مبين پوءِ جڏهن پڙهين تون قرآن کي ته پناهه گهُر ساڻ خدا جي کنا شيطان

الرجيم ○ انه ليس له سلطن على الذين امنوا وعلى ربهم

تڙيل تحقيق ناهي اُنجو غلبو مٿي تن جن ايمان آندو ۽ خدا ئي

يتوكلون ○ انما سلطنه على الذين يتولونه والذين هم

توڪل ڪن ناهي غلبو شيطان جو مگر مٿي تن جي دوستي ڪن اُنسان ۽ سي جي

به مشركون ○ واذا بدلنا اية مكان اية والله اعلم بما

خدا سين شرڪ ڪندڙ آهن ۽ جڏهن مٽايون ٿا آيت بجاءِ ٻي آيت جي ۽ الله ڄاڻي ٿو جيڪا حڪمت لاءِ

ينزل قالوا انما انت مفتر بل اكثرهم لا يعلمون ○ قل

مٿائي نازل ڪري ٿو چون ٿا ڪافر ته تون آهين ٺاهيندڙ بلڪ گهڻن اُنهن مان نه ڄاڻن حڪمتون

نزله روح القدس من ربك بالحق ليثبت الذين امنوا

چئو نازل ڪيو آهي قرآن کي جبرئيل خدا وٽان ساڻ سچ جي ته ثابت ڪري مؤمنن کي

وهدى وبشرى للمسلمين ○ ولقد نعلم انهم يقولون

۽ هدايت ۽ بشارت آهي مسلمانن لاءِ ۽ تحقيق ڄاڻون ٿا ته ڪافر چون ٿا

انما يعلمه بشر لسان الذي يلحدون اليه اعجمي و

ته تون سيکاري ٿو محمد کي مکي ۾ هڪ نصراني ماڻهو ته زبان ان ماڻهوءَ جي جنهن ڏانهن نسبت ڪن ٿا اهو عجمي آهي ۽

هذا لسان عربي مبين ○ ان الذين لا يؤمنون بايت

قرآن ساڻ زبان عربي آهي پڌرو تحقيق جيڪي نه ٿا وسهن آيتون

الله لا يهديهم الله ولهم عذاب اليم ○ انما يفتري الكذب

خدا جيون نه هدايت ڪندو انهن کي خدا ۽ انهن لاءِ عذاب آهي ڏکوئيندڙ نه ٺاهين ڪوڙ خدا تي

الذين لا يؤمنون بايت الله واولئك هم الكذبون ○

مگر اُهي جن نه ايمان آندو ساڻ آيتن خدا جي ۽ اُهي ئي ڪوڙا آهن

مَنْ كَفَرَ بِاللّٰهِ مِنْ بَعْدِ اِيْمَانِهٖٓ اِلَّا مَنْ اُكْرِهَ وَقَلْبُهٗ مُطْمَئِنٌّۢ

جيڪو ڪفر ڪري خدا سان پنهنجي ايمان آڻڻ کان پوءِ سواءِ ان جي جنهن تي زور ڪيو وڃي ۽ دل ان جي آرام ۾ هجي

بِالْاِيْمَانِ وَلٰكِنْ مَّنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ

ايمان سان ۞ پر جيڪو ٻڌو ڪري ڪفر سان پنهنجو سينو پوءِ انهن تي ڪاوڙ آهي

مِّنَ اللّٰهِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۞ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ

خدا جي ۽ انهن لاءِ عذاب وڏو ۞ هي عذاب سبب هن جي ته انهن پسند ڪئي حياتي

الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ۞

دنيا جي مٿي آخرت جي ۽ تحقيق خدا نه هدايت ڪري جماعت ڪافرن جي کي

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ۚ

اهي اهي آهن جو مهر ڪئي خدا مٿي قلبن انهن جي ۽ ڪنن انهن جي ۽ اکين انهن جي

وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْغٰفِلُوْنَ ۞ لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۞

۽ اهي غافل آهن ۞ ڪو شڪ ناهي ته اهي آخرت ۾ نقصان وارا آهن

ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ هَاجَرُوْا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوْا ثُمَّ جٰهَدُوْا

پوءِ تحقيق رب تنهنجو واسطي انهن جي جن هجرت ڪئي پٺيان ان جي جو عذاب ڏنا ويا پوءِ جهاد ڪيائون

وَصَبَرُوْٓا ۙ اِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۞ يَوْمَ تَاْتِيْ

۽ صبر ڪيائون تحقيق رب تنهنجو پٺيان ان جي بخشيندڙ مهربان آهي ۞ جنهن ڏينهن ايندو

كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَّفْسِهَا وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَ

هر ڪو جيءُ جهيڙو ڪندو طرفان پنهنجي ۽ پورو ڏنو ويندو هر ڪنهن کي جيڪي عمل ڪيائين ۽

هُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۞ وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ اٰمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً

انهن تي ظلم ڪيو نه ويندو ۞ ۽ ظاهر ڪيو خدا مثال ڳوٺ جو جو هو امن وارو آرام وارو

يَّاْتِيْهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِاَنْعُمِ اللّٰهِ فَاَذَاقَهَا

ايندو هو ان جو رزق ڪشادو هر طرف کان پوءِ ناشڪري ڪيائين نعمتن خدا جي

اللهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ○ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ

ڪمائي ٿيو بک ڏڪار جو ۽ ڊپ سندن ڪرتوتن سبب ۔ ۽ تحقيق آيو انهن وٽ

رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ○ فَكُلُوا

رسول انهن مان پوءِ ڪوڙو ڄاتائون انکي پوءِ ورتو انهن کي عذاب ۽ اهي ظالم هئا پوءِ کائو

مِمَّا رَزَقَكُمُ اللهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ

مومنو جيڪو مال غنيمت جو روزي ڏني اٿو خدا حلال پاڪ ۽ شڪر ڪريو نعمتن الله جي جيڪڏهن آهيو اوهين انکي

تَعْبُدُونَ ○ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ

عبادت ڪندا نه حرام ڪيو آهي خدا اوهان تي مگر مردار ۽ رت ۽ گوشت سوئر جو

وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللهَ

۽ جيڪو ذبح ڪيل نالي غير خدا جي پوءِ جيڪو تنگ ٿئي نه سرڪش ۽ نه حد کان ٽپيل ته تحقيق خدا

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ○ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَٰذَا

ٻخشيندڙ مهربان آهي ۽ نه چئو ڪوڙ جهڙي جو بيان ڪن ٿيون زبانون اوهان جون ته هي

حَلَالٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللهِ الْكَذِبَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ

حلال ۽ هي حرام آهي ته ٻڌو تان خدا تي ڪوڙ تحقيق سي جي

يَفْتَرُونَ عَلَى اللهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ○ مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ

ٻڌن خدا تي ڪوڙ اهي ڇٽندا نه ١٥ نفعو آهي ٿورڙو ۽ انهن لاءِ آهي

عَذَابٌ أَلِيمٌ ○ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ

عذاب ڏکوئيندڙ ۽ مٿي يهودين حرام ڪيو سون سي جو احوال ٻڌايو سون تو کي

مِن قَبْلُ ۖ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ○ ثُمَّ إِنَّ

اڳ ۽ نه ظلم ڪيو سون انهن تي هو پر پاڻ تي ظلم ڪندا هئا پوءِ تحقيق

رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ

خدا تنهنجو انهن جيڪي ڪن مندا ڪم سببان جهالت جي پوءِ توبه ڪيائون پڇاڙي انجي

وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ إِنَّ إِبْرٰهِيمَ

۽ موچارا عمل ڪيائون تحقيق رب تنهنجو پڄاڻا توبه جي ضرور بخشڻهار ٻاجهارو آهي. تحقيق ابراهيم

كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلّٰهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝ شَاكِرًا

هو امام صادق دين تي پڪو عبادت ڪندڙ خدا جي مائل حق ڏانهن ۽ نه هو منجهان ڪافرن. شڪر ڪندڙ هو

لِأَنْعُمِهِ اجْتَبٰهُ وَهَدٰهُ إِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ وَآتَيْنٰهُ فِي

نعمتن خدا جي کي پسند ڪيائين ان کي ۽ هدايت ڪيائين ان کي واٽ سڌي. ۽ ڏنيسون ان کي

الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِينَ ۝ ثُمَّ أَوْحَيْنَا

دنيا ۾ موچارائي ۽ اهو آخرت ۾ منجهان نيڪن هوندو. پوءِ وحي ڪيوسون

إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝

تو ڏانهن ته تابع ٿي دين ابراهيم جي کي جو ميل ڪندڙ هو حق ڏانهن ۽ نه هو مشرڪ

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ

نه فرض ڪيو هو آسان تي ڇنڇر مگر مٿي تن جن اختلاف ڪيو انهن ۾. ۽ تحقيق خدا حڪم ڪندو

بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ اُدْعُ إِلٰى سَبِيلِ

انهن وچ ڏينهن قيامت جي منجهه ته جنهن اختلاف ٿا ڪن. سڏ طرف دين

رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

رب تنهنجي سان قوت ۽ آيتن ۽ نصيحت موچاري. ۽ جهڳڙو ڪر انهن سان نهايت موچارائي

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۝

تحقيق رب تنهنجو سڃاڻي ٿو جو گمراهه ٿي ويا واٽ خدا جي ۽ اهو ڄاڻي ٿو هدايت وارن کي

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ

۽ جي جزا ڏيو ته ظالم کي ۽ جزا ڏيو انهي سان مثل برابري جي. ۽ جي صبر ڪندا

لَهُوَ خَيْرٌ لِلصّٰبِرِينَ ۝ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللّٰهِ وَلَا

ته صبر ڀلو آهي صابرن لاءِ. ۽ صبر ڪر اي نبي ۽ نه صبر ڪرڻ سگهين مگر توفيق خدا جي

تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ○

ڏُک ڪر مٿن ڪافرن ۽ مَهو تنگيءَ ۾ اُن کان جيڪي مَڪر ڪن ٿا

اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ ○

تحقيق خدا ساڻ متقين آهي ۽ جيڪي چڱا ٿيون ڪن ٿا

سُوْرَةُ بَنِيْ اِسْرَآءِيْلَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّاِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سُورة بني اسرائيل نازل ٿي مڪي ۾ منجهس هڪ سؤ ٻارهن آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○

سان نالي خدا جي جو رحمٰن ڏيندڙ رحم ڪندڙ

سُبْحٰنَ الَّذِيْٓ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

پاڪ آهي سو جنهن سير ڪرايو پاڻ جي ٻانهي محمد کي رات ۾ کنا مسجد مڪي جي

اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِيْ بٰرَكْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِيَهٗ مِنْ اٰيٰتِنَا اِنَّهٗ

طرف بيت المقدس جي برڪت ڪئي سون آس پاس ته ڏيکاريون رسول کي معجزا تحقيق

هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ○ وَاٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى

خدا ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي ۽ ڏنو سون موسىٰ کي توريت ۽ ڪيو سون انکي هدايت

لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِيْ وَكِيْلًا ○ ذُرِّيَّةَ مَنْ

واسطي بني اسرائيلن جي ته نه وٺو ٻيو سواءِ خدا جي ڪو مالڪ جهڙو ۽ انبياء اولاد مٿن

حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ۭ اِنَّهٗ كَانَ عَبْدًا شَكُوْرًا ○ وَقَضَيْنَآ اِلٰى

جي چڙهيا سون ساڻ نوح ٻيڙي ۾ تحقيق نوح هو ٻانهون شڪر ڪندڙ ۽ حڪم موڪليو سون طرف

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ فِي الْكِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَ

اولاد يعقوب جي توريت ۾ ته فساد ڪندا ساڻ قتل نبين جي منجهه زمين شام جي ٻه ڀيرا

لَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيْرًا ○ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُوْلٰىهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ

۽ هٺ ڪندا هٺ وڏو پوءِ جڏهن آيو وقت پهرئين فساد جو پوءِ موڪلياسون اوهان تي

عِبَادًا لَّنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ ۚ وَكَانَ

ٻانهان اسان جا ڏاڍا جنگي لشڪر اُنهن جي پوءِ داخل ٿيا گهرن جي وچ ۾ ۽ اُهو

وَعْدًا مَّفْعُولًا ۝ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُم

حڪم الله جو ٿيڻو ۵ پوءِ موٽايوسون اوهان جو غلبو اُنهن تي ۽ ڏناسون اوهان کي

بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ۝ إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ

مال ۽ پٽ ۽ ڪيوسون اوهان کي جهجها قبيلا ۽ جيڪڏهن ڪيتوسون موچارائي ڪندئو

لِأَنفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا

نفعو ڪندا پاڻ کي ۽ جي مٺائي ڪندا ته ضرر انهن کي پوءِ جڏهن آيو پڇاڙيءَ جو وعدو ته بگاڙين اوهان جا

وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا

منهن ۽ داخل ٿين بيت المقدس ۾ جيئن داخل ٿيا هئا پهريون ڀيرو ۽ هلاڪ ڪري

مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ۝ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ ۚ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا ۘ

جنهن تي غالب پيا هلاڪ ڪرڻ ۾ اوڏو آهي رب اوهان جو ته رحم ڪري اوهان تي ۽ جي موٽندؤ ته موٽنداسون

وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ۝ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي

۽ ڪيوسون دوزخ ڪافرن لاءِ جاءِ بند جي ۵ تحقيق هي قرآن هدايت ڪري

لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ

ته وات ڏانهن جا سڌي آهي ۽ بشارت ڏئي ٿو مومنن کي جي عمل ڪن موچارا

أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ۝ وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا

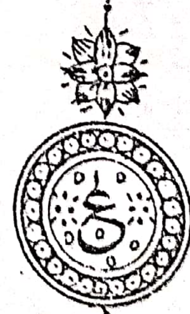
ته انهن لاءِ اجر وڏو آهي ۽ تحقيق جي نه وسهن آخرت کي سا تيار ڪيوسون

لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ وَيَدْعُ الْإِنسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ ۖ

انهن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ ۽ گهري ٿو انسان مدد جي (۽ اهل) گهري ٿو خدا جو خير

وَكَانَ الْإِنسَانُ عَجُولًا ۝ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ ۖ

۽ آهي انسان جلد طبع جو ۽ ڪياسون رات ۽ ڏينهن کي ٻه معجزا

فَمَحَوْنَا آيَةَ الَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا

پوءِ مٽايوسون نور معجزي رات جي جو ۽ ڪيوسون نور معجزي ڏينهن جو روشن ته طلب ڪريو ڏينهن رزق

مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ

خدا کان ۽ سڃاڻو ليکو ورهين جو ۽ حساب ڏينهن جو ۽ سڀ ڪنهن ڳالهه کي بيان ڪياسون

تَفْصِيلًا ۝ وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ

پڌرائي سان ۽ سڀڪنهن ماڻهوءَ کي ٻڌايون ٿا سون ڪاغذ پڃي عملن جو ڳچيءَ ۾ ان جي ۽ ڪڍنداسون

لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ۝ اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ

ان لاءِ قيامت جي ڏينهن ڪتاب عملن جو جنهن کي ڏسندو کليل ۽ چونداسون پڙهه ڪتاب پنهنجو ڪافي آهي جيئن تون

الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ۝ مَّنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ

اڄ تون پنهنجو حساب ڪندڙ ۽ جيڪو هدايت وارو ٿيو ته ان نفع ڪري ٿو مگر پاڻ کي

وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ

۽ جيڪو گمراهه ٿيو ته ان ضرر گمراهي جو مگر انهي ۽ نه کڻي ڪو نفس گناهه ٻئي جو جهڙو

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ۝ وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ

۽ نه آهيون عذاب ڪرڻ وارا ڪنهن کي مگر تان جيستائين موڪليون رسول ۽ جڏهن ارادو ڪيون ٿا ته هلاڪ ڪريون

قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا

ڪنهن ڳوٺ کي امر ڪريون ٿا ان جي آسودن کي ته نافرماني ڪن انهي ۾ پوءِ لازم ٿي ان ڳوٺ تي عذاب پوءِ هلاڪ

تَدْمِيرًا ۝ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ

هلاڪ ڪيو ۽ گهڻا هلاڪ ڪياسون امتن مان پڄاڻان نوح جي ۽ ڪافي آهي خدا

بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۝ مَّن كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ

ساڻ گناهن ٻانهن پنهنجي جي واقف ۽ ڏسندڙ آهي جيڪو اوسائي عملن پنهنجي مان گهري ٿو غنيمت دنيا جي

عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا

سگهو ڏيون ٿا ان کي دنيا ۾ جيڪي ان لاءِ گهرون پوءِ ڪيو سون ان لاءِ جهنم رسندو ان ۾

مَذْمُوْمًا مَّدْحُوْرًا ○ وَمَنْ اَرَادَ الْاٰخِرَةَ وَسَعٰى لَهَا سَعْيَهَا

ڌڪاريل ۽ تڙيل ٿي ڪري رحمت کان ۽ جيڪو گهري آخرت کي ۽ عمل ڪري خالص ان لاءِ عمل ان جو

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَّشْكُوْرًا ○ كُلًّا نُّمِدُّ

۽ اهو ڪليون چوندو هجي ۽ اهي اهڙا شخص جن جا عمل قبول ٿيل ان جي سڀني کي مدد ڪريون ٿا

هٰٓؤُلَآءِ وَهٰٓؤُلَآءِ مِنْ عَطَآءِ رَبِّكَ ۭ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ

مؤمنن ۽ ڪافرن جي ڪنهن رزق خدا جي ۽ نه آهي ڏات خدا جي

مَحْظُوْرًا ○ اُنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۭ وَلَلْاٰخِرَةُ

جهليل ڪنهن سان نهار ته ڪيئن هڪ کي ٻئي کان هيڪڙائي ڏني رزق ۾ ۽ البت آخرت

اَكْبَرُ دَرَجٰتٍ وَّاَكْبَرُ تَفْضِيْلًا ○ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ

وڏي آهي منجهه درجي ۽ وڌيڪ آهي ڀلائي ۾ نه مقرر ڪر الله سان ٻيو ڪو اله

فَتَقْعُدَ مَذْمُوْمًا مَّخْذُوْلًا ○ وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا

متان وهين ڇڏيل ۽ شرمندو ٿي آخرت ۾ ۽ امر ڪيو خدا ته نه عبادت ڪريو

اِلَّآ اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۭ اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ

مگر خدا جي ۽ سان ماءُ پيءُ جي احسان ڪريو جيڪي رسندو تو وٽ ٻڍاپي کي

اَحَدُهُمَآ اَوْ كِلٰهُمَا فَلَا تَقُلْ لَّهُمَآ اُفٍّ وَّلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَّهُمَا

هيڪڙو ماءُ پيءُ مان جيڪي هجي يا ٻئي مٿن اڪي اف ۽ نه ڇڙب ڪر انهن کي ۽ چئو انهن کي

قَوْلًا كَرِيْمًا ○ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَّبِّ

ڳالهيون وڻندڙ ۽ نماءِ ان لاءِ پکڙ نرميءَ جا ڪنا ٻاجهه ۽ چئو اي رب

ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيٰنِيْ صَغِيْرًا ○ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا فِيْ نُفُوْسِكُمْ ۭ اِنْ

رحم ڪر انهن سان جيئن نپايائون مون کي ننڍي هوندي خدا چڱي ريت ڄاڻي ٿو جيڪي منجهه دلين اوهان جي

تَكُوْنُوْا صٰلِحِيْنَ فَاِنَّهٗ كَانَ لِلْاَوَّابِيْنَ غَفُوْرًا ○ وَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى

جيڪڏهن هوندا سچا پوءِ خدا آهي توبه ڪندڙن کي بخشيندڙ ۽ ڏي قرابت کي

حَقَّهٗ وَالْمِسْكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيْرًا ۝ اِنَّ

حق انجو ۽ ڏي حق مسڪينن کي ۽ مسافرن کي ۽ م اسراف ڪر سا خرچ ڪرڻ. تحقيق

الْمُبَذِّرِيْنَ كَانُوْٓا اِخْوَانَ الشَّيٰطِيْنِ ۭ وَكَانَ الشَّيْطٰنُ لِرَبِّهٖ

تحقيق اسراف ڪندڙ هئا ڀائر شيطانن جا ۽ آهي شيطان خدا کي

كَفُوْرًا ۝ وَاِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاۗءَ رَحْمَةٍ مِّنْ رَّبِّكَ تَرْجُوْهَا

ناشڪر ۽ جي منهن ڦيرين تون انهن مسڪينن کان طلب ڪري رحمت جي ربّ تنهنجي جنهن جي اميد

فَقُلْ لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُوْرًا ۝ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُوْلَةً اِلٰى عُنُقِكَ

تو ته انهن کي چئو سولي ڳالهه نرم ۽ م ڪر هٿ پنهنجو ٻڌل ڳچي ۾

وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُوْمًا مَّحْسُوْرًا ۝ اِنَّ رَبَّكَ

۽ م ڪشاده هٿ تمام ڪشاده ته پوءِ ويهي رهين ملامت ٿيل پريشان ٿيل. تحقيق

يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاۗءُ وَيَقْدِرُ ۭ اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًا

خدا ڪشاده ڪري رزق جنهن لاءِ گهري ۽ تنگ ڪري. تحقيق خدا ٻانهن کي خبر رکندڙ

بَصِيْرًا ۝ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ اِمْلَاقٍ ۭ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ

ڏسندڙ آهي ۽ م ڪُهو ٻارن پنهنجن کي سبب خوف بک جي اسين رزق ڏيون ٿا انهن کي

وَاِيَّاكُمْ ۭ اِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْاً كَبِيْرًا ۝ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنٰٓى

۽ اوهان کي. تحقيق ڪهڻ انهن جو آهي گناه وڏو ۽ م اوڏا اچو زنا کي

اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً ۭ وَسَاۗءَ سَبِيْلًا ۝ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ

تحقيق آهي بي حيائي ۽ بڇڙي واٽ آهي ۽ م ڪهو جان مسلمان کي

حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ۭ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوْمًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهٖ

تعظيم ڪئي خدا مگر ساڻ حق قصاص جي ۽ جيڪو ڪُسندو ناحق پوءِ ڪيوسون واسطي وارث

سُلْطٰنًا فَلَا يُسْرِفْ فِّي الْقَتْلِ ۭ اِنَّهٗ كَانَ مَنْصُوْرًا ۝ وَلَا تَقْرَبُوْا

غلبو قاتل تي پوءِ م حد لنگهي قصاص ۾. تحقيق وارث مقتول جو مدد ڏنل ۽ م اوڏا وڃو

مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۪ وَاَوْفُوْا

مال يتيم جي کي مگر ساڻ وجهه موچاري تا جيستيڪ رسي بلوغ کي ۽ پاڙيو

بِالْعَهْدِ ۚ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُوْلًا ۝ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ

سنه تحقيق سنداه پڇيل ۽ پورو ڏيو ماپ جڏهن ماپيو

وَزِنُوْا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيْمِ ۭ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّاَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ۝

۽ توريو ساڻ ساهمي سڌي ۾ ڳالهه ڀلي آهي ۽ موچاري عاقبت آهي

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۭ اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ

۽ مر تابع ٿي تنهن ڳالهه جو جنهن جي توکي ناهي خبر تحقيق ڪن ۽ اک ۽ دل

كُلُّ اُولٰۗىِٕكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُوْلًا ۝ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا ۚ

سڀئي اُهي آهن جن کان ٿينديون پڇا ۽ مَ هل زمين ۾ مٽڪرو ٿي

اِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْاَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُوْلًا ۝ كُلُّ ذٰلِكَ

تحقيق تون چيرين نه زمين کي ۽ نه رسندين جبلن کي ڊگهائي ۾ سڀ ڳالهيون

كَانَ سَيِّئُهٗ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوْهًا ۝ ذٰلِكَ مِمَّآ اَوْحٰٓى اِلَيْكَ

اهي آهن مٺيون خداوند ۽ نڌرسند ڏنو خدا کي ۾ نصيحت موڪلي تو ڏانهن

رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۭ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰـهًا اٰخَرَ فَتُلْقٰى فِيْ جَهَنَّمَ

خدا علم هدايت جي ۽ مَ جوڙ خدا سان ڪو اله ٻيو پوءِ پوندين دوزخ ۾

مَلُوْمًا مَّدْحُوْرًا ۝ اَفَاَصْفٰىكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِيْنَ وَاتَّخَذَ مِنَ

ڪوڙا ٿي ۽ تڙيل ٿي ڇا ڪي ڀلو ڪيو اٿو خدا سان پٽن ۽ جوڙيون ٿا

الْمَلٰۗىِٕكَةِ اِنَاثًا ۭ اِنَّكُمْ لَتَقُوْلُوْنَ قَوْلًا عَظِيْمًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا

ملڪ ڌيئرون تحقيق اوهين چئو ٿا ڪوڙ وڏو ۽ تحقيق ڦيرائي ڏيکاريو

فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُوْا ۭ وَمَا يَزِيْدُهُمْ اِلَّا نُفُوْرًا ۝ قُلْ لَّوْ

هن قرآن ۾ نصيحتون ته قبول ڪن ۽ نه وڌائي ٿي انهن کي مگر ڏور ڀڄڻ ۾ چئو

كَانَ مَعَهٗٓ اٰلِهَةٌ كَمَا يَقُوْلُوْنَ اِذًا لَّابْتَغَوْا اِلٰى ذِي الْعَرْشِ

ھُوندا ھُون ساڻ خدا جي ٻيا الٰه شريڪ اُلوھيت ۾ جيئن ته اُھي چون ٿا ته ضرور طلب ڪن ها طرف مالڪ عرش جي

سَبِيْلًا ۝ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَقُوْلُوْنَ عُلُوًّا كَبِيْرًا ۝ تُسَبِّحُ

صلح جنگ ڪرڻ خلافت جي پاڪ آھي الله شريڪن کان جي مڃيندا آھن ۽ ڪنا گوڙن ڪافرن جي مڃيندا آھن وڏو

لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيْهِنَّ ۭ وَاِنْ مِّنْ شَيْءٍ اِلَّا

اُن جي آسمان ست ۽ زمين ۽ جيڪي آھن اُن ۾ ۽ ناھي ڪو به شيءِ مگر

يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ وَلٰكِنْ لَّا تَفْقَهُوْنَ تَسْبِيْحَهُمْ ۭ اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا

تسبيح ڪري ٿي ساڻ ساراه خدا جي پر نٿا سمجھو توھين اُنھن جي تسبيح خدا آھي بردبار

غَفُوْرًا ۝ وَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِيْنَ

بخشيندڙ ۽ جڏھن پڙھين ٿو تون قرآن ڪريون ٿا وچ ۾ تنھنجي ۽ وچ انھن جي

لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُوْرًا ۝ وَّجَعَلْنَا عَلٰي قُلُوْبِهِمْ

ايمان نه ٿا آڻين آخرت تي پردو ڍڪيل ۽ ڪريون ٿا مٿي دلين

اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۭ وَاِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ

اُنھن جي پردا ته نه سمجھن قرآن کي ۽ ڪنن اُنھن جي ٻوڙائي ۽ جڏھن ذڪر ڪرين ٿو تون خدا جو

فِي الْقُرْاٰنِ وَحْدَهٗ وَلَّوْا عَلٰٓي اَدْبَارِهِمْ نُفُوْرًا ۝ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا

قرآن ۾ اڪيلو ته ڦري وڃن ٿا پٺين پنھنجين تي نفرت ڪندي اسين ڄاڻون ٿا

يَسْتَمِعُوْنَ بِهٖٓ اِذْ يَسْتَمِعُوْنَ اِلَيْكَ وَاِذْ هُمْ نَجْوٰٓى اِذْ يَقُوْلُ

جنهن غرض لاءِ ٻڌن ٿا قرآن کي جڏھن ۽ ڪن ٿا تو ڏانھن ۽ جڏھن اُھي ڳجھيون ڳالھيون ڪن

الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ۝ اُنْظُرْ كَيْفَ

ڪافر ته نٿا تابع ٿيو مگر ماڻھوءَ جادو ٿيل جي ڏس ته ڪيئن

ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ۝

ڏنائون تو لاءِ مثال پوءِ گمراھ ٿيا آھن ھدايت کان پوءِ نه سگھن ٿا سڌي واٽ

وَقَالُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا

۽ چون ٿا ته ڪڏهن هونداسون هڏا ۽ ذرو ذرو ٿيل ته ڇا اسين اُٿارجي ايندا سون نئين خلقت ۾

جَدِيْدًا ۝ قُلْ كُوْنُوْا حِجَارَةً اَوْ حَدِيْدًا ۝ اَوْ خَلْقًا مِّمَّا

نئين چؤ ته ٿيو پٿر يا لوهه يا ڪا خلقت جيڪا

يَكْبُرُ فِيْ صُدُوْرِكُمْ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ مَنْ يُّعِيْدُنَا ۭ قُلِ الَّذِيْ

وڏي ڀاسجي اوهان جي سينن ۾ پوءِ سگهو چوندا ته ڪير موٽائيندو اسان کي چؤ

فَطَرَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنْغِضُوْنَ اِلَيْكَ رُءُوْسَهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ

جنهن پيدا ڪيو اوهان کي پهرين ڀيرو پوءِ سگهو لوڏيندا تو ڏانهن پنهنجا مٿا ۽ چوندا

مَتٰى هُوَ ۭ قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ قَرِيْبًا ۝ يَوْمَ يَدْعُوْكُمْ فَتَسْتَجِيْبُوْنَ

ڪڏهن هوندو اهو چؤ ته اُميد آهي ته هوندو ويجهو جنهن ڏينهن سڏيندو اوهان کي ته ورندي ڏيندا

بِحَمْدِهٖ وَتَظُنُّوْنَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا ۝ وَقُلْ لِّعِبَادِيْ

سندس ساراهه سان ۽ ڀانئيندا ته نه رهيا هئا دنيا ۾ مگر ٿورو ۽ چؤ منهنجن ٻانهن مؤمنن کي

يَقُوْلُوا الَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ ۭ اِنَّ الشَّيْطٰنَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ ۭ اِنَّ

ته چون ڪلمو نصيحت جو جو چڱو هجي تحقيق شيطان مقابلي ڪرڻ جو وسوسو وجهندو آهي انهن ۾

الشَّيْطٰنَ كَانَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ۝ رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِكُمْ

تحقيق شيطان انسان جو دشمن پڌرو آهي رب اوهان جو ڄاڻندڙ آهي اوهان کي

اِنْ يَّشَاْ يَرْحَمْكُمْ اَوْ اِنْ يَّشَاْ يُعَذِّبْكُمْ ۭ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ

جي گهرندو ته رحم ڪندو اوهان تي ايمان سبب يا جي گهري ته عذاب ڪري اوهان کي ۽ نه موڪليو سون توکي انهن تي

وَكِيْلًا ۝ وَرَبُّكَ اَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَلَقَدْ

نگهبان ڪري ۽ خدا تنهنجو ڄاڻندڙ آهي جيڪي آسمانن ۾ ۽ زمين ۾ آهن ۽ بيشڪ

فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيّٖنَ عَلٰى بَعْضٍ وَّاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا

فضيلت ڏني سون ڪن نبين کي ڪن تي ۽ ڏني سون داؤد کي ڪتاب زبور

قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ فَلَا يَمْلِكُوْنَ كَشْفَ الضُّرِّ

چؤ ڪوٺيو تن کي جن کي مڃيو ٿا سواءِ خدا جي ۵ پوءِ نه سگهندا اوهان کان ڏک لاهڻ ۽ ڦيرڻ جو

عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيْلًا ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ يَبْتَغُوْنَ اِلٰى

انکان ۽ نه مٽائڻ ڦيرڻ جو ٿا نه اهي معبود اهڙا آهين جي دعا گهرن ٿا الله کان

رَبِّهِمُ الْوَسِيْلَةَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ وَيَرْجُوْنَ رَحْمَتَهٗ وَيَخَافُوْنَ

ڪم اهي سا اطاعت جيڪو نيڙو ڪري ٿي الله کي ۵ اميد ڪن ٿا ۽ رحمت انجي ۽ ڊڄن ٿا ۽

عَذَابَهٗ ۭ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُوْرًا ۝ وَاِنْ مِّنْ

عذاب خدا جي کان تحقيق عذاب خدا جو آهي ڊپ لائق سڀ ڪو ڊڄي ۽ ڪان ڪو ڳوٺ

قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوْهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اَوْ مُعَذِّبُوْهَا

ڳوٺ مگر اسين هلاڪ ڪندا سون انکي مهند ڏينهن قيامت کان يا ڪن جيڪي عذاب

عَذَابًا شَدِيْدًا ۭ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ۝ وَمَا

عذاب ڏاڍو ۽ سا اها ڳالهه تنل اهي حڪم منجهه لوح محفوظ لکيل ۽ نه

مَنَعَنَآ اَنْ نُّرْسِلَ بِالْاٰيٰتِ اِلَّآ اَنْ كَذَّبَ بِهَا الْاَوَّلُوْنَ ۭ وَ

منع ڪئي اسان کي ڪا موڪلڻ معجزن جي ۵ مگر نه ڪوڙ سمجهيا اڳين معجزن کي مهندين ۽

اٰتَيْنَا ثَمُوْدَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوْا بِهَا ۭ وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيٰتِ

۽ ڏنوسون ثمودن کي اٺ جا معجزو واضح پڌرو پوءِ ظلم ڪيائون انکي ۽ نه عذاب موڪليوسون انکي

اِلَّا تَخْوِيْفًا ۝ وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ ۭ وَمَا

مگر ڊيڄارڻ لاءِ ۽ جيڏهن چيوسون توکي ته خدا گهيرو ڪيو ڪافرن مڪي جي کي

جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِيْٓ اَرَيْنٰكَ اِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُوْنَةَ

۽ نه ڪيوسون خواب جو ڏيکاريوسون توکي منجهه وڏه حد ٻيٽ جي مگر واسطي گمراه ٿين

فِي الْقُرْاٰنِ ۭ وَنُخَوِّفُهُمْ ۙ فَمَا يَزِيْدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيْرًا ۝

ٿا نهين پر گمراهي اهي ۽ ٿوهر جو ڪافرن کي پوءِ ڪرڻ ٿا اڏو ٿين انکي مگر هر گهري ڪشي

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ قَالَ
۽ ياد ڪر جڏهن چيوسون ملائڪن کي ته سجدو ڪريو آدم کي پوءِ سجدو ڪيائون مگر ابليس چيو

ءَاَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِيْنًا ۝ قَالَ اَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذِيْ
ته ڪيئن سجدو ڪريان تنهن کي جو خلقيو تو مٽيءَ مان چيو ابليس خبر ڏي مون کي ته هي آدم جو

كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهٗٓ
ڀلو ڪيو مون کان جيڪڏهن مهلت ڏيندين مون کي قيامت تائين ته پاڙ ڪڍندس اولاد انهيءَ جي

اِلَّا قَلِيْلًا ۝ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَاِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ
مگر ٿورا چيو خدا وڃ پوءِ جيڪو تابع ٿيندو تنهنجو انهن مان پوءِ تحقيق دوزخ بدلو اوهان جو

جَزَآءً مَّوْفُوْرًا ۝ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ
بدلو پورو ۽ ٿڙ ڪر جنهن کي سگهين انهن مان پنهنجي آواز سان

وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ
۽ ڌوڪاءِ انهن تي سوار ۽ پيادا پنهنجا ۽ ڀائيوار ٿي انهن سان مالن

وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْ ۭ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ۝ اِنَّ
۽ اولادن ۾ ۽ وعدو ڪر انهن سان ۽ وعدو نٿو ڪري انهن سان شيطان مگر ٺڳيءَ جو تحقيق

عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ ۭ وَكَفٰى بِرَبِّكَ وَكِيْلًا ۝
ٻانهن منهنجن تي نه آهي تنهنجو غلبو ۽ ڪافي آهي خدا تنهنجو همراهه

رَبُّكُمُ الَّذِيْ يُزْجِيْ لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ ۭ
رب اوهان جو سو آهي جو هلائي ٿو اوهان لاءِ ٻيڙيون وچ درياهه ۾ ته طلب ڪريو رزق خدا جو

اِنَّهٗ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ۝ وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ
تحقيق خدا آهي اوهان تي رحم ڪندڙ ۽ جڏهن پهچي ٿي اوهان کي سختي درياهه ۾ ته گم ٿين ٿا جي

تَدْعُوْنَ اِلَّآ اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىكُمْ اِلَى الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْ ۭ وَكَانَ
جن جي عبادت ڪريو ٿا مگر خدا پوءِ جڏهن ڇڏائي ٿو اوهان کي پٽ ڏانهن ته منهن ڦيرايو ٿا ۽ آهي

الْإِنسَانُ كَفُورًا ۝ أَفَأَمِنتُمْ أَن يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ

انسان ناشڪر آهي . ڇا پوءِ امن وارا ٿيا آهيو هن عذاب کان جيئن ڳهائي اوهان کي زمين منجهه

يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ۝ أَمْ أَمِنتُمْ

يا موڪلي اوهان تي پٿرن وارو واءُ پوءِ نه لهو پاڻ لاءِ ڪو ڇڏائيندڙ . ڇا امن وارا ٿيا آهيو ته

أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا

جي موٽائي اوهان کي درياءَ ۾ ٻيو ڀيرو پوءِ موڪلي اوهان تي سخت ٻوڙيندڙ

مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ

واءُ پوءِ ٻوڙي اوهان کي سبب ڪفر ڪرڻ اوهان جي پوءِ نه لهندؤ اسان وٽ هن جي

تَبِيعًا ۝ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

دعويٰ ڪندڙ . ۽ تحقيق سڳورو ڪيو سون اولاد آدم جو ۽ کنيو سون انهن کي پٽ ۽ درياءَ ۾

وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا

۽ ڏنو سون انهن کي طعام مان چڱو ۽ ڀلو ڪيو سون انهن کي گهڻن مخلوق تي

تَفْضِيلًا ۝ يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ ۖ فَمَنْ أُوتِيَ

ڀلائي گهڻي . جنهن ڏينهن ڪوٺينداسون سڀني ماڻهن کي سان مرشد انهن جي پوءِ جنهن کي ڏنو ويندو

كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَٰئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۝

دفتر عمل جو سڄي هٿ ۾ پوءِ اهي پڙهندا دفتر پاڻ جو ۽ نه ظلم ڪيو ويندو انهن تي ذرو

وَمَن كَانَ فِي هَٰذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا

۽ جيڪو هوندو هن دنيا ۾ انڌو سنڌن خدا کي ته اهو آخرت ۾ انڌو هوندو ۽ گمراهه واٽ جو

وَإِن كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ

۽ تحقيق اهي ويجها هئا ته تو کي ڦيرائين کان انهيءَ جو موڪليو سون تو ڏانهن ته ٺاهي

عَلَيْنَا غَيْرَهُ ۖ وَإِذًا لَّاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ۝ وَلَوْلَا أَن ثَبَّتْنَاكَ

اسان تي ٻيو . ۽ ان وقت ته وٺن ها تو کي دوست پنهنجو . ۽ جيڪڏهن نه هجي ها ته ثابت رکون ها تو کي

لَقَدْ كِدْتَّ تَرْكَنُ اِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيْلًا ۝ اِذًا لَّاَذَقْنٰكَ ضِعْفَ

ته تون ٿورو مَيل ڪرين ها ڪافرن ڏانهن ڪي ٿورو ٿورو ۔ اُن وقت اسين چکايون ها توکي ٻيڻو [illegible]

الْحَيٰوةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيْرًا ۝ وَ

جيئري ۽ ٻيڻو عذاب مُئي ۔ پوءِ نه ڏسين ها پاڻ لاءِ اسان وٽ ڪو حمايتي ۽ ڏ

اِنْ كَادُوْا لَيَسْتَفِزُّوْنَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوْكَ مِنْهَا وَاِذًا

تحقيق اُهي گهرن ٿا ته ڦيرائين توکي زمين مان ته ڪڍين توکي مان ۽ اُن مهل

لَّا يَلْبَثُوْنَ خِلٰفَكَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝ سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا

نه رهن ها تو کان پوءِ پر ٿورو ۔ رِيت اُنهن جي جي موڪليا سون

قَبْلَكَ مِنْ رُّسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيْلًا ۝ اَقِمِ الصَّلٰوةَ

کانئن اڳ پنهنجن رسولن مان ۽ نه ڏسندين اسان جي عادت ۾ ڦير ڦار ۔ اُڀار نماز

لِدُلُوْكِ الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ

وقت لڙڻ سج جي اونداهيءَ رات سيتي ۽ وقت پڙهڻ فجر جي تحقيق نماز فجر جي

كَانَ مَشْهُوْدًا ۝ وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَّكَ عَسٰٓى

آهي ملائڪن جي حاضري جي ۔ ۽ رات جو نماز پڙهي جاڳ وڌيڪ تو لاءِ ويجهو آهي

اَنْ يَّبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا ۝ وَقُلْ رَّبِّ اَدْخِلْنِيْ

ته اُٿاري توکي تنهنجو رب مقام محمود ۾ ۔ ۽ چؤ اي رب منهنجا داخل ڪر مونکي

مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِّيْ مِنْ

داخل ٿيڻ سچي جو ۽ ڪڍ مونکي دنيا مان ڪڍڻ سچي جو ۽ ڪر مون لاءِ پاڻ

لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا ۝ وَقُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ

وٽان غلبو ۽ فتح ۔ ۽ چؤ آيو حق ۽ ڊوڙي ويو ڪُفر

اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوْقًا ۝ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ

تحقيق ڪُفر آهي ڊوڙندڙ ۔ ۽ نازل ڪريون ٿا قرآن منجهان اهي آيتون جي

شِفَآءٌ وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ وَلَا يَزِيْدُ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا خَسَارًا ۝

شفا آهي ۽ رحمتون آهن مؤمنن لاءِ ۽ نه وڌائي ٿو ظالمن کي مگر ڇيهو هلاڪي

وَاِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖ وَاِذَا مَسَّهُ

۽ جڏهن نعمت ڪريون ٿا ماڻهوءَ کي ته منهن موڙي ٿو ۽ پاسو ڦيري ٿو ۽ جڏهن پهچي ٿو ان کي

الشَّرُّ كَانَ يَئُوْسًا ۝ قُلْ كُلٌّ يَّعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ فَرَبُّكُمْ

مصيبت ته ٿئي ٿو نااميد چؤ ته هر ڪو عمل ڪري ٿو پنهنجي دستور تي پوءِ خدا

اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى سَبِيْلًا ۝ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الرُّوْحِ قُلِ

چڱيءَ طرح ڄاڻي ٿو ته ڪير هدايت وارو آهي واٽ جو ۽ پڇن ٿا توکي روح جي ڪيفيت چؤ ته

الرُّوْحُ مِنْ اَمْرِ رَبِّيْ وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِلَّا قَلِيْلًا ۝ وَ

روح آهي ڪم منهنجي رب جي ۽ نه ڏنو ويو اوهان کي علم مگر ٿورو

لَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ

جي گهرون ته نيئون سو قرآن جو موڪليو توڏانهن پوءِ نه لهين پاڻ لاءِ

بِهٖ عَلَيْنَا وَكِيْلًا ۝ اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ اِنَّ فَضْلَهٗ كَانَ

مٿي اسان جي ڪو حمايتي مگر رحمت آهي رب جي تو مٿي تحقيق ٻاجه ان خدا جي آهي

عَلَيْكَ كَبِيْرًا ۝ قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰٓى اَنْ يَّاْتُوْا

تو تي وڏي چؤ ته جي گڏجن سڀ ماڻهو ۽ جن هن تي ته آڻين

بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَاْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ

مثل هن قرآن جي ته نه آڻي سگهندا اهڙو جيتوڻيڪ هجن هڪ ٻئي جا

ظَهِيْرًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ

همراهه ۽ تحقيق ڦيرايو اسان ماڻهن لاءِ منجهه هن قرآن سڀ صفتون

مَثَلٍ فَاَبٰٓى اَكْثَرُ النَّاسِ اِلَّا كُفُوْرًا ۝ وَقَالُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ

مثل پوءِ نه منيائين گهڻن ماڻهن مگر ڪافر ٿيڻ ۽ چون ٿا ته ڪافر نه ويسهنداسون توکي

حَتّٰى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْاَرْضِ يَنْۢبُوْعًا ۝ اَوْ تَكُوْنَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ
مگر جڏهن وهائين اسان لاءِ زمين مان تلاءُ ۔ جيڪي هجي تنهجو باغ
نَّخِيْلٍ وَّعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْاَنْهٰرَ خِلٰلَهَا تَفْجِيْرًا ۝ اَوْ تُسْقِطَ السَّمَآءَ
کجين ۽ ڊاکن جو پوءِ وهائين نهرون وچ باغ جي وهن ۔ جيڪي ڪري آڻ
كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا اَوْ تَاْتِيَ بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ قَبِيْلًا ۝
جيئن تو چيو تون اسان تي ٽڪر ٽڪر جيڪي آڻين تون الله ۽ ملائڪن کي سامهون
اَوْ يَكُوْنَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرُفٍ اَوْ تَرْقٰى فِي السَّمَآءِ ؕ وَلَنْ نُّؤْمِنَ
جيڪي هوندو تنهجو گهر سون جو ۔ جيڪي چڙهين منهجا آسمان ساڻ ۽ ڪڏهن نه مڃينداسين
لِرُقِيِّكَ حَتّٰى تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتٰبًا نَّقْرَؤُهٗ ؕ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيْ هَلْ
چڙهڻ تنهجي کي مگر جڏهن لاهيندين اسان تي ڪتاب پڙهون انکي چئو پاڪ آهي خدا منهجو نه آهيان
كُنْتُ اِلَّا بَشَرًا رَّسُوْلًا ۝ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُّؤْمِنُوْٓا اِذْ جَآءَهُمُ
آءُ مگر ماڻهو پيغامبر ۝ ۽ نه منع ڪيو ماڻهن کي وسهڻ الله جي کان جڏهن آيو انکي
الْهُدٰٓى اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَّسُوْلًا ۝ قُلْ لَّوْ كَانَ
دين مگر جيئن چيائون ته ڪيئن موڪليو خدا ماڻهو نبي ڪري ۝ چئو جيڪي هوندا هون
فِي الْاَرْضِ مَلٰٓئِكَةٌ يَّمْشُوْنَ مُطْمَئِنِّيْنَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِّنَ
زمين مين ملائڪ جي هلن ۽ گذاران ڪن ته موڪليون ها انهن ڏانهن آسمان
السَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا ۝ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًاۢ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ
آپ ملڪ پيغامبر ۝ چئو ڪافي آهي خدا شاهد وچ منهجي آهي
اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًاۢ بَصِيْرًا ۝ وَمَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ
تحقيق خدا آهي ساڻ ٻانهن پانهجي پسند ڪندڙ ۔ جنهن کي هدايت ڪري خدا انکي هدايت
وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِهٖ ؕ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ
۽ جنهن کي گمراه ڪري نه لهندين تون ڪو ۔ انهن لاءِ ڪو هدايت ڪندڙ سواءِ خدا جي ۽ اٿاريندا سون

ع

نصف

الۡقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوۡهِهِمۡ عُمۡيًا وَّبُكۡمًا وَّصُمًّا ؕ مَاۡوٰىهُمۡ جَهَنَّمُ ؕ كُلَّمَا

ڏينهن تيا انجي ڪبهر ڀل منهن ڀر ڏوڙنداني انڌا ۽ گنگا ۽ ٻوڙا هوندا جاءِ انجي دوزخ آهي جڏهن

خَبَتۡ زِدۡنٰهُمۡ سَعِيۡرًا ۝ ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمۡ بِاَنَّهُمۡ كَفَرُوۡا

اجهامندو وڌائيندا سون انهن لاءِ ٻارڻ ٿي عذاب اهو جزاءِ انجي سبب هن جي جيئن ڪفر ڪيائون

بِاٰيٰتِنَا وَقَالُوۡۤا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبۡعُوۡثُوۡنَ

ساڻ آيتن اسان جي ۽ چيائون ڪي جڏهن هونداسون هڏا ۽ ڀُل ڀورا ڇا ڪي اسان اٿارينداسون

خَلۡقًا جَدِيۡدًا ۝ اَوَلَمۡ يَرَوۡا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيۡ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

نئين جسم سان ڪي نه ڏسن ٿا ته تحقيق خدا جنهن خلقيا آسمان

وَالۡاَرۡضَ قَادِرٌ عَلٰۤى اَنۡ يَّخۡلُقَ مِثۡلَهُمۡ وَجَعَلَ لَهُمۡ اَجَلًا

۽ زمين سو قادر آهي مٿي خلقڻ مثل مانڊن جي سا مانڊن جي لاءِ ۽ مقرر ڪيائين انهن لاءِ

لَّا رَيۡبَ فِيۡهِ ؕ فَاَبَى الظّٰلِمُوۡنَ اِلَّا كُفُوۡرًا ۝ قُلۡ لَّوۡ اَنۡتُمۡ تَمۡلِكُوۡنَ

ناهِ شڪ جنهن ۾ پوءِ نه مڃيو ظالمن ڪافر مگر ڪفر ڪرڻ سان بعثت چئو جي توهين هوندا ۽ مالڪ

خَزَآئِنَ رَحۡمَةِ رَبِّيۡۤ اِذًا لَّاَمۡسَكۡتُمۡ خَشۡيَةَ الۡاِنۡفَاقِ ؕ وَ

خزانن رحمت خدا جي جا ته هوندا بخل ڪريو انهن ۾ سبب خوف خرچ ڪرڻ انجي

كَانَ الۡاِنۡسَانُ قَتُوۡرًا ۝ وَلَقَدۡ اٰتَيۡنَا مُوۡسٰى تِسۡعَ اٰيٰتٍۭ

آهي انسان بخيل دل جو ۽ تحقيق ڏنا اسان موسیٰ کي نون معجزا

بَيِّنٰتٍ فَسۡـَٔلۡ بَنِيۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ اِذۡ جَآءَهُمۡ فَقَالَ لَهٗ فِرۡعَوۡنُ

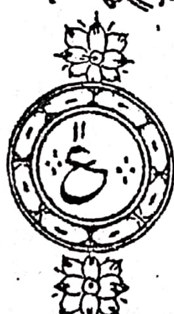
پڌرا سو پوءِ پڇ بني اسرائيلن کان جڏهن آيو انجي موسیٰ پوءِ چيو انکي فرعون

اِنِّىۡ لَاَظُنُّكَ يٰمُوۡسٰى مَسۡحُوۡرًا ۝ قَالَ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَاۤ اَنۡزَلَ

آءُ گمان رکان ٿو توکي اي موسیٰ ته سحر ڪيل آهين چيو موسیٰ تحقيق سمجهين ٿو تون ته نه لاٿو

هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ بَصَآئِرَ ۚ وَاِنِّىۡ لَاَظُنُّكَ

هن معجزن کي مگر مالڪ آسمانن ۽ زمين جي پڌرا معجزا آهن ۽ آءُ گمان رکان ٿو توکي

يٰفِرْعَوْنُ مَثْبُوْرًا ○ فَاَرَادَ اَنْ يَّسْتَفِزَّهُمْ مِّنَ الْاَرْضِ فَاَغْرَقْنٰهُ

اي فرعون تون بي عقل آهين ط پوءِ ارادو ڪيو فرعون ته ڪڍي انهن کي انهيءَ زمين مان پوءِ ٻوڙيوسين

وَمَنْ مَّعَهٗ جَمِيْعًا ○ وَّقُلْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ لِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

انسان فرعون کي جيڪي ساڻس گڏ هئا سڀني کي ۽ چيوسون اسان پٺيان ان جي فرعون جي بني اسرائيلن کي

اسْكُنُوا الْاَرْضَ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيْفًا ○

ته رهو تون زمين ۾ پوءِ جڏهن ايندو وقت قيامت جو آڻينداسون اوهان کي گڏ

وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنٰهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۗ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا

۽ ساڻ حق نازل ڪيوسون قرآن کي ۽ ساڻ حق نازل ٿيو آهي ۽ نه موڪليو اٿئون اي اسان تو کي مگر خوشخبري ڏيندڙ

وَّنَذِيْرًا ○ وَقُرْاٰنًا فَرَقْنٰهُ لِتَقْرَاَهٗ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ

ڊيڄاريندڙ ۽ قرآن جدا جدا موڪليوسون ته پڙهين ماڻهن تي ساڻ فرصت مهلت

وَّنَزَّلْنٰهُ تَنْزِيْلًا ○ قُلْ اٰمِنُوْا بِهٖٓ اَوْ لَا تُؤْمِنُوْا ۗ اِنَّ الَّذِيْنَ

۽ نازل ڪيوسون نازل ڪرڻ چئو ايمان آڻيو اوهين قرآن کي يا نه ايمان آڻيو تحقيق جيڪي

اُوْتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖٓ اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ

صاحب آهن يقين جا مٿئين قرآن کان جي پڙهجي ٿو انهن تي قرآن ته ڪرن ٿا ڏاڙهين ڀر

سُجَّدًا ○ وَّيَقُوْلُوْنَ سُبْحٰنَ رَبِّنَآ اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُوْلًا ○

سجده ڪري الله کي ۽ چون ٿا پاڪ آهي خدا جيئن ته آهي وعدو خدا جو قيامت سچو ۽ واقع ٿيندو

وَيَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُوْنَ وَيَزِيْدُهُمْ خُشُوْعًا ○ قُلِ ادْعُوا

۽ ڪرن ٿا ڏاڙهين ڀر روئن ۽ گهڻو ٿو ڪري قرآن انهن کي نياز چئو سڏيو

اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ ۗ اَيًّا مَّا تَدْعُوْا فَلَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ۚ وَلَا

ذات خدا جي کي جيڪو نيو صفت رحمان خدا جي جنهن ڪهڙي سڏيندا پوءِ خدا جا اسم سهڻا آهن ۽ نه

تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ○

پڙهه وڏي آواز سان نماز کي ۽ نه هيٺ آواز سان ۽ طلب ڪر وچ انهن جي واٽ

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيكٌ

۽ چؤ شُڪرانو خدا جو جنهن نه ورتو ولدُ ۽ نه آهي انجو ڪو شريڪ جهڙو

فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ۝

منجهه بادشاهيءَ ۽ نه آهي ان لاءِ ڪو همراهه منجهه خلقت سبب عاجزيءَ جي ۽ وڏو ڪر انکي سان گهڻي وڏائي

سُورَةُ الْكَهْفِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَعَشْرُ اٰيَاتٍ

سورة ڪهف نازل ٿي مڪي منجهه سو ڏهه آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۝

سان نالي خدا جي جو نهايت ڏيندڙ ۽ مهربان هيندڙ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيٓ اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَّهٗ

سارا ساراه خدا جي جنهن نازل ڪيو مٿي ٻانهي پنهنجي قرآن ۽ نه ڪيائين انهن

عِوَجًا ۝ قَيِّمًا لِّيُنْذِرَ بَاْسًا شَدِيدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ

ڪا ڏنگائي صراط مستقيم آهي ته ڊيجاري نبي عذاب ڏاڍي کان ڪنا وٽان خدا جي ۽ بشارت ڏئي

الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا ۝

مؤمنن کي جي ڪن ڪم موچارا ته تحقيق انهن لاءِ بهشت آهي موچارو

مّٰكِثِينَ فِيهِ اَبَدًا ۝ وَّيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا

رهندا انهن منجهه هميشاهه ۽ ڊيجاري نبي تنکي جي چون ٿا ته ورتو آهي خدا اولاد

مَا لَهُمْ بِهٖ مِنْ عِلْمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمْ ۭ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ

ناهي انکي ڪا خبر يقين جي ۽ نه ماپيئن انجي کي وڏو آهي ڳالهه جو نڪري ٿو منجها

اَفْوَاهِهِمْ ۭ اِنْ يَّقُولُونَ اِلَّا كَذِبًا ۝ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ

وات انجي نٿا چون مگر ڪوڙ پڌري کي پوءِ متان تون ڪريٺي جسو پنهنجو

عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوا بِهٰذَا الْحَدِيثِ اَسَفًا ۝ اِنَّا جَعَلْنَا

انهن لاءِ جيڪڏهن نٿا ويساهه ڪن هن قرآن کي سبب غم جي افسوس ڪري پيو ٿو

مَا عَلَى الْاَرْضِ زِيْنَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ۝ وَاِنَّا

جيڪي ڪجھ مٿي زمين جي آهي سينگار انجي آزمايون ماڻهن کي ته ڪهڙو منجهانئن چڱو ڪم ڪندڙ آهي ۽ اسين

لَجٰعِلُوْنَ مَا عَلَيْهَا صَعِيْدًا جُرُزًا ۝ اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ

ڪندا سون سڀ جيڪي مٿي زمين جي آهي خالي رڻ پٽ [illegible] ڇا ڀانئين ٿو تون ته غار وارا

الْكَهْفِ وَالرَّقِيْمِ كَانُوْا مِنْ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ۝ اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى

غار ۽ ڪتبي وارا هئا اسان جي نشانين مان عجيب جڏهن جاءِ ورتي جوانن

الْكَهْفِ فَقَالُوْا رَبَّنَآ اٰتِنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً وَّهَيِّئْ لَنَا مِنْ

غار ۾ پوءِ چيائون اي خداوند اسان جا اسان کي ڏي پاڻ وٽان ٻاجھ ۽ تيار ڪر اسان لاءِ ڪم ۾

اَمْرِنَا رَشَدًا ۝ فَضَرَبْنَا عَلٰٓى اٰذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِيْنَ

اسان جي سڌائي پوءِ ٿڦيوسين اسان ڪنن انهن جي تي غار ۾ ورهيه

عَدَدًا ۝ ثُمَّ بَعَثْنٰهُمْ لِنَعْلَمَ اَيُّ الْحِزْبَيْنِ اَحْصٰى لِمَا لَبِثُوْٓا

ڳڻيل پوءِ جاڳايوسين انهن کي ته ڄاڻون ته ٻنهي ٽولين مان ڪهڙي ڳڻي سگهي ٿي رهڻ جي مدت

اَمَدًا ۝ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَاَهُمْ بِالْحَقِّ اِنَّهُمْ فِتْيَةٌ اٰمَنُوْا

اسين تو کي ٻڌايون ٿا انهن جي خبر سچي تحقيق اهي جوان هئا ايمان آندائون

بِرَبِّهِمْ وَزِدْنٰهُمْ هُدًى ۝ وَّرَبَطْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اِذْ قَامُوْا

خدا تي ۽ وڌيڪ ڏني سون انهن کي هدايت ۽ ثابت ڪيوسين دلين انهن جي کي جڏهن اٿيا

فَقَالُوْا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَنْ نَّدْعُوَا مِنْ دُوْنِهٖٓ

پوءِ چيائون رب اسان جو آهي مالڪ آسمانن ۽ زمين جو نه عبادت ڪريون سواءِ ان جي ڪنهن

اِلٰهًا لَّقَدْ قُلْنَآ اِذًا شَطَطًا ۝ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ

تحقيق هي ڪيوسين تڏهن ڪوڙ هي قوم اسان جي ورتا اٿن سواءِ ان جي ٻيا

اٰلِهَةً ۗ لَوْلَا يَاْتُوْنَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطٰنٍۭ بَيِّنٍ ۗ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ

خدا ڇو نه ٿا آڻين انهن تي ڪا چٽي دليل پوءِ ڪير آهي وڌيڪ ظالم ان کان

افۡتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۝ وَاِذِ اعۡتَزَلۡتُمُوۡهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُوۡنَ

ٻڌي خدا تي ڪوڙ. جڏهن ڇڏيو ٿا ڪافرن کان ۽ ڪنا عبادت غير خدا جي

اِلَّا اللّٰهَ فَاۡوٗۤا اِلَى الۡكَهۡفِ يَنۡشُرۡ لَكُمۡ رَبُّكُمۡ مِّنۡ رَّحۡمَتِهٖ وَيُهَيِّئۡ

تڏهن پناهه وٺو منجهه غار جا خلوص سان ته پکيڙيندو اوهان تي خدا رحمت پنهنجي ۽ سانيا ڪندو

لَكُمۡ مِّنۡ اَمۡرِكُمۡ مِّرۡفَقًا ۝ وَتَرَى الشَّمۡسَ اِذَا طَلَعَتۡ تَّزٰوَرُ

اوهان لاءِ ڪمن اوهان جي سهنجائي ۽ ڏسين ٿو تون سج کي جڏهن اڀري ٿو ته مائل ٿئي ٿو پاسي ونجي

عَنۡ كَهۡفِهِمۡ ذَاتَ الۡيَمِيۡنِ وَاِذَا غَرَبَتۡ تَّقۡرِضُهُمۡ ذَاتَ الشِّمَالِ

ڪنا غار انهن جي جيڪي پاڙا ۽ جڏهن لهي ٿو پاسي ونجي ٿو انهن کان طرف ڏاڪي

وَهُمۡ فِىۡ فَجۡوَةٍ مِّنۡهُ‌ؕ ذٰلِكَ مِنۡ اٰيٰتِ اللّٰهِ‌ؕ مَنۡ يَّهۡدِ اللّٰهُ فَهُوَ

۽ اهي منجهه ڪشادي جاءِ اهو ڪنا نشانين خدا جي آهي معجزو خدا جو جنهن کي هدايت ڪندو خدا پوءِ اهو

الۡمُهۡتَدِ‌ۚ وَمَنۡ يُّضۡلِلۡ فَلَنۡ تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا مُّرۡشِدًا ۝ وَتَحۡسَبُهُمۡ

هدايت وارو آهي ۽ جنهن کي گمراهه ڪندو ته ڪين لڌي سگهندين ان لاءِ ڪو ولي هدايت ڪندڙ ۽ ڀانئين ٿو تون

اَيۡقَاظًا وَّهُمۡ رُقُوۡدٌ ۖ وَّنُقَلِّبُهُمۡ ذَاتَ الۡيَمِيۡنِ وَذَاتَ الشِّمَالِ‌ۖ

انهن کي جاڳندڙ ۽ اهي ستل آهن ۽ ڦيرايون ٿا پاسو انهن جو ساڄي ڏانهن ۽ کاٻي ڏانهن

وَكَلۡبُهُمۡ بَاسِطٌ ذِرَاعَيۡهِ بِالۡوَصِيۡدِ‌ؕ لَوِ اطَّلَعۡتَ عَلَيۡهِمۡ

۽ ڪتو انهن جو پکيڙيندڙ ٻانهون پنهنجي چانئٺ غار جي تي هوند نهاريندين انهن ڏانهن

لَوَلَّيۡتَ مِنۡهُمۡ فِرَارًا وَّلَمُلِئۡتَ مِنۡهُمۡ رُعۡبًا ۝ وَكَذٰلِكَ بَعَثۡنٰهُمۡ

ته ڦرين انهن کان پٺ ڏيئي ۽ ڀرجين انهن کان سخت خوف ۽ مثل انهي سمجهاڻي اٿاريوسون

لِيَتَسَآءَلُوۡا بَيۡنَهُمۡ‌ؕ قَالَ قَآئِلٌ مِّنۡهُمۡ كَمۡ لَبِثۡتُمۡ‌ؕ قَالُوۡا لَبِثۡنَا

ته پڇن پاڻ ۾ چيو ڪنهن چوندڙ انهن مان ته ڪيتري مدت ترسيا منجهه

يَوۡمًا اَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٍ‌ؕ قَالُوۡا رَبُّكُمۡ اَعۡلَمُ بِمَا لَبِثۡتُمۡ ؕ فَابۡعَثُوۡۤا اَحَدَكُمۡ

هڪ ڏينهن جيڪي اڌ ڏينهن جو چيائون خدا ڄاڻي جيتري مدت ترسيا پوءِ موڪليو هڪڙو

بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖۤ اِلَى الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَاۤ اَزْكٰى طَعَامًا

سان پنهنجي هن روپئي جي هن طرف شهر جي پوءِ ڏسي ته ڪهڙو کاڌو وڌيڪ حلال آهي

فَلْيَاْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ اَحَدًا ۝

ته آڻي اوهان لاءِ روزي اُن مان ۽ نرمائي ڪري ۽ متان ڄاڻائي خبر اوهان جي ڪنهن کي

اِنَّهُمْ اِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوْكُمْ اَوْ يُعِيْدُوْكُمْ فِيْ مِلَّتِهِمْ

اُهي جي واقف ٿيندا اوهان تي ته سنگسار ڪندا اوهان کي يا موٽائيندا اوهان کي ڪفر ڏانهن

وَلَنْ تُفْلِحُوْۤا اِذًا اَبَدًا ۝ وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوْۤا اَنَّ

۽ ڪڏهن به ڪامياب نه ٿيندا اوهان تڏهن ۽ اهڙي طرح واقف ڪيوسون اهل شهر کي ته ڄاڻن ته

وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيْهَا ۚ اِذْ يَتَنَازَعُوْنَ

وعدو الله جو سچو آهي ۽ قيامت ۾ ڪو شڪ نه آهي جڏهن جهيڙو ڪيائون

بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوْا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا ۗ رَبُّهُمْ اَعْلَمُ بِهِمْ ۗ

پاڻ ۾ انهن جي حال ۾ پوءِ چيائون ته اڏايو انهن تي عمارت رب ڄاڻي ٿو انهن کي

قَالَ الَّذِيْنَ غَلَبُوْا عَلٰۤى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَّسْجِدًا ۝

چيو تن جي غالب ٿيا انهن جي معاملي تي ته ضرور ٺهرائينداسين انهن تي مسجد

سَيَقُوْلُوْنَ ثَلٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ

چوندا ته ٽي هئا چوٿون انهن جو ڪتو هو ۽ چوندا ته پنج هئا ڇهون انهن جو

كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ سَبْعَةٌ وَّثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ۗ

ڪتو اڻ ڏٺي ڳالهه تي ۽ چوندا ته ست هئا اٺون انهن جو ڪتو

قُلْ رَّبِّيْۤ اَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا قَلِيْلٌ ۫ فَلَا تُمَارِ

چؤ ته منهنجو رب ڄاڻي ٿو ڳاڻاٽو انهن جو نه ٿا ڄاڻن انهن کي مگر ٿورا ماڻهو پوءِ نه جهيڙو ڪر

فِيْهِمْ اِلَّا مِرَآءً ظَاهِرًا ۪ وَّلَا تَسْتَفْتِ فِيْهِمْ مِّنْهُمْ اَحَدًا ۝

انهن ۾ مگر جهيڙو ظاهري ۽ نه پڇا ڪر انهن جي باري ۾ انهن مان ڪنهن کان

وَلَا تَقُوْلَنَّ لِشَايْءٍ اِنِّيْ فَاعِلٌ ذٰلِكَ غَدًا ۝ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ

۽ ڪنهن ڳالهه واسطي سڀاڻي تون ڪڏهن نه چئو ته آءٌ ڪندس صباح مگر ڳالهه ڪر ساڻ انشاء الله

اللّٰهُ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ اِذَا نَسِيْتَ وَقُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّهْدِيَنِ رَبِّيْ

تعالیٰ ۽ ياد ڪر خدا کي جڏهن وساري ڇڏين تون ۽ چئو اميد آهي ته هدايت ڪندو مون کي خدا

لِاَقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَشَدًا ۝ وَلَبِثُوْا فِيْ كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ

سگهو هن خبر جي سوا ٿي ۽ رهيا غار ۾ مدت ٽي سو ورهيه

سِنِيْنَ وَازْدَادُوْا تِسْعًا ۝ قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوْا لَهٗ غَيْبُ

حساب شمسي جي ۽ حساب وڌايو آهي نون ورهيه قمري ڪان چئو خدا ڄاڻي جيتري مدت رهيا انکي آهي علم

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَبْصِرْ بِهٖ وَاَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ

ڳجهن ڳالهين آسمانن جو ۽ زمين جو عجب ڪهڙو ڏسندڙ ۽ ٻڌندڙ آهي خدا ناهي انهن جو سواءِ ٻئي مددگار

مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا يُشْرِكُ فِيْ حُكْمِهٖ اَحَدًا ۝ وَاتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ

ڪو همراهه ۽ ناهي ڀائيوار حڪومت ۾ ساڻ ڪنهن کي به ڪڏهن ۽ پڙهه جيڪو موڪليو تو ڏانهن

مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ

قرآن خدا تنهجي ناهي ڪو ڦيرائيندڙ قرآن جو ۽ نه ڏسندين تون سواءِ خدا جي ڪا

مُلْتَحَدًا ۝ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ

جاءِ پناهه جي ۽ جهل جسو پاڻهجو ساڻ تن نقيرن صحابين جي ذڪر ڪن خدا جو صبح

وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ وَلَا تَعْدُ عَيْنٰكَ عَنْهُمْ تُرِيْدُ

۽ سانجهي جو گهرن خالص ذات خدا جي ۽ متان ڦيراءِ اکيون پاڻهجيون انکان متان گهرين

زِيْنَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا

لذت دنيا جي سينگار جي ۽ متان فرمانبرداري ڪرين ڪافرن جو غافل آهن دليون انهن جون اسان ذڪر کان

وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ وَكَانَ اَمْرُهٗ فُرُطًا ۝ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ

جي ۽ تابع ٿيا آهن سندن جاءِ هوا جا ۽ ڪم انهن جو حد کان ٻاهر ۽ چئو حق ڪلام خدا جي

فَمَنْ شَآءَ فَلْيُؤْمِنْ وَّمَنْ شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۚ إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ

پوءِ جيڪو گهري ته مڃي ۽ جيڪو گهري ته ڪافر ٿئي آسان ساڻن ظالمن لاءِ

نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ وَإِنْ يَّسْتَغِيْثُوْا يُغَاثُوْا بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ

دوزخ تيار ڪيو آهي جنهن جون قناتون کين گهيريون ويٺيون هونديون ۽ جيڪڏهن فرياد ڪندا ته ٽامي جهڙي پاڻيءَ سان فرياد رسي ڪئي ويندي

يَشْوِي الْوُجُوْهَ ۚ بِئْسَ الشَّرَابُ ۖ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ۝ إِنَّ

جو منهن ڀُڃيندو، اهو پيئڻ جو شيءِ بڇڙو آهي ۽ اها جاءِ بڇڙي آهي. تحقيق

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ إِنَّا لَا نُضِيْعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ

جن ايمان آندو ۽ چڱا ڪم ڪيا اسين نه وڃائينداسون ثواب سو جنهن عمل

عَمَلًا ۝ أُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهٰرُ

چڱو ڪيو، اُنهن لاءِ هميشه رهڻ جا بهشت آهن جن جي هيٺان نديون وهنديون

يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّيَلْبَسُوْنَ ثِيَابًا خُضْرًا

بهشتن ۾ کين سونن ڪنگڻن سان سينگاريو ويندو ۽ سائا ڪپڙا پائيندا

مِّنْ سُنْدُسٍ وَّإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٔيْنَ فِيْهَا عَلَى الْأَرَآئِكِ ۚ

سنهي ۽ ٿلهي پٽ جا، بهشتن ۾ تختن مٿي ٽيڪ ڏيئي ويٺا هوندا

نِعْمَ الثَّوَابُ ۚ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ۝ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا

ڇا ته چڱو بدلو آهي ۽ ويهڻ جي جاءِ چڱي آهي. ۽ انهن لاءِ مثال بيان ڪر

رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَّحَفَفْنٰهُمَا

ٻن ماڻهن جو، جن مان هڪڙي کي ٻه باغ ڏنا هئا ۽ چوڌاري کجين سان ويڙهيو

بِنَخْلٍ وَّجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ۝ كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ اٰتَتْ أُكُلَهَا

۽ انهن ٻنهي باغن جي وچ ۾ پوک ڪئي، ٻنهي باغن پنهنجا ميوا ڏنا

وَلَمْ تَظْلِمْ مِّنْهُ شَيْـًٔا ۙ وَّفَجَّرْنَا خِلٰلَهُمَا نَهَرًا ۝ وَّكَانَ لَهُ ثَمَرٌ

۽ انهن مان ڪجهه به گهٽ نه ڪيو ۽ انهن جي وچ ۾ نهر وهائي سون ۽ انهيءَ کي گهڻو ميوو هو

فَقَالَ لِصَاحِبِهٖ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗٓ اَنَا اَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَّاَعَزُّ

سگهورو ۽ توکان آهيان مال گهڻين ۽ تراءِ ڪثرت ترڪ جي آن ۽ پنهنجي رفيق کي چيائين پوءِ

نَفَرًا ۝ وَدَخَلَ جَنَّتَهٗ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ قَالَ مَآ اَظُنُّ اَنْ

تر ان گمان نه ته چيائين اُنجي نفس تي ڪيتو هت ان ۽ باغ ۾ ويو ۽ جو تبلين

تَبِيْدَ هٰذِهٖٓ اَبَدًا ۝ وَّمَآ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً وَّلَئِنْ رُّدِدْتُّ

ڪي موٽائيندا مون جي ۽ ٿيندي قيامت ته ناهي ٿو ۽ وڃي مال هي ۽ هو هميشاه

اِلٰى رَبِّيْ لَاَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ۝ قَالَ لَهٗ صَاحِبُهٗ

اُنجي رفيق اُنکي چيو جوڳو ٿر موٽڻ مڪان کان ان ڀلو سنديس ته ڏانهن خدا

وَهُوَ يُحَاوِرُهٗٓ اَكَفَرْتَ بِالَّذِيْ خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ

ڪنا پوءِ مان مٽي توکي خلقيو خدا جنهن سان ڪفر ڪرين ته ڏنو تي جواب ان

نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰىكَ رَجُلًا ۝ لٰكِنَّا۠ هُوَ اللّٰهُ رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ

ڪريان ٿو برابر نه ۽ مالڪ منهجو آهي خدا پر ماڙهو توکي ڪياءِ برابر پوءِ مني جي ڦڙي

بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ۝ وَلَوْلَآ اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ اللّٰهُ

خدا گهرندو جيڪي ته چوين ها باغ پنهنجي ۾ داخل ٿئين جڏهن ۽ ڪونهي سگهه ڪا سواءِ خدا

لَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ اِنْ تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَّوَلَدًا ۝

اولاد ۽ توکان مال توري مونکي ٿو سمجهين تون جيڪڏهن ته آهي خدا ساڻ هر مگر مونکي نه ڏسڻو

فَعَسٰى رَبِّيْٓ اَنْ يُّؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا

باغ پنهنجي تي وري موڪليندو ۽ تنهنجي باغ کان ڀلو مونکي ڏيندو خدا ته اميد آهي

حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيْدًا زَلَقًا ۝ اَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا

اجهو پاڻي تنهنجو ٿيندو ڦري جيڪي لسي خاڪ ٿيندو ڦري پوءِ آسمان کان آفت

غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيْعَ لَهٗ طَلَبًا ۝ وَاُحِيْطَ بِثَمَرِهٖ فَاَصْبَحَ يُقَلِّبُ

تي ائين ٿيو صبح جو پوءِ اُنجو باغ ٿيو هلاڪ ۽ طلب اُنکي تون سگهندين نه پوءِ سُڪل

كَفَّيْهِ عَلٰى مَآ اَنْفَقَ فِيْهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَ

ترڪيون مٿي خرچ جا اُنجي ۽ اُو باغ ڪِرو مٿي ڇتين

يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُشْرِكْ بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ۝ وَلَمْ تَكُنْ لَّهٗ فِئَةٌ

۽ چيائين ڪاش ڪي نه هُوندا شريڪ ڪيم خدا سان ڪوهيڪڙو ۽ نه هُئي اُنجي ڪا جماعت

يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ۝ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ

جا مدد ڏئي اُنکي سواءِ خدا جي ۽ نه هُو ڦَٽ وُس ڇُتندڙ ۔ اُتي سڀ مدد ڏيڻ آهي

لِلّٰهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ عُقْبًا ۝ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ

خدا سچي کي اُو ڀلي جزا ڏيندڙ ۽ ڀلي عاقبت آهي ۽ بيان ڪر اُن وٽ صفت

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ

حياتي دُنيا جي جي جا مثل آهي پاڻي جي جو وسي ڪنا آپ پوءِ ٻيدا اٿين اُن مٿهما اُوڀڙ

الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ هَشِيْمًا تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ

زمين جا پوءِ ساوا هُون پوءِ ٿيائين سُڪل اُڏائي اُن کي واءُ ۽ آهي خدا مٿي هر

شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ۝ اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْبٰقِيٰتُ

شيءِ تي قادر ۔ مال ۽ پٽ سينگار آهن دنيا جو ۽ ڪم نيڪ

الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ اَمَلًا ۝ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ

صالح جي سدا باقي هون ڀلا آهن خدا وٽ ثواب ۾ ۽ ڀلي اُميد آهي ۽ جنهن ڏينهن اُڏائينداسين

الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً ۙ وَّحَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ

جبلن کي ۽ ڏسندين زمين کي برابر ٿيل ۽ اُٿاريندا سين ماڻهن کي پوءِ نه ڇڏينداسون اُنهن مان

اَحَدًا ۝ وَعُرِضُوْا عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا ۭ لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا

ڪو هيڪڙو ۽ پيش ٿيندا وٽ خدا جي صفون صفون هوندا ۽ چوندو خدا آيا آهيو وٽ

خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍۢ ۡ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ لَكُمْ مَّوْعِدًا ۝

آهي جيئن ڪه خلقيو اُوائلي پيرين بلڪ چئي ها ته نه ڪندو خدا اُن لاءِ جاءِ وعدي جي

وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ

۽ رکبو لوح محفوظ ۽ صحيفا عملن جا پوءِ ڏسندين ڪافرن کي ڊڄندڙ ڪنان ته جيڪي لکيل هوندو

يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً

اي هلاڪ ٿيندا اسين هي صحيفا نٿا ڇڏين ننڍو گناهه نڪي وڏو

اِلَّآ اَحْصٰىهَا ۚ وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ

مگر لکيا اٿس ۽ ڏسندا عمل انهن جا صورت ڪيل روبرو ٿيل ۽ نه ظلم ڪندو خدا

اَحَدًا ۝ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ

ڪنهن هيڪڙي سان ۽ جڏهن چيوسون ملائڪن کي ته سجدو ڪريو آدم کي پوءِ ڪيائون مگر ابليس

كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهٖ ۗ اَفَتَتَّخِذُوْنَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗٓ

هو ڪنا جنن ۾ پوءِ ٿيو ٻاهر ڪنا امر خدا جي پوءِ ڪيو وٺو ٿا ابليس ۽ قوم انهي کي

اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِيْ وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ ۭ بِئْسَ لِلظّٰلِمِيْنَ بَدَلًا ۝

دوست معبود سواءِ مون جي ۽ اُهي اوهان جا دشمن هئن مٺو هوندو واسطو ڪافرن کي عوض ان عبادت

مَآ اَشْهَدْتُّهُمْ خَلْقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلْقَ اَنْفُسِهِمْ ۠ وَ

نه حاضر ڪيو انهن کي وقت خلقت جسمن ۽ يونجي ۽ آين خلقت منجهه انهي ڪيوسون نه حاضر ڪنو بجو

مَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّيْنَ عَضُدًا ۝ وَيَوْمَ يَقُوْلُ نَادُوْا شُرَكَآءِيَ

رکي ۽ ڪرو ٻڌ ته سڏ ڪندو خدا ۽ جنهن ڏينهن پڇو همراه ڪيا انهن کي گمراهه ڪندڙ ٻانهيان نه ۽ انجي

الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَّوْبِقًا

ڪنداسون ڪه ڏيندا انهي کي جواب بت پوءِ ٻنهي کي ٻڌندا ڪوٺيندا پوءِ منهنجا شريڪ جنهن تي ٿي ڄاڻيا

وَرَاَ الْمُجْرِمُوْنَ النَّارَ فَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ مُّوَاقِعُوْهَا وَلَمْ يَجِدُوْا عَنْهَا

۽ ڏسندا ڪافر باهه دوزخ جي پوءِ يقين ڪندا ته اُهي پوندا انهي ۾ ۽ نه ڏسندا

مَصْرِفًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ

ان کان جاءِ ڀڄڻ جي ۽ تحقيق ڦيرايا آسان هن قرآن ۾ ماڻهن لاءِ سڀ قصا دليل

مَثَلٍ ؕ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ۝ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ

پر انهن ڪافرن گهڻو جهيڙو ڪندڙ سڀني کان ۽ نه جهلي ٿو ڪافرن کي

اَنْ يُّؤْمِنُوْٓا اِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوْا رَبَّهُمْ اِلَّآ اَنْ

ايمان آڻڻ کان جڏهن آئي وٽن هدايت ۽ رسول ۽ ڪنارو پنهنجي رب جي مگر اچڻ

تَاْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْاَوَّلِيْنَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ۝ وَمَا

ننڪڻ ٻين اڳين مائٽن جيئن تا جا اينديون عذاب سامهون ۽ نٿا

نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۚ وَيُجَادِلُ الَّذِيْنَ

موڪليون رسولن کي مگر بشارت ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ ۽ جهيڙو ڪن ٿا

كَفَرُوْا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوْٓا اٰيٰتِيْ وَمَآ

ڪافر ساڻ ڪوڙن حجتن ته ڊاهين ساڻ ان سچ کي ۽ وٺن ٿا قرآن کي ۽ جيڪا

اُنْذِرُوْا هُزُوًا ۝ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ فَاَعْرَضَ

رسولن جي ڪي چٽڪري ۽ ڪير وڌيڪ ظالم ڪنا انهي جنهن کي نصيحت ڪئي ٿي ساڻ معجزن

عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ ؕ اِنَّا جَعَلْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

پوءِ اگهه ورتي ان کان ۽ وساري ڇڏيائين عمل جي موڪليا هٿن ان جي تحقيق اسان ڪيا آهن مٿي دلين انهن جي

اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ؕ وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى

پردا ته نه سمجهن ان کي ۽ منجهه ڪنن انهن جي بوجهه آهي ۽ جي سڏين انهن کي طرف

الْهُدٰى فَلَنْ يَّهْتَدُوْٓا اِذًا اَبَدًا ۝ وَرَبُّكَ الْغَفُوْرُ ذُو الرَّحْمَةِ ؕ

هدايت جي ته هرگز نه هدايت وارا ٿيندا ان وقت هميشه ۽ رب تنهنجو تمام بخشڻهار رحمت ڪري

لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوْا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ ؕ بَلْ لَّهُمْ مَّوْعِدٌ

جي پڪڙي ها انهن کي ساڻ عملن انهن جي ته جلدي ڪري انهن کي عذاب بلڪه انهن لاءِ وقت ۽ عذاب جو

لَّنْ يَّجِدُوْا مِنْ دُوْنِهٖ مَوْئِلًا ۝ وَتِلْكَ الْقُرٰٓى اَهْلَكْنٰهُمْ لَمَّا

نه ڏسندا انهن سواءِ خدا جي ڪا جاءِ بچڻ جي ۽ اهي ڳوٺ هلاڪ ڪيا سون جڏهن

ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ

ڪفر ڪيائون ۽ ڪين موُن هلاڪ ٿيڻ لاءِ وقت مقرر ڪيو هو ۽ جڏهن چيو موسىٰ پنهنجي جوان کي

لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ۝ فَلَمَّا

ته هميشه هلندس تان جو رسندس ٻنهي سمنڊن جي گڏجڻ جي هنڌ تي يا گهڻا زمانا هلندس پوءِ جڏهن

بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ

پهتا ٻنهي جي گڏجڻ جي هنڌ تي وساريائون پنهنجي مڇي ۽ ورتي پنهنجي واٽ درياءَ ۾

سَرَبًا ۝ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا

سرنگهه وانگر پوءِ جڏهن هلندا ويا چيو موسىٰ پنهنجي خادم کي ته اسان وٽ اسان جو صبح جو کاڌو آڻ بيشڪ اسان کي

مِن سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا ۝ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ

هن سفر ۾ ٿڪ پهتو آهي چيو يوشع ياد ڪريو ته جڏهن ٽڪر وٽ ترسياسون

فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ

ته مون مڇي وساري ڇڏي ۽ نه وسارايو آهي مگر شيطان ته ان جو ذڪر ڪريان

وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ۝ قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ

۽ ورتائين پنهنجي واٽ درياءَ ۾ عجب طرح چيو موسىٰ اهو ئي آهي جنهن کي ڳوليندا هئاسين

فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ۝ فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا

پوءِ موٽيا پنهنجن پيرن جي نشانن تي ڳوليندا پوءِ لڌائون اسان جي ٻانهن مان هڪ ٻانهو

آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا ۝ قَالَ

جنهن کي پنهنجي طرف کان رحمت ڏني هئي سون ۽ سيکاريو هوسون ان کي علم لدني چيو

لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا

موسىٰ کيس ته تنهنجو تابعدار ٿيان ته جيئن مون کي سيکارين ان علم مان جيڪو توکي سيکاريو ويو آهي

قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ

چيو خضر ته تون مون سان صبر ڪري نه سگهندين ۽ ڪيئن صبر ڪندين

مَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ خُبْرًا ۝ قَالَ سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ صَابِرًا وَّ

تنهن خبر جهڙي نه پروڙي ڄاتو اٿئي ۝ چيو موسیٰ ته سگهو مون کي جي گهرندو خدا صبر ڪندڙ ۽

لَآ اَعْصِيْ لَكَ اَمْرًا ۝ قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَنِيْ فَلَا تَسْـَٔلْنِيْ عَنْ

نه ڪي فرماني ڪندس تنهنجي منهنجو ڪو امر ۝ چيو خضر تنهنجي تابعداري ڪئين ته مون کان نه پڇج موسیٰ کي ڪا

شَيْءٍ حَتّٰٓى اُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ۝ فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا

ڳالهه جيستائين بيان ڪريان اهو تو سان ان جو ذڪر ۝ پوءِ هليا تانجو ڏهه

رَكِبَا فِي السَّفِيْنَةِ خَرَقَهَا قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا

چڙهيا ٻيڙيءَ ۾ ته ڀڃي ان کي ۝ چيو موسیٰ ڪيئن ته ان کي ٻوڙين ٻيڙيءَ وارن کي

لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا اِمْرًا ۝ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ

تحقيق ڪيو ڪم عجيب ۝ چيو خضر نه چيم تو کي ته ڪڏهن نه سگهندين مون سان

مَعِيَ صَبْرًا ۝ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِيْ بِمَا نَسِيْتُ وَلَا تُرْهِقْنِيْ

صبر ڪري ۝ چيو موسیٰ پڪڙ نه تنهن تي جو وساريم ۽ مون کي نه ڏي

مِنْ اَمْرِيْ عُسْرًا ۝ فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا لَقِيَا غُلٰمًا فَقَتَلَهٗ قَالَ

منهنجي ڪم ۾ ڏکيائي ۝ پوءِ هليا تان جو گڏيا نابالغ ڇوڪري کي ته ماريائين ان کي چيو

اَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ۝

موسیٰ ڪيئن ماريئي پاڪ نابالغ بنا قصاص تحقيق ڪيو ڪم حرام ناپسند

قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝

چيو خضر نه چيم تو کي ته تون ڪڏهن نه سگهندين مون سان صبر ڪري

قَالَ اِنْ سَاَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍۢ بَعْدَهَا فَلَا تُصٰحِبْنِيْ قَدْ بَلَغْتَ

چيو موسیٰ جي پڇان ڪنهن ڳالهه کان هن کانپوءِ ته پاڻ سان نه رکج مون کي تحقيق پهتين

مِنْ لَّدُنِّيْ عُذْرًا ۝ فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَآ اَتَيَآ اَهْلَ قَرْيَةِ

تون منهنجي طرفان عذر کي ۝ پوءِ هليا تان جو آيا هڪ ڳوٺ وارن وٽ

الجزء ١٦

اِسۡتَطۡعَمَاۤ اَهۡلَهَا فَاَبَوۡا اَنۡ يُّضَيِّفُوۡهُمَا فَوَجَدَا فِيۡهَا جِدَارًا

طعام گهرياءِ اُن ماڻُن کان پوءِ جهل ڪياءُ مهماني ڪان پوءِ ڏٺاءِ اُن ۾ ڪي ڀت

يُّرِيۡدُ اَنۡ يَّنۡقَضَّ فَاَقَامَهٗ ؕ قَالَ لَوۡ شِئۡتَ لَتَّخَذۡتَ عَلَيۡهِ

اُن ڊهي ڪرڻ تي جا مٿس پوءِ سڌي ڪياءِ اُن کي چيو موسىٰ ته جي تون چاهين ها ته وٺين ها اُن تي اُجورو

اَجۡرًا ۝ قَالَ هٰذَا فِرَاقُ بَيۡنِىۡ وَبَيۡنِكَ ۚ سَاُنَبِّئُكَ بِتَاۡوِيۡلِ

پوءِ هو چيو خضر ته هي وقت آهي جدائي جو وچ منهنجي ۽ تنهنجي پر خبر ڏيان ٿو توکي ڪنهن معنىٰ

مَا لَمۡ تَسۡتَطِعۡ عَّلَيۡهِ صَبۡرًا ۝ اَمَّا السَّفِيۡنَةُ فَكَانَتۡ لِمَسٰكِيۡنَ

نه سگهين تون صبر ڪري پر جا ٻيڙي ساهئي ملڪ مسڪينن جي

يَعۡمَلُوۡنَ فِى الۡبَحۡرِ فَاَرَدْتُّ اَنۡ اَعِيۡبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُمۡ

جي پوءِ هو ڪندا هوا ڪم دريا ۾ پوءِ ارادو ڪيم ته عيب دار ڪريان اُن کي ۽ هو ڏانهن اُنهن جي

مَّلِكٌ يَّاۡخُذُ كُلَّ سَفِيۡنَةٍ غَصۡبًا ۝ وَاَمَّا الۡغُلٰمُ فَكَانَ اَبَوٰهُ

بادشاهه ظالم جو ڦريندو هو سڀ ڪا ٻيڙي زوريءَ سان پر جو ڇوڪرو هو ماءُ پيءُ اُن جا

مُؤۡمِنَيۡنِ فَخَشِيۡنَاۤ اَنۡ يُّرۡهِقَهُمَا طُغۡيَانًا وَّكُفۡرًا ۝ فَاَرَدۡنَاۤ

مؤمن پوءِ ڊنا سون ته ڍڪيندو اُن ماءُ پيءُ کي ڪفر جي ڪري جو پوءِ ارادو ڪيوسون

اَنۡ يُّبۡدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيۡرًا مِّنۡهُ زَكٰوةً وَّاَقۡرَبَ رُحۡمًا ۝ وَاَمَّا

ته مٽائي ڏيندو عوض اُنهن کي ڌڻي اُنهن جو [illegible] ولد جو بهتر اُن ولد کان جو پاڪ دل جو ۽ گهڻي محبت وارو

الۡجِدَارُ فَكَانَ لِغُلٰمَيۡنِ يَتِيۡمَيۡنِ فِى الۡمَدِيۡنَةِ وَكَانَ تَحۡتَهٗ

پر جا ڀت ساهئي ٻن ڇوڪرن يتيمن جي شهر ۾ هيٺ اُن جي

كَنۡزٌ لَّهُمَا وَكَانَ اَبُوۡهُمَا صَالِحًا ۚ فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنۡ يَّبۡلُغَاۤ

خزانو هو اُنهن جو ۽ هو پيءُ اُنهن جو صالح پوءِ حڪم ڪيو خدا ته رسن ٻئي

اَشُدَّهُمَا وَيَسۡتَخۡرِجَا كَنۡزَهُمَا ۖ رَحۡمَةً مِّنۡ رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلۡتُهٗ

بلوغت کي ۽ ڪڍن ڪان خزانو پنهنجو رحم ڪيو مٿن الله تعالى ۽ نه ڪيم ڪي ڪم

عَنْ اَمْرِيْ ذٰلِكَ تَاْوِيْلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَّلَيْهِ صَبْرًا ○

پاڻ ڪَنا بلڪ اُنهن آهيو خدا جي حڪم جي معنيٰ تن ڳالهين جي جن ڳالهين تي تون صبر ڪري نه سگهين

وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ ؕ قُلْ سَاَتْلُوْا عَلَيْكُمْ مِّنْهُ

۽ پڇن ٿا توکان قصو ولي سڪندر جو جو صاحب سنگهن جو هيو تون چئو ته پڙهندس اوهان تي ان جو

ذِكْرًا ○ اِنَّا مَكَّنَّا لَهٗ فِي الْاَرْضِ وَاٰتَيْنٰهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ○

قصو آسان سبب قدرت ڏني پاڻ هن کي زمين ۾ ۽ ڏنوسون انکي سڀ نعمتن جو حاصل ڪرڻ

فَاَتْبَعَ سَبَبًا ○ حَتّٰۤى اِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ

پوءِ هليو منجهه قدرت جي تان جو پهتو سج لهڻ جي جاءِ تي ڏٺائين ته لهي ٿو

فِيْ عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَّوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ؕ قُلْنَا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ

تلاءَ ۾ ڪاري گپ جي ۽ ڏٺائين ان وٽ قوم کي چيو اسان ته اي ذوالقرنين

اِمَّاۤ اَنْ تُعَذِّبَ وَاِمَّاۤ اَنْ تَتَّخِذَ فِيْهِمْ حُسْنًا ○ قَالَ اَمَّا مَنْ

جيڪي عذاب ڪرين جماعت کي جيڪي وٺ انهن احسان چيو ذوالقرنين جيڪو ڪافر

ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهٗ ثُمَّ يُرَدُّ اِلٰى رَبِّهٖ فَيُعَذِّبُهٗ عَذَابًا

ٿيندا عذاب ڪندس انکي پوءِ موٽندا خدا وٽ پوءِ عذاب ڪندو انکي عذاب

نُّكْرًا ○ وَاَمَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ جَزَآءَ ۨالْحُسْنٰى

سخت ۽ جيڪو ويساهه ڪندو ۽ عمل ڪندو چڱا پوءِ انلاءِ ثواب بهشت جو

وَسَنَقُوْلُ لَهٗ مِنْ اَمْرِنَا يُسْرًا ○ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ○ حَتّٰۤى اِذَا

۽ ڪنداسون انسان منجهه سگهه تول سمجهائي پوءِ هليو سڪندر وانگي تا تان جو پهتو

بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَّهُمْ

منجهه جاءِ اڀرڻ سج جي ڏٺائين انکي اڀرندڙ هڪ جماعت نه هوا انهن مٿي سج جي

مِّنْ دُوْنِهَا سِتْرًا ○ كَذٰلِكَ ؕ وَقَدْ اَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ○

انهن کي لباس سي ريتل ان خبر جي تحقيق آسان واقف هيون سان ته جيڪي

ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ۝ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن

پوءِ هلڻ واٽ پيو ؛ تان جان رسيو طرف اتر جي جتي مُلڪ ترڪن جي وچ ٻن جبلن جي

دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۝ قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ

ڏٺائين اُنهن ۾ جماعت نه ٿا ويجهو اهڙا جي پروڙين ٻولي اُن جي ؛ چيائون اي سڪندر تحقيق

إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ

قوم ياجوج ۽ ماجوج جي ؛ فتنو ٿا ڪن زمين ملڪ اسان جي ۾ ؛ پوءِ ڏينداسون توکي

خَرْجًا عَلَىٰ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ۝ قَالَ مَا مَكَّنِّي

ڍل جي مٿان ڪري اسان ۾ ان وچ ۾ بند محڪم ؛ چيو سڪندر ته جيڪي ڏنل آهه زمين

فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۝

مين خدا جو سو ڀلو آهه ؛ جيڪو مونسان پورهي تي ڪريان اوهان ۽ اُن وچ بند

آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ

آڻيو مون کي تختا لوهه جا پوءِ اڏيو ؛ تان جڏهن برابر ٿيو وچ جبلن جي چيو سڪندر

انفُخُوا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ۝

ته ڦوڪيو ساڻ ڌمڻين تان جڏهن ڪري لوهه کي باهه جيو سڪندر ته آڻيو ڪٽ ته ملڻيان اُن تي تامو

فَمَا اسْطَاعُوا أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۝ قَالَ

پوءِ نه سگهندا لاهڻ اُن کي ؛ ۽ نه سگهندا اُن ۾ سوراخ ڪري ؛ چيو سڪندر

هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي ۖ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ ۖ

هي بند رحمت ۽ پناه آهه خدا جي ؛ پوءِ جڏهن ايندي قيامت ۽ وعدو آهه خدا جو ته ڪندا

وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۝ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ

۽ آهه وعدو خدا جو سچو ؛ ۽ تان ڇڏينداسون تنهن آخر زماني ياجوج ماجوج جي

فِي بَعْضٍ ۖ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ۝ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ

هيڪڙا ٻئي ۾ ؛ ۽ ڦوڪبو صور ۾ پوءِ گڏ ڪنداسون ؛ ۽ ظاهر ڪنداسون دوزخ

يَّوۡمَئِذٍ لِّلۡكٰفِرِيۡنَ عَرۡضًا ۙ۝ الَّذِيۡنَ كَانَتۡ اَعۡيُنُهُمۡ فِيۡ

اُن ڏينهن ڪافرن لاءِ دوزخ پڌرو ڪنداسين · جي ڪافر جي هوا اکين انهن مٿي پردا

غِطَآءٍ عَنۡ ذِكۡرِيۡ وَكَانُوۡا لَا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ سَمۡعًا ۝ اَفَحَسِبَ

جهلينديڙ ڪنا منهنجي ذڪر کان ۽ نه سگهندا هوا سڻڻ قرآن جي · ڇا پوءِ ڪيئي

الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اَنۡ يَّتَّخِذُوۡا عِبَادِيۡ مِنۡ دُوۡنِيۡۤ اَوۡلِيَآءَ ؕ

ياسين تا ڪافر ته ڪي وٺندا اُو مخلوقن يا ٻانهن خدا جي کي سواءِ خدا جي الهه ڪري

اِنَّاۤ اَعۡتَدۡنَا جَهَنَّمَ لِلۡكٰفِرِيۡنَ نُزُلًا ۝ قُلۡ هَلۡ نُنَبِّئُكُمۡ

اسان جوڙي رکيو آهي دوزخ ڪافرن لاءِ منزل ڪري · چئو ته ڇا خبر ڏيان اوهان کي

بِالۡاَخۡسَرِيۡنَ اَعۡمَالًا ؕ۝ اَلَّذِيۡنَ ضَلَّ سَعۡيُهُمۡ فِي الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا

تن جي جي وڌيڪ ڇيهي وارا عملن جا آهن · اُهي جن سي آهن ضايع ٿيا عمل جن جا دنيا مين

وَهُمۡ يَحۡسَبُوۡنَ اَنَّهُمۡ يُحۡسِنُوۡنَ صُنۡعًا ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا

۽ اُن ڀانيو ته مون چڱا ڪم ٿا ڪريون ٿا ۵ اُهي سي آهن جن انڪار ڪيو تا

بِاٰيٰتِ رَبِّهِمۡ وَلِقَآئِهٖ فَحَبِطَتۡ اَعۡمَالُهُمۡ فَلَا نُقِيۡمُ لَهُمۡ يَوۡمَ

منڪر ٿيا خدا جي ڪي ۽ ملڻ رب جي کي پوءِ ضايع ٿيا عمل انهن جا پوءِ نه برابر ڪنديسين انهي ڏينهن

الۡقِيٰمَةِ وَزۡنًا ۝ ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمۡ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوۡا وَاتَّخَذُوۡۤا

قيامت جي تور ۵ جزا انهن جي دوزخ آهي سبب ڪفر ڪرڻ انهن جي ۽ وٺن

اٰيٰتِيۡ وَرُسُلِيۡ هُزُوًا ۝ اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

آيتن ۽ رسولن منهنجن کي ٺٺوليون ڪري · تحقيق سي جي وسهن ۽ ڪم ڪن موچارا

كَانَتۡ لَهُمۡ جَنّٰتُ الۡفِرۡدَوۡسِ نُزُلًا ۙ۝ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا لَا

آهين انن لاءِ باغ فردوس جا منزل هان ۵ هميشه هوندا جنهين نه

يَبۡغُوۡنَ عَنۡهَا حِوَلًا ۝ قُلۡ لَّوۡ كَانَ الۡبَحۡرُ مِدَادًا لِّكَلِمٰتِ رَبِّيۡ

سگهن ان کان ڏور اتائي · چئو جي هوند هو دريا مس ڪاڌ لکڻ علم خدا جي

لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ اَنْ تَنْفَدَ كَلِمٰتُ رَبِّيْ وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهٖ

ته کُٽي دَرْيا مُٺَندِ کنا اڳ تِهِين ڪلامَ ۽ علمَ اللهَ جي جيتوڻيڪ آڻيون اُن جهڙيون ٻيا سمونڊ

مَدَدًا ۝ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ

ڪانِ مدد ۝ چئو تہ نہ آهيان آءٌ مگر مخلوق اوهان جهڙو مونکي عِلم مگر پيغام اچي ٿو الله جو

اِلٰـهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوْا لِقَآءَ رَبِّهٖ

اِلٰهُ کو نهي مگر الله هيڪڙو پوءِ جيڪو هُجي اميدوار لقاءَ رَبّ جي جو

فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَّلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهٖٓ اَحَدًا ۝

اُن کي گهرجي ته ڪم چڱا ڪري ۽ نه شامل ڪري منجهن پاڻ خدا جي کو هيڪڙو تول ساڙيا

سُوْرَةُ مَرْيَمَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً

سوره مريم نازل ٿي مڪي ۾ منجهس اٺانوي آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

سان نالي خدا جي جو ڏاتار ڏينڌڙ مهربان آهي

كٓهٰيٰعٓصٓ ۝ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهٗ زَكَرِيَّا ۝ اِذْ نَادٰى

منجهِ هِن سورة ۾ قصو رحمت ڪرڻ خدا جي جو ٻانهي پاڻ انجي زڪريا جڏهن سڏ ڪيائين

رَبَّهٗ نِدَآءً خَفِيًّا ۝ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّيْ

خدا کي سڏ ڳجها چيائين خداوندا سُستيون هڏا ضعيف مُنهجا

وَاشْتَعَلَ الرَّاْسُ شَيْبًا وَّلَمْ اَكُنْۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝

پيرُ مٿو مُنهجو سارو اڇو ٿي ويو ۽ نہ آهيان آءٌ دعا گهرڻ تو کان رَبّ مُنهجا نااميد

وَاِنِّيْ خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَّرَآءِيْ وَكَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا

۽ تحقيق آءٌ ڊڄان ٿو وارثن کان جي پُٺيان مُنهجي ٿيندا پوين ڏينهن ۾ ۽ آهي عورت مُنهجي سَنڍ

فَهَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۝ يَّرِثُنِيْ وَيَرِثُ مِنْ اٰلِ يَعْقُوْبَ

پوءِ بخش مونکي وَٽان قدرت عظيم پنهنجي پُٽ جو وارث ٿيندو مُنهجو ۽ وارث آل يعقوب جي جو

وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝ يٰزَكَرِيَّآ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمِ ِۨاسْمُهٗ

پَرِ انکي خداوندا قبول ڪَر. اي زڪريا اسين تو کي هڪ پُٽ جي بشارت ڏيون ٿا جنهن جو نالو

يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ۝ قَالَ رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ

يحيٰي. نه ڪيو سون ان نالي اڳي ڪو صاحب. چيو زڪريا خداوندا ڪيئن ٿيندو

لِيْ غُلٰمٌ وَّكَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا وَّقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ

مون کي پُٽ ۽ آهي عورت منهنجي سنڍ ۽ رسيس پوڙائپ وقت نا اُميدي جي حد تي

عِتِيًّا ۝ قَالَ كَذٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَّقَدْ

آسي ويهن. چيو ملڪ ته چيو رب تنهنجي ته سنڍ عورت مان ولد خلقڻ مون وٽ سهنجو آهي

خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ۝ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْٓ

تحقيق پيدا ڪيم تو کي مهندِ ۽ نه هئين تون ڪجهه. چيو زڪريا خداوندا ڪر مون لاءِ

اٰيَةً ۚ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝

نشاني حمل ٿيڻ جي. چيو خدا ته نشاني هيءَ آهي جو ڳالهائيندين ماڻهن سان ٽي راتيون برابر ۝

فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ اَنْ سَبِّحُوْا بُكْرَةً

پوءِ نڪتو مٿي قوم پنهنجي منجهان محراب پوءِ اشارو ڪيائين انهن ڏي ته نماز پڙهو صبح جي

وَّعَشِيًّا ۝ يٰيَحْيٰى خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ ۗ وَاٰتَيْنٰهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝

۽ سانجهي جي ۝ ته اي يحيٰي وٺ توريت تون اُن کي سان مضبوطيءَ ۽ عمل جي ۽ ڏنيسون انکي نبوت ننڍپڻ ۾

وَّحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكٰوةً ۗ وَكَانَ تَقِيًّا ۝ وَّبَرًّا بِوَالِدَيْهِ

ڏنيسون رحمت هيءَ اسان جي پاران ۽ پاڪائي هو ۽ هو پرهيزگار ۽ نيڪي ڪندڙ ساڻ ماءُ پيءُ

وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝ وَسَلٰمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ

نا ابالغي ۝ ۽ نه هو سرڪش بي فرمان خدا جو ۽ سلامتي آهي ان تي جنهن ڏينهن ڄائو ۽ جنهن ڏينهن

يَمُوْتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مَرْيَمَ

مرندو ۽ ڏينهن اُٿڻ جي جيئرو ٿي قبرن منجهان ۝ ياد ڪر قرآن ۾ حال بيبي مريم جو

إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۝ فَاتَّخَذَتْ مِنْ

جڏهن نڪري عسل لاءِ پنهنجا گهر ماڻهن کان اوڀر طرف جاءِ ۾ پوءِ ورتائين

دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا

ورتائين هنن کان پردو پوءِ موڪليوسين ان ڏانهن جبرئيل پوءِ صورت ٿيو ماڻهوءَ جي

سَوِيًّا ۝ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَٰنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ۝

برابر قدمن چيو مريم جڏهن ڏٺائين صورت ماڻهوءَ جي تنهن پناهه پنان خدا کان تہ پناهه آهين پرهيزگار

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۝ قَالَتْ

چيو جبرئيل نه آهيان مان مگر ملڪ موڪليل خدا جو ته بخشيندس تو کي هڪ پٽ پاڪ چيو مريم

أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۝ قَالَ

ڪيئن ٿيندو مون کي پٽ ۽ نه لڳو مون کي ڪو به آدمي ۽ نه آهيان بدڪار چيو جبرئيل

كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ

انهيءَ چيو خدا ته ولد ڏي والد کانسواءِ قدرت مون جي سمجهي آهي ته ڪندا سون ولد کي معجزو ماڻهن لاءِ

وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ۝ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ

۽ ٿي ولد رحمت اسان جي ۽ آهي خلقڻ ولد جو ڪم سگهو ٿيندڙ پوءِ ڦوڪ ڏني جبرئيل پنهنجي بانهه

بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ۝ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ

سان حمل پنهنجي ڏوراني سو پوءِ آندو انهيءَ سور ويامڻ جي طرف ٿڙ کجيءَ جي

قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا ۝

چيائين ڪاش ته مري ها سور جي ڪاشڪي مون کان اڳ هن ۽ هجان ها وساريل

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۝

پوءِ سڏ ڪيو ملڪ ٻچي جي هيٺان کان ته نه ڪر غم بيشڪ ڪيو رب تنهنجي هيٺان تنهنجي نهر پاڻيءَ جي

وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ۝

۽ ڌوڻ پاڻ ڏانهن ٿڙ کجيءَ سڪل جو ته ڪيرائيندو تو تي کارڪون تازيون

فَكُلِيْ وَاشْرَبِيْ وَقَرِّيْ عَيْنًا ۚ فَاِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ اَحَدًا ۙ

پوءِ کاءُ ۽ پيءُ ۽ ٺار اکيون پاڻ کي ساڻ ولد جي پر جي ڏسين ڪنهن ماڻهن کي ته چئو

فَقُوْلِيْۤ اِنِّيْ نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْمًا فَلَنْ اُكَلِّمَ الْيَوْمَ اِنْسِيًّا ۚ

ته تحقيق مون نذر ڪئي آهي خدا جو ماٺ جو روزو ته پوءِ هرگز ڳالهائيندس ڪين اڄ ماڻهن سان

فَاَتَتْ بِهٖ قَوْمَهَا تَحْمِلُهٗ ۗ قَالُوْا يٰمَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا فَرِيًّا ۝

پوءِ آئي مريم وٽ قوم پنهنجي عيسىٰ کي کڻي چيائون اي مريم تحقيق ڪيو تو هي ڪم عجيب جو جاني

يٰۤاُخْتَ هٰرُوْنَ مَا كَانَ اَبُوْكِ امْرَاَ سَوْءٍ وَّمَا كَانَتْ اُمُّكِ بَغِيًّا ۖ

اي ڀيڻ پرهيزگار حضرت هارون جي نه هو پيءُ تنهنجو بدڪار ۽ نه هئي ماءُ تنهنجي زانياڻي

فَاَشَارَتْ اِلَيْهِ ۗ قَالُوْا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ۝

اندر ٻچي جي ولد پوءِ اشارو ڪيائين طرف ولد جي ته چوڻ لڳا ته ڪيئن ڳالهايون ٻار سان جو پينگهي ۾ آهي

قَالَ اِنِّيْ عَبْدُ اللّٰهِ ۗ اٰتٰىنِيَ الْكِتٰبَ وَجَعَلَنِيْ نَبِيًّا ۝ وَّجَعَلَنِيْ

ته جيئن عيسىٰ چيو آهيان ٻانهون خدا جو ڏنائين مون کي انجيل ڪتاب ۽ مون کي نبي ڪيائين ۽ مون کي

مُبٰرَكًا اَيْنَ مَا كُنْتُ ۪ وَاَوْصٰنِيْ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ مَا دُمْتُ

برڪت وارو جتي ڪٿي هوندس ۽ امر ڪيائين مون کي نماز ڏيڻ ۽ زڪوٰة ڏيڻ جو جيستائين هوندس

حَيًّا ۝ وَّبَرًّاۢ بِوَالِدَتِيْ ۫ وَلَمْ يَجْعَلْنِيْ جَبَّارًا شَقِيًّا ۝ وَالسَّلٰمُ

جيئرو ۽ نيڪي ڪندڙ آهيان ساڻ ماءُ پنهنجي ۽ نه ڪيائين مون کي سرڪش بدبخت ۽ سلام مون تي

عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُّ وَيَوْمَ اَمُوْتُ وَيَوْمَ اُبْعَثُ حَيًّا ۝ ذٰلِكَ

مون تي جنهن ڏينهن ڄائس ۽ ڏينهن مران پنهنجي جنهن ڏينهن اٿندس جيئرو ٿي

عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِيْ فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ۝ مَا كَانَ

عيسىٰ پٽ آهي مريم جو جنهن بابت شڪ ۾ آهن اهو ڪلام حق جي جنهن ۾ شڪ ڪن ٿا خدا جو ڪم لائق

لِلّٰهِ اَنْ يَّتَّخِذَ مِنْ وَّلَدٍ ۙ سُبْحٰنَهٗ ۭ اِذَا قَضٰۤى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ

خدا جو ته جيڪو ٺهي ولد کي پاڪ آهي اهو جڏهن ڪنهن ڪم جو فيصلو ڪري ته چوي ٿو ان کي

كُنْ فَيَكُوْنُ ۝ وَاِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ؕ هٰذَا

ڪُن چوي ٿو ۽ پيدا ٿئي ٿي ۽ تحقيق خدا اِهو مالِڪ مُنهنجو ۽ اوهان جو ۽ پاڻ ڪريو اُنجي هي

صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ۝ فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ

واٽ سِڌي اِهي پوءِ اختلاف ڪيو جماعتن وچان ماڻهن جي ۵ پوءِ هلاڪي

لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝ اَسْمِعْ بِهِمْ وَاَبْصِرْ ۙ

اِهن جماعتن ڪافرن جي ڪي منجهه وقت ڏسڻ ڏينهن قيامت جي ڏاڍو ٻڌندا ۽ ڏاڍو ڏسندا

يَوْمَ يَاْتُوْنَنَا لٰكِنِ الظّٰلِمُوْنَ الْيَوْمَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝ وَاَنْذِرْهُمْ

جنهن ڏينهن ايندا اسان وٽ ۵ پر ڪافر اڄ دنيا ۾ گمراهي پڌري ۾ آهن ۽ ڊيڄار ڪافرن کي

يَوْمَ الْحَسْرَةِ اِذْ قُضِيَ الْاَمْرُ ۘ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ وَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝

ڏکن ڏينهن پشيمانيءَ جي جڏهن نبرندو حڪم ۽ اهي غافل آهن ۽ اهي نه ويساهه ٿا ڪن

اِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْاَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَاِلَيْنَا يُرْجَعُوْنَ ۝

اسين وارث ٿينداسون زمين جا ۽ تن جا جيڪي آهن زمين تي ۽ اسان ڏانهن موٽندا

وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِبْرٰهِيْمَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا نَّبِيًّا ۝ اِذْ قَالَ

۽ ياد ڪر تون انهين قصو ابراهيم جو تحقيق اهو منجهه توحيد سچو ۽ نبي هو جڏهن چيائين

لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِيْ عَنْكَ

پيءُ پنهنجي کي ته اي پيءُ مُنهنجا ڪيئن تون پوڄا ڪرين ٿو بتن جي جي نه ٻڌن ۽ نه ڏسن ۽ نه نفعو ڏين توکي

شَيْئًا ۝ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ قَدْ جَآءَنِيْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَاْتِكَ فَاتَّبِعْنِيْٓ

عذاب کي اي پيءُ مُنهنجا مون وٽ آيو آهي سچو خبرون آسماني جيڪي نه آيون توو وٽ پوءِ

اَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ۝ يٰۤاَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطٰنَ ؕ اِنَّ الشَّيْطٰنَ

تهدايت ڪريان توکي واٽ سڌي اي پيءُ مُنهنجا م پوڄ ڪر شيطان جي تحقيق شيطان

كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِيًّا ۝ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ يَّمَسَّكَ عَذَابٌ

اِهو خدا جو بيفرمان اي پيءُ مُنهنجا ڊڄان ٿو متان رسي توکي عذاب

مِّنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُوْنَ لِلشَّيْطٰنِ وَلِيًّا ○ قَالَ اَرَاغِبٌ اَنْتَ عَنْ

خدا جو پوءِ ٿئين تون شيطان سان گڏ دوزخ ۾ ـ چيو آذر ڇا بيزار آهين تون

اٰلِهَتِيْ يٰۤاِبْرٰهِيْمُ لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِيْ مَلِيًّا ○

منهنجن معبودن کان اي ابراهيم جيڪڏهن نه جهلبين ته البت توکي سنگسار ڪندس ۽ ڇڏي وڃ مونکي گهڻي وقت لاءِ

قَالَ سَلٰمٌ عَلَيْكَ سَاَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيْ اِنَّهٗ كَانَ بِيْ حَفِيًّا ○

چيو ابراهيم ڀلي سلامت رهه تون ڪيئن بخشش گهرندس تو لاءِ پنهنجي رب کان البت هو مون تي مهربان آهي

وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَاَدْعُوْا رَبِّيْ عَسٰۤى

۽ ڌار ٿيان ٿو اوهان کان ۽ انهن بتن کان جن جي عبادت ڪريو ٿا سواءِ خدا جي ۽ عبادت ڪريان ٿو پنهنجي رب جي

اَلَّاۤ اَكُوْنَ بِدُعَآءِ رَبِّيْ شَقِيًّا ○ فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ

ته نه هوندس پنهنجي رب جي عبادت ڪرڻ سان بدبخت ـ پوءِ جڏهن ڌار ٿيو انهن کان ۽ انهن بتن کان جن جي

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۙ وَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ؕ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ○

عبادت ڪندا هئا سواءِ خدا جي ته بخشيوسين ان ابراهيم کي پٽ اسحاق ۽ پوٽو يعقوب ۽ سڀني کي نبي ڪيوسين

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِّنْ رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ○

۽ بخشي اسان انهن کي رحمت پنهنجي ۽ ڪئي سون انهن جي زبان سچي مٿاهين

وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مُوْسٰۤى ؗ اِنَّهٗ كَانَ مُخْلَصًا وَّكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ○

۽ ياد ڪر منجهه قرآن قصو موسىٰ جو اهو هو ڏٺل ـ ۽ هو رسول نبي

وَنَادَيْنٰهُ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ الْاَيْمَنِ وَقَرَّبْنٰهُ نَجِيًّا ○ وَوَهَبْنَا

۽ سڏ ڪيوسون انکي منجها طرف طور جي ساڄي ۽ ويجهو ڪيوسون انکي ته ڳجهو ڳالهائي ۽ بخشيوسون

لَهٗ مِنْ رَّحْمَتِنَاۤ اَخَاهُ هٰرُوْنَ نَبِيًّا ○ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِسْمٰعِيْلَ ؗ

انکي ڪنا رحمت اسان جي ڀاءُ سندس هارون نبي ـ ۽ ياد ڪر منجهه قرآن قصو اسماعيل بن ابراهيم

اِنَّهٗ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ○ وَكَانَ يَاْمُرُ

تحقيق اهو هو سچو وعدو ڪندڙ ۽ هو رسول نبي ۽ امر ڪندڙ هو

اَهْلَهٗ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهٖ مَرْضِيًّا ○ وَ

اولاد کي پڙهڻ نماز جو ۽ زڪوٰة ڏيڻ جو ۽ هو خدا وٽ ڏٺل ۽ ياد ڪر

اذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِدْرِيْسَ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا نَّبِيًّا ○ وَّرَفَعْنٰهُ

قرآن ۾ قصو ادريس جو تحقيق اهو هو سچو نبي ۽ کنيو سون انکي

مَكَانًا عَلِيًّا ○ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ

جاءِ منجهه آسمان ۾ اُهي نبي سڀ اهين نعمتون ڪيون اهين خدا مٿن اُن نبين

مِنْ ذُرِّيَّةِ اٰدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ وَّمِنْ ذُرِّيَّةِ اِبْرٰهِيْمَ

جي ڪنا اولاد آدم جي ۽ ڪناٽن جي کيا سون ساڻ نوح ٻيڙيءَ ۾ ۽ ڪنا اولاد ابراهيم

وَاِسْرَآءِيْلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُ

۽ يعقوب جي ۽ ڪناٽن جنکي هدايت ڪئي ۽ ڏنو آسان جڏهن پڙهجن جن مٿي آيتون

الرَّحْمٰنِ خَرُّوْا سُجَّدًا وَّبُكِيًّا ○ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ

قرآن جيون ڪرن منجهه سجدن ۽ روئن پوءِ پيدا ٿيون پٺيان انهن نبين جي قومون بدڪار جن

اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوٰتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ○

جي وڃايائون نمازون ۽ تابعداري ٿين نفس جي سڌن کي پوءِ سگهو ٿيندا دوزخين

اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ

مگر جنهن توبه ڪئي ۽ ويساهه ڪيائين ڪم موچارا اُهي ۽ داخل ٿيندا جنت ۾

وَلَا يُظْلَمُوْنَ شَيْـًٔا ○ جَنّٰتِ عَدْنِ الَّتِيْ وَعَدَ الرَّحْمٰنُ

۽ نه ظلم ڪيل ٿيندا ڪو ذرو منجهه بهشتن هميشه رهڻ جي جو وعدو ڪيو آهي خدا

عِبَادَهٗ بِالْغَيْبِ اِنَّهٗ كَانَ وَعْدُهٗ مَاْتِيًّا ○ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا

پانهنجي ٻانهن کي منجهه پرپٺ تحقيق خدا اهين وعدي کي پوجيندڙ نه ٻڌندا اُن ۾ ڪا

لَغْوًا اِلَّا سَلٰمًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيْهَا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ○ تِلْكَ

بيفائدي ڳالهه مگر دعا سلامتي جي ۽ اُن لاءِ نعمتون هونديون بهشتن ۾ وقت صبح ۽ سانجهي جي

تي

الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ○ وَمَا

بهشت آهي جو ورثو ڏيون ٿا پنهنجن ٻانهن مان تنهن کي جو هوندو ڊڄڻ وارو ۽ نه ٿا

نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا

نازل ٿيون اسين مگر ساڻ حڪم رب تنهنجي جي خدا جو آهي جيڪي سامهون اسان جي آهي ۽ جيڪي پٺيان اسان جي آهي ۽ جيڪي

بَيْنَ ذَٰلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ○ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَ

وچ انهي جي ۽ ناهي خدا غافل تنهنجو جو مالڪ آهي آسمانن ۽

الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ

زمين جو ۽ جيڪي وچ انهن جي آهي پوءِ عبادت ڪر انهي جي ۽ صبر ڪر عبادت انهي جي تي ڇا ڄاڻين ٿو

لَهُ سَمِيًّا ○ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ

انهي جو ڪو هم نالو ۽ چوي ٿو انسان ڇا جڏهن مران ته سگهو ڪڍبس

حَيًّا ○ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ

جيئرو ڇا نٿو ياد ڪري انسان ته اسان خلقيو انهي کي اڳي ۽ نه هو

شَيْئًا ○ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ

ڪجھ پوءِ قسم آهي رب جو ضرور گڏ ڪنداسين ڪافرن کي ۽ شيطانن کي پوءِ ضرور حاضر ڪنداسين انهن کي

حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ○ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ

چوگرد جهنم جي گوڏن ڀر پوءِ ضرور ڌار ڪنداسين هر ٽولي مان جيڪو انهن مان سخت هوندو

عَلَى الرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ○ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ○

تي رحمان جي سرڪشي ۾ پوءِ اسين سڀني کان ڄاڻندڙ آهيون انهن کي جيڪي ان ۾ پوڻ جا لائق آهن

وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ○

۽ ناهي ڪو توهان مان مگر لنگهيندو انهي (پل صراط) مان آهي رب تنهنجي تي واجب ڪيل

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ○ وَإِذَا

پوءِ بچائينداسين انهن کي جي ڊڄندڙ آهن ۽ ڇڏينداسين ظالمن کي انهي ۾ گوڏن ڀر ۽ جڏهن

تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

پڙهجن ڪافرن وٽ اسان جون ظاهر آيتون قرآن جيون پڌريون چون ڪافر مومنن کي ته ڪهڙو

اَيُّ الْفَرِيْقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَّاَحْسَنُ نَدِيًّا ○ وَكَمْ اَهْلَكْنَا

ٻن فريقن منجها ڏيو ڀلو آهي جو بيهڻ جي جاءِ ۽ ويهڻ جي مجلس اسان کان ڪيترين هلاڪ

قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَّرِءْيًا ○ قُلْ مَنْ كَانَ

ڪيو سون هنن کان اڳ جماعتون جي اهي موچارين وٿن گهرن ۽ لباسن هيون چؤ جيڪي هوندا

فِي الضَّلٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا ۚ حَتّٰىٓ اِذَا رَاَوْا مَا

گمراهي ۾ تن کي ڍر ڏيندو آهي خدا مال دنيا جو پر جڏهن ڏسندا سو جيڪي

يُوْعَدُوْنَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ ۗ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ

وعدو ڪيو ٿي ان سان جيڪي عذاب جيڪي قيامت تڏهن سمجهندا ته ڪير

هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضْعَفُ جُنْدًا ○ وَيَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اهْتَدَوْا

جيڪي بڇڙو جاءِ ۾ ۽ ٿورو لشڪر ۾ ۽ وڌيڪ ڏيندو الله هدايت وارن کي هدايت

هُدًى ۗ وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ

۽ نيڪ عمل سندن باقي هلندڙ تيرهين جي موچارا آهن خدا وٽ ثواب ۾ ۽ ڀلا آهن

مَّرَدًّا ○ اَفَرَءَيْتَ الَّذِيْ كَفَرَ بِاٰيٰتِنَا وَقَالَ لَاُوْتَيَنَّ مَالًا

موٽڻ ۾ خدا وٽ ڪر ڏسين تون عٺو ان جي نه مڃي قرآن کي ۽ چوي ته ڏيندو مونکي آخرت ۾ مال

وَّوَلَدًا ○ اَطَّلَعَ الْغَيْبَ اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ○ كَلَّا

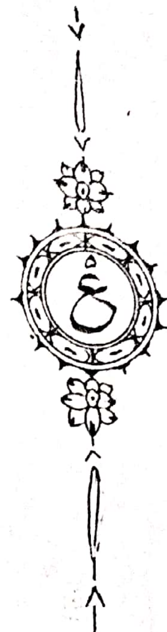
۽ پٽ ڪٿان کي پروڙيائين ڳجهه اندر خدا جو ڪي ورتائين خدا وٽان ٻول ۵ جاڻ نه ڪي ڳالهه

سَنَكْتُبُ مَا يَقُوْلُ وَنَمُدُّ لَهٗ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ○ وَّنَرِثُهٗ

سگهو لکندا سون ۽ وڌيڪ ڪندا سون ان لاءِ عذاب تمام گهڻو ۽ جهڙا ڏينداسون انکي

مَا يَقُوْلُ وَيَأْتِيْنَا فَرْدًا ○ وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِّيَكُوْنُوْا

جيڪي چوي ٿو ۽ ايندو وٽ اسان جي اڪيلو ۽ ورتا ڪافرن سواءِ خدا جي الهه بت ته ٿيندا

لَهُمْ عِزًّا ۝ كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ

لاءِ هوندا ۽ ڪافرن جي آخرت ۾ پاڻ ساڻ منڪر ٿيندا سگهو نه ٿيندا ۽ همراه ڪين دنيا ۾ همراه انهن جا

ضِدًّا ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ

ٻت ڪافرن جي دشمن ڪرن ڏسين ٿو تون ته اسان موڪليا شيطان ڪافرن ڏانهن چڪين

تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ۝ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ۝ يَوْمَ

انهن کي ڪفر ڏانهن گهڻو. پوءِ مٿن تڪڙ نه ڪر انهن سان عذاب سان پيا هيون ٿا انهن لاءِ عذاب جه ڏينهن

نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَٰنِ وَفْدًا ۝ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ

اٿارينداسون پرهيزگارن کي خدا ڏانهن سوار ڪري ۽ ڪاهينداسون ڪافرن کي دوزخ

جَهَنَّمَ وِرْدًا ۝ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ

ڏانهن اُڃايل هوندا. نه قادر ٿيندو مٿي شفاعت ڪو شخص مگر جيڪو ڏني وٽ

الرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ۝ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ۝ لَقَدْ جِئْتُمْ

خدا جي ٻول مقرر خلافت جو ۽ چون ٿا ڪافر ته ورتو خدا اولاد ملڪ. تحقيق اوهين ٿا آڻيو

شَيْئًا إِدًّا ۝ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ

ڪوڙو ڳجهڙو. اوڏا آهين آپ نه ڦاٽن ڪنارن ڪونا ۽ چيرجي زمين

وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۝ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ۝ وَمَا

۽ ڪرن جبل ٽڪرا ٽڪرا ٿي سبب جو انهي خدا جو اولاد ڪري ۽ نه

يَنْبَغِي لِلرَّحْمَٰنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۝ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ

لائق آهي خدا کي ته ورتن ولد جو. نه آهين سڀ توڙ جيڪي منجهه آهن

وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ۝ لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ

۽ زمين مگر اچڻ خدا وٽ ٻانهان هوندا. تحقيق ڳڻيو انهن کي ۽ ياد ڪيو آهي خدا

عَدًّا ۝ وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا

انهن کي ۽ سڀڪو تن اچيندو خدا وٽ ڏينهن قيامت جي هيڪلو. تحقيق جيڪي مؤمن آهن

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ۝ فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ

۽ عمل چڱا ڪندا آهن اُن لاءِ محبوب ٻاجهارو الله سڀني ۾ ڪندو سندن دوستي پوءِ سهنجو ڪيو اٿئون

بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِيْنَ وَتُنْذِرَ بِهٖ قَوْمًا لُّدًّا ۝ وَ

قرآن منجهه زبان تنهنجي ته بشارت ڏين متقين کي ۽ ڊيڄارين جماعت جهيڙالو کي ۽

كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ ؕ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَوْ

۽ ڪيترين ئي صديون هلاڪ ڪيون سون منهن اڳ کان جماعتون ڇا ڏسين ٿو انهن مان ڪو هيڪڙو ۽ نه

تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ۝

سڻين ٿو انهن جو آواز ذرو هُوا

سُوْرَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّخَمْسٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً

سورة طٰه نازل ٿي مڪي ۾ جنهن ۾ هڪ سئو پنجٽيهه آيتون آهن

نصف

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

سان نالي خدا جي جو رحم ڏيندڙ ۽ مهربان آهي

طٰهٰ ۝ مَاۤ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰۤى ۝ اِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَنْ

نه نازل ڪيو اسان توتي قرآن تنهن ڪري عبادت ۾ ڪيڏ مگر نصيحت واسطي انهيءَ جي جيڪو

يَّخْشٰى ۝ تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰتِ الْعُلٰى ۝ اَلرَّحْمٰنُ

ڊڄي الله کان نازل ٿيو آهي طرف الله جي جنهن خلقيو زمين ۽ آسمان مٿاهين کي الله جو رحم ڪندڙ

عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ۝ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَ

آهي مٿي عرش غالب آهي انهيءَ جا آهن سڀ ٿو جيڪي منجهه آسمانن ۽ زمين ۽ جيڪي آهي

مَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ۝ وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ

وچ انهن جي ۽ جيڪي هيٺ خاڪ جي ۽ جي وڏي سڏ ڪري ذڪر دعا پوءِ خدا ڄاڻي

السِّرَّ وَاَخْفٰى ۝ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ۝ وَ

ڳجهه ۽ ڳجهاندڙ کي خدا سچو آهي ناهي ڪو اکو مگر اُن لاءِ نالا چڱا آهن ۽ ڪي

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ۝ اِذْ رَاٰ نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ

آئي توکي خبر ڏنهن موسى جي جڏهن ڏٺائين باهه پوءِ چيائين عورتن پنهنجن کي ٺهرو

امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ

ته ترسو مون ڏٺي آهه باهه (۵) اميد آهه ته آڻيندس اوهان وٽ ان مان ڪو انگر يا لڀندس

عَلَى النَّارِ هُدًى ۝ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَىٰ ۝ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ

باهه وٽ ڪو واٽ ڏيکاريندڙ (۱۰) پوءِ جڏهن اُن وٽ آيو ته سڏ ٿيو اي موسىٰ (۱۱) آءٌ آهيان تنهنجو

فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝ وَأَنَا اخْتَرْتُكَ

تنهنجو پالڻهار پنهنجي جتي لاهه بيشڪ تون پاڪ ميدان طوىٰ ۾ آهين (۱۲) ۽ مون توکي چونڊيو آهي

فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ۝ إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي

پوءِ جيڪي وحي ڪجي ٿو سو ٻڌ (۱۳) تحقيق آءٌ الله آهيان منهنجي سواءِ ڪو عبادت جي لائق ناهي پوءِ منهنجي عبادت ڪر

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ۝ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا

۽ منهنجي ياد لاءِ نماز پڙهه (۱۴) تحقيق قيامت ايندڙ آهي اُن (جي وقت) کي لڪائڻ گهران ٿو

لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ۝ فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ

ته هر ڪنهن کي سندس ڪئي جو بدلو ملي (۱۵) پوءِ جيڪو قيامت کي نٿو مڃي تنهن توکي اُن کان نه روڪي

بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ۝ وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَىٰ ۝ قَالَ

۽ پنهنجي سَڌ جي پٺيان لڳو آهي ته تون هلاڪ ٿين (۱۶) ۽ اي موسىٰ تنهنجي سڄي هٿ ۾ ڇا آهي (۱۷) چيائين

هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ

هيءَ منهنجي لٺ آهي جنهن تي ٽيڪ ڏيان ٿو ۽ اُن سان پنهنجن ٻڪرين لاءِ پَنَ ڇاڻيان ٿو ۽ مون لاءِ

فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ ۝ قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَىٰ ۝ فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ

اُن ۾ ٻيا به ڪم آهن (۱۸) چيائين ته اي موسىٰ اُن کي اُڇل (۱۹) پوءِ اُن کي اُڇليائين ته اُتي جو اُهو

حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ۝ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا

ڊوڙندڙ نانگ هو (۲۰) چيائين ته اُن کي جهل ۽ نه ڊڄ سگهو ئي اُن کي سندس اڳين حالت تي

الْأُولَىٰ ۝ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ

موٽائينداسون (۲۱) ۽ پنهنجو هٿ پنهنجي ڪڇ ڏانهن ملاءِ ته بنا ڪنهن عيب جي اڇو چمڪندڙ ٿي نڪرندو

غَيْرِ سُوْٓءٍ اٰيَةً اُخْرٰى ۙ لِنُرِيَكَ مِنْ اٰيٰتِنَا الْكُبْرٰى ۚ اِذْهَبْ

ريءَ مَرَض جي مُعجزو ڏاهو ٻيو ته ڏيکاريون توکي پنهنجن مُعجزن وڏن مان ته وڃ

اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ۝ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِيْ صَدْرِيْ ۝

فرعون ڏانهن تحقيق اُن سرڪشي ڪئي چيو موسىٰ خداوندا اُپٽ دل منهنجي

وَيَسِّرْ لِيْٓ اَمْرِيْ ۝ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِيْ ۝ يَفْقَهُوْا

۽ سُوليو ڪر منهنجو ڪم مون تي ۽ لاهه ڳنڍ ڪنا زبان منهنجي ته سمجهن

قَوْلِيْ ۝ وَاجْعَلْ لِّيْ وَزِيْرًا مِّنْ اَهْلِيْ ۝ هٰرُوْنَ اَخِي ۝

ڳالهه منهنجي ۽ ڪر مون لاءِ رفيق ڪنا قبيلي منهنجي هارون ڀاءُ منهنجو

اشْدُدْ بِهٖٓ اَزْرِيْ ۝ وَاَشْرِكْهُ فِيْٓ اَمْرِيْ ۝ كَيْ نُسَبِّحَكَ

ته مضبوط ڪر اُن سببان قوت دل منهنجي ۽ ڀائيوار ڪر اُن کي منهنجي نبوت ۾ ته شڪر ڪريون توکي

كَثِيْرًا ۝ وَّنَذْكُرَكَ كَثِيْرًا ۝ اِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيْرًا ۝ قَالَ قَدْ

گهڻو ۽ ياد ڪريون توکي گهڻو تحقيق تون آهين اسان کي ڏسندڙ چيو خدا ته

اُوْتِيْتَ سُؤْلَكَ يٰمُوْسٰى ۝ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً اُخْرٰٓى ۝

ڏنو سون توکي سُوال تنهنجو اي موسىٰ ۽ تحقيق احسان ڪيو سون توتي ٻيو ڀيرو جڏهن

اِذْ اَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّكَ مَا يُوْحٰٓى ۝ اَنِ اقْذِفِيْهِ فِي التَّابُوْتِ

وحي ڪئي سون تنهنجي ماءُ طرف جيڪا وحي ڪئي سون ته وجهه موسىٰ کي صندوق ۾

فَاقْذِفِيْهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَاْخُذْهُ عَدُوٌّ

پوءِ لڙهاءِ اُن کي درياءَ ۾ پوءِ اڇلي صندوق کي درياءُ ڪناري تي ته کڻي اُن کي دشمن

لِّيْ وَعَدُوٌّ لَّهٗ ۗ وَاَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّيْ ۚ وَلِتُصْنَعَ عَلٰى

منهنجو ۽ موسىٰ جو دشمن ۽ وڌي مون توتي اي موسىٰ محبت پاڻ ڏانهن ته پالجين تون

عَيْنِيْ ۝ اِذْ تَمْشِيْٓ اُخْتُكَ فَتَقُوْلُ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى مَنْ يَّكْفُلُهٗ

منهنجي اکين اڳيان جڏهن هلي ڀيڻ تنهنجي پوءِ چيائين ته ڏيکاريان اوهان کي اهڙي جا پالي

فَرَجَعْنٰكَ اِلٰٓى اُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۭ وَقَتَلْتَ نَفْسًا

پوءِ موٽائي آنداسون توکي ماءُ تنهنجي ڏي ته ٺرن اکيون انجيون ۽ نه غمگير ٿئي ۽ ڪُٺو تو هڪ ماڻهو

فَنَجَّيْنٰكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنّٰكَ فُتُوْنًا ۣ فَلَبِثْتَ سِنِيْنَ فِيْٓ اَهْلِ

پوءِ ڇڏايوسون توکي ڪناخر قتل جي خوف ۽ آزمايوسون توکي گهڻين پرکڻ سان پوءِ ترسيو گهڻا ورهيه منجھ ماڻهن

مَدْيَنَ ڏ ثُمَّ جِئْتَ عَلٰي قَدَرٍ يّٰمُوْسٰى ۝ وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِيْ ۝

مدين جي ۾ شعيب جي پوءِ آئين تون مدة عمر جاليهن ورهين جي اي موسى ۽ ڏڻون توکي پاڻ لاءِ نبي ڪري

اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوْكَ بِاٰيٰتِيْ وَلَا تَنِيَا فِيْ ذِكْرِيْ ۝ اِذْهَبَآ

تون ۽ ڀاءُ تنهنجو سان معجزن منهنجن ۽ مه ڊرائيو ڪجھ نصيحت منهنجي وڃو

اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ۝ فَقُوْلَا لَهٗ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهٗ يَتَذَكَّرُ اَوْ

فرعون ڏانهن جو ڦري ويو آهي پوءِ چئو انکي ڳالهه نرم مان نصيحت وٺي يا ڊڄي

يَخْشٰى ۝ قَالَا رَبَّنَآ اِنَّنَا نَخَافُ اَنْ يَّفْرُطَ عَلَيْنَآ اَوْ اَنْ يَّطْغٰى ۝

چيائون اي خداوند اسين ڊڄون ٿا متان ظلم ڪري اسان تي جلدي ڪري

قَالَ لَا تَخَافَآ اِنَّنِيْ مَعَكُمَآ اَسْمَعُ وَاَرٰى ۝ فَاْتِيٰهُ فَقُوْلَآ اِنَّا رَسُوْلَا

چيو خدا ته مر ڊڄو آءٌ گڏ آهيان اوهان ساڻ سڻان ٿو ۽ ڏسان ٿو پوءِ وڃو فرعون ڏي ۽ چئو ته اسين رسول

رَبِّكَ فَاَرْسِلْ مَعَنَا بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ ڏ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۭ قَدْ

خدا جا پوءِ موڪل شام ڏانهن اسان ساڻ اولاد يعقوب جي ۽ مه عذاب ڪر انکي تحقيق

جِئْنٰكَ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكَ ۭ وَالسَّلٰمُ عَلٰي مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى ۝ اِنَّا

آنداسون توڏي معجزو خداوندا ۽ سلامتي آهي مٿي تابعن هدايت جي تحقيق

قَدْ اُوْحِيَ اِلَيْنَآ اَنَّ الْعَذَابَ عَلٰي مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ۝ قَالَ

وحي ٿيو آسان کي ته عذاب آهي مٿي ته جيڪو نه ويسهندو الله کي ۽ ڦري ويندو چيو

فَمَنْ رَّبُّكُمَا يٰمُوْسٰى ۝ قَالَ رَبُّنَا الَّذِيْٓ اَعْطٰي كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهٗ

ته ڪير آهي خدا اوهان جو اي موسى چيائون ته خدا اسان جو سو آهي جنهن ڏني سڀڪنهن کي صورت خاص

ثُمَّ هَدٰى ۝ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُوْنِ الْاُوْلٰى ۝ قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ

پوءِ هدايت ڪيائين. چيو فرعون ته اڳين قومن جو ڪهڙو حال آهي ﴿٥١﴾ چيو موسىٰ ته انهن جي خبر

رَبِّيْ فِيْ كِتٰبٍ ۚ لَا يَضِلُّ رَبِّيْ وَلَا يَنْسَى ۝ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ

خدا وٽ منهنجي لوح محفوظ ۾ آهي منهنجو رب نه غلطي ڪري ٿو ۽ نه وساري ٿو ﴿٥٢﴾ جنهن اوهان لاءِ

الْاَرْضَ مَهْدًا وَّسَلَكَ لَكُمْ فِيْهَا سُبُلًا وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۭ

زمين وڇائي ۽ ان ۾ اوهان لاءِ رستا هلايا ۽ آسمان مان پاڻي نازل ڪيائين پوءِ ان سان

فَاَخْرَجْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ شَتّٰى ۝ كُلُوْا وَارْعَوْا

پوءِ اسان ان سان ڪيترن قسمن جا ساڳ ڄمايا ﴿٥٣﴾ کائو ۽ پنهنجا چوپايا چاريو

اَنْعَامَكُمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي النُّهٰى ۝ مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ

بيشڪ ان ۾ عقلمندن لاءِ نشانيون آهن ﴿٥٤﴾ زمين مان اوهان کي پيدا ڪيوسون

وَفِيْهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اُخْرٰى ۝ وَلَقَدْ اَرَيْنٰهُ

۽ ان ۾ اوهان کي موٽائينداسون ۽ ان مان اوهان کي ٻيو ڀيرو ڪڍنداسون ﴿٥٥﴾ ۽ بيشڪ فرعون کي پنهنجيون سڀ نشانيون ڏيکاريونسون

اٰيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ۝ قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ اَرْضِنَا

پوءِ ڪوڙ ڀانيائين ۽ انڪار ڪيائين ﴿٥٦﴾ چيائين ته اي موسىٰ ڇا تون اسان وٽ هن لاءِ آيو آهين ته اسان کي اسان جي ملڪ مان ڪڍين

بِسِحْرِكَ يٰمُوْسٰى ۝ فَلَنَاْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهٖ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَ

پنهنجي جادوءَ سان اي موسىٰ ﴿٥٧﴾ پوءِ اسين به تنهنجي مقابلي ۾ اهڙو جادو آڻينداسون پوءِ اسان جي ۽

بَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهٗ نَحْنُ وَلَآ اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ۝ قَالَ

تنهنجي وچ ۾ هڪ انجام ڪر جنهن جي نه اسين خلاف ڪريون ۽ نه تون، هڪ برابر جاءِ ۾ ﴿٥٨﴾ چيو

مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّيْنَةِ وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ۝ فَتَوَلّٰى فِرْعَوْنُ

اوهان جو انجام زينت جي ڏينهن ۽ هن ته ماڻهو ڏينهن چڙهئي گڏ ڪيا وڃن ﴿٥٩﴾ پوءِ فرعون ڦريو

فَجَمَعَ كَيْدَهٗ ثُمَّ اَتٰى ۝ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ

پوءِ گڏ ڪيائين پنهنجا ساحر پوءِ آيو ﴿٦٠﴾ چيو انهن کي موسىٰ ته اوهان لاءِ ڏک آهي ڪوڙ نه ٻڌو خدا تي

كَذِبًا فَيُسْحِتَكُم بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ ۝ فَتَنَازَعُوا

ڪوڙ پوءِ متان هلاڪ ڪري اوهان کي عذاب سان ۽ تحقيق خوار ٿيو جنهن ٺاهيو پوءِ جهيڙو ڪيائون

أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ ۝ قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ

منجهه مصلحت پاڻ ۾ ۽ ڳجهيون ڳالهيون ڪيائون پاڻ ۾ ۞ چيائون فرعون کي ته هي ٻئي ساحر آهن

يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ

چاهين ٿا ته ڪڍن اوهان کي ملڪ اوهان جي مان سحر پنهنجي سان ۽ وٺي وڃن دين اوهان جو

الْمُثْلَىٰ ۝ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا ۚ وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ

چڱو ۞ پوءِ گڏ ڪريو سحر اوهان جو پوءِ اچو صفون ٻڌي برابر ڪري ۽ تحقيق مطلب کي رسندو اڄ جيڪو

اسْتَعْلَىٰ ۝ قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ أَوَّلَ

غالب ٿيندو ۞ چيو ساحرن ادب ڪري اي موسيٰ جيڪي اول اڇلائين تون يا جيڪي هونداسون اسين پهريان

مَنْ أَلْقَىٰ ۝ قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ

اڇلائيندڙ ۞ چيو موسيٰ پهرين اڇلايو پوءِ رسا انهن جا لٺيون انهن جون نظر مان پيئي آيون سبب

مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ۝ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَىٰ ۝

سحر ساحرن جي ته ڊوڙن ٿا ۞ پوءِ ڏٺون منجهه جيءَ پاڻ جي موسيٰ ڊپ ته متان جاهل ڦري وڃن

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنتَ الْأَعْلَىٰ ۝ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ

چيوسون ته م ڊڄ تحقيق تون مٿاهون آهين ۞ ۽ اڇلاءِ جيڪي منجهه هٿ ساڄي تنهنجي ته ڳڙڪائي

مَا صَنَعُوا ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ۝

تن سحرن کي جيڪي ڪيائون نه ڪيائون مگر مڪر ساحرن جو ۽ نه ڪامياب ٿيندو جادوگر جتي اچي

فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ ۝ قَالَ

پوءِ ڪريا جادوگر سڀ سجدي ۾ ۞ چيائون وسهيا سون رب هارون ۽ موسيٰ جي ۞ چيو فرعون

آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ

ڪيو ايمان آندو موسيٰ تي مون کان اڳ موڪل ڏيڻ کان تحقيق هي موسيٰ وڏو اوهان جو جنهن سيکاريو اوهان کي سحر

فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ

سو ضرور ڪپائيندس اوهان جا هٿ ۽ پير اُبتي طرف کان ۽ ضرور چاڙهيندس اوهان کي

فِيْ جُذُوْعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَآ اَشَدُّ عَذَابًا وَّاَبْقٰى ○

کجين جي ٿُڙن تي ۽ ضرور ڄاڻندا ته ڪهڙو اسان مان وڌيڪ عذاب ۾ سخت ۽ هميشه رهندڙ آهي

قَالُوْا لَنْ نُّؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالَّذِيْ فَطَرَنَا

چيائون ته تو کي انهن پڌرين نشانين تي جيڪي اسان وٽ آيون آهن ۽ انهيءَ خدا تي جنهن اسان کي بڻايو آهي ڪڏهن به ترجيح نه ڏينداسين

فَاقْضِ مَآ اَنْتَ قَاضٍ اِنَّمَا تَقْضِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ○

پوءِ ڪر جيڪو عذاب تون ڪندڙ آهين تون عذاب ڪندين مگر هن دنيا جي حياتيءَ ۾

اِنَّآ اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطٰيٰنَا وَمَآ اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ

بيشڪ اسان پنهنجي رب تي ايمان آندو ته اسان جا ڏوهه بخشي ۽ جيڪو تو اسان کان زوريءَ جادو ڪرايو سو به معاف ڪري

السِّحْرِ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ○ اِنَّهٗ مَنْ يَّاْتِ رَبَّهٗ مُجْرِمًا فَاِنَّ لَهٗ

۽ خدا بهتر ۽ هميشه رهندڙ آهي تحقيق جيڪو پنهنجي رب وٽ ڏوهاري ٿي ايندو تنهن لاءِ تحقيق

جَهَنَّمَ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ○ وَمَنْ يَّاْتِهٖ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ

دوزخ آهي نه مرندو ان ۾ ۽ نه جيئرو رهندو ۽ جيڪو ان وٽ مؤمن ٿي ايندو ۽ سٺا ڪم ڪيا هوندا

الصّٰلِحٰتِ فَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الْعُلٰى ○ جَنّٰتُ عَدْنٍ

تن لاءِ اعليٰ درجا آهن جي هميشه رهڻ جا بهشت آهن

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنْ

جاري آهن انهن هيٺان نهرون هميشه هوندا انهن ۾ ۽ اهو بدلو آهي جيڪو پاڪ ٿيو

تَزَكّٰى ○ وَلَقَدْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِيْ فَاضْرِبْ

۽ تحقيق وحي موڪليو اسان موسىٰ ڏانهن ته منهنجي ٻانهن کي بني اسرائيل کي مصر کان راتو رات وٺي هل

لَهُمْ طَرِيْقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا ۙ لَّا تَخٰفُ دَرَكًا وَّلَا تَخْشٰى ○ فَاتْبَعَهُمْ

پوءِ انهن لاءِ درياءَ ۾ سڪي واٽ ٺاهه ۽ نه ڊڄ پڪڙجڻ کان ۽ نه ٻڏڻ کان پوءِ فرعون انهن جي پٺيان ويو

فِرْعَوْنُ بِجُنُوْدِهٖ فَغَشِيَهُمْ مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ۝ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ

فرعون سان لشڪر ھئا تہ پوءِ ڍڪيو انھن کي سمنڊ جيڪي ڍڪيائين انھن کي ۽ گمراھ ڪيو فرعون لشڪر

قَوْمَهٗ وَمَا هَدٰى ۝ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ قَدْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ عَدُوِّكُمْ

پنھنجي کي ۽ سڌي راھ نہ ڏيکاريائين اي اولاد يعقوب جا شڪر ڪريو تہ ڇڏايو اوھان کي ڪنھن دشمن کان

وَوٰعَدْنٰكُمْ جَانِبَ الطُّوْرِ الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۝

۽ وعدو ڪيوسون اسين اوھان سان طرف طور جي ۽ نازل ڪيوسون اوھان تي مَن ۽ سلويٰ

كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيْهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ

کائو مڙئي چڱين شين مان جيڪي ڏنيون اٿئون ۽ سرڪشي نہ ڪريو منجھس نہ تہ پوءِ نازل ٿيندو اوھان تي

غَضَبِيْ ۚ وَمَنْ يَّحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِيْ فَقَدْ هَوٰى ۝ وَاِنِّيْ لَغَفَّارٌ

ڏمر منھنجو ۽ جنھن تي نازل ٿيو ڏمر منھنجو پوءِ تحقيق ھلاڪ ٿيو ۽ تحقيق آءٌ بخشيندڙ آھيان

لِّمَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدٰى ۝ وَمَآ اَعْجَلَكَ عَنْ

تنھن کي جو توبہ ڪري ۽ ايمان آڻي ۽ عمل ڪري چڱا پوءِ ھدايت وارو ٿئي ۽ موسيٰ ڪھڙي ڳالھ تڪڙو ڪيو توکي

قَوْمِكَ يٰمُوْسٰى ۝ قَالَ هُمْ اُولَآءِ عَلٰٓى اَثَرِيْ وَعَجِلْتُ اِلَيْكَ رَبِّ

تون پنھنجي قوم کان اي موسيٰ چيائين تہ اھي منھنجي پٺيان آھن ۽ تڪڙ ڪيم توڏانھن اي منھنجا رب

لِتَرْضٰى ۝ قَالَ فَاِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ۝

ماتہ راضي ٿين مون تي چيو خدا تہ اسان آزمايو قوم تنھنجي کي پٺيان تنھنجي ۽ گمراھ ڪيو انھن کي سامري

فَرَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ اَلَمْ يَعِدْكُمْ

پوءِ موٽيو موسيٰ قوم ڏانھن ڏمر ڪندڙ غمناڪ ھو چيو موسيٰ اي قوم منھنجي ڇا نہ وعدو ڪيو

رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ اَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ اَمْ اَرَدْتُّمْ اَنْ

اوھان جي خدا وعدو موچارو ھو ڇا ڊگھو ٿيو اوھان تي زمانو ڇا گھريو اوھان تہ نازل

يَّحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَخْلَفْتُمْ مَّوْعِدِيْ ۝ قَالُوْا

ٿئي اوھان تي ڏمر خدا جو پوءِ ڪوڙو ڪيائو وعدو منھنجو چيائون

مَآ اَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلٰكِنَّا حُمِّلْنَآ اَوْزَارًا مِّنْ زِيْنَةِ

نه ڪُڏو ڪيو اسان وعدو تنهنجو پاڻ اختيار اسان جي پر کيا سون گهڻا بار قبطين جا

الْقَوْمِ فَقَذَفْنٰهَا فَكَذٰلِكَ اَلْقَى السَّامِرِيُّ ۝ فَاَخْرَجَ لَهُمْ

پوءِ اُڇلايا اسان اُهي پوءِ مثل انهي جي اُڇليو سامري پوءِ ظاهر ڪيائين انهن لاءِ

عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ فَقَالُوْا هٰذَآ اِلٰهُكُمْ وَاِلٰهُ مُوْسٰى ۥ

گابي جو جسو جنهن تي آواز ڪٿو ڳئن جهڙو پوءِ چيئون ماڻهن هي آهي اِلاهه اوهان جو ۽ موسى جو

فَنَسِيَ ۝ اَفَلَا يَرَوْنَ اَلَّا يَرْجِعُ اِلَيْهِمْ قَوْلًا ۥ وَّلَا يَمْلِكُ لَهُمْ

پر وساري ڇڏيائين پوءِ ڪين ڏسن ته نه موٽائي ڏي انهن کي جواب ڳالهه جو ۽ نه آهي مالڪ انهن جي

ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ۝ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هٰرُوْنُ مِنْ قَبْلُ يٰقَوْمِ اِنَّمَا

ضرر ۽ نفعي جو ۽ تحقيق چيو هو انهن کي هارون موسى اڳي اُمت منهنجي

فُتِنْتُمْ بِهٖ ۚ وَاِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ فَاتَّبِعُوْنِيْ وَاَطِيْعُوْٓا اَمْرِيْ ۝

پر ڪئي ٿئا ساڻ گابي ۽ الله آهي خدا اوهان جو ته گابو پوءِ تابع ٿيو منهنجا ۽ چيو ڪريو منهنجو پوءِ چيو

قَالُوْا لَنْ نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عٰكِفِيْنَ حَتّٰى يَرْجِعَ اِلَيْنَا مُوْسٰى ۝ قَالَ

گابو چيو ته هميشه گابي جي عبادت ڪندا سون جا سيني وري ايندو اسان وٽ موسى هم چيو

يٰهٰرُوْنُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْٓا ۝ اَلَّا تَتَّبِعَنِ ۭ اَفَعَصَيْتَ

اي هارون ڪهڙي ڳالهه جهليو توکي جڏهن ڏٺئي انهن کي گمراه ٿيا ڇو نه تابع ٿئين منهنجو ڇا نه ڪيو

اَمْرِيْ ۝ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِيْ وَلَا بِرَاْسِيْ ۚ اِنِّيْ خَشِيْتُ

چيو هارون اي پٽ ماءُ منهنجي جا مَ وٺ منهنجي ڏاڙهي منهنجي ۽ مٿي منهنجي ڊنس

اَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِيْ ۝ قَالَ

متان چوين تون ته دشمني وڌي بني اسرائيل ۾ ۽ نه انتظار ڪيو تو منهنجي ڳالهه جو چيو

فَمَا خَطْبُكَ يٰسَامِرِيُّ ۝ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا بِهٖ فَقَبَضْتُ

ڪيئن جو تو ڪيو گابو اي سامري چيائين ڏٺم جو نه ڏٺائون جانور جي پيرن پوءِ ورتم

قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِيْ نَفْسِيْ ○

جيئن ڪناکاڻي ٿيس جبرئيل جي پيرن وٽان مٺ ڀري پوءِ ان کي وڌم ۽ اهڙيءَ طرح مون کي منهنجي نفس چڱو ڪري ڏيکاريو

قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُوْلَ لَا مِسَاسَ ۪ وَاِنَّ

چيو موسىٰ ته ڪڍ منهنجا شهر مان پوءِ تون منهنجي عمر ۾ ائين چوندو هوندين ته مون کي هٿ لاهيو ۽ تو

لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهٗ ۚ وَانْظُرْ اِلٰٓى اِلٰهِكَ الَّذِيْ ظَلْتَ عَلَيْهِ

تو لاءِ وعدو آهي جو خلاف نه ٿيندو ۽ ڏس پنهنجي ان الاه ڏانهن جنهن جي عبادت ڪئي هئي

عَاكِفًا ۭ لَنُحَرِّقَنَّهٗ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ○ اِنَّمَآ اِلٰهُكُمُ

ته ساڙينداسون ان کي پوءِ اُڏائينداسون ان کي درياءَ ۾ اُڏائڻ ناهي اوهان جو

اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۭ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ○ كَذٰلِكَ

مگر خدا اهو ناهي ڪو بيو عبادت جو مگر اهو ڪشادو آهي هر شيءِ کان علم الله جو

نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْۢبَاۗءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ اٰتَيْنٰكَ مِنْ لَّدُنَّا

قصا بيان ڪريون ٿا تو تي خبرون انهن جون جي اڳي گذريون ۽ تحقيق ڏنو سون توکي پاڻ وٽان

ذِكْرًا ○ مَنْ اَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهٗ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ○

قرآن جيڪو ڦرندو ان کان ته اُهو کڻندو ڏينهن قيامت جي بار وڏو ڪفر جو جو ڏوهه

خٰلِدِيْنَ فِيْهِ ۭ وَسَاۗءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ○ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ

هميشه هوندا انهيءَ عذاب ۾ ۽ مٺو آهي انهن لاءِ ڏينهن قيامت جي بار ڪفر جو جنهن ڏينهن ڦوڪبو ڏنڊ ۾

وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَىِٕذٍ زُرْقًا ○ يَّتَخَافَتُوْنَ بَيْنَهُمْ اِنْ لَّبِثْتُمْ

۽ اٿينداسون گنهگارن کي ان ڏينهن نيرن اکين وارو ڳالهيون ڪندا پاڻ ۾ ته نه ترسيا آهيو

اِلَّا عَشْرًا ○ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ اِذْ يَقُوْلُ اَمْثَلُهُمْ طَرِيْقَةً

مگر ڏهه ڏينهن ئي اسين چڱيءَ طرح ڄاڻون ٿا جيڪي ٿا چون اهي جڏهن چوندو ڀلو انهن مان عقل ۾

اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ○ وَيَسْــَٔـلُوْنَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا

نه ترسيا آهيو مگر هڪڙو ڏينهن ۽ پڇن ٿا توکي جبلن جو ته چئو ته ويرڪري اُڏائيندو انهن کي

رَبِّيْ نَسْفًا ۙ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۙ لَّا تَرٰى فِيْهَا عِوَجًا

خدا اڏائي پوءِ ڇڏيندو زمين کي پٽ لسو ڪري   نه ڏسندين انهين ۾ ڏنگائي

وَّلَآ اَمْتًا ۗ يَوْمَئِذٍ يَّتَّبِعُوْنَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهٗ ۚ وَخَشَعَتِ

۽ نه ڪا ڏڙ   ان ڏينهن پٺيان هلندا سڏيندڙ جي جنهن کي ڪا ڏنگائي ڪانه هوندي ۽ نرم ٿيندا

الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ۝ يَوْمَئِذٍ لَّا تَنْفَعُ

آواز اڳيان خدا وند مهربان جي پوءِ نه ٻڌندين مگر پير جا کڙڪا   ان ڏينهن نه نفعو ڪندي

الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهٗ قَوْلًا ۝ يَعْلَمُ

شفاعت ڪنهن جي مگر جنهن کي موڪل ڏني خدا شفاعت جي ۽ قبول ڪئي هن جي ڳالهه جاڻي ٿو

مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِهٖ عِلْمًا ۝ وَعَنَتِ

خدا جيڪي انهن جي اڳيان آهي ۽ جيڪي انهن جي پٺيان آهي ۽ نه گهيري سگهندا علم سان ۽ نيزا ٿيندا

الْوُجُوْهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّوْمِ ۭ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۝ وَمَنْ يَّعْمَلْ

منهن سڀ اڳيان خدا جي جيئري قائم جي ۽ بيشڪ خوار ٿيو جنهن کنيو ظلم ۽ جو ڪندو

مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخٰفُ ظُلْمًا وَّلَا هَضْمًا ۝ وَكَذٰلِكَ

عمل صالح ۽ اهو مؤمن هوندو ته نه ڊڄندو ظلم کان ۽ نه ڪنهن نقصان کان ۽ اهڙيءَ طرح

اَنْزَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَّصَرَّفْنَا فِيْهِ مِنَ الْوَعِيْدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ

نازل ڪيو اسان قرآن عربي ۽ ڦيرائي ٻڌايو ان ۾ ڊيڄاريندڙ ڳالهيون ته مانَ اهي ڊڄن

اَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۝ فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ

يا پيدا ڪري انهن ۾ نصيحت   پوءِ مٿاهون آهي خدا جو بادشاهه سچو ۽ نه تڪڙ ڪر پڙهڻ ۾ قرآن جي

مِنْ قَبْلِ اَنْ يُّقْضٰٓى اِلَيْكَ وَحْيُهٗ ۡ وَقُلْ رَّبِّ زِدْنِيْ عِلْمًا ۝

ان کان اڳ جو پورو ٿئي توڏانهن وحي ان جو ۽ چئو اي رب وڌيڪ ڪر مون کي علم

وَلَقَدْ عَهِدْنَآ اِلٰٓى اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهٗ عَزْمًا ۝

۽ البت انجام ڪيو اسان آدم سان ان کان اڳ پوءِ وساري ڇڏيائين ۽ نه لڌوسين ان ۾ پختگي

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ ۝

۽ جڏهن چيوسون ملائڪن کي ته سجدو ڪريو آدم کي پوءِ سجدو ڪيو ملائڪن مگر ابليس جهل ڪيائين

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا

پوءِ چيوسون اسان اي آدم تحقيق هي دشمن آهي تنهنجو ۽ عورت تنهنجي جو پوءِ متان ڪڍي اوهان ٻنهي کي

مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ ۝ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ۝

مڃما بهشت پوءِ تڪليف وارو ٿئين تحقيق تون نه بکيو ٿيندين بهشت ۾ ۽ نه اگهاڙو ٿيندين

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ ۝ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ

۽ تحقيق تون نه اڃايو ٿيندين بهشت ۾ ۽ نه گرمي وارو ٿيندين پوءِ وسوسو وڌو آدم کي شيطان

قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ۝

چيائين اي آدم ڪهڙو ڏسيان توکي وڻ هميشگي جو ۽ ملڪ هميشگي جي منهن

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا

پوءِ کاڌائون آدم ۽ حوا ان مان پوءِ ظاهر ٿيون انهن کي اگهاڙايون ۽ لڳا چنبڙائڻ پاڻ مٿي

مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ ۚ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ ۝ ثُمَّ اجْتَبَاهُ

پن بهشت جا واسطي ڍڪڻ اگهاڙائي جي ۽ بي فرماني ڪئي آدم الله جي پوءِ گمراه ٿيو پوءِ چونڊيو کيس

رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ۝ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا ۖ بَعْضُكُمْ

خدا پوءِ توبه قبول ڪيائين سندس هدايت ڪيائين سندس چيائين لهو اي آدم ۽ حوا بهشت مان زمين ڏانهن ڪي

لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ

اوهان مان هڪ ٻئي جو دشمن آهي پوءِ جي ايندي اوهان کي اسان کان هدايت پوءِ جو شخص تابع ٿيندو قرآن جو

فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ ۝ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً

ته نه گمراه ٿيندو دنيا ۾ نه خوار ٿيندو آخرت ۾ ۽ جيڪو منهن موڙيندو ڪتاب اسان جي ته تحقيق آهي گذران تنگ

ضَنكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ ۝ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي

عذاب قبر ۾ اٿاريندا سون انکي ڏينهن قيامت جي انڌو ڪري چوندو اي رب ڇو اٿاريو مون کي

اعمى وقد كنت بصيرا ۝ قال كذلك اتتك ايتنا فنسيتها

انڌو ڪري؟ ۽ هئس اڳ دنيا ۾ ڏسندڙ ۔ چوندو ته اهڙي طرح آهي ته آيون تو کي آيتون اسان جيون پوءِ

وكذلك اليوم تنسى ۝ وكذلك نجزي من اسرف ولم يؤمن

۽ ان مثل اڄ وساريو ٿو ويندين ۽ اهڙي طرح جزا ڏينداسين انهيءَ کي جنهن حد کان لنگهيو ۽ نه ايمان آنديائين

بايت ربه ولعذاب الاخرة اشد وابقى ۝ افلم يهد لهم

سندس رب جي آيتن تي ۽ عذاب آخرت جو ڏاڍو آهي ڪنا عذاب دنيا جي ۽ هميشه رهندڙ آهي ڇا نه ظاهر ٿيو انهن کي

كم اهلكنا قبلهم من القرون يمشون في مسكنهم ان

ته گهڻيون هلاڪ ڪيون اسان اڳي امتون منهن انهن کان جو هلندا آهن انهن جي گهرن ۾ سفر ۾ انهن جي

في ذلك لايت لاولي النهى ۝ ولولا كلمة سبقت من ربك

تحقيق انهيءَ ۾ عبرت آهي واسطي صاحبن عقل جي ۽ جيڪڏهن نه هجي واعدو مقرر ٿيل تنهنجي رب کان

لكان لزاما واجل مسمى ۝ فاصبر على ما يقولون وسبح

ته عذاب لازم ٿئي ها دنيا ۾ پر مقرر ٿيل آهي پوءِ صبر ڪر جيڪي چون ٿا تنهن تي ۽ تسبيح ڪر

بحمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل غروبها ومن اناي

ساڻ حمد رب پنهنجي جي اڳي اڀرڻ سج جي يعني نماز فجر ۽ اڳي لهڻ سج جي يعني عصر ۽ رات جي پهرن

اليل فسبح واطراف النهار لعلك ترضى ۝ ولا تمدن عينيك

۾ به تسبيح ڪر ۽ ڏينهن جي طرفن ۾ جيئن تون خوش ٿئين ۽ نه ڊگهيون ڪر اکيون پنهنجيون

الى ما متعنا به ازواجا منهم زهرة الحيوة الدنيا لنفتنهم

طرف ان مال جي جنهن نفعو وارو ڪيو اسان ساڻ ان مال جي انهن مان ڪن کي رونق حياتي دنيا جي ته ان ۾ فتني ۾ وجهون

فيه ورزق ربك خير وابقى ۝ وامر اهلك بالصلوة واصطبر

ان مال ۾ ۽ رزق رب تنهنجي جو بهتر ۽ باقي رهندڙ آهي ۽ امر ڪر اهل پنهنجي کي نماز جو ۽ صبر ڪر

عليها لا نسئلك رزقا نحن نرزقك والعاقبة للتقوى ۝

تنهن تي نٿا طلب ڪريون تو کان رزق اسين رزق ڏينداسون توکي ۽ جنت آهي پرهيزگارن لاءِ

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا

۽ چيائون مشرڪن ته ڇو نٿو آڻي محمد ڪو نشان اسان لاءِ نشانين منجهان پنهنجي رب جي ڇا نه آيو انهن وٽ بيان سو جو منجهه

فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ○ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُم بِعَذَابٍ مِّن

ڪتابن اڳين ۾ ۽ جيڪڏهن هلاڪ ڪريون ها اسان انهن کي ساڻ عذاب جي

قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ

محمد جي اچڻ کان اڳ ته چون ها اي رب اسان جا ڇو نه موڪليو تو طرف اسان جي ڪو رسول ته پوءِ تابعداري ڪريون ها آيتن تنهنجي جي

مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ○ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا

اڳ ان کان جو خوار ٿيون ۽ رسوا ٿيون چئو اي محمد هر ڪو انتظار ڪندڙ آهي پوءِ اوهين انتظار ڪريو

فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ○

پوءِ سگهو ئي ڄاڻندا ته ڪير آهي صاحب واٽ سڌي جو ۽ ڪير هدايت وارو آهي

سُورَةُ الْأَنبِيَاءِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَاثْنَتَا عَشْرَةَ آيَةً

سورة انبياء نازل ٿي مڪي ۾ منجهس هڪ سو ٻارهن آيتون آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ساڻ نالي خدا جي جو ٻاجهارو ۽ رحم ڪندڙ آهي

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ

اوڏو ٿيو آهي ڪافرن لاءِ حساب سندن ۽ اهي منجهه سستي ۾ منهن ڦيرڻ وارا آهن

مُّعْرِضُونَ ○ مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا

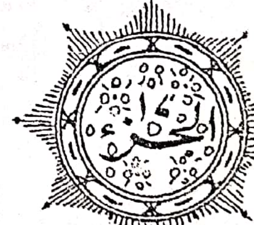
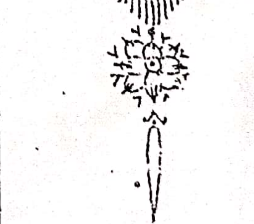
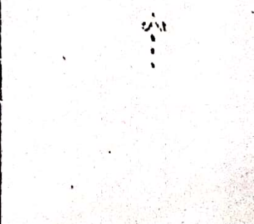
نٿي اچي انهن وٽ ڪا آيت پنهنجي رب کان نئين نازل ٿيل مگر

اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ○ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ ۗ وَأَسَرُّوا النَّجْوَى

ٻڌن ٿا اها ۽ اهي راند ڪن ٿا غافل آهن دليون انهن جون ۽ ڳجهو ڪن ٿا ڳالهه

الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۖ أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ

جن ظلم ڪيو ته ناهي هي مگر ماڻهو اسان جهڙو پوءِ ڇو تابع ٿيو ٿا جادو جي

وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ○ قٰلَ رَبِّيْ يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ

۽ اوهين ڏسو ٿا. (پيغمبر) چيو ته منهنجو رب خدا مخلوق جي چوڻ کي ٿو ڄاڻي جيڪي آسمان ۽ زمين ۾ آهن ۽ اهو

وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ○ بَلْ قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ بَلِ افْتَرٰىهُ

ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي. بلڪ چيائون ته (قرآن) سپنن جا ڳاٽ آهن، بلڪ پاڻ ٺاهيو اٿس

بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۚ فَلْيَاْتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَآ اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ○ مَآ اٰمَنَتْ

بلڪ اهو شاعر آهي. پوءِ جيئن اڳيان (نبي) موڪليا ويا تيئن اسان وٽ ڪا نشاني آڻي. انهن کان

قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا ۚ اَفَهُمْ يُؤْمِنُوْنَ ○ وَمَآ اَرْسَلْنَا

اڳ ڪنهن ڳوٺ (جي رهاڪن) ايمان نه آندو جنهن کي اسان هلاڪ ڪيو، پوءِ ڇا اهي ايمان آڻيندا. ۽ تو کان اڳ

قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ فَسْئَلُوْٓا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ

اسان رسول نه موڪليا مگر ماڻهو جن ڏانهن وحي موڪليوسون، پوءِ جيڪڏهن اوهين نٿا ڄاڻو ته علم وارن کان پڇو

لَا تَعْلَمُوْنَ ○ وَمَا جَعَلْنٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَمَا

۽ اسان رسولن کي اهڙا جسم نه بڻايو جو طعام نه کائين ۽ نه هوا اهي

كَانُوْا خٰلِدِيْنَ ○ ثُمَّ صَدَقْنٰهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنٰهُمْ وَمَنْ نَّشَآءُ

دنيا ۾ سدائين رهندڙ. وري اسان انهن سان وعدو سچو ڪيو پوءِ انهن کي ۽ جنهن کي گهريوسون تنهن کي بچايوسون

وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِيْنَ ○ لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيْهِ ذِكْرُكُمْ ۭ

۽ حد کان لنگهندڙن کي هلاڪ ڪيوسون. البت اسان اوهان ڏانهن ڪتاب نازل ڪيو جنهن ۾ اوهان جي نصيحت آهي

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ○ وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَّ

پوءِ ڇو نٿا سمجهو. ۽ ڪيترائي ڳوٺ جي رهاڪو ڪافر هئا سي اسان ناس ڪيا ۽

اَنْشَاْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ○ فَلَمَّآ اَحَسُّوْا بَاْسَنَآ اِذَا هُمْ

انهن کان پوءِ ٻي قوم پيدا ڪئيسون. پوءِ جڏهن اسان جي عذاب کي ڀانيائون ته اوچتو

مِّنْهَا يَرْكُضُوْنَ ○ لَا تَرْكُضُوْا وَارْجِعُوْٓا اِلٰى مَآ اُتْرِفْتُمْ فِيْهِ

ان کان ڀڄڻ لڳا. (چيو ويو) نه ڀڄو ۽ جنهن نعمت ۾ اوهين رکيا ويا هئا ان ڏانهن موٽو

وَمَسٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُوْنَ ۝ قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝

۽ جاين اوهين مان ڪي پڇن انڪي نعمتون دنيا جيون ڇياءِ هلاڪ ڪيو آهي اسان کي تحقيق اسين هئاسون ظالم ڪي

فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى جَعَلْنٰهُمْ حَصِيْدًا خٰمِدِيْنَ ۝

پوءِ هميشه هوندا ملڪ اهي ڪلمان چوندا جا سين ڪري ڇڏيوسون انڪي لڻال ساڻ ڪٽهن تن اڙين جي

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ۝ لَوْ اَرَدْنَآ

۽ نه خلقيو اسان اسمانن ۽ زمين کي ۽ جيڪا وچ انهن جي راند ڪندڙ ٿي ۽ جي ارادو ڪيون ها

اَنْ نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّآ ۖ اِنْ كُنَّا فٰعِلِيْنَ ۝ بَلْ

ته ڪو کيڏ ٺاهيون ها ته پنهنجي طرفان بڻايون ها اسان انکي ڪنا جي هجون اسين ڪندڙ ط بلڪ

نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهٗ فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۚ وَلَكُمُ

تج تا هڻون اسين ساڻ ايمان جي ڪفر پوءِ ڀڃي ايمان ڪفر کي پوءِ اوچتو ڪفر ٿيندو آهي ناس ۽ لاءِ

الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُوْنَ ۝ وَلَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَ

اي ڪافرن ڪيجا عذاب آهي ذايو ۽ الله جا بيٺي نوڪر آهين جيڪي اسمانن ۽ زمين مين ۽ جي

مَنْ عِنْدَهٗ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِهٖ وَلَا يَسْتَحْسِرُوْنَ ۝

ملڪ جي خداوند تنا هٺ ڪن ڪنا عبادت الله جي ۽ نتا عاجز ٿين

يُسَبِّحُوْنَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُوْنَ ۝ اَمِ اتَّخَذُوْٓا اٰلِهَةً

تسبيح ڪن ڇوڻ رات ۽ ڏينهن نتا سست ٿين ٿڪان بلڪ ورتو ڪافرن الهين کي

مِّنَ الْاَرْضِ هُمْ يُنْشِرُوْنَ ۝ لَوْ كَانَ فِيْهِمَآ اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ

ٽيها زمين ڪنا ڀهڻ سون ربي ۽ اُهي نتا خلقين جي هوندا هوا ابن ۽ زمين مين گهڻا الله سواءِ خدا جي

لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝ لَا يُسْـَٔلُ

ته ٿونديون نه موافقت ڦ تنڌ ۾ هيڪڙو پاڪ آهي خدا جو مالڪ آهي عرش جو ڪنا وصف ڪافرن جي ناه پڇيا خدا کي

عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُوْنَ ۝ اَمِ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اٰلِهَةً ۖ قُلْ

تهي جيڪي اونڪري ۽ پڇن ٿيندي پڇيا آهي ڪيئي ورتن تا ڪافر سواءِ خدا جي بتن کي ڀهو الله ڪرجو

هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۚ هَٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَّعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ

آڻيو دليل پنهنجو هيءُ قرآن نصيحت آهي تنهن امت جي جيڪي مون سان آهي ۽ نصيحت آهي جيڪي مون کان اڳ هئا پر گهڻا انهن مان

لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ ۖ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ

نٿا سمجهن حق کي پوءِ اُهي منهن ڦيرڻ وارا آهن ۽ نه موڪليوسين اسان توکان اڳ ڪو

مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ۝

رسول سواءِ ان جي جو وحي ٿي موڪليوسون ان ڏانهن ته تحقيق نه آهي ڪو معبود مگر آءٌ پوءِ منهنجي عبادت ڪريو

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ۗ سُبْحَانَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ۝

۽ چون ٿا ڪافر ته ورتو خدا اولاد يعني ملائڪ پاڪ آهي خدا اولاد کان بلڪه ملائڪ ٻانها آهن سڳورا آهن خدا جا

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ۝ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ

نٿا اڳرائي ڪن خدا کان ڳالهه ۾ ۽ اُهي موافق امر الله جي سڀ ڪم ڪن ٿا ڄاڻي ٿو خدا جيڪي انهن جي

أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ

اڳيان آهي ۽ پٺيان آهي ۽ نه شفاعت ڪندا مگر ان جي جو ڏٺل هوءِ خدا جو ۽ اُهي

مِّنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ۝ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِّنْ دُونِهِ

اُن جي خوف کان ڊڄندڙ آهن ۽ جيڪو چوندو ملائڪن مان ته آءٌ الاه آهيان سواءِ خدا جي

فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۝ أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ

پوءِ انهيءَ کي بدلو ڏينداسون دوزخ اهڙي طرح جزا ڏينداسون ظالمن کي ڇا نه ڏٺو آهي ڪن

كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا

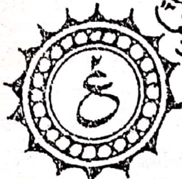
ڪافرن ته تحقيق آسمان ۽ زمين بند هئا پوءِ اسان انهن کي کوليو ۽ ڪياسون اسان

مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۖ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ

پاڻي مان هر جيئري شيءِ کي پوءِ ڇو نٿا ايمان آڻين ۽ ڪياسون زمين ۾

رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ

جبل متان ته ڏڪي زمين انهن سان ۽ ڪياسون ان ۾ ڪشاديون واٽون ته متان اُهي

يَهْتَدُوْنَ ۝ وَجَعَلْنَا السَّمَآءَ سَقْفًا مَّحْفُوْظًا ۚ وَّهُمْ عَنْ اٰيٰتِهَا

سُونهان ڏين ۽ جوڙيوسون آسمان کي ڇت محفوظ ڪري ۽ ڪافر ان جي نشانين کان

مُعْرِضُوْنَ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَ

منهن موڙيندڙ آهن ۽ الله سو آهي جنهن خلقيون راتيون ۽ ڏينهن ۽ سج ۽

الْقَمَرَ ۭ كُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ۝ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّنْ قَبْلِكَ

چنڊ سڀ ڪو پنهنجي آڪاش ۾ ترن ٿا ۽ نه ڪئي اسان تو کان اڳ ڪنهن ماڻهوءَ لاءِ

الْخُلْدَ ۭ اَفَا۟ىِٕنْ مِّتَّ فَهُمُ الْخٰلِدُوْنَ ۝ كُلُّ نَفْسٍ ذَاۗىِٕقَةُ الْمَوْتِ ۭ

هميشه جي حياتي دنيا ۾ ڪي تون جي مرندين ته پوءِ ڪافر هميشه هوندا هر ڪو جيءُ موت چکندڙ آهي

وَنَبْلُوْكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۭ وَاِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ۝ وَاِذَا

۽ آزمايون ٿا اوهان کي برائي ۽ ڀلائي سان آزمائش لاءِ ۽ اسان ڏانهن موٽايا ويندؤ ۽ جڏهن

رَاٰكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا هُزُوًا ۭ اَھٰذَا الَّذِيْ

ڏسن ٿا توکي ڪافر نٿا وٺن توکي مگر چٿر ڪئل ۽ چون ٿا ڪافر ڇا هي اهو آهي جو عيب

يَذْكُرُ اٰلِهَتَكُمْ ۚ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ۝ خُلِقَ الْاِنْسَانُ

ٿو ڪري بتن اوهان جي ۽ اهي ڪافر ذڪر سان رحمان جي عيب ڪن ٿا خلقيو ويو آدم

مِنْ عَجَلٍ ۭ سَاُورِيْكُمْ اٰيٰتِيْ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْنِ ۝ وَيَقُوْلُوْنَ

تکڙ مان سگهو ڏيکاريندس اوهان کي نشانيون پنهنجيون ته نه تکڙ ڪريو ۽ چون ٿا

مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ڪڏهن ٿيندي قيامت جي آهيو سچا جي ڄاڻن ڪافر

حِيْنَ لَا يَكُفُّوْنَ عَنْ وُّجُوْهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُوْرِهِمْ وَلَا

اُو وقت جنهن ۾ نه جهلي سگهندا منهن پنهنجي کان باهه ۽ نه پٺين پنهنجين کان ۽ نڪي

هُمْ يُنْصَرُوْنَ ۝ بَلْ تَاْتِيْهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

اُهي نصرت ڏنا ويندا بلڪ ايندي انهن وٽ قيامت اوچتي پوءِ حيران ڪندي انهن کي پوءِ نه سگهندا

رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ○ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ

جهلي سگهندا ۽ نڪي اُنهن کي مهلت ڏني ويندي ۽ تحقيق ٺٺوليون ڪيون ويون تو کان اڳ رسولن سان پوءِ ورايو انهن کي جن

فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ○ قُلْ مَنْ

ٺٺوليون ڪيون انهن مان انهيءَ جنهن سان چٺون ڪندا هئا عذاب سو ورتو چئو اي محمد ڪريم ڪير

يَّكْلَؤُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ ۭ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ

نگاهباني ڪندو اوهان جي رات ۽ ڏينهن ۾ ٻاجهاري جي عذاب کان بلڪ اُهي پنهنجي پالڻهار جي ذڪر کان

مُّعْرِضُوْنَ ○ اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ دُوْنِنَا ۭ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

منهن موڙيندڙ آهن ڇا انهن جا ڪي اهڙا معبود آهن جيڪي اسان کان سواءِ انهن کي بچائي سگهن اهي پنهنجي

نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّنَّا يُصْحَبُوْنَ ○ بَلْ مَتَّعْنَا هٰٓؤُلَاۗءِ وَ

مدد ڪرڻ جي طاقت نٿا رکن ۽ نه انهن کي اسان کان پناه ڏني ويندي بلڪ فائدو ورتو اسان انهن کي ۽

اٰبَاۗءَهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۭ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَاْتِي الْاَرْضَ

انهن جي ابن ڏاڏن کي ايتري قدر جو انهن جي عمر ڊگهي ٿي ڇا اهي نٿا ڏسن ته تحقيق اسين زمين ڏانهن اچون ٿا

نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا ۭ اَفَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ○ قُلْ اِنَّمَآ اُنْذِرُكُمْ

گهٽ ڪندي ان جي ڪنارن کان پوءِ ڇا اهي غالب آهن چئو اي محمد ڪريم آءٌ اوهان کي ڊيڄاريان ٿو

بِالْوَحْيِ ڮ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاۗءَ اِذَا مَا يُنْذَرُوْنَ ○ وَلَىِٕنْ

وحي سان ۽ ٻوڙا سڏ نٿا ٻڌن جڏهن ته انهن کي ڊيڄاريو وڃي ٿو ۽ جيڪڏهن

مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُوْلُنَّ يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ○

انهن کي ڇهندو ٿورو عذاب تنهنجي رب جو ته ضرور چوندا هاءِ افسوس اسان تي بيشڪ اسين ظالم هئاسين

وَنَضَعُ الْمَوَازِيْنَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـــًٔا ۭ

۽ رکنداسين انصاف جا ترازا قيامت جي ڏينهن پوءِ ڪنهن به نفس تي ڪجهه به ظلم نه ڪيو ويندو

وَاِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ اَتَيْنَا بِهَا ۭ وَكَفٰى بِنَا حٰسِبِيْنَ ○

۽ جيڪڏهن هوندو ڪو عمل رائي جي داڻي جيترو ته اهو به آڻينداسين ۽ ڪافي آهيون اسين حساب ڪندڙ

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ۝

۽ البت اسان موسىٰ ۽ هارون کي تورات جو فرق ڪندڙ حق ۽ باطل ۾ ۽ روشني ۽ پرهيزگارن لاءِ نصيحت ڏني

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُم مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ۝

جيڪي ڊڄن رب کان پرپٺ ۽ اهي ڪنا هيبت قيام جي ڊڄندڙ

وَهَٰذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ ۚ أَفَأَنتُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ۝ وَلَقَدْ

۽ هي قرآن ذڪر موچارو آهي نازل ڪيوسون سو ڇا پوءِ انکي نه سهندا ۽ البت تحقيق

آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ۝ إِذْ قَالَ

ڏني اسان ابراهيم کي هدايت سندس مهند قرآن کان ۽ هوسون اسين انکي جاڻندڙ جڏهن چيائين

لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ۝

پيءُ ۽ قوم پنهنجي کي ته ڪهڙا آهن هي بت جيڪي اوهين متن ويٺا آهيو

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ۝ قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَ

چيائون ته ڏٺوسون پڻن اسان جن کي انجا عبادت ڪندڙ چيو ابراهيم تحقيق هيؤ ۽

آبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ

پڻ اوهان جا منجهه گمراهي پڌري چيائون ته ڇا آندو تو اسان کي سچ يا تون ڪنا

اللَّاعِبِينَ ۝ قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي

چرچا ڪندڙن آهين چيو ابراهيم ته رب اوهان جو رب آهي آسمانن ۽ زمين جو جنهن

فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ ۝ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ

خلقيو انکي ۽ آءٌ مٿي ان ڳالهه شاهد آهيان ۽ قسم الله جو البت پٽيندس

أَصْنَامَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ۝ فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا

بتن اوهان جي پٺاڻان پٺ ڏيڻ کان پوءِ ڪيائين انکي ٽڪر ٽڪر سارن کهاڻي مگر

كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ۝ قَالُوا مَن فَعَلَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا

وڏي کي تن مان اوس متان وڏي ڏانهن چيائون ته ڪنهن ڪيو آهي هي ڪم ساڻ بتن اسان جن

إِنَّهُ لَمِنَ الظَّٰلِمِينَ ○ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَٰهِيمُ

تحقيق اُهو شخص ظالمن مان آهي. چيائون ته اسان هڪ جوان کي ٻڌو جو انهن جي عيب جو ذڪر ڪندو هو، جنهن کي ابراهيم سڏيندا آهن

قَالُوا فَأْتُوا بِهِۦ عَلَىٰٓ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ○

چيائون ته اُن کي ماڻهن جي اکين آڏو آڻيو ته مانَ اُهي شاهد ٿين

قَالُوٓا ءَأَنتَ فَعَلْتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ○ قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ

چيائون ته اي ابراهيم! ڇا تو اسان جي بتن سان اهو ڪم ڪيو آهي؟ (ابراهيم) چيائين بلڪ اُنهن جي

كَبِيرُهُمْ هَٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا يَنطِقُونَ ○ فَرَجَعُوٓا إِلَىٰٓ

وڏي اِنهي ڪيو آهي، پوءِ انهن کان پڇو جيڪڏهن اُهي ڳالهائيندا آهن. پوءِ پاڻ ڏانهن موٽيا

أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا إِنَّكُمْ أَنتُمُ الظَّٰلِمُونَ ○ ثُمَّ نُكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ

پوءِ چيائون ته اوهين ئي ظالم آهيو. پوءِ پنهنجي سِرن ڀر اونڌا ڪيا ويا

لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ○ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن

(۽ چيائون ته) بيشڪ تون ڄاڻين ٿو ته اِهي ڳالهائيندا نه آهن. (ابراهيم) چيو ته پوءِ ڇو

دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا يَضُرُّكُمْ ○ أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا

الله کان سواءِ اُنهن جي عبادت ڪريو ٿا جيڪي اوهان کي ڪجهه نه نفعو ڏين ٿا ۽ نه اوهان کي نقصان ڏين ٿا. اوهان تي ۽ اُنهن تي ڦٽ آهي

تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ○ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوٓا

جن جي الله کان سواءِ عبادت ڪريو ٿا، پوءِ ڇو نٿا سمجهو. چيائون ته جيڪڏهن ڪم ڪرڻ وارا آهيو ته ابراهيم کي ساڙيو ۽

ءَالِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَٰعِلِينَ ○ قُلْنَا يَٰنَارُ كُونِى بَرْدًا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ

پنهنجن بتن جي مدد ڪريو. اسان چيو ته اي باهه! ابراهيم تي ٿڌي ۽ سلامتي واري ٿيءُ

إِبْرَٰهِيمَ ○ وَأَرَادُوا بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ الْأَخْسَرِينَ ○ وَنَجَّيْنَٰهُ

۽ ابراهيم سان ٺڳيءَ جو ارادو ڪيائون، پوءِ اسان انهن کي ڏاڍو نقصان وارو ڪيو. ۽ اُن کي ۽ لوط کي

وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا لِلْعَٰلَمِينَ ○ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ

ان زمين (شام) ڏانهن ڇڏايوسين جنهن ۾ جهانن لاءِ برڪت رکي اٿئون. ۽ ابراهيم کي بخشيوسين

إِسْحٰقَ ۗ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۗ وَكُلًّا جَعَلْنَا صٰلِحِينَ ۝ وَجَعَلْنٰهُمْ

اسحاق ۽ يعقوب ڄاڃش وڌ ڏناسين ۽ ابراهيم کي پٽن سڀني کي ڪيوسون صالح ۽ ڪيوسون انکي

أَئِمَّةً يَّهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرٰتِ وَإِقَامَ

امام نيتين ڄاهيڻ ٽا عطاء ڪماڻ نيڪي ڪم زين اسان جي ۽ وحي موڪليوسون طرف انهن جي ته ڪرڻ خير ۽ قائم ڪرڻ

الصَّلٰوةِ وَإِيتَآءَ الزَّكٰوةِ ۚ وَكَانُوا لَنَا عٰبِدِينَ ۝ وَلُوطًا آتَيْنٰهُ

نماز ۽ ڏيڻ زڪوٰة ۽ هوا اسان جي عبادت ڪندڙ ۽ لوط کي ڏنوسون

حُكْمًا وَّعِلْمًا وَّنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَّعْمَلُ الْخَبٰٓئِثَ ۗ

حڪم ۽ علم نبوت جو ۽ ڇڏايوسون کيس ان اهل ڳوٺ جي جي ڪندا هوا ڪم ڇڙا

إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فٰسِقِينَ ۝ وَأَدْخَلْنٰهُ فِي رَحْمَتِنَا ۖ إِنَّهُ

تحقيق اهي هوا قوم بڇڙي فاسق ۽ داخل ڪيوسون لوط کي منهنجي رحمت اسان جي اهو

مِنَ الصّٰلِحِينَ ۝ وَنُوحًا إِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَنَجَّيْنٰهُ

منجها صالحن ۽ ياد ڪر نوح کي جڏهن سڏ ڪيائين اڳ ابراهيم ۽ لوط کان پوءِ قبول ڪيوسون سڏ ان جو

وَأَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝ وَنَصَرْنٰهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا

۽ ڇڏايوسون انکي ۽ اهل انجي کي ڪنان ڏکن وڏي جي ڪر ۽ مدد ڪئيسون انجي ان قوم تي جن ڪوڙو ڀانيو آيتون

بِاٰيٰتِنَا ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنٰهُمْ أَجْمَعِينَ ۝ وَدَاوٗدَ

اسان جيون تحقيق اهي هوا قوم بڇڙي پوءِ ٻوڙيوسون ان سڀني کي ۽ ياد ڪر داؤد

وَسُلَيْمٰنَ إِذْ يَحْكُمٰنِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ ۚ

۽ سليمان کي جڏهن حڪم پئي ڪيائون منجهه پوکن جي جڏهن چريون انهن ۾ ٻڪريون قوم جي

وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شٰهِدِينَ ۝ فَفَهَّمْنٰهَا سُلَيْمٰنَ ۚ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا

۽ هواسون حڪم انهن جا اسين شاهد پوءِ پروڙايوسون سليمان کي حڪومت ۽ انهن ٻنهي کي ڏنوسون

وَّعِلْمًا ۖ وَّسَخَّرْنَا مَعَ دَاوٗدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا فٰعِلِينَ

نبوت ۽ علم ۽ مطيع ڪيوسون داؤد جا جبل جي تا تسبيح چون ۽ مطيع ڪياسون پکي ۽ هواسون ڪندڙ

وَعَلَّمْنٰهُ صَنْعَةَ لَبُوْسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِّنْۢ بَاْسِكُمْ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ

۽ سيکاريوسون داؤد کي جوڙڻ زرهن جو اوهان لاءِ ته پناهه ڏئي اوهان کي جنگ کان پوءِ ڇا اوهين

شٰكِرُوْنَ ۝ وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ عَاصِفَةً تَجْرِيْ بِاَمْرِهٖٓ اِلَى

شڪرانو ڪندڙ آهيو ۽ مطيع ڪيوسون سليمان لاءِ واءُ تيز جو جاري ٿيو ساڻ امر الله جي طرف

الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ۭ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عٰلِمِيْنَ ۝ وَمِنَ الشَّيٰطِيْنِ

زمين جي جنهن ۾ برڪت ڪئي اسان ۽ آهيون اسين سڀ ڪنهن شيءِ کي ڄاڻندڙ ۽ مطيع ڪياسون

مَنْ يَّغُوْصُوْنَ لَهٗ وَيَعْمَلُوْنَ عَمَلًا دُوْنَ ذٰلِكَ ۚ وَكُنَّا لَهُمْ

جي ٽٻي ٿيندا جواهر ڪڍڻ ۽ ڪن ٻيا ڪم سواءِ انهيءَ ۽ هئاسون اسين انهن جا

حٰفِظِيْنَ ۝ وَاَيُّوْبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗٓ اَنِّيْ مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ

نگهبان ۽ ياد ڪر ايوب کي جڏهن سڏ ڪيائين رب کي ته تحقيق لڳو مون کي ضرر ڏک ۽ تون

اَرْحَمُ الرّٰحِمِيْنَ ۝ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَكَشَفْنَا مَا بِهٖ مِنْ ضُرٍّ وَّاٰتَيْنٰهُ

ڏاڍو رحم ڪندڙ آهين پوءِ قبول ڪيوسون سڏ انهيءَ جو پوءِ لاٿو اسان ضرر انهيءَ جو ۽ ڏنوسون

اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعٰبِدِيْنَ

اولاد سندس ۽ انهيءَ جيترو ٻيو ساڻ رحمت پاڻ وٽان ۽ نصيحت ٻانهن عابدن لاءِ

وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِدْرِيْسَ وَذَا الْكِفْلِ ۭ كُلٌّ مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ۝ وَاَدْخَلْنٰهُمْ

۽ اسماعيل ۽ ادريس ۽ ذوالڪفل اهي سڀ صابر هوا ۽ داخل ڪيوسون

فِيْ رَحْمَتِنَا ۭ اِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا

رحمت ۾ اسان جي اهي هوا انهن صالحن مان ۽ ياد ڪر صاحب مڇي جي کي جڏهن هليو ويو ڪاوڙجي

فَظَنَّ اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّآ

پوءِ گمان ڪيائين ته نه تنگي ڪنداسون انهيءَ تي پوءِ سڏ ڪيائين اونداهين ۾ ته ناهي ڪو معبود بنا

اَنْتَ سُبْحٰنَكَ ڰ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۙ وَنَجَّيْنٰهُ

تون پاڪ آهين تون بيشڪ آهيان ظالمن مان پوءِ قبول ڪئي دعا انهيءَ جي ۽ ڇڏايوسون انهيءَ کي

مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ ○ وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادٰى

ڪنا غم ۽ اهڙي طرح ڇڏايون ٿا مؤمنن کي ۽ ياد ڪر قصو زڪريا جو جڏهن سڏ ڪيائين

رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ○

خدا کي تہ مالڪ منهنجا ڇڏ مون کي هيڪلو ۽ تون ڀلو وارث آهين

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيٰى وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ

پوءِ قبول ڪيوسون سڏ انهيءَ جو ۽ بخشيوسون انهيءَ کي پٽ يحيٰي ۽ قابل ڪيوسون سندس عورت کي اُهي

كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا

بيشڪ هوا سعيو ڪندڙ منجهہ خيرن ۽ عبادت ڪندا هوا اميد ۽ خوف منجهان

وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ○ وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا

۽ هوا اسان وٽ نياز ڪندڙ ۽ ياد ڪر قصو مريم جو جنهن پاڪ رکيو جسم پنهنجو پوءِ ڦوڪيوسون انهيءَ ۾

مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ○ إِنَّ هٰذِهِ

روح پاڪ اسان جو ۽ ڪيوسون اسان مريم ۽ پٽ انهيءَ کي عبرت عالمن لاءِ تحقيق هي توحيد

أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ○ وَتَقَطَّعُوا

اوهان جو دين آهي هڪڙو ۽ آءٌ مالڪ اوهان جو آهيان پوءِ عبادت ڪريو منهنجي ۽ ٽڪرا ڪيائون دين

أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ○ فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ

توحيد جو فرقن ۾ پاڻ ۾ سڀ اسان ڏانهن موٽندا پوءِ جيڪو ڪندو عمل موچارا

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ○ وَحَرَامٌ

۽ اهو هوندو مؤمن تہ ناهي ڪو گهٽ ڪندڙ عمل انهيءَ جي ۽ اسين انهيءَ جا عمل لکندڙ آهيون ۽ حرام آهي ايمان آڻڻ

عَلٰى قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ○ حَتّٰى إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ

تنهن اهل ڳوٺ تي جنهن کي هلاڪ ڪياسون تحقيق اهي نہ موٽندا دنيا ۾ تان جو جڏهن کلبا سُونهنا ياجوج

وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ○ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ

۽ ماجوج جا ۽ اهي هر طرف کان ڊوڙندا ۽ ويجهو ٿيندو قيامت

الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا قَدْ

اُن وقت ۾ کُليون ٽنگجي وينديون اکيون ڪافرن جيون چوندا ڏُک ڦِٽ هلاڪت اسان تي

كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ۝ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ

هواسون نهايت بيخبريءَ ۾ هن قيامت جي بلڪ هواسون ظالم. بيشڪ اوهين ۽ جن جي عبادت

مِن دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ۝ لَوْ كَانَ

ٿا ڪيو سواءِ خدا جي اُهي ٻارڻ دوزخ جا. اوهين اُن ۾ پهچندا. جي هُوا

هَٰؤُلَاءِ آلِهَةً مَّا وَرَدُوهَا ۖ وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ لَهُمْ فِيهَا

بت الله ته نه پهچن ها دوزخ ۾ ۽ سڀ ڪافر دوزخ ۾ هميشه هوندا. اُنهن جون اُتي

زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُم

دانهون هونديون ۽ اُهي نه ٻُڌندا. تحقيق جن لاءِ ڀلايون جيون ڳالهيون ٿي چڪيون

مِّنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ۝ لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۖ

موچاريون اُهي دوزخ کان ڏُور هوندا. نه ٻُڌندا آواز هلڪو دوزخ جو

وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ ۝ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ

۽ اُهي نعمتن جي وڻندڙن شين ۾ هميشه هوندا ۽ نه هيبت وارو ڪندي اُنهن کي

الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ۝

قيامت ڏينهن جي ۽ ملندا اُنهن کي ملڪ بشارت جا چوندا ته هي اِهو ڏينهن نعمتن اوهان جي جو وعدو ڪيو ٿي ويو اوهان کي

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ

اُن ڏينهن ويڙهينداسون آسمان جيئن ويڙهين قاصد ڪاغذن کي جيئن پيدا ڪياسون اول ماءُ پيٽان اهڙي

نُّعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ۝ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ

ڪنداسون پيدا ٻيهر قبرن مان. هي وعدو اسان تي. ضرور ڪنداسون اُهو. تحقيق لکيوسون زبور ۾

مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ۝ إِنَّ

نصيحت کان پوءِ ته زمين بهشت جي جا وارث ٿيندا ٻانها صالح منهنجا. تحقيق

فِي هَٰذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ عَابِدِينَ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً

بيشڪ هن قرآن ۾ عبادت ڪندڙ قوم واسطي ڪفايت آهي ۽ (اي محمد ڪريم!) توکي نه موڪليوسون مگر رحمت

لِّلْعَالَمِينَ ۝ قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ

ڪري سڀني جهانن لاءِ ۝ چئو ته مون ڏي هيءُ وحي ڪيو ويو آهي ته اوهان جو معبود هڪ الله آهي پوءِ ڇا

أَنتُم مُّسْلِمُونَ ۝ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۖ وَإِنْ

اوهين مڃيندڙ آهيو ۝ پوءِ جيڪڏهن منهن موڙين ته چئو ته اوهان کي برابر خبر ڏني اٿم ۽ آءٌ نه ٿو

أَدْرِي أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ۝ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ

ڄاڻان ته جنهن جو اوهان کي انجام ڏنو وڃي ٿو سو ويجهو آهي يا پري ۝ بيشڪ الله ظاهر

مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ۝ وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ

ڳالهه کي ڄاڻي ٿو ۽ جيڪي لڪايو ٿا سو به ڄاڻي ٿو ۝ ۽ آءٌ نه ٿو ڄاڻان ته متان اهو اوهان لاءِ امتحان ۽

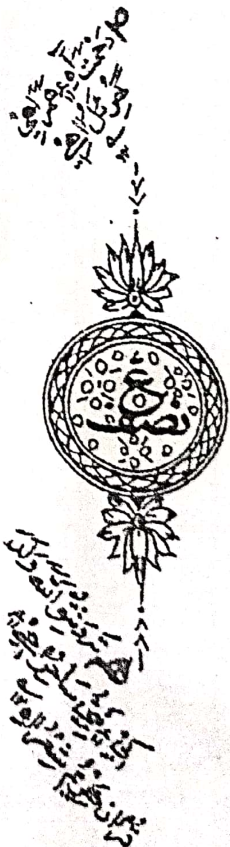
وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ۝ قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ الْمُسْتَعَانُ

هڪ مدي تائين فائدو هجي ۝ (محمد ڪريم) چيو ته اي منهنجا پالڻهار سچ سان فيصلو ڪر ۽ اسان جو پالڻهار ٻاجهارو آهي جنهن کان

سورة الحج مدنية	عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ۝	وهي ثمان وسبعون آية
سورة حج مديني آهي	جيڪي بيان ڪريو ٿا تنهن تي مدد گهرجي ٿي ۝	۽ هن ۾ اٺهتر آيتون آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝

الله جي نالي سان شروع جو ٻاجهارو مهربان آهي

ركوع ١

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝

اي ماڻهو! پنهنجي پالڻهار کان ڊڄو، بيشڪ قيامت جو زلزلو وڏي شيءِ آهي

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ

جنهن ڏينهن ان کي ڏسندا ته هر ڌاءِ پنهنجي ٿڃ پيئاريل ٻار کان غافل ٿيندي ۽ سڀ

ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُم بِسُكَارَىٰ

پيٽ واريون پنهنجو حمل ڇڏي ڏينديون ۽ ماڻهن کي بيهوش ڏسندين حالانڪ اهي بيهوش نه هوندا

وَلٰكِنَّ عَذَابَ اللّٰهِ شَدِيدٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ

پر عذاب الله جو ڏاڍو آهي ۽ ڪي ماڻهو جيڪي جهيڙو ڪن ٿا

فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطٰنٍ مَّرِيدٍ ۝ كُتِبَ عَلَيْهِ

دين الله جي ري علم جي ۽ تابعداري ڪن ٿا هر شيطان سرڪش جي قضا ڪئي وئي شيطان تي

أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلٰى عَذَابِ السَّعِيرِ ۝

ته جو تابعدار ٿيندس ته تحقيق گمراه ڪندو انکي ۽ ڪاهيندو انکي طرف عذاب دوزخ جي

يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنٰكُمْ

اي ماڻهو! جيڪڏهن آهيو شڪ ۾ ٻيهر جيئڻ ۾ ته تحقيق اسان خلقيو اوهان کي

مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ

مٽي مان يعني آدم کي پوءِ ڪنا ڦڙي مني جي پوءِ ڪنا رت ٻڌل پوءِ ڪنا ٻوٽي ماس جي جا

مُّخَلَّقَةٍ وَّغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۚ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَآءُ

صورت ڪامل ٿيل ۽ نه صورت ڪامل ٿيل تاڪ ظاهر ڪريون اوهان کي ۽ ثابت ڪري رکون ٿا گرڀ ۾ جيڪا

إِلٰٓى أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا أَشُدَّكُمْ ۚ وَمِنْكُمْ

گهرون طرف ڪنهن معين جي پوءِ ٻاهر ڪڍون ٿا اوهان کي ٻار ڪري پوءِ رسو ڪمال قوت کي ۽ ڪي انهن مان

مَّنْ يُّتَوَفّٰى وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ إِلٰٓى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ

جيڪو مري ٿو ۽ ڪي اوهان مان جيڪو موٽايو وڃي ٿو طرف ٻڍاپي جي تاڪ نه ڄاڻي

مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۚ وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَآ أَنْزَلْنَا

ڄاڻڻ کان پوءِ ڪجهه به ۽ ڏسين ٿو تون زمين کي سڪل پوءِ جڏهن نازل ڪريون ٿا

عَلَيْهَا الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ۝

انتي پاڻي ته چري زمين ۽ سائي ٿي ۽ اڀاريائين سڀ ڪو قسم سهڻو

ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِ الْمَوْتٰى وَأَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

اهو هن ڪري ته تحقيق الله حق آهي ۽ الله جيئاري ٿو مئلن کي ۽ تحقيق اهو هر شيءِ تي

قَدِيرٌ ۝ وَّاَنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ

قادر آهي ۽ تحقيق قيامت ايندڙ آهي ان ۾ شڪ ناهي ۽ تحقيق الله اٿاريندو تن ماڻهن کي

مَنْ فِي الْقُبُوْرِ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ

جي هوندا قبرن ۾ ۽ ڪي ماڻهو اهڙا آهن جي جهيڙو ڪن ۾ الله ڌاڻ علم

وَّلَا هُدًى وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ۝ ثَانِيَ عِطْفِهٖ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ

۽ ڌاڻ هدايت ۽ ڌاڻ نور روشن ڪتاب ۵ موڙي ڪنڌ پنهنجي واسطي هن جي ته ڪنا ايمان کان گمراه ڪري

اللّٰهِ ۭ لَهٗ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّنُذِيْقُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۝

ڪناوات انهيءَ جي ان لاءِ دنيا ۾ عذاب آهي ۽ چکائينداسون انکي ڏينهن قيامت جي عذاب دوزخ جو

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدٰكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۝

ٿي عذاب سبب انهيءَ جي جو موڪليو هٿن تنهنجي ۽ تحقيق خدا ناهي ظلم ڪندڙ ٻانهن تي

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰي حَرْفٍ ۚ فَاِنْ اَصَابَهٗ خَيْرُ

۽ ڪي ماڻهو اهڙا آهن جي عبادت ڪن الله جي ڪنڌي شڪ پوءِ جي پهچي انکي صحت مال

اِطْمَاَنَّ بِهٖ ۚ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةُ اِنْقَلَبَ عَلٰي وَجْهِهٖ ۣ خَسِرَ

ته آرام ورتائين ان سان ۽ جي رسي انکي ڏک مرض ته موٽي ٿو منهن ڀر طرف ڪفر جي ويائين

الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ۝ يَدْعُوْا مِنْ

دنيا ۾ ۽ آخرت ۾ سبب ڪفر جي اهو ئي پڌرو ڏوهه عبادت ڪري

دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهٗ وَمَا لَا يَنْفَعُهٗ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ۝

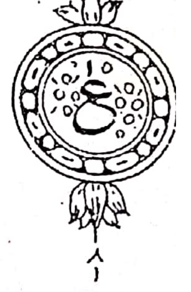
سواءِ خدا جي تنهن جي جو نه ضرر ڏئي انکي ۽ نه نفعو ڪري انکي هي عبادت ڪرڻ گمراهي آهه ڏور واري حق کان

يَدْعُوْا لَمَنْ ضَرُّهٗٓ اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهٖ ۭ لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ

عبادت ڪري انهيءَ جي جنهن جو ضرر ويجهو آهي نفعي کان البت مٺو آهي سردار ۽ مٺو آهي

الْعَشِيْرُ ۝ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

صاحب الجهو تحقيق الله داخل ڪري ٿو جن ايمان آندو ۽ عمل ڪيائون صالح

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ○

نہ بهشت جاري ٿين هيٺان جن جي نهرون ـ تحقيق خدا ٿو ڪري سو جيڪو ارادو ڪري

مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَّنْ يَّنْصُرَهُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ

سو شخص جو گمان ڪري ٿو ته مدد نه ڪندو محمد ﷺ کي الله دنيا ۽ آخرت ۾ سو ٻڌي رسي کي

بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَآءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهٗ

رسو طرف ڇت گهر جي ۽ پوءِ ٻڌي رسو گچي ۾ پوءِ مري سو ڏسي ته ڇا لاهي ٿو مڪر ان جو

مَا يَغِيْظُ ○ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ

جنهن کي ٿو ڪاوڙ ڏياري ۽ اهڙي طرح نازل ڪيوسون قرآن آيتون پڌريون ڪري ۽ الله هدايت ڪري ٿو

مَنْ يُّرِيْدُ ○ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِـِٕيْنَ

جنهن کي گهري ـ تحقيق جيڪي ايمان آندو ۽ جيڪي يهودي ٿيا ۽ جيڪي ستارن جي پوڄا ڪن ٿا

وَالنَّصٰرٰى وَالْمَجُوْسَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا ۖ اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ

۽ جيڪي نصاري ٿيا ۽ جيڪي مجوسي ٿيا ۽ جيڪي مشرڪ ٿيا ـ تحقيق خدا نبيريندو وچان انهن جي

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ○ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ

ڏينهن قيامت جي ۾ ـ تحقيق خدا مٿي هر شيءِ جي شاهد آهي ـ ڇا نٿو ڏسين اي محمد ﷺ ته سجدو ڪن ٿا

لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ

سجدو ڪن ٿيون ملائڪ جي آهن آسمانن ۾ ۽ مخلوق جي آهي زمين ۾ ۽ سج ۽ چنڊ ۽ تارا

وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَآبُّ وَكَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ ؕ وَكَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ

۽ جبل ۽ وڻ ۽ جانور ۽ گهڻا انسانن مان جي مومن ۽ گهڻا انسانن مان جي ڪافر ثابت ٿيو مٿن

الْعَذَابُ ؕ وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا

عذاب ـ ۽ سو شخص جنهن کي خوار ڪندو خدا ته ان کي ناهي ڪو سگهارو ڪندڙ ـ تحقيق الله ڪري ٿو سو جيڪي

يَشَآءُ ○ هٰذٰنِ خَصْمٰنِ اخْتَصَمُوْا فِيْ رَبِّهِمْ ۫ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

گهري ـ هي مومن ۽ ڪافر ٻه دشمن آهن خصومت ڪئي انهن ٻنهي رب جي ۾ ـ پوءِ جن ڪفر ڪيو

سجدہ

قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ۝

ڪٽيا ويندا انهن لاءِ لباس جيڪي باهه جو پليتو ويندو مٿين تان انهن جي پاڻي ٽهڪندڙ

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ۝ وَلَهُم مَّقَامِعُ مِنْ

ڳرندا ان سان جيڪي هوندو پيٽن ۾ انهن جي ۽ کلون پڻ ۽ انهن لاءِ چابڪ هوندا

حَدِيدٍ ۝ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا

لوهه جا ۽ جڏهن ارادو ڪندا نڪرڻ جو جيئن منجهانئس غم جي موٽايو ويندو انهي

فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ۝ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا

ان جهنم ۾ چکو عذاب دوزخ جو تحقيق خدا داخل ڪندو تن کي جن ايمان آندو

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ

۽ عمل ڪيائون چڱا بهشتن ۾ جاري ٿينديون هيٺان جن جي نهرون ڳهه ڍڪيندا

فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ۝

انهن ۾ ڪنگڻ سون ۽ موتين جا ۽ لباس مومنن جو بهشتن ۾ پٽ هوندو

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَىٰ صِرَاطِ الْحَمِيدِ ۝

۽ هدايت ڪئي ويئي مومنن کي دنيا ۾ ڪلمي لا اله الا الله جي ۽ پڻ هدايت ڪئي ويئي طرف واٽ دين جي جا موچاري

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

تحقيق جن ڪفر ڪيو ۽ جهل ڪن ٿا ڪنا ٻاٻ الله جي ۽ ڪنا ڪعبي

الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ ۚ وَمَن يُرِدْ

جو ڪيو اسان عبادت ڪرڻ ماڻهن لاءِ برو برابر انهن ۾ شهري ۽ مسافر ۽ جيڪو ارادو ڪندو

فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ

ڪعبي ۾ ڪجروي جو سبب ظلم جي تنهن کي چکائينداسون انهن کي عذاب ڏکوئيندڙ دوزخ جو ۽ جڏهن ٺڪاڻو ڏنو اسان ابراهيم

مَكَانَ الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ

جاءِ بيت الله جي ٥ ته م شرڪ ڪر مون سان ڪنهن کي ۽ پاڪ ڪر بيت الله کي طواف ڪندڙن لاءِ

وَالْقَآئِمِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ۝ وَاَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ

۽ اُڀي بيٺلن ۽ نمازين لاءِ ۽ پڙهو ڏي سو ماڻهن ۾ حج جو

يَاْتُوْكَ رِجَالًا وَّعَلٰى كُلِّ ضَامِرٍ يَّاْتِيْنَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيْقٍ ۝

ته اچن پيادا ۽ هيٺ ڏٻرن اُٺن اچن ڪنا ڪشادي ملڪ پراهين

لِّيَشْهَدُوْا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ فِيْٓ اَيَّامٍ مَّعْلُوْمٰتٍ

ته حاضر ٿين منجهه فائدن پنهنجن جي ۽ ياد ڪن نالو خدا جو منجهه ڏينهن تشريق جي جيئن

عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ۚ فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْبَآئِسَ

مٿي ڪهڙن تن اُٺن جي ڏنا الله انهن کي چرندڙ ڍورن پوءِ کائو اُن منجهان ۽ کاراهيو محتاجن

الْفَقِيْرَ ۝ ثُمَّ لْيَقْضُوْا تَفَثَهُمْ وَلْيُوْفُوْا نُذُوْرَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوْا

فقيرن کي پوءِ ميرُ لاهين ۽ پورا ڪن نذرون پنهنجون ۽ طواف ڪن بيت الله جو ۽ جو نبون مارين

بِالْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ۝ ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ يُّعَظِّمْ حُرُمٰتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ

بيت الله مقدس پراڻي جو ۽ اهو امر خدا جو ۽ جيڪو عزت ڏيندو حرم خدا جي کي ته اهو چڱائي آهي

لَّهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۚ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ

انهي کي خدا وٽ. ۽ حلال ڪيو آهي توهان لاءِ ڍورن جو مگر جيڪي پڙهيا ٿا انهي

فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوْا قَوْلَ الزُّوْرِ ۝

پوءِ پرهيز ڪريو پليتي بتن کان ۽ پرهيز ڪريو ڳالهه ڪوڙي کان

حُنَفَآءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَاَنَّمَا خَرَّ

ميل ڪري خدا ڏانهن نه شرڪ ڪري خدا سين ۽ جيڪو شرڪ ڪندو الله سين ته اهو ڪري پيو

مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ مَكَانٍ سَحِيْقٍ ۝

مٿان آسمان پوءِ جهٽي وٺن انهي کي پکي حرص ۽ هوس جا جيڪي اُڏائن انهي کي واءِ منجهه مڪان هلاڪي جي جو

ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوْبِ ۝

هي حڪم خدا جو ۽ جيڪو عزت ڏيندو حرم خدا جي کي ته انهي کي هدايا دل جي پاڪائي آهين

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ○

اَن لاءِ هِنن ۾ ٻاهر نفعو حرڪت جو سڀني وقت معين داخل ٿيڻ حرم جي پوءِ جاءِ ڪُسڻ اِنهن جي وٽ بيت شريف

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم

۽ هر اُمت لاءِ ڪيوسون عبادتون لهڪام ته يادڪن خدا کي وقت ڪهڻ تن جي جيڪي ڏناسون

مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ ۗ فَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا ۗ وَبَشِّرِ

اِنکي چرندڙ ڍورن پوءِ الله اوهان جو هيڪڙو آهي پوءِ اُنکي منجهو ۽ خوش خبري ڏي

الْمُخْبِتِينَ ○ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ

تواضع ڪندڙن کي اُهي جي آهن جڏهن ذڪر ڪجي ٿو خدا جو ته ڏرجن دليون انهن جون ۽ صبر ڪندڙن کي

عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ○

مٿي تن سختين جي رسن اُنکي ۽ اُڀاريندڙن نماز کي ۽ ڪنان ڏنل اسان جي خرچ ڪن منجهو ان مان

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُم مِّن شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا

۽ ڪهڻ هدين اُٺن جو ڪيوسون ان لاءِ جو ڪن نشانين دين خدا جي ۽ اوهان لاءِ انهن ۾ ڀلائي آهي پوءِ ياد ڪريو

اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا

اِسم خدا جو اُنهن تي وقت ڪهڻ جي اُڀا ري پوءِ جڏهن ڪرن زمين تي پاسا انهن جا تڏهن کائو اُن منجهان

وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ○

۽ کارايو فقيرن کي جي نه سوال ڪن ۽ سوالين کي اهڙي طرح کين مطيع ڪيوسون اوهان لاءِ ته متان اوهين شڪر ڪريو

لَن يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَٰكِن يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنكُمْ ۚ

نه رسن خدا وٽ ماس اُنهن جا ۽ نه رت اُنهن جا پر رسي ٿي خدا وٽ پرهيزگاري دلين جي جيڪا آهي

كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ ۗ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ○

اِنهن مطيع ڪياسون اوهان لاءِ ته وڏو ڄاڻو خدا کي مٿي هدايت ڪرڻ اوهان جي ۽ بشارت ڏي نيڪن کي

إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ

تحقيق خدا جنگ ڪري ٿو هٽائي ٿو دشمنن پاران مومنن جي تحقيق خدا نه ٿو دوست رکي سڀني خيانت ڪندڙن کي

كَفُورٍ ۝ أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ

نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ۝ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَن

يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ

لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ

اللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ

عَزِيزٌ ۝ الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا

الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ

الْأُمُورِ ۝ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ

وَثَمُودُ ۝ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ۝ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ ۖ وَ

كُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ

نَكِيرِ ۝ فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ

عَلٰى عُرُوْشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَّقَصْرٍ مَّشِيْدٍ ۝ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا

ڇتين اُنجي ۽ ڪوهه ڇڏيل ۽ گهڻيون ماڙيون محڪم ۝ ڪوه نٿا گهمن

فِى الْاَرْضِ فَتَكُوْنَ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَّعْقِلُوْنَ بِهَآ اَوْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ

زمين مين ته ٿين قلب اُنجا پر سمجهندڙ اُنهن جو حال ۽ ڪن ٿين سُڻندڙ حال جو ڪلام

بِهَا ۚ فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ الَّتِىْ فِى

اُنجي ٻُڌڻ ۾ نه آهين انڌيون اکيون ڪافرن جيون پر انڌيون آهين دليون اُنجون جي سينن

الصُّدُوْرِ ۝ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ

سينن اُنجي آهين ۝ ۽ تڪڙ ڪن ٿا توکي عذاب جي ۽ خلاف ڪري خدا وعدو پنهنجو

وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ۝ وَ

۽ تحقيق هڪ ڏينهن جو خدا وٽ سو مثل آهي هزار ورهين دنيا جي جهڙا ڳڻيو ٿا

كَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا ۚ وَ

ڪيترا ڳوٺ ڍر ڏني مون انهن کي جيئن اُهي ڪافر هُئا پوءِ ورتم انهن کي ۝

اِلَىَّ الْمَصِيْرُ ۝ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَآ اَنَا لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝

مون ڏانهن موٽڻ آهي ۝ چئو اي ماڻهؤ ناهيان آءٌ اوهان کي مگر ڊيڄاريندڙ پڌرو

فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝

پوءِ جيڪي ويساهه ڪن ۽ عمل ڪندا موچارا تن لاءِ بخشش آهي ۽ نعمتون موچاريون بهشت ۾

وَالَّذِيْنَ سَعَوْا فِىْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ۝ وَ

۽ جيڪي ڊوڙن ٿا منهنجي آيتن ۾ عاجز ڪندڙ اُهي آهن صاحب دوزخ جا

مَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ وَّلَا نَبِىٍّ اِلَّآ اِذَا تَمَنّٰٓى اَلْقَى

۽ نه موڪليوسين اسان توکان اڳ ڪو رسول ۽ نڪي نبي مگر جڏهن پڙهندو هو وجهندو هو

الشَّيْطٰنُ فِىْٓ اُمْنِيَّتِهٖ ۚ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِى الشَّيْطٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ

شيطان مُنجهس پنهنجي طرفان پوءِ منسوخ ڪري خدا ڪڍي ڇڏي شيطان جو پاتل پوءِ مضبوط ڪري خدا

ءَايَـٰتِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَـٰنُ فِتْنَةً

آيتن کي ۽ الله ڄاڻندڙ ڏاهو آهي ته ڪري خدا اُن کي جيڪو شيطان جو گمراهي ڪري

لِّلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱلظَّـٰلِمِينَ

تن لاءِ جن جي دلين ۾ مرض آهي ۽ ڪارا هون اهين دليون جن جون ۽ تحقيق ظالم

لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ۝ وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ

جهيڙي ۾ ڏورانهين آهن ۽ ته ڄاڻن جن کي عالم ڏنو ويو ته قرآن سچو آهي

مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا۟ بِهِۦ فَتُخْبِتَ لَهُۥ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهَادِ

نازل ٿيو خدا وٽان پوءِ ويساهه آڻين انهي تي ته نوڙين ان لاءِ دليون انجيون ۽ تحقيق خدا هدايت ڪري

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟

مومنن کي طرف واٽ سڌيءَ جهڙي هلي مقصود کي رسن ۽ هميشه آهن ڪافر

فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ

شڪ ۾ انهي دين کان تان جو اچي انهن تي قيامت اوچتي يا اچي انهن تي عذاب

يَوْمٍ عَقِيمٍ ۝ ٱلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟

ڏينهن جو جهڙو ڏينهن نحوس ظاهر ٿيندي انهي ڏينهن بادشاهي خدا جي حڪم ڪندو انهن وچ پوءِ جي مومن

وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ فِى جَنَّـٰتِ ٱلنَّعِيمِ ۝ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟

عمل چڱا ڪندا آهن تن نعمتن جي بهشتن ۾ هوندا ۽ جيڪي ڪفر ڪن ۽ ڪوڙو سمجهن

بِـَٔايَـٰتِنَا فَأُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ فِى

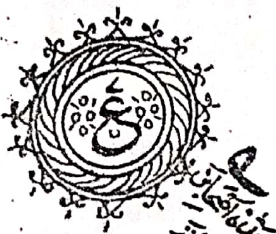
آيتن کي انهن لاءِ عذاب خوار ڪندڙ آهي ۽ جيڪي لڏيا ساڻ نبيءَ جي

سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوٓا۟ أَوْ مَاتُوا۟ لَيَرْزُقَنَّهُمُ ٱللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا

واٽ ۾ خدا جي پوءِ ڪُسن شهيد ٿي جيڪي مرن پنهنجي موت ڏيندو انهن کي خدا نعمتون موچاريون

وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ۝ لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُۥ

۽ تحقيق اهو ڀلو روزي ڏيندڙ آهي داخل ڪندو انهن کي انهي جاءِ ۾ جنهن ۾ خوش ٿيندا جنهن کي

وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ۝ ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ

۽ تحقيق خدا ڄاڻندڙ بردبار آهي. اها ڳالهه، ۽ جيڪو عذاب ڏئي اهڙي جيتري ڏنل ظلم سوا ٽو

بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ۝

سان پوءِ جيڪو ظلم ڪندڙ اُن تي ته نصرت ڏيندو انکي خدا. تحقيق خدا مهربان ۽ معاف ڪندڙ آهي

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ

تي ۽ تحقيق خدا داخل ڪري رات ڏينهن ۾ ۽ داخل ڪري ڏينهن رات ۾

وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا

۽ تحقيق خدا ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي. اهو الله کي سڃاڻ ۽ ياد ڪر تحقيق خدا سچو آهي ۽ تحقيق جن کي

يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝

جي عبادت ڪن سواءِ خدا جي اُهي ڪوڙا آهن ۽ تحقيق خدا مٿاهون ۽ وڏو آهي

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً

ڇا تو ڏٺو نه ته تحقيق خدا نازل ڪري ٿو آسمان مان پاڻي پوءِ ٿئي زمين ساوي

إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۝ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

تحقيق خدا مهربان ۽ خبردار آهي. اُنجو آهي سڀ جيڪي آسمانن ۾ ۽ زمين

وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا

۽ تحقيق خدا بي پرواهه ساراهيل آهي. ڇا نه ڏٺو تو ته خدا نرم ۽ مطيع ڪيا آن لاءِ جي

فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَن

تو لاءِ جيڪي زمين ۾ آهن ۽ ٻيڙيون هلن درياهن ۾ سان حڪم اُن جي ۽ جهلي ٿو آسمان کي ته

تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝

نه ڪري زمين تي مگر حڪم سندس. تحقيق خدا ماڻهن تي مهربان ۽ دوست آهي

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۗ إِنَّ الْإِنسَانَ

۽ اُهو الله جياريائين انکي پوءِ ماريندو انکي پوءِ جياريندو انکي. تحقيق ماڻهو ناشڪر

لَكَفُورٌ ۝ لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ

نه جهيڙين ۔ سڀني جماعتن لاءِ ڪياسون دين انهن اُهو جنهن تي هلن ٿا پوءِ جهيڙو ڪن نه تو سين

فِي الْأَمْرِ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ۝ وَ

دين ۾ ۔ ڪوٺ خدا ڏانهن ۔ تون مٿي واٽ سڌي آهين ۔ ۽

إِن جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ

جيڪي جهيڙو ڪن تو سان ته چئو الله ڄاڻي ٿو جيڪي ڪريو ٿا ۔ خدا نبيريندو وچ اوهان جي

يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ

ڏينهن قيامت جي تن ڳالهين ۾ جن ۾ هئا ۔ اختلاف ڪريو ۔ ڇا نٿو ڄاڻين تون ته خدا پروڙي

مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ

جيڪي آسمان ۽ زمين ۾ آهي ۔ اهو سڀ لکيل لوح محفوظ ۾ ۔ تحقيق هي خدا تي

يَسِيرٌ ۝ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا

سهنجو آهي ۔ ۽ پوڄين ٿا سواءِ خدا جي تن بتن کي ۔ نه نازل ڪئي مٿي انهن جي ڪا حجت

وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ۝ وَإِذَا تُتْلَىٰ

۽ نه آهي ڪافرن کي خبر انهن جي ۔ ۽ نه آهي ظالمن کي ڪو مددگار ۔ ۽ جڏهن پڙهيون وڃن ٿيون

عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنكَرَ

مٿن آيتون اسان جون پڌريون ۔ سڃاڻين مونهن ۾ ڪافرن جي ۔ نه مڃڻ جو نشان

يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم

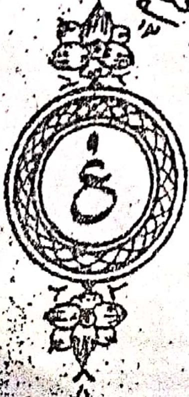
ويجهو آهن ته حملو ڪن انهن تي جي پڙهن ٿا مٿن آيتون قرآن جون ۔ چئو ڇا خبر ڏيان اوهان کي

بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكُمُ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ

تنهن کان ڏاڍي ڪري ۔ دوزخ جو وعدو ڪيو آهي خدا ڪافرن سان ۔ ۽ ڏاڍي

الْمَصِيرُ ۝ يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ

جاءِ آهي ۔ اي ماڻهو تنا بيان ڪيو وڃي ٿو حڪم مثال جو ۔ تنهن کي ٻڌو ۔ تحقيق اهي جن

تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَّخْلُقُوْا ذُبَابًا وَّلَوِ اجْتَمَعُوْا لَهٗ ؕ

ٻانهپ ڪريو ٿا سوا خدا جي سي نه خلقي سگهن مکڙ کي جيتوڻيڪ گڏ ٿين ان لاءِ

وَاِنْ يَّسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنْقِذُوْهُ مِنْهُ ؕ ضَعُفَ

۽ جي کسي اُن کان مکڙ ڪو ٿورو نه ڇڏائي سگهن اُن کي اُن مکڙ کان ڪمزور

الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوْبُ ۝ مَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

آهي ۽ بت ڇڏائيندڙ ۽ ڇڏايل ۝ نه سڃاتائون خدا کي حق سڃاڻپ جو تحقيق خدا

لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ۝ اَللّٰهُ يَصْطَفِيْ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَّمِنَ النَّاسِ ؕ

ڪاريگر غالب آهي ۽ چونڊي ٿو هميشه الله ذڪرا ملڪن منجها رسول ڪيجها ۽ ماڻهن منجها

اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ۝ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ؕ

تحقيق خدا ٻڌندڙ ڏسندڙ آهي ڄاڻي ٿو جيڪي اڳيان آهي ۽ پٺيان آهي

وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ارْكَعُوْا وَاسْجُدُوْا

۽ طرف خدا جي موٽن سڀ ڪم اي مومنؤ نماز پڙهو ۽ ساڻ رڪوع ۽ سجدي

وَاعْبُدُوْا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝ وَجَاهِدُوْا

۽ ٻانهپ ڪريو خدا جي ۽ ڪريو ڪم چڱا مان ته اوهين ڇٽو ۽ جنگ ڪريو

فِى اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ ؕ هُوَ اجْتَبٰىكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى الدِّيْنِ

منجهه دين خدا جي نهايت ڪوشش سان الله ڏنو آهي ۽ نه ڪيائين اوهان تي دين منجهه

مِنْ حَرَجٍ ؕ مِلَّةَ اَبِيْكُمْ اِبْرٰهِيْمَ ؕ هُوَ سَمّٰىكُمُ الْمُسْلِمِيْنَ ۙ مِنْ قَبْلُ

ڪا تنگي دين اوهان جي ابي ابراهيم جو اُن ابراهيم نالو رکيو اوهان جو مسلمان مڳهندي ڪتابن ۾

وَفِيْ هٰذَا لِيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ شَهِيْدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ

۽ هن قرآن ۾ ته ٿئي رسول شاهد اوهان تي ۽ هوندا اوهين شاهد

عَلَى النَّاسِ ۚ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاعْتَصِمُوْا بِاللّٰهِ ؕ

مٿي ٻين امتن جي ۽ پڙهو نماز ۽ ڏيو زڪوٰة ۽ پناه وٺو ساڻ خدا

هُوَ مَوْلٰىكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ ۝

اُو اوهي مالڪ اوهان جو. پوءِ ڪهڙو نه چڱو صاحب آهي ۽ ڪهڙو نه چڱو مددگار آهي.

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنُوْنَ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانٍ وَّ عَشْرَةُ اٰيَةً

سورة المؤمنون نازل ٿي مڪي ۾ جنهن ۾ هڪ سو ارڙهن آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

الله جي نالي سان شروع جو ٻاجهارو مهربان آهي

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝١ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ

تحقيق ڇٽا مؤمن، جيڪي پنهنجي نماز ۾

خٰشِعُوْنَ ۝٢ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُوْنَ ۝٣ وَالَّذِيْنَ هُمْ

نِوڙت ڪرڻ وارا آهن، ۽ جيڪي بيهودي ڳالهين کان منهن موڙيندڙ آهن، ۽ جيڪي

لِلزَّكٰوةِ فٰعِلُوْنَ ۝٤ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ۝٥ اِلَّا

زڪوٰة ڏيندڙ آهن، ۽ جيڪي پنهنجي عضون جا نگهبان آهن، مگر

عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۝٦

پنهنجين زالن يا ٻانهين تي جن جا مالڪ آهن، ته انهن تي ڪا به ملامت ڪانهي

فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ۝٧ وَالَّذِيْنَ هُمْ

پوءِ جيڪو هن کان سواءِ ٻيو ڪجهه ڳولي، ته اهي ئي حد کان لنگهندڙ آهن، ۽ جيڪي

لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ۝٨ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَوٰتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ۝٩

پنهنجي امانتن ۽ پنهنجي عهدن جي سنڀال ڪندڙ آهن، ۽ جيڪي پنهنجي نمازن جي نگهباني ڪندڙ آهن

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوٰرِثُوْنَ ۝١٠ الَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيْهَا

اهي ئي وارث ٿيندڙ آهن، جي وارث ٿيندا بهشت جا، اهي ان ۾ هميشه

خٰلِدُوْنَ ۝١١ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ طِيْنٍ ۝١٢

رهندا. ۽ تحقيق خلقيو سين انسان آدم کي مٽي جي ست مان

ثُمَّ جَعَلْنٰهُ نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ﴿13﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً

پوءِ ڪيوسون انکي ٽڙو مضبوط جاءِ ٿوارجي ۾ پوءِ ڦيرائي ڪيوسون ٽڙي کي رت ٻڌل

فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظٰمًا فَكَسَوْنَا

پوءِ ڦيرائي ڪيوسون رت ٻڌل بوٽي پوءِ ڦيرايوسون بوٽي کي هڏا پوءِ ڍڪايوسون تا

الْعِظٰمَ لَحْمًا ثُمَّ اَنْشَاْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخٰلِقِيْنَ ﴿14﴾

هڏن کي ماس پوءِ جوڙيوسون انجيون صورتون ٻيون پوءِ گهڻي برڪت وارو الله سڀ کان چڱو خلق ڪرڻ وارو

ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُوْنَ ﴿15﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ﴿16﴾

پوءِ اوهان تحقيق انجي پٺيان موت پوءِ مرندا پوءِ اوهان ڏينهن قيامت جي اٿندا

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ ۖ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ﴿17﴾

۽ تحقيق خلقيا سون اوهان مٿي ست آسمان ۽ ڪونه آهيون ملائڪن جي ۽ نه آهيون اسين ڪنا خلق غافل

وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَاَسْكَنّٰهُ فِي الْاَرْضِ ۖ وَاِنَّا عَلٰى

۽ نازل ڪيوسون آسمان کان پاڻي ساڳي تدر اندازي جي پوءِ رهايوسون انجي زمين ۾ ۽ اسين

ذَهَابٍۢ بِهٖ لَقٰدِرُوْنَ ﴿18﴾ فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ

وڃائڻ ان پاڻي جي قادر آهيون پوءِ پيدا ڪيوسون اوهان لاءِ ساڳي پاڻي باغ کجين جا

وَّاَعْنَابٍ ۘ لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿19﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ

۽ انگورن جا اوهان لاءِ انهن ۾ ميوا گهڻا آهن ۽ انهن مان کائو ۽ وڻ زيتون جو جيڪو نڪري ٿو

مِنْ طُوْرِ سَيْنَآءَ تَنْۢبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْاٰكِلِيْنَ ﴿20﴾ وَاِنَّ لَكُمْ

منجهه جبل طور جي پيدا ڪري ٿيل کي ۽ سالڻ ڪرڻ لاءِ کائيندڙن لاءِ ۽ تحقيق آهن لاءِ

فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۭ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِيْ بُطُوْنِهَا وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ

وهڙن مان نصيحت آهي پياريون انکي کير ڪنا پيٽن انجي ۽ ان لاءِ انهن ۾ نفعا آهن

كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿21﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُوْنَ ﴿22﴾

گهڻا ۽ انهن مان کائو ۽ وهڙن تي ۽ ٻيڙين تي چڙهو ٿا

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ

۽ تحقيق موڪليوسون اسان نوح کي طرف قوم سندس پوءِ چيائين اي قوم منهنجي پوڄا ڪريو خدا جي

مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَؤُا الَّذِينَ

ناهي اوهان لاءِ ڪو سواءِ خدا جي پوءِ ڇو نٿا ڊڄو پوءِ چيو جماعت ڪافرن جي

كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ

جن قوم سندس مان ته ناهي هي مگر ماڻهو اوهان جهڙو ته گهري ٿو ته وڏائي حڪومت ڪري

عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي

اوهان تي ۽ جيڪڏهن گهري ها خدا ته موڪلي ها ملائڪ نه ٻڌي آهي اسان هي ڳالهه ڏاڏن جي

ءَابَآئِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ

اڳين پيءُ ڏاڏن ۾ ناهي هي مگر ماڻهو چريو پوءِ منتظر رهو حال ان جي جا

حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ

هڪ وقت تائين چيائين اي منهنجا رب مدد ڪر منهنجي سبب هن جي ته ڪوڙو ڪيو مون کي پوءِ وحي ڪيوسون ان ڏانهن

أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ

ته ٺاهه ٻيڙي سامهون اسان جي ۽ حڪم اسان جي سان پوءِ جڏهن اچي عذاب اسان جو ۽ اڌمندو تنور

فَاسْلُكْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ

پوءِ چاڙهه ان ۾ هر هڪ جنس مان جوڙو ٻه ٻه نر مادي ۽ اولاد پنهنجو مگر ڪنعان جنهن جي

عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا ۖ إِنَّهُم

مٿان حڪم عذاب جو ۽ مون کي سوال ڪجانءِ ڪين انهن جي ڪري جن ظلم ڪيو تحقيق اهي

مُّغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾ فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ

ٻوڙبا پوءِ جڏهن چڙهندين تون ۽ جيڪي ساڻ تنهنجي آهن ٻيڙيءَ ۾ پوءِ چئجانءِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّىٰنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّٰلِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُل رَّبِّ أَنزِلْنِي

شڪر آهي خدا جو جنهن بچايو اسان کي ڪافر قوم کان ۽ چئجانءِ اي رب لاهه مون کي

مُنْزَلًا مُّبٰرَكًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿29﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

منجهه جاءِ مبارڪ ۽ تون ڀلو نازل ڪندڙ آهين   تحقيق منجهن ان خبر معجزا آهين

وَّاِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِيْنَ ﴿30﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿31﴾

۽ اسين آزمائيندڙ آهيون   پوءِ پيدا ڪيون اسان پٺيان انهن جي جماعتون ٻيون

فَاَرْسَلْنَا فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ

پوءِ موڪليسين اسان انهن ۾ رسول انهن منجهان ته عبادت ڪريو الله جي   ناهي اوهان جو ڪو سواءِ

غَيْرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿32﴾ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

خدا جي پوءِ ڇو نٿا ڊڄو عقوبت انهيءَ کان   ۽ چيو جماعت قوم سندس جن جي ڪافر ٿيا

وَكَذَّبُوْا بِلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنٰهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ مَا هٰذَآ اِلَّا

۽ ڪوڙو سمجهيائون ڏسڻ قيامت جي   ۽ نعمتون ڏنيون اسان انهن کي دنيا ۾ ناهي هي مگر

بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُوْنَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ﴿33﴾

ماڻهو اوهان جهڙو کائي ٿو جنهن منجهان اوهين کائو ٿا   ۽ پيئي ٿو جنهن منجهان اوهين پيئو ٿا

وَلَئِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿34﴾ اَيَعِدُكُمْ

۽ جي تابع ٿيندا ماڻهوءَ اوهان جهڙي جا جو نقصان جو هو تڏهن اوهين ٿيندا ڇا وعدو ڪري ٿو

اَنَّكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَّعِظَامًا اَنَّكُمْ مُّخْرَجُوْنَ ﴿35﴾ هَيْهَاتَ

ته اوهين جڏهن مرندا ۽ ٿيندا خاڪ ۽ هڏا ته اوهين نڪرندا   پري آهي

هَيْهَاتَ لِمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿36﴾ اِنْ هِيَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَ

پري ڏنل وعدي جو اوهان کي   ناهي هي مگر جيئڻ اسان جو دنيا ۾   مرون ٿا

نَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿37﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلُ ِۨافْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا

جيئرا ٿيون ٿا ۽ نه آهيون اسين اٿاريل   ناهي هو مگر مرد ٺاهي ٿو الله تي ڪوڙ

وَّمَا نَحْنُ لَهٗ بِمُؤْمِنِيْنَ ﴿38﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبُوْنِ ﴿39﴾

۽ نه آهيون اسين ان تي ايمان آڻيندڙ   چيو اي منهنجا رب مدد ڪر منهنجي سبب ان جي ته ڪوڙو ڪيائون مونکي

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ

چيو خدا سگهوئي ٿيندا اهي پشيمان ان ڪفر جي سبب کان پوءِ ورتو انهن کي هڪ جبرئيل جي ساٽ

فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً ۚ فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِن بَعْدِهِمْ

پوءِ ڪيوسون انهن کي ذرا ذرا پوءِ هلاڪي آهي جماعت ظالمن جي کي پوءِ پيدا ڪيوسون پٺيان انهن جي

قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤٢﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٣﴾

امتون ٻيون هم نه مهند ٿيندي ڪا جماعت وقت عذاب پنهنجي کان نه پوءِ ٿيندي

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا ۖ كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ ۚ فَأَتْبَعْنَا

پوءِ موڪليا اسان رسول هڪڙا ٻئي جي پٺيان جڏهن آيو هر امت وٽ رسول سندن ته ڪوڙو سمجهندا هوا

بَعْضَهُم بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ ۚ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾

هڪڙن کي ٻين پٺيان ۽ ڪيوسون اسان انهن کي آکاڻيون پوءِ شال هلاڪي هجي قوم سرڪافرن جي کي

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾

پوءِ موڪليوسون اسان موسىٰ ۽ ڀاءُ سندس هارون ساڻ نشانين معجزن ۽ حجتن ظاهرن

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوا

طرف فرعون جي ۽ جماعت انهن جي پوءِ هٺ ڪيائون ۽ هئا هٺيلا پوءِ چيائون

أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا

ڇا ويساهه آڻيون اسان ٻن ماڻهن تي جهڙو اسان جي ۽ قوم انهن جي اسان جا ٻانها آهن پوءِ ڪوڙو سمجهيائون انهن کي

فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ

پوءِ ٿيا هلاڪ ٿيلن ۽ تحقيق ڏنو اسان موسىٰ کي توريت ته مان اهي

يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ

سجهن ۽ ڪيو اسان عيسىٰ پٽ مريم جي کي معجزو ۽ جاءِ ڏني سون انهن کي طرف

رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ

مٿانهين جاءِ جي رهڻ ۽ جاري چشمن واري اي رسولو کائو الله جي ڏنل ٿيل

وَاعْمَلُوْا صَالِحًا ۭ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ۝٥١ وَاِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً

عملن صالحن جي تحقيق آءٌ سان عملن اوهان جي ڄاڻندڙ آهيان ۽ تحقيق هيءَ دين اوهان جو هڪڙي ترحيد

وَّاحِدَةً وَّاَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُوْنِ ۝٥٢ فَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۭ

ڀا ضول کريو ٻيا ۽ آءٌ آهيان مالڪ اوهان جو ٻس ڊڄو مون کان پوءِ ڪيائون ڪٽيل دين پنهنجو پاڻ ۾ جماعتون جماعتون

كُلُّ حِزْبٍۢ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ۝٥٣ فَذَرْهُمْ فِيْ غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى حِيْنٍ ۝٥٤

سڀڪا جماعت مٿي تنهن جي جيڪي وٽن آهي خوش آهن هم پوءِ ڇڏ تون انهن کي غفلت پنهنجي ۾ تان مرڻ

اَيَحْسَبُوْنَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهٖ مِنْ مَّالٍ وَّبَنِيْنَ ۝٥٥ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي

ڇا ڀانئن ٿا جيڪي ڏيون ٿا انهن کي مال گهڻا ۽ پٽ گهڻا تکڙا ٿا ڪريون انهن لاءِ منجهه

الْخَيْرٰتِ ۭ بَلْ لَّا يَشْعُرُوْنَ ۝٥٦ اِنَّ الَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ

احسانن بلڪ نٿا پروڙين ٥ تحقيق جيڪي ڪنا خوف خدا جي

مُّشْفِقُوْنَ ۝٥٧ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ۝٥٨ وَالَّذِيْنَ هُمْ

ڊڄن ٿا ۽ جيڪي مٿي آيتن خدا جي مڃين ٿا ۽ جيڪي

بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُوْنَ ۝٥٩ وَالَّذِيْنَ يُؤْتُوْنَ مَآ اٰتَوْا وَّقُلُوْبُهُمْ وَجِلَةٌ

سان خدا نه شرڪ ڪن ٿا ۽ جيڪي ڪن ٿا سڀ جيڪي عمل ڪن ۽ قلب انهن جا ڊڄن ٿا

اَنَّهُمْ اِلٰى رَبِّهِمْ رٰجِعُوْنَ ۝٦٠ اُولٰۗىِٕكَ يُسٰرِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ

تحقيق اُهي خدا ڏانهن موٽڻ تا اُهي جلدي ڪن ٿا منجهه موچارن عملن

وَهُمْ لَهَا سٰبِقُوْنَ ۝٦١ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا

۽ اُهي سبب انهن عملن جي جلدي ڪن ٿا ۽ نه تڪليف ڪريون ٿا ڪنهن کي مگر وسعت سارُ ۽ اسان وٽ

كِتٰبٌ يَّنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝٦٢ بَلْ قُلُوْبُهُمْ فِيْ غَمْرَةٍ مِّنْ

لوح محفوظ آهي جو ٻڌائيندو حق ۽ انهن کي گهٽ نه ڪيو ويندو ثواب بلڪ دليون ڪافرن جون غفلت ۾ آهن

هٰذَا وَلَهُمْ اَعْمَالٌ مِّنْ دُوْنِ ذٰلِكَ هُمْ لَهَا عٰمِلُوْنَ ۝٦٣ حَتّٰٓى اِذَآ

هن کان ۽ انهن جا عمل آهن ٻيا سواءِ شرڪ جي اُهي تن کي ڪندڙ آهن تان جو

أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ

وٺنداسون تن آسودن کي ساڻ عذاب تڏهن اهي رڙيون ڪندا ڇونه رڙيون ڪريو اڄ

إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ

اوهان کي اسان وٽان مدد ڏبي — تحقيق هيون پڙهيون وينديون آيتون منهنجيون توهان تي پوءِ هئا

عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾

پٺين پيرن ڦرندا — هٺ ڪندا هوا ۽ آکاڻيون ڪندا هوا رات جو

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾

پوءِ ڇو نه سوچيائون قرآن ۾ — ڪ آيو انهن کي ڪتاب جو نه آيو ماءُ پيئرن اڳين کي

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ

ڇا نه سڃاتائون رسول کي پنهنجي ته انهي جا منڪر آهن — ڇو ٿا چون ته ان کي جن آهي

بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ

بلڪ آيو انهن وٽ سچ سان ۽ گهڻا انهن مان سچ کان ناپسند آهن — جي هلي ها قرآن

أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُم

موافق سندن خواهشن جي ته برباد ٿي وڃن ها آسمان ۽ زمين ۽ جيڪي انهن ۾ آهن بلڪ ڏني اٿئون انهن کي

بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ

ساڻ نصيحت جا انهن جي پوءِ اهي پنهنجي نصيحت کان منهن موڙيندڙ آهن ڇا تون گهرين ٿو انهن کان اجورو پوءِ اجورو

رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ

خدا جو چڱو آهي — ۽ اهو چڱو روزي ڏيندڙ آهي — ۽ تون ضرور سڏين ٿو انهن کي طرف واٽ

مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ

سڌي جي — ۽ جيڪي — نٿا ويساهه آڻين — قيامت کي — اهي ڪنڊا واٽ سڌي

لَنَاكِبُونَ ﴿٧٤﴾ وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّن ضُرٍّ لَّلَجُّوا فِي

سي هٽيل آهن — ۽ جيڪڏهن رحم ڪريون انهن تي ۽ لاهيون جيڪا انهن ۾ تڪليف آهي ته ضرور اڙي پون ها

طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا
سرڪشيءَ ۾ انڌا ٿيا پيا ٿين ۽ تحقيق ورتي اسان انهي عذاب جي تان پڻ نمونٿيا
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ
خُدا ڏانهن ۽ نه نيازڪيائون ۽ مگر جڏهن اُپٽيندا سون انهي در عذاب
شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ
ڏاڍي جو ته تڏهن انهي ۾ هو نااميد ٿيندا ۽ الله سو آهي جنهن جوڙيا واسطي اوهان جي ڪن
وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي
۽ اکيون ۽ دليون ٿورڙا اُن نعمتن جو ٿا شڪر ڪريو ۽ الله سو آهي جنهن
ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ
خلقيو اوهان کي زمين منجهه ۽ انهي ڏانهن اٿاربا منجهس ۽ الله سو آهي جو جياري ٿو ۽ ماري ٿو
وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا
۽ انهي لاءِ ڦيرائڻ رات ۽ ڏينهن جو ڇا نه عقل ڪريو ٿا پر چيائون مثل انهي جي جيئن چيو
قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا
ڪافرن اڳين چيو ته جڏهن مري ويندا سون ۽ ٿينداسون خاڪ ۽ هڏا ڇا تحقيق اسين
لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَٰذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَٰذَا
اٿاربا سون تحقيق وعدو ڪيو ويو اسان کي ۽ ابن ڏاڏن کي هن جو اڳ ۾ نه آهي هي مگر آکاڻيون
إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ
اڳين جون چؤ ته ڪنهن جي آهي زمين ۽ جيڪي منجهس آهن جيڪر آهيو ڄاڻندا
تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ
پاڻهين چوندا ته خدا جي چؤ پوءِ ڇو نه ٿا نصيحت وٺو چؤ ته ڪير آهي مالڪ
السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ
آسمانن ستن جو ۽ مالڪ عرش وڏي جو پاڻهين چوندا ته مالڪ خدا آهي چؤ

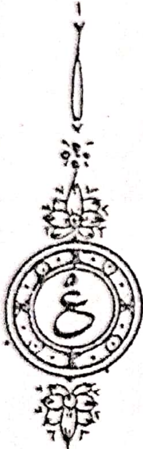
ربع
ع

أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَ

لَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّىٰ

تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ

مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا

خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾

عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ إِمَّا

تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾

وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ

أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ

مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ

صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ ۚ كَلَّا ۚ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ۖ وَمِن وَرَائِهِم

مون ڇڏيو آهي ان ۾ چڱا عمل ڪريان. ائين نه آهي، بيشڪ اها ڳالهه آهي جا هو چوندڙ آهي ۽ انهن جي پٺيان

بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنسَابَ

عذاب قبر جو طرف ڏينهن تائين اُٿاريا ويندا. پوءِ جڏهن ڦوڪيو ويندو صور ۾ ته پوءِ نه نسبتون هونديون

بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ

ڏينهن ميزان ڳرا ٿيندا ته اهي ... پوءِ جنهن جا ڳرا ٿيندا تراز عملن جا پوءِ اهي

هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا

ڇٽندا. ۽ جنهن جا هلڪا ٿيندا تراز عملن جا پوءِ اُهي جن وڃايا

أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا

پاڻ کي جهنم ۾ هميشه رهندا. ساڙيندي منهن انهن جا باهه ۽ اهي ان ۾

كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾ أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾

ڪارا ٿيندا. ڇا نه هيون آيتون منهنجيون پڙهيون وينديون توهان تي پوءِ هئا توهان انهن کي ڪوڙو ڀائيندا

قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَا

چوندا اي اسان جا پالڻهار غالب پيئي اسان تي اسان جي بدبختي ۽ هئاسون قوم گمراهه. اي خداوندا

أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ اخْسَئُوا فِيهَا وَلَا

ڪڍ اسان کي مان کان پوءِ جي ڦري ڪريون ته اسين ظالم ٿينداسون. چوندو خدا تر ڌڪار ان ۾ ۽ نه

تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا

ڳالهايو. تحقيق هو هڪ جماعت ٻانهن منهنجن مان جي چوندا هئا اي خداوندا ايمان آندوسون

فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا

پوءِ بخش اسان کي ۽ رحم ڪر اسان تي ۽ تون ڀلو ٻاجهه ڪندڙ آهين. پوءِ ورتو توهان انهن کي ٺٺول

حَتَّىٰ أَنسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ

تان جو وسارايائون توهان کي ياد منهنجي ۽ هئا توهان انهن تي کلندا. تحقيق جزا ڏني اٿم انهن کي

الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١١١﴾ قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ

اڄ سبب صبر ڪرڻ انهن جي تحقيق اُهي ئي ڇٽندڙ (داخل ٿيندا بهشت ۾) چوندو خدا ته ڪيتري مدت

113

عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِّينَ

ليکو ورهين جي. چوندا ته رهيا هئاسون ڏينهن هڪ يا ڪجهه ڏينهن جو پوءِ پڇ ليکي ڪندڙن کي

قَالَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا

چيو خدا تحقيق نه رهيا مگر مدت دنيا جي ٿوري جي هجو ها ڄاڻندا. ڇا ڀانيو ٿا اوهين ته

خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٤﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ

خلقيو سون اوهان کي بيڪار ۽ اهو ته اوهين اسان ڏانهن نه موٽائبا (حساب لاءِ قيامت جي ڏينهن) پوءِ مٿاهون

الْحَقُّ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٥﴾ وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ

سچو نه آهي ڪو الله مگر اُهو مالڪ آهي عرش سڳوري جو ۽ جيڪي عبادت ڪن خدا سان

إِلَٰهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا

ٻئي الله جي ناهي ڪو دليل ان جي واسطي پوءِ تحقيق حساب ان جو رب وٽ ان جي تحقيق نه

يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٦﴾ وَقُل رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٧﴾

ڇٽندا ڪافر ۽ چؤ خداوند اسان کي بخش ۽ رحمت ڪر اسان تي ۽ تون ڀلو بخشيندڙ آهين

سُورَةُ النُّورِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ أَرْبَعٌ وَسِتُّونَ آيَةً

سورة نور نازل ٿي مديني منوره ۾ جنهن جون آيتون چوهٺ آهن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ساڻ نالي خدا جي جو ڏاڍو ٻاجهارو رحم ڪندڙ

سُورَةٌ أَنزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ

هي سورة آهي نازل ڪئي اٿئون سا ۽ احڪام ان جا فرض ڪيا سون ۽ نازل ڪيون اٿئون ان ۾ آيتون چٽيون ته متان اوهين

تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا

نصيحت وٺو. زال زناڪار ۽ مرد زناڪار تن هر هڪ کي ڪٽيو سئو ڪڙا ان مان

مِائَةَ جَلْدَةٍ ۖ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ

سَوُ دُرّا ۽ م وٺي اوهان کي انهن ٻنهي جو ترس خدا جي دين ۾ جي اوهين

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِنَ

ويساهه رکندا آهيو خدا تي ۽ قيامت جي ڏينهن تي ۽ حاضر ٿئي انهن جي عذاب وقت هڪ جماعت مؤمنن مان

الْمُؤْمِنِينَ ۝ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ

چار شاهد قاضي وٽ ۞ زاني نه پرڻي مگر زانياڻيءَ ۽ مشرڪياڻيءَ کي ۽ زانياڻيءَ کي

لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ۝

نه پرڻيندو مگر زاني جيڪي مشرڪ ۽ حرام ٿيو نڪاح زانياڻيءَ جو مؤمنن تي ۞

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ

۽ جيڪي تهمت زنا جي ڪن پاڪ عورتن تي ته انهن پوءِ نه آندا چار شاهد

فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا ۚ وَ

ته دُرّا هڻو انهن کي اسي دُرّا ۽ م قبول ڪريو انهن جي شاهدي هميشه ۽

أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَ

اهي ئي فاسق آهن مگر جيڪي توبه ڪن ان کان پوءِ ۽

أَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ

سڌرن ته بيشڪ خدا بخشڻهار مهربان آهي ۞ جيڪي تهمت زنا جي ڪن پنهنجين زالن تي

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ

۽ نه هوندا انهن کي شاهد مگر پاڻ ئي ته انهن مان هڪڙي جي شاهدي چار

شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ ۙ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ۝ وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ

شاهديون خدا جي قسم سان ته اهو سچن مان آهي ۽ پنجين دفعي چوندو ته لعنت

اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۝ وَيَدْرَأُ عَنْهَا الْعَذَابَ

خدا جي انهيءَ تي جي اهو ڪوڙن مان هجي ۽ لاهيندي زال کان عذاب

اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ شَهٰدٰتٍۭ بِاللّٰهِ اِنَّهٗ لَمِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝ وَالْخَامِسَةَ

ته شاهدين ڏي چار ڀيرا سان قسم خدا جي ته مرس ڪوڙن مان آهي ۽ پنجون ڀيرو

اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَآ اِنْ كَانَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ

ته ڏمر خدا جو آهي مٿس زال جي جي هو مرس سچو ۽ جي نه هو فضل

اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ

خدا جو اوهان تي ۽ رحمت ان جي ۽ تحقيق خدا توبه قبول ڪندڙ حڪمت وارو آهي ۽ تحقيق جيڪي

جَآءُوْ بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوْهُ شَرًّا لَّكُمْ بَلْ هُوَ

ڪوڙ کڻي آيا بيبي عائشه تي اهي جماعت اوهان مان آهن ان کي نه ڀانيو برو پنهنجي لاءِ بلڪ اهو

خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ وَالَّذِيْ تَوَلّٰى

ڀلو آهي اوهان لاءِ هر ماڻهوءَ واسطي انهن مان جيڪو ڪمايائين گناهه ۽ جنهن وڏو حصو ورتو

كِبْرَهٗ مِنْهُمْ لَهٗ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ لَوْلَآ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُوْنَ

ان جو انهن مان ان کي عذاب وڏو آهي ڇو نه جڏهن ٻڌو هو اهو ته گمان ڪن ها مومن مرد

وَالْمُؤْمِنٰتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَّقَالُوْا هٰذَآ اِفْكٌ مُّبِيْنٌ ۝ لَوْلَا جَآءُوْ

۽ مومن زالون پنهنجي حق ۾ ڀلو ۽ چون ها ته هي ڪوڙ پڌرو آهي ڇو نه آندائون

عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ فَاِذْ لَمْ يَاْتُوْا بِالشُّهَدَآءِ فَاُولٰٓئِكَ عِنْدَ

مٿس چار شاهد پوءِ جڏهن نه آندائون شاهد ته اهي خدا وٽ

اللّٰهِ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ فِي الدُّنْيَا

ڪوڙا آهن ۽ جيڪڏهن نه هجي ها فضل خدا جو اوهان تي ۽ رحمت خدا جي دنيا

وَالْاٰخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِيْ مَآ اَفَضْتُمْ فِيْهِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ اِذْ تَلَقَّوْنَهٗ

۽ آخرت ۾ ته پهچي ها اوهان کي ان ڳالهه ۾ جنهن ۾ ڳالهايو عذاب وڏو جڏهن ٻڌو ٿي

بِاَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُوْلُوْنَ بِاَفْوَاهِكُمْ مَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ

ساڻ زبانن پنهنجين ۽ چوندا هئا ساڻ واتن پنهنجين سو جنهن جي ڄاڻ ناهي اوهان کي

وَتَحْسَبُونَهٗ هَيِّنًا ۖ وَّهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمٌ ۝ وَلَوْلَآ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ

۽ ڀانيو ٿا ان کي ڪوڙو هلڪو ۽ اهو خدا وٽ وڏو گناھ آهي ۽ ڪيو ڇو نه جڏهن ٻڌو اوهان ان کي

قُلْتُمْ مَّا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ نَّتَكَلَّمَ بِهٰذَا ۖ سُبْحٰنَكَ هٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيْمٌ ۝

چيو ته ناهي لائق اسان کي ته ڳالهائيون اها ڳالهه پاڪ آهين تون اي خدا هي ڪوڙ آهي وڏو

يَعِظُكُمُ اللّٰهُ اَنْ تَعُوْدُوْا لِمِثْلِهٖٓ اَبَدًا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝

نصيحت ٿو ڪري اوهان کي خدا ته موٽي نه ڪجو اهڙي ڳالهه ڏانهن ڪڏهن به جيڪڏهن آهيو ايمان وارا

وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحِبُّوْنَ

۽ ظاهر ڪري ٿو خدا اوهان لاءِ معجزا نصيحتون ۽ خدا جاڻندڙ ڏاهو آهي تحقيق جيڪي محبت رکن ٿا

اَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۙ فِي الدُّنْيَا

ان ڳالهه جي ته پکڙجي بڇڙائي انهن ۾ جيڪي مؤمن آهن انهن لاءِ عذاب آهي ڏکوئيندڙ دنيا

وَالْاٰخِرَةِ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ

۽ آخرت ۾ ۽ الله ڄاڻي ٿو ۽ اوهين نٿا ڄاڻو ۽ جيڪڏهن نه هجي ها فضل خدا جو

عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

اوهان تي ۽ رحمت ان جي ۽ جيڪڏهن نه هجي ها خدا مهربان رحم ڪندڙ ته عذاب پهچي ها اوهان کي اي مؤمنو

لَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ۭ وَمَنْ يَّتَّبِعْ خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ فَاِنَّهٗ

مه تابعداري ڪريو رستن شيطان جي جي ۽ جيڪو تابعداري ڪندو رستن شيطان جي ته اهو شيطان حڪم ٿو ڪري

يَاْمُرُ بِالْفَحْشَاۗءِ وَالْمُنْكَرِ ۭ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ

امر ڪندو سڙن ۽ منڪر جو ۽ جيڪڏهن نه هجي ها فضل خدا جو اوهان تي ۽ رحمت ان جي

مَا زَكٰي مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَبَدًا ۙ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ

هوند نه پاڪ رهي ها اوهان مان ڪوبه ڪڏهن ۽ پر خدا پاڪ ڪري ٿو جنهن کي گهري ۽ الله

سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ وَلَا يَاْتَلِ اُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ اَنْ يُّؤْتُوْٓا

ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي ۽ مه قسم کڻن بلند درجي وارا ابوبڪر صديق ۽ صاحب دنيا جي گنجائش وارا ته ڏين

أُولِي الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ وَلْيَعْفُوا

قرابتين جي ۽ مسڪينن ۽ مهاجرن جي جيڪي الله جي واٽ ۾ (آهن) ۽ گهرجي ته بخشين

وَلْيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

۽ عفو ڪرين ڇو نه پسند ڪريو ٿا ته بخشي خدا گناه اوهان جا ۽ خدا بخشڻهار ٻاجهارو آهي

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا

تحقيق جيڪي تهمت ڪن ٿا پاڪدامن بي خبر مؤمنياڻين تي تن تي لعنت ڪئي وئي دنيا

وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ

۽ آخرت ۾ ۽ انهن لاءِ عذاب وڏو آهي جنهن ڏينهن شاهدي ڏينديون انهن تي زبانون انهن جون

وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ يَوْمَئِذٍ يُوَفِّيهِمُ اللَّهُ

۽ هٿ ۽ پير انهن جا سان جيڪي عمل ڪندا هئا ان ڏينهن پوري ڏيندو انهن کي خدا

دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ۝ الْخَبِيثَاتُ

جزا انهن جي پوري ۽ ڄاڻندا ته خدا سچو ظاهر ڪندڙ آهي زانيون

لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ ۖ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَ

زانين لاءِ ۽ زاني زانين لاءِ ۽ پرهيزگاريون پرهيزگارن لاءِ ۽

الطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ ۖ لَهُمْ

پرهيزگار پرهيزگارين لاءِ اهي پاڪ آهن انهيءَ کان جو چون ٿا انهن لاءِ

مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا

بخشش ۽ روزي سٺي آهي اي مؤمنو داخل نه ٿيو گهرن

غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ

پرائن ۾ تان جو اجازت وٺو ۽ سلام ڏيو انهن جي رهاڪن تي اهو اوهان لاءِ ڀلو آهي

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا

ته متان نصيحت قبول ڪريو پوءِ جي نه ڏسو منجهن ڪنهن کي ته منجهن اندر نه وڃو

حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَاِنْ قِيْلَ لَكُمُ ارْجِعُوْا فَارْجِعُوْا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْ

تانجان موڪل نه ڏني اوهان کي ۽ جي چيو وڃي اوهان کي ته موٽي وڃو ته موٽي وڃو اهو اوهان لاءِ وڌيڪ پاڪائي آهي

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ○ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوْا

۽ خدا ڄاڻندڙ آهي جو عمل ڪريو ٿا اوهين ناهي ڪو گناهه اوهان تي داخل ٿيو

بُيُوْتًا غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ فِيْهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ

گهرن ۾ جن ۾ ناهي رهندو ڪو انهن ۾ آهي سامان اوهان جو ۽ خدا ڄاڻي ٿو جيڪي پڌرو ڪريو ٿا

وَمَا تَكْتُمُوْنَ ○ قُلْ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ يَغُضُّوْا مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوْا

۽ جيڪي لڪايو ٿا چئو مؤمنن کي ته بند ڪن اکيون پنهنجيون جي ڏسڻ کان حرام شين ڏانهن ۽ حفاظت

فُرُوْجَهُمْ ذٰلِكَ اَزْكٰى لَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ○

ڪن پنهنجن اگهڙن جي اهو سندن لاءِ وڌيڪ پاڪائي آهي تحقيق خدا خبردار آهي جيڪي ڪن ٿا

وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ اَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوْجَهُنَّ

۽ چئو مؤمنياڻين کي ته بند ڪن اکيون پنهنجيون حرام کان ۽ بچائين اگهڙ پنهنجا

وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ

۽ نه ظاهر ڪن سونهن پنهنجي مگر جو ان مان ظاهر آهي ۽ هٿ پير منهن ۽ وجهن پوتيون پنهنجيون

عَلٰى جُيُوْبِهِنَّ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا لِبُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اٰبَآئِهِنَّ

گريبانن پنهنجن تي ۽ نه ظاهر ڪن باقي انگن سونهن پنهنجي مگر مڙسن پنهنجن کي يا پيئن پنهنجن

اَوْ اٰبَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اَبْنَآئِهِنَّ اَوْ اَبْنَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اِخْوَانِهِنَّ

يا پيئرن مڙسن پنهنجن جي يا پٽن پنهنجن يا پٽن مڙسن پنهنجن جي يا ڀائرن پنهنجن

اَوْ بَنِيْٓ اِخْوَانِهِنَّ اَوْ بَنِيْٓ اَخَوٰتِهِنَّ اَوْ نِسَآئِهِنَّ اَوْ مَا مَلَكَتْ

يا پٽن ڀائرن پنهنجن جي يا پٽن ڀينرن پنهنجن جي يا عورتن پنهنجن جي يا جن جا مالڪ آهن

اَيْمَانُهُنَّ اَوِ التّٰبِعِيْنَ غَيْرِ اُولِي الْاِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ اَوِ الطِّفْلِ

ساڄا هٿ انهن جا يا خدمتگارن کي جن کي ناهي احتياج مردن مان يا ٻارن

الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ

جيڪي نه سڃاڻن اگهاڙ زالن جي ۽ مٿن کي هڻن پير پنهنجا

لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ ۚ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ

تان ظاهر ٿئي اوا ڙيون ٿيون جيڪا لڪائين زينت پنهنجي ۽ موٽو خدا ڏانهن سڀ اي

الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ وَأَنكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ

مؤمنو ته مان اوهين ڇٽو ۽ پرڻايو رنڍن کي جي اوهان منجها ۽ صالحن

مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ ۚ إِن يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِن

ٻانهن عورتن کي جي هوندا پيا سڃرا ته سڃرو ٿي بڻدين خدا کنا

فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ

فضل پنهنجي ۽ خدا ڪشادو ۽ دانا آهي ۽ گهرجي پرهيزگاري ڪن سي جي نٿا لهن

نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ

نڪاح جو جيستائين دنيادار ڪري انهن کي خدا کنا فضل پنهنجي ۽ جي ٻانهن اوهان جا طلب ڪن ٿا تسبيا ورتي

مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۖ وَآتُوهُم

جيڪا مالڪ ٿئين آهي ته لکي ڏيو انهن کي جي ڄاڻو ٿا ان منجهه خير ۽ ڏيو انهن کي

مِّن مَّالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ ۚ وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ

کنا مال الله جي جو ڏنائين اوهان کي ۽ مر زور ڪريو ٻانهين پنهنجين کي متي پور جي زنا

إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَمَن

جي گهرن انهن پاڪ ٿيڻ ته طلب ڪريو نفعو دنيا جو ۽ جيڪو

يُكْرِههُّنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِن بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

زور ڪندو انهن کي ته خدا پوءِ زور ڪرڻ ان ٻانهين کي ٻخشيندڙ مهربان آهي

وَلَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا

۽ تحقيق نازل ڪيا آسان ڏانهن نشانيون معجزا پڌرا ۽ مثال انهن جا جي لنگهيا

مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ۝ اَللّٰهُ نُوْرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

مهندان کان ۽ نصيحتون پرهيزگارن لاءِ ۔ الله آهي نور واڌوڪندڙ آسمانن ۽ زمين جو

مَثَلُ نُوْرِهٖ كَمِشْكٰوةٍ فِيْهَا مِصْبَاحٌ ۭ اَلْمِصْبَاحُ فِيْ زُجَاجَةٍ

صفت نور خدا جي جي مثل جاري جي جنهن ۾ هجي ڏيئو ۔ اهو ڏيئو هجي منجهه قنديل

اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُّوْقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبٰرَكَةٍ

اهو قنديل جهڪي گويا تارو هجي روشن اهو قنديل ٻاريل هجي ڪنهن تيل وڻ برڪت واري

زَيْتُوْنَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَّلَا غَرْبِيَّةٍ ۙ يَّكَادُ زَيْتُهَا يُضِيْٓءُ وَلَوْ لَمْ

زيتون جي ۵ نه مشرق ڏانهن نه مغرب ڏانهن ۔ اوڏو آهي تيل زيتون جو جي روشن ٿي ڪري جيتوڻيڪ

تَمْسَسْهُ نَارٌ ۭ نُوْرٌ عَلٰي نُوْرٍ ۭ يَهْدِي اللّٰهُ لِنُوْرِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ

نه ٻاري انکي باهه ۔ خدا نور آهي غالب مٿي نور جي ڏيکاري خدا نور پاڻ جو جنهن کي چاهي

وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۭ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝ فِيْ

بيان ڪري خدا صفتون نور جي ماڻهن لاءِ ۽ خدا سڀني تولن کي سڃاڻي ۔ منجهه

بُيُوْتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ ۙ يُسَبِّحُ لَهٗ فِيْهَا

مسجدن جن جو حڪم ڪيو خدا ته مٿاهيون اڏيون ۽ ذڪر ڪن انهن ۾ نالو خدا جو تسبيح ڪن انهن ۾

بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ۝ رِجَالٌ ۙ لَّا تُلْهِيْهِمْ تِجَارَةٌ وَّلَا بَيْعٌ عَنْ

صبح ۽ سانجهيءَ ۾ ۔ مرد اهڙا جنهن کي نه جهلي سودو ۽ سلوڪ کنا

ذِكْرِ اللّٰهِ وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ وَاِيْتَاۗءِ الزَّكٰوةِ ۽ يَخَافُوْنَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ

ذڪر خدا جي ۽ کنا اڀارڻ نماز جي ۽ ڏيڻ زڪوة جي ۔ ڊڄن ٿا ان ڏينهن کان جنهن ۾ ڦرندا

فِيْهِ الْقُلُوْبُ وَالْاَبْصَارُ ۝ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا

۾ دليون ۽ اکيون ۔ الئِت جزا ڏيندو انکي خدا موچارن عملن جي

وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۭ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۗءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝

وڌائي ڏئي انکي کنا فضل پنهنجي ۽ خدا ڏئي رزق جنهن کي گهري بغير حساب

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً

۽ جيڪي ڪفر ڪن ٿا عمل موچارا اُنجا آهين مثل رڻ جي چلڪي جي پٽ ۾ جنهن ڀانئي اُنکي اُڃايل تہ پاڻي آهه

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ

پوءِ جڏهن آچي اُن وٽ تہ نہ ڏسي ڪا شي ۽ ڏسي خدا کي اُت پوءِ ڏني اُن کان خدا حساب

وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ

۽ خدا جلد حساب ڪندڙ آهي ۽ جيڪي ڪفر آهه مثل اُونداهيءَ جي جا منجهه دريا اُونهي ڍڪي جي ڍڪين

مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ

مٿان اُنجي لهريون مٿان لهرين جي ڪڪر ڍڪ ڪري جا اُونداهيون آهين هڪ ٻئي بين تي

إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا ۗ وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا

جڏهن ڪڍي هٿ تہ نہ ڏسي اُنکي ۽ جنهن لاءِ نہ ڪري خدا نور تہ ناهي اُنجو

لَهُ مِنْ نُورٍ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

ڪو هادي ڪين ڏٺئي تو تہ خدا جيون تسبيحون تا چون سڀ جيڪي آهين آسمان ۽ زمين ۾

وَالطَّيْرُ صَافَّاتٍ ۖ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

۽ پکي صفون ڪري هر هڪ سڃاڻي ٿو لڪن جي جاءِ تو خدا تعريف ۽ تسبيح ۽ خدا ڄاڻي ٿو جيڪي

بِمَا يَفْعَلُونَ ۝ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۝

ڪن تا اُو سڀ ۽ خدا جي اُوپار بادشاهي آسمان ۽ زمين جي ۽ خدا ڏانهن موٽڻ آهه

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا

ڪين ڏٺئي تہ الله تو هڪلي ڪڪرڪي پوءِ گڏ ڪري اُنکي پوءِ ڪري اُنکي پرٿل پاڻي مان

فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ

پوءِ ڏسين تو تہ مينهن نڪري وچان اُنجي ۽ نازل ڪري ڪنا آسمان مينهن سو جهڙيون

فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ ۖ

ڳوڙن ڳڙا پوءِ وسائي ڳڙا تني جني گهري ۽ ڦيرائي ڳڙن کي ڪنا تن جني کي گهري

يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ۝ يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَ

اونڌو آهي ته سندس وڄ جو چمڪو اکين کي کڻي وڃي ڦيرائي ٿو الله تعالى رات

النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ ۝ وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ

۽ ڏينهن کي تحقيق انهي ۾ نصيحت آهي واسطي صاحبن عقل جي ۽ خدا خلقيو سڀ ڪنهن

دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي

جاندار کي پاڻي مان پوءِ ڪي سرن پيٽ تي ۽ ڪي هلن

عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ

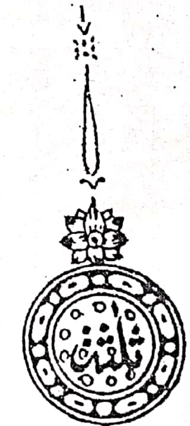
مٿي ٻن پيرن ۽ ڪي هلن مٿي چئن پيرن خلقي خدا جيڪو گهري

إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَ

تحقيق خدا مٿي سڀني شين جي قادر آهي تحقيق نازل ڪيا اسان معجزا پڌرا ۽

اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ وَيَقُولُونَ آمَنَّا

خدا هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري طرف واٽ سڌي جي ۽ چون ٿا منافق ته ويساهه آندوسون

بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ

خدا ۽ رسول کي ۽ مڃيو اسان پوءِ ڦري جماعت انهن مان پٺ ڏئي

ذَٰلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۝ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَ

انهي جي ۽ نه آهن اهي مؤمن ۽ جڏهن سڏجن ٿا طرف الله جي

رَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ۝ وَإِنْ يَكُنْ

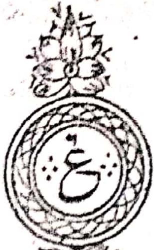
رسول جي ته حڪم ڪري وچ انهن جي ته اوچتو جماعت انهن مان ڦرڻ وارا ۽ جي هوندو

لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ۝ أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمِ

انهن لاءِ حق ته اچن ٿا رسول ڏي مڃيندڙ ٿي ڇا منجهه دلين انهن جي مرض آهي ڇا شڪ

ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ بَلْ

ڪيائون ڇا ڊڄن ٿا ته ظلم ڪندو خدا انهن تي ۽ رسول بلڪ

أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا

اُهي ئي ظالم آهن. تمام لائق جواب ڄڻ مؤمنن کي جڏهن ڪوٺجن ٿا

إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَ

ڪارڻ الله ۽ رسول جي ته نبيري معاملو وچان انهن، مگر هي جواب ڄڻ ته ٻڌوسون اسان ۽ حڪم مڃيوسون

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ

اهي ئي ڇوٽڪارو لهندڙ آهن. ۽ جيڪي حڪم مڃي الله ۽ رسول جو ۽ ڊڄي خدا کان

وَيَتَّقْهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ۝ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ

۽ ڊڄي ان کان ته اهي ئي مراد لهندڙ آهن. ۽ قسم کڻن ٿا منافق خدا جو ڏاڍو

أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ۖ قُلْ لَا تُقْسِمُوا ۖ طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ ۚ

قسم ته جيڪڏهن امر ڪندين انهن کي ته ضرور نڪرندا. چؤ قسم نه کڻو، فرمانبرداري چڱي

إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۖ

تحقيق خدا ڄاڻندڙ آهي انهن ڪمن جو جيڪي ڪريو ٿا. چؤ ته حڪم مڃيو الله جو ۽ حڪم مڃيو رسول جو

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِنْ

پوءِ جي ڦرندا ته ناهي مٿي رسول مگر تبليغ رسالت جي، ۽ اوهان تي آهي حڪم مڃڻ رسول جو

تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝ وَعَدَ

۽ جي حڪم مڃيندا ته هدايت لهندا. ۽ ناهي رسول تي مگر رسالت پهچائڻ. وعدو ڪيو

اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي

خدا مؤمنن سان جي اوهان منجهان آهن ۽ عمل ڪيائون صالح ته بادشاه ڪندو انهن کي

الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ

زمين ۾ جيئن انهن کان اڳ ۾ هئا ۽ مضبوط ڪندو انهن جو دين

الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي

جو خدا پسند ڪيو. ۽ مٽائيندو انهن جي خوف کان پوءِ امن سان. منهنجي عبادت ڪندا

لَا يُشْرِكُوْنَ بِيْ شَيْئًا ؕ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

نه شرڪ ڪندا مون سان ڪو نه ڪو ۽ جيڪو ڪفر ڪندو پڄاڻان انهيءَ ته اُهي

الْفٰسِقُوْنَ ۝ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ

ناسق آهن ۽ اُڀاريو نماز کي ۽ ڏيو زڪوٰة کي ۽ چيو ڪريو رسول جو

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ

ماڻ اوهان تي رحم ڪيل ٿيو ۽ م ڀانيو ڪافرن کي ته عاجز ڪندڙ آهن الله کي ۽ ٿيندا عذاب اُنهن جي ڪانه

وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ وَلَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِيَسْتَاْذِنْكُمُ

زمين ۾ ۽ جاءِ انهن جي دوزخ آهي ۽ اُهو برو جاءِ آهي ٥ اي مؤمنو! گهرجي ته موڪل وٺن اوهان کان

الَّذِيْنَ مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ وَالَّذِيْنَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ

ٻانهن اوهان جا آهن ملڪ اوهين هٿن جي ۽ اُهي ٻار اوهان جا جي نه رسيا بلوغت کي منجهان ٽي

مَرّٰتٍ ؕ مِنْ قَبْلِ صَلٰوةِ الْفَجْرِ وَحِيْنَ تَضَعُوْنَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيْرَةِ

وقتن هيڪڙو مهندان نماز فجر جي کان ۽ ٻيو وقت لاهيو ڪپڙن جي وقت آڌ ڏينهن جي

وَمِنْ بَعْدِ صَلٰوةِ الْعِشَآءِ ؕ ثَلٰثُ عَوْرٰتٍ لَّكُمْ ؕ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَ

۽ ٽيون پڄاڻان نماز سمهڻ جي ۽ ٽي وقت اگهاڙ جا آهن اوهان جا نه گناهه اوهان تي

لَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌۢ بَعْدَهُنَّ ؕ طَوّٰفُوْنَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلٰى بَعْضٍ ؕ

نه مٿي انهن جي ۽ نابالغن گناهه سواءِ انهن وقتن جي ڦرندا اوهان هيڪڙا ٻئي تي مرتا اچي وڃن

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَاِذَا بَلَغَ

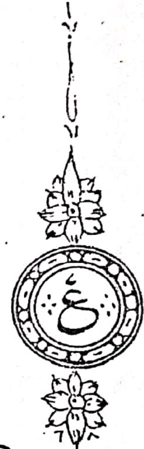
اهڙيءَ طرح ظاهر ڪري خدا اوهان لاءِ معجزا ۽ خدا عالم ۽ ڏانا آهي ۽ جڏهن رسن

الْاَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَاْذِنُوْا كَمَا اسْتَاْذَنَ الَّذِيْنَ مِنْ

نابالغ ٻار اوهان جا بلوغت کي پوءِ اذن گهرن جيئن اذن گهرن ٿا جي بالغ

قَبْلِهِمْ ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝

مهندان کان اهڙيءَ طرح بيان ڪري خدا اوهان لاءِ معجزا ۽ خدا عالم ۽ ڏانا آهي

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ

پوڙهيون عورتون جي نه اميد ڪن نڪاح جي ناهي انهن تي گناهه

أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ

جي لاهي رکن ڪپڙا پر نه ڏيکاريندڙيون لباس زينت جو ۽ جي پرهيز ڪن ته

خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ○ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى

ڀلو آهي انهن لاءِ ۽ الله ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي ناهي مٿي انڌي ڏکر ۽ ناهي مٿي

الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا

منڊي ڏکر ۽ ناهي مٿي مريض ڏکر ۽ ناهي جهڙو انهي هن ڳالهه جي جيئن کائو

مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ

پنهنجي گهرن مان يا جيڪي گهر پيءُ جي جيڪي گهر ماءُ جي جيڪي گهر ڀائرن جي

أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ

جيڪي گهر ڀينرن جي جيڪي گهر چاچن جي جيڪي گهر ڦڦين جي جيڪي گهر

أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ

مامن جي جيڪي گهر ماسين جي جيڪي گهر ڪنجين جا اٿو جيڪي گهر يارن گهاٽن جا

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ

ناهي انهي گناهه گڏ کائو مين جيڪي ڌار ڌار پوءِ جڏهن داخل ٿيو

بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً

گهرن ۾ پوءِ سلام ڪريو پاڻ تي تعظيم اها خدا وٽان برڪت واري پاڪ اهي

كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ○ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ

اهڙي طرح ته توهان سمجهي خدا توهان لاءِ حڪم نشانيون مان آهي سمجهو ته اهي مؤمن

الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ

مگر جيڪي ويساهه آندو خدا تي ۽ رسول تي ۽ جڏهن هجن نبي سان ڪنهن ڪم لاءِ گڏ ٿين جي

لَمْ يَذْهَبُوْا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوْهُ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ اُولٰٓئِكَ

نه موٽن تان جان موڪل ڏي نه انکي. تحقيق جي اذن گهرن ٿا توکان سي

الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ فَاِذَا اسْتَاْذَنُوْكَ لِبَعْضِ

جي ويساهه ڪن ٿا خدا ۽ رسول کي. پوءِ جڏهن موڪلائين توکان ڪنهن

شَاْنِهِمْ فَاْذَنْ لِّمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

ڪم لهجي ته موڪل ڏي تنهن کي جنهن کي گهرين انهن مؤمنن مان ۽ ٻاجه گهر انهن لاءِ خدا کان. تحقيق خدا

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُمْ

مهربان ۽ بخشيندڙ آهي. نه ٻانهيو سڏڻ رسول جو وچ اوهان جي مثل سڏڻ اوهان جي هڪ ٻئي

بَعْضًا ؕ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ

ٻئي کي جهڙي ناني. تحقيق ڄاڻي ٿو خدا منافقن کي جي نڪرن ٿا لڪ ڇپ اذن ٻي جي ھ پوءِ ڊڄن

الَّذِيْنَ يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖٓ اَنْ تُصِيْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ

سي جي نافرماني ڪن رسول جي ته رسندو انهن کي عذاب ڏاڍو انهي جي دنيا مان جيڪي رسندو انهي کي عذاب

اَلِيْمٌ ۝ اَلَآ اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قَدْ يَعْلَمُ مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ ؕ

ڏکوئيندڙ آخرت ۾ جاڻ ته خدا لاءِ آهي سڀ جيڪي آهي آسمانن ۽ زمين مان تحقيق ڄاڻي ٿو اوهان جي حال کي اهو

وَيَوْمَ يُرْجَعُوْنَ اِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝

جنهن ڏينهن موٽندا منافق خدا ڏانهن پوءِ خبر ڏيندو انهي کي عملن سندن جي ۽ خدا هر شيءِ کي ڄاڻندڙ آهي

ع ٩

سُوْرَةُ الْفُرْقَانِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ سَبْعٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً

سورة فرقان نازل ٿي مڪي ۾ منجهس ستهتر آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

خدا جي نالي سان شروع ڪندڙ ٻاجهارو مهربان

تَبٰرَكَ الَّذِيْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِيَكُوْنَ لِلْعٰلَمِيْنَ

برڪت وارو آهي خدا جنهن نازل ڪيو قرآن انهي ٻانهي پنهنجي تي ته هجي عالم کي ساڃاهه ناني

نَذِيرًا ۝ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا

ڊيڄاريندڙ. رسول الله جو الله اهو بادشاهي آسمانن ۽ زمين جي ۽ نه ورتائين پٽ

وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا ۝

۽ ناهي ان جو ڪو شريڪ بادشاهي ۾ ۽ جو خلقيائين سڀ ڪنهن شيءِ کي پوءِ برابر ڪيائين انهيءَ کي تقدير

وَاتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَ

۽ ڪافرن ورتيون الله کان سواءِ ٻيا الاهه جي نه پيدا ڪن ڪا شيءِ ۽ اهي پاڻ پيدا ڪيل آهن ۽

لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا

نه سگهن ٿا پاڻ کي ڪنهن ضرر ڪرڻ جي ۽ نه نفع ڪرڻ جي ۽ نه سگهن ٿا مرڻ ۽ نه

حَيٰوةً وَلَا نُشُورًا ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هٰذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ

جيئڻ ۽ نه ڪري ٻيهر اٿڻ ۽ چوڻ لڳا ڪافر ته ناهي هي قرآن مگر ڪوڙ آهي جو ٺاهيائين

وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُو ظُلْمًا وَزُورًا ۝ وَ

۽ مدد ڪئي اٿس ان تي ڪنهن ٻئي قوم اهل ڪتاب جي پوءِ تحقيق انهن ڪفر ڪيو ظلم ۽ ڪوڙ سان ۽

قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلٰى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

چون ٿا ته قرآن اڳين جون آکاڻيون آهن جي هن لکايون آهن پوءِ اهي پڙهجن ٿيون ان تي صبح ۽ شام جو

قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ

چئو نازل ڪيو قرآن انهيءَ الله جو ڄاڻي ٿو ڳجهه آسمانن ۽ زمين ۾ بيشڪ اهو آهي بخشڻهار

غَفُورًا رَّحِيمًا ۝ وَقَالُوا مَالِ هٰذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي

مهربان ۽ چون ٿا ڪافر ته ڪهڙو آهي هي رسول جو کائي ٿو کاڌو ۽ هلي ٿو

فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا ۝ أَوْ

بازارن ۾ ڇو نه نازل ڪيو ويو ان ڏانهن ملائڪ پوءِ هجي ساڻس ڊيڄاريندڙ ڇو نه

يُلْقٰى إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظّٰلِمُونَ

اڇلايو وڃي ان ڏانهن خزانو يا هجيس باغ جنهن مان کائي ۽ چوڻ لڳا ظالم ڪافر

مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۪ وَاَوْفُوْا

مال يتيم جي ڪي مگر ان وجهه سان جو چڱي هجي تان جيستائين رسي بلوغ کي ۽ پاريو

بِالْعَهْدِ ۚ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْـُٔوْلًا ﴿٣٤﴾ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ

انجام کي تحقيق انجام آهي پڇيل ۽ پورو ڪريو ماپ جڏهن ماپيو

وَزِنُوْا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيْمِ ۭ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَّاَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ﴿٣٥﴾

۽ تورڻ ساڻ ساهمي سڌيءَ جي هي ڳالهه ڀلي آهي ۽ موچاري عاقبت آهي

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۭ اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ

۽ متابعت نه ڪر تنهن ڳالهه جي جنهن جي توکي ناهي خبر. تحقيق ڪن ۽ اک ۽ دل

كُلُّ اُولٰۗىِٕكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔوْلًا ﴿٣٦﴾ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا ۚ

سڀني انهن مان آهي تنهن بابت پڇيو ويندو ۽ نه هل زمين ۾ ڪبر ۾

اِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْاَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُوْلًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذٰلِكَ

تحقيق تون نه چيريندين زمين کي ۽ نه رسندين جبلن کي ڊگهائيءَ سبب ۾ سڀ ڳالهيون

كَانَ سَيِّئُهٗ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوْهًا ﴿٣٨﴾ ذٰلِكَ مِمَّآ اَوْحٰٓى اِلَيْكَ

آهي انهن مان برائي تنهنجي رب وٽ ناپسند. اهو آهي تن مان جيڪو وحي ڪيو توڏانهن

رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۭ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰـهًا اٰخَرَ فَتُلْقٰى فِيْ جَهَنَّمَ

تنهنجي رب حڪمت مان ۽ نه مقرر ڪر خدا سان ٻيو خدا پوءِ اڇلبين دوزخ ۾

مَلُوْمًا مَّدْحُوْرًا ﴿٣٩﴾ اَفَاَصْفٰىكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِيْنَ وَاتَّخَذَ مِنَ

ملامت ڪيل ڌڪاريل. ڇا پوءِ چونڊيائين توهان کي توهان جي رب پٽن سان ۽ ورتائين

الْمَلٰۗىِٕكَةِ اِنَاثًا ۭ اِنَّكُمْ لَتَقُوْلُوْنَ قَوْلًا عَظِيْمًا ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا

ملائڪن مان ڌيئون. تحقيق توهين چئو ٿا ڳالهه وڏي. ۽ تحقيق ڦيرائي ڦيرائي بيان ڪيوسين

فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُوْا ۭ وَمَا يَزِيْدُهُمْ اِلَّا نُفُوْرًا ﴿٤١﴾ قُلْ لَّوْ

هن قرآن ۾ ته نصيحت وٺن ۽ نه ٿو وڌائي انهن کي مگر ڏور ٿيڻ ۾ چؤ جيڪڏهن

هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ۝ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنبَغِي

يا اُهي گمراهه ڪئي پاڻ واٽ ڀُٽڪيا چوندا تون پاڪ آهين تون ناهه لائق اسان کي

لَنَا أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِن مَّتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ

ته وٺون سواءِ تنهنجي ڪو دوست پر نعمتون ڏنيون ڪافرن ۽ ماءُ پيءُ انهن جي کي

حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ۝ فَقَدْ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ

تان جو وساريائون ذڪر کي ۽ هئا قوم هلاڪ ٿيل پوءِ ڪوڙو ڪندا توهان کي ڪافرن کي

فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا ۚ وَمَن يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ

پوءِ نه سگهندا ڦيرڻ عذاب جي ۽ نه مدد جيڪي ڪفر ڪندا توهان مان چکائينداسون انهن کي

عَذَابًا كَبِيرًا ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا

عذاب وڏو ۽ نه موڪليو اسان تو کان اڳ ڪو رسول مگر

إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا

اُهي کائيندا هوا طعام ۽ هلندا هوا بازارن ۾ ۽ ڪيو اسان

بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ۝

ڪن کي ڪن سان پرکڻ لاءِ پوءِ ڪير صبر ڪندا پر الله جي ڪافرن جي نظر ۾ خدا

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا

۽ چون ٿا سي ڪافر جي نه اميد ڪن گڏجڻ اسان جي ڇو نه نازل ٿين اسان تي

الْمَلَائِكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا ۗ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا

ملڪ يا ڏسون خدا کي تحقيق هٺ ڪيائون منجهن پاڻ ۾ سرڪشي ڪيائون

كَبِيرًا ۝ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ

وڏي جنهن ڏينهن ڏسندا ملڪن کي نه ٿيندي خوشي اڄ ڪافرن لاءِ

وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا ۝ وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ

۽ چوندا ڪافر ڪا پناهه جاءِ آهي متوجهه ٿينداسون طرف عملن ڪافرن جي

فَجَعَلْنٰهُ هَبَآءً مَّنْثُوْرًا ۝ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا

پوءِ ڪنداسون انکي بکي اُڏامندڙ — اصحابن بهشت جي ان ڏينهن ۾ ڀلي هوندي جاءِ

وَّاَحْسَنُ مَقِيْلًا ۝ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَآءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ

۽ موچاري آرام هوندو — ۽ جنهن ڏينهن ڦاٽندو آسمان ساڻ ڪڪرن ۽ نازل ڪيا ويندا ملائڪ

تَنْزِيْلًا ۝ اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذِ ِالْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ۗ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ

زمين تي نازل ڪرڻ — بادشاهي ان ڏينهن حق آهي خدا جي جو ٻاجهارو آهي ۽ اهو ڏينهن ڪافرن تي

عَسِيْرًا ۝ وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِي

اَهڪو — ۽ ان ڏينهن ۾ ڪڇڙ چٻاڙيندو ڪافر پنهنجن هٿن کي — چوندو ڪاش ڪي

اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا ۝ يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِيْ لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا

وٺان ها رسول جي وات — ٻي پشيماني آهي ڪاش ڪي نه وٺان ها فلاني ڪافر کي

خَلِيْلًا ۝ لَقَدْ اَضَلَّنِيْ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِيْ ۗ وَكَانَ

دوست — ٻاجهو تحقيق ڀلايائين مون کي ڪلمي کان پوءِ جو اچي چڪو

الشَّيْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَذُوْلًا ۝ وَقَالَ الرَّسُوْلُ يٰرَبِّ اِنَّ

شيطان انسان کي خوار ڪندڙ — ۽ چيو رسول خداوندا تحقيق

قَوْمِي اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ۝ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا

منهنجي قوم ڪافرن جي ونئو هن قرآن کي پري ڪيو — ۽ اهڙي طرح ڪيوسون

لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِيْنَ ۗ وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَّنَصِيْرًا ۝

سڀڪنهن نبي جا دشمن ڪافر — ۽ ڪافي آهي تنهنجو خدا هدايت ڪندڙ ۽ مدد ڪندڙ

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۚ

۽ چيو ڪافرن ته ڇو نه نازل ٿيو نبيءَ تي قرآن هيڪاندو

كَذٰلِكَ ۚ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنٰهُ تَرْتِيْلًا ۝ وَلَا يَاْتُوْنَكَ

مثل انهيءَ ثابت ڪريون مٿي قرآن قلب تنهنجي جو ۽ پڙهيوسون انکي پڙهڻ — ۽ نه آڻيندا تو ڏي

بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاَحْسَنَ تَفْسِيْرًا ۝ اَلَّذِيْنَ يُحْشَرُوْنَ

ڪا صفت نه لاهي مگر آڻيون ٿا توڏي سچو جواب ۽ بهترين معنىٰ سڀ مشرڪ جيڪي گهيڙبا

عَلٰى وُجُوْهِهِمْ اِلٰى جَهَنَّمَ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ سَبِيْلًا ۝

ٿيندا مونهن ڀر دوزخ ڏانهن اُهي مٺي جاءِ اُنجي ۽ ڏاڍا گمراهه آهن واٽ کان

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنَا مَعَهٗٓ اَخَاهُ هٰرُوْنَ

۽ تحقيق ڏنو اسان موسىٰ کي ڪتاب توريت ۽ ڪيوسون سانس ڀاءُ سندس هارون

وَزِيْرًا ۝ فَقُلْنَا اذْهَبَآ اِلَى الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا

وزير اُنجو پوءِ چيوسون ته وڃو طرف قوم جي جي نه وسهن معجزن کي

فَدَمَّرْنٰهُمْ تَدْمِيْرًا ۝ وَقَوْمَ نُوْحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ اَغْرَقْنٰهُمْ

پوءِ هلاڪ ڪيوسون انکي هلاڪ ڪرڻ ۽ قوم نوح جي جڏهن نه وسها نوح کي پوءِ ٻوڙيوسون انکي

وَجَعَلْنٰهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً ۭ وَاَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝ وَّ

۽ ڪيوسون ٻوڙڻ اُنجو ماڻهن لاءِ معجزو ۽ سانباهيو اسان ظالمن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ

عَادًا وَّثَمُوْدَا۟ وَاَصْحٰبَ الرَّسِّ وَقُرُوْنًا بَيْنَ ذٰلِكَ كَثِيْرًا ۝ وَ

عادين ۽ ثمودين جي مالڪ کوهه جا ۽ جماعتون ٻيون جي لنگهيون وچ انهي گهڻيون

كُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْاَمْثَالَ ۡ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيْرًا ۝ وَلَقَدْ اَتَوْا عَلَى

هر هڪ لاءِ ڏنيا اسان مثال عجيب ۽ سڀني کي هلاڪ ڪيوسون هلاڪ ڪرڻ ۽ تحقيق اچن ٿا هن ٿانهن مٿي

الْقَرْيَةِ الَّتِيْٓ اُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ۭ اَفَلَمْ يَكُوْنُوْا يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ

ڳوٺ سدوم جي وسايو ويو جنهن مينهن عذاب جو پوءِ نه ڏٺائون انکي ڳوٺ کي بلڪ

كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ نُشُوْرًا ۝ وَاِذَا رَاَوْكَ اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا هُزُوًا ۭ

اميد نه رکندا هئا اُٿڻ جو ۽ جڏهن ڏسن ٿا توکي ته نٿا وٺن توکي مگر چٿر ڪيل

اَهٰذَا الَّذِيْ بَعَثَ اللّٰهُ رَسُوْلًا ۝ اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا

۽ چون ٿا ڇا هي اهو جو موڪليو الله رسول ڪري جو جيڪر ڀٽڪائي ها اسان کي ڌڻين اسان جي

لَوْلَآ أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ

جي هوند نه ڏور ڪري جهليون پاڻ کي مٿي انهن ۽ سگهو ڄاڻندا جڏهن ڏسندا عذاب کي

مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۝ أَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلٰهَهُ هَوٰهُ ۚ أَفَأَنْتَ

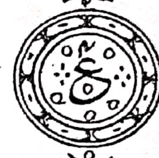
ته ڪهڙو گمراهه واٽ جو ۝ ڪڏهن ڏٺئي تون ته ڪافر کي جو وٺي ٿو الاهه پنهنجو سڌ پنهنجي کي ڇا پوءِ تون

تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ۝ أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ

هوندين انهي تي ورڪندڙ ڪريان ٿو تون ته گهڻان ڪافر ٻڌن ٿا ۽ پروڙين ٿا

إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلٰى رَبِّكَ

نه آهن اُهي مگر چوپائي مثل هئڻ جي بلڪ گمراهه ڏور واٽ کان ڇا نه ڏٺئي تون طرف خدا جي

كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ۚ ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ

ته ڪيئن ڊگهو ڪيائين پاڇو ۽ جي گهري ها خدا ته ڪري ها انکي هميشه ٿيندڙ پوءِ ڪيوسون سج

عَلَيْهِ دَلِيلًا ۝ ثُمَّ قَبَضْنٰهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ۝ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ

انهيءَ تي نشان پوءِ سوڙهو ڪري گهرايوسون اُن کي پاڻ ڏي ٿورو ٿورو ڪري ۽ الله سوئي آهي جنهن ڪيو

لَكُمُ الَّيْلَ لِبَاسًا وَّالنَّوْمَ سُبَاتًا وَّجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ۝ وَهُوَ

اوهان لاءِ رات کي ڍڪيندڙ ۽ ننڊ کي راحت ڏيندڙ ۽ ڪيائين ڏينهن کي جو کڙيندڙ آهي ۽ الله

الَّذِيٓ أَرْسَلَ الرِّيٰحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ

سوئي آهي جنهن موڪليا واءُ جي بشارت ڏيندڙ آهن مهندان رحمت جي ۽ نازل ڪيوسون آسمان کان

مَآءً طَهُورًا ۝ لِّنُحْيِۦَ بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا وَّنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَآ

پاڻي پاڪ ته جياريون انهي سان زمين مئل کي ۽ پياريون ٿا ان مان خلقيل اسان جا

أَنْعَامًا وَّأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنٰهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبٰٓى

چوپايا ۽ ماڻهو گهڻا ۽ تحقيق ڦيرايوسون انهي کي وچ انهن جي ته نصيحت وٺن پوءِ نه مڃيو

أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ۝ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيرًا ۝

گهڻن ماڻهن مگر ڪفر ۽ جي گهرون ها ته موڪليون ها هر ڪنهن ڳوٺ ۾ ڊيڄاريندڙ رسول

فَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَجَاهِدْهُمْ بِهٖ جِهَادًا كَبِيْرًا ۝ وَهُوَ الَّذِيْ

پوءِ مڃيو ڪر ڪافرن جو ۽ جنگ ڪر انهن سان قرآن جي جنگ وڏي ۽ الله سو آهي جنهن

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَّهٰذَا مِلْحٌ اُجَاجٌ ۚ وَجَعَلَ

گڏيا ٻه دريا هيءُ مٺو وهندڙ ۽ ٻيو کارو ڪڙو آهي ۽ ڪيائين

بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَّحِجْرًا مَّحْجُوْرًا ۝ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ مِنَ الْمَآءِ بَشَرًا

وچ انهن جي پڙدو ۽ قدرت جو ۽ حجاب جهليندڙ ۽ الله سو آهي جنهن خلقيو ڪنهن ٿڙي مني جي ماڻهو

فَجَعَلَهٗ نَسَبًا وَّصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيْرًا ۝ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ

پوءِ ڪيائين انهيءَ کي پڻ پيءُ وارو ۽ ڏاڏائي ۽ ناناڻي ۽ آهي خدا قادر ۽ عبادت ڪن

دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلٰى رَبِّهٖ

سواءِ خدا جي تن بتن جي جي نه نفع ڪن انهن کي نه ضرر ۽ آهي ڪافر رب جي

ظَهِيْرًا ۝ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۝ قُلْ مَآ اَسْئَلُكُمْ

پٺ ڏيندڙ ۽ نه موڪليو آسان توکي مگر بشارت ڏيندڙ ۽ ڊيڄاريندڙ چؤ ته نٿو گهران اوهان کان

عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِلَّا مَنْ شَآءَ اَنْ يَّتَّخِذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ۝ وَتَوَكَّلْ

تبليغ دين ڪو اجورو مگر جيڪو گهري ته وٺي خدا ڏانهن واٽ ڏيکاريان انکي سو ۽ ڀروسو

عَلَى الْحَيِّ الَّذِيْ لَا يَمُوْتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهٖ ۗ وَكَفٰى بِهٖ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ

خدا تي جو جيئرو آهي نه مري ۽ تسبيح چؤ ساڻ حمد خدا جي ۽ ڪافي آهي خدا گناهه ٻانهن جا

خَبِيْرًا ۝ ۨالَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ

تون ڄاڻي جنهن خلقيا آسمان ۽ زمين ۽ جيڪي ٿوله آهي انهن ۾ ڇهن

اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۚ اَلرَّحْمٰنُ فَسْئَلْ بِهٖ خَبِيْرًا ۝ وَاِذَا

ڏينهن ۾ پوءِ برابر ٿيو عرش تي اوهو ئي رحمان آهي پوءِ پڇ خبر رکندڙ صفتن ڏسندڙ کان

قِيْلَ لَهُمُ اسْجُدُوْا لِلرَّحْمٰنِ قَالُوْا وَمَا الرَّحْمٰنُ ۗ اَنَسْجُدُ لِمَا تَاْمُرُنَا

۽ جڏهن چئجي ڪافرن کي ته سجدو ڪريو رحمان کي ته چون ٿا ۽ ڪير آهي رحمان ڇا سجدو ڪنداسون انهيءَ کي

وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۩ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَ

۽ گهڻي ٿيندي ان سان سرڪشي ۞ گهڻي برڪت وارو آهي خدا جنهن جوڙيا آسمانن ۾ برج تارا ۽

جَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ○ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ

جوڙيائين انهن ۾ سج ۽ چنڊ روشني ڪندڙ ۽ الله سو آهي جنهن جوڙي رات

وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ○ وَ

۽ ڏينهن کي وقت عبادت جا واسطي تنهن جي جو ذڪر ڪرڻ چاهي يا شڪر ڪرڻ ۽ الله جو

عِبَادُ الرَّحْمَٰنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ

ٻانهان خدا جا جي ڏنل آهين تا هلن مٿي زمين ساڻ نرمي ۽ جڏهن ايذاء ڪن ڪي

الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ○ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَ

ڪافر تڏهن چون دعا خير جي ۽ ٻانهان خدا جا ٻيا آهين جي رات گذارين خدا جي سجدي ۾ ۽

قِيَامًا ○ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ

قيام ۾ ۽ ٻيا جيڪي چون خداوندا ڦيراءِ اسان کان عذاب دوزخ جو

إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ○ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ○

تحقيق اهو عذاب اهو سخت گهٽڻ تحقيق اهو مٺي آهي جاءِ رهڻ جي

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ

۽ ٻيا ٻانهان خدا جا آهين جڏهن خرچ ڪن ته بي شرع نه خرچين ۽ نه تنگي ڪن ۽ هجي وچٿري وات

قَوَامًا ○ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ

اپار ڪندڙ ۽ ٻيا جي نه ڪوٺين ساڻ الله الاه ٻيا ۽ نه ڪُهن

النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ

جيو ساه وارو جو حرام ڪيو خدا مگر ساڻ قصاص ۽ نه زنا ڪن ۽ جيڪو ڪري

ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ○ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ

زنا داخل ٿيندو دوزخ ۾ ٻيڻو ٿيندو انکي عذاب ڏينهن قيام جي ۽ هميشه هوندو

وَزَادَهُمْ نُفُوْرًا ۞ تَبٰرَكَ الَّذِيْ جَعَلَ فِي السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّ

۽ گھڻي نفرت ۾ وڌائين ٿا. گهڻي برڪت وارو آهي خدا جنهن آسمان ۾ برج ٺاهيا

جَعَلَ فِيْهَا سِرٰجًا وَّقَمَرًا مُّنِيْرًا ۞ وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ الَّيْلَ

۽ ان ۾ سج ۽ چنڊ روشني ڪندڙ ٺاهيا. ۽ اهو سو آهي جنهن رات

وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ اَرَادَ اَنْ يَّذَّكَّرَ اَوْ اَرَادَ شُكُوْرًا ۞ وَ

۽ ڏينهن کي هڪ ٻئي جي پٺيان اچڻ وارو بڻايو انهي لاءِ جو نصيحت وٺي يا شڪر ڪرڻ چاهي. ۽

عِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِيْنَ يَمْشُوْنَ عَلَى الْاَرْضِ هَوْنًا وَّاِذَا خَاطَبَهُمُ

ٻانهان خدا جا جي ڌرتي تي آهستگي سان هلن ٿا. ۽ جڏهن انهن کي ڳالهائين

الْجٰهِلُوْنَ قَالُوْا سَلٰمًا ۞ وَالَّذِيْنَ يَبِيْتُوْنَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَّ

جاهل ته چون دعا خير جي. ۽ ٻانهان خدا جا سي آهن جي رات گذارين خدا جي سجدي ۾

قِيَامًا ۞ وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۖ

۽ قيام ۾. ۽ جيڪي چون ٿا اي خداوندا ڦيرائي اسان کان عذاب دوزخ جو

اِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ۞ اِنَّهَا سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ۞

تحقيق انجو عذاب آهي سخت ڳنڍيل. تحقيق اهو برو آهي جاءِ رهڻ جي

وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَنْفَقُوْا لَمْ يُسْرِفُوْا وَلَمْ يَقْتُرُوْا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ

۽ ٻانهان خدا جا سي آهن جڏهن خرچ ڪن ته بي شرع نه خرچين ۽ نه تنگي ڪن ۽ هجي وچٿري وات

قَوَامًا ۞ وَالَّذِيْنَ لَا يَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُوْنَ

۽ ٻيا جي نه ڪوٺين ساڻ الله جي الله ٻيا. ۽ نه ماريندڙ

النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ

جنهن ساهواري کي جو حرام ڪيو خدا مگر ساڻ قصاص ۽ نه زنا ڪن. ۽ جيڪو ڪري

ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَامًا ۞ يُّضٰعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ

زنا داخل ٿيندو دوزخ ۾. ٻيڻو ڪيو ويندو انکي عذاب ڏينهن قيامت جي ۽ هميشه هوندو

فِيْهٖ مُهَانًا ۝ اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا

خوار ٿي ان ۾ سدائين رهندو. مگر جنهن توبه ڪئي ۽ ويسهيو ۽ ڪيائين ڪم چڱا

فَاُولٰٓئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا

تن جي مٺاين کي خدا مٽائيندو ساڻ چڱاين ۽ آهي خدا بخشيندڙ مهربان

رَّحِيْمًا ۝ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاِنَّهٗ يَتُوْبُ اِلَى اللّٰهِ مَتَابًا ۝

۽ جنهن توبه ڪئي ۽ ڪم ڪري چڱا ته اُهو موٽندو خدا ڏانهن موٽڻ

وَالَّذِيْنَ لَا يَشْهَدُوْنَ الزُّوْرَ ۙ وَاِذَا مَرُّوْا بِاللَّغْوِ مَرُّوْا

۽ جيڪي نه حاضر ٿين منجھه مجلس ڪوڙ جي ۽ جڏهن لنگهن ڪنهن بيهوده ڪم تان ته لنگهن ڪنڌ

كِرَامًا ۝ وَالَّذِيْنَ اِذَا ذُكِّرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوْا عَلَيْهَا

۽ ٻيا جڏهن سمجھايا ٿين ذڪر ۽ آيتن رب جي تڏهن نه ڪرن انهن تي

صُمًّا وَّعُمْيَانًا ۝ وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ اَزْوَاجِنَا

ٻوڙا ۽ انڌا ٿي ۽ ٻيا جيڪي چون ته اي خداوند بخش اسان کي عورتن

وَذُرِّيّٰتِنَا قُرَّةَ اَعْيُنٍ وَّاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِيْنَ اِمَامًا ۝ اُولٰٓئِكَ

۽ اولاد صالح ٺرن جنسين اکيون ۽ ڪر اسان کي متقين جو مهندار اُهي جماعتون

يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوْا وَيُلَقَّوْنَ فِيْهَا تَحِيَّةً وَّسَلٰمًا ۝

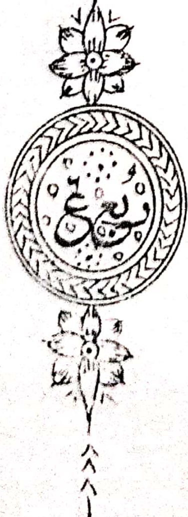
ڏبيون ماڙيون سبب صبر ڪرڻ جي ۽ ڏسندا بهشت ۾ تعظيم ۽ سلام ملي

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ۝ قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ

هميشه هوندا انهن ۾ چڱا آهه بهشت جاءِ قرار ۽ رهڻ جي چؤ هوند نه ڏي پرگهري انکي منجھه

رَبِّيْ لَوْلَا دُعَاۗؤُكُمْ ۚ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُوْنُ لِزَامًا ۝ ع

عذاب خدا تنهنجي هوند نه دعا گهرو ته پوءِ ته ٿوهيا آهيو ٿيو سگهو هوند ته عذاب لازم ٿيندو انکي

سُوْرَةُ الشُّعَرَاۗءِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَتَانِ وَسَبْعٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة شعراء نازل ٿي مکي ۾ منجهس ٻه سؤ ستاويهه آيتون آهن

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَنْ يَّقْتُلُوْنِ ۝ قَالَ كَلَّا ۚ فَاذْهَبَا

۽ انهن جو مون ڏانهن ڏوهه آهي پوءِ ڊڄان ٿو متان ڪُهن مون کي ۞ چيو خدا ته ائين ڪين ڪهندا پوءِ وڃو

بِاٰيٰتِنَآ اِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَمِعُوْنَ ۝ فَاْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُوْلَآ اِنَّا رَسُوْلُ

ساڻ معجزن اسان جي اسين اوهان سان ٻُڌندڙ آهيون پوءِ اچو فرعون وٽ ۽ چئو ته اسين آهيون رسول

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَنْ اَرْسِلْ مَعَنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۝ قَالَ اَلَمْ

خدا جا جو رب آهي عالمن جو ته موڪل ساڻ اسان بني اسرائيل طرف ملڪ شام جي ۞ چيو فرعون ته ڪين

نُرَبِّكَ فِيْنَا وَلِيْدًا وَّلَبِثْتَ فِيْنَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِيْنَ ۝ وَفَعَلْتَ

نه پاليو سون توکي تون ننڍو هئين ۽ رهيو هئين اسان وٽ عمر پنهنجي جا گهڻا ورهيه ۽ ڪيئو

فَعْلَتَكَ الَّتِيْ فَعَلْتَ وَاَنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ قَالَ فَعَلْتُهَآ اِذًا

ڪم قتل جو ۽ تون آهين ناشڪرن مان نعمت جو چيو موسيٰ ته ڪيم اُن ڏينهن

وَّاَنَا مِنَ الضَّآلِّيْنَ ۝ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِيْ

۽ آءٌ هوس ڀُلندڙن مان ۞ پوءِ ڀڳس اوهان کان جڏهن ڊڄي نڪتس مدين ۾ ته ورهه پوءِ ڏني

رَبِّيْ حُكْمًا وَّجَعَلَنِيْ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ

مون کي خدا نبوت ۽ ڪيائين مون کي رسول ۽ اِهي نعمت آهي جا احسان ڪرائين ٿو مون تي

اَنْ عَبَّدْتَّ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۝ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝

سبب هن جي جيئن ٻانهو ڪيو ٿي بني اسرائيل کي ۞ چيو فرعون ته ڪهڙي حقيقت آهي رب عالمن جي

قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۭ اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ۝

چيو مالڪ آهي آسمانن جو ۽ زمين جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي جي آهيو يقين ڪندڙ

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهٗٓ اَلَا تَسْتَمِعُوْنَ ۝ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآىِٕكُمُ

چيو فرعون انهن کي جي چوڌاري هئا ته ڪين ٿا ٻُڌو ڳالهه موسيٰ جي ۞ چيو موسيٰ ته خدا رب آهي اوهان جو ۽ ابن اوهان جي

الْاَوَّلِيْنَ ۝ قَالَ اِنَّ رَسُوْلَكُمُ الَّذِيْٓ اُرْسِلَ اِلَيْكُمْ لَمَجْنُوْنٌ ۝

اڳين جو ۞ چيو فرعون ته رسول اوهان جو جو موڪليو ويو آهي اوهان ڏانهن سو چريو آهي

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ۝

چيو موسیٰ تہ خدا صاحب اڀرندي ۽ الهندي جو ۽ جيڪي انهن جي وچ ۾ آهي جي آهيو پروڙيندا

قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ۝

چيو فرعون تہ جي وٺندين ڪو الٰهه سواءِ منهنجي تہ ڪندس توکي قيد چيو موسیٰ

قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ۝ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ

تہ ڪي بند ڪندين جيتوڻيڪ آندم معجزو پڌرو تہ آڻ اهو معجزو جي آهين تون

الصَّادِقِينَ ۝ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ۝ وَنَزَعَ

سچو پوءِ اڇلايائين لٺ پاڻ جي تہ اوچتو ٿي اژدها پڌري ۽ ڪڍيائين

يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ۝ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَٰذَا

هٿ پنهنجو جي مان تہ ٿيو نور سفيد ڏسندڙن لاءِ چيائين لشڪر کي جي وٽس هوا تہ هي موسیٰ

لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ۝ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا

ساحر آهي خبردار ٿو چاهي تہ اوهان کي ڪڍي اوهان جي زمين مان ساڻ سحر پنهنجي پوءِ ڪهڙي

تَأْمُرُونَ ۝ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ۝

مصلحت ڪريو ٿا چيائون تہ مهلت ڏي موسیٰ ۽ ڀاءُ هن کي ۽ موڪل ملڪن ۾ ڪٺو ڪندڙ

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ۝ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ۝

تہ آڻين تو وٽ سڀ ساحر خبردار پوءِ گڏ ڪيا ويا ساحر وعدي تي ڏينهن انجام ڪيل جي

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ۝ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ

۽ چيو ويو ماڻهن کي تہ ڪٺا ٿيو ٿا مٿي ميدان تي تہ متان اسين تابع ٿيون ساحرن جا جي

كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۝ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ

ساحر ئي ٿيندا غالب پوءِ جڏهن آيا ساحر چيائون فرعون کي تہ ڪا آهي

لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۝ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَمِنَ

گهرون ڏيندين اجورو جي ٿينداسون غالب چيو فرعون تہ ها ۽ اوهين تڏهن ٿيندا اميرن

الْمُقَرَّبِينَ ۝ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنتُم مُّلْقُونَ ۝ فَأَلْقَوْا

مُقرّب ٥ چيو اُنکي مُوسیٰ تہ اڇلايو جيڪي اوهين اڇلائيندڙ آهيو پوءِ وڌائون

حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ۝

رَسا ۽ لٺيون پنهنجيون ۽ چيائون سان برڪت فرعون جي اسين غالب ٿينداسون

فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ۝ فَأُلْقِيَ

پوءِ اڇلائي مُوسیٰ لٺ تہ اوچتو ڳهڻ لڳي جيڪي ٺڳي ٺاهيائون پوءِ ڪِريا

السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ۝ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ رَبِّ مُوسَىٰ

ساحر سجدو ڪندڙ چيائون تہ ايمان آندوسون جهانن جي پالڻهار تي جو پالڻهار مُوسیٰ

وَهَارُونَ ۝ قَالَ آمَنتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ

۽ هارون جو آهي ٥ چيائين ايمان آندو اٿو مُوسیٰ تي اڳ مون موڪل ڏيڻ کان بيشڪ اهو وڏو اوهان جو آهي

الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۚ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ

جنهن اوهان کي سيکاريو جادو پوءِ سگهوئي ڄاڻندؤ البت وڍيندس هٿ

وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ۝ قَالُوا لَا ضَيْرَ

۽ پير اوهان جا ابتڙ طرفن کان ۽ سوريءَ چاڙهيندس اوهان سڀني کي چيو ساحرن تہ ڪو

إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ۝ إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا

نقصان ناهي تحقيق اسين خدا ڏانهن موٽڻ وارا آهيون اسين اميد رکون ٿا تہ معاف ڪندو اسان جو خدا خطائون

أَن كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي

اسان جون هن ڪري جو اسين پهريان ايمان وارا آهيون ٥ ۽ وحي ڪيوسون مُوسیٰ ڏانهن تہ راتو رات وٺي نڪر بني اسرائيل کي

إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ۝ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ۝ إِنَّ

تحقيق اوهين پٺيان ڪيا ويندؤ ٥ پوءِ موڪليا فرعون شهرن ۾ ميڙيندڙ تہ

هَٰؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ۝ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ ۝ وَإِنَّا

تہ بني اسرائيل جماعتون ٿوريون آهن ۽ اهي اسان کي ڪاوڙائيندڙ آهن ۽ اسين سڀ

لَجَمِيعٌ حٰذِرُونَ ۝ فَأَخْرَجْنٰهُم مِّن جَنّٰتٍ وَعُيُونٍ ۝ وَكُنُوزٍ

گھڻو ھشيار آھيون پوءِ ڪڍيوسون خدا فرعونين کي ڪنن باغن ۽ چشمن ۽ ڪا بين مال کي

وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ۝ كَذٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنٰهَا بَنِي إِسْرَآءِيلَ ۝ فَأَتْبَعُوهُم

۽ جاين سڳورين اھڙي طرح ڏنيونسون اوءِ بني اسرائيلن کي پوءِ جڏھن پٺيان ٿيا فرعوني انھن کي

مُّشْرِقِينَ ۝ فَلَمَّا تَرٰٓءَا الْجَمْعٰنِ قَالَ أَصْحٰبُ مُوسٰىٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ۝

وقت سج اڀرڻ جي پوءِ جڏھن ڏٺون لشڪرن ھڪ ٻئي کي چيو ڪن اھڻ موسيٰ جي تہ اسان کي ڏسندا اھي

قَالَ كَلَّآ ۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۝ فَأَوْحَيْنَآ إِلٰى مُوسٰىٓ أَنِ

چيو موسيٰ تہ نہ ڏسندا تحقيق مون سان آھي خدا جو جلدي ڏيکاريندو مونکي پوءِ وحي موڪلي اسان موسيٰ ڏانھن تہ

اضْرِب بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ ۖ فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ

ھڻ تون لٺ پنھنجي درياھ ۾ پوءِ چيرون دريا پوءِ ٿيو سڀڪو ٽڪر دريا جو مثل جبل

الْعَظِيمِ ۝ وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ الْآخَرِينَ ۝ وَأَنجَيْنَا مُوسٰى وَمَن مَّعَهُۥٓ

وڏي جي ۽ ويجھو ڪيوسون دريا تي ٻين کي سا ۽ ڇڏايوسون موسيٰ کي ۽ جيڪي ساڻس ھوا

أَجْمَعِينَ ۝ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ۝ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا

سڀني پوءِ ٻوڙيا اسان پوين کي تحقيق انھي قصي ۾ عبرت آھي ۽ نہ

كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝

ھو گھڻا انھن مان مڃيندڙ خدا کي ۽ تحقيق خدا غالب ۽ بخشيندڙ آھي

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرٰهِيمَ ۝ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَا تَعْبُدُونَ ۝

۽ پڙھ مٿن انھن خبر قصي ابراھيم جي جي جڏھن چيائين پيءُ پنھنجي ۽ قوم پنھنجي کي ته ڪھڙي پوڄيو ٿا

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عٰكِفِينَ ۝ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ

چيائون تہ پوڄيون بتن کي پوءِ ھميشگي ڪريون مٿن عبادت انھي چيائين تہ ڪي ٻڌن ٿا اھي

إِذْ تَدْعُونَ ۝ أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ۝ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَآ

جڏھن سڏيو انھن کي يا ڪو نفعو ڪن انھن کي يا ڪو ضرر ڪن چيائون تہ ڏٺو اسان

آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ۝ قَالَ أَفَرَءَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ۝

مائٽن کي اِئين ڪندا هوا ۔ چيو ابراهيم ته خبر ڏيو جن توهين کي تا عبادت ڪريو

أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ ۝ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝

اي ۽ مائٽ اڳيا مهنديان ۔ دشمن ڏکان اُهي سڀئي اوهين ۽ اوهان سڀ شمر آهين مُهنجا مگر رب عالمن جو

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ۝ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ۝

جنهن خلقيو مون کي اِن هدايت ڏيندو مون کي پاڻ ڏانهن ۔ ۽ اُهو مُنهنجو خدا آهي جو کارائي ٿو ۽ پياري ٿو مون کي

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ۝ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ۝

۽ جڏهن بيمار ٿيان ٿو ته صحت ۽ شفا ڪري ٿو مون کي ۔ ۽ اُهو ماري ٿو مون کي پوءِ جياري ٿو مون کي

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ۝ رَبِّ هَبْ

۽ اُميد آهي مون کي رب کان ته معاف ڪندو مون کي خطائون مُنهنجيون ڏينهن قيامت جي ۔ اي خدا بخش مون کي

لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ۝ وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ

پورو فهم هدايت جي ۽ رفيق ڪر مون کي صالحن جو ۔ ڪر تعريف منهنجي ۔ پويان منهنجي

فِي الْآخِرِينَ ۝ وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ۝ وَاغْفِرْ

پوين اُمتن ۾ ۔ ڪر مون کي وارث بهشت جو ۔ ۽ معاف ڪر

لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ۝ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ۝

پيءُ منهنجي کي تحقيق اُهو هو گمراهه ۔ ۽ مَ خوار ڪج مون کي ڏينهن قيام جي سبب عذاب پيءُ منهنجي

يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ۝ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۝

اُن ڏينهن نه نفع ڪندو مال ۽ پٽ پٽن کي ۔ مگر جيڪو ايندو خدا وٽ قلب سچو سو ڇُٽندو

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ۝ وَقِيلَ

۽ ويجهو ڪيو ويندو بهشت پرهيزگارن لاءِ ۔ ۽ ظاهر ٿيندو دوزخ گمراهن لاءِ ۔ ۽ چوندا

لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ۝ مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ

اُنهن کي ڪيڏانهن ويا بت جن جي اوهين عبادت ڪيان ۔ سواءِ خدا جي ۔ ڪي جهڙا ايڏهن تا اُنهن کي اوهين

أَوْ يَنْتَصِرُونَ ۝ فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ۝ وَجُنُودُ

وِچڏائين پاڻکي ‏ پوءِ ڪيرايا ويندا دوزخ ۾ اهي بت ۽ گمراهه سڀيئي ‏ ۽ لشڪر

إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ۝ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ۝ تَاللَّهِ إِنْ

ابليس جو مڙيئي ‏ چوندا ڪافر ۽ دوزخ ۾ بتن سان وڙندڙ هوندا ‏ ته قسم خدا جو هئاسين

كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝ إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ وَمَا أَضَلَّنَا

اسين منجهه گمراهي پڌري ‏ جڏهن برابر ڪيوسون بتن کي ساڻ خدا ‏ ۽ نه گمراهه ڪيو اسانکي

إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ۝ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ۝ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ۝

مگر ڏوهارين ڪافرن ‏ پوءِ ناهي ڪير اسانکي ڇڏائيندڙ ‏ ۽ نه ڪو يار گهاٽو

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً

پوءِ جي اسانکي موٽڻ هجي دنيا ڏانهن ته ٿيون مؤمن ‏ تحقيق انهن ۾ نصيحت آهي

وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝

۽ نه هئا گهڻا انهن مان ايمان وارا ‏ ۽ تحقيق خدا ‏ غالب ۽ بخشيندڙ آهي

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا

ڪوڙو سمجهيو قوم نوح جي رسولن کي ‏ جڏهن چيو انکي ڀاءُ انجي نوح ‏ ته ڪيئن نٿا

تَتَّقُونَ ۝ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۝

ڊڄو خدا کان ‏ آءٌ اوهان ڏانهن رسول آهيان امانتدار ‏ پوءِ ڊڄو خدا کان ۽ چيو ڪريو منهنجو

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

۽ نٿو گهران انڪان مٿي رسالت ڏيڻ جي اجورو ‏ ناهي اجورو منهنجو مگر مٿي خدا جو پالڻهار عالمن جو

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۝ قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ

پوءِ ڊڄو خدا کان ۽ چيو ڪريو منهنجو ‏ چيائون ته ڪيئن ويساهه ڪريون توکي جڏهن تابعداري ڪئي آهي

الْأَرْذَلُونَ ۝ قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ إِنْ حِسَابُهُمْ

ڪميڻن ‏ چيو نوح ته ناهي خبر مونکي انهي جي جيڪي عمل ڪندا ‏ ناهي حساب انجو

إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي ۖ لَوْ تَشْعُرُونَ ○ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ

مگر خداوند تي هوندو آهي علم غيب جو ۽ نه آهيان آءٌ لوڙهيندڙ مؤمنن کي

إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ○ قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ

نه آهيان آءٌ مگر ڊيڄاريندڙ پڌرو چيائون ته جي نه جهلندين اي نوح ڪنا دعوت دين جي ته هوندين

مِنَ الْمَرْجُومِينَ ○ قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ○ فَافْتَحْ بَيْنِي

تون گنا سنگسار ڪيلن ۾ چيو نوح خداوند تحقيق قوم منهنجي ڪوڙو سمجهي مونکي پوءِ نبيري ڪر منهنجي

وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَن مَّعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ○ فَأَنجَيْنَاهُ وَ

۽ انهن جي نبيرو سگهو ۽ ڇڏاءِ مونکي ۽ جيڪي مونسان آهن مؤمن عذاب کان پوءِ ڇڏايوسون نوح کي ۽ جي

مَن مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ○ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ○

جيڪي هوا ساڻس ٻيڙيءَ ڀريل ۾ پوءِ ٻوڙي ڇڏياسون پوءِ انهن جيڪي بچيا هئا

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ○ وَإِنَّ رَبَّكَ

تحقيق ان قصي ۾ عبرت آهي ۽ نه هوا گهڻا انهن مان مؤمن ۽ تحقيق رب تنهنجو

لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ○ كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ○ إِذْ قَالَ لَهُمْ

غالب ۽ بخشيندڙ آهي ڪوڙو سمجهيو عاد قبيلو رسولن کي جڏهن چيو انهن کي

أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ○ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ○ فَاتَّقُوا اللَّهَ

ڀاءُ انهن جي هود ڇو نٿا ڊڄو تحقيق آءٌ اوهان لاءِ رسول امانتدار آهيان پوءِ ڊڄو خدا کان

وَأَطِيعُونِ ○ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ

۽ چيو ڪريو منهنجو ۽ نه ٿو گهران اوهان کان اُن تي ڪو اجر نه آهي اجر منهنجو مگر مٿي خدا جو

رَبِّ الْعَالَمِينَ ○ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ○ وَتَتَّخِذُونَ

پاليندڙ عالمن جو ڇو ٺاهيو ٿا هر هڪ اوچي زمين تي نشانيون راند ڪرڻ لاءِ ۽ ٺاهيو ٿا

مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ○ وَإِذَا بَطَشْتُم بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ○

ڪوٺيون پڪيون ته متان اوهين هميشه رهندا ۽ جڏهن ڪو پڪڙيو ٿا ته ظالم ٿي پڪڙيو ٿا

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ۝ وَاتَّقُوا الَّذِيْٓ اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُوْنَ ۝

پوءِ ڊڄو خدا کان ۽ چيو ڪرڻ مڃيو. ۽ ڊڄو الله کان جنهن ڏنيون انهن کي نعمتون جي جاڻو ٿا

اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَّبَنِيْنَ ۝ وَجَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ۝ اِنِّيْٓ اَخَافُ

مدد ڪئي اوهان کي ساهه وارن ۽ پٽن، ۽ باغن ۽ چشمن. آءٌ ڊڄان ٿو

عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝ قَالُوْا سَوَآءٌ عَلَيْنَآ اَوَعَظْتَ

اوهان تي عذاب ڏينهن قيامت جي پر. چيائون برابر آهي وٽ اسان جي تون ٿي نصيحت ڪرين

اَمْ لَمْ تَكُنْ مِّنَ الْوٰعِظِيْنَ ۝ اِنْ هٰذَآ اِلَّا خُلُقُ الْاَوَّلِيْنَ ۝

توڻي جيڪي نه هو ئين نصيحت ڪندڙن ۾ ناهي ڪي ڏي مگر عادت پهرين جي

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ۝ فَكَذَّبُوْهُ فَاَهْلَكْنٰهُمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ

۽ نه آهيون اسين عذاب ڪيل. پوءِ ڪوڙو سمجهيائون انهي کي پوءِ هلاڪ ڪيو اسان انهن کي تحقيق انهي ۾ نصيحت آهي

وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۝

۽ نه هو گهڻا انهن مان ايمان وارا. ۽ تحقيق رب تنهنجو غالب ۽ بخشيندڙ آهي

كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ صٰلِحٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ۝

ڪوڙو سمجهيا ثمود رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي ڀاءُ سندن صالح ته ڪيئن نٿا ڊڄو خدا کان

اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ۝ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ۝ وَمَآ اَسْـَٔــلُكُمْ

آءٌ اوهان لاءِ رسول خيرخواهه آهيان. پوءِ ڊڄو خدا کان ۽ چيو ڪرڻ مڃيو. ۽ نٿو گهران اوهان کان

عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰي رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَتُتْرَكُوْنَ

انهي تي ڪو اجورو. ناهي اجورو منهنجو مگر مٿي خدا جو مالڪ آهي جهانن جو. ڪي ڇڏبو اوهان کي

فِيْ مَا هٰهُنَآ اٰمِنِيْنَ ۝ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ۝ وَّزُرُوْعٍ وَّنَخْلٍ

دنيا ۾ امن وارا هوندا. منجهه باغن ۽ چشمن. ۽ پوکن ۽ کجين

طَلْعُهَا هَضِيْمٌ ۝ وَتَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا فٰرِهِيْنَ ۝

گونچ جنهن جا لطيف آهن. ۽ کوٽيندا ڪنا جبلن گهر ڪشادا

ع

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ۝ وَلَا تُطِيْعُوْٓا اَمْرَ الْمُسْرِفِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ

پوءِ الله کان ڊڄو ۽ منهنجو چيو مڃيو. ۽ حد کان لنگهندڙن جو چيو نه مڃيو. جي

يُفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ۝ قَالُوْٓا اِنَّمَآ اَنْتَ مِنَ

فساد ڪن ٿا زمين ۾ ۽ نه چڱائي ڪن ٿا. چوڻ لڳا ته رڳو آهين تون مگر

الْمُسَحَّرِيْنَ ۝ مَآ اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۚ فَاْتِ بِاٰيَةٍ اِنْ كُنْتَ مِنَ

جادو ڪيلن. نه آهين تون مگر ماڻهو اسان جهڙو، پوءِ آڻ معجزو جي آهين تون

الصّٰدِقِيْنَ ۝ قَالَ هٰذِهٖ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَّلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ

سچن مان. چيو صالح هي معجزو آهي ڏاچي جنهن لاءِ پيئڻ جو وارو آهي ۽ اوهان لاءِ وارو ڏينهن

مَّعْلُوْمٍ ۝ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝

مقرر جو. ۽ نه سهائيو ان کي ڪو ايذاءُ پوءِ وٺندو اوهان کي عذاب وڏي ڏينهن جو.

فَعَقَرُوْهَا فَاَصْبَحُوْا نٰدِمِيْنَ ۝ فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

پوءِ کُچَ ڪٽيائون ان جي پوءِ ٿيا پشيمان. پوءِ ورتو انهن کي عذاب. تحقيق منجهس قصي

لَاٰيَةً ۗ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ

۾ نشاني آهي. ۽ گهڻا انهن منجهان مؤمن مگر چار هزار مسلمان ٿيا. ۽ تحقيق تنهنجو خدا غالب ۽

الرَّحِيْمُ ۝ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوْطِ ِالْمُرْسَلِيْنَ ۝ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ

بخشيندڙ آهي. ۽ ڪوڙو سمجهيو قوم لوط جي ڪوڙن رسولن کي. جڏهن چيو انهن کي ڀاءُ انهن جي

لُوْطٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ۝ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ۝ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ

لوط ڇو نٿا ڊڄو خدا کان. آءٌ اوهان ڏانهن رسول امانتدار آهيان. پوءِ ڊڄو خدا کان ۽

اَطِيْعُوْنِ ۝ وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى

منهنجو چيو مڃيو. ۽ نٿو گهران اوهان کان مٿي رسالت ڏيڻ جي ڪو بدلو. نه آهي ثواب منهنجو مگر مٿي

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَتَاْتُوْنَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَتَذَرُوْنَ

پالڻهار جهانن جي. ڇو ٿا اچو مڙسن جهان جي ڏي برو ڪم ۽ ڇڏيو ٿا

مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ○

بيئي جي خلقيون آن لاءِ ربَّ اوهان جي عورتون بلڪِ اوهين قوم سرڪش آهيو

قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ○ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم

چيائون جي نه جهل ڪندين اي لوط ته ٿيندين تون لوڌيلن مان چيو لوط ته آءٌ اوهان جي ڪم

مِّنَ الْقَالِينَ ○ رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ○ فَنَجَّيْنَاهُ

دشمني رکڻ وارن مان اي ربَّ ڇڏاءِ مون کي ۽ اولاد منهنجي کي هن ڪم کان جو اهي ڪن ٿا پوءِ ڇڏايوسون

وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ○ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ○ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ

انکي ۽ اولاد انجو سڀيئي مگر پوڙهي عورت اُهي پٺتي رهيلن ۾ پوءِ هلاڪ ڪياسون ٻين کي

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ○ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

۽ وسايوسون انهن تي مينهن پوءِ بڇڙو هو مينهن ڊيڄاريلن جو تحقيق منجهس

لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ○ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ

عبرت آهي ۽ نه هئا گهڻا انهن مان مؤمن ۽ تحقيق تنهنجو ربُّ ئي غالب

الرَّحِيمُ ○ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ○ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ

بخشيندڙ آهي ٻيلي وارن رسولن کي ڪوڙو ڄاتو جڏهن چيو انهن کي شعيب

أَلَا تَتَّقُونَ ○ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ○ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ○

ڇو نٿا ڊڄو خدا کان آءٌ اوهان لاءِ رسول امانتدار آهيان پوءِ ڊڄو خدا کان ۽ چيو ڪريو منهنجو

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○

۽ نٿو گهران اوهان کان هن تي ڪا اجرت ناهي اجرت منهنجو مگر مٿي رب جهانن جي

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ○ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ

پورو ڏيو ماپ ۽ نه ٿيو گهٽ ڏيندڙن ۽ تورو ساڄي تارازي

الْمُسْتَقِيمِ ○ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ

سڌي سان ۽ نه گهٽ ڏيو ماڻهن کي شيون انهن جون ۽ نه فساد ڪريو زمين ۾

مُفْسِدِينَ ۝ وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ۝

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۝ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَ

إِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ۝ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ

إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ

عَظِيمٍ ۝ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَ

إِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ۝ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ ۝

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ۝ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ۝ أَوَلَمْ يَكُنْ

لَهُمْ آيَةً أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۝ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ

بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ۝ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ۝

كَذٰلِكَ سَلَكْنٰهُ فِي قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ۝ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ حَتّٰى

اِهڙيءَ طرح وڌو اسان تنهن دلين ڪافرن جي ته ايمان نه آڻيندا قرآن جا تيسين

يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ۝ فَيَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝

ڏسندا عذاب ڏکوئيندڙ کي پوءِ ايندو ان عذاب اوچتو ۽ اوهي نه ڄاڻن

فَيَقُوْلُوْا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُوْنَ ۝ اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُوْنَ ۝

پوءِ چوندا ڇا اسان کي مهلت ڏبي پوءِ ڪيو عذاب جي تڪڙ ڪن ٿا

اَفَرَءَيْتَ اِنْ مَّتَّعْنٰهُمْ سِنِيْنَ ۝ ثُمَّ جَآءَهُمْ مَّا كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ۝

خبر ڏي جي هوندا نعمت وارو ڪريون انکي گهڻا ورهه پوءِ اچين سو عذاب جو وعدو ڪيو وڃن ٿا

مَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يُمَتَّعُوْنَ ۝ وَمَآ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا

نه ڪفايت ڪري انکان سو مال نعمت جنهنجا نفع وٺن ۽ نه هلاڪ ڪيو اسان ڪو ڳوٺ مگر

لَهَا مُنْذِرُوْنَ ۝ ذِكْرٰى ۛ وَمَا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ

ان لاءِ نبي ڊيڄاريندڙ ۽ نصيحت ڪندڙ هوا ۽ نه هوا اسين ظلم ڪندڙ ۽ نه نازل ڪيو آهي قرآن کي

الشَّيٰطِيْنُ ۝ وَمَا يَنْۢبَغِيْ لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ۝ اِنَّهُمْ عَنِ

جنن ۽ ناهي لائق نازل ڪرڻ قرآن جو جنن کي ۽ نه سگهندا جن تحقيق اُهي ڪنا

السَّمْعِ لَمَعْزُوْلُوْنَ ۝ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَتَكُوْنَ مِنَ

ٻڌڻ وحي جي ترڪ ڪيل آهين پوءِ م پوڄ ساڻ خدا الله ٻي کي پوءِ ٿيندين ڪنا

الْمُعَذَّبِيْنَ ۝ وَاَنْذِرْ عَشِيْرَتَكَ الْاَقْرَبِيْنَ ۝ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ

عذاب ڪيلن ۽ ڊيڄار مٽن اوڏن تهنجن کي ۽ نرم ڪر ڏبان پانهنجي

لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ فَاِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا

تابعن تهنجن مؤمنن لاءِ پوءِ جي نيفرماني ڪن تهنجي ته چئو آءٌ بيزار آهيان ڪنا

تَعْمَلُوْنَ ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ۝ الَّذِيْ يَرٰىكَ حِيْنَ

عملن اوهان جن ۽ ڀروسو ڪر مٿي خدا غالب بخشيندڙ جو ڏسي ٿو توکي وقت

تَقُوْمُ ۝ وَتَقَلُّبَكَ فِي السّٰجِدِيْنَ ۝ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝

اُٿين ٿو ۽ تنهنجي نماز پڙهڻ جي وقت ڦرڻ کي سجدي ڪندڙن ۾ تحقيق خدا سڀ ٻڌندڙ ڄاڻندڙ آهي

هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰى مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيٰطِيْنُ ۝ تَنَزَّلُ عَلٰى كُلِّ اَفَّاكٍ

خبر ڏيان اوهان کي مٿي ڪنهن جي لهن ٿا شيطان اهي لهن ٿا مٿي سڀني ڪوڙن

اَثِيْمٍ ۝ يُّلْقُوْنَ السَّمْعَ وَاَكْثَرُهُمْ كٰذِبُوْنَ ۝ وَالشُّعَرَاۗءُ يَتَّبِعُهُمُ

گنهگارن وجهن ڪن سڻڻ جا ۽ تن مان گهڻا ڪوڙا آهن ۽ شاعر تابع ٿين ٿا

الْغَاوٗنَ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِيْ كُلِّ وَادٍ يَّهِيْمُوْنَ ۝ وَاَنَّهُمْ

گمراه ڇا نٿو ڏسين ته اهي هر ميدان ۾ ڀٽڪندا ٿا ڪن ۽ تحقيق اهي

يَقُوْلُوْنَ مَا لَا يَفْعَلُوْنَ ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

چون ٿا سو جيڪي نٿا ڪن مگر جيڪي ويساهه آندائون ۽ عمل ڪن صالح

وَذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا وَّانْتَصَرُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا ۭ

۽ ياد ڪن خدا کي گهڻو ۽ نصرت ورتائون پڄاڻا ظلم ڪرڻ جي ع

وَسَيَعْلَمُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَّنْقَلِبُوْنَ ۝

۽ سگهو ئي ڄاڻندا ظالم ته ڪهڙي جاءِ ڏوزخ جي ۾ پوندا

سُوْرَةُ النَّمْلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً

سورة نمل نازل ٿي مڪي ۾ ۽ منجهس ٽيانوي آيتون ٩٣ آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع ڪيان ٿو نالي خدا جي جو ڏاڍو مهربان ٻاجهارو آهي

طٰسۗ ۣ تِلْكَ اٰيٰتُ الْقُرْاٰنِ وَكِتَابٍ مُّبِيْنٍ ۝ هُدًى وَّبُشْرٰى

ٽي سورة آيتون آهن قرآن جون ۽ ڪتاب پڌري هدايت ۽ بشارت آهي

لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ

مؤمنن لاءِ جي اڀاريندا نماز ۽ ڏين زڪوات ۽ اهي

بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ زَيَّنَّا

سي آخرت تي يقين ڪن. تحقيق سي جي نه ٿا مڃن قيامت کي سينگاريا اسان

لَهُمْ اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُوْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَهُمْ سُوْٓءُ الْعَذَابِ

ان لاءِ ڪفر انهن جا پوءِ اهي ڪري نه ٿا سمجهن، اهي اهي آهن جن لاءِ ڏاڍو عذاب

وَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْاَخْسَرُوْنَ ۝ وَاِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْاٰنَ مِنْ لَّدُنْ

۽ آخرت ۾ اهي وڏا ڇيهي وارا آهن. ۽ تحقيق تو کي اسان وٽان پهچي ٿو قرآن جو آهي وٽان

حَكِيْمٍ عَلِيْمٍ ۝ اِذْ قَالَ مُوْسٰى لِاَهْلِهٖٓ اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ نَارًا ؕ سَاٰتِيْكُمْ

دانا ۽ عالم، جڏهن چيو موسى پنهنجي عورت کي تحقيق مون ڏٺي آ باهه جيڪر آئيندس

مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ اٰتِيْكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُوْنَ ۝ فَلَمَّا

اتان خبر وٺي جيڪي آئيندس لون برندڙ ته متان اوهين گرمي وٺو. پوءِ جڏهن

جَآءَهَا نُوْدِيَ اَنْۢ بُوْرِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ وَسُبْحٰنَ

آيو ان جاءِ تي سڏ ٿيو ته برڪت وارو آهي خدا جو نور جنهن ۾ آهي جو نڪا جنهن جو نور ۽ اهي جي چوڌاري آهن

اللّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ يٰمُوْسٰٓى اِنَّهٗٓ اَنَا اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝

پاڪ آهي خدا جو پالڻهار سڀني عالمن جو. اي موسى تحقيق آءٌ آهيان خدا غالب ۽ دانا

وَاَلْقِ عَصَاكَ ؕ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا وَّلَمْ

۽ اڇلاءِ لٺ پنهنجي، پوءِ جڏهن ڏٺائين ته هلندڙ آهي ڪري نانگ هو پٺ موڙي ڏنائين ۽ نه

يُعَقِّبْ ؕ يٰمُوْسٰى لَا تَخَفْ ۫ اِنِّيْ لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُوْنَ ۝ اِلَّا

پٺ ڏانهن ڦريائين، اي موسى ڊڄ نه تحقيق مون وٽ نه ڊڄن رسول منهنجا، مگر اهو جنهن

مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ سُوْٓءٍ فَاِنِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَ

جنهن ظلم ڪيو پوءِ توبه ڪري پوءِ مٽي ڪري چڱائيون برائين مان پوءِ آءٌ انهي کي بخشيندڙ مهربان آهيان

اَدْخِلْ يَدَكَ فِيْ جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ ۟ فِيْ تِسْعِ

۽ داخل ڪر هٿ پنهنجو گريبان پنهنجي ۾ ته نڪري اچي نور روشن ڪري عيب ڌاري نون معجزن ۾

ثلثة

ءَايٰتٍ إِلٰى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهٖ ؕ إِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ۝ فَلَمَّا

ظاهر ڪري اُنکي ۽ موڪليا تون نون کي فرعون ۽ قوم اُنجي ڏانهن جيڪي آهن قوم فاسق پوءِ جڏهن

جَآءَتْهُمْ ءَايٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ وَجَحَدُوْا بِهَا

آيون اُنکي آيتون روشن اسان جيون چيائون هي سحر آهي پڌرو ۽ نه وسهيا اُنکي ساڻ نفين

وَاسْتَيْقَنَتْهَآ أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَّعُلُوًّا ؕ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

حق ڄاتائون آيتن کي نفس اُنجي پر منڪر ٿيا سبب ظلم ۽ سرڪشي جي پوءِ ڏس ته ڪيئن هئي عاقبت

الْمُفْسِدِيْنَ ۝ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ عِلْمًا ۚ وَقَالَا

فسادڪندڙن جي ۽ تحقيق ڏنوسون داؤد ۽ سليمان کي پروڙ حق جي ۽ چياؤن ٻنهي

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ فَضَّلَنَا عَلٰى كَثِيْرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝

شڪرانو آهي خدا جو جنهن پلو ڪيو اسان کي مٿي گهڻن ٻانهن مؤمنن

وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوٗدَ وَقَالَ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ

۽ وارث ٿيو سليمان بادشاهي داؤد جي جو ۽ چيائين اي ماڻهو! سيکاريون ٿيون اسان کي ٻوليون

الطَّيْرِ وَأُوْتِيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ؕ إِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِيْنُ ۝

پکين جون ۽ ڏنيون ويون اسان کي سڀ نعمتون تحقيق هي آهي پلاءُ الله جي پڌري

وَحُشِرَ لِسُلَيْمٰنَ جُنُوْدُهٗ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ۝

۽ گڏ ٿيا هئا سليمان وٽ لشڪر سندس جن ۽ ماڻهو ۽ پکي پوءِ اُهي ڪاهيا ٿي ويندا هوا

حَتّٰىٓ إِذَآ أَتَوْا عَلٰى وَادِ النَّمْلِ ۙ قَالَتْ نَمْلَةٌ يّٰٓأَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوْا

تان جو لشڪر مٿي زمين ماڪوڙين جي چيو وڏي ماڪوڙين جي ته اي ماڪوڙا پيهي وڃو

مَسٰكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ وَجُنُوْدُهٗ ۙ وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝

ٻرن پنهنجن ۾ متان نه لتاڙي اُنکي سليمان ۽ لشڪر سندس ۽ اُهي نه ڄاڻن

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِيْٓ أَنْ أَشْكُرَ

ته مرڪيو سليمان ۽ مرڪيو کنا گالهه ماڪوڙي جي ۽ چيائين خداوندا توفيق ڏي مونکي ته شڪر ڪريان

نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا

نعمت جي جا نعمت ڪئي تو مون تي ۽ مٿئين ماءُ پيءُ منهنجي ۽ ته ڪريان ڪم موچارا جهڙي

تَرْضٰىهُ وَاَدْخِلْنِيْ بِرَحْمَتِكَ فِيْ عِبَادِكَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ وَتَفَقَّدَ

ونئي تو کي ۽ داخل ڪر مون کي ساڻ رحمت منهنجي ٻانهن صالحن منهنجي ۽ نه لڌائين

الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَآ اَرَى الْهُدْهُدَ ۖ اَمْ كَانَ مِنَ الْغَآئِبِيْنَ ۝

پکي کي سو پوءِ چيائين ڪهڙو آهي ته نٿو ڏسان هُدهُد کي ڇا آهي غائب ٿيڻ ۾ مون کان منهنجي

لَاُعَذِّبَنَّهٗ عَذَابًا شَدِيْدًا اَوْ لَاَاذْبَحَنَّهٗٓ اَوْ لَيَاْتِيَنِّيْ بِسُلْطٰنٍ

البت عذاب ڪندس انهيءَ کي عذاب ڏاڍو يا ضرور ڪهندس انهيءَ کي يا آڻيندو مون وٽ خبر ڪا پڌري

مُّبِيْنٍ ۝ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيْدٍ فَقَالَ اَحَطْتُّ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ وَ

پڌري پوءِ ترسيو ڪجهه تورڙي پوءِ چيائين ته ڏٺم سو ملڪ جو نه ڏٺو تو تو

جِئْتُكَ مِنْ سَبَاٍۭ بِنَبَاٍ يَّقِيْنٍ ۝ اِنِّيْ وَجَدْتُّ امْرَاَةً تَمْلِكُهُمْ

۽ آندم تو وٽ سبا بادشاهن سبا جي خبر سچي تحقيق مون ڏٺو ته عورت بلقيس نالي آهي بادشاهي ڪري ٿي

وَاُوْتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَّلَهَا عَرْشٌ عَظِيْمٌ ۝ وَجَدْتُّهَا وَقَوْمَهَا

۽ ڏنو ويو آهي انهيءَ کي هر شيءِ مان ۽ انهيءَ جو تخت آهي وڏو ۽ ڏٺم انهيءَ کي ۽ لشڪر انهيءَ کي

يَسْجُدُوْنَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ

سجدو ڪندڙ سج کي نه خدا کي ۽ سينگاريا انهن لاءِ شيطان عمل انهن جا

فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُوْنَ ۝ اَلَّا يَسْجُدُوْا لِلّٰهِ

پوءِ جهليائين شيطان انهن کي سنئين واٽ خدا جي پوءِ اهي نه هدايت وارا ٿيندا ڪيو نٿا سجدو ڪن خدا کي

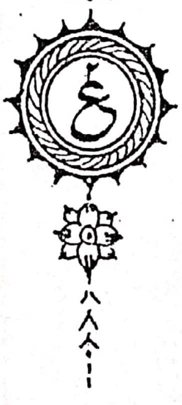
الَّذِيْ يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُوْنَ

جو پيدا ڪري ٿو ڳجهه منجهه آسمانن ۽ زمين ۽ ڄاڻي ٿو جيڪي ڳجهو ٿا ڪريو

وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۝ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ۝

۽ جيڪي ٿا پڌرو ڪريو خدا پاڪ آهي نه آهي ڪو الله مگر اهو مالڪ آهي عرش وڏي جو

قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝ اِذْهَبْ بِّكِتٰبِيْ

چيو سليمان ته ڏسنداسين ته سچي آهين يا ڪوڙن مان آهين ۔ منهنجو هي خط

هٰذَا فَأَلْقِهْ اِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُوْنَ ۝ قَالَتْ

هي کڻي وڃ ۽ انهن ڏانهن اڇلائي پوءِ انهن کان ڦري بيهه پوءِ ڏس ته ڪهڙو جواب ٿا موٽائين ۔ چيو بلقيس

يٰٓاَيُّهَا الْمَلَؤُا اِنِّيْٓ اُلْقِيَ اِلَيَّ كِتٰبٌ كَرِيْمٌ ۝ اِنَّهٗ مِنْ سُلَيْمٰنَ

اي جماعت منهنجي تحقيق ڏانهن منهنجي هڪ سڳورو خط اڇليو ويو آهي ۔ تحقيق اهو خط سليمان جي طرفان آهي

وَاِنَّهٗ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ اَلَّا تَعْلُوْا عَلَيَّ وَأْتُوْنِيْ مُسْلِمِيْنَ ۝

۽ تحقيق ان جي اول ۾ لکيل آهي ته شروع الله جي نالي سان جو ٻاجهارو مهربان آهي ته مون تي وڏائي نه ڪريو ۽ مون وٽ مسلمان ٿي اچو

قَالَتْ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَؤُا اَفْتُوْنِيْ فِيْٓ اَمْرِيْ مَا كُنْتُ قَاطِعَةً اَمْرًا

چيو بلقيس اي قوم منهنجي مون کي منهنجي ڪم ۾ صلاح ڏيو ته آئون ڪنهن به ڪم جو فيصلو ڪرڻ واري نه آهيان

حَتّٰى تَشْهَدُوْنِ ۝ قَالُوْا نَحْنُ اُولُوْا قُوَّةٍ وَّاُولُوْا بَاْسٍ شَدِيْدٍ

جيستائين ته اتفاق ڪريو ۔ چيائون ته اسين ٻل وارا ۽ وڏا صاحب جنگ ڪرڻ جا آهيون

وَّالْاَمْرُ اِلَيْكِ فَانْظُرِيْ مَاذَا تَأْمُرِيْنَ ۝ قَالَتْ اِنَّ الْمُلُوْكَ

۽ اختيار تنهنجو آهي پوءِ مصلحت ڪري ڏس ته ڪهڙو امر ٿي ڪرين ۔ چيو بلقيس ته بادشاه

اِذَا دَخَلُوْا قَرْيَةً اَفْسَدُوْهَا وَجَعَلُوْٓا اَعِزَّةَ اَهْلِهَآ اَذِلَّةً ۚ

جڏهن ڪنهن ڳوٺ ۾ داخل ٿين ته ان کي ناس ڪن ۽ عزت وارن کي ان ملڪ جي خوار ڪن

وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ۝ وَاِنِّيْ مُرْسِلَةٌ اِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنٰظِرَةٌۢ بِمَ

۽ اهڙي طرح ڪندا آهن ۔ ۽ آئون ڪو تحفو ان ڏانهن موڪليندي آهيان پوءِ ڏسان ٿي ته ڪهڙو جواب

يَرْجِعُ الْمُرْسَلُوْنَ ۝ فَلَمَّا جَآءَ سُلَيْمٰنَ قَالَ اَتُمِدُّوْنَنِ بِمَالٍ ۡ فَمَآ

قاصد موٽائي ٿا آڻين ۔ پوءِ جڏهن ايلچي سليمان وٽ آيو ته چيائين ته اوهين مال جي

اٰتٰىنِۦَ اللّٰهُ خَيْرٌ مِّمَّآ اٰتٰىكُمْ ۚ بَلْ اَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُوْنَ ۝

مدد ٿا ڪريو پوءِ جيڪي الله مون کي ڏنو آهي سو ان کان ڀلو آهي جيڪي اوهان کي ڏنائين بلڪ اوهين پنهنجي سوکڙيءَ ۾ خوش ٿيندا آهيو

ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا

موٽي وڃ هنن ڏانهن بلقيس ڏانهن پوءِ اسين ضرور اينداسين اهڙي لشڪر سان جنهن جي مقابلي جي سگهه هنن کي نه هوندي ۽ ضرور ڪڍنداسين کين اتان

أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ۝ قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا

خوار ڪري ۽ اهي ذليل ٿيندا ۝ چيو سليمان اي جماعت! اوهان مان ڪير آڻيندو مون وٽ تخت بلقيس جو

قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ۝ قَالَ عِفْرِيتٌ مِنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ

مهند هن ڪان جنهن اچن مسلمان ٿي ۝ چيو سرڪش جن ته آءُ آڻيندس تخت

بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ۝

مهند هن ڪان جنهن جڳهه تي ڪري تون اٿندين ڪنا جاءِ قضا جي ۽ آءٌ ضرور ان تخت جي قادر امين آهيان

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ

چيو آصف برخيا جنهن وٽ هو اسم اعظم جو علم ڪتاب جو ته آءٌ آڻيندس تخت مهند اکين جي ڇنڀ کان

إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ

اڳ تنهنجي طرف آسمان جي پوءِ جڏهن ڏٺائين تخت حاضر پاڻ وٽ ته چيائين هي آهي فضل

رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ

خدا جو آزمائي ٿو مون کي ته شڪر ڪريان يا ڪفر ڪريان ۽ جيڪو شڪر ڪندو ته ان جو ثواب شڪر

لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ۝ قَالَ نَكِّرُوا لَهَا

مگر نفس ان جي لاءِ ۽ جيڪو ڪفر ڪندو ته خدا بي پرواهه سخاوت وارو آهي ۝ چيو سليمان ته مٽايو تخت ان جو

عَرْشَهَا نَنْظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ۝

ته ڏسون ته يقين ڪري سڃاڻي ٿي يا اهي منجهان ٿئي جي نه سڃاڻن

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِينَا

پوءِ جڏهن آئي بلقيس ته چيو ويو ته ڇا هي تخت تنهنجو آهي؟ بلقيس چيو ته ڄڻ ته هو ئي آهي ۽ مليو اسان کي

الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ۝ وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ

خبر هن مهند ڇن کان ۽ اهيون آسين مسلمان ۽ جهليو هو بلقيس کي ايمان تي بتن جي عبادت

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ اِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ۝ قِيْلَ لَهَا ادْخُلِي

سواءِ خدا جي ۽ اُها هُئي ڪنا جماعت ڪافرن جي چيو ويو بلقيس کي ته داخل ٿيءُ

الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا رَاَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَّكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا ۭ قَالَ

منجهه ماڙيءَ ڪاچ جي پوءِ جڏهن ڏٺائين ان کي ڄاتائين ته پاڻي آهي منجهس ۽ ته اُگهاڙيون ڪيون ٻئي پنيون چيو سليمان

اِنَّهٗ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِيْرَ ڛ قَالَتْ رَبِّ اِنِّىْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ

ته اِها ماڙي آهي لسي ڪنا شيشي جي ناهه پاڻي چيو بلقيس خداوند ڪفر ڪيو نفس منهنجي

وَاَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ۧ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ

۽ مسلمان ٿيس ساڻ سليمان منجهه الله جو پاليندڙ عالمن جو ۽ تحقيق موڪليوسون

اِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرِيْقٰنِ يَخْتَصِمُوْنَ

طرف ثمودن جي نبي صالح ته ٻانهپ ڪريو خدا جي پوءِ اوچتو ٻه جماعتون ٿيون مومن ۽ ڪافر

قَالَ يٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُوْنَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ ۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُوْنَ

چيو صالح اي قوم منهنجي ڪوهه ٿا تڪڙ ڪريو عذاب جي مٿي رحمت کان ڪوهه نٿا ٻاجهه گهرو

اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝ قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ ۭ قَالَ

خدا کان ته متان اوهان تي رحم ڪيو وڃي چيو قوم ڏڪار ٿيا سون سبب تنهنجي ۽ امت تنهنجي چيو صالح ته

طٰۗىِٕرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُوْنَ ۝ وَكَانَ فِي الْمَدِيْنَةِ

ڏڪار اوهان سببان عملن اوهان جي خدا وٽ بلڪ اوهين اهڙي قوم آهيو جو آزمايا ٿا وڃو ۽ هوا ان شهر ۾

تِسْعَةُ رَهْطٍ يُّفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ۝ قَالُوْا

نون شخصن جي مصلحت ڪئي گڏ ان ۾ جي فساد ڪندڙ هوا زمين ۾ ۽ چڱائي نه ڪندا هئا چيائون

تَقَاسَمُوْا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهٗ وَاَهْلَهٗ ثُمَّ لَنَقُوْلَنَّ لِوَلِيِّهٖ مَا شَهِدْنَا

۽ سون قسم کڻون پاڻ ۾ خدا جو ته رات جو ڪهنداسون صالح ۽ عورت ان جي کي پوءِ چونداسون وارث ان جي کي ته نه ڏٺوسون

مَهْلِكَ اَهْلِهٖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ۝ وَمَكَرُوْا مَكْرًا وَّمَكَرْنَا

ڪهندڙ انجو ۽ اسين سچا آهيون ۽ مصلحت ڪئائون رات جي ڏينهن ۾ ۽ مصلحت ڪئيسون

مَكْرًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ○ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ

مھندائن کان ۽ اُن نہ ڄاتو پوءِ ڏس تہ ڪيئن ھئي عاقبت ڪفر انھن جي

اَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ اَجْمَعِيْنَ ○ فَتِلْكَ بُيُوْتُهُمْ خَاوِيَةً

تحقيق ھلاڪ ڪيوسون انکي ۽ جماعت انھي ڄڻن کي پوءِ اِن قوم جا گھر خالي آھين

بِمَا ظَلَمُوْا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ○ وَاَنْجَيْنَا

سبب ڪفر ڪرڻ انھي تحقيق اِنھن عبرة آھي واسطي قوم دانا تن جي ۽ ڇڏايو سون

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ○ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ

تن کي جن ايمان آندو ۽ ھونداھو ادب جندا ۽ نبي لوط جڏھن چيو قوم پنھجي کي تہ

اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ○ اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ

ڪوه ڪريو ڪم بڇڙو اوطو ۽ آءِ دانا ۽ ڏسندڙ آھيو ڪوه اچو ٿا ۽

الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ؕ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ○

مٿي مردن ساڻ شھوة ڇڏي عورتون بلڪ آءِ قوم جاھل آھيو

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْۤا اَخْرِجُوْۤا اٰلَ لُوْطٍ مِّنْ

پوءِ نہ ھو جواب قوم انھي جو مگر چئي چياؤن تہ ڪڍو لوط کي ڪنا

قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ○ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗۤ

ڳوٺ انھي اُوءِ ماڻھو آنکي پاڪ پا ٿيندڙ آھين پوءِ ڇڏايو سون لوط ۽ ڌيرن انھي کي

اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۫ قَدَّرْنٰهَا مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ○ وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ

مگر عورت انھي کي حڪم ڪيو سون تہ اُھي منجھا عذاب ڪيل آھ ۽ وسايا سون انتي

مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ○ ع قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلٰمٌ

مينھ پٿرن جا پوءِ ڏاڍو اُو مينھ ڊيڄاريندڙن جو چئو شڪر او خدا جو ۽ سلام او

عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى ؕ آٰللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُوْنَ ○

مٿي ٻانهن انھي جي جن نبي ڏنل آھين جاڻ تہ خدا ڀلو آھ ڪي بت شريڪ ڪيل اُھنجا

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ

ڪه سواءِ الله جي خلقيا آپ ۽ زمين ۽ نازل ڪيائين اوهان لاءِ

مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَأَنْۢبَتْنَا بِهٖ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ ۚ مَّا كَانَ لَكُمْ

آسمان کان پاڻي پوءِ اُڀاريا سون انهيءَ باغ صاحب سونهن جا نه آهي طاقت اوهان کي

أَنْ تُنْۢبِتُوْا شَجَرَهَا ۗ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَّعْدِلُوْنَ ۝

ته اُڀاريو وڻ اُنجا ڪو ٻيو شريڪ آهي خدا سان بلڪ اهي قوم آهن جي شرڪ ڪن

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَّجَعَلَ خِلٰلَهَآ أَنْهٰرًا وَّجَعَلَ لَهَا

ڪير سواءِ الله جي ڪري زمين کي جاءِ آرام جي ۽ ڪري وچ اُنجي نهرون ۽ ڪيائين اُن لاءِ

رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ

جبل مضبوط ۽ ڪيائين ٻن درياءُن وچ حجاب ڪو ٻيو شريڪ آهي ان آرمين سان خدا بلڪ گهڻا نادان

لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ أَمَّنْ يُّجِيْبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوْٓءَ

نٿا ڄاڻن ڪير قبولي دعا عاجز جي وسيلي جي جڏهن دعا ڪن ۽ ڪير لاهي سختي

وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ الْأَرْضِ ۗ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۚ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ۝

۽ ڪير ڪري اوهان کي حاڪم ملڪن زمين ۾ ڪو شريڪ آهي ان آرمين سان خدا ٿورا ٿا نصيحت قبول ڪريو

أَمَّنْ يَّهْدِيْكُمْ فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُّرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًۢا

ڪير واٽ ڏيکاري اوهان کي اونداهين ۾ پٽ ۽ درياءَ جي ۽ ڪير موڪلي وائن کي جي بشارت ڏين

بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ۗ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۚ تَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝

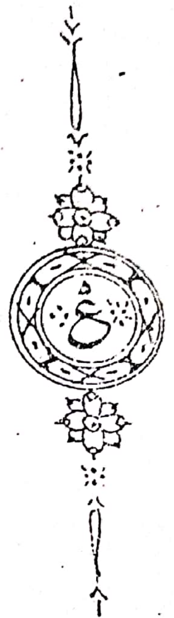
مهندِ مينهن کان ڪير شريڪ آهي الله سان اُن آرمين پاڪ آهي خدا کنا شريڪن

أَمَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَمَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ

ڪير پيدا ڪري مخلوقن کي پوءِ ماري اُنکي ۽ ڪير رزق ڏئي اوهان کي کنا آسمان ساري مينهن

وَالْأَرْضِ ۗ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۚ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝

۽ کنا زمين سبزي ڪير شريڪ آهي الله سان اُن آرمين چئو آڻيو حجت اوهان جي اهيو سچا منجهه شرڪ ڪرڻ

قُلْ لَّا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللّٰهُ ۚ وَمَا يَشْعُرُوْنَ

چؤ ته جيڪي آسمانن ۾ ۽ زمين ۾ آهن سي ڪوبه علم غيب جو نه ڄاڻن ۽ نه سمجهن ٿا سڀ مخلوق مگر خدا

أَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ۞ بَلِ ادّٰرَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ ۚ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ

ته ڪڏهن ٻيهر اٿاربا بلڪ وڌي ويو علم انهن جو آخرت ۾ بلڪ اهي شڪ ۾ آهن

مِّنْهَا ۚ بَلْ هُمْ مِّنْهَا عَمُوْنَ ۞ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ءَإِذَا كُنَّا تُرَابًا

بلڪ اهي انهيءَ کان انڌا آهن ۽ چون ٿا ڪافر ته جڏهن ٿينداسون خاڪ

وَّاٰبَآؤُنَا أَئِنَّا لَمُخْرَجُوْنَ ۞ لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا

۽ ماءُ پيءُ اسان جا ته ڇا ڪڍبا سون ٻيهر تحقيق وعدو ڪيو ويو اسان سان هن جو ۽ ماءُ پيءُ اسان جي سان

مِنْ قَبْلُ ۙ إِنْ هٰذَا إِلَّا أَسَاطِيْرُ الْأَوَّلِيْنَ ۞ قُلْ سِيْرُوْا فِي

هن کان اڳ نه آهي هي وعدو محمد جا مگر آڳاٽن جون آکاڻيون چؤ سير ڪريو منجهه

الْأَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ۞ وَلَا تَحْزَنْ

زمين پوءِ ڏسو ته ڪيئن ٿي عاقبت ڪافرن جي ۽ غم ڪر نه واسطي

عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ۞ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا

ڪافرن مڪين جي ۽ مَ ٿي تنگ سببي ڪُنا مڪرن انهن جي ۽ چون ٿا ڪافر ته ڪڏهن ٿيندي

الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۞ قُلْ عَسٰى أَنْ يَكُوْنَ رَدِفَ لَكُمْ

قيامت جي اهي وعدي سچا چؤ اميد آهي ته اوهان ويجهو آهي اوهان کي

بَعْضُ الَّذِيْ تَسْتَعْجِلُوْنَ ۞ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ

بعض ته عذاب جو جنهن جي تڪڙ ٿا ڪريو ۽ تحقيق خدا صاحب احسان جو مٿي ماڻهن

وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ۞ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ

پر گهڻا ماڻهو ناشڪراني ڪن ۽ تحقيق خدا ڄاڻي ٿو سو جيڪي لڪائن

صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۞ وَمَا مِنْ غَآئِبَةٍ فِي السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ

سينن انهن جا ۽ جيڪي پڌرو ڪن ۽ ناهي ڪو غائب نال منجهه آسمان ۽ زمين

إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ۝ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ

مگر لکيل آهي لوح محفوظ ۾ پڌري ۾. تحقيق هي قرآن ٻڌائي ٿو بني اسرائيلن کي

أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ وَإِنَّهُ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۝

گهڻيون ڳالهيون جن ۾ هو اختلاف ڪن ٿا. ۽ تحقيق اهو هدايت ۽ رحمت آهي مؤمنن لاءِ

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۝ فَتَوَكَّلْ

تحقيق تنهنجو رب فيصلو ڪندو انهن جي وچ ۾ پنهنجي حڪم سان ۽ اهو غالب ۽ ڄاڻندڙ آهي. پوءِ اعتماد ڪر

عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ۝ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ

الله تي، تحقيق تون آهين پڌري حق تي. پر تون نه ٻڌائي سگهندين مئلن کي ۽ نه ٻڌائي سگهندين

الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ۝ وَمَا أَنتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَن

ٻوڙن کي سڏ جڏهن پٺ ڏيئي ڦرن. ۽ نه آهين تون هدايت ڪندڙ انڌن کي گمراهي

ضَلَالَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ۝

کان. نه ٻڌائي سگهين مگر تنهن کي جو ايمان آڻي اسان جي آيتن تي پوءِ اهي حق مڃيندڙ آهن

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ

۽ جڏهن واقع ٿيندو انهن تي قول ته ڪڍنداسون انهن لاءِ دابة الارض

تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ۝ وَيَوْمَ نَحْشُرُ

جو انهن سان ڳالهائيندو ته تحقيق ماڻهو اسان جي آيتن تي يقين نه ڪندا هئا. ۽ جنهن ڏينهن گڏ ڪنداسون

مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ۝ حَتَّىٰ

هر امت مان ٽولو تن مان جيڪي اسان جي آيتن کي ڪوڙو ڀانئيندا هئا پوءِ اهي جدا جدا ڪبا. تان جو جڏهن

إِذَا جَاءُوا قَالَ أَكَذَّبْتُم بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ

ايندا چوندو ڇا ڪوڙو ڀانيو اوهان منهنجي آيتن کي حالانڪ انهن جو علم نه هو اوهان کي يا اوهين ڪهڙا عمل

تَعْمَلُونَ ۝ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ۝

ڪندا هئا. ۽ واقع ٿيندو عذاب انهن تي سبب ظلم ڪرڻ جي پوءِ اهي نه ڳالهائيندا عذر

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ

ڇَ نٿا ڏسن تہ اسان ڪئو رات کي تانتہ آرام ڪن اُنھيءَ ۾ ۽ ڏينهن کي ڏيکاريندڙ تحقيق

فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ○ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ

اُنھيءَ ۾ معجزا آهن جماعت وسهندڙن لاءِ ۽ جنهن ڏينهن ڦوڪبو ڏنڊ ۾ پوءِ ڏڪندا سڀ

مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ

جيڪي آهن منجهه آسمانن ۽ زمين ۾ مگر جنهن کي گهرندو خدا ۽ سڀ ڪو ايندا خدا ڏانهن

دَاخِرِينَ ○ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ

هيڪاندا ۽ ڏسين ٿو جبلن کي ته ٿون پاڻ ۾ ته اُيندڙ آهن ۽ ٿا هلن تا مثل ڪڪرن جي

صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ○ مَن

قدرت آهي خدا جي جنهن عجيب محڪم ڪيو سڀني شين کي تحقيق خدا ڄاڻي ٿو جيڪي ٿا ڪريو جنهن

جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا ۖ وَهُم مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ○

آندو چڱو عمل تہ آن لاءِ ڀلي آهي جزا اُن کان ۽ اُهي گهٻراهٽ کان اُنهيءَ ڏينهن جي امن وارا آهن

وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ

۽ جنهن آندو بڇڙو عمل منهن ڀر ڪيرايا ويندا باهه ۾ نه ڏنو ويندو اوهان کي جزا

إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ○ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ الْبَلْدَةِ

مگر عملن توهان جي نا ڪيو اٿم حڪم مونکي مگر هي تہ پوڄا ڪريان صاحب جي هن شهر جي

الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ○

جنهن تعظيم وارو ڪيو مٿس کي ۽ آن لاءِ سڀ ڪا شيءِ آهي ۽ امر آهي مونکي تہ هجان آءٌ حڪم مڃيندڙن مان ۽ هي تہ

وَأَنْ أَتْلُوَ الْقُرْآنَ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَ

پڙهان قرآن پوءِ جو جيڪو هدايت وارو ٿيندو تہ نفعو ڪندو پاڻ کي ۽ جيڪو

مَن ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ○ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ

گمراهه ٿيندو تہ چئو تہ آءٌ آهيان ئي ڊيڄاريندڙ ۽ چئو شڪر خدا جو جو ڏيکاريندو اوهان کي

اٰيٰتِهٖ فَتَعْرِفُوْنَهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝

پوءِ سڃاڻندا انهن کي ۽ ناهي خدا ناواقف ڪنهن عملن اوهان جي

سُوْرَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً

سورة قصص نازل ٿي مڪي ۾ ان ۾ اٺاسي آيتون آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

سائين نالي خدا جي جو بخشيندڙ ۽ مهربان آهي

طٰسٓمّٓ ۝ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۝ نَتْلُوْا عَلَيْكَ مِنْ نَّبَاِ

هي سورة آيتون لوح محفوظ جون پڌريون پڙهون ٿا توتي خبرون

مُوْسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝ اِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي

موسى ۽ فرعون جون سچيون واسطي قوم مؤمنن جي تحقيق فرعون هليو تڪبر

الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِيَعًا يَّسْتَضْعِفُ طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ

زمين مصر ۾ ۽ ڪيائين وڏيرن مصر کي جماعتون گهڻيون متفرقون ۽ ضعيف ٿي ڪيائين هڪڙي فرقي

اَبْنَآءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ۝ وَنُرِيْدُ

۽ ماريون ٿي ڪيائين عورتون جيئرون تحقيق فرعون هو فساد ڪندڙ ۽ ارادو ڪيوسين

اَنْ نَّمُنَّ عَلَى الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا فِي الْاَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً

تہ احسان ڪريون مٿي ضعيفن زمين ۾ ۽ ڪريون انهن کي حاڪم زمين جا

وَّنَجْعَلَهُمُ الْوٰرِثِيْنَ ۝ وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ

۽ ڪريون انهن کي وارث بجاءِ فرعون جي ۽ عزت ڏيون انهن کي زمين ۾ ۽ ڏيکاريون فرعون

وَهَامٰنَ وَجُنُوْدَهُمَا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَحْذَرُوْنَ ۝ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰٓى

۽ هامان ۽ لشڪر انهن کي ڪنان انهي ضعيفن سو عذاب جنهن کان ڊڄندا ۽ وحي ڪيوسون طرف

اُمِّ مُوْسٰٓى اَنْ اَرْضِعِيْهِ ۚ فَاِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَاَلْقِيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا

موسى جي ماءُ تہ کير ڏي موسى کي ۽ پوءِ جڏهن ڊڄين تون موسى تي تہ اڇلاءِ انهي کي دريا ۾ ۽ م

تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

ڊڄ ۽ غم ڪر بيشڪ اسين موٽائيندا سون انکي تو ڏانهن ۽ ڪنداسون انکي پيغمبرن مان

فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ

پوءِ کنيو موسىٰ کي گهر فرعون جي ته ٿئي آخرڪار هو تن جو دشمن ۽ غم تحقيق فرعون

وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ○ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ

۽ هامان ۽ لشڪر انجو هو ڪافر ۵ ۽ چيو آسيه عورت فرعون جي

قُرَّتُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا

ٺار اکين منهنجين ۽ تنهنجين جو م ماريو انکي اميد آهي ته نفعو ڪندو اسان کي يا ڪنداسون انکي پٽ

وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ○ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا إِنْ كَادَتْ

۽ هو نه ٿي سمجهيائون ۽ ٿي قلب ماءُ موسىٰ جي پريشان اوڏي ٿي ان ڳالهه کي ... ان تي پر ٻڌو

لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ○

ته ظاهر ڪري وجهي ڳالهه موسىٰ جي جيڪڏهن نه ٻڌون ها اسان صبر قلب انجو ته هو هجي ها مؤمنن

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ○

۽ چيو ماءُ موسىٰ جي ڀيڻ موسىٰ جي کي ته ڳول ڪر موسىٰ جي پوءِ ڏٺائين ڏورانهين ۽ فرعون وارا نه سمجهيائون

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ

۽ حرام ڪيو اسان موسىٰ تي کير داين جو ماءُ کان اڳ پوءِ چيو ڀيڻ ته ڏس ڏيان انکي عورت

بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ○ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ

گهر تعظيم واري جو پالي ۽ بادشاهه جا خيرخواه آهن پوءِ موٽايوسون موسىٰ کي ماءُ ڏانهن

كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ

ته ٺرن اکيون سندس ۽ نه غم ڪري ۽ ڄاڻي ته تحقيق وعدو خدا جا سچا آهن پر

أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ○ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا

گهڻا ماڻهو نٿا ڄاڻن ۽ جڏهن ڏسڻ موسىٰ قوت کي پهتو ۽ برابر ٿيو قد ۽ عقل انجو ڏنو اسون

وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ○ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ

۽ علم ۽ مثل انهيءَ جزا ڏيندا آهيون نيڪن کي ۽ داخل ٿيو موسىٰ انهيءَ شهر مصر جي

حِينِ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِنْ

وقت سمهڻ ماڻهن جي پوءِ ڏٺائين مصر ۾ ٻه ماڻهو ٿي وڙهيا هيڪڙو ڪنا قبيلي اسرائيل

شِيعَتِهِ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ

ماڻهن موسىٰ جي ۽ ٻيو ڪنا قبطين دشمن انهيءَ پوءِ مدد گهري موسىٰ کان جو هو ماڻهن انهيءَ

عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا

مٿي تهه جو هو ڪنا دشمن انهيءَ پوءِ مُڪ هنئين انکي موسىٰ پوءِ ماريائين انکي چيو موسىٰ ته هي ڪم

مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ○ قَالَ رَبِّ إِنِّي

ڪنا ڪمن شيطان جي تحقيق اهو دشمن گمراه ڪندڙ پڌرو آهي چيو موسىٰ خداوندا مون

ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ○

ظلم ڪيتو نفس پنهنجي تي پوءِ بخش مونکي پوءِ بخشيائين انکي تحقيق خدا مهربان بخشيندڙ آهي

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ○

چيو موسىٰ خداوندا عوض نعمت تنهنجي جي مونکي ڏنئي تو ڪريان ته نه هوندس مددگار گنهگارن جو

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنصَرَهُ

پوءِ رات گذاريائين مصر ۾ ڊڄندي انتظار ڪندي ٻئي ڏينهن پوءِ اوچتو ڏٺائين ته بني اسرائيلي جنهن مدد گهري

بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۚ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِينٌ ○

ڪالهه وري فرياد ڪري ٿو چيو انکي موسىٰ تحقيق تون گمراه ڪندڙ آهين پڌرو

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَن يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ يَا مُوسَىٰ

پوءِ جڏهن ارادو ڪيو موسىٰ ته پڪڙي قبطي کي جو هو دشمن ٻنهي جو چيائين اي موسىٰ

أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ۖ إِن تُرِيدُ إِلَّا

ڪي تون ارادو ڪرين ته ڪهين مونکي جيئن ڪُهيئي ماڻهو ڪالهه نه تون ٿو چاهين مگر

أَنْ تَكُوْنَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيْدُ أَنْ تَكُوْنَ مِنَ الْمُصْلِحِيْنَ ○

هوءِ تون ظالم زمين مين ۽ نٿو چاهين تون ته هوءِ تون ڪنا خير خواهن

وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِيْنَةِ يَسْعٰى قَالَ يٰمُوْسٰٓى إِنَّ الْمَلَأَ

۽ آيو مڙس هيڪڙو ڪنارڊ کان مصر جي ڊوڙندو چيائين اي موسى تحقيق لشڪر فرعون

يَأْتَمِرُوْنَ بِكَ لِيَقْتُلُوْكَ فَاخْرُجْ إِنِّيْ لَكَ مِنَ النّٰصِحِيْنَ ○

تا حڪم ڪن تو لاءِ قتل جو پوءِ نڪر آءٌ تنهنجو خير خواه آهيان

فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَّتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِيْ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ○

پوءِ نڪتو ڪنا مصر ڊڄندو ڏسندو نهاريندو چيو موسى خداوند اي بچاءِ مونکي ڪنا قوم ظالمن جي

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى رَبِّيْٓ أَنْ يَّهْدِيَنِيْ سَوَآءَ

۽ جڏهن سامهون ٿيو طرف شهر مدين جي چيائين سگهي خدا ڏيکاريندو مونکي واٽ

السَّبِيْلِ ○ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ

سڌي هدايت جي ۽ جڏهن آيو مٿي ترباڙي مدين جي ڏٺائين اتي جماعت ماڻهن جي

يَسْقُوْنَ ۖ وَوَجَدَ مِنْ دُوْنِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُوْدٰنِ ۚ قَالَ مَا

جي پياريندا ها وهٽن کي ۽ ڏٺو موسى ورت انجي ٻه عورتون جي جهلينديون ها ڌڻ پنهنجو چيو موسى

خَطْبُكُمَا ۖ قَالَتَا لَا نَسْقِيْ حَتّٰى يُصْدِرَ الرِّعَآءُ ۖ وَأَبُوْنَا شَيْخٌ

ڪهڙو حال آهي توهان جو نه پياريندو سون تان جڏهن پيا ڪڍن ڌنار ڌڻ ماڻهن جا ۽ پيءُ اسان جو پوڙهو

كَبِيْرٌ ○ فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰىٓ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّيْ لِمَآ

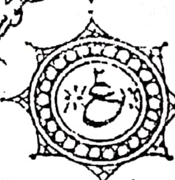
وڏو آهي پوءِ پياريائين ڌڻن ان جا پوءِ موٽيو طرف ڇانوَ جي ۽ چيائين خداوند آءٌ واسطي

أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيْرٌ ○ فَجَآءَتْهُ إِحْدٰىهُمَا تَمْشِيْ عَلَى اسْتِحْيَآءٍ

ان ڪل تو ڏنو مونکي محتاج آهيان پوءِ آئي موسى وٽ هيڪڙي انهن مان هلندي ساڻ حيا

قَالَتْ إِنَّ أَبِيْ يَدْعُوْكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا ۚ فَلَمَّا جَآءَهُ

چيائين پيءُ منهنجو ڪوٺي تو کي ته ڏئي تو کي اجورو پاڻي پيارڻ جو پوءِ جڏهن آيو موسى اُن وٽ

وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

۽ بيان ڪيائين اُن وٽ پنهنجو حال جو ڪيو ان عون چيو شعيب ته مَ ڊڄ ڇُٽين تون ڪنا قوم ظالمن جي

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ

چيو تن ٻنهي مان هڪڙيءَ اي بابا اجوري تي رکينس بيشڪ ڀلو جنهن کي اجوري تي رکين قوي ۽

الْأَمِينُ ۝ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ

امانتدار. چيو شعيب ته آءٌ ارادو ڪريان ٿو ته پرڻايان توکي هيڪڙي ڌيئرن منهنجين ٻن منجها

عَلَىٰ أَن تَأْجُرَنِي ثَمَانِيَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَ

هن شرط تي ته ڏين اجورو مون کي اٺن ورهين. پوءِ جي پورا ڪندين ڏهه ورهيه ته احسان آهي تنهنجو

وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝

۽ نه آهي مراد منهنجي ته مشقت ڪريان توتي. سگهو لهندين مون کي جي گهريو خدا ته چڱن مان

قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ

چيو موسىٰ ته انجام وعدو ڪيل آهي وچ منهنجي وچ تنهنجي جيڪا مدت تمام ڪندس ته نه آهي ڪا جهل

عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ۝ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ

مون تي ۽ خدا مٿي وعدن ڪيلن اسان جي نگهبان آهي. پوءِ جڏهن پورا ڪيا موسىٰ ڏهه ورهيه ڪرڻ جا

وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِن جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا

۽ مونجهيو ساڻ عورت پنهنجي ۽ ڏٺائين طرف طور سيناءِ جي جيئرو ه. چيائين عورت پنهنجي کي ته ترسو ڪي

إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ

مون ڏٺو آهي جيئرو. اميد آهي ته آڻيندس اوهان وٽ انهان خبر واٽ جي يا آڻيان جي جيڪي ٽڪر جيئري جو

لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ۝ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِن شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ

مان آءٌ ڪوهاٽيو. پوءِ جڏهن آيو اُن جيئري وٽ سڏ ٿيو طرفان وادي جي ساڄي

فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَن يَا مُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝

منجهه زمين برڪت واري ۾ وڻ جي ته اي موسىٰ ! آهيان خدا جو پالڻهار عالمن جو

وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا

۽ اُڇلاءِ لَٺِ پنهنجي   پوءِ جڏهن ڏٺائين لٺ کي چُرندڙ ڄڻڪ اُها نانگ آهي   ڀڳو پُٺ ڏيئي

وَّلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يٰمُوْسٰٓى اَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۣ اِنَّكَ مِنَ الْاٰمِنِيْنَ ۝

۽ نه مُنتظر ٿيو   چيو خدا اي موسىٰ سامهون ٿيءُ ۽ م ڊڄ   تحقيق تون امن وارن مان آهين

اُسْلُكْ يَدَكَ فِيْ جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ ۡ وَّاضْمُمْ

داخل ڪر هٿ پنهنجو منجهه گريبان پنهنجي ته نڪري اَڇو نوراني ٿي ري مرض ۽ قبح   ۽ سوڙ ڪر

اِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذٰنِكَ بُرْهَانٰنِ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰى

پاڻ ڏانهن ٻانهن پنهنجي سببا خوف جي ته لهي خوف تو کي پوءِ هي ٻه معجزا آهين ڪلهه فا خدا جي طرف

فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ ۚ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ۝ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ

فرعون ۽ جماعت اُنهيءَ جي   اُهي آهين جماعت ڪافرن جي   چيو موسىٰ خداوندا مون

قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَاَخَافُ اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ۝ وَاَخِيْ هٰرُوْنُ هُوَ

ڪُٺو آهي اُن مان هڪ ماڻهو پوءِ ڊڄان ٿو ته متان ڪُهن مون کي   ۽ ڀاءُ منهنجو هارون زور

اَفْصَحُ مِنِّيْ لِسَانًا فَاَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْاً يُّصَدِّقُنِيْٓ ۡ اِنِّيْٓ اَخَافُ

چٽو آهي مون کان ڳالهائڻ ۾ پوءِ موڪل اُن کي مون سان همراه ته سچو ڪري مون کي تحقيق مقابلي جي الڪر ڊڄان ٿو

اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ۝ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخِيْكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا

متان ته ڪوڙو سمجهن مون کي   چيو خدا سگهو ئي زور وارو ڪنداسون تو کي ساڻ ڀاءُ پنهنجي ۽ ڪنداسون اوهان لاءِ

سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُوْنَ اِلَيْكُمَا ۚ بِاٰيٰتِنَآ ۚ اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُوْنَ ۝

غلبو   پوءِ نه پهچندا اوهان ڏانهن سبب معجزن اسان جي ۽ جيڪي تابع آهيا غالب هوندا

فَلَمَّا جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى

پوءِ جڏهن آيو اُنهن وٽ موسىٰ ساڻ حُجّتن پڌرين   چيائون   ناهي هيءُ ڪجهه مگر سحر جُڙيل موسىٰ جو

وَّمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ۝ وَقَالَ مُوْسٰى رَبِّيْٓ اَعْلَمُ

۽ نه ٻُڌو اسان هيءُ ڪجهه منجهه ماءُ پِن اڳين   ۽ چيو موسىٰ ته خدا ڄاڻي ٿو

بِمَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ تَكُوْنُ لَهٗ عَاقِبَةُ الدَّارِ

تهڪي جو اُن وٽان هدايت کڻي آيو ۽ پڻ سڃاڻي ٿو تنهن کي جنهن لاءِ هوندي جو پوئين آخرت جي

اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰۤاَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ

تحقيق نه ڇٽندا ظالم ۽ چيو فرعون اي قوم مهجي نه ڄاتو اٿم

مِنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ ۚ فَاَوْقِدْ لِيْ يٰهَامٰنُ عَلَى الطِّيْنِ فَاجْعَلْ لِّيْ

ڪو الله سواءِ مهجي پوءِ ٻار باهه مون لاءِ اي هامان مٿي سرن پچائڻ جي پوءِ جوڙ مون لاءِ

صَرْحًا لَّعَلِّيْۤ اَطَّلِعُ اِلٰۤى اِلٰهِ مُوْسٰى ۙ وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝

ماڙي ته جيئن نهاريان مٿي الله موسى جو ۽ آءٌ ته گمان ڪيان ٿو ته ڪوڙن مان آهي

وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُوْدُهٗ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوْۤا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا

۽ هٺ ڪيو فرعون ۽ لشڪر انجي زمين ۾ ناحق ۽ گمان ڪيائون ته قيامت اسان ڏانهن

لَا يُرْجَعُوْنَ ۝ فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِى الْيَمِّ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ

موٽندي پوءِ ورتو اسان ان ۽ لشڪر انجي کي پوءِ وڌو اسان انکي منجهه دريا پوءِ ڏس ته ڪيئن

كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَجَعَلْنٰهُمْ اَئِمَّةً يَّدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۚ

هئي عاقبت ظالمن جي ۽ ڪئوسون انکي مهندار ڪفر جا جي ڪوٺين ٻري ڏانهن

وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُوْنَ ۝ وَاَتْبَعْنٰهُمْ فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۚ

۽ ڏينهن قيام جي نه مدد ڏني ويندا ۽ لائي اسان انکي هن دنيا ۾ لعنت

وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِّنَ الْمَقْبُوْحِيْنَ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

۽ ڏينهن قيام جي اهي لوڌڙن مان هوندا ۽ تحقيق ڏني اسان موسى کي توريت

مِنْ ۢبَعْدِ مَاۤ اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ الْاُوْلٰى بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى

پٺيان هلاڪ ڪرڻ امتن پهرين جي جو ته سڪاري وارو هدايت جي ماڻهن جي هدايت

وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ۝ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ اِذْ

۽ رحمت ته متان اهي ياد ڪري نصيحت وٺن ۽ نه هئين تون اي محمد منجهه طرف مغرب جي جڏهن

قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنتَ مِنَ الشّٰهِدِينَ ۝ وَلٰكِنَّا

ڏنوسون تي موسيٰ کي توريت متي طور سيناء ۽ نه هئين تون حاضرن مان پر اسان

أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ

پيدا ڪيون قومون پوءِ ڊگهيون ٿيون انهن جون عمريون دنيا ۾ ۽ نه هئين تون ساڪن ڪنهن اهل

مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا وَلٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۝ وَمَا كُنتَ

مدين جي تان پڙهي انهن تي معجزا اسان جا پر آهيون اسين رسول ڪندڙ تو کي ۽ نه هئين تون

بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا

طرف طور سيناء جي جڏهن سڏ ڪيوسون اسان موسيٰ کي پر هو رحمت جي ڪناري تنهنجي تي تون ڊيڄاري قوم

مَّا أَتٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝ وَلَوْلَا أَن

جي کي نه آيو انهن وٽ ڪو ڊيڄاريندڙ مهندان تو کان ته متان اهي نصيحت وٺن ۽ جيڪڏهن نه پهچي جڏهن تي

تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا

ڏسي انهن کي سختي سبب عملن مهند ڪيلن انهن جي ته چون ٿا خداوندا ڇو نه

أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ اٰيٰتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

موڪليئين اسان ڏانهن رسول ته تابع ٿيون آيتن تنهنجي جا ۽ ٿيون مؤمن

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ

پوءِ جڏهن آيو انهن وٽ قرآن اسان وٽان چون ٿا ... مثل تن معجزن جي ڏنا ويا

مُوسَىٰ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ قَالُوا سِحْرٰنِ

موسيٰ کي ... ڪفر ڪيو هو انهن ساڻ تن معجزن جي ڏنا ويا موسيٰ کي اڳ ۾ چيائون ته ٻه جادوگر

تَظٰهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلٍّ كٰفِرُونَ ۝ قُلْ فَأْتُوا بِكِتٰبٍ مِّنْ عِندِ

هڪ ٻئي جي ... چون ٿا اسين سڀن سان ڪافر آهيون چئ ته آڻيو ڪو ڪتاب خدا وٽان

اللّٰهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صٰدِقِينَ ۝ فَإِن لَّمْ

جو زور هدايت وارو هجي انهن ٻنهي کان ته تابع ٿيان ان جو جيڪڏهن آهيو سچا پوءِ جي نه

يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ

جيڪي ڪن تہ تنهنجو چيو پورو ڄاڻ تہ اُهي فقط پنهنجن سڌن جا تابع ٿين ٿا ۽ ناهي ڪو وڌيڪ گمراهہ

مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي

ڪنهن کان جو تابع ٿئي سندس نفس جي سواءِ وات ڏيکارڻ خدا جي تحقيق خدا نہ ٿو هدايت ڪري

الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

جماعت ڪافرن جي کي ۽ تحقيق لڳو لڳ ڪيو سون نصيحتون ماڻ اُهي قبول ڪن

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِن قَبْلِهِ هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ ۝ وَإِذَا يُتْلَىٰ

جن کي ڏنيون تہ ڪتاب تورات مٿن قرآن کان جهڙو عبدالله بن سلام جو اُهي سان ان نصيحتن ۽ سهڻي جڏهن

عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِ

اُنهن تي چون ٿا وسهيا سون انکي تحقيق اِهو سچو آهي خدا وندا اسين هُواسون اڳي ئي منجهند

مُسْلِمِينَ ۝ أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَ

قرآن کي انهن کي ڏنبا سون ثواب سندن ٻيڻو سبب محڪم اپڻن جي مٿي دين

يَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ۝

۽ اُهي دفع ڪن سان احسان اِيذاءُ ڏسا ٻيڏ زن ڪي ۽ ڪنا مال ڏنل خدا جي زڪوٰة ڏين ٿا

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ

۽ جڏهن سڻين تہ ڪو ڳالهہ ٿو ڪري اُهي تہ بخش ڪن انکي ۽ چون ٿا اسانکي نفع ڪندا عمل مو چار اسانجا

أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ۝ إِنَّكَ لَا تَهْدِي

انکي ڪم اپڻا عمل الڪهما سلامتي هُوءِ اُنهي نٿا طلب ڪريون مقابلي جي سان جاهلن تحقيق تون

مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۝

جنهن کي تون چاهين رکندي پر الله هدايت ڪري ٿو جنهن کي گهري ۽ اُو ڄاڻي هدايت وارن کي

وَقَالُوا إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا ۚ أَوَلَمْ

۽ چون ٿا قريش تہ جي تابع ٿيندا سون دين جهڙا نہ ڪيد ندا اسانکي زمين مڪي جي منجها ڪي نہ

نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَىٰ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّن

ڏئي سون انکي مکي ۾ جو حرم آهي امن جي جت پهچن ٿا ميوا ان ملڪن ۾ جنهن جا ميوا ڪل شين جا روزي

لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ

اسان جي طرفان ڪافر نٿا سمجهن ۽ ڪيترا هلاڪ ڪيا سون ڳوٺ جي

بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّن بَعْدِهِمْ إِلَّا

هنبلا اتنا منجهن عيش پوءِ اُهي آهن گهر انهن جا ڪين رهي انهن پٺيان گهڻا هلاڪ ٿيا مگر

قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ۝ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ

ٿورو ۽ آهيون اسين وارث زمين جا ۽ ناهي خدا هلاڪ ڪندڙ شهرن کي مگر

حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا

جيستائين موڪلي منجهن وڏي شهر ۾ رسولن کي جي ظاهر ڪن انهن تي معجزا ۽ نه آهيون اسين

مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ۝ وَمَا أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ

هلاڪ ڪندڙ ڳوٺن کي مگر جڏهن ماڻهو ان جا ظلم ڪن ۽ جيڪي ڏنيون ٿيون اوهان کي مال

فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ

سو نفعو آهي دنيا جو ۽ سونهن دنيا جي ۽ جو ثواب آهي خدا وٽ سو ڀلو ۽ باقي آهي

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ أَفَمَن وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَن

پوءِ ڇو نٿا سمجهو پوءِ جو وعدو ڪيو سون بهشت جو پوءِ اهو ملندو انکي جيئن شخص

مَّتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ

ڏنو اسان جنهن کي مال دنيا جو پوءِ اهو ڏينهن قيامت جي حاضر ٿيندو منجهه عذاب

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ۝

۽ جنهن ڏينهن سڏ ڪندو خدا ڪافرن کي پوءِ چوندو ڪٿي آهن شريڪ مون جا جن کي چوندا هئو خدا

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا

چوندا اهي جن تي لازم ٿيندو عذاب خداوند اهي جن گمراهه ڪيوسون اسان

أَغْوَيْنٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَآ اِلَيْكَ مَا كَانُوْٓا اِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ○

گمراه ڪيوسون اسان انکي جيئن گمراه ٿياسون بيزار ٿيون ٿا اوهان ڏي ڪفر ڪان ڪونه هئا اسان جي عبادت ڪندا

وَقِيْلَ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَرَاَوُا

۽ چوندا ملائڪ سڏيو شريڪن پنهنجي کي پوءِ سڏيندا انهن کي نه جواب ڏيندا انهن کي ۽ ڏسندا

الْعَذَابَ لَوْ اَنَّهُمْ كَانُوْا يَهْتَدُوْنَ ○ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ

عذاب کي چوندا ڪاش هجي ها اسين هدايت وارا ۽ اُن ڏينهن سڏيندو خدا پوءِ چوندو

مَاذَآ اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِيْنَ ○ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْاَنْۢبَآءُ يَوْمَئِذٍ

ته ڪهڙو جواب ڏنئو رسولن جو پوءِ انڌيون ٿينديون انهن کي ڳالهيون اُن ڏينهن

فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُوْنَ ○ فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰٓى

پوءِ نه هڪٻئي کان پڇندا پوءِ جنهن توبه ڪئي ۽ ايمان آندو ۽ عمل ڪيا چڱا پوءِ اميد آهي

اَنْ يَّكُوْنَ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ○ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ مَا

ته هوندا ڇٽلن ۽ خدا تنهنجو خلقي جيڪي گهري ۽ ڏيندو سو جيڪي گهري

كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ○ وَرَبُّكَ

ناهي مٿن انهن کي اختيار پاڪ آهي خدا ۽ مٿاهون ڪنان شريڪ ڪرڻ انهن جي ۽ خدا

يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ○ وَهُوَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا

تو ڄاڻي جيڪي لڪائن سينا انهن جا ۽ جيڪي ظاهر ڪن ۽ خدا لائق آهي عبادت جو ناهي ڪو

هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِى الْاُوْلٰى وَالْاٰخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ○

اُو اُن لاءِ آهي ساراه دنيا ۽ آخرت ۾ اُن جو آهي حڪم ۽ اُن ڏانهن موٽندا

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

چئو ته خبر ڏيو جيڪڏهن ڪري خدا اوهان تي رات هميشه ڏينهن قيامت جي

مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِضِيَآءٍ اَفَلَا تَسْمَعُوْنَ ○ قُلْ اَرَءَيْتُمْ

ڪهڙو آهي خدا سواءِ الله جي جو ڪري ڏينهن روشن ڇا نٿا ٻڌو چئو خبر ڏيو

إِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ إِلٰهٌ غَيْرُ

جي ڪري خدا لاڳيتو ڏينهن ڏگهو قيامت تائين ته ڪير الله سواءِ

اللّٰهِ يَأْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُوْنَ فِيْهِ أَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ۝ وَمِنْ رَّحْمَتِهِ

خدا جي جو ڪري آڻي رات جنهن ۾ آرام وٺو ڇا پوءِ نٿا ڏسو ۽ مهربانيءَ سندس

جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهِ

ڪيائين اوهان لاءِ رات ۽ ڏينهن ته آرام ڪريو رات ۾ ۽ طلب ڪريو رزق ڏينهن ۾

وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ أَيْنَ شُرَكَآءِيَ

مان اوهين شڪر ڪريو ۽ جنهن ڏينهن سڏيندو خدا انهن کي پوءِ چوندو ته ڪٿي آهن شريڪ منهنجا

الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ۝ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيْدًا فَقُلْنَا

جي ڀانئيندا هئا دنيا ۾ ۽ ڪڍنداسون هر هڪ جماعت مان نبي شاهد پوءِ چونداسون

هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوْا أَنَّ الْحَقَّ لِلّٰهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا

آڻيو حجتون پنهنجيون پوءِ ڄاڻندا ته حق آهي خدا لاءِ ۽ غائب ٿيندا انهن کان سڀ شريڪ جي ٺهرائيندا هئا

يَفْتَرُوْنَ ۝ إِنَّ قَارُوْنَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوْسٰى فَبَغٰى عَلَيْهِمْ وَ

ڪوڙ بڌا اٿن تحقيق قارون هو ڪنهن قوم موسىٰ جي مان پوءِ هٺ ڪيائين انهن تي

اٰتَيْنٰهُ مِنَ الْكُنُوْزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوْٓأُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ

ڏنوسون انهيءَ کي ڪيترا خزانا ته جن جون ڪنجيون کڻندي ٿڪجي پوندي هئي طاقتور جماعت

إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِيْنَ ۝ وَابْتَغِ فِيْمَآ

جڏهن چيس قوم موسىٰ جي ته نه خوش ٿي سان مال دنيا جي تحقيق خدا محبت نه ڪندو خوش ٿيندڙن سان ۽ طلب ڪر انهيءَ ۾

اٰتٰىكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيْبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ

ڏنو توکي خدا عمل آخرت جا ۽ نه وسار حصو پنهنجو دنيا جو ڪفن آهي ۽ چڱائي ڪر

كَمَآ أَحْسَنَ اللّٰهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ

جيئن چڱائي ڪئي خدا تو تي ۽ نه ڪر فساد ۽ ظلم زمين ۾ تحقيق خدا نه دوست رکي

الْمُفْسِدِيْنَ ۝ قَالَ اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ عَلٰى عِلْمٍ عِنْدِيْ ؕ اَوَلَمْ يَعْلَمْ

ڪافرن کي. چيو قارون ته ڏنو ويو آهي مال مون کي مگر سبب عقل منهنجي جي ڪنهن ڄاڻي

اَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهٖ مِنَ الْقُرُوْنِ مَنْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُ

ته تحقيق خدا هلاڪ ڪيون مهند انگان امتون جي ذايا هوا قارون کان

قُوَّةً وَّاَكْثَرُ جَمْعًا ؕ وَلَا يُسْئَلُ عَنْ ذُنُوْبِهِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ۝ فَخَرَجَ

زور ۾ گهڻائي مال ڪرڻ ۾ ۽ نه پڇيو ويندو گناهن انهن جي هن ڪافرن کان پوءِ نڪري قارون

عَلٰى قَوْمِهٖ فِيْ زِيْنَتِهٖ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ يُرِيْدُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا

سان لشڪر پاهڻ ساڻ لباسن ۽ هٿيارن ۽ سينگارن ۾ چيو تن جي گهرندڙ هوا لذتون دنيا جيون ته

يٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ اُوْتِيَ قَارُوْنُ ۙ اِنَّهٗ لَذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ۝ وَقَالَ

ڪاش جي اسان وٽ هوي مثل ته مال جو جو ڏنو ويو قارون کي جو صاحب آهي نعمت وڏي جو ۽ چيو

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّمَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۚ

تن جنکي ڏنو ويو علم آخرت جو چال هلاڪ ٿيو ثواب خدا جو ڀلو آهي مومنن لاءِ ۽ عمل صالح ڪندڙن لاءِ

وَلَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا الصّٰبِرُوْنَ ۝ فَخَسَفْنَا بِهٖ وَبِدَارِهِ الْاَرْضَ ۟

۽ نه رسايو ان کي ثواب مگر جي صبر ڪرڻ ڪن ٿيون پوءِ گهايو اسان قارون کي ساڻ حويلي مال سندس

فَمَا كَانَ لَهٗ مِنْ فِئَةٍ يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۗ وَمَا كَانَ مِنَ

پوءِ نه هو قارون جو ڪو اهڙو لشڪر جو جو ڇڏائيس سواءِ خدا جي ۽ نه هو

الْمُنْتَصِرِيْنَ ۝ وَاَصْبَحَ الَّذِيْنَ تَمَنَّوْا مَكَانَهٗ بِالْاَمْسِ يَقُوْلُوْنَ

چيئل ۽ صبح ٿيا سي جن سڌ ڪئي هئي ان جي جي ڪال چوڻ لڳا

وَيْكَاَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ ۚ لَوْ

تحقيق ڄاتوسون ته خدا ڪشادو ڪري رزق تنهن لاءِ جو گهري ٻانهن مان ۽ تنگ ڪري جيڪڏهن

لَآ اَنْ مَّنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا ؕ وَيْكَاَنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ۝

نه احسان ڪيو خدا اسان تي ته گهايا اسان کي پڻ زمين ۾ تحقيق نه ڇٽندا ڪافر عذاب کان

تِلْكَ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِيْنَ لَا يُرِيْدُوْنَ عُلُوًّا فِي الْاَرْضِ

اُهو آخرت جو گهر انهن لاءِ ڪنداسون جي ڪو ارادو نه ٿا ڪن هٿ جي زمين ۾

وَلَا فَسَادًا ؕ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ○ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيْرٌ

۽ نڪي فساد جو ۽ آخرت آهي متقين لاءِ جيڪو اڻيندو ڪو چڱو ڪم، تنهن لاءِ نفعو آهي

مِّنْهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِيْنَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ

اُنهيءَ مان ۽ جيڪو اڻيندو ڪو مندو ڪم، تنهن کي جزا ڏني نه ويندي، انهن ڪندڙن کي مندا ڪم

اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ○ اِنَّ الَّذِيْ فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَآدُّكَ

مگر جيترو ڪو ڪم ڪيائون تحقيق سو خدا جنهن لازم ڪيو توتي قرآن البت موٽائيندو توکي

اِلٰى مَعَادٍ ؕ قُلْ رَّبِّيْٓ اَعْلَمُ مَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ فِيْ ضَلٰلٍ

طرف وطن پنهنجي، چئو خدا تو جيائين ٿو ته ڪير جو آيو ساڻ هدايت ۽ جيڪو منجهه گمراهيءَ

مُّبِيْنٍ ○ وَمَا كُنْتَ تَرْجُوْٓا اَنْ يُّلْقٰٓى اِلَيْكَ الْكِتٰبُ اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ

پڌريءَ آهي ۽ نه هئين تون اميدوار ته نازل ٿيندو تو ڏانهن قرآن مگر قرآن رحمت آهي ڪنا

رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ ظَهِيْرًا لِّلْكٰفِرِيْنَ ○ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ اٰيٰتِ

خدا پنهنجي جي، پوءِ متان ٿئين همراهه ڪافرن جو ۽ متان ڦيرائين ڪافر توکي ڪنا آيتن

اللّٰهِ بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَيْكَ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ وَلَا تَكُوْنَنَّ

خدا جي پڄاڻان انهيءَ نازل ٿيون تو ڏانهن ۽ سڏ خدا ڏانهن ۽ متان ٿئين

مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ○ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۘ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۣ

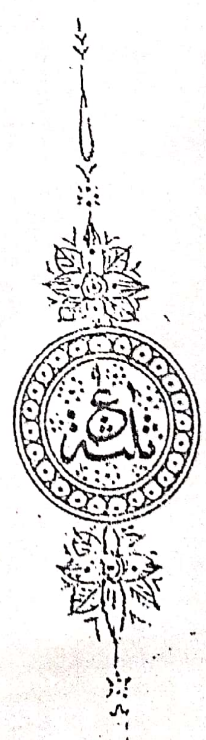
ڪنا شرڪ ڪندڙن ۽ متان سڏين ساڻ خدا الڳو ٻيو ناهي ڪو الله مگر خدا

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهٗ ؕ لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ○

سڀ ڪو فنا ٿيندا مگر دائم قائم آهي ذات خدا جي، انهيءَ جي حڪومت آهي ۽ اُن ڏانهن موٽندا

سُوْرَةُ الْعَنْكَبُوْتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَّسِتُّوْنَ اٰيَةً

سورة عنڪبوت نازل ٿي مڪي ۾ منجهس اُڻهتر آيتون ٦٩ آهن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

شروع ڪريان ساڻ ناليِ خدا جي جو بخشيندڙ مهربان آهي

الٓمّٓ ۝ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُّتْرَكُوْٓا اَنْ يَّقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا وَهُمْ لَا

ڇا ڀانئين ماڻهو ته ڇڏيا ويندا سون ساڻ ڪلمين چوڻ جي يعني فقط زبان سان چون ته ايمان آندو ۽ اهي نه

يُفْتَنُوْنَ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ

پرکيا ويندا سون ۽ تحقيق پرکيو اسان تن امتن کي جي هوندا هيون انکان پوءِ البت ظاهر ڪندو الله ٿن کي جن

صَدَقُوْا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِيْنَ ۝ اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ

سچ چيو ايمان ۾ ۽ ظاهر ڪندو ڪوڙن کي ڪي ڀانئين ٿا اهي شخص جي ڪن ٿا مندايون

اَنْ يَّسْبِقُوْنَا ۭ سَاۗءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ۝ مَنْ كَانَ يَرْجُوْا لِقَاۗءَ اللّٰهِ

ته ڇوٽي وينداسان کان مندو آهي سو گمان جو ٿا ڀانئين جيڪو آهي اميدوار ڪرڻ ملاقات خدا جي جو

فَاِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ لَاٰتٍ ۭ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ وَمَنْ جَاهَدَ فَاِنَّمَا

پوءِ تحقيق وقت قيامت جو ايندڙ آهي ۽ الله سڻندڙ ڄاڻندڙ آهي ۽ جيڪو جهاد ڪندو ته ان ناهي نفعو

يُجَاهِدُ لِنَفْسِهٖ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ڀلائي جو مگر نفس پنهنجي لاءِ تحقيق خدا بي نياز آهي ڪنان جهانن ۽ جيڪي مڃين

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَحْسَنَ

۽ عمل ڪن صالح البت ميٽينداسون انهن کان مندايون انهن جون ۽ جزا ڏينداسون انهن کي چڱائي

الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ۭ

عملن انهن جي جي ۽ وصيت ڪريون ٿا ماڻهوءَ کي تہ ساڻ ماءُ پيءُ احسان ڪري

وَاِنْ جَاهَدٰكَ لِتُشْرِكَ بِيْ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۭ

۽ جيڪڏهن تڪليف ڏين توکي ته شرڪ ڪر خدا سان جنهن جو ناهي توکي علم ته م چيو ڪر انهن جو

اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

موٽڻ آهي مون ڏانهن پوءِ خبر ڏيندس اوهان کي جيڪي عمل ڪندا هئو ۽ جيڪي مڃين ۽ ڪم ڪن

الصّٰلِحٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصّٰلِحِيْنَ ○ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ

مؤمن ٿيا ته داخل ڪنداسون انکي منجهه صالحن ۽ منجهه ماڻهن مان آهين جي چون ٿا

اٰمَنَّا بِاللّٰهِ فَاِذَآ اُوْذِيَ فِي اللّٰهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ

ته ايمان آندوسين خدا تي پر جڏهن ايذايو ويو منجهه واٽ خدا جي ته ڪري ٿو ايذائڻ ماڻهن جو عذاب مانند

اللّٰهِ وَلَئِنْ جَآءَ نَصْرٌ مِّنْ رَّبِّكَ لَيَقُوْلُنَّ اِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ اَوَلَيْسَ

عذاب خدا جي ۽ جي اچي فتح خدا وٽان چون ٿا ته تحقيق اسين اوهان سان هئاسين ڇا نه آهي

اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِمَا فِيْ صُدُوْرِ الْعٰلَمِيْنَ ○ وَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

خدا چڱو ڄاڻندڙ انکي جيڪي آهي منجهه سينن عالمن جي ۽ البت ڄاڻي خدا تن کي جي ايمان آندائون

وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ ○ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّبِعُوْا

۽ سڃاڻي منافقن کي ۽ چون كافرن مؤمنن کي ته تابعداري ڪريو

سَبِيْلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطٰيٰكُمْ وَمَا هُمْ بِحٰمِلِيْنَ مِنْ خَطٰيٰهُمْ مِّنْ شَيْءٍ

واٽ اسان جي کي ۽ کڻنداسون گناهه اوهان جا ۽ نه آهن کڻندڙ گناهه انهن جا ڪجهه

اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ○ وَلَيَحْمِلُنَّ اَثْقَالَهُمْ وَاَثْقَالًا مَّعَ اَثْقَالِهِمْ وَ

۽ اهي ڪوڙا آهن ۽ کڻندا گناهه پنهنجا ۽ بار گمراهه ڪرڻ مؤمنن جو سان پنهنجي بار ۽

لَيُسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَمَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ○ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا

۽ انکي پڇيو ويندو ڏينهن قيامت جي ڪنا ڪوڙن جي ٻڌائون ۽ تحقيق موڪليوسون نوح

اِلٰى قَوْمِهٖ فَلَبِثَ فِيْهِمْ اَلْفَ سَنَةٍ اِلَّا خَمْسِيْنَ عَامًا فَاَخَذَهُمُ

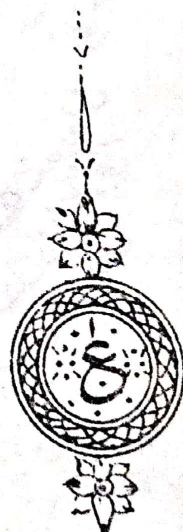
طرف امت سندس پوءِ ترسيو انهن ۾ هزار ورهين مگر پنجاهه ورهه پوءِ ورتو انکي

الطُّوْفَانُ وَهُمْ ظٰلِمُوْنَ ○ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَصْحٰبَ السَّفِيْنَةِ وَجَعَلْنٰهَآ

طوفان ۽ اهي ڪافر هوا پوءِ ڇڏايوسون ان کي نوح کي ۽ رفيقن ٻيڙيءَ جي کي ۽ ڪيوسون

اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ○ وَاِبْرٰهِيْمَ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ

معجزو عالمن لاءِ ۽ ابراهيم نبي جڏهن چيو قوم کي ته عبادت ڪريو خدا جي ۽ ڊڄو ان کان

ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ○ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ

هيءَ ڳالهه اوهان لاءِ ڀلي آهي جيڪڏهن ڄاڻو ٿا نفعو يا ڇڄو   تحقيق پوڄيو ٿا   سواءِ

اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ

خدا جي مگر بتن کي ۽ گهڙو ٿا اوهين ڪوڙ   تحقيق اهي جن کي پوڄيو ٿا سواءِ خدا جي

لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِندَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ

نه مالڪ آهن اوهان جي رزق ڏيڻ جا پوءِ طلب ڪريو خدا کان رزق   ۽ ان جي پوڄا ڪريو

وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ○ وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ

۽ شڪر ڪريو ان جو   انهيءَ ڏانهن موٽندا   ۽ جيڪڏهن ڪوڙو ڀانئيندا ته پوءِ تحقيق ڪوڙو ڀانئيو ٽولن

مِّن قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ○ أَوَلَمْ يَرَوْا

اوهان کان اڳ ۾   ۽ ناهي رسول تي مگر پهچائڻ ظاهر   ڇا نه ٿا ڏسن

كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ○

ڪيئن پيدا ڪيو خدا مخلوق کي پوءِ ڪيئن ٿو موٽائي   تحقيق هيءَ ڳالهه خدا تي سولي آهي

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ۚ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ

چئو سير ڪريو زمين ۾ پوءِ ڏسو ته ڪيئن پيدا ڪيائين مخلوق کي پوءِ خدا جيارڻ ٿو

النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ○ يُعَذِّبُ مَن

جيئرو ڪرڻ آخرت ۾   تحقيق خدا هر شيءِ تي قادر آهي   عذاب ڪري ٿو جنهن کي

يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ○ وَمَا أَنتُم بِمُعْجِزِينَ

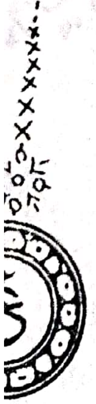
گهري ۽ رحم ڪري ٿو جنهن تي گهري   ۽ ڏانهس موٽندا   ۽ نه آهيو اوهين غالب ٿيندڙ خدا

فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا

کان زمين ۾ ۽ نه آسمان ۾   ۽ ناهي اوهان جو سواءِ خدا جي ڪو حمايتي ۽ نڪو

نَصِيرٍ ○ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَئِسُوا مِن

مددگار   ۽ جن ڪفر ڪيو خدا جي آيتن سان ۽ ملڻ سان ان جي   اهي نا اميد ٿيا منهنجي

رَحْمَتِي وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ

رحمت منهنجي ۽ انهن لاءِ عذاب ڏکوئيندڙ آهي. پوءِ نه هو جواب اُن جي قوم جو مگر هي

اَنْ قَالُوا اقْتُلُوْهُ اَوْ حَرِّقُوْهُ فَاَنْجٰىهُ اللّٰهُ مِنَ النَّارِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

جو چيائون ته کيس ماريو يا ساڙيو. پوءِ بچايو اُن کي خدا باهه کان. تحقيق انهيءَ ۾

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝ وَقَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ

عبرتون آهن انهيءَ قوم لاءِ جا مڃي ٿي. ۽ چيو ابراهيم ته بنايا اوهان سواءِ خدا جي

اَوْثَانًا ۙ مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ

بت الله ڪري پاڻ ۾ دوستي جي سبب حياتي دنيا ۾ پوءِ قيامت جي ڏينهن انڪار ڪندو هڪڙو اوهان مان

بِبَعْضٍ وَّيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا ؗ وَّمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِّنْ

ٻئي جو ۽ لعنت ڪندو هڪڙو ٻئي تي ۽ جاءِ اوهان جي دوزخ آهي ۽ ناهي اوهان کي ڪو

نّٰصِرِيْنَ ۝ فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ ۘ وَقَالَ اِنِّيْ مُهَاجِرٌ اِلٰى رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ

مددگار. پوءِ ايمان آندو ابراهيم تي لوط ۽ چيائين ته آءٌ هجرت ڪندڙ آهيان ڏانهن رب پنهنجي جي. تحقيق

هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَجَعَلْنَا

خدا غالب ۽ ڏاهو آهي. ۽ بخشيوسون ابراهيم کي پٽ اسحاق ۽ پوٽو يعقوب ۽ ڪياسون

فِيْ ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ وَاٰتَيْنٰهُ اَجْرَهٗ فِي الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ

منجهس اولاد ۾ نبوت ۽ احڪام ۽ ڏنوسون ابراهيم کي ثواب هجرت جو دنيا ۾ ۽ بيشڪ ابراهيم

فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ

آخرت ۾ نيڪن مان آهي. ۽ لوط جڏهن چيو قوم پنهنجي کي ته اوهين ڪريو ٿا

الْفَاحِشَةَ ۡ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَئِنَّكُمْ

اهڙو بڇڙو ڪم جو اوهان کان اڳ ڪنهن به جهان مان نه ڪيو. ڇا اوهين

لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُوْنَ السَّبِيْلَ ۙ وَتَاْتُوْنَ فِيْ نَادِيْكُمُ

اچو ٿا مڙسن وٽ ۽ ڦريو ٿا واٽون ۽ ڪريو ٿا مجلس پنهنجي ۾

الْمُنْكَرَ ۚ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللّٰهِ

۽ مند ڪيا ڪريو ٿا پوءِ نہ هو جواب قوم لوط جي جو مگر چيائون تہ آڻ عذاب الله جو

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ○ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِيْ عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِيْنَ ○

جي آهين سچو ۾ جڏهن نا اميد ٿيو تڏهن چيائين خداوند تم وارو ڪر مون کي مٿي قوم ڪافرن جي

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَاۤ اِبْرٰهِيْمَ بِالْبُشْرٰى ۙ قَالُوْۤا اِنَّا مُهْلِكُوْۤا اَهْلِ

۽ جڏهن آيا ملڪ اسان جا ابراهيم ڏانهن ساڻ بشارت اسحاق جي چيائون تہ اسين هلاڪ ڪندا سون رهڻ

هٰذِهِ الْقَرْيَةِ ۚ اِنَّ اَهْلَهَا كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ○ قَالَ اِنَّ فِيْهَا لُوْطًا ؕ

هن ڳوٺ جن کي تحقيق رهڻ وارا ان ڳوٺ جا آهن ظالم ۾ چيو ابراهيم تہ ان ڳوٺ ۾ لوط آهي

قَالُوْا نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَنْ فِيْهَا ۫ لَنُنَجِّيَنَّهٗ وَاَهْلَهٗۤ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۫ كَانَتْ

تہ چيائون اسين سڀني کان ڄاڻون ٿا تن کي جو مومن آهن ان ڳوٺ ۾ جن ۾ اسين بچائينداسون لوط ۽ اهل انهي کي مگر عورت انهي جي آهي

مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ○ وَلَمَّاۤ اَنْ جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا سِیْٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ

ڪنا هلاڪ ٿيڻ ۾ جڏهن آيا اوهان مهمان ملڪ لوط وٽ نہ سڃاتائين ۽ غمگين ٿيو

بِهِمْ ذَرْعًا وَّقَالُوْا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۫ اِنَّا مُنَجُّوْكَ وَاَهْلَكَ اِلَّا

انهن سببان ۾ چيائون تہ اسين ملڪ آهيون مرد جو ۽ غم ڪر اسين عذاب ڪندا سون ڪافرن کي ۽ جڏهن ٻيا

امْرَاَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ○ اِنَّا مُنْزِلُوْنَ عَلٰۤى اَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ

عورت تنهنجي هوندي هلاڪ ٿيل ۾ اسين نازل ڪندا سون مٿي ساڪنن هن ڳوٺ جي

رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ○ وَلَقَدْ تَّرَكْنَا مِنْهَاۤ اٰيَةًۢ

عذاب آسمان کان سبب ڪرڻ ڇڏڻ ڪمن جي ۾ تحقيق باقي ڇڏيو اسان ان ڳوٺ کان نشاني

بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ○ وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۙ فَقَالَ يٰقَوْمِ

پڌري واسطي قوم ڪانائن جي ۾ موڪليو اسان مدين ڏانهن ڀاءُ انهن جو شعيب پوءِ چيائين اي قوم

اعْبُدُوا اللّٰهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ○

عبادت ڪريو خدا جي ۽ ڊڄو ڏينهن قيامت کان ۾ مڙئي نہ ڦيرو زمين ۾ فساد ڪندڙ

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جٰثِمِينَ ۝

پوءِ ڪوڙو ڀانيائون اُنکي پوءِ ورتائون اُنکي ڌوڏيءَ پوءِ ٿيا منجهہ گهرن پنهنجن جي مُنهن ڀر ڪريل

وَعَادًا وَّثَمُودَا وَقَدْ تَّبَيَّنَ لَكُمْ مِّنْ مَّسٰكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ

۽ عادين ۽ ثمودين جيئن ظاهر آهين جاين رهڻ جيون ۽ سينگاريا اُن لاءِ شيطان

أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ۝ وَقَارُونَ

عمل منا انجام ۽ ڦيرائون اُنکي شيطان ڪنارن حق جي ۽ هُوا اُوءِ ڏسندڙ واڪي ۽ قارون

وَفِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مُّوسٰى بِالْبَيِّنٰتِ فَاسْتَكْبَرُوا

۽ فرعون ۽ هامان وٽ آيو موسيٰ ساڻ معجزن پوءِ هٺ ڪيائون

فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سٰبِقِينَ ۝ فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنۢبِهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ

زمين مِين ۽ نه هُوا اڳي ڀڄي وڃڻ وارا اسان کان پوءِ ورتو اسان سبب گناهن جي پوءِ ڪن جي

أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَّنْ

تي موڪليا اسان پٿر ۽ قوم ثمود جي کي ورتو هڪل ۽ قارون کي

خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَّنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ

گهايو سون ساڻ زمين ۽ فرعونين کي ٻوڙيو سون ۽ نا هو خدا ظلم ڪندڙ اُنتي

وَلٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ

پر اُن پنهنجن نفسن سين ظلم ڪيو مثال تن جو جن ورتا بت الله ڪري سواءِ

اللّٰهِ أَوْلِيَآءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ

خدا جي اُنجو مثل آهي ڪوري جي جو ڏين ٿا گهر ۽ تحقيق سُست ترين گهرن جو

لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ

گهر آهي ڪوري جو جي هوند ڄاڻن اُنکي ۵ تحقيق خدا سُڃاڻي ٿو تنکي جنهن جي عبادت ڪن

مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ

سواءِ خدا جي مخلوقن جي اُو خدا غالب ۽ ڏانا آهي ۽ اِهي مثال